

Pohjois-Pohjanmaan Sotaveteraanipiiri ry.

18.8.1996

Vihannin Sotaveteraanit ry.

pj. Jaakko Pasanen

Iloitsemme Isänmaasta

Iloitsemme Isänmaasta

**Sodat vihantilaisten kokemana
1918, 1939–1940, 1941–1945**

Vihannin sotaveteraanimatrikkeli

Toimittanut: Esa Malkamäki

Vihannin Sotaveteraanimatrikkeli
Iloitsemme Isänmaasta

ISBN 952-90-7813-7

Kustantaja: Vihannin Sotaveteraanit ry.

Painos: 1.500 kpl

Sivunvalmistus ja ulkoasu: Laatupaino Oy, Vihanti

Painopaikka: Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä
1996

Kannen kuvat: Kari Malkamäki
Kuvien kohdalla mainittu kuvan haltija

Lukijalle

Suomen kansan itsenäisyyden syntyyn ja säilymiseen on tarvittu paljon "verta, hikeä ja kyyneleitä." Tällaiseen toteamukseen päätyy väistämättä, kun katselee sotiemme historiaa vihantilaisten kokemana. Jo vapaussota tai kansalaissota, joksi kevään 1918 taistelut muuttuivat, oli vihantilaisten osalta syvällistä jopa intomielistä isänmaallisuuden kasvun aikaa.

Talvisota ja jatkosota vaativat vihantilaisten kodeista raskaan hinnan. Suuri kaatuneiden määrä molemmissa sodissa on historiallinen näyttö niistä olosuhteista, joissa Vihannin miehet olivat lyhyen talvisodan pakkasessa ja jatkosodan vuosia kestäneissä koettelemuksissa.

Kädessäsi on nyt Vihannin sotaveteraanimatrikkeli Iloitsemme Isänmaasta. Kirjan syntysanat lausuttiin allekirjoittaneen työhuoneessa, johon veteraanien puheenjohtaja Paavo Pasanen pysähtyi hankkeen käynnistämiseksi. Siinä hetkessä päätimme ryhtyä tekoihin ja kutsua yhteiseen neuvonpitoon myös veteraanien sihteerin Teuvo Pentinlehdon ja kunnan hallintojohtajan Mauri Posion. Tällä joukolla istahdimme seurakuntatalon takkahuoneessa 31.3.1993.

Tuloksena oli päätös matrikkelin kokoamisesta. Tueksi päätimme pyytää kuntaa, seurakuntaa ja eri järjestöjä valitsemaan edustajansa muodostettavaan matrikkelitoimikuntaan. Edustajiksi tulivat Paavo Pasanen Vihannin Sotaveteraanien, Toivo Junnikkala Vihannin Sotainvalidien, Paavo Ojalehto Vihannin kunnan, Heimo Veijola reservin upseerien, Kauko Jussila reservin aliupseerien ja Jaakko Kotila Vihannin Lions Clubin edustajina. Toimikunnan puheenjohtajaksi valittiin Esa Malkamäki ja sihteeriksi kutsuttiin kunnan hallintojohtaja myöhemmin kunnanjohtaja Mauri Posio. Tämän toimikunnan päätöksiin tietojen keruu käynnistettiin marraskuussa 1993.

Veteraanit itse ottivat päävastuun kirjan materiaalin kokoamisesta ja myöhemmin myös teoksen kustantamisesta. Niinpä kirjan lopullinen muotoutuminen onkin sitten toteutunut yhteistyössä Vihannin Sotaveteraanien hallituksen kanssa ja pääosin veteraanien hallituksen päätöksin.

Kirja jakautuu selkeästi kahteen osaan. Ensimmäisessä osassa tarkastelemme eri sotien taustoja ja tilanteita mahdollisuuksien mukaan aikajärjestyksessä. Yleisen sotahistorian jaksot on pääsääntöisesti poimittu ennen julkaistuista sotiamme käsittelevistä teoksista. Kuhunkin sotaan liittyvä vihantilaisia koskettava dokumenttiaineisto pohjautuu lähes täysin sellaisenaan sotien ajan lehtikirjoituksiin tai vihantilaisten kirjoittamiin kokemuksiin, muistelmiin sekä kirjeisiin.

Näin kirjan tekstiosaa ei voida sanoa historialliseksi tutkimukseksi, vaan

pikemminkin sotiemme ajan historiaa kuvailevaksi "antologiaksi". Lyhyet historialliset kuvaukset ymmärtääkseni selventävät sotiemme taustaa ja historiallista kulkua ilman, että lukijan tarvitsisi olla Suomen sotahistorian asiantuntija. Näin sotien jälkeen syntynyt ja kasvanut sukupolvikin pääsee vähällä vaivalla perille totisesta taistelusta itsenäisyytemme säilyttämiseksi.

Kirjan toinen osa on varsinainen matrikkeli, johon on koottu mahdollisimman täydellisesti aikajärjestyksessä sodissamme kaatuneet tai sodassa saamiinsa vammoihin tai sairauteen kuolleet sekä muut sotiin osallistuneet. Tähän miesten joukkoon on pyritty saamaan kaikki Vihannista sotiin lähteneet, Vihannissa sotien jälkeen kuolleet tai Vihannissa nykyisin elävät sotaveteraanit. Matrikkeliosaan on saatu kylläkin vain otos vihantilaisista lotista, jotka olivat joko rintamalla tai komennettuina kotirintamalla sotien vaatimiin tehtäviin.

Matrikkeliosa on ollut todella vaikeasti koottava tietopaketti. Tiedoissa on paljon puutteita ehkä virheitäkin, sillä vuosikymmenten ajoilta koottavat henkilöhistoriat eivät ole aivan yksiselitteisiä. Henkilötiedot ovat pääsääntöisesti asianomaisten veteraanien tai heidän jälkeläistensä tai sukulaistensa antamiin tietoihin perustuvia. Vihannin veteraanit kylittäin valittujen vastuuhenkilöiden toimesta keräsivät matrikkelin henkilötiedot. Tämä työ osoittautui monelle ikääntyvälle veteraanille turhan työlääksi, mutta onneksi he jaksoivat. Aivan erityisen kiitoksen ansaitsee veteraanien sihteeri Teuvo Pentinlehto, joka näiden vuosien ajan on tunnollisesti nähnyt vaivan ja kantanut päävastuun matrikkelin henkilö- ja sotilastietojen etsinnästä.

Henkilötietoja on mahdollisuuksien mukaan tarkistettu kirkonkirjoista ja muista henkilörekistereistä. Vihannin kirkkoherranviraston henkilökunta on ollut suureksi avuksi, josta kiitos heille. Merkittävän panoksen tarkistustyössä antoi Ritu-vaimoni, jonka kanssa monet monet ajat selailimme kirkkoherranviraston kortistoa ja kirkonkirjoja. Tahdon tähän kirjata kiitokseni hänen antamastaan tuesta, jotta tämä hetkittäin ylivoimaiseltakin tuntunut työ on nyt saatu päätökseen.

Kirja niin tekstiosaltaan kuin matrikkeliosaltaan haluaa olla tarjoamassa pienen välähdyksen sotien kokemuksista, mutta samalla meille nuoremmille tietopaketin, joka avaa sydämemme ja asenteemme arvostamaan isiemme ja äitiemme elämää ja epäitsekästä työtä isänmaamme hyväksi. Heidän vaivannäkönsä ei ole ollut turha. Siksi me olemme saaneet käyttöömmme parhaat mahdolliset elämän olosuhteet tässä maailmassa. Iloitsemme isänmaasta!

Vihannissa 14. heinäkuuta 1996
Esa Malkamäki

Sotilastoimiston tervehdys

Kunnioitettu vihantilaisten sotainvalidien, sotaveteraanisisarten ja -veljien sukupolvi.

Aseveljeys, joka kerran tuli solmituksi taisteluissa, vaaroissa ja veressä, ei koskaan häviä, vaan kestää yhtä raikkaana elämäniän loppuun asti.

Sen Te olette jo monesti toisillenne todistaneet ja yhä todistatte. Luettavissamme on nyt paikkakuntanne oma historiateos - ylväs näyttö yhteenkuuluvaisuuden ihmeellisestä voimasta, jota aika ei rapista.

Tuntuu kuin kirjan syntysanat olisi lausunut ev von Döbeln puhuessaan suomalaisille sotilailleen rauhan sanoman ehdittyä heidän korviinsa Suomen Sodan vuosina. "Yhtä minä pyydän teiltä, kun näette sen kummun, joka peittää kaatuneet toverinne, huokaillaa siunausta heidän tomulleen. He kuolivat sankarivainajina ja heidän majaansa vartioivat kunnian haamut."

Teoksenne on omien sankarienne muisto, niin taisteluissa kaatuneiden kuin muidenkin veteraanisisarten ja -veljien, jotka ovat ehtineet jo kulkea sen veräjän läpi, joka johtaa ajasta eteenpäin.

Yhtälailla teos suo kunniaa Teille itsellenne - siis tekijöille ja Teidän kauttanne Vihannille ja koko itsenäiselle isänmaallemme.

Voimme vain hartaasti toivoa, että julkaisu tavoittaa laajan lukijakunnan, ennen muuta sen suuren joukon, jonka tehtävänä on viedä sanomaa isänmaamme monipolvisesta historiasta tulevaisuuteen.

Juha Wirta

Majuri Juha Wirta
Sotilastoimiston päällikkö

Koti, kotiseutu ja isänmaa

Vihannin kunnan itsenäisenä kuntana olemisen 130 vuotiselle taipaleelle mahtuu hyvin paljon työtä ja uurastamista, erilaisia ihmisiä ja ihmiskohtaloita.

Vihannin kunnan suurimpana voimana ja voimavarana ovat aina olleet vihantilaiset ihmiset. Kodin, joka on yhteiskunnan sydän, sieltä lähtevän rakkauden kotiseutuun ja isänmaahan toivoisi olevan perintönä myös meille tämän päivän vihantilaisille.

Veteraanimatrikkeli "Iloitsemme Isänmaasta" on tallenne vihantilaisten raskaimmista kokemuksista, uhrauksista ja menetyksistä kotiemme ja kotikuntamme historiassa.

Haluan Vihannin kunnan puolesta esittää kiitokset sotaveteraaneille, kirjan toimittajalle sekä kaikille asiaan osallistuneille. Teitte suuren työn sota-aikojen tiedon ja tapahtumien tallentamisessa ja siirtämisessä tämän päivän ja tulevien vuosikymmenten ihmisille. Samalla haluan esittää nöyrän kunnioituksemme sotaveteraanisukupolvelle.

Pysähtyessämme sankarivainajien muistopatsaan ääreen sen graniittijalustaan kirjoitetun muistosäkeen loppuosa antaa meille ohjeen ponnistella kotiseutumme hyväksi joka päivä tämän ajan työssä ja tehtävissä.

**"He lapsillesi lunastivat vapaan maan,
se luotava on vielä kukkimaan."**

Matti Mikkela
Kunnanvaltuuston puheenjohtaja

Kaitse ain kansamme teitä

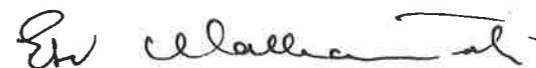
"Suomalaisen rukouksen" eli virsikirjamme virren 584 sävelmä soi hymninä toistuvasti kotikirkossamme sotaveteraanin hautajaisissa. Hetki, jolloin veteraaniveljet seisovat havuseppele kädessään, kertoo kiitoksen Jumalalle ja hiljaisen rukouksen. Seurakunta hiljentyy seisten kuuntelemaan hymniä kunnioittaen näin edesmenneen taistelijan muistoa.

"Tammenlehvä" -ihmiset ovat nopeasti harveneva joukko. Nyt on jo viimeinen aika muistaa heitä ja heidän työtään itsenäisen isänmaamme hyväksi.

Menneiden vuosikymmenten aikana ja erityisesti sota-ajan koettelemuksissa luottamus Jumalaan oli niin todellista. Se toistuu usein kenttäpostinkin kuljettamissa viesteissä. Sama luottamus on elämän ainoa perusta myös tämän ajan ihmisille, niin elämän kuormien alla väsyneille, nyt väsyville ja huomisenkin ihmisille. Jumalan käsi, joka johdat-
taa, kantaa ja siunaa, rohkaiskoon eteenpäin elämässä kaikkia tässä kirjassa olevien henkilöiden jälkeläisiäkin ja kaikkia, joiden käteen tämä kirja edes hetkeksi pysähtyy.

Virren 584 sävelmä lakkaa havuseppeleen laskemisen yhteydessä kerran soimasta. Toivottavasti "Suomalainen rukous" ei kuitenkaan sammu tulevienkaan sukupolvien huulilta.

**"Siunaa ja varjele meitä,
Korkein, kädelläs.
Kaitse ain kansamme teitä
vyöttäen voimalla meitä
heikkoja edessäs.
Sulta on kaikki suuruus,
henki sun hengestäs."**

Esa Malkamäki
Kirkkoherra

VAPAUSSOTA - KANSALAISSOTA

1. Suomen itsenäistyminen

1.1. Ajatus itsenäisyydestä

Itsenäinen Suomi syntyi varsin kivuliaasti ensimmäisen maailmansodan ja Venäjän vallankumouksen murroksessa. Pieni Suomen kansa oli monin sitein kiinni suuressa tsaari-Venäjässä. Mahdollisuudet solmujen aukaisemiseen ja sidonnaisuudesta irrottautumiseen tarjoutuivat, kun Venäjä kuohui suuren mullistuksen edessä.

Vuoden 1917 alussa Venäjän keisarikunta ajautui tiensä päähän. Tappiollisen maailmansodan, nälänhädän, talouselämän vaikeuksien ja häilyvän hallinnon kärjistävä tyytymättömyys tsaaria kohtaan ajoi työläiset mellakoimaan ja lakkoilemaan. Maaliskuun alkupuolella puhkesi yleislakko. Tsaari määräsi asevoimat murskaamaan lakon ja lopettamaan levottomuudet.

Levottomuudet eivät loppuneet, vaan tuloksena olikin Helmikuun vallankumous. Tsaari hajoitti duuman, joka oli arvostellut itsevaltiutta. Tsaarin päätös oli virheratkaisu. Osoituksena siitä olivat monet vastatoimenpiteet. Pietarin varuskunta nousi kapinaan. Duuma ei noudattanut tsaarin päätöstä hajaantumisesta, vaan päätti ottaa itse vallan haltuunsa. Tämä tapahtui 12.3. eli Venäjällä tuolloin noudatetun juliaanisen kalenterin mukaan 27.2.1917, minkä vuoksi tapahtumaa nimitetään Helmikuun vallankumoukseksi.

1.2. Suomi takaisin itsehallintoon

Noin satatuhatta venäläistä sotilasta vielä 1917 vuoden lopulla miehitti Suomea. Maailmansota oli käynnistänyt uuden sortokauden, joka koetteli maamme kansaa. Venäläinen vallankäyttö näkyi yhä selvemmin eri puolilla Suomea. Vallankumouksen seuraukset levisivät luonnollisesti myös tänne. Jo maaliskuu 1917 muutti

elämänmenoa niin Venäjällä kuin meillä. Tsaari Nikolai II syöstiin vallasta, venäläinen sotaväki kapinoi Helsingissäkin, vihattu Suomen kenraalikuvernööri Seyn vietiin vangittuna Pietariin ja sen uusi hallitus palautti Suomelle autonomian.

Keväällä 1917 Suomessa uskallettiin jo ryhtyä pohtimaan mahdollisuuksia maan riippumattomuuden lisäämiseen. Itsenäistymishalu eli voimakkaana valtaapitävien mielissä. Sanoi sen puki senaatin varapuheenjohtaja Oskari Tokoi, joka totesi eduskunnassa huhtikuun 20. päivänä luottavansa siihen, että "Suomen kansan itsenäisyys jo läheisessä tulevaisuudessa tulee taatuksi".

Suomen työväenliikkeen piirissä Venäjän vallankumouksen myötä alkoi näkyä ja tuntua uusia tuulia. Työväestö järjestäytyi yhä voimallisemmin ja liike radikalisoitui huomattavasti kesän 1917 aikana. Maassa oli paljon nälänhätää ja työttömyyttä. Toimeentulovaikeudet kuumensivat tunteita. Vaikeuksien keskellä kamppaileva työväki näki eduskuntatyön mahdollisuudet yhä pienemmiksi parantamaan työväestön asemaa. Kun lokakuun eduskuntavaalit päättyivät työväestöä edustavien sosiaalidemokraattien tappioon, puolue alkoi kääntyä luokkataistelun kannalle.

1.3. Kansa jakaantuu kahtia

Porvarilliselle puolelle alkoivat vähitellen syntyä suojeluskunnat - valkokaartit - ja vasemmistoon työväen järjestyskaartit - punakaartit. Vasemmisto katsoi parlamentaarisen tien loppuunkäydyksi. Työväenliikkeen vaatimukset päätettiin toteuttaa joukkovoimalla. Keinoksi voimannäyttöön ja muutosvaatimusten välineeksi maahan julistettiin yleislakko.

Marraskuun yleislakko oli enemmänkin hyökkäys porvarillista yhteiskuntajärjestelmää vastaan kuin tavallinen lakko. Työväenkaartit hajottivat mm. senaatin perustaman poliisikoulun ja miehittivät eduskunnan istuntosalin ja senaatintalon.

Lakko osoitti työväestölle järjestäytymisen voiman. Lakon aikana punakaartien lukumäärä kasvoi samalla kun niiden vallankumouksellinen ote lisääntyi. Marraskuun suurlakko jakoi auttamattomasti Suomen kansan valkoisiin ja punaisiin. Ennen lakkoa ja lakon aikana tehdyt lukuisat murhat katkaisivat loputkin yhteyksistä, joita porvarillisilla itsenäisyysmiehillä ja sosialisteilla oli ollut. Enää ei löytynyt riittävän vakuuttavia sanoja asioiden hoitoon, vaan edessä oli tekojen ja voimankäytön tie. Suojeluskunniksi yhdistyneet porvarilliset kaartit valmistautuivat taistelemaan paitsi venäläisiä myös punakaarteja vastaan. Tuskallinen taival itsenäisyyteen oli alkamassa.

1.4. Suomesta tasavalta

Suomen itsenäisyyden syntyä voimme ymmärtää parhaiten Venäjän tilanteen valossa. Pietarissa Lenin määräsi bolshevikkinsa syrjäyttämään hallituksen ja ottamaan vallan. Oli lokakuun vallankumouksen päivä, nykyisen kalenterin mukaan 7. marraskuuta. Bolshevikkien noustua valtaan Pietarissa kysymys korkeimman vallan käyttämisestä Suomessa vaati lopullista ratkaisuaan.

Sosiaalidemokraateille valinta oli vaikea. He olisivat olleet valmiit tunnustamaan Leninin johtaman bolshevikkihallituksen. Porvarillisella puolella valinta oli helppo. Lokakuun vallankumouksen jälkeen viimeisetkin "yhteistoimintamiehet" pyrkivät eroon Venäjästä ja samalla estämään vallankumouksen leviämisen Suomeen.

Vaikean tilanteen laukaisi Maalaisliiton johtomiehiin kuulunut Santeri Alkio, joka ehdotti, että eduskunta itse ryhtyisi käyttämään toistaiseksi korkeinta valtaa. Eduskunta hyväksyi Alkion esityksen. Valtiollinen yhteys Venäjään oli näin katkaistu. Suomesta tuli tasavalta.

Itsenäisyys oli kuitenkin vielä toteutettava myös käytännössä. Tämä tehtävä jäi Svinhufvudin johtamalle senaatille. Koska neuvottelut porvarien ja sosialistien hallitusyhteistyöstä eivät olleet johtaneet tulokseen, senaatti koostui yksinomaan porvaripuolueiden ehdokkaista.

Svinhufvud päätti toteuttaa itsenäistymisen senaatin johdolla. Eduskunta sai hyväksyä asian vain tapahtuneena tosiasiana. Tämä menettely ei tyydyttänyt puolueita eikä ulkovaltojen Helsingissä olevia edustajia. Heidän mielestään vasta eduskunnan hyväksymä itsenäisyysjulistus antoi asialle riittävän kansainvälisen kantavuuden.

Porvarilliset puolueet vaativat yksipuolisessa itsenäisyysjulistuksessaan siteiden katkaisemista Venäjään välittömästi. Vasemmisto halusi toteuttaa Suomen itsenäisyyden sopimalla asiasta Venäjän kanssa.

Äänestys päättyi eduskunnan voimasuhteiden mukaisesti. Porvaripuolueiden ehdotus voitti eduskunnan äänestyksessä 6. päivänä joulukuuta 1917 äänin 100 - 88. Itsenäisyys oli toteutunut niin monen mutkan jälkeen, että joulukuun 6. päivä määrättiin Suomen itsenäiseksi julistamisen vuosipäiväksi vasta vuonna 1919.

Suomen eduskunnan hyväksymä itsenäisyysjulistus ei vielä taannut maan riippumattomuutta. Itsenäisyydelle oli saatava Venäjän ja muiden ulkovaltojen tunnustus. Tämä oli erityisen tärkeää siksi, että maassa oli yhä venäläistä sotaväkeä.

Joulukuun kuluessa käytiinkin sekä sosiaalidemokraattien että senaatin toimesta tarvittavat neuvottelut Venäjän bolshevikkihallituksen kanssa. Lopulta Svinhufvudin johtama virallinen valtuuskunta matkusti Pietariin ja muutama minuutti ennen vuoden 1917 päättymistä Svinhufvudille luovutettiin asiakirja, jolla Venäjän kansankomissaarien neuvosto tunnusti Suomen itsenäisyyden.

Suomen Kansalle.

Suomen Eduskunnan istunnossa tänä päivänä on Suomen Senaatti puheenjohtajansa kautta antanut Eduskunnan käsiteltäväksi m. m. ehdotuksen uudeksi hallitusmuodoksi Suomelle. Antaessaan tämän esityksen Eduskunnalle on Senaatin puheenjohtaja Senaatin puolesta lausunut:

Suomen Eduskunta on 15 päivänä viime marraskuuta, nojaten maan Hallitusmuodon 38 §:ään, julistautunut korkeimman valtiovallan haltijaksi sekä sittemmin asettanut maalle hallituksen, joka tärkeimmäksi tehtäväkseen on ottanut Suomen valtiollisen itsenäisyyden toteuttamisen ja turvaamisen. Tämän kautta on Suomen kansa ottanut kohtalonsa omiin käsiinsä, ja nykyiset olot sekä oikeuttavat että velvoittavat sen siihen. Suomen kansa tuntee syvästi, ettei se voi täyttää kansallista ja yleisinhimillistä tehtäväänsä muuten kuin täysin vapaana. Vuosisatainen vapaudenkamppuumme on nyt tototettava; Suomen kansan on astuttava muiden maailman kansojen rinnalle itsenäisenä kansakuntana.

Tämän päämäärän saavuttamiseksi tarvitaan lähinnä eräitä toimenpiteitä Eduskunnan puolelta. Suomen voimassaoleva Hallitusmuoto, joka on nykyisiin oloihin soveltumaton, vaatii täydellistä uusimista, ja siitä syystä hallitus nyt on Eduskunnan käsiteltäväksi antanut ehdotuksen Suomen hallitusmuodoksi, ehdotuksen, joka on rakennettu sille perusteelle, että Suomi on oleva riippumaton tasavalta. Katsoen siihen, että uuden hallitusmuodon pääperusteet on saatava viipymättä voimaan, on Hallitus samalla antanut esityksen perustuslain säännöksiksi tiistä asiasta sekä eräitä muitakin lakiehdotuksia, jotka tarkoittavat tyydyttää kipeimmät uudistustarpeet ennen uuden hallitusmuodon aikaansaamista.

Sama päämäärä vaatii myös toimenpiteitä Hallituksen puolelta. Hallitus on kääntynyt toisten valtojen puoleen saadakseen maamme valtiollisen itsenäisyyden kansainvälisesti tunnustetuksi. Tämä on erityisesti nykyhetkellä sitä välttämättömämpää, kun maan täydellisestä eristäytymisestä aiheutunut vakava asema, nälkinhäätä ja työttömyys pakottavat Hallitusta asettumaan suoranaisiin väleihin ulkovaltojen kanssa, joiden kiireellinen apu elintarpeiden ja teollisuutta varten välttämättömien tavarain maahan-tuomiseksi on meidän ainoa pelastuksemme uhkaavasta nälkinhäädästä ja teollisuuden pysähtymisestä.

Venäjän kansa on, kukistettuansa tsarivallan, useampia kertoja ilmoittanut aikovansa suoda Suomen kansalle sen vuosisataiseen sivistyskehitykseen perustuvan oikeuden omien kohtaloittensa määräämiseen. Ja laajalti yli sodan kaikkien kauhuja on kaikunut ääni, että yhtenä nykyisen maailmansodan tärkeimmistä päämääristä on oleva, ettei yhtäkään kansaa ole vastoin tahtonsa pakotettava olemaan toisesta riippuvaisena. Suomen kansa uskoo, että vapaa Venäjän kansa ja sen perustava kansalliskokous eivät tahdo estää Suomen pyrkimystä astua vapaiden ja riippumattomien kansojen joukkoon. Ja Suomen kansa rohkenee samalla toivoa maailman muiden kansojen tunnustavan, että Suomen kansa riippumattomana ja vapaana paraiten voi työskennellä sen tehtävään toteuttamiseksi, jonka suorittamisella se toivoo ansaitsevansa itsenäisen sijan maailman sivistyskansojen joukossa.

Samalla kuin Hallitus on tahtonut saattaa nämä sanat kaikkien Suomen kansalaisten tietoon, kääntynyt Hallitus kansalaisten, sekä yksityisten että viranomaisten puoleen, hartaasti kehoittaen kutakin kohdastansa, järkkä-tämättömästi noudattamalla järjestystä ja täyttämällä isänmaallisen velvollisuutensa, ponnistamaan kaikki voimansa kansakunnan yhteisen pää-määrän saavuttamiseksi tänä ajankohtana. Jota tärkeämpää ja ratkaise-vampaa ei tähän asti ole Suomen kansan elämässään ollut. Helsingissä 4 päivänä joulukuuta 1917.

Suomen Senaatti:

P. E. SVINHUFVUD.
KYÖSTI KALLIO.
ONNI TALAS.
HEIKKI RENVALL.
ALEXANDER FREY.
O. W. LOUHI-VORI.

E. N. SETÄLÄ.
JALMAR CASTREN.
ARTHUR CASTREN.
JUHANI ARAJÄRVI.
E. V. PEHKONEN.

Faksimie-paljonos Helsingin Yliopiston Kirjastossa olevasta alkuperäisestä Suomen Senaatin Suomen Kansalle osoittamasta itsenäisyyshetimituksesta

2. Itsenäisyyden raskas hinta

2.1. Värilinjat vahvistuvat

Itsenäistymisen riemunhuuma oli kuitenkin vain hetken auringonpaiste ennen myrskyä. Vuoden 1918 alussa Suomessa oli kolme valtiovallasta riippumatonta aseellista voimatekijää: venäläinen sotaväki, työväenkaartit ja suojeluskunnat. Avoimimmin maan itsenäisyyttä rajoitti venäläinen sotaväki. Maassa oli vielä yli 42 000 venäläistä sotilasta, joiden evakuointia neuvostohallitus ei kiirehtinyt suomalaisten vaatimuksista huolimatta. Venäläiset joukot syyllistyivät lähes kaikkialla väkivaltaisuuksiin, käyttäytyivät kuin lauma ilman johtajaa ja uhkasivat jopa puuttua Suomen sisäisiin asioihin.

Myös työväenkaartit rohkaistuivat näyttämään voimiaan ja osoittivat yhä avoimemmin vallankumouksellisia otteita. Tämä huolestutti senaattia. Vasemmistopuolueet pyrkivät kuitenkin pitämään työväenkaartit määräysvallassaan, mutta vallankumouksen etujoukoiksi itsensä kokeneet punakaartit omaksuivat omaehtoisin linjan.

Suojeluskunnat olivat ainoa asevoima, johon senaatti luotti. Se alkoi jo vuoden 1917 lopulla tukea suojeluskuntien varustamista muodostaakseen niistä kansallisen armeijan perustan. Tammikuun alussa Svinhufvud alkoi varautua sotaan. Suojeluskuntien johtolin, sotilaskomitea sai virallisen aseman, ja sen johtoon nimitettiin Venäjältä palannut suomalaisille varsin tuntematon kenraaliluutnantti C.G.E. Mannerheim.

Senaatin toimet herättivät työväestössä epäluuloja. Rauhoittaakseen vasemmistoa senaatti ei välittömästi julistanut suojeluskuntia senaatin joukoiksi. Mannerheim valtuutettiin suullisesti ottamaan suojeluskunnat komentoonsa ja ryhtymään toimiin järjestyksen palauttamiseksi maahan.

2.2. Vallankumousoyrytyksestä kansalaissotaan

Helsingin kaarti valmisteli puoliavoimesti vallankumousta, joka oli tarkoitus toteuttaa neuvostohallitukselta saatavien aseiden turvin. Lenin oli luvannut toimittaa aseita. Asejuna oli lastattuna Pietarissa punakaartilaiden varustamista varten. Viipurin seudun suojeluskuntien ja punakaartilaiden kahakka tammikuun 19. päivänä osoitti, että suojeluskunnat saattaisivat estää asejunan tulon Pietarista. Radan varren punakaartit määrättiin liikekannalle.

Työväen järjestys- ja punakaartit yhdistettiin Suomen punaiseksi kaartiksi, jonka voimin vallankumous oli pantava toimeen tammikuun 27. päivän vastaisena yönä. Vallankumouksen alkamisen merkiksi Helsingin Työväentalon torniin nostettiin punainen lyhty, mutta väärinkäsitysten ja laiminlyöntien vuoksi Helsingin valtaus toteutettiin vasta 28. päivän aamulla.

Kun Mannerheim sai tietää Viipurin kahakasta ja venäläisten sotilaiden suunnitelmista riisua valkokaartit aseista, hän päätti aloittaa Etelä-Pohjanmaalla olevien venäläisten joukkojen aseistariisun 28. päivän aamuyöllä.

Sattumalta suojeluskunnat ja punakaartit ryhtyivät toimiin samanaikaisesti. Syttynyt sota oli moni-ilmeinen. Se alkoi Pohjanmaalla laillisen hallituksen vapaussotana venäläisiä vastaan, Helsingissä punaisten luokkasotana porvarillisia vallanpitäjiä vastaan ja Viipurin suunnalla punaisten ja valkoisten välisenä kansalaissotana. Kun venäläiset joukot riisuttiin nopeasti aseista, sota muuttui suomalaisten valkoisten ja punaisten katkeraksi kansalaissodaksi.

Valkoisten sotatoimien laajuus oli yllättänyt punaisten johdon. He olivat uskoneet voivansa valloittaa maan yhdellä iskulla eivätkä olleet valmistautuneet pitkälliseen sotaan.

Helmikuun puolivälissä punaiset ymmärsivät, että heidän oli iskettävä niin kauan kuin valkoisten armeija oli vielä heikko. Kuukauden lopulla punaiset aloittivat yleishyökkäyksen. Hyökkäys johti kiivaisiin taisteluihin erityisesti Vilppulassa ja Ruovedellä, mutta valkoisten puolustus kesti. Aloite siirtyi valkoisille, jotka ryhtyivät valmistelemaan omaa suurhyökkäystään.

Valkoisten suunnitelmat saivat lisävauhtia, kun Mannerheim sai tietää saksalaisen apuretkikunnan saapumisesta. Hän halusi, että suomalaiset ratkaisivat sodan kulun omin voimin. Siksi punaisten tärkein tukikohta Tampere oli vallattava ilman saksalaisten apua.

Valkoisten hyökkäys ajoi punaiset paniikinomaisesti Tampereelle, joka saarrettiin maaliskuun 24. päivään mennessä. Valkoiset pyrkivät valtaamaan kaupungin nopeasti, mutta punaiset puolustautuivat sitkeästi.

Ankarien taistelujen jälkeen punaiset

Voitonparaati oli Helsingissä 16.5.1918. Kuvassa kaksi "voittanutta" Lauri Harmaala ja Sulo Ojaniemi paraatimatalla. Kuva otettu 18.5.1918. (Kuva Annikki Harmaala)

antautuivat Tampereella huhtikuun 6. päivänä. Suomen sotahistorian siihen asti suurin taistelu oli ohi. Kansalaissota päättyi Kotkan valtaamiseen 4. toukokuuta. Valkoinen armeija oli voittanut kansalaissodan. Voitonparaati oli Helsingissä 16.5.1918.

Satakahdeksan päivää kestänyt sota osoitti oikeaksi toteamuksen, että sisällissota on sodista julmimpia. Kokonaistappiot olivat noin 30 000 kuollutta eli enemmän kuin talvisodassa.

Kansalaissodalle oli ominaista, että suurimmat menetykset koettiin muualla kuin taistelukentillä. Taisteluissa kaatui valkoisten puolella noin 3 230 ja punaisten puolella noin 3 560 henkeä. Sotatapahtumien yhteydessä sai lisäksi surmansa lähes tuhat ja kadonneiksi ilmoitettiin yli 2 000 henkeä.

Punaiset surmasivat kaikkiaan yli 1 600 henkilöä, useimmat heistä kostoksi sodan lopputuloksen jo selvittyä. Valkoinen terrori niitti lähes 8 400 punaista, joista huomattava osa ammuttiin heti taistelujen jälkeen.

Terroriakin suuremmat menetykset koettiin valkoisten perustamalla sotavankileireillä. Vankileireihin suljettiin vähintään 80 000 henkeä, joista menehtyi pääasiassa nälänhätään ja tauteihin noin 12 500 vankia.

Kansalaissota jakoi suomalaisen yhteiskunnan kahtia: voittajiin ja voitettuihin.

3. Kansalaissodan heijastusta Vihannissa

3.1. Tilanne Raahen alueella ja Vihannissa

Katsaus kansalaissodan taustaan ja kulkuun auttaa ymmärtämään tilanteita ja tunnelmia, joita Suomen kansa silloin koki. Tapahtumat niin Venäjän murroksessa kuin Suomen hallituskuvioissa heijastuivat luonnollisesti myös Vihannin ja lähialueen elämään. Vihantiin ei kylläkään ollut sijoitettuna venäläisiä sotilaita, mutta Raahen sijoitetut noin 250 sotilasta olivat joutuneet tuuliajolle, mikä näkyi sotilaiden holtittomana käyttäytymisenä ja häiriöiden aiheuttamisena. Vastenmielisyys venäläisiä sotilaita kohtaan lisääntyi erityisesti marraskuun yleislakon aikana, jolloin sotilaat antoivat paikallisille työläisille tuntuva taustatukea lähes kaikessa.

Kun lakko alkoi Raahessa 16.11., työläiset asettivat kaupunkiin erityisen työväenneuvoston ajamaan etujaan. Sen myötä punaisten itseluottamus kasvoi ja otteet kovenivat. Helsingistä alkaneet vallankumoukselliset mainingit alkoivat

näkyä väistämättä myös Raahen alueen elämässä.

Vihannin tapahtumia vapaussodan kynnyksellä ja aikana kuvaa mielenkiintoisesti lehdessä julkaistu Vihannin suojeluskuntakertomus, josta voimme lukea mm.:

Vihannissa on eletty aina suurin piirtein "omassa rauhassaan", jota rauhaa eivät suuren maailman melskeetkään ole ensitilassa olleet järkyttämässä. Niinpä itsenäisyystaistelumme varhaisempia vaiheita samoinkuin vapaussodan aattosyöksynkin tapahtumia jouduttiin Vihannissa ikäänkuin pakosta seuraamaan melkein syrjästä katsojina.

Esimerkiksi jääkäri liikkeen aikana ei tietävästi yksikään värväälä poikennut Vihannissa. Ja kun palokunta-suojeluskuntia muualla maassa perustettiin ja harjoitettiin täyttä kyytiä, elettiin paikkakunnalla edelleen vaan hiljaisen jännityksen ja odotuksen vallassa. Tiedettiin useilla paikkakunnilla käyneen henkilöitä, jotka kaikessa hiljaisuudessa olivat antaneet ohjeita ja järjestäneet sk-toimintaa alulle, ja jotakin tällaista alkusysäystä olisi kai Vihantikin tarvinnut. Yhtenä syynä tähän hitaaseen heräämiseen voidaan pitää myöskin sitä, että paikkakunnalle ei koko sota-aikana ollut majoitettuna venäläistä sotaväkeä, lukuunottamatta muutamia siltavahteja, eivätkä omat punaisetkaan olleet ensimmäisinä ryhtymässä mihinkään väkivaltaisuuksiin eikä vallan anastustoimenpiteisiin.

Aivan kahnauksitta ei v. 1917 suurlakkosyösky kuitenkaan Vihannissakaan mennyt. Paikkakunnan punaista väestönosaa pidettiin sen puolen johdon taholta täysin hereillä ja ajan tasalla. Niinpä työväen "järjestyskaartin" nimellä esiintyvä punakaarti perustettiin jo 18.11.1917. Se kävi kohta perustamisensa jälkeen mieslukuisena sulkemassa kauppias J. A. Kärnän liikkeen muka syystä, että mainittu kauppias ei olisi totellut kaikkia annettuja määräyksiä ja myöskin harjoittanut n.s. kulasseerausta elintarpeilla. Tämä toimenpide nostatti vastarintaa sikäli, että kirkonkylän ja lähiympäristön miehet seuraavana aamuna kokoontuivat joukonmiehissä ja aukaisivat mainitun liikkeen ovet. Kaiken varalta oli miehillä mukana myös yhtä ja toista "kättä pitempää", mutta ne saivat olla rekien pohjalla käyttämättä, sillä punakaarti ei ryhtynyt miesten puuhaa estämään. Saamiensa määräysten mukaan yritti punakaarti vielä alistaa puhelinkeskuksen valvontansa alle, mutta sekin toimenpide raukesi keskuksen hoitajan, poliisi J. Rautiaisen karskin ja pelottoman esiintymisen ansiosta. Myöskin rautatieasemalla yrittivät punaiset saada jotain määräämisvaltaa, mutta kun asemapäällikkö ei vaatimuksiin myöntynyt, poistuivat he väkivaltaisuuksiin ryhtymättä.

Näihin aikoihin pohdittiin jo luotetuissa piireissä vakavasti suojeluskunnan perustamisajatusta. Otettiin hiljaisuudessa selvää aseiden saantimahdollisuuksista j.n.e., mutta kaikesta huolimatta sk:n virallinen perustaminen lykkääntyi vapaussodan alkamispäiviin saakka. Ensimmäiset viestit vapaussodan alkamistapahtumista

J. A. Kärnän kaupan pääsisäänkäynti vuodelta 1925. Kuvassa keskellä Lauri Harmaala. Kauppa on sijainnut nykyisen Asematien ja Kirkkotien risteyksessä sen eteläpuolella. (Kuva Kotiseutuarkisto)

herättivät luonnollisesti suurta huomiota ja tilanteen kehitystä seurattiin entistä valppaammin.

Tätä jännityksen ja epävarmuuden tilaa kesti tammikuun loppupäiviin saakka. Silloin 30.1.1918 oli vihantilaisilla epäilemättä koko sota-ajan jännittävimmät hetket. Saatiin tietää eteläpohjalaisten valkoisten junan olevan tulossa etelästä päin ja punaisten junan pohjoisesta. Otaksuttiin junien kohtaavan toisensa Vihannissa, mutta ei ollut aavistusta kumpi juna ehtii ensiksi. Tilannetta pohdittaessa tultiin siihen tulokseen, että jos punaisten juna saapuu ensiksi, on valkoisten pakko aseettomina ja vähälukuisina painua kypälämäkeen, ja punaisilla tietysti oli samat ajatukset päinvastaisessa tapauksessa.

Oltiin jo varmoja punaisten saapumisesta, sillä pohjoisesta alkoi näkyä junan savu. Juna kuitenkin pysähtyi Ahmakaarron laitaan n. 7 km ennen Vihantia, ja kohta kuultiin kaksi ankaraa räjähdystä, jonka jälkeen juna peräytyi takaisin pohjoiseen. Arvattiin, että punaiset olivat estääkseen valkoisten junan eteenpäin pääsyn, räjäyttäneet radan rikki. Toimenpide jäi kuitenkin tehottomaksi, sillä ratakartija kokosi heti tarpeellisen määrän miehiä, jotka viipymättä saattoivat tihutyön jäljet kuntoon. Joukossa oli pari taattua valkoista valvojana revolverit taskussa, sillä korjuumiehet olivat enimmäkseen työväenyhdistyksen jäseniä. "Toverien" taholta esitettiin miehille ankaria paheksumisia, mutta he ollen valtion

Vihannin suojeluskunnan esikuntapäällikkö, poliisi Juuso Rautainen. Kuva vuodelta 1918. (Kuva Sirkka-Liisa ja Raimo Puukka)

vakinaisia työmiehiä eivät silti uskaltaneet olla ratavartijan määräyksiä tottelematta.

Valkoisten juna saapui seuraavana yönä, ja siitä luovutettiin Vihantiin 10 kpl kiväärejä sekä 300 kpl panoksia, joiden vastineeksi luovutettiin muutamia dritteleitä voita.

Vasta tällöin varsinainen suojeluskunnan toiminta alkoi. Esimerkkinä siitä, että Vihannissakin jo oltiin tietoisia, mitä silloinen ajankohta miehiltä vaati, mainittakoon jotain. Useita miehiä tarjoutui lähtemään valkoisten mukaan. Päälliköt kieltäytyivät heitä hyväksymästä, kun saivat tietää, etteivät miehet olleet esim. kivääriä nähneetkään, saati sitten käsitelleet. Ainoastaan yksi vihantilainen, sittemmin Karkun taistelussa kaatunut J. Suonelahti, oli mukana Oulun ja Perä-Pohjolan valtauksessa. Hän oli Haapaveden kansanopistossa ollessaan osallistunut harjoituksiin ja liittynyt valkoisten joukkoon Oulaisissa.

Ensimmäiset aseharjoitukset pidettiin aseman salissa seuraavana päivänä. Vapaaehtoisia alkoi heti Oulun valtauksen jälkeen lähteä ryhmissä ja yksitellen harjoituksiin ja rintamalle. Oulussa ja Raahessa muodostettujen joukko-osastojen mukana kaikkiaan lähti vapaaehtoisina nelisenkymmentä miestä.

Vapaaehtoisia rintamakomennusmiehiä järjestäytyneenä rintamalle lähtöön Oulussa. (Kuva Väinö Sauriala)

Valkoinen lippu johdatti Ensimmäisen vapaaehtoisen rintamakomennuskunnan lähtömarssia Oulussa 23.2.1918. Nämä miehet taistelivat jo kahden päivän perästä Ahlaisissa, myöhemmin mm. Suodenniemellä, Karkussa ja useilla paikkakunnilla Tampereen ympäristössä. Siirtyminen 28.4. Mäntyharjulle edelleen kohti Kouvolaa ja Kotkaa. (Kuva Leo Haarala)

Saman komennuskunnan lähtömarssi jatkuu. Miehiä riittää ja riittää. Miesvahvuus tässä joukossa oli 220. (Kuva Väinö Sauriala)

3.2. Vihantilaisia Oulun Krenatööripataljoonassa

Vapaussotaan osallistuneiden joukko-osastotiedoissa toistuu useamman miehen kohdalla eri muodoissaan sana krenatööri. Olemme saaneet käsiimme pari irrallista lehtileikettä, joiden välityksellä meille avautuu tietoja näissä joukoissa taistelleista. **Hannes Siloranta** kertoo rintamalle lähdön 40-vuotispäivän merkeissä kirjoittamassaan artikkelissa Oulun krenatööripataljoonan osanotosta Vapaussotaan sekä nimimerkki **Hannes** toisessa lehtileikkeessä "Vihannin kulman krenatööreistä". Näiden artikkeleiden pohjalta nousevat alla olevan katkelman tiedot ja ajatukset.

Samaan aikaan kun pohjoispohjalaisista muodostettiin Oulussa rintamakomennuskuntia, perustettiin myös pataljoona värväämällä. Aluksi ei värvätyillä ollut erikoista yksikkönimeä, vaan heitä kutsuttiin "lentäviksi", kunnes maaliskuun 3. päivänä 1918 ylipäällikön päiväkäskyllä muodostettiin I Krenatöörirykmentti. Siihen kuului kolme pataljoonaa, tykistö ja konekiväärit. Pataljoonat koottiin Oulussa, Vaasassa ja Kristiinassa.

Ensimmäinen värväysilmoitus oli Oulussa ilmestyneessä sanomalehdissä helmikuun 10. päivänä. Värväysjulistus on päivätty 5.2.1918 eli välittömästi Oulun valtauksen jälkeen. Värväystoimisto oli Oulun Työväentalossa, jossa palvelukseen ilmoittautuneet saivat alkupäiviksi kylmän majoituspaikkansa. Tilojen järjestyttä siirrettiin osa miehistä Heinätorin koululle, jossa majoitusolot olivat jotta-kuinkin siedettäviä.

Vihannistakin liittyi krenatöoreihin joukko miehiä, kylläkin varsin vähän. Sitäkin enemmän mm. vihantilaisia oli Oulun Vapaaehtoisissa Rintamakomennuskunnissa ja Raahen "lentävissä". Yleensä näyttää siltä, että eri paikkakunnilta lähdettiin joukolla kirjoittautumaan krenatöörin luetteloon, koska järjestysnumerot ovat osin peräkkäisiä. Komppanioihin järjestely suoritettiin sitä mukaa kun miesvahvuus lisääntyi.

Vihantilaisia krenatöörejä olivat ainakin seuraavat: N:o **34.** Seth Uusitalo, ryhmäpäällikkö, s. 22.12.1892, **35.** Viljo Puonti, stm, s. 15.4.1899. Haavoittui 20.3. Kyröskoskella, **127.** Sulo Ojaniemi, ryhmäpäällikkö, s. 27.9.1899, **128.** Jaakko Jokilehto, stm, s. 6.7.1896.

Lauri Harmaala oli yksi nuorimmista Vihannin krenatööreistä. Kuva otettu Oulussa ennen rintamalle lähtöä. (Kuva Annikki Harmaala)

Haavoittui Viljakalassa 16.4. ja kuoli haavoihinsa Ikaalisissa 19.3.1918. **129.** Lauri Harmaala, stm, s. 27.7.1900, **212.** Edvart Jutila, stm, s. 18.3.1895. Haavoittui 17.4. Viljakalassa, parani 10.5.1918. **267.** Artturi Osmo, ryhmäpäällikkö, s. 24.11.1882, **268.** Jaakko Korkala, stm, s. 31.12.1889, **414.** Heikki Nikula, stm, 18-vuotias. Haavoittui 24.4. Lempäälässä, **415.** Juho Junttila, stm, s. 13.12.1892, **518.** Matti Koskitalo, stm, 22-vuotias. Kaatui 29.3. Tampereen piirityksessä, **519.** Arvid Hanhela, stm, s. 11.11.1894.

Värvätyille luvattiin 450 mk kuukausipalkka, josta tulnaisiin vähentämään muonituskuluina 150 mk kuukaudessa. Sotilaiden varusteet luvattiin hankkia valtion puolesta. Paljon oli kuitenkin miehiä, jotka saivat olla rintamallakin omilla kampeissaan.

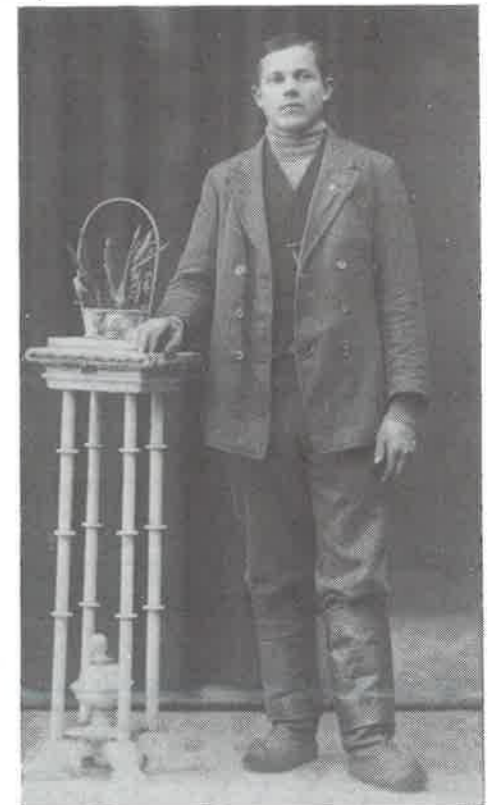
Varsinaisiin sotatoimiin otti Oulun pataljoonassa osaa 836 miestä, joista sai sankarikuoleman 48 ja haavoittui 102 miestä.

Krenatööri-nimitys on peräisin Ranskasta 1600-luvulta. Se oli valioyksikkö, joka kulki hyökkäävän jalkaväen edessä käsikranaattien heittäjinä. Krenatöoreiksi pääsivät vain parhaat miehistä.

Krenatöörirykmentti-nimi eri valtakunnissa on annettu myöhemmin jollekin erikoisesti kunnostautuneelle valiojoukolle, jollaisen katsottiin Oulun, Vaasan ja Kristiinän pataljoonista muodostuneen rykmentin olleen.

Oulun Krenatööripataljoonassa oli miehiä Lappia myöten sekä jokaisesta Oulun läänin kunnasta. Miehistöaines oli sekavaa ja siitä muodostivat työmiehet ja pientilallisen pojat suurimman osan. Joukossa oli myöskin "paremmin pärjääviä", mutta aseveljeys siitä huolimatta oli "köyhän" ja "ponssarin" välillä rakoilematon.

Vapaussodan päättyttyä joutuivat työmieskrenatöorit toisin ajattelevien taholta monien painostuksien alaisiksi mm. siten, että työmiesten olisi pitänyt tehdä julkinen "anteeksipyyntö" kommunistisissa sanomalehdissä, minkä nöyryytyksen jälkeen he olisivat kelvanneet "tovereiksi" kommunistien riveihin. Näitä anteeksipyyntörukouksia saivat kommunistit vain nimeksi, sillä suomalainen työmies tietää,

Lauri Harmaalan kanssa yhtä aika olivat ilmoittautumassa myös Sulo Ojaniemi ja Jaakko Jokilehto, joka kuvassa. Kuva lähetetty Oulusta 26.2.1918. (Kuva Veikko Jokilehto)

ottaessaan osaa vaikkapa Vapausso-
taan sen, mitä tekee ja mitä häneltä
suomalaisena miehenä isänmaa vaa-
tii.

Oulun "lentävät" lähtivät rintamal-
le kaikessa hiljaisuudessa, joten heille
ei tietty järjestää juhlaparaateja kuten
sitä ennen lähteneelle ensimmäiselle
rintamakomennuskunnalle ja samoi-
hin aikoihin lähteneelle toiselle
sellaiselle järjestettiin. Sama toistui
III rintamakomennuskunnan lähdön
suhteen. Tämä "hiljainen lähtö" lie-
nee johtunut Oulun Krenatööripatal-
joonan päällystön toivomuksesta,
sillä vastuunalaiset upseerit olivat
oppineet Saksassa sotakoulua käy-
dessään sen, että sotilaallisten
yksiköiden liikkeistä tehtäisiin
mahdollisimman vähän propagandaa.

Pahimmat tappiopaikat Oulun
krenatööreillä olivat Kyröskoski ja
Tampere. Edellisessä kaatui 17 ja haavoittui 23 miestä. Tampereella kaatui 15 ja
haavoittui myös 23 miestä. Lisäksi yksikkö otti osaa mm. Ikaalisten, Viljakkalan,
Luhalahden, Epilän, Mouhijärven ja Lempäälän taisteluihin.

3.3. Kenttäpostin viesti

Vapaus sodan aineisto vihantilaisten osalta keskittyy lähinnä lehdissä olleisiin
kirjoituksiin sekä suojeluskunnan toimintaa kuvaileviin kertomuksiin. Kenttä-
postista on kuitenkin jotain löydetty käyttöömme. Sotilas Edvard Hanhela sai
Paukkalan perheeltä kirjeen. Kirje on tallennettu tähän alkuperäisessä sanamu-
dossa myös kirjoitusvirheineen. Valkoista sotilasta todella kunnioitettiin. Ehkä siitä
syystä kirjeessä on teitittelymuoto. Mielenkiintoista on huomata, että Vihannin
postileimassa on vielä nimi myös venäjän kielellä. Seinäjoella on toukokuussa 1918
oltu itsenäistymisajatuksessa jo pidemmällä, koska Seinäjoen postin leimasimesta
on oletettavasti omatomaisesti poistettu venäjänkielinen teksti.

Vihantilaisia krenatöörejä keväällä 1918. Seiso-
massa vas. Seth Uusitalo, Arvid Hanhela ja Jussi
Viitanen. Istumassa vas. Lauri Harmaala, Juho
Junttila ja Matti Leinonen. (Kuva Tettu Ukonaho)

Wihanti Toukok 10 pä 1918

Valkoinen Sotilas!

Kiitos kirjeestänne! jonka saimme eilen. Olipa hauska, että muistitte meitäkin,
mutta kotinne on vähä liika kaukana että oisin käyny sanomassa että lähettää
evästä, mutta kuulkaahan kun Arvin eväspaketti tuli takasin mutta siinä ei ole
muuta kuin voita niin minä panen sen vain ja yhden leivän ja lähetän teille ehkäpä
olette vielä Seinäjoella että tulette saamaa tämä pakettin sitä voita oisi enempi vai
en uskalla oikein panna enempi jos ette saa lähetetää toinen paketti kun kirjoitatte
oletteko saanu yhden. Toiset pojat ovat kirjottaneet että hengissä siellä Arvikin on
ollu vielä ainakin tämän kuun 4 päivänä.

On niin kiire että en tahdo joutaa kirjottamaan ja tulee kirjoitukseni niin huonoa.
Emme ole kuulleet sieltä Hanhelasta nyt mitään. Ehkäpä pian tulee sieltä joku
käymään niin käsken huolehtia teille vähän eväspuolia.

Täytyy lopettaa.
Hyvää vointia toivoo
Paukkalan perhe
Wihannista

4. Vihannin suojeluskunta

4.1. Suojeluskunnan perustaminen

Vihannissa oli poliisi Juuso Rautiainen yrittänyt saada suojeluskuntaa alulle jo
syyskuussa 1917, mutta hänen ajatuksensa ei ollut saanut riittävästi kannatusta.
Niinpä suojeluskunta perustettiin virallisesti vasta 30.1.1918, vaikkakin jo
syksyllä ja erityisesti marraskuun lakon aikana täytyi kokoontua kirkonkylän ja
lähiympäristön miesten jonkun kerran suojeluskunnan merkeissä järjestyksen
säilyttämiseksi paikkakunnalla. Joukko miehiä kokoontui Rautiaisen kotiin ja päätti
perustaa Vihannin suojeluskunnan. Suojeluskunnan päälliköksi tuli Rautiainen itse.
Toiminta oli varsin vähäistä. Aseita ja rohkeutta vielä puuttui.

Vihannin suojeluskunnan ensimmäiseen esikuntaan kuuluivat poliisi Juuso
Rautiainen, sähköttäjä Sulo Rautiainen, opettaja K. J. Kuvaja, kauppias J. A.
Kärnä, maanviljelijä H. Pekkala ja J. A. Lahtivirta sekä varajäseninä T. Haapalehto

ja J. A. Ruotsalainen. Ensimmäisenä päällikkönä ja koko sk-toiminnan varsinaisena alullepanijana toimi J. Rautiainen, mutta hänet komennettiin Suomen vanhan sotaväen vääpelinä Ouluun miehistön kouluttajaksi. Hänen sijaisenaan toimi päällikkönä maanviljelijä J. Ruottinen.

4.2. Suojeluskunnan toimintaa

Suojeluskunnan miesvahvuudesta eikä myöskään toiminnasta ole nähtävästi tallennettu mitään tarkempia luetteloita eikä muistiinmerkintöjä. Voidaan kuitenkin sanoa, että kunnan kaikki punaisiin lukeutumattomat miehet miltei poikkeuksetta kuuluivat suojeluskuntaan ja osallistuivat vuorollaan vartiopalvelukseen Vihannin asemalla ja rautatiesillalla sekä myöhemmin Raahen vankileirillä. Lähes kaikki osallistuivat myös paikkakunnalla järjestettyihin harjoituksiin. Vihannin suojeluskunta kuului Raahen sk-piiriin.

Vartiointin ohella suojeluskuntalaiset suorittivat myös tarkastustehtäviä. Esimerkkinä tästä on käytössämme seuraava suojeluskuntapäällikkö Juuso Rautiaisen määräys Korvenkylän suojeluskuntalaisille.

Vihannin ja Raahen alueen vartiomiehiä. (Kuva Helvi Kaurala)

Sotaministerin määräyksen mukaisesti on Vihannin suojeluskunnan alueellaan tarkastettava rautatiellä olevat sillat, aalopit ja vaihteet 2 kertaa vuorokaudessa, niin on Vihannin suojeluskunnan esikunta määrännyt, että kaikkien suojeluskuntalaisten on vuorollaan tarkastukset tehtävät 2 kertaa vuorokaudessa 2 la vuorokaudella, sotaministerin määräyksessä on, että tarkastajain tulee olla varustettu kiväärillä ja 100 patruonalla.

Korvenkyläläiset

Kilpuan asemalta Anttilan aalopille

Maaliskuun	21. ja 22 pä	Lauri Harmaala x)
"	23. " 24 pä	Akseli Harmaala
"	25 " 26 p	Arvid Aho
"	27 " 28 p	Juho Kallovaara x)
"	29 " 30 p	K A Koskinen
"	31 ja huhtik 1.	Jaakko Ristola
Huhtik.	2 " 3 p	Uuno Pirttiaho
"	4 " 5.	Heikki Huhtala
"	6 " 7	Heikki Haarala x)
"	8 " 9	Antti Lattula
"	10 " 11	Heikki Perälä
"	12 " 13	Antti Ristola Huhtala
"	14 " 15	Huugo Martimo

Tarkastajaksi ei kelpaa muut kuin suojeluskuntalaiset.

J. Rautiainen

x) olivat rintamalla, eivätkä voineet osallistua vahtiin.

Suojeluskunnan esikunta hoiti monia tehtäviä. Niitä olivat muun muassa edellä kerrottu vartiopalveluksen järjestäminen ja valvominen sekä paikkakunnan punakaartilaisten kuulustelujen suorittaminen. Sodan aikana kuulusteltiin n. 90 eri

kyliltä olevaa punakaartilasta. Kuulustelut johtivat ainakin 5 henkilön vangitsemiseen. Punaisella rintamalla ei ole tietävästi ollut kuin yksi vihantilainen ja muutamia, jotka osallistuivat Oulun punaisten puolustukseen. Esikunnan tehtäviin kuuluivat myös matkustuslupien ja työhönpääsyoisuuksien myöntäminen luoteuille henkilöille. Lisäksi esikunta valvoi yleistä järjestystä paikkakunnalla, kielsi kaikkinaisten huvitilaisuuksien järjestämisen, antoi erilaisia poikkeustilanteen aiheuttamia määräyksiä ja toimi yleensäkin korkeamman johdon määräyksiin mukaisesti. Vapaussodan kestäessä toimitetut asevelvollisuuskutsunnat hoiti esikunta. Kutsuntaan oli määrätty saapumaan Vihannissa 288 miestä, joista palvelukseen hyväksyttiin 109. Saapumatta jäi 35.

Vihannista varsin suurella joukolla vapaussotaan osallistuneet liittyivät Oulun Suojeluskuntapiiriin joukkoihin. Tämä näkyy vapaussoturien matrikelitiedoista. Lisäksi monet suorittivat vartiointitehtäviä Vihannissa ja Raahessa. Suuri osa vihantilaisista miehistä osallistui kevättalven ja kevään taisteluihin Tampereella ja sen ympäristössä. Monet olivat mukana vielä Viipurin valtauksessa huhtikuun lopulla ja Valkealan ja Kotkan valtauksessa toukokuun alkupäivinä. Kiihvimmat taistelut käytiin Hämeessä. Tampereen valtauksen yhteydessä kaatuikin viisi vihantilaista miestä. Heidän lisäksi vapaussota vaati neljän muun vihantilaisen hengen.

Sotatahtumia ja niiden kehittymistä seurattiin valppaasti. Suojeluskunnan toimesta järjestettiin jopa postinkuljetus syrjäkylille vapaaehtoisin vuoroin joka

Raahessa olleita vihantilaisia vartiomiehiä. Kuvasta tunnistettu 1. vas. Heikki Lukkaroinen, 2. oik Seth Hanhela ja 3. oik Otto Lukkaroinen. (Kuva Anna-Liisa Junttila)

Vihantilaisia vapaussotureita. Vas. H. Maijala, V. Mustakangas, J. Mätäsaho, V. Junnila, A. Pyöriäsaari ja yksi tuntematon. (Kuva Leo Haarala)

päivä, sillä virallinen postinkuljetus tapahtui vain muutaman kerran viikossa.

Vapaaehtoista huoltotoimintaa harjoitettiin innolla. Muonitustarpeita kerättiin joka kylältä useamman kerran hevoskuormittain. Myös naiset osallistuivat keräystyöhön sekä valmistivat erilaisia varusesineitä valkoisen armeijan joukoille.

Vihannin suojeluskunnan mieshukka vapaussodassa oli 8 kaatunutta, joista vapaaehtoisia 3 ja kutsuttuja 5. Lievemmin tai vaikeammin haavoittui 6 miestä. Yksi vapaussoturi kuoli myöhemmin sairaalaan rintamalla saamansa taudin johdosta.

Sankarihautajaisia oli kahdet. Ensimmäiset pidettiin 18.4.1918 ja haudattiin silloin 4 kaatunutta, nimittäin Antti Myllylä, Eelis Hytönen, Jaakko Jokilehto ja Johan Kaunela. Toiset pidettiin 28.4.1918 ja haudattiin silloin Johan Suonenlahti ja Matti Alatalo. Kaatuneet Koskitalo ja Vikki ovat tulleet haudatuiksi tuntemattomina muualle.

Vapaussodan päättyttyä järjestivät suojeluskunta ja paikkakuntalaiset

Järeämpääkin aseistusta oli vapaussodassa. Kuvassa konekivääriryhmä aseensa ympärillä Tampereella. Oikealla Jaakko Lehtola. (Kuva Kauno Lehtola)

Vihannin suojeluskunnan miehiä. Seisomassa vas. Lauri Harmaala, Sulo Ojaniemi, Oskari Klemetti, Vilho Rautiainen. Istumassa vas. Akseli Harmaala, Veikko Ahola ja Jaakko Siponmaa. (Kuva Oskari Klemetti)

kotiutuville vapaussotureille 2.6.1918 juhlallisen vastaanottotilaisuuden. Sitä varten Teodor Salovaara sepitti "Vihannin suojeluskunnan sotalaulun". Tämän jälkeen toiminta oli melkein lamassa, joten 28.7.1918 pidetyssä kokouksessa järjestettiin suojeluskunnan toiminta uudelleen nyt rauhan aikaiselle kannalle ja kokonaan vapaaehtoisuuden pohjalle.

Paikallispäällikköinä ovat toimineet J. Rautiainen ja J. Ruottinen 1918, Sulo Ojaniemi 1919, Veikko Ahola 1919-1922, Antti Ylitalo 1922-1926, Akseli Lukkaroinen 1926-1927, Jaakko Kotila 1927-1935 ja Artturi Pietarila 1936. Lisäksi paikallispäällikköinä ovat olleet Pekka Karikoski ja Reino Sauriala.

Esikuntaan ovat kuuluneet pitemmän ajan Aate Lumiaho 15 v, Setti Uusitalo 6 v, Vilho Peltola 6 v, Oskari Klemetti 6 v, Artturi Pietarila 5 v, A. E. Tikkala 4 v, Vilho Rauhala 4 v, Akseli Lukkaroinen 4 v sekä lyhyemmän ajan Matti Klemetti, Juuso Rautiainen, Hannes Pekkala, Sulo Ojaniemi, Matti Mustakangas, Juho Pyörälä, Aappo Perttunen, Sulo Rautiainen, Kaarlo Narinen, Veikko Ahola, Artturi, Akseli ja Lauri Harmaala, Eino Erkkilä, Veikko Hintikka, Juho Ahola, Kustaa Hirvilampi, V. Vanhatalo ja J. Kotila.

Alpuan ja Kuusiradin suojeluskunnan paikallisosasto 1930-luvulla. Eturivi vas. Eino Ahola, Veikko Hintikka, Aate Lumiaho, aluepäällikkö O.H.Lunki, paikallispäällikkö Jaakko Kotila ja Ville Häkkinen. Takarivi vas. tuntematon, Vilho Kotila, Veikko Salin, Jaakko Jaakola, Uuno Lumiaho, Ville Falk, Oskari Hevosmaa, Onni Pyörälä, Jaakko Lumiaho, tuntematon, Arne Brax, Martti Pyörälä, Aappo Ukkola ja Kalle Rinnekangas. (Kuva Tuomas Ahola)

Suojeluskuntalaisia ja lottia kokoontuneina juhlapäivään Alpuassa Niemen talon edustalla. (Kuva L. Castrén)

Vihannin suojeluskunnan sotalaulu

Teutori Salovaara

Marssin tapaan

säv. K.J.Kuvaja

Saa kuok - ka ja au - ra jää - dä. kun soi so - ta kaut - ta maan, mutt'

Mutt' pel - ko ei

pel - ko ei mei - tä hää - dä, kun rien - näm - me rin - ta - maan. Mutt'

mei - tä Mutt' pel - ko ei

pel - ko ei mei - tä hää - dä, kun rien - näm - me rin - ta - maan.

mei - tä

1. Saa kuokka ja aura jäädä,
kun soi sota kautta maan,
mutt' pelko ei meitä häädä,
kun riennämme rintamaan.
2. Näin vaihdamme toimet rauhan
sodan tuimahan taisteluun,
ja kotimme lieden lauhan
jo leirimme nuotioon.
3. Jos vievät he vapautemme
työrauhamme rikkovat
ja lakimme, oikeutemme,
jos maahan he polkevat:
4. Niin tartumme tapparoihin,
tuliluikkuihin leimuviin,
ei vaivuta sorron soihin,
ei orjien kahleisiin!
5. Ja taistelun tuoksinassa
on riemumme raivaustyö,
ah, maassamme valkenevassa
taas päätyvi pitkä yö!
6. Sitten riennämme pelloillemme
ja kuokkamme vartehen,
kun saatuna Suomellemme
työrauha on suotuinen.

4.3. Kyläpäällikkö Artturi Pietarilan tiedotustoimintaa

Artturi Pietarila toimi Vihannissa kansakoulunopettajana. Hän oli toimielias mies osallistuen innolla vastuunkantajana ja myös kyläpäällikkönä Vihannin suojeluskunnan toimintaan. **Kustaa Hirvilammin** jäämistöstä on käytössämme suojeluskuntalaisille osoitettua tiedotusta. Tiedotteet ovat käsikirjoitusta kalkkeeripaperin avulla jäljennettyjä viestejä. Ne antavat samalla meille kuvaa konkreettisesta suojeluskuntatoiminnasta.

Koululla 11.V.33

Maanvilj. K. Hirvilammi

Kun olen saanut tehtäväkseni järjestellä vapautumisvuosipäivän, toukokuun 16 pv:n, viettoa täällä Vihannissa, niin olemme päättäneet pyytää Teitä puhumaan sankarihaudalla. Mielestäni olisi erittäin sopivaa, että Te vanhana rintamamiehenä, nyt vapautuksen 15 -vuotispäivänä tahtoisitte esiintyä. Muuta juhlaa, kuin kirkossa ja sankarihaudalla käynti, ei nyt kevätkiireitten aikana ole ajateltu järjestää.

Siinä tapauksessa, että Teidän saapumiselle on jokin ylivoimainen este, pyydän siitä ilmoittamaan ensi tilaisuudessa - esim. kansakouluoppilaitten välityksellä.

Kaikessa kiireessä

Vihanti 4.12.33.

Suojeluskuntalainen

Kyläosaston harjoitusohjelma joulukuulla on seuraava:
6.12. klo 12 Kirkossa ja sankaripatsaalla käynti ja sen jälkeen itsenäisyysjuhla Kunnantalolla. Sk.-laiset kokoontuvat täsmälleen klo 11 Kunnant. sk.-puvussa. Jokaisen sk.-laisen - isänmaamme vapauden vartijana - on luonnostaan kunnia-asia

Kunniakäynti vapaussoturien sankarihaudan muistomerkin äärellä vapautuksen muistopäivänä 16.5.1934. Puheen piti Kustaa Hirvilammi, joka laski seppeleen yhdessä lottien edustajan kanssa. (Kuva Maija Hirvilammi)

olla mukana näissä tilaisuuksissa.

17.12. alkaen klo 12. Kyläosaston harjoitus Ns:n luona. Mukana kiväärivarustus. Harjoitus on viimeinen tilaisuus tämän vuoden ajalla korjata laiminlyöntinsä niillekin sk.-laisille, joilla ei vielä ole täyttä vaadittavaa h.-tuntimäärää. Miehistä siis mukaan! Tuokaa toverinnekin!

Kyläpäällikkö
A. Pietarila

Suojeluskuntalaiset!

Marraskuun sk.-toiminnasta ilmoitan:

11-17.11.35 Suojeluskuntaviikko Vihannissa:

Perjant. 15.11.-35 klo 13.0 Kyläosaston harjoituspäivä. - Aluep.

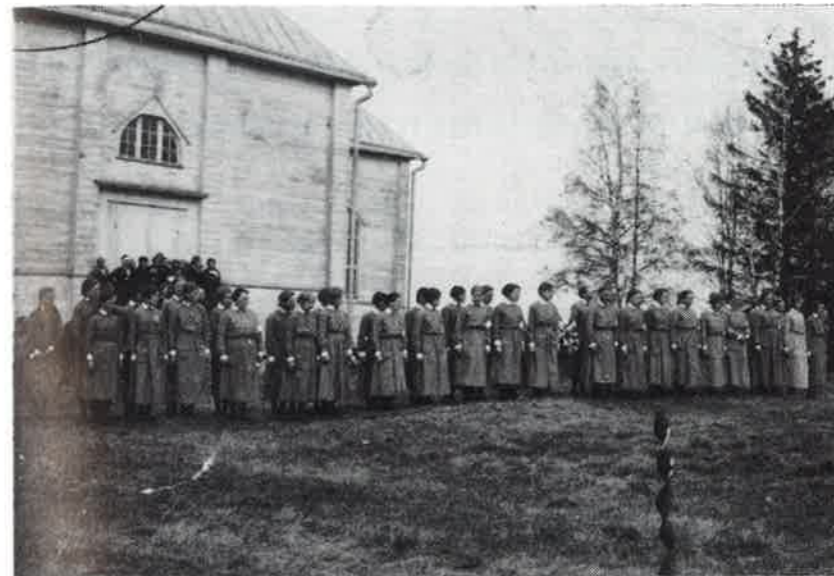
Perjant. 15.11.-35 klo 19.0 Lottien ja sk.-laisten perheilta kansakoululla.

Torst. 21.11.-35 klo 18.0 Kyläos. iltaharjoitus. Kyläpääll.

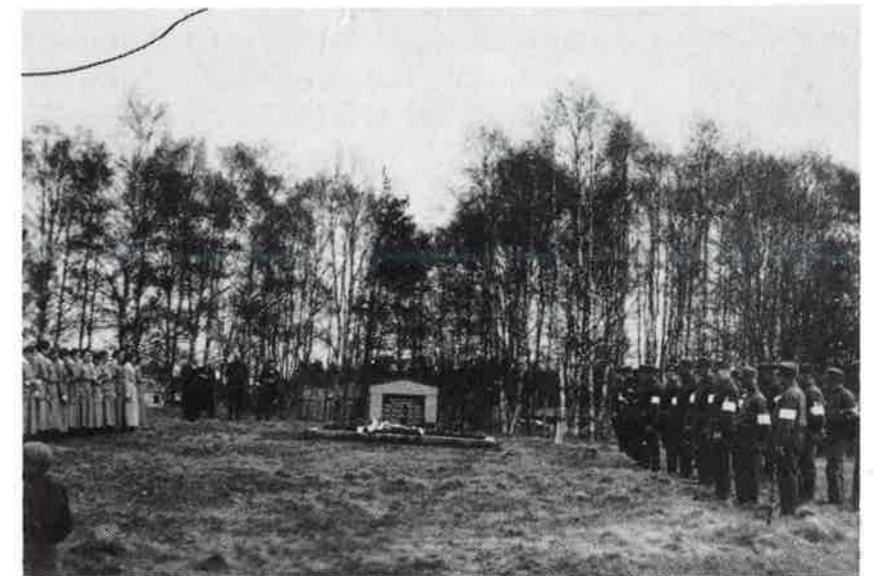
Kyläosaston harjoituksiin kokoontuminen Ns:n taloon. Mukana kiväärivarustus! Toivottavasti näin sk.-viikon johdosta jokainen sk.-lainen uhraa ensi perjantai-

iltapäivän harjoituksiin. Ja sitten illalla kaikki mukaan perheiltaa viettämään! Piirin valistusohjaaja saapuu m.m. puhumaan.
Huom! Lotat mukaan!

Kyläpääll. A. P-la

Vihannin lottia järjestäytyneenä kunniakäyntiin 16.5.1934. (Kuva Erkki Kumppula)

Suojeluskuntalaisia järjestäytyneenä samassa tilanteessa. (Kuva Väinö Sauriala)

Vihanti, 2.12.-35.

Suojeluskuntalaisille.

Joulukuun 6. päivää vietetään Vihannissa seuraavasti:

Klo 10.0 Sk. kokoontuu Nuorisoseuran talolla

Klo 11.0 Kirkossa ja sankarihaudalla käynti, sekä sk.-valan ottotilaisuus.

Klo 19.0 Vihannin Ns:n ja Sk:n järjestämä itsenäisyysjuhla Ns:n talossa.

Puku: Sk.talvipuku käsivarsinauhoineen.

Kyläpääll. A. Pietarila

Suojeluskuntalaiset

Lähtö lauantai-illan taisteluharjoit. tapahtuu Vihannin Osuuskaupan eestä lauantai-iltana klo 19.0. Harjoitus kestää n. klo 24. Matka harj. paikalle - Kuusiratiin tapahtuu todennäköisesti autolla. (Pyörät kaiken varalta mukana.)

Varusteina kivääri, patr.taskut sekä reppu, jossa kuivia vaatteita mahdoll. hikoutumisen varalta.

Kyläosastomme miehet ovat aikaisemminkin 100 %-sena taist.harjoituksissa olleet mukana. Kukaan ei nytkään tahtone olla poissa yhteisestä yrityksestä.

Kyläpääll. A. Pietarila

5. Vapaussodassa kaatuneiden rinnalle

5.1. Sankaripoika Johan Suonenlahti - Vihannin ensimmäinen vapaustaistelija

Vapaussota oli osittain myös vapaaehtoisten taistelijoiden sota vallankumoussuunnitelmien ja Venäjän vallan nujertamiseksi. Mukaan lähti myös nuoruuden innon siivittämänä alaikäisiä poikia. Heistä yksi oli Johan Suonenlahti. Hänen lyhyestä elämästään ja taistelustaan valkoisten riveissä tiedämme enemmän. Hänen perheensä asui Oulussa, josta he muuttivat Vihantiin. Johan oli viisitoistavuotias, kun hänen isänsä kuoli. Äitikin kuoli hyvin pian sen jälkeen. Janne oli nyt nuori maamies, alaikäinen talon isäntä.

19 vuotta täyttäneestä isännästä alkoi tuntua, ettei kansakoulun oppimäärä hänelle oikein riitä. Niinpä hän lähti Keski-Pohjanmaan Kansanopistoon Haapavedelle. Opiston rehtori **Lauri Merikallio** kertoilee Jannen elämäntarinaa "**Sankaripoikia**" -kirjassa ja kuvaa Jannen isänmaallisuutta. Tämä kuvaus saakoon olla tässä valaisemassa omalta osaltaan vapaussodan intoa ja olosuhteita.

Kerran Juho Suonenlahti lukee kertomusta, jossa puhutaan ryssien hirmutöistä.
- Ne pitää ajaa täältä pois! - hän silloin sanoo innoissaan.

Vanhemmat miehet käyvät aprikoimaan sota, jolla sortaja saataisiin Suomesta pois. Silloin miehen alku ehättää väliin:

- Minä lähden myös, vaikka heti.

Mutta toiset hänelle vain nauravat."..

.. Eräänä päivänä, helmikuun ensimmäisenä, käsityötuntien aikana johtaja kutsuu kaikkia poikaoppilaita koolle. Hänelle, Haapaveden V.P.K:n päällikölle, on tullut avunpyyntö Oulua valtaamaan menevien suojeluskuntajoukkojen päälliköltä, ja nyt hän tahtoo tiedustella opiston pojiltakin, onko heissä lähtijöitä.

Onhan toki! Useimmat ilmoittautuvat, Suonenlahden Janne toisten keralla.

Limingan asemalle on kertynyt helmikuun toisen päivän aamuna monilukuinen väkijoukko sotilasjunia ihmettelemään.

- Anna! (Korvenkylässä elänyt emäntä Anna Aho, matrikkelin toimittajan huomautus)

Jostakin sotilasjunan härkävaunusta kuuluu huuto. Janne sieltä huutelee asema-

sillalla seisovaa sisartaan. Kun Anna näkee veljensä, ei hän tiedä, mitä tekisi. Kylmät väreet käyvät yli ruumiin. Eihän hän ollut aavistanut, että siellä Jannekin olisi matkalla sodan verikentille. Mutta rientäessään veljeään kohden, hän iloittelee: "Ei ole Jannekaan ollut miestä huonompi."

Kivääri on pojalla, patruunoita myös. Edellisellä asemalla hän on aseensa ensi kerran käteensä saanut, laukauksen tai kaksi jo kokeeksi ampunutkin. Mutta kovin on kurja käsivarren valkonauha, likainen, matkalla reväistä riekale vain. Eivät olleet lähtiessään edes tienneet, mikä on suojeluskuntalaisten tunnusmerkki. Sisar rientää siksi ostamaan hänelle paremman nauhan.

- Onhan Jannen toki oltava oikea valkokaartilainen ulkoasultaankin!

Veturi viheltää ja juna jatkaa taas matkaa.

Oulun työväentalo kuusinesatoine kapinallisineen on voitettu ja vankien vartiointi on varaväen, mm. haapavetisten, toimena. Silloin tullaan kysymään vapaaehtoisia valloittamaan Raattia ryssiltä. Janne on heti valmis, kuten aina, kun vapaaehtoisia kysytään vaarallisiin toimiin.

Jäljestä päällikkö, joka silloin ei ollut saapuvilla, huomauttaa hänelle, ettei rivistä tai toimestaan saa poistua ilman esimiehen lupaa. Mutta Janne sanoo:

- Olisi ollut niin noloa, jos ei kukaan olisi lähtenyt, kun kerran kysyttiin!

Varaväessä olo ei ollut häntä miellyttänyt. Taistella hän toki tahtoi.

Ja kun hän sitten taistelun päätyttyä kivääri olalla, patruunavyö rinnalla ja saksalainen käsipommi vyöllä kuljeskeli Oulun katuja, tapansa mukaan hyväntuulisesti hymyillen vastaantulleille tuttavilleen, niin tuntui kuin olisi koko hänen pyylevä, pyöreä olemuksensa sanonut:

- Nyt sitä mies on vasta oikealla urallaan!

Maamiehestä oli tullut sotamies.

Jälleen on väkeä koolla Limingan asemalla. Nyt ollaan saattamassa sotilaita, Oulun läänin I rintamakomennuskuntaa, etelään. Suomenlahden Jannekin on matkassa. Oikeastaan hän oli aikonut jo varemmin, kohta Oulun ja Kemin retkien jälkeen, lähteä etelän sotiin eikä ollut tahtonut uskoa, että kyllä sotamieskin

Johan (Janne) Suonenlahti. Kuva otettu Oulun valtauksen jälkeisenä päivänä 4.2.1918. (Kuva Kotiseutuarkisto)

sentään tarvitsee ammattiopetusta; mutta lopulta hän oli kuitenkin taipunut harjoittelemaan ja odottamaan. Ja nyt oli vihdoinkin lähdön päivä koittanut.

Sisar on saapunut veljeä hyvästelemään, - viime kertaa. Repun soturi saa ja lämpöiset käsiin, Anna-siskon työtä molemmat. Kukkaa rintaan kiinnittäessään ei sisar-rukka enää jaksa kyyneliään pidättää, mutta veli lohduttaa:

- Kyllä minä vielä palaan, kunhan sota loppuu.

Silloin sisar rohkaistuu:

- Minäkö itken, vaikka eivät sotaan lähtevät!

Toveriensa joukkoon hän menee, ja yhdessä he kajauttavat Porilaisten marssin. "Jo tulta kohta kalpa lyö ja vinkuen taas lentää luoti." Tuntuu sydäntä kouristavalta, kun sitä ajattelee. Mutta sitten lauletaan: "Eespäin rohkeasti vaan, ei kunniaansa myö sun poikas milloinkaan." Niin todella! Ja Janne-veli ei ole toisia huonompi. Laulun kestäessä on juna lähtenyt, kadoten pian kalliine nuorine kuljetettavineen yön hämärään, vieden heitä tuntemattomia kohtaloita kohden.

Toivon, kaihon ja tuskaisten, sydäntä ahdistavien aavistusten vaihdellessa elävät soturien omaiset, odotellen viestejä rakkaistansa. Hyviä lohduttavia ovat tiedot. Oikeus voittaa, ja sen puolustajia elähdyttää toivorikas mieli. Tosinhan rintamalla saa kärsiä paljon vilua ja nälkää, mutta sitäkin sota aina tarjoaa. Toisinaan sentään henkeä tahtoo salvata, kun lukee tai kuulee, kuinka kuolema on monesti lähellä käynyt. Kunnes tulee vihdoinkin se pelätty surunviesti...

"Ahlaisten kirkonkylässä 12.3.1918, klo 9.45.

...Minulla on vähän kiire tässä, sillä tuli käsky olla tunnin päästä valmiina. En tiedä, minne mentäneen, varmaan Reposaareen tehdään yöllä hyökkäys. Me käytiin päivällä tiedustelemassa vähän tietä. Punaisetpa rupesivat ampumaan! Oltiin aavalla selällä. Minä vain puistin lakkia sauvan nenästä punaisille, että ampukaa paremmin.

- Tekisi mieli panna nukkumaan, vaan pitää olla valmiina. Kun käsketään, herätän pojat ja sitten lähdetään. - Olen minäkin ollut niiden maalitauluna, kun tykillä ampuivat.

Käsky tuli meidän suksimiesten hyökätä vihollisen selkään. - Jäädessä kohtalon haltuun..."

"Suodenniemi 20.3.1918.

Tervehdys täältä rintamalta. Terveenä olen ja aika kuluu aika hyvin. Olen muuttanut Ahlaisista tänne Suodenniemen rintamalle. Täällä on viisi päivää paukuteltu eikä ole saatu vielä kylää haltuun, mutta tämä onkin punaisille tärkeä

paikka ja heillä on hyvät asemat. Oululaisia on kaatunut neljä ja haavoittunut useita. Yksi päälliköistämme, Engelberg, on kaatunut. Hän oli vieressäni, kun taisteltiin, sitten hän poistui etemmäksi ja niin vähän ajan perästä tuotiin sana, että hän on kaatunut. Tahtoi vähän koskea, sillä hän oli niitä parhaita miehiä. Seuraavana päivänä haavoitti kranaatti meidän oululaisten ylipäällikköä. Olin vieressä, mutta pääsin pelkällä säikäyksellä.

Luulen että pääsemme lomalle, kun kylä on valloitettu. Olisikin se tarpeen, kun yötä päivää pitää olla menossa.

Tänäinkin olimme me suksimiehet punaisten maalitauluna. Menimme liian varomattomasti, ja yhtäkkiä rupesi kuulia vinkumaan. Piti vatsallaan ryömiä satakunta metriä. Ei onneksi sattunut kehenkään..."

"Lavialla rikkiammutussa talossa 25.3.1918.

Meillä on kaikki yhteistä V.J:n kanssa. On monta retkeä, seikkailua tehty yhdessä. Täällä tulee aivan velimieheksi toistensa kanssa, varsinkin omassa ryhmässä. Kerrankin kun Ahlaisissa olin vähän sairas ja pojat olivat taistelussa sanottiin, että yksi on kaatunut ryhmästäni, niin minun oli paha olla, kun en ollut muassa. Tuntui, että se on minun syyni. -

Vai vastahakoista on pojille (s.o. asevelvollisille) sotaan lähtö. Niinhän se on sille, joka ei käsitä asiaa, vaan joutaa siellä tanssailemaan."

"Siuro, Kuljun kartano 12.4.1918.

... Olimme retkellä, kun tuli tieto, että Tampere on antautunut. Silloin oli kaikki väsymys pois pyyhkäisty. Olisimme huutaneet hurraata, mutta ei sopinut. Täällä on sievää seutua, järviä ja kukkuloita, niin että aivan alkaa mielistyä..."

"Karkussa, työväentalon piletistikopissa 14.4.1918.

... Olemme saaneet uudet lakit ja päälliköt uuden puvun. Minäkin olen aivan paraatipuvussa. Sopisi nyt käydä kotosallakin, vaan kohtahan tämä leikki loppuneen, kun Porikin on antautunut ja yhdessä saksalaisten kanssa ruvetaan rynnistämään..."

Monet retket on Juho Suonenlahti jo ehtinyt tehdä, monet seikkailut ja vaarat kokea. Rohkea, reipas ja iloinen hän aina on ollut, vallaton ja leikkisä vakavim-

massakin ottelussa. Mitä hän nyt siitä huoli, vaikka kuulat vinhaan vinkuivatkin korvissa. Olihan vain kuin kotonaan ikään, kuin ollaan omalla, oikealla uralla oltaessa. Aina valmis! Se oli hänen oppiansa.

Mutta eräänä aamuna, huhtikuun 17 päivänä, hän vetää niskaköyttä taisteluun lähdettäessä, juuri sinä päivänä, jona sotaleikki todella loppuikin, vaikka vain hänen kohdalleen. On miltei kuin hän vaistoaisi kohtalonsa. Edellisenä päivänä hän oli sanonut:

- Jos huomenna sattuisi kaatumaan, pääsisi Vihantiin hautajaisiin.

Toverit herättelivät häntä, vetävät säärestä, kun muu ei auta. Hän vain sanoo:

- Kunpa minun ei tällä kertaa tarvitsisi lähteä.

Laiskasti hän pukeutuu, unisena astuu asunnostaan ulos ja vaikeroi lähtiessään, että kunpa nyt saisi jäädä pois.

Mutta pian voittaa vanha iloinen luonto. "Mitä minä huolin, veitikka nuori."

- Nyt sitä, pojat, hyökätään ensi kertaa sulan maan aikana! - hän reippaana lausuu.

Ei ole hiihtäjillä ollutkaan hyökkäystä sen jälkeen kun suksilla ei enää kyennyt kulkemaan.

Retki on uhkarohkea ja vaivalloinen. On jo samottu tuntikausia tavattoman louhikkoisia mäkiä ja vaaroja. Peräytyminen sellaisessa seudussa on mahdotonta. On vain yksinkertaisesti voitettava, vaikka vihollinen, jolle nyt on annettava isku sivulta ja takaa, onkin ylivoimainen. On tekeillä Oulun läänin I rintamakomennuskunnan loistavin hyökkäys.

Alkaa jo viholliskuulia lennellä, vaikka yli päiden. Ammutaan nähtävästi kaukaa. Sotilaat komennetaan aseisiin. Eräs päälliköistä käy kaukoputkellaan tutkimaan vihollisen asemia. Silloin juoksee Janne kivensä takaa hänen luokseen kiikaroidakseen hänkin. Se on kohtalokas teko. Tulee luoti, kentties vain tavallinen harhaluoti, joka lävistää päällikön posken ja Jannen pään.

Äkin poika pois menevi. Ei hän

Neiti Ida Nikulan (myöh. Junttila) saama kutsu vapaustaistelija Johan Suonenlahden hautaukseen. (Terttu Ukonaho)

ääntä päästä, ei jäsentä liikuta. Makaa vain siinä rauhallisena, hymyssä suin.

- Maksetaan, kunhan ehditään! - sanovat toverit. Heihin koskee toverin kaatuminen. Rohkea, mieleinen sotaveikko on menetetty.

Seuraavana päivänä lähtee kaatuneen parhaan sotatoverin V. J:n kirjoittama suruviestiä vievä kirje kohden kaukaista Pohjolaa, jossa niin moni, moni jännittyneenä seuraa omaistensa vaiheita, toivoo, iloitsee ja pelkää. Sotilaan koruttomin sanoin hän siinä lohduttaa: "Älkää itkekö, sillä hän teki kaikki, minkä taisi, muuta hän ei voinut, sillä on kalleinta uhrata henkensä isänmaan puolesta."

Sodan päätyttyä on Keski-Pohjanmaan kansanopiston puolesta tiedusteltu sen entisiltä oppilailta mm., minkä puolesta kukin heistä lähti sotimaan. Kysymykseen tuli vastaus myös - Juho Suonenlahdelta. Kysymyksen tekijän käsiin osuu näet sattumalta luokassa ajelehtiva paperi, jossa on "Mietteitä Suomen itsenäisyyden johdosta". Hän näkee sen entisen kaatuneen oppilaansa edellisen joulun aikaan kirjoittamaksi aineeksi ja lukee siitä lämpimän tuntein:

"Tuntuu oikein mieli ylpeältä, kun ajattelee, että olen vapaan Suomen kansalainen, joka ei ole enää kenenkään orja ja joka saa pitää omat lakinsa, uskontonsa ja kielensä. Mutta meidän ei ole heittädyttävä huolettomiksi... Varmaankin kuohuttavat kaikkien vapautta ja järjestystä rakastavain kansalaisten mieltä ne laittomuudet ja anarkistiset ilmiöt, joita on esiintynyt viime kuukausina ja jotka näyttävät yhä lisääntyvän. Joutuu ajattelemaan, mihin me joudumme, jos ei pikaisesti saada järjestystä aikaan. Meidän on koetettava päästä yksimielisyyteen, sillä yksimielisyys on voimaa."

"Kevät on koittanut Suomen kansalle, kevät keskellä talvea, kevät, jota se on toivonut syvällä sydämessään, varmasti uskoen, että se on kerran koittava. Mutta se tuli aivan yllätyksenä, joten se saattaa epäilemään, antaako Venäjä niin vain helposti Suomelle vapauden. Mutta jos Venäjä rupeaa katumaan ja peräytymään lupauksistaan, niin meidän on noustava yhtenä miehenä vapauttamme puolustamaan."

Yhtenä miehenä! Vapautemme ja lakiemme puolesta!

Juho Suonenlahti itse oli todella heti valmis. Ei hän hetkeäkään epäröinyt eikä tinkinyt. Mutta hänhän olikin jo pienenä pikkaraisna luvannut lähteä Suomen sortajaa karkottamaan. Lähteä "vaikka heti!"

5.2. Vapaustaistelussa kaatuneiden Vihannin sankareiden hautajaiset

Seuraavien lehtikirjoitusten välityksellä saamme eläytyä vapaussodan sankarihautauksien tilanteisiin ja tunnelmaan. Jaakko Jokilehto oli ensimmäinen vihantilainen vapaussodan sankarivainaja. Samanaikaisesti haudattiin kolme muuta kaatunutta. 10 päivän kuluttua oli Vihannissa jo toiset sankarihautajaiset. Nämä sanomalehden välittämät kuvaukset kertovat seikkaperäisesti tilanteet ja kuljettavat näin meidätkin mukaan noihin hetkiin Vihannin kirkossa.

18.4.1918

Vapaustaistelussa kaatuneet ensimmäiset vihantilaiset haudattiin torstaina 18. huhtikuuta. Surusaatto lähti suojeluskunnan päämajasta. Kirkonkylän kuoro lauloi virrestä 498 ensimmäisen ja toisen värssyn. Etumaisena kannettiin suruharsoista Suomen lippua. Tätä seurasi suojeluskuntalaisten kantamana neljä valkeata arkkua suojeluskuntalaisten muodostamaa kunniakujaa myöten kirkkoon. Arkuissa lepäsivät Jaakko Jokilehto, Antti Myllylä, John Kaunela ja Johan Hytönen. Kirkko oli somistettu sepelein ja kukkasin. Alttari ja saarnatuoli verhottu valkealla liinalla. Kirkossa kannettiin vainajien arkut kuoriin. Kirkko oli täpösen täynnä ihmisiä.

Kun arkut oli laskettu paikoilleen, lauloi kuoro v. 498, astui saarnatuoliin pastori G. Strömmer ja piti ruumissaarnan. Aiheena oli Ilmestyskirjan 7 luku, jossa mm. luetaan: "Keitä ovat nämä valkoisiin vaatteisiin puetut ja mistä he ovat tulleet? - Nämä ovat ne, jotka tulevat siitä suuresta ahdistuksesta ja he ovat pesseet vaatteensa ja valkaisseet ne Karitsan veressä".

Puhuja mainitsi mm. kuinka nämä valkeissa arkuissa lepäävät vainajat ovat tulleet suuresta vaivasta ja ahdistuksesta, joka Etelä-Suomea raskaana ikeenä painaa. Jos eivät he olisi tähän vaaraan lähteneet, olisi meidänkin paikkakuntamme saanut samanlaista ahdistusta kärsiä. Nämä vainajat ovat kaikkensa antaneet. Nyt ovat he valkeihin vaatteihin puetut. Sillä he ovat olleet todellisia Jumalan palvelijoita, joille annetaan autuus.

Saarnan jälkeen laulettiin yhteisesti virsi 529 ja kannettiin kolehti vainajain muistopatsasta varten.

Ruumiit siunasi sitten pastori G. Strömmer. Kuoro lauloi Lindbladin Sotaruokouksen: "Kaiken Herra kuule meitä". Laulun loputtua suoritettiin alttaritoimitus. Taas lauloi kuoro Mornigin: "Autuus ompe taivahissa".

Tämän jälkeen alkoi sepeleiden laskeminen. Kaikille vainajille yhteisen Vihannin suojeluskunnan sepeleen laskivat J. Rautiainen ja J. A. Lahtivirta. Edellinen

N:o 529.

(Toinen muoto on lisäyksenä.)

M. M. $\text{♩} = 80$. S: 7-8.

1. Tai = waas = ja, rat = ti tai-waas = ja Du

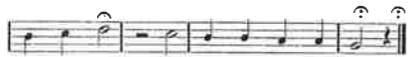
au = tuus mää = rä = tön; Siell' en = se = si = en

feu = rad = ja Du rie = mu ää = re = tön; Ja

lää = mois-la niin lää = moihin Siell' näh-bään Her-ra

lor = se = hin, Her = ram = me Se = ba = ot!

2. Taiwaassa, ratti taiwaassa Hjäinen päivä on; Se valosansa kirjnasja Myös voitaa aurin-gon; Se päivä kirjnas, loistava. Min' ijäisesti pais-tava Du Herra Sebaot!

3. Taiwaassa, ratti taiwaassa Du seura autuain; Siell' waiktuuden parissa Du ilo uusi ain'. Moi, jospa sinne pääsiin Ja kunniasi näkiin, O Herra Sebaot!

4. Taiwaassa, ratti taiwaassa Ei kuulla itkua, Ei hntiä, ei surua, Ei kuolon peltoa; Waan rauhan lotoomattoman Ja ilon loppumattoman Suo Herra Sebaot!

5. Taiwaassa, ratti taiwaassa Hjäinen autuus on; Ei' ihmistielin kertoa Du aivan mahdoton; Se nähty tänne päälle maan Hämärtäin, niinkuin peiliin waan. O Herra Sebaot!

6. Taiwaassa, ratti taiwaassa Jumala hallitsee Ja kunnialla suurella Pyhänsä palkitsee; Siell' ylä-tystä weijataan, Min' „pyhä, pyhä“! lausutaan. O Herra Sebaot!

7. Ah, siihen iloon taiwahan Meit', Jeesus, aut-taas; Kuolosi kautta katkeran Eä sinne jaetaan! Sen teet ja myöskin armoisesti, Eias amen, amen turvafest! O Herra Sebaot!

Laurentius Laurentii Laurinus, (ruota.) s. 1673 † 1685.

maatkoon, / pysyväisen onnen taatkoon".

Jaakko Jokilehdon arkulle laski myös seppeleen Korvenkylän raittiusseuran puolesta T. Salovaara. Tämän seppeleen nauhoissa oli: "Pyhän lipun raittiuden / oikeuden, vapauden / kohotit sa taivahalle, / kunnialla kaaduit sille".

Seppeleen laskija lausui seuraavan tilaisuuteen sepittämänsä runon:

Sankarteko

Kaatuu lujimmatkin pylväät,
sortuu sankaritkin ylväät,
vaan ei sorru sankartyö,
kimaltaa kuin tähtivyö
halki vuosisatojen
hedelmätä kantaen.

Mainen mahti murtuu, taipuu
korkeudet, vallat vaipuu,
vaan ei vaivu sankarten
voima, mahti ikuinen,
henkii takaa hautojen
lailla voiman keväisen.

Sammuu kirkkaimmatkin soihdut,
vaipuu väkevimmät loihdut,
vaan ei vaivu sankarein

soihdut, valkein viittatein
Yössäkin ne loistavat,
eteenpäin vain viittovat.

Kylmeneepi lämmin lempi,
ah, vain hetken hohtaa hempi
kylmene ei sankarten
sydämen tuli ikuinen,
tuhansia kannustain
hohtaa, hehkuu yhä vain.

Uhrauksen aateloima
työ on mahti, valta, voima,
mi ei murru milloinkaan,
tekijänsä kuolemaan
voi se viedä - elämää
tuottaa sankarteko tää.

Antti Myllylän arkulle Kirkonkylän Maamiesseuran puolesta laski seppeleen M. Mustakangas. Puolestaan hän mainitsi, kuinka vainaja oli rohkein, innostunein mielin taisteluun lähtenyt, ja kun sotaa oli jo jonkun aikaa käyty ja voittoja saavutettu, toivoi hän ehtivänsä ainakin "jälkipuhdistusta suorittamaan". Seppeleen nauhoissa oli sanat: "Paljon saimme, enemmän toivoimme, mutta toimi tärkeämpi tarvitsi voimasi".

Vainajien sukulaisten, tuttavien ja naapurien puolesta laskettiin vielä lukuisia seppeleitä ja kukkavihkoja. Kun seppeleet oli lasketut, kannettiin arkut hautaan kirkon edustalle, ammuttiin tavanmukaiset kunnialaukaukset ja hauta luotiin umpeen. Haudalla lauloi vielä kuoro: "Vaipuos, vaivu synnyinmaasi helmaan".

puhui vainajain muistolle. Hän mainitsi puheessaan kuinka erilaisen tuomion tulevat saamaan nämä vainoojat ja taas heidän vastustajansa. Samoin on heidän muistonsa oleva erilainen. Nämä vainajat tulevat kautta aikojen säilymään kiittolisten paikkakuntalaisten ja koko kansan mielissä. Seppeleen nauhoissa olivat sanat: "Viimeinen tervehdys Vihannin ensimmäisille vapaussankareille Vihannin suojeluskuntalaisilta. On taisto laannut / ja rauhan saaneet he, / jotka tässä nukahtaa.

Tamperelaiset olivat lähettäneet seppeleen sankareille, jotka olivat heidän kaupunkinsa edustalla kaatuneet. Nauhassa olivat sanat: "Sankarillisille pelastajilleen kiittolliset tamperelaiset. Sankareita näitä onni omanamme kunnioittaa on jo kunniamme".

Jaakko Jokilehdon arkulle laski seppeleen Korvenkylän suojeluskuntalaisten puolesta M. Tikkala. Hän puhui myöskin vainajan muistolle huomauttaen kuinka vainaja oli reipasluontoinen, iloinen ja toimintahaluinen. Hän oli jonkun aikaa ottanut osaa työväenyhdistyksen toimintaan. Mutta huomattuaan, että se puolue on luisumassa anarkiaan, jätti hän sen ja antautui innokkaasti työskentelemään vapaan, puolueettoman edistystyön vainiolla. Kun sitten vapaustaistelu alkoi maassamme, oli hän ensimmäisiä paikkakunnallamme astumaan vapaaehtoisena sen riveihin. Siellä kohtasi häntä sankarikuolema. Suojeluskuntalaisten seppeleessä oli sanat: "Kunniata sankarille / miehuus, miehen kunto sille / kunnioitettuna hän

Toiset vapaudensankarien hautajaiset Vihannissa 28.4.1918

Viime sunnuntaina oli taasen surujuhla Vihannissa. Tällä kertaa lepäsivät valkoisissa arkuissa Janne Suonenlahti ja Matti Alatalo. Vainajat kannettiin kunniakujannetta pitkin kirkkoon ja asetettiin siellä arkut kuoriin. Torvisoittokunta soitti surumarssin. Kirkossa laulettiin torvien säestyksellä virsi 498.

Ruumissaarnan piti pastori G. Strömmer, tekstinä Paavalin toinen kirje Timoteukselle 4 s luku: "Olen hyvän kilvoituksen kilvoitellut, juoksun päättänyt. Tästedes on minulle varattuna vanhurskauden seppelä". Paavali oli taistelija, sankari. Hänen elämänsä oli alituista uhrautumista muitten hyväksi. Hän tuntee hetkensä lähestyvän, mutta turvallisesti hän lähtee, sillä hän on hyvän kilvoituksen kilvoitellut. Näidenkin vainajain hetki on lyönyt. Hekin ovat hyvän kilvoituksen päättäneet, ovat parhaimpansa uhranneet, heillekin annetaan vanhurskauden seppelä. Me laskemme heidän haudoilleen seppeleitä. Ne kuihtuvat pian, mutta vanhurskauden seppelä ei koskaan lakastu. Heidän jalo elämänsä kehoittaa meitäkin uhrautuvaan jaloon elämään.

Saarnan loputtua veisattiin torvien säestyksellä virsi 152, jonka jälkeen suoritettiin hautaustoimitus sekä kannettiin kolehti vapaussankarien muistopatsaan hankkimiseksi.

Sitten alettiin laskea seppeleitä. J. Rautiainen laski Janne Suonenlahden arkulle vainajan sisarusten seppeleen, puhuen vainajan muistolle. Vainaja oli hiljan saanut saattaa hautaan isänsä ja äitinsä. Oli kauan sairastanut vaikeata lavantautia. Sittenkin hän oli heti vapaustaistelun alussa valmis lähtemään taisteluun. Otti osaa Oulun, Kemin ja Tornion valtaukseseen. Lähti etelään ja kohtasi sankarikuolemansa Karkun kirkon valtauksessa. Sai suurta huomiota ja tunnustusta osakseen päälliköiden taholta.

J. Rautiainen laski myöskin Matti Alatalon arkulle omaisten seppeleen. Samalle arkulle laski myös seppeleen omasta ja perheensä puolesta G. Strömmer, lausuen kuinka vainaja oli tunnettu vaatimattomaksi ja hiljaiseksi nuorukaiseksi joka teki työnsä tunnollisesti.

Sähköttäjä Rautiainen laski vainajain arkuille Vihannin suojeluskunnan seppeleen, pitäen samalla puheen.

Alpuan kyläläisten seppeleen laski J. Pyörälä pitäen hänkin puheen. Lumimetsäläisten seppeleen laski E. Jokimäki, lausuen muutamia tilaisuuteen sopivia sanoja. A. Siponmaa laski korvenkyläläisten seppeleen huomauttaen kuinka näinä aikoina ovat kummunneet esille kansamme terveimmät voimat, arvokkaimmat ovat, jotka takaavat Suomen tulevaisuuden.

J. Ylitalo puhui vainajille omasta ja taistelussa olevan poikansa puolesta.

Arkulle laskettiin myöskin Keski-Pohjanmaan kansanopiston sekä taistelutoverien puolesta seppelä, jonka toi eräs asetoveri mainiten ryhmäpäällikkö J. Suonenlahden viimeisen sanan olleen: Eteenpäin!

Suuri joukko seppeleitä laskettiin vielä omaisten, sukulaisten, naapurien, tuttavien y.m. puolesta.

Kun arkut oli laskettu hautaan, kunnialaukaukset laukaistu, piti haudalla vielä A. Korhonen kauniin, sisältöriikkaan puheen isänmaanrakkaudesta ja sen kaikkivoittavasta voimasta. Soittokunta soitti ja hauta luotiin umpeen. Pian peitti kummun kaunis kukkien loiste.

5.3. Jaakko Jokilehdon muistolle

Jaakko Jokilehto haavoittui Viljakkalan taistelussa 17.3.1918 ja kuoli saamastaan haavasta Ikaalisten sairaalassa 19.3. Jaakko oli kuollessaan 21 v 8 kk ja 12 päivän ikäinen. Hänen kuolinilmoituksessaan on äidin ja isän Kaisa ja Juho Jokilehdon muistolause: "Mit' jaloa oli ja ihaninta Niin sille sä uhrasit työs. Tuon lämpöä uhkuvan rintas ja voimasi nuorteat myös."

Jaakko Jokilehdon henkilökuva avautuu meille varsin vaikuttavana, kun saamme lukea hänen muistolleen Rosa Ahon kirjoittaman lehdessä julkaistun kirjoituksen.

Oli kirkas talviaamu. Hohtavan punaisena nousi aurinko itäiselle taivaalle punaten purppurahohteellaan kaiken koko maan. Mutta äkkiä tuli tumma pilven lonkare aurinon yli, kaikki hohde oli poissa, hämärää usvaa alkoi nousta ilmaan ja kaikki näytti synkältä ja ikävältä. Kun sinä aamuna näin tämän muutoksen luonnossa, niin pidin sen jonakin surun merkinä.

Ja pian se surun viesti saapuikin.

Ikäviltä kuuluivat nuo sanat: Jaakko Jokilehto kuollut!

Olimmehan todella kadottaneet parhaimman toverimme keskuudestamme.

Rokas poikamme
Suojeluskuntalaisen
Jaakko
Jokilehto

Vihannista, taistellen vapaudensankarien riveissä, haavoittui Viljakkalan taistelussa 17 p:nä maaliskuuta ja kuoli saamastaan haavasta Ikaalisten sairaalassa 19 p:nä maalisk 21 v. 8 kk. 12 p. ikäisenä. Suruksi äidille, isälle, siakolle ja veikoille, sekä muille sukulaisille ja laajalle ystäväpiirille.

Kaisa ja Juho Jokilehto
»Mit' jaloa oli ja ihaninta
»Niin sille sä uhrasit työs
»Tuon lämpöä uhkuvan rintas
»Ja voimasi nuorteat myös.»

Niin, totta se oli, että Jaakko oli poissa, eikä kuullut meidän hiljaista nyyhkytystämme.

Sinä Jaakko olit aina jalo ja hyvä, aina olit valmis auttamaan kaikkia nuoruuden eloisassa toiminnassa. Utterana ja innokkaana toimimiehenä olit korvenraivaajien joukossa, et tuntenut kyllästymistä ja väsymystä koskaan, vaan tarmokkaana ja rohkeana astuit kohden tuntematonta tulevaisuutta.

Kun sodan ensi laineet olivat menneet Pohjolan yli, olit sinä valmis lapsuutesi toverin kanssa astumaan isänmaan puoltajien riveihin, uhraamaan henkesi ja nuoret voimasi isänmaalle, jos niin tarvitaan ja pian sinä saitkin uhrata henkesi isänmaan alttarille, sille alttarille, jonka perustuksena on vapaus ja rakkaus kaikkeen jaloon ja hyvään.

Sinä olit ensimmäinen uhri isänmaalle meidän poikien joukosta. Sinä menit edellä viittaamaan meille sitä tietä, jota meidän kaikkien on täältä kerran lähdettävä.

Vaikka luonteeltasi olit iloinen ja reipas niin silmissäsi kuvastui kaukainen uneksiva katse, joka kaipasi jalompaa ja parempaa, mitä elämällä oli sinulle annettavana ja nyt olet sen päämäärän saavuttanut, joka meille monelle on vielä synkällä verholla verhottu.

Lukuisa sureva ystäväpiiri sinut hellästi laskee sen armahan rakastamasi syntymämaan helmaan, jossa sinä sankarina taistelit saavuttaen kuolemattoman maineen ja haihtumattoman muiston sydämiimme, joka kirkkaana povessamme säilyy ja menee perintönä polvi polvelta.

"Tuonen viita, rauhan viita, kaukana on vaino, riita, kaukana kavala maailma. Nukkuos Jaakko nurmen alla, vaalios elämän liljaa. Onnellinen kun omistat sen, vaan me itkemme hiljaa.

Vihanti Korvenkylä 8-5-18

Rosa Aho

5.4. Vainajain muistolle

Säilyneestä kaatuneiden muistolle kirjoitetusta viestistä saamme myös lisätietoa Vihannin kaatuneiden henkilökuvasta. Kaikesta sen ajan julkaistusta ajattelusta voi päätellä, että nämä nuoret miehet olivat todellisia sankareita.

Niinkuin jo on tässä lehdessä kerrottu haudattiin t.k. 18 p:nä kotipitäjässä hautausmaahan seuraavat kaatuneet vihantilaiset vapaussankarit: **Jaakko Jokileh-**

to, Antti Myllylä, Hannes Kaunela ja Eelis Hytönen. Näistä sekä myöhemmin Karkun taistelussa kaatuneesta **Juho Suonenlahdesta** pyydän tässä lausua jonkun vaatimattoman muistosanan.

Ryhmäpäällikkö **Johan Suonenlahti** oli jo Oulun valtauksessa taisteluun osaa ottamassa. Hän oli ensimmäinen vihantilainen vapaustaistelija.

Suonenlahti edusti aikoinaan urheilussa kunnialla vihantilaisia. Hän oli m.m. sitkeimpiä hiihtäjiä. Samalla hän oli innokas henkisten rientojen kannattaja. Hän oli maamiesseuran johtokunnan jäsen sekä huvitoimikunnan jäsen. Toimissaan hän oli innokas ja tarmokas. Tämän ohella hän oli hauska toveri.

Antti Myllylä oli nuorukainen, joka oli kaikkien suosikki. Antissa kadotti maamiesseuramme yhden kyvykkäimmistä toimihenkilöistään. Hän täytti tehtävänsä uskollisesti ja luonteeltaan hän oli hilpeä ja leikkisä.

Eelis Hytönen oli parhaita Vihannin kilpahiittäjiä. Toïssään hän oli ahkera ja luonteeltaan vakava ja siivo käytökseltään.

Hannes Kaunela ja **Matti Alatalo** olivat myöskin poikia, jotka ahkeroina ja siivoina luettiin parhaimpien joukkoon.

Vielä on mainittava **Matti Koskitalo** ja **Jaakko Jokilehto**, jotka vapaaehtoisina astuivat suojeluskunnan riveihin, uhraten nuoren elämänsä isänmaalle.

Kun te, sankarit, olette rauhan saavuttaneet, olette sen jalon työn tehneet, josta lepo on palkkanne. Muistonne elää, vaikka kaikki muu katoaisi. Sillä te olette osaltanne "jalon aatteen alttariin rovon viimeisen kantaneet".

Vapaussodassa kaatuneiden vihantilaisen muistomerkki kirkon edustalla. Tämän hankintaa varten molemmissa sankarihautauksissa kannettiin kolehti. (Kuva Leo Haarala)

6. Vihannin rintamamiesyhdistys

6.1. Tausta

Keväällä 1918, kun aseet olivat vaienneet ja järjestys oli palautunut maahan, suomalaiset saattoivat katsoa luottavaisina tulevaisuuteen. Tosin syvät haavat jäivät vuosikausiksi vuotamaan ja kirvelemään.

Valkoinen armeija Mannerheimin johdolla jätti vapauttamansa isänmaan sen laillisen hallituksen hoidettavaksi. Valkoista osaa kansasta kannustivat Valkoisen Kenraalin rintamamiehille omistamat sanat: "Te olette tämän valtakunnan luoneet".

Elämää varjosti syntynyt eripuraisuus puolueiden keskuudessa, mikä ei enustanut hyvää. Tuskin oli vapauden tuoma hurma ohitse, kun jo oli todettavissa, että valtataistelu oli jälleen täydessä käynnissä. Haavat tihkuivat ja aiheuttivat erimielisyyksiä jopa vainoa voittajien ja voitettujen kesken.

Rintamalla olleet miehet huomasivat pian kasvavien poliittisten ristiriitojen yhteydessä, että vapaussota ei olekaan vielä viety loppuun. Niinpä herätettiin esiin kysymys rintamamiesten yhteenliittymisestä toimimaan ensisijassa maanpetoksellisia voimia vastaan. Tähän pyrkimykseen liittyi avunannon velvollisuus vainottuja aseveljiä kohtaan ja hädänalaiseen taloudelliseen asemaan joutuneiden avustaminen. Näin alkoivat vähitellen syntyä Rintamamiesyhdistykset. Ensimmäinen yhdistys perustettiin Satakuntaan 1928 ja vähitellen eri puolille Suomea, niin että niitä oli vuoden 1939 alussa 219.

Vihannin Rintamamiesyhdistys perustettiin 30.1.1937. Toimialueena oli Vihannin kunta. Jäsenmäärä oli alussa 53. Yhdistyksen puheenjohtajana oli tarkastaja L. Harmaala, varapuheenjohtajana mv. S. Uusitalo, sihteerinä mv. R. Sauriala. Johtokunnan jäseninä olivat aluksi maanviljelijät V. Hintikka, K. Hirvilampi, J. Ollila, M. Leinonen, M. Mikkela, E. Ahola, metsäpääll. V. Rapp ja asemapääll. J. Pärssinen.

Yhdistyksellä oli oma lippu, jonka oli suunnitellut opettaja A. Pietarila ja valmistanut opettaja Salli Louhimaa. Lippu vihittiin Helsingissä 15.5.1938.

Yhdistyksen toimintaan kuului taloudellisen avun antaminen. Sitä saivat kymmenet perheet.

Vihannin Rintamamiesyhdistyksen Naisosasto perustettiin 8.5.1938. Jäseniä oli 24. Osaston puheenjohtajana oli opettaja Salli Louhimaa, varapuheenjohtajana opettaja Anna-Liisa Kintamo, sihteerinä rouva Alli Pärssinen. Muina johtokunnan

Vihannin Rintamamiesyhdistyksen jäseniä 1930-luvulla. Miehet vas. Veikko Hintikka, J. Pärssinen, Matti Leinonen, V. Rapp, Reino Sauriala, Lauri Harmaala, Seth Uusitalo, Yrjö Kärppä, Mikko Mikkela, Edvard Jutila, Jaakko Ollila. Naiset istumassa vas. Rva Pärssinen, Aili Hintikka, rva Rapp ja Elli Uusitalo, seisomassa Hilda Sauriala, Salli Louhimaa ja Eevi Harmaala. (Kuva Väinö Sauriala)

jäseninä aloittivat opettaja Annikki Harmaala, rouva Alli Hintikka, Aili Pietarila, Aili Jutila, Iida Junttila ja Sipilä. Naisosastonkin toiminta oli lähinnä avustusten jakamista puutteessa eläville vapaussotaan osallistuneiden perheille.

6.2. Vihannin rintamamiesyhdistyksen toiminta "tulosrikasta"

Vapaussodan jälkeinen aika oli monin tavoin sekavaa ja puutteellista. Vihannin rintamamiesyhdistys keskittyi pääasiallisesti heikoimmassa taloudellisessa asemassa olleiden rintamamiesten perheiden tukemiseen. Varsin avoimen ja tilannetta valaisevan kuvan saamme Kalevan julkaisemasta nimimerkki **Tähystäjän** kirjoittamasta haastattelusta, jossa yhdistyksen puheenjohtaja, vakuutustarkastaja **Lauri Harmaala** kertoo yhdistyksen toiminnasta ensimmäisen toimintavuoden ajalta.

Vihannin Rintamamiesyhdistys perustettiin vuosi taaksepäin, johtuen sen

Vapaussoturi Frans Alatalon asunto taustapuolelta. Tästä hänet perheineen häädettiin. (Kuva Väinö Sauriala)

perustaminen pääasiassa siitä, että paikkakunnalla on paljon rintamamiehiä, joista suurin osa elää perin puutteellisissa oloissa. Osaltaan antoi yhdistyksen perustamiseen sysäyksen myös se seikka, että rintamamies Frans Alatalo asui sellaisessa mökissä, jossa oli katto päälle putoamassa ja siitäkin hänet häädettiin. Näistä seikoista johtuen oli haastateltavamme lähettänyt kutsukortit kaikille paikkakunnan rintamamiehille saapumaan Setti Uusitalon luo neuvottelemaan asiasta ja siellä sitten rintamamiesyhdistys yksimielisesti perustettiin.

Vasta perustetun yhdistyksen ensimmäisenä tehtävänä oli hankkia asunto Frans Alatalolle ja hänen perheelleen. Tämä kävi siten, että rintamamiesyhdistys otti Vihannin Säästöpankista lainan jäsentensä takuulla ja osti pientilan, jonka antoi asuttavaksi Alatalolle ja hänen perheelleen. Tässä samaisessa talossa, joka on vielä velkana, asuu Alatalo edelleenkin ja koettaa nyt itsekin puolestaan tehdä parhaansa perheensä elättämiseksi.

Rintamamiesyhdistyksen toinen toimenpide oli aseveli Heikki Mahlakaarron asuntoasian järjestäminen. Mahlakaarrolla olivat lainain korot jääneet maksamatta josta syystä hänen asuntonsa oli kuulutettu pakkohuutokaupalla myytäväksi. Yhdistyksen toimesta hänen lainainsa korot maksettiin ja laitettiin talkoilla hänen asuntoonsa katto, kun entinen vuoti. Tähän tarkoitukseen saatiin jo V.R.L:ltä (Vapaussodan Rintamamiesyhdistysten Liitto) avustusta 800 mk, mikä tässä yhteydessä kiitollisuudella mainittakoon.

Kolmas toimenpide oli rintamamies Matti Taskilan sairaalaan laitto. Taskila,

suuren perheen isä, asuu kaukana sydänmaalla. Hän poti pitkällistä sairautta, joka vaati välttämättä leikkausta ja sairaalahoitoa. Hänet toimitettiin V.R.Liiton ja paikallisen rintamamiesyhdistyksen toimesta Oulun Lääninsairaalaan ja hänen perheensä toimeentulosta huolehditaan. - Nämä kerrotut toimenpiteet olivat kiireellisiä siitä syystä, että niiden kautta vältettiin se häpeä, mikä olisi ollut seurauksena vapaaehtoisten rintamamiesten joutumisesta kunnan apuun.

Vihannin puutteenalaiset rintamamiehet eivät ole koskaan aikaisemmin saaneet minkäänlaista avustusta tai tunnustusta, ennenkuin viime joulunaikaan Reino Saurialan talossa pidetyssä pikkujoulujuhlassa, jossa heille annettiin V.R.Liiton ja paikallisen yhdistyksen toimesta vaate- ja ruokapaketit joululahjoiksi. - Oli liikuttavaa nähdä, millaisella kiitollisuudella nämä taloudellisissa vaikeuksissa taistelevat rintamamiehet nämä joululahjansa vastaanottivat todeten, että heitäkin 20 vuoden perästä muistettiin.

Rintamamiesyhdistyksen muu toiminta on keskittynyt siihen, että kaikki paikkakunnan rintamamiehet koottaisiin tasaveroisina omaan yhdistykseen. Tässä onkin onnistuttu erinomaisesti. Mitkään puoluerajat eivät ole tähän mennessä häirinneet yhdistyksemme toimintaa, vaan ovat siinä kaikki ainoastaan

aseveljiä keskenään. - Rintamamieskäsitteen selventämiseksi ja samalla varojen kokoamista varten on pidetty iltamia eri kyläkulmilla. Valistustyö käykin hyvin syystä, että puhujista ei yhdistyksessämme ole puutetta. Sellaisista mainittakoon ennen muuta maanviljelijät Mikko Mikkela, Kustaa Hirvilammi ja Veikko Hintikka sekä asemapäällikkö Pärssinen. (Myös Lauri Harmaala on hyvä puhuja - kirjoittaja). Mainitsematta ei voi myöskään jättää, että yhdistyksen sihteeri, Reino Sauriala ja varapuheenjohtaja Setti Uusitalo tekevät epäitsestä työtä yhdistyksen hyväksi.

Erittäin tärkeänä pidettiin osallistumista Helsingissä viime toukokuun 16. p:nä vietettyihin vapaussodan 20 vuotisjuhliin. Niihin aikoihin hankittiin yhdistykselle oma lippu, jonka piirsi opettaja Artturi Pietarila ja neuloi opettaja Salli Louhimaa. Lippu vihittiin toukok. 16. p:nä Helsingin tilaisuudessa, jossa vihittiin kymmeniä muitakin rintamamiesyhdistysten lippuja. Lipun luovuttivat yhdistyksellemme

Vihannin rintamamiesyhdistyksen jäsenkortti vuodelta 1938. (Maija Hirvilammi)

Vihantilaisia vapaussotureita ja joukko naisia lähdössä Helsinkiin vapaussodan päättymisen 20 vuotisjuhliin toukokuussa 1938. Kuva otettu Vihannin asemalla. (Kuva Terttu Ukonaho)

opettajat Anna-Liisa Kintamo, Salli Louhimaa ja Annikki Harmaala.

Paraatiin voitiin eri paikkakunnilta ottaa vain määrätty luku miehiä, mutta meiltä otettiin mukaan kaikki, jotka halusivat lähteä ja monia lähtijöitä avustettiin yhdistyksen toimesta rahallisesti. Mainittakoon, että Vihannin ja Korvenkylän lotat järjestivät eväspaketit monille varattomille rintamamiehille.

Nyt kun valtio on ruvennut avustamaan rintamamiehiä ja meilläkin jo 3 miestä nauttii 2.500 mk vuotuista eläkettä, on toimintamme jossain määrin helpottunut. Mutta vielä on sentään työtä, kun paikkakunnalla on, niinkuin jo mainittiin 150

Vapautuslippu.

Tämän omistaja *potilas n:o 129 Lauri Harmaala*
Vihannin pitäjältä, joka astui palvelukseen tässä pataljoonassa *12 p:nä*
kesä kuulta *1918* vapautetaan palveluksesta *olikaikuisia*

Samalla okeutetaan hän matkustamaan vapaasti Suomen Valtion rautatiellä
 asemalta _____ asemalle _____
Lauri Harmaala on palvelusajallaan osoittanut _____
hyvä käytöstä.

Tampereelle I Krenatöörirykmentin *Dalun* Pataljoonan
 Kanstlassa, *kesä* kuun *28* p:nä *1918*

G. Rahmala
 Kapteeni ja pat. joht.

rintamamiestä, joista suurin osa varattomia.

Vastaisista tehtävistä mainittakoon, että tarkoituksena on piakkoin kääntyä seurakunnan papiston puoleen pyynnöllä, että se luovuttaisi hautausmaalta palstan rintamamiesten hautaamista varten. Piakkoin ruvetaan myöskin keräämään ja kirjoittamaan rintamamiesten elämäkertoja. Tämän tehtävän on luvannut suorittaa P.P.N.Liiton sihteeri Frans Mustakangas, mies, joka pystyy työn varmasti kunnolla suorittamaan.

Toiminnan tukemiseksi suoritetaan parhaillaan viljan keruuta, joka onkin tähän mennessä tuottanut tyydyttäviä tuloksia. - Olemme pari kertaa pyytäneet avustusta Rintamamiesten Naisliitoltakin, mutta tähän mennessä turhaan. Toivottavasti Naisliitto meitäkin vastaisuudessa muistaa sitäkin suuremmalla syyllä, kun yhdistyksellämme on oma naisosastonsa, joka perustettiin viime toukokuun alussa.

Kun yhdistyksemme on näinkin hyvällä alulla, niin voimme jo katsoa valoisammin tulevaisuuteen. Uskomme, että vastaisuudessa voimme entistä tehokkaammin avustaa puutteenalaisia rintamamiehiä ja heidän perheitään lausui haastateltavamme lopuksi.

TALVISOTA - ITSENÄISYYDEN KOETINKIVI

1. Talvisodan tausta ja kulku historian valossa

1.1. Rauhan etsintää Neuvosto-Venäjän kanssa

Vapaussodan jättämät haavat Suomen kansan keskuudessa vähitellen umpeutuivat. Arvet olivat kylläkin jäljellä, joten elämä ja poliittinen toiminta olivat lähistorian varjossa eläen arkaa ja herkästi haavoittuvaa.

Suomessa jouduttiin toteamaan jo vuoden 1920 alussa, että neuvostohallituksen kanssa oli aloitettava rauhanneuvottelut. Suomella oli omat aluevaatimuksensa, joille se halusi saada muidenkin valtioiden tukea. Länsivalloilta eikä juuri muualta-kaan tukea kuitenkaan tullut.

Vaikka tukea ei ollut saatavilla, Suomi aloitti aseleponeuvottelut Neuvosto-Venäjän kanssa Rajajoella. Neuvottelut katkesivat hyvin pian, sillä jyrkkä kiista aiheutui juuri aluevaatimuksista. Ulkoinen uhka ajoi kuitenkin Neuvosto-Venäjän turvaamaan luoteisrajansa, joten se esitti Suomelle rauhantarjouksen, jonka Suomen hallitus hyväksyi.

Varsinaiset rauhanneuvottelut alkoivatkin Tartossa kesällä 1920. Suomen hallituksen tavoitteet olivat korkealla. Raja tuli vetää Laatokasta Äänisjärven kautta Vienanmereen. Tällaiset vaatimukset torjuttiin suoralta kädeltä, mutta vähitellen neuvostovaltuuskunta oli valmis myönnytyksiin, jotka tyydyttivät suomalaisten vähimmäisvaatimuksia. Rauhansopimus allekirjoitettiin Tartossa 14.10.1920. Sopimus otettiin Suomessa vastaan varsin ristiriitaisin tuntein. Osa hyväksyi, Mannerheim piti sopimusta huonona ja äärioikeisto leimasi sen suorastaan häpeärauhaksi. Tarton rauha normalisoi kuitenkin Suomen ja Neuvosto-Venäjän suhteet, mutta maiden välille jäi kuitenkin melkoinen annos epäluuloa.

Nuori Suomen Tasavalta haparoi poliittisessa myllerryksessä niin sisä- kuin ulkopoliittista linjaansa. Vuosien varrella sisällissodan muisto raastoi kansaa. Taloudellisesti Suomessa elettiin sodan jälkeistä syvää lamaa, joka vain syvensi yhteiskunnan ristiriitoja. Poliittinen liikehdintä niin vasemmalla kuin oikealla aiheutti monenlaista häiriötä. Saksassa Hitler oli noussut valtaan ja näytti yhä paisuvaa mahtiansa 1930-luvun kuluessa.

Sisäpoliittisesti Suomessa alkoi löytyä uusia yhteyksiä. Maalaisliitto ja sosiaali-demokraatit aloittivat hallitusyhteistyön. Kansalaissodan arvetkin alkoivat häipyä näkyvistä. Kansan kulku kävi kuitenkin kohti sota, sillä Hitler johti koko Euroopan katastrofiin. Toinen maailmansota oli todellisuutta, jonka keskellä pieni Suomi kamppaili olemassaolonsa puolesta. Kansallinen yhtenäisyys joutui kovalle koetukselle, mutta ulkoisen paineen keskellä löytyi yhteinen voima.

1.2. Suomi vedettiin mukaan sotaan

Syyskuun 1. päivänä 1939 alkanut Saksan hyökkäys Puolaan laajeni pian Hitlerin suunnittelemasta paikallissodasta maailmansodaksi. Saksan paineen alla Neuvostoliiton täytyi ryhtyä parantelemaan asemiaan. Baltian maat joutuivat luovuttamaan sotilastukikohtia ja solmimaan avunantosopimuksen Neuvostoliiton kanssa.

Suomen vuoro tuli lokakuussa, kun hallitus sai kutsun lähettää Moskovaan edustajan keskustelemaan "konkreettisista poliittisista kysymyksistä". Suomalaiset tiesivät, että neuvotteluissa oli kysymys maan tulevaisuudesta. Kun Paasikivi lähti kohti Moskovaa, Helsingin asema oli täynnä saattoväkeä. "Maamme" laulu ja "Jumala ompe linnamme" virsi toivat lähdön hetkeen vaikuttavan tunnelman.

Neuvotteluissa Stalinin ja Molotovin kanssa Paasikivi torjui heidän ehdotuksensa avunantosopimuksesta. Seuraavana olivat Neuvostoliiton varsin suuret aluevaatimukset. Stalinin mukaan alueluovutukset olivat välttämättömiä Leningradin turvallisuuden kannalta. Stalinin mielestä täytyi raja muuttaa kauemmaksi, koska Leningradia ei voinut siirtää pois.

Suostumatta vaatimuksiin Paasikivi matkusti takaisin Suomeen saamaan lisäohjeita. Paasikiven toivomuksesta valtiovarainministeri Tanner tuli toiseksi neuvottelijaksi. He palasivat Moskovaan vähäisten myönnytysten kanssa, mutta Neuvostoliiton vaatimukset olivat vähimmäisvaatimuksia. Paasikivi rohkeni esittää, että suomalaiset kyllä kykenevät puolustamaan maataan, mutta Stalin vastasi: "Suomi on pieni ja heikko. Teiltä ei kysytä lupaa." Neuvotteluyhteys kuitenkin vielä säilyi. Suomen hallitus pysyi edelleenkin lujana.

Valtuuskunta palasi Suomeen. Hallituksen sisällä käytiin kovaa keskustelua, miten suhtautua aluevaatimuksiin. Kolmas neuvottelumatka oli edessä. Lähdön

hetkellä ulkoministeri Erkko evästi Paasikiveä: "Unohda, että Neuvostoliitto on suurvalta."

Suomalaisten neuvottelijoiden ollessa vielä matkalla Moskovaan Neuvostoliitto jo julkisti Suomelle esittämänsä aluevaatimukset. Neuvottelussa kuitenkin puolin ja toisin oltiin valmiita vähän joustamaan, mutta lopulta neuvottelut katkesivat tuloksettomina 13.11.1939. Neuvottelijoiden terveisinä olivat Molotovin sanat: "Nyt on siviiliviranomaiset käsitelleet asiaa, ja kun ei ole päästy sopimukseen, täytyy asia antaa sotilaiden haltuun."

1.3. Viisasta valmistautumista Suomessa

Suomessa ei uskottu Neuvostoliiton hyökkäävän, mutta ajatuksesta huolimatta maan puolustuskykyä ryhdyttiin parantamaan heti neuvottelukutsun saavuttua lokakuun alussa. Rauhanaikaiset puolustusvoimat siirrettiin suojajoukkokokoonpanoa vastaavaan ryhmitykseen Karjalan kannakselle. Reserviläiset kutsuttiin ylimääräisiin kertausharjoituksiin. Näin menetellen liikekannallepano voitiin toteuttaa varsin nopeasti ja huomaamatta.

Lokakuun puolessa välissä annettiin käsky kenttäarmeijan keskityskuljetuksista rajalle. Rauhanomaisissa oloissa suoritettu liikekannallepano oli erittäin tärkeä torjuntataistelun onnistumiselle. Noin parin kuukauden ajan joukot saivat rauhassa tutustua puolustusasemiinsa ja jatkaa jo aikaisemmin aloitettuja linnoitustöitä.

Marraskuun puolessa välissä alettiin jo uskoa, etteivät venäläiset taida hyökätä. Rajan läheltä evakuoituja ihmisiä palasi koteihinsa. Hallituskin alkoi kiistellä, onko mitään järkeä pitää joukkoja puolustusvalmiudessa. Kotiuttamishanke kaatui kuitenkin silloisen puolustusministeri Niukkasen jyrkkään vastustukseen oman eroamisensa uhalla. Jälkikäteen voimme vain kysyä, miten olisi käynyt, jos puolustusministeri ei olisi estänyt joukkojen kotiuttamista vain 10 päivää ennen sodan syttymistä.

1.4. Talvisota alkaa

Marraskuun viimeiset päivät osoittivat, että Neuvostoliitto ei ollut hämännyt vaatiessaan alueluovutuksia oman turvallisuutensa takeeksi. Syy sodan mahdollisuuden löytyi Molotovin syyttäessä suomalaisia, että he olivat tykistöllä tulittaneet Neuvostoliiton puolella olevaa Mainilan kylää. Suomen hallitus antoi vastauksen torjumalla Neuvostoliiton syytöksen ja vetoamalla siihen, että rajan lähellä ei ollut

suomalaista tykistöä. Samalla hallitus halusi neuvotella molemminpuolisesta vetäytymisestä ja tapauksen yhteisestä tutkimisesta.

Molotov tulkitsi vastauksen, että asiapaperi kuvastaa Suomen hallituksen syvää vihamielisyyttä Neuvostoliittoa kohtaan. Molotovin nootti päättyi ilmoitukseen, että neuvostohallitus katsoi 1932 solmitun hyökkäämättömyyssopimuksen rauenneeksi. Suomen hallitus halusi kiireesti neuvotteluja ja suostui vetämään joukkonsa niin kauas rajalta, että ne eivät enää uhkasi Leningradin turvallisuutta. Suomen vastaus ei kuitenkaan ehtinyt edes perille, kun Neuvostoliitto jo katkaisi diplomaattisuhteen Suomen kanssa ja Molotov radiopuheessaan totesi Suomen asettuneen vihamieliselle kannalle Neuvostoliittoa kohtaan. Seuraavana aamuna 30.11. Neuvostoliiton maa-, meri- ja ilmavoimat aloittivat sotatoimet Suomea vastaan. Alkoi talvisota.

Talvisota oli kahden täydellisesti erivahvuisen armeijan yhteenotto. Suomen armeijan joukoissa taisteli noin 300 000 miestä, joille kaikille ei voitu jakaa edes henkilökohtaista asetta. Esimerkiksi tykistöllä oli ammuksia niin vähän, että suurtaistelujen aikana neuvostoliittolaiset ampuivat enemmän jo yhden päivän aikana.

Taistelujen alkaessa Neuvostoliitolla oli Suomen rajalla noin 19 divisioonaa jalkaväkeä ja 7 panssariprikaatia. Puna-armeijan ylivoimaisuus sai Neuvostoliiton johdon uskomaan, että Suomen miehitys käy aivan helposti. Stalin oli todennut jo Moskovan neuvotteluissa, ettei Suomen armeijasta ole pysäyttäjäksi. Joku neuvostonraali erehtyi Suomen operaatiota valmisteltaessa epäilemään, että tehtävän toteuttaminen saattaisi viedä 2-3 kuukautta. Hänet hiljennettiin käskyllä perustaa laskelmansa 12 päivän varaan.

1.5. 105 tuskan päivää

Hyökkäyksen alettua suomalaisten vastarinta yllätti niin Stalinin kuin koko maailman. Kannaksella suomalaiset pysäyttivät puna-armeijan etenemisen Mannerheim-linjalle, johon he olivat syksyn kuluessa osin linnoittautuneet tai ainakin asettuneet. Keskitetyt läpimurtoyritykset torjuttiin menestyksellä. Laatokan ja Jäämeren välisellä alueella suomalaiset torjuivat turvautumalla rajuun vastahyökkäykseen neuvostoliittolaisten yrittäessä katkaista Suomi kapeimmalta kohdalta. Vuoden 1939 lopulla Suomen armeija oli pysäyttänyt neuvostojoukot kaikilla rintamalohkoilla. Neuvostoliitto joutui keskittymään uuden hyökkäyksen valmisteluun.

Talvisodan kiivas alkuvaihe oli lähinnä Leningradin sotilapiirin sota Suomea vastaan ja sen tavoite oli pelkästään poliittinen. Tarkoitus oli taivuttaa Suomi

Neuvostoliiton vaatimuksiin ja muuttaa Suomi sosialistiseksi valtioksi. Tässä paikallisessa sodassa Suomella oli vielä mahdollisuutensa, mutta suurvallan valtakunnallisessa sodassa, millaiseksi sota helmikuussa muuttui, tilanne oli toinen. Neuvostoliitto hankki yliotteen kuukaudessa.

Talvisodan ensimmäiset puolitoista kuukautta ratkaisivat sen poliittisesti. Sen jälkeen sota siirtyi sotilaalliseen vaiheeseen, joka päättyi voimakkaamman ylivoima-asemaan. Sota ei kuitenkaan päättynyt Suomen sotilaalliseen romahdukseen. Se päättyi kyllä rintamalla kestävämpään tilanteeseen. Suomi ei vielä kärsinyt sotilaallista tappiota, mutta kehitys olisi johtanut suoranaiseen katastrofiin, jos taistelua olisi jouduttu jatkamaan. Poliittisesti sota oli kuitenkin voitto. Suomi saavutti tärkeimmän tavoitteensa. Se oli edelleen itsenäinen valtio. Rauhansopimus allekirjoitettiin 13. maaliskuuta 1940. Moskovan rauhassa Suomi menetti enemmän maa-alueita kuin se oli menettänyt taisteluissa. Koko kannas jouduttiin luovuttamaan Neuvostoliitolle, samoin Kuusamon ja Sallan itäosat.

Moskovan rauhasta alkoi ajanjakso, jolla oli nimi jo oikeastaan ennen kuin se alkoi. Hallituksen käsitellessä Moskovan rauhan ehtoja puolustusministeri sanoi pitävänsä sopimusta välirauhana. Suursota oli vielä kesken.

1.6. Talvisodan ihme

Neuvostojoukkojen alkurynnistyksen pysäyttäminen, talvisodan ihmeeksi sanottu, perustui suomalaisten joukkojen taistelukykyyn. Suomalaiset olivat tottuneet talvisiin olosuhteisiin. Sotilaallinen koulutustaso oli hyvä, suojeluskuntalaisilla se todettiin erinomaiseksi. Joukoilla oli hyvä yhteishenki, joka sai miehet kasapanoksin, polttopulloin jopa koivuhaloin käymään panssarivaunujen kimppuun.

Talvisodan henki oli sekoitus useammasta asiasta. Mukana oli uskonnollista vakaumusta, uskoa oikeudenmukaisuuteen, venäläisvihaa, yhteenkuuluvuuden tunnetta ja kohtalonuskoa. Jokainen tiesi, että sodassa oli kysymys koko kansan olemassaolosta.

Talvisodan ihmeen taustalla oli jo poliittinen yhteenkasvaminen. Jo vuodesta 1937 lähtien kansalaissodan hävinneet ja voittaneet istuivat samassa hallituksessa. Suomen kommunistit asettuivat asevoimin vastustamaan Neuvostoliittoa. Kansallistunne voitti kansainvälisen aatteen, vaikka punaisten verisestä tappiosta ja vankileirien katkeruudesta ei ollut kulunut vielä edes sukupolvea. Sotien välisen ajan yhteiskunnallinen kehitys toi mukanaan yhteishengen, joka pelasti Suomen. Talvisodan henkeä ei luonut niinkään äkillinen ulkoinen uhka, vaan suomalaisen yhteiskunnan sisäinen voima.

1.7. Suomi keskeltä kahtia - venäläisten miehityssuunnitelmista 1939

Suomussalmen suuren sotasaaliin joukosta on löytynyt kirja, joka paljasti venäläisten suunnitelmat talvisodassa 1939, sekä 163. divisioonan komentajan Zelentshovin antaman käskyn alaisilleen. Käskyssä mainitaan mm. seuraavasti:

"Kun saavutetaan Ruotsin ja Norjan rajat, niitä ei saa millään tavoin loukata. Ruotsin ja Norjan armeijaan kuuluvia henkilöitä on kohdattaessa tervehdittävä. Keskustelu heidän kanssaan on kielletty."

Päiväkäsky oli annettu marraskuun 29. päivänä 1939. Seuraavana päivänä alkoi sota.

Kirja nimeltään "SUOMI", alaotsikkona "marssireittien kirjallinen kuvaus". Kirja oli tarkoitettu ylimmälle sotilasjohdolle ja politrukeille. Kirjan oli julkaissut Työläisten ja Talonpoikien Punaisen Armeijan Viides Päähallinto Moskovassa.

Kirjassa oli 21 strategisesti tärkeää reittiä halki Suomen. Siinä oli käyty läpi senaikaisen Suomen päätieverkosto. Reitteihin oli merkitty vesi- ja maastoesteet, sillat, kahluupaikat, viestiyhteydet, bensiiniasemat, majoituspaikat, kiertotiet ym. Kantavuuksien mukaan ne oli jaoteltu eri joukko-osastoille.

Koko suunnitelman laatiminen ja tietojen keruu on vaatinut vuosien työn. Ketkä sitten ovat tehneet maastotyön ja pitäneet tiedot ajantasalla, jää vain arvailuksi. Jos suunnitelmat olisivat onnistuneet, olisivat avustajatkin varmasti ilmaantuneet. Niinpä voimme olettaa, että avustajina olivat mahdollisesti suomalaiset. Tuskin vieraat näin laajaa operaatiota tehdessään olisivat jääneet huomaamatta. Nykyisin on kuitenkin otettava huomioon, että koko päätieverkosto on rakennettu uudelleen sotien jälkeen, ja tiet kulkevat osittain eri linjauksia.

Meitä vihantilaisia koskeva reitti oli reitti numero 10, Riihivaara - Kuhmo - Sotkamo - Kajaani - Vuolijoki - Kestilä - Vorna - Lappi. Reitin pituus oli 323,8 km. Sen viimeinen reittiosuus numero 4 kuului seuraavasti:

Vorna - Rantsila - Paavola - Lappi as., 61,7 km.

1. Tie

Koko matka soratietä, tien leveys 3-6 m. Pinta hiekkaa ja soraa. Tie Rantsilasta eteenpäin on ojitettua, ja sillä on linja-autoliikennettä, bensiiniasemia on.

2. Sivu- ja kiertotiet, samansuuntaiset tiet

Pohjoinen samansuuntainen tie Veneheitto - Muhos on soratietä, sopii kaikkien aselajien liikkumiseen. Eteläinen tie Launola - **Vihanti** on leveä kylätie, sopii jalkaväen, ratsuväen ja kevyen tykistön liikkumiseen. Molemmat tiet kulkevat noin 20 - 40 km:n etäisyydellä päätiestä.

Johtopäätökset

1. Tie on hyvässä kunnossa ja soveltuu kaikkien aselajien liikkumiseen.
2. Maaston metsäinen ja soinen luonne sekä pienten ja suurten järvien suuri määrä reitillä luovat erinomaiset edellytykset reitin puolustukselle.

Järviosuudella tarkoitettaneen Kuhmo - Kajaani osuutta. Reitti on merkinnöiltään paljon puutteellisempi moniin muihin verrattuna. Olisikohan se oletettu helpommaksi kulkea tai sitten vähempiarvoiseksi.

Suunnitelmaa lähti toteuttamaan kenraalimajuri Gusevskin 54. valiodivisioona, joka kuitenkin ennen Kuhmoa, ankarien taistelujen jälkeen motitettiin ja hanke jäi siihen. Näin Kuhmon taistelut koskivat tavallaan Vihantiakin.

2. Talvisota vihantilaisin silmin

2.1. Vajaa vuosi sodan päättymisestä

Sanomalehti Kaleva omisti 26.10.1940 ilmestyneen numeronsa Vihannin sankarivainajille. Tuon päivän lehti tarjoaa koskettavan viestin talvisodasta tämän kirjan lukijalle. Lehdessä Vihannin suojeluskunnan paikallispäällikkö res. vääpeli **Jaakko Kotila** kertoo sodan alkuhetkistä ja omasta osallistumisestaan JR40:n riveissä.

Vuosi taaksepäin "se" alkoi. Perjantai-iltana, lokakuun 6. päivänä tuli ensimmäisen hälytys miesten kokoontumisesta Vihannin kirkolle täysissä varusteissa. Olimme silloin Suopelossa valmistelemassa radioesitelmäämme Mestari-Heikistä seuraavaksi sunnuntaiksi 8.10.1939. Pidimme hälytystä vaan tavallisena harjoituksena. Osa hälytetystä miehistöstä jäi jo sillä kertaa puhelin- ja ilmavartiioon kirkolle. Paria päivää myöhemmin sunnuntaina asetettiin vartiot myös silloille. - Seuraavan viikon alkupuolella oli kaikenlaista valmistelua reserviläisten kokoontumista varten. Torstaina 12. päivän iltana saivat reserviläiset kutsun ja seuraavana päivänä kokoontuivat miehet kirkonkylään, josta lauantai-aamuna varhain lähtivät junalla pääkokoontu-

mispaikkaansa Ouluun. Sinä päivänä lähti pääosa Vihannin reserviläisistä "sinne jonnekin". Näistä ensiksi lähteneistä joutui suurin osa Kannakselle ja heillä oli kotoinen komppanian päällikkökin, kansakoulunopettaja, silloinen res.lutnantti, nyt res.kapteeni Artturi Pietarila.

Sellaista se oli täällä. Vartioimista jatkui sodan alkuun, kunnes joulukuun 6. päivänä lähti toinen ryhmä vihantilaisia sotapoluille, joukossa kertojakin. Nämä miehet joutuivat varsin pian tulilinjolle Sallan suunnalla, osallistuen joulukuun 18. päivänä Pelkosenniemen ja saman kuun 21. päivänä Savukosken koviin taisteluihin, joissa taisteluissa useita Vihannin miehiä kaatui ja haavoittui ensimmäisinä sodan uhreina.

Joulu vietettiin Savukoskella, jossa aattona saunottiin sekä itse jouluna syötiin kinkkupäivälliset. Savukoskelta palattiin Kemijärvelle sekä sieltä parin vuorokauden lepäilyn perästä Joutsjärvelle, jossa kertoja haavoittui väkivaltaisella tiedustelumatkalla tammikuun 4. päivänä 1940.

Pelkosenniemen taistelua selosti sitten kertojamme seikkaperäisemmin seuraavaan tapaan. Pelkosenniemelle saavuttiin joulukuun 17. päivänä ja jouduttiin heti taisteluun, kertojakin partioitehtäviin. Mutta vasta 18. päivän aamuna jouduttiin varsinaiseen tulitaisteluun, jolloin kertojakin sai tulikasteensa. Taistelu oli erittäin kiivas ja vasta illalla lähti vihollinen peräytymään Pelkosenniemeltä painuen Savukoskelle saakka. Taistelun jälkeen levähdettiin seuraava päivä, keskiviikko ja vasta torstai-aamuna varhain lähdettiin Savukoskelle. Kertoja kuului 4:n komppaniaan, joukkueen varajohtajana oli vänrikki Räsänen.

Torstain ja perjantain välinen yö levähdettiin metsässä nuotiotulilla. Perjantaina lähdettiin taasen aikaseen liikkeelle ja kuljettiin iltapäivään asti. Kaikkialla matkalla näkyi sodan jälkiä, hevosenraatoja, tankkeja, autoja, ajoneuvoja y.m. tien varressa.

Savukoskelle saavuttiin perjantaina iltapäivällä ja jouduttiin heti kosketukseen vihollisen kanssa. Taistelu kesti pari kolme tuntia, jonka jälkeen ryssä lähti peräntymään. Taistelun jälkeen syötiin vasta illalla siinä klo 20 korvilla ja saavuttiin varsinaiseen Savukosken kylään, jossa meidän komppaniamme majoitettiin nuorisoseurantaloon, 5:n komppanian majoittuessa osuuskaupan taloon. Pian tapahtui kuitenkin yllätys. Joen takaa alkoi vihollinen ampua niin, että ikkunat helisivät kylässä ja osuuskauppaan majoittuneista pari kolme miestä kaatuikin. Luultiin jo, että oli jouduttu satimeen, saarroksiin, mutta pian selvisi, että ammuskeleva joukko oli vain pienempi harhaantunut vihollisjoukko ja meidän pääjoukkomme olivat vielä takanamme. Yö maattiin kaikessa rauhassa ja seuraavana päivänä, lauantaina, käytiin puhdistelemassa ympäristöä, jolloin mm. tavattiin 10-päinen, puoleksi paleltunut vihollisjoukko, joka antautui heti.

Joulupyhät makoiltiin ja putsattiin partoja lukuisista lentohälytyksistä enää suuriakaan välittämättä. Kemijärvelle palattua asuttiin pappilassa.

Haavoittumisensa jälkeen joutui kertoja Tornion sotasairaalaan sekä parannuttuaan koulutuskeskukseen alokkaita kouluttamaan.

2.2. "Vihannin komppanian" vaiheilta

Vihannista lähteneen ensimmäisen ryhmän eli ns. "Vihannin komppanian" kotoisena päällikkönä oli kuten Jaakko Kotila edellä mainitsi **Artturi Pietarila**. Häntäkin Kalevan toimittaja yritti jututtaa, mutta joutui toteamaan, että hän ei halunnut paljon kokemuksistaan kertoa, vaikka hänen muistiinpanonsa sisältäisivät aineistoa kokonaista kirjaa varten. Jotain Artturi Pietarila kuitenkin kertoi lehdelle.

Lokakuun 14. päivän aamuna saavuttiin Ouluun, jossa muodostettiin komppania. Vihantilaisia kuului komppaniaani enemmistö eli noin 140 miestä, loput naapuripitäjistä. Lokakuun 18. päivänä lähdettiin matkalle tuntemattomaan paikkaan. Purkaus tapahtui pääteasemalla "siellä jossakin" Kannaksella. Pitkän marssin jälkeen saavuttiin eräaseen paikkaan, jossa viivytettiin pari viikkoa. Marraskuun loppupuolella komppania sai puolustusasemat Vuoksen varrelta. Siinä sitä sitten oltiin helmikuun 7. päivään saakka, jolloin pataljoona, johon komppaniani siirrettiin, määrättiin rykmentin ja AK:n reserviksi. Tällöin pataljoona joutui suorittamaan torjuntatehtäviä Punnuksen ja Salmenkaidan suunnalla. Nämä retket - varsinkin Salmenkaidalla - olivat erittäin kuluttavia, jolloin eri aseitten tulessa ja kovassa painostuksessa komppaniasta joutui noin 13 taistelukyvyttömäksi. - Maaliskuun alussa komppania siirtyi jälleen uusiin puolustusasemiin tulilinjoille, joissa se oli sodan loppuun saakka. Tappiot tällöin eivät nousseet kuitenkaan erittäin suuriksi.

Henki komppaniassani oli koko sodan ajan erikoisen hyvä. Jokainen mies halusi täyttää paikkansa parhaalla mahdollisella tavalla rintamassa. Järjestysrangaistuksiin ei sodan aikana tarvinnut lainkaan turvautua.

Niin - yksimielisinä lähdettiin viime syksynä käskyn saavuttua. Jokainen mies ymmärsi tilanteen vakavuuden, eikä se ollut mitään yltiöpäistä innoittelua, vaan se oli hetken vakavuuden aikaansaama mieliala, joka oli vallitsevana. Sattui tapauksia, että yksikköjen perustamispaikkaan saapui miehiä kaukaa pohjoisesta ja myös

etelästä ilman mitään henkilöllistä reserviinkutsumiskäskyä. Miehet olivat vain saaneet kuulla, mitä oli tekeillä ja ilmoittautuivat niissä yksiköissä, joihin sotilaspassin merkinnät osoittivat. Kuvaavaa tämän hengen ulottumiselle kotirintamallekin oli se, että etulinjaan saapui tiedusteluja vapaaehtoiseksi pääsemisestä. Yhtä hyvin nuori työmies kuin vanha rintamaveteraanikin olisivat olleet valmiit heikolla koulutuksellaankin saapumaan sinne, missä miehiä tarvittiin.

Samassa kirjoituksessa Artturi Pietarila kuvasi tunnelmaansa vajaa vuosi talvisodan jälkeen sekä haastatteluhetken että tulevaisuuden tehtävistä. Hänen kerronnastaan saa tuntuman, että on kunnia olla Isänmaan asialla.

Sota on päättynyt ja raskas rauhan aika tullut. Sodan jälkiä näkyy keskuudessamme. 33 valkoista ristiä Vihannin hautausmaalla tulee vielä tuleville sukupolville todistamaan, että uhri näin pienen pitäjän osalta ei jäänyt vähäiseksi. Suuri joukko sotaorpoja on menettänyt huoltajansa ja joukossamme on myös niitä, jotka invalideina kantavat ankaran sodan muistoja ruumissaan. Miehiä, jotka ovat menettäneet kuka enemmän kuka vähemmän mahdollisesta työtehostaan, jolla itseään ja huollettaviaan elättävät. Joukossamme on aseveljiä, jotka muuten ovat kovin heikossa taloudellisessa asemassa. Vaikka uskonkin, että valtiovalta tulee tekemään kaiken voitavansa edellä mainittujen aseman helpottamiseksi, tarvitaan nykyisenä aikana lisäksi kaikkien aseveljien ponnistelua heidän puutteessa olevien

Talvisodassa kaatuneiden hautausmaa keväällä 1940. (Kuva Kotiseutuarkisto)

tovereittensa aseman helpottamiseksi. Tässä mielessä perustettiin paikkakunnalle viime sunnuntaina lokakuun 20. päivänä 1940 aseveliyhdistys, jonka pyrkimyksenä on viime talvena vallinneen asevelihengen vallitessa toimia sotaorpojen, invalidien ja puutteessa olevien aseveljien aseman helpottamiseksi. Uskon, että jokainen aseveli haluaa tässä yhteisessä asiassa kantaa kortensa kekoon mahdollisuuksiensa mukaan.

2.3. "Vihannin komppanian" taistelukertomus

"Vihannin komppania" kuului JR26:n joukkoihin. Komppanian päällikkönä oli opettaja Artturi Pietarila. Hänen ajatuksiaan olemme saaneet edellä lukea sanomalehti Kalevan välittämänä lokakuussa 1940. Artturin poika Eero Pietarila on löytänyt isänsä jäämistöstä alkuperäiset muistiinpanot komppanian vaiheista. Asiat osin sivuavat saman komppanian tapahtumista Salmenkaidan osalta. Niistähän kirjoittivat niin Eino Koivikko kuin Toivo Junnikkala. Julkaisemme tässä Artturin päiväkirjan kokonaisuudessaan. Se on otsikoituna **6/JR26 taistelukertomus 13.10.39 - 13.3.40**. Tämän kertomuksen välityksellä vielä elossa olevat komppanian miehet voivat tarkistaa omia muistikuviaan.

Komppanian muodostaminen

Reb lkp -määräyksellä varustetut reserviläiset ohjattiin Oulussa 14.10.39 n. klo 7 Palokunnan puistosta Lyseolle, missä yksikön muodostamisen piti tapahtua. 148 miestä - pääosa vihantilaisia - marssi tällöin lkp -upseeriksi määrätyn res.vänr. K. Ängeslevän johdolla yksikön majoituspaikkaan. 15.10.39 aamulla saapui lisää reserviläisiä, niin että heitä komppaniaa muodostettaessa oli paikalla 215.

Komppanian päälliköksi oli Yliv. sot.piiri määrännyt res.lutn. A. Pietarilan Vihannista sekä joukkueen johtajiksi res.lutn. V. Metson Haapavedeltä, res.vänrikki T. Nevalan Helsingistä, R. Kettusen Helsingistä ja K. Ängeslevän Paavolasta. Komppanian vääpeliksi määrättiin ylik. J. Kaasalainen SJR:stä. Ylivieskan sot.piiristä samalla ilmoitettiin, että Reb-komppania tulee kuulumaan ev.lutn. Vuokon rykmenttiin ja että patl. komentajana on kapt. Leppälax.

Komppanian saama varustus oli puutteellinen. Asetakit ja sot.lakit sekä vyöt käytetyistä sk-puvuista saatiin kaikille komppanian miehille, mutta kenkiä ainoastaan 6 paria, sk-housuja n. puolelle komppaniaa, 1 pr alusvaatteita miestä kohti. Ruokailuvälineet jaettiin kaikille niille, joilta se mukana tuoduista varusteista

puuttui. Päälystakkeja ei saatu yhtään, filttejä 10 kpl. Aseistus saatiin täydellisempi. Komppanialle luovutettiin 8 kpl L-S pk, 8 kpl Suomi -konepistooleita, 164 kpl kivääreitä, joista tosin suurin osa vanhoja ja kuluneita m/91 sekä pistooleita 5 kpl. Patruunoita luovutettiin konetuliaseisiin ja kivääreihin n. 1 tuliannos. Määrävahvuuksista puuttui siis ainoastaan tarpeellinen määrä pistooleita, joihin lisäksi patruunoita ei saatu ensinkään. Täydellinen varustus tuli niille 31:lle reserviläiselle, jotka olivat saaneet varustuksensa suojeluskunnalta.

Ylimääräisten kertausharjoitusten aika

Komppanian muodostaminen ja varustaminen tuli tärkeimmältä osalta suoritettua 16.10. klo 11 mennessä. Samana päivänä klo 13:lta oli ensimmäinen koulutus-tilaisuus: muodollista koulutusta, mitä jatkui Oulussa Vesitornin mäellä vielä seuraavanakin päivänä. 18.10. klo 12.30 antoi patl.kom. kapt. Leppälax pataljoonalle marssikäskyn. Komppanian tuli olla klo 14.20 marssivalmiina Kajaaninkadulla, alkupää Kirkkokadun kulmauksessa. Klo 14.30 alkoi pataljoonan marssi Oulun asemalle. Matkalla suoritettiin ohimarssi, jonka vastaanotti patl.komentaja kapt. Leppälax. Klo 17.30 mennessä oli patl:n kuormaus suoritettu. 17.30 - 18.30 oli ruokailu asemalla. Klo 18.30 alkoi junamatka, aluksi Vaalaa ja Kontiomäkeä kohti. Vasta Joensuun eteläpuolella patl.komentaja upseereille ilmoitti, että purkaus tapahtuu todennäköisesti vasta Sairalan asemalla. Sinne sot.junamme saapui 20.10.39 klo 10.50. Purkauksen suorittamisen jälkeen klo 13.0 suoritettiin ruokailu Sairalan aseman luoteispuolella olevalla kentällä. Klo 15.00 alkoi n. 18 km pituinen marssi Sairala - Makkola. Matkalla antoi patl.kom. majoituskäskyn. Reb kompp. tuli majoittua muusta patl:sta erilleen n. 2 km Sairalaan päin Helisevä-järven rannalle, mihin majoituttiin teltoihin. Seuraavana aamuna klo 10 toi patl. adjutantti ilmoituksen, että komppanian on heti siirryttävä Makkolaan patl. telttaluuelle. Täällä komppania majoittui 9 teltaan a' 20-21 miestä, upseerit sisämajoitukseen Kuosan talon tupaan. Makkolassa aloitettiin koulutus 22.10. 4 päivän aikana oli muodollisen koulutuksen kertausta, mieskohtaista sekä ryhmän ja joukkueen taist.koulutusta. Myöskin suoritettiin aseitten tarkistusta.

25.10.39 klo 19 sain patl.kom. käskyn, että komppanian oli siirryttävä seuraavana aamuna Helisevä - ja Torhon -järvien väliselle kannakselle varustustöihin. 26.10 klo 6-10 suoritettiin marssi Nasarlahteen, jossa tuli koko komppanialle telttamajoitus. 26.10. - 8.11.39 oli komppanian päätehtävänä esteiden rakentaminen. Työ sujui hyvin, sillä kompp. sai rakennettua n. 320 m hv.estekaivantoa vanhaan tukkiuomaan, n. 300 m hv.kiviestettä ja 1000 m 5-linjan aitaestettä ilman lan-goitusta.

8.11.39 aamupäivällä sain patl.kom. käskyn, että komppanian on valmistauduttava marssille uuteen majoituspaikkaan. Saman päivän iltana klo 19.30 marssi sinne osa patl:sta kompp. majoitusalueen ohi. Komppania saamansa käskyn

mukaisesti liittyi rivistöön. Marssi majoituspaikalta Vuoksenrannan Korpilahden kylään oli erittäin raskas pimeässä ja vastarakennetulla tiellä. Määräpaikassa oltiin klo 6. Siellä komppania majoittui Pekkolan talon läheisyyteen teltoihin, toimisto ja upseerit taloon. Täällä aluksi käytettiin aika koulutukseen; päähuomio taistelukoulutukseen. 16.11. aloitettiin estelinjojen rak.työt, joita jatkui 24.11. saakka. N. puolet ajasta käytettiin edelleen koulutukseen. Harjoitusaiheina erikoisesti joukkue ja kompp. reservissä, vastaiskun suorittaminen.

24.11.39 klo 15 alkoi patl:n marssi Virkkilään Uudenkylän kautta. Majoitus Koirasen ja sen lähitaloihin sisämajoitukseen. 26.11.39 patl.kom. kanssa suorittamani maastotiedustelun perusteella aloitti komppania 27.11.39 kenttävarustustyöt Päiväkiven lohkolla. Aluksi suoritettiin ampumakuoppien rakentamista ja raivauksia, myöhemmin piikkilankaesteen rakentamista Vuoksen vesistölinjan rannalle. 29.11. käytettiin koulutukseen: oppitunteja ilmavoimista, harjoitus akt. jv:n ilmatorjunta - vaikka ei vielä tiedetty, että akt. ilmatorjunta hetken kuluttua oli todella tarpeen.

Sodan aika

30.11.39 klo 2.35 saapui yllättämällä tieto, että Venäjä on katkaissut diplomaattiset suhteet Suomeen 29.11.39 klo 22.30. 30.11.39 klo 8.16 ilmoitti patl. adjutantti puhelimitse: "Tänä aamuna klo 6.45 vih. ylitti rajan Metsäpirtin alueella ja klo 7.0 Rondun alueella. Ensiluokan hälytysvalmius - -"

Komppania oli marssilla työmaalle. Laitoin nopeasti lähettini kutsumaan sen majoituspaikalle. Selostin lyhyesti komppanialle tilanteen, miten meidän on nyt aseina tehtävä este ryssän etenemistielle. Aseet on tästä lähtien oltava aina mukana. Ensimmäinen todellinen ilmahälytys klo 9.55 tuli heti komppanian lähdettyä uudelleen työmaalle. Työt jatkuivat entistä nopeammassa tahdissa, vaikka ryssä usein lentotähystyksellään pakoitti ilmasuojaan. 3.12. komppania siirtyi uuteen majoituspaikkaan Sovalaisen metsikköön, mutta kun sieltä oli komppanian lohko kovin etäällä, ehdotin patl. komentajalle 3.12., että komppania saisi siirtyä Päiväkiven metsikköön, mihin teltat 5.12. kaivettiin n. 1 m syvyydelle maahan.

3.12. n. klo 17.30 sain patl. komentajalta ilmoituksen, että vih. partioita on millä hetkellä tahansa mahdollisuus ilmaantua Vuoksen etelärannalle. Annoin II joukkueen johtajalle käskyn järjestää joukkueestaan kaksi tähystys- ja kuulovartiota Vuoksen pohjoisrannalle Kokkolahden - Romumäen aukean välille sekä luutn. Metsolle samoin käskyn järjestää 2 parivartiota Kärppäniemeen seuraavan yön ajaksi. Ryssiä ei näkynyt, mutta kova tykkien jylinä ja kiväärien pauke Valkjärven suunnalla yön aikaan ilmaisi ryssien siellä olevan joukkojemme kosketuksissa.

5.12. sain patl. kom. käskyn, jonka mukaan kompp. puolustuslohkon vas. raja oli Romumäen aukealla Juholan talo ja siitä pohjoiseen, oikea raja Tuominiemi p.l. - Käherä linja. Kärppäniemen erillisen tukikohdan miehitti komppanian I joukkue

res. luutn. Metson johdolla, ja oli komentosuhteessa suoraan patl. alaisena. Joukkueen tuli huolehtia lähivarmistuksesta lohkollaan. 3 parivartiota järjestettiin majoituskorsussa. Muu osa komppaniaa jäi edelleen Päiväkiven lohkolle - etulinjassa vas. IV joukkue johtajana res. vänr. Ängeslevä, oikealla II joukkue joht. res. vänr. Nevala, III joukkue res. vänr. Kettusen johdolla komppanian reservinä. Käskystäni säännöllinen varmistus järjestettiin päivisin IV joukk. tukikohtaan, yöllä 3 parivartiota n. 400 m välein Päiväkiven lohkolla.

5.12.39 ampui ryssä ensi kerran kranaatteja Vuoksen pohj. puolelle lohkolleni, n. 20 kranaattia.

Yöksi 5-6.12. oli vartiota tehostettava, sillä kiv. ja konetuliaseitten paukkeesta päätellen ryssän painostus oli suuri Pasurin suunnalla. Kova taistelu jatkui siellä koko yön hiljeten vasta aamulla. Komppanian lohkolla ei vih. häirintä.

6-13.12. useita kirkkaita päiviä. Niitä ryssä käytti hyväksensä ilmatoimintaan. Useita kertoja päivittäin vih. tiedustelu- ja pommiläivueet kiertelivät lohkon yläpuolella. Keskenäisiä varustustöitä - pääosin piikkilangan vetoa - oli tämän takia suoritettava yötyönä pienissä ryhmissä. Tykistötuli oli ajoittain myöskin kiihvasta kompp. lohkolla, mutta tappioita ei sattunut.

Yöllä 14.12. komppania sai käskyn valmistautua marssille. Puolustuslohkon luovutus klo 5-7 Erill. patl:lle. Lähtö 7.30 marssien ohi Uudenkylän Vuosalmea kohti. Uudenkylän pohj. puolella patl. sai käskyn palata takaisin ja majoittua Uuteenkylään. Majoitus taloihin. 15.12. käytettiin saunomiseen ja lepoon. 16.12.39 komppania oli kenttävarustustöissä Turkinmäen eteläpuolella patl. tukilinjalla. Aloitettiin hv.kivieste- ja kaivantotyöt. Vih. tykistö ampui usein häiritsemistulta työmaalle. Ei tappioita.

17.12. klo 19.30-21.30 marssi komppania entiselle lohkolleen, jossa 21.30 miehityksen ja vartiointien vaihto. Lohkon miehityksen säilytin entisellään. III joukkue edelleen komppanian reservinä Päiväkivessä.

Tähän saakka komppania - lukuunottamatta I joukkuetta - oli ollut majoittuneena teltoihin. 18-31.12. vartiopalveluksen ohella käytettiin korsujen rakentamiseen. Komppania rakensi 2 kokojoukkueen ja 3 puolijoukk. korsua. Vihollisen tykistö ampui miltei säännöllisesti joka päivä häiritsemistulta lohkolle. Ilmatoiminta oli niinkään häiritsemässä. Ilmapommituksia alueella ei kuitenkaan tapahtunut. Muuten vih. ei osoittautunut erittäin aktiiviseksi.

1.1.-6.2.40 komppania edelleen entisellä puolustuslohkolla. Kompp. reservinä aikaisemmin ollut III joukkue ajoittain takalinjassa Lauttaniemessä alistettuna patl. res. kompp:lle. Puolijoukkue IV joukkueesta tällöin kompp. reservinä käytössäni, mutta osallistui vartiointiin. Vartiopalvelus jatkui entiseen tapaan, pimeinä öinä jään puolivälissä liikkuvalla partiolla vahvistettuna. Pari tosi hälytystä sattui vih. taist. partioitten yrittäessä tunkeutua saumakohdan läheisyydestä vas. naap.kompp. lohkolle. Lisäksi muutamia turhia hälytyksiä omien partioiden ym. syiden takia. Kertaakaan ei lohkolla vih. päässyt tunkeutumaan partioillaan vesistön puoliväliä

pitemmälle.

Vih. tykistötuli oli ajoittain kiivasta. samoin vih, ilmatoiminta, joten oli erikoista huomiota kiinnitettävä asemien ja majoituspaikkojen naamiointiin. Ilmapommituksia ei sattunut, mutta sensijaan usein kk-ammuntaa lähitaloihin, joissa nähtävästi vih. epäili olevan majoitusta.

Tiedustelu tapahtui edelleen patl. toimesta. Komppania sai 15 kertaa tehtäväkseen tiedustelupartion lähettämisen vih. puolelle. Ajoittain vastarannan vartiointi oli niin tehokasta, että vih. aseisiin tunkeutuminen ei aina onnistunut.

Res. vänr. K. Ängeslevä komennettiin 9.1.40 JR26 hiihto-osaston johtajaksi, lisäksi 2 au ja 2 res.stm. komppaniasta määrättiin hänen käyttöönsä.

Varustusten vahvistamista suoritettiin jatkuvasti. Piikkilankaeste vahvistettiin kauttaaltaan 3 -linjaiseksi, korsujen kattoja vahvistettiin, kenttäkeittiö ja talli kaivettiin maahan, asemia parannettiin, sahattiin hv. esterailoja jäähän j.n.e. Vih. maatahystyksen ja ilmavaaran takia työt oli suoritettava pyryisinä päivinä tai pimeän aikaan.

Tappioita ei komppanialle lohkolle sattunut.

6.2.40 klo 20-24 tapahtui lohkon miehityksen vaihto 3/JR26 kanssa. Komppania siirtyi Ruumiinkankaalle, missä majoituttiin teltoihin.

7-13.2.40 käytettiin puolet ajasta koulutukseen, toinen puoli korsujen kaivamiseen Ruumiinkankaalle. Vih. ilmatoiminta eikä myöskään tykistö tällä ajalla sanottavasti häirinnyt.

Punnuksen retki 14-18.2.40

(Kompp. pääll. lomalla, viransijaisena res.lutn. Metso.)

Jäljennös:

Komppanian menetykset Punnuksessa: 2 kaatunutta (res.stm. Kivioja Toivo ja res.stm. Rantala Toivo) sekä 4 haavoittunutta (res.alik. Häkklä Toivo, res.alik. Salmela Jaakko, res.alik. Keskitalo Jaakko ja res.stm. Siirtola Juho. V. Metso,

19-22.2.40 komppania jälleen Ruumiinkankaalla majoittuneena teltoihin. Aika käytettiin lepoon ja työpalvelukseen.

Salmenkaidan retki 22-28.2.40

22.2. klo 16 hälyytettiin komppania marssivalmiiksi. Kaikki ajoneuvot ja miehistön varusteet tuli olla mukana. Klo 18 komppania hiihtäen marssi Ruumiinkankaalta Hirvisaaren tien haaraan, josta miehistö varusteineen siirrettiin kuorma-autoilla Äyräpään. Majoitus Lehikoisenkankaalla teltoihin 23.2. klo 1.0. Klo 3-5 suoritettiin joukk.johtajien kanssa mahdoll. vastaiskusuuntien tiedustelun. 23-24.2. käytettiin lepoon.

24.2.40 klo 21.0 sain patl. komentajalta kapt Leppälaxilta käskyn, jonka mukaan komppaniani oli heti siirryttävä etulinjaan III/JR26 alaiseksi ja otettava vastaan linnakkeet vänr. Puolakan lohkolle. Vastaa on suoritin 25.2.40 aamuyöstä. 6:lla kk:lla vahvistetulla komppaniallani suoritin lohkon miehityksen siten, että linnakkeen 36 miehitti 1½ kiv.joukkuetta ja 2 kk:a res.lutn. V. Metson johdolla, linnakkeen 37 1½ kiv.joukkuetta ja 2 kk:a res.vänr. Niemen komennossa sekä tukikohdan 16 1 kiv.joukk ja kk res.vänr. R. Kettusen komennossa. Koko päivän oli alueella erittäin kiivasta tykistötulta, erikoisesti kiivaana tyk. valmistelma kasemattia 36 vastaan klo 7-9. Klo 9 aloitti vih. n. 2 joukkueen vahvaisin voimin hyökkäyksen Männikkömetsikön kautta mainittuun kasemattiin ja jo murtunutta kk-kasemattia no 15 vastaan. Pyynnöstäni huolimatta en saanut tehokasta tyk. sulkua ja kiivaan taistelun jälkeen pääsi ryssä pusertamaan kk-kasematin raunioiksi. Illalla res.vänr. Niemen 1:llä joukkueella suorittama hyökkäys kk-kasematin valtaamiseksi epäonnistui, kun ei saatu siihen tehokasta tykistövalmistelua. (Muutamat annetut kranaatit olivat liika pitkiä ja ryssä oli raunioissa ainakin 1 kk ja 2 pk:a.) Päivän tappiot 5 kaatunutta ja 17 haavoittunutta.

26.2.40 aamuyöllä vahvistin linnakkeen 36 miehitystä ½ joukkueella 37:stä, koska vih. painostus osoittautui suuremmaksi oikealla. Koko päivän oli alueelle kiivasta tyk. tulta. Aamupäivällä teki vih. n. joukkueen vahvaisin voimin hyökkäyksen pesäkettä 16 vastaan yksityisten vih.miesten käyttäessä suojanansa teräskilpiä, joita työnsivät edellään suksien päällä. Hyökkäys torjuttiin. Samoin heikko hyökkäys linnaketta 36 vastaan. N. klo 8.30 lähti 6 vih. hv:a aukean takaa tietä pitkin etenemään tukikohdan 37 editse 16 vastaan. Annoin pst.tykin johtajalle klo 9.0 tehtäväksi ne tuhota. Osuma ensimmäiseen hv:aan syytti sen palamaan. Toiset pakenivat, mutta samalla oma pst.tykki tuhoutui täysosumasta. Päivällä oli ilmatoiminta erik. vilkasta vih. pommittaessa m.m. kasematteja. Yksi raskas pommi osui kasematin no 37 nurkan viereen, jolloin syntyneestä kuopasta alkoi pursuta voimakkaasti liejua ja tämän vaikutuksesta kasematti alkoi toisesta päästä uhkaavasti vajota ja toinen uloskäytävä tukkeutui.

Illalla klo 20 pimeässä aloitettiin osasto Palmrootin vastahyökkäys kk-kasemattiin no 15 ja Männikkömetsikköön onnistui, mutta 4/JR26 vastahyökkäys Koivumäelle ei. Päivän tappiot lohkolle 6 kaatunutta ja 23 haavoittunutta. N. klo 23 sain ilmoituksen, että olen jälleen alistettu omaan pataljoonaan kapt. Leppälaxin komento.

Yöllä 26-27.2 piti vih. yllä koko yön voimakasta tyk.tulta alueelle. N. klo 2 aloitti sen jv. kiivaan hyökkäyksen illalla menettämiensä Koivikkömetsikön ja kk.kasematin valtaamiseksi. Pyynnöstä huolimatta en saanut tehokasta tyk.tulta ja tästä johtuen vih. yritys onnistui. Kk-kasematti menetettiin viholliselle.

Voimakkaat vih. tykistöiskut jatkuivat koko päivän lohkon kasematteja vastaan. Aukealle edessä tiilinaivan raunioista ampui m.m. 1 suorasuuntaus ptri, yksit.

tykkeitä eri puolilla aukeaa, samoin useita pattereita metsän reunasta aukean takaa ja raskaita pattereita etäämpää. Painostus oli erittäin voimakas linnakkeita 36 ja 16 vastaan. Pienissä ryhmissä vih. yritti tykistötulen siirryttyä taaemmaksi tunkeutua aseisiin. Kun se pk- ja kiv.tulella estettiin alkoivat aina uudelleen suorasuuntauspatterin yllättävät iskut. Ne aiheuttivat menetyksiä.

Ajoittain koko päivän jatkui vih. yritykset laukeamattomilla isokalip. kranaateilla (panssarikr. ?) murskata kasematteja. Niitten osuessa huojatti kasematti ja usein lamput sammuiivat. N. klo 13 osui m.m. eräs raskas kranaatti kasematin no 37 keskiosan kattoon, jolloin katto osittain murtui ja 2 ups. loukkaantui. Mainitun kasematin päivän kuluessa yhä enemmän vajotessa rupesi sinne tunkeutumaan kaivosta vettä ja oli sitä illalla n. ½ m. (Seuraavana päivänä, jolloin kasematti luovutettiin, oli se jo toisesta päästään vajonnut n. 1 m.) Nämä seikat vaikuttivat masentavasti joukkueen mielialaan ja sitä oli esimiesten aina toistamiseen rohkaistava. Päivän tappiot 6 kaatunutta ja 14 haavoittunutta lohkolle.

Yö 27-28.2. oli rauhaton. Ajottain tuli voimakkaita kranaattikeskityksiä alueelle ja varsinkin huoltotien suuntaan. Vih. jv. oli myöskin toiminnassa. Jo n. klo 2 alkoi pieniä vih.osastoja - 2-4 miestä kerrallaan kokoontua Männikkömetsikön (pesäke 15 edessä) eteläpuolelle sekä myöskin Koivikkokukkulan taakse (kasematti 37 eteläpuolelle). Havainnot viittasivat siihen, että jo varhain aamulla oli vih. hyökkäys odotettavissa linnaketta no 36 (mahdollisesti myöskin linnaketta no 37) vastaan. Tämän johdosta klo 3 lähetin patl. ilmoituksen: "Asemia en mahdollisesti voi pitää, ellen saa lisävoimia." N. klo 4 saapui 12 kiv.miestä käyttööni määräsini heidät heti luutn. Metson komentoon linnakkeeseen no 36.

N. klo 5.30 alkoi vih. hyökkäys linnaketta 36 vastaan kk-kasematin no 15 kautta ja lounaisesta suunnasta. Kiivaan tulitaistelun jälkeen tunkeutui vih. n. klo 6.45 linnakkeen korkeudelle. Joukkue Metson rippeet vetäytyivät taaemmaksi metsän reunaan vih. yrittäessä seurata jäljessä, mutta takalinjan kk:n tuli esti sen. Vih. vetäytyi n. 100 m. taaemmaksi kasematin korkeudelle, jolloin n. klo 7 alkoi raivokas kranaattituli kk-aseisiin ja metsän reunaan. Klo 6.50 laitoin patl. kom. ilmoituksen: "Vih. tunkeutunut linnakkeen no 36 korkeudelle. Saatava tyk.tulta." Luutn. Metso jouduttuaan kranaattituleen ja huomattuaan tilanteen toivottomaksi n. klo 7.20 antoi osastolleen käskyn vetäytyä taaemmaksi tien suunnassa sekä tuli itse pelastamaan tilannetta minulla. Lähetin heti lähetillä ilm. patl:aan Metson osaston vetäytymisestä ja että arvioin vih. olevan linnakkeeseen no 36 murtautumassa n. 2 komppaniaa. - Sitä ennen jo laitoin käytävissäni olevista IV joukkueen miehistä 1 au + 5 miestä sivustavarmistukseksi kasem. 37 luoteeseen tien korkeudelle sekä partion 1 + 3 etemmäksi metsään tehtävällä varmistaa sivusta, ettei vih. pääse kasemattia no 37 saarrostaamaan.

N. klo 9.0 vih. tyk.tuli kiihtyi hirvittäväksi myllerrykseksi kasem. no 36 takamaastoon. Tehokas vastaisku vih. pois heittämiseksi meidän kovin heikon tyk.tulen turvin näytti mahdottomalta. Kun n. 9.45 sain tied.partiolta ilmoituksen, että vih.

on metsän reunassa tien korkeudella ja yrittävät levittäytyä sivuille, lähetin klo 10.10 lähetillä ilmoituksen vänr. Kettuselle, että joukkue saa lähteä vetäytymään JR5 kautta (vasemmalla). Tämä ilmoitus ei mennyt perille ja vänr. Kettunen miehinensä ei kovan tykistötulen takia päässyt oma-aloitteisesti vetäytymään, vaan hänen oli pysyttävä kasematissa taistellen n. klo 17.30 asti. Klo 10.15 annoin kasem. 37 miehille käskyn vetäytyä metsän kautta patl. kom. korsun korkeudelle. (Sitä ennen oli patl. kom. jo lähettänyt komppanialleni vetäytymiskäskyn, mikä jäi minulle saapumatta ilm. tuojan haavoittumisen takia. Ilmoittauduin n. 10.40 patl. komentajalle kom.korsun luona.

Päivän tappiot komppaniasta 3 kaatunutta 3 haavoittunutta.

Vänr. Kettusen kadoksiin jäänyt osasto saapui Uuteenkylään 29.2.40.

29.2.-1.3. komppania majoittuneena Uudenkylän kansakoululla. Aika käytettiin saunomiseen ja lepoon. Vihollisen ilmatoiminta oli erittäin vilkasta. Useita pommituksia m.m. Uudessakylässä.

1.3.40 klo 0-2 siirtyi komppania etulinjaan kev.os.8 lohkolle. Majoitus rintamalinjalla maahan kaivamattomiin teltoihin. Estelinjan ja asemien varustaminen aivan alkuasteella.

Komppanian taisteluvahvuus, 3 vaill. kiv. joukkuetta.

Varmistuslinjalle taist. etuvartioksi käskin au-vartion res.luutn. Metson joukkueesta Lukkoon, samoin au-vartion res.vänr. Kettusen joukkueesta saareen Lukosta n. 600 m vasemmalle sekä lisäksi parivartion öisin näitten välille jälle kaislikkoon.

2-3.3.40 harvakseen kranaatteja lohkolle. Erittäin vilkas lentopäivä. Useita pommituksia lohkon pohj.puolella. Öillä varustimme asemia.

4.3.40 Ajoittain kiivasta kranaattitulta. Ilmatoiminta vilkasta, vaikkakin komppanian lohko säästyi pommituksilta.

5.3.40 klo 10 alkaneen kranaattikeskityksen jälkeen saapui n. klo 14 useita pommiläivueita, jotka pommittivat rantaviivaa ja lohkon aluetta taaempaan. Tähystyskuopassa olleet res. alik. Eino Junnila ja res. stm. Eino Rankinen hautautuivat k.o. kuoppaan pommin osuttua kuopan reunalle, mutta saatiin loukkaantuneina pelastettua.

2.4. Toivo Junnikkala - ryhmänjohtaja Vihannin Komppaniassa

Sotainvalidien Vihannin yhdistyksen pitkäaikainen puheenjohtaja **Toivo Junnikkala** on omassa muistelmakirjoituksessaan kertailut tunnelmia ja kokemuksia Talvisodan toimista. Hän on kirjoittanut hyvin seikkaperäisesti ajattelun omia jälkeläisiään ja sukulaisiaan. Tässä julkaistaan lyhennelmä, jonka välityksellä

meillä on mahdollisuus lähteä mukaan Toivon kokemuksiin.

Oli vuoden 1939 lokakuun harmaa pilvinen päivä. Olin rakentamassa navettarakennusta kotimökillä. Elettiin jonkinlaista odotuksen aikaa.

Lehdet kirjoittivat kaikenlaisista levottomuuksista itärajalla päin ja että miehiä aletaan kutsumaan ylimääräisiin kertausharjoituksiin. Niin minullekin tuotiin kortti, jossa oli määräys saapua kunnantalolle. Istuin tuo saamani kortti kädessäni siinä puuläjän päällä kauan. Jonkunlainen hämminki täytti mieleni ja monenlaisia ajatuksia liikkui päässäni. Jääköhän tuo navetan rakentaminen tuolle mallille minulta ikuisiksi ajoiksi.

Saavuín sitten määrätynä päivänä kunnantalolle, jonne oli jo kokoontunut miehiä ympäri Vihannin pitäjää ja paljon muutakin väkeä saattamaan poikia taipaleelle. Odoteltiin pohjoisesta tulevaa sotilaskuljetusjuna ja maisteltiin lottien tarjoamaa ruokaa ja kahvia. Oli myöhä, melkein jo yö, kun pitkä ja raskas sotilaskuljetusjuna saapui asemalle. Junassa oli jo poikia paljon mukana härkävaunuissa. Siihen junaan me Vihannin miehetkin noustiin. Määräasemaa ei meille sanottu muuta kuin, että itää kohti.

Saavuimme muistaakseni Räisälän asemalle. Siinä meidät purettiin pois junasta ja matka alkoi kävellen kohti Karjalan kannasta. Pitkän marssin aikana yövyimme teltoissa. Saavuimme viimein paikkaan, missä jouduimme rakentamaan puolustuslinjaa. Tämä paikka oli Vuoksen rannalla Virkkilän kylän kohdalla. Siihen oli tehty jo aikaisemmin miehistökorsut. Meidän tehtävämme oli rakentaa piikkilankaesteet, tehdä konetuliaseille suojapoterot sekä raivata ampuma-alaa. Muistan kun aina poikien kanssa puhuttiin ja ihmeteltiin sitä, että näin rakennetaan ja varustetaan turhaan. Poikien keskuudessa oli yleisesti sellainen mieli, että ei siitä kuitenkaan sotaa tule. Aina kun ajoimme partamme ja siistimme itseämme sanottiin, että jokohan seuraavan kerran saa ajaa partansa kotona. Kotiin päin sieltä oli kaikkien mieli.

Sittenkin sota

Mutta toisin kävi - kotiin ei päästy. Oli marraskuun 30. päivän aamu, kun komppaniamme lähti majoituspaikastaan marssimaan työmaalleen puolustuslinjaa rakentamaan. Matkaa sinne oli noin puolitoista kilometriä. Peräämme tuli komppanian lähetti, joka huusi, että komppania takaisin lähtöpaikalleen saamaan uusia

ohjeita muuttuneen tilanteen takia ja jatkoi, että vihollinen on ylittänyt rajan ja hyökkää Suomeen. Sen saimmekin heti itse todeta. Emme ehtineet paljon muuta kuin kääntyä takaisin, niin vihollisen pommikoneet ja hävittäjät olivat päällämme.

Sota oli alkanut, vaikka emme siihen uskoneetkaan. Tämä sanoma sodan syttymisestä oli niin masentava kuulla, että siinä kait mentiin tavallaan shokkiin, kun ei hetkeen kuulunut mitään ääntä joukosta.

Yksikkömme oli JR26, sen kuudennen komppanian ensimmäinen joukkue, jossa palvelin kivääriryhmän johtajana. Joukkueen johtajana oli luutnantti Ville Metso, Haapaveden Yhteiskoulun rehtori.

Puolustuslinjan rakentaminen meiltä jäi siihen. Tehtävät muuttuivat, kun jouduimme aseisiin Vuoksen rantaan. Niissä aseissa saimme tiiraila toisiamme vihollisen kanssa. Venäläinen tykistö ampui kranaatteja hakien meidän asemiamme. Pian joukkueemme siirrettiin Kämärään. Siellä oli vihollinen päässyt murtautumaan linjojen läpi. Emme kuitenkaan pystyneet siellä pitkään olemaan, sillä painostus oli kova. Meidän oli annettava periksi. Sinne jäi kuusen alle iso kasa sotilaille tarkoitettuja joulupaketteja.

Punnusjoen piina

Seuraava siirto oli Punnusjoen taisteluihin. Siellä kaatui vihantilaisia, Toivo Rantala ja Toivo Kivioja. Lisäksi haavoittuivat Toivo Häkkilä, Jaakko Salmela ja Heikki Siirtola.

Tämä Punnusjoen taistelu oli joukkueemme osalta niin tapahtumarikas, että kerron siitä tässä yksityiskohtaisemmin. Maasto oli sellainen, että oli noin 200 m leveä aukio, joka ylitettiin oikealta pistävälle metsäkannakselle. Sen takana oli noin 300 m levyinen aukea, jonka toisella puolella vihollinen oli vahvoine voimineen. Heidän tuloaan meidän piti sitten yrittää toppuutella.

Meidän piti mennä metsäkannaksen takana olevan aukion puoliväliin ja kaivautua lumeen ja muodostaa puolustusasemat. Yritimme sinne alkuun päivällä, mutta emme päässeet. Saimme aina vastaamme sellaisen ryöpyn, että oli luovuttava aikeesta. Pääsimme sinne viimein yöllä pimeän turvin ja kaivauduimme paksuun lumeen.

Asetelma oli sellainen, että vasemmalla oli konekivääri vihantilaisen alikersantin johtamana. Oikealla oli myös konekivääri. Meidän joukkue oli siinä välissä ja yritimme estää vihollisen tuloa senkun voimat riitti. Vihollinen sai sitten osuman vasemmanpuoleiseen konekivääriin, joka vioittui käyttökelvottomaksi. Miehet siitä perääntyivät taaksepäin. Siitä oikealle oli Häkkilän Toivon pikakivääri. Näissä asetelmissa Toivo haavoittui ja myös edellä mainitut miehet kaatuivat. Muut vetäytyivät vähitellen pois asemista. Näin meidän joukkueesta vasemmalle jäi pitkä tyhjiö. Omasta joukkueestamme äärimmäisenä oikealla oli Kuorilehdon Toivon ryhmä, minkä oikealla puolella se edellä mainittu konekivääri.

Vihollinen painosti kovasti. Sieltä metsän reunasta ilmestyi sitten kuusi vihollisen tankkia meidän eteemme ja niiden suojassa vihollisia, ja heitä oli heti paljon. Muistan vieläkin tuon tilanteen, minkälaiselta se tuntui kyyhötellä lumipoterossa, eikä meillä ollut minkäänlaista asetta tankkien tuhoamista varten.

Meitä kuitenkin rohkaisi oikealla oleva konekivääri. Se ampui jatkuvasti. Me ihmeteltiin, että minkähänlainen pesäke sillä oli, kun venäläiset eivät saaneet sitä tuhottua. Kuorilehdon Toivon ryhmä oli asemassa kivinavetan suojassa ja tulitti sieltä tankkien suojassa tulevia venäläisiä. Tankeista tietenkin huomattiin, että navetan suojasta ammutaan heitä ja ne käänsivät putkensa sinne ja ampuivat aivan pienessä hetkessä navetan seinät maan tasalle. Kuorilehdon Toivon ryhmän miehet tulivat sieltä yksitellen pois. Toivo huusi meillekin, että tulkaa tekin pois, ei siellä enää voi olla. Näin meidän puolustuksemme heikkeni heikkenemistään.

Oikealla oleva konekivääri ampui jatkuvasti. Se tuntui olevan ainoa mahdollisuutemme. Ne tankit hirvitti. Pelättiin niiden tulevan ja polkevan meidät kinokseen. Ihme kyllä, ne ajelivat aikansa linjan suunnassa edestakaisin, ammuskelivat meidän yli, mutta eivät lähteneet etenemään kohti.

Oli ilta, aika pimeää jo. Konekivääri oikealla hiljeni. Silloin me päätimme, että nyt on aika ja pakko yrittää päästä sieltä pois. Lähdettiin yksitellen hyppimään ja ryömimään taaksepäin. Niin pääsimmekin metsäkannaksen reunaan, kun niskaamme alkoi sataa vihaisia kranaatteja. Omat kranaatinheittimet tulittivat meitä, sillä he olivat saaneet sellaisen tiedon, ettei sieltä ole enää tulemassa omia miehiä. Ryhmästäni haavoittui siinä aika vaikeasti Salmelan Jaakko ja Siirtolan Jussi. Kun sieltä pääsimme pois, vihollisen painostus siinä paikassa hiljeni.

Pakko perääntyä

Meidän oli kuitenkin jatkettava perääntymistä. Aika pitkästi sieltä tultiin. Saavuimme viimein Äyräpään takamaastoon. Siellä oli yksikkö JR5, johon meidät alistettiin. Olimme siellä pari kolme vuorokautta emmekä saaneet sinne minkäänlaista muonaa. Sinne ei huolto pelannut. Kun pääsimme sieltä pois, tarkoituksemme oli mennä Äyräpään ja Vuosalmesta yli Virkkilään lepäämään, sillä olimme tosi väsyneitä. Tiesimme, että siellä olivat meidän komppaniamme toiset joukkueet reservissä.

Mukanamme Äyräpäätä lähestyttäessä oli myös meille ammuksia ajanut Ukonahon Matti hevosineen. Äyräpäässä oli rakennukset pommitettu hajalle, puhelin- ja sähkötolpat rötköttivät tien päällä lankoineen sikin sokin. Matti ihmetteli, miten ihmeessä hän pääsee tästä läpi Vuosalmelle, kun pitäis hevonen ja kuormakin saada vietyä. Sanoin hänelle, että tuota kuormaa sinä et kuitenkaan voi tuommoisen esteen läpi tuoda. Kun viimein saavuttiin Vuosalmen lossille, niin siellä oli Mattikin hevosineen ja kuormineen.

Virkkilässä majoituimme tyhjiin kylmillään oleviin taloihin. Nousin heti aivan

vaistomaisesti uunin päälle. Oli tietenkin mielessä, että siellä olisi lämpimämpää. Olimme likaisia ja kasvoiltamme turvonneita, koska pakkasta oli 40 asteen molemmin puolin. Emme kuitenkaan saaneet majoittua niihin taloihin, sillä vihollisen lentokoneet huomasivat aikeemme, ja meidän oli hakeuduttava metsän suojaan.

Saimme teltat pystytettyä, kaminat lämpimiksi ja havuja lattialle. Ruvettiin asettumaan levolle. Tykkimiehet ampuivat muutaman ryöpyn ylitsemme Vuoksen toiselle puolelle, jossa oli kovat taistelut käynnissä. Pian alkoi ulkoa kuulua komento, että 6. komppania, järjestäytykää lähtöä varten joukkueittain. Meillähän oli siinä koossa koko porukka, nekin joukkueet, jotka olivat siellä reservissä.

Salmenkaidan sinnikäs puolustus

Kokoontuttiin lähtöön niinkuin käskettiin. Oli keskiyö ja kova pakkanen. - Vuoksen takaa kuului jatkuva möyhinä. Tykkien suuliekit punersivat taivaan rannan. Kysyin siinä Metson Villeltä, että mihinkähän meitä nyt viedään. Hän sanoi, että kyllä kait sitä tuonne tulimerta kohti mennään, siellä kait niitä miehiä tarvitaan. Niin mentiin jälleen Vuoksen yli Vuosalmen lossin kohdalta Äyräpään ja siitä edelleen Salmenkaitaa kohden, jossa vihollinen painosti ankarasti.

Etenimme metsää myöten kohti Salmenkaidan aukiota, jossa oli taistelupaikka, Mannerheimin linja punkkereineen ja kasematteineen. Pääsimme metsän suojaamaan aivan sen reunaan, jossa linjat olivat. Vihollinen huomasi tulomme ja keskitti aivan mahdottoman kranaattitulen niskaamme. Kaivoimme lumeen kuopan niin syväälle kuin sinne suinkin pääsi ja kyykötimme siellä useamman tunnin ajan. Ajattelin siinä lumikuopassa maatessani, että kyllä siellä ei montakaan miestä mahda olla enää elossa tuommoisessa myrskyssä. Kun keskitys vähän vaikenä, niin alkoi kuulua komento, että eteenpäin. Miehiä alkoi nousta kuopistaan aivan niin kuin kellekään ei olisi sattunut mitään.

Tuo Salmenkaidan aukea oli arvioni mukaan noin 300 metriä leveä. Sen keskivaiheilla oli linja, jossa suomalaisten yksiköt taistelivat hyökkääjiä vastaan yrittäen estää ylivoimaisen vihollisen pääsemästä läpi. Siinä oli taisteltu jo viikon päivät, kun me siihen viimein päästiin perille ja otettiin asemat haltuumme. Ei siellä montakaan miestä näkynyt puolustajia, sillä mieskato oli ollut suuri.

Mannerheimin linja Salmenkaidan kohdalla ei mielestäni puolustajien kannalta ollut mikään hyvä paikka, vaikka hyökkääjä sotien jälkeen on sen lujutta ja hyvyttä kovasti mainostanut. Se oli keskeneräinen. Sitä ei oltu ehditty rakentaa valmiiksi. Juoksuautoja oli kyllä kaivettu, mutta ne olivat hyvin matalia ja menneet jo osittain tukkoon kovissa pommituksissa. Punkkerit oli kyllä rakenteeltaan mahdottoman lujia. Ne oli tehty betonista ja raudoitettu kovasti. Ei niitä vihollinen saanut pommittamalla hajoamaan.

Sen punkkerin toinen pää, mikä oli joukkueemme kohdalla, painui pommitusten

vaikutuksesta alas niin, että sinne tuli vettä. Sähkövalot ja vesijohdot niissä olivat myös. Mutta nämä kaikki hienoudet olivat jo särkyneet, kun me sinne mentiin.

Eihän niistä punkkereista mitään iloa tavalliselle rivimiehelle ollut, vaikka ne kuinka hyviä olisivat olleet. Haavoittuneita ja kaatuneitahan niihin kyllä saatiin suojaan. Ammuksia niissä myöskin pidettiin.

Muistiini on jäänyt kaiken kaaoksen keskeltä huvittavakin tapaus. Olin noutamassa ammuksia kyseisestä punkkerista. Meillä oli lääkintämiehenä Eljas Kujala Alpuasta. Punkkerissa oli miehistön makuulavoja kahdet päällekkäin ja Eljas istui ylimmäisen lavan reunalla. Punkkerin katolle putosi iso pommi. Punkkeri tärisi niinkuin se olisi ollut veden päällä. Eljas putosi lavan reunalta sinne veteen ja räpisteli siinä niinkuin sorsa, kun ne isot jalkarätit levisivät siinä hänen hyppiesseen. Minä nauroin kyllä hetken siinä aivan tosissani, sillä oli se niin huvittava tapaus.

Lähdin sitten punkkerista. Ulko-oven eteen oli lennellyt isoja maalohkareita niin, että ovi oli vaikea saada auki. Ulos päästyäni näkyi heti se todellisuus ja karmeus, mitä siellä jatkuvasti tapahtui. Punkkerin suojassa oli kaksi miestä, jotka eivät olleet meidän joukkueen miehiä. He olivat kunnostaneet venäläisiltä vallatun konekiväärin, jossa oli suojalevy. He nostivat sen penkan päälle hyvin näkyvälle paikalle ja alkoivat ampua edessä liikkuvia vihollisia. En ehtinyt siitä vielä lähteä ryhmäni luo, kun vihollinen ampui suorasuuntaustykillä konekiväärin hajalle. Ampuja kuoli ja apulainen haavoittui pahoin. Vielä toinenkin mies kaatui siinä, sillä hän nousi seisomaan ja sai heti osuman. Hänkään ei ollut meidän joukkueen miehiä, sillä sinne tuli jatkuvasti miehiä pienissä erissä haavoittuneiden ja kaatuneiden tilalle.

Saman päivän iltana Väinö Laitinen, vihantilainen hänkin, ryömi minun luokseni ja sanoi, että täällä näyttää tilanne olevan niin paha, että emme kukaan selviä hengissä. Hän on saanut ylhäältä taivaasta kehotuksen, että jos meillä on jollakin sinne päin asiaa, niin hän voi välittää. Vaihdoimme siinä muutaman sanan hänen kanssaan ja hän lähti ryömimään edelleen. En tiennyt, kuinka monen luona hän kävi. Ei ollut tilaisuutta seurata. Samana iltana hän oli asemapaikassaan takaisin. Hänen kohdalleen putosi kranaatti, joka silpoi koko miehen.

Tällaista oli Salmenkaidalla Mannerheimin linjalla. Saimme kuitenkin pidettyä asemat siinä mielestäni niin vähillä miehillä, että jälkeensä olen sitä ihmetellyt.

Mieletön hyökkäysyritys

Aikaa kului, ja rivit harvenivat. Oli helmikuun 27. päivän myöhäinen ilta. Pakkasta 30-40 astetta ja hyvin huurteinen ilma. Olimme asemissa ja huomasimme, että meille tulee vahvistusta tavallista isompi porukka kuin aikaisemmin. Heitä johti Raahesta kotoisin oleva vänrikki Hakalahti. He alkoivat välittömästi valmistella hyökkäystä edessä olevan aukion yli metsän reunaan, jossa vihollinen oli.

Pidin tätä aikomusta aivan mahdottomana hommana toteuttaa. Hakalahti oli toista mieltä. Hän järjesti hyökkäysketjun miehistään ja meidän joukkueen miehet siihen mukaan. Kaikki lähdettiin paitsi ryhmästäni Arvolan Jaakko jäi punkkerin luokse vartioon.

Hakalahti komenti isolla äänellä meidät hyökkäykseen ja niin lähdettiin kovassa pakkasessa ja hämärässä kuun valossa kohti vihollista. Pian vierestäni vasemmalta hyppäsi mies pystyyn, pyörähti siinä ja löi käsiään yhteen ja sanoi, että perskele, silmä meni mutta menköön. Sieltä ryssä hyökkää pataljoonan voimalla ja suomeksi komentaa. Sanoin hänelle kiireesti, että oma vänrikki komensi meitä lähtöön pataljoonan nimellä ilmeisesti harhauttaakseen vihollista. Pian Hakalahtikin haavoittui vaikeasti ja joutui jäämään pois pelistä. Hyökkäystä jatkettiin ja osa meistä hyökkäsi aivan vihollisen nokan eteen metsän reunaan asti. Tuo hyökkäykseen lähtö oli mielestäni niin mieletön, että valmistauduin siihen sillä mielellä, että tämä on se viimeinen lähtö, josta ei enää palata.

Ylitimme aukean ja pääsimme metsän reunaan. Siinä tuli sitten kova paikka. Ammuksia ei säästetty puolin eikä toisin. Sitten jysähti oikeaan olkavarteen. Edessä oleva venäläinen sotilas sai ampua konepistoolisuihkun aivan läheltä. Pyöräytin nopeasti itseni vieressä olevaan kuoppaan, painuin niin alas kuin suinkin, tunnustelin haavaa ja se tuntui pahalta. Olin siinä ihan yksin. Haava vuoti kovasti. Luotia tuli montun reunaan niin, että lunta ja maata pölysi päälle. Käännyin tulosuuntaan ja koetin seurata tilannetta ja lähteä heti ryömimään takaisin. Vedin itseäni lumisessa maastossa pienen pätjän kerrallaan. Pelkäsin, että sieltä tulee luoteja selkään. Pääsin kuitenkin tulemaan muutamia kymmeniä metrejä. Uskalsin jo hypätä hypyn ja useammankin yhteen mittaan. Lähdin kyyryssä juoksemaan punkkeria kohti. Heti sattui vasempaan jalkaan polven alapuolelle semmoinen tälli, että olin suullani maassa. Makasin siinä aika pitkään enkä uskaltanut liikauttaakaan koko jalkaa. Olin varma, että se meni poikki.

Varpaat liikkuvat, samoin jalkakin totteli liikkeitä. Niin lähdin ja pääsin viimein punkkeriin.

Punkkerissa oli meidän porukan lääkintämies Yypänahon Viljo, joka antoi ensiavun, tukki ja satoi ampumahaavan. Siellä oli paljon haavoittuneita kavereita. Aloimme välittömästi haalia kokoon sellaisia haavoittuneita, jotka pääsivät omin voimin kulkemaan. Meitä löytyi 11 miestä, jotka lähdimme yrittämään aukean yli joukkosi-dontapaikalle. Pääsimme kaikki onnellisesti perille. Huoneissa oli paljon

Kirvussa. Neljän vuorokauden sairaalassaolon jälkeen lähtö rintamalle. Kuvassa keskellä Toivo Jumnikkala.

haavoittuneita, joten näyttikin siltä, ettei täältä päästä jatkamaan matkaa sairaalahoitoon.

Lähdin käymään ulkona. Siihen tulikin hevospoltti, joka ajoi haavoittuneita taaksepäin. Reessä oli neljälle potilaalle paarit. Sisältä haettiin kolme miestä lisää. Mukaan pääsi myös toinen vihantilainen Mämmelän Reino. Hän oli haavoittunut erittäin vakavasti. Ollessaan punkkerin tähystystornissa tähystämässä oli tähystysaukosta lentänyt kranaatinsirpale. Se oli viiltänyt leuan melkein irti. Ei hän voinut pitkälle olla meidän mukana, vaan jäi matkan varrelle pahasti haavoittuneita varten järjestetyille välietapille. Kuulin sitten jälkepäin, että hän oli jo ennen sairaalaan pääsyä kuollut.

En tiennyt matkaa, kuinka pitkäksi meitä hevospolilla tuotiin. Muistan vain, että olimme aivan paleltuman kielissä, kun meidät sitten lastattiin sairaskuljetusautoon, jolla matka alkoi Rauhan sairaalaan.

Näin sitten sota loppui meidän kohdalta, jotka jouduimme "lasarettiin". Monen kohdalla se vielä jatkui.

Vihollinen painosti ankarasti ja oli jo seuraavana päivänä päässyt puolustuslinjasta läpi ja vallannut Mannerheimin linjan punkkereineen ja kaikkineen. Puolustajien oli vetäydyttävä Äyräpähän ja Vuokselle Vuosalmen lossin seutuville, missä käytiin viimeiset taistelut välirauhan tuloon asti eli 13. päivään maaliskuuta.

Tampereella, Kivekkään huvilalla, Pyynikin toipilaskodissa. Vasemmalla Toivo Junnikkala.

2.5. Salmenkaidan taistelu - ihmeellinen puolustus

Suuri joukko vihantilaisia ja lähipitäjien miehiä osallistui talvisodassa Kannaksen taisteluihin. Siellä ehkä verisimmät taistelut käytiin Salmenkaidalla. Toivo Junnikalan kuvaus vei meidät jo sinne. Lisää todellista talvisodan piinaa saamme lukea, kun sanomalehti **Kaleva** julkaisi numerossaan 23.1.1941 ilveskorpelaisen kersantti **Eino Koivikon** varsin yksityiskohtaisen kuvauksen sotapäiväkirjan tavoin. Kertoja Eino Koivikko toimi puolijoukkueen johtajana kyseisessä taistelussa ja kaatui sitten jatkosodassa 28.6.1944 Ihantalan taistelussa.

Salmenkaidan taistelu alkoi helmikuun 24. päivänä. Siihen asti oli toinen pataljoona, johon kuuluin, ollut reservissä Vuoksenan lohkolle eräällä metsikössä. Sieltä se sitten siirrettiin etulinjaan Salmenkaidalle yöllä 24. päivää vasten ja aamulla alkoi heti taistelu vihollisen tykistökeskityksellä siinä klo 8 maissa. Vihollisen pääjoukot olivat arviolta kilometrin päässä esteistämme. He lähettivät väkivaltaisia tiedustelupartioita särkeämään siinä kuitenkin onnistumatta. Vihollinen ampui suoralla suuntauksella, mutta kun oli vähänkään väliaikaa tykistön toiminnassa, niin me ammuimme kivääreillä vihollista, jolloin se poistui esteiltämme.

Meillä oli kaksi korsua, rautabetoninen kasematti sekä toinen tavallinen korsu. Olimme täten kahdessa osassa, toisessa oli puolijoukkue konekivääriosastosta, joilla oli 2 konekivääriä ja toisessa oli 10 miestä, jotka suorittivat vartiotehtävää sivustalla, yhteensä konekiväärillä varustettu puolijoukkue. Joukkuetta johtivat res.vänrikki Reino Kettunen Helsingistä sekä puolijoukkueen johtajana res.kersantti Eino Koivikko Vihannista.

Helmikuun 25. päivänä kaatui miehistämme kaksi, nimittäin Reino Mämmelä ja Matti Alatalo.

Aamuyöstä 26. päivää vasten alkoivat venäläiset lykätä suksien päällä panssari-levyjien suojassa konekivääreitä asemiamme kohti. Näin he pääsivätkin aivan esteittemme eteen, jopa muutamasta kohti läpikin. Tästä ilmoitettiin konekiväärikasemattiin vänrikki Kettuselle, joka alkoi heti ammunnan sivustasta. Vihollisia kaatui joitakin ja toiset ryömivät takaisin. Päivän tultua hyökkäsivät venäläiset joukkueemme Metso suunnassa ja pääsivät siellä murtautumaan lävitse sekä valtasivat siellä oikealla siivellä yhden konekivääriposäkkeen, jonka Metso - urhea res.lutnantti - valloitti kuitenkin vastaiskulla takaisin.

Linjamme edessä noin 800 metrin päässä oli lato, nähtävästi sidontapaikka, joka tuli venäläisiä täyteen. Pidettiin neuvoa, miten saada sinne tulleet tuhotuksi. Väriikki Kettunen komensi asettamaan konekiväärin kasematin sivupenkereen päälle, josta laskettiin kolme nauhaa. Lato kallistui ja yksi vihollisista vaan pääsi hyppäämään kynnykselle, mutta jäi sitten siihen makaamaan. Tämän jälkeen viholliset alkoivat karttaa latoa kulkien kauempaa. Samoin kulkivat tankit editsemme, mutta kun niitäkin tuhottiin muutamia linjamme eteen, niin alkoivat nekin kulkea kauempaa.

26. päivänä ei enää sen kummempaa tapahtunut, mutta tykistötulsta kesti koko päivän.

27. päivänä kaatui konekivääriampuja Luimula Piipsjärveltä puhdistessaan konekiväärin ampuma-aukkoa. Tykistötuli alkoi klo 8 aamulla ja kesti sitä lakkaamatta koko päivän tavallisesti klo 18 eli pimeän tuloon asti. Suoralla suuntauksella koettivat venäläiset tuhota tähystystorniamme, jossa miehiämme kaatuikin. Ja lentokoneet pommittivat komentokasemattiamme. Pimeän tullen haettiin ruokaa sekä kaatuneiden ruumiit pois. 27. päivän ilta oli viimeinen ilta, jolloin saatiin ruoka tämän taistelun aikana komentokasematista.

Yöllä noin 12 aikaan 28. päivää vasten pääsi yksi vihollinen pimeässä ryömiään oman kasemattimme taakse. Osa miehistämme oli levossa ja tähystäjämme ilmoitti ryssän ryöminnäst. Ryömijä yritti antaa valomerkkejä omalle puolelleen. Väriikki Kettunen komensi konepistoolimiehen Eemeli Arvolan (Lievoson Heikin veljen) ampumaan valon vilkuttajan. Eemeli antoi pari sarjaa konepistoolistaan vilkuttajaan päin, jolloin tämä kaatui ampumakuoppaan 15-20 metrin päähän betonikasematistamme. Erikoisempaa ei sitten yöllä tapahtunut, mutta aamun tullen alkoivat venäläiset tehdä valehyökkäyksiä pitäen täten meitä ainaisessa jännityksessä, milloin oikea hyökkäys alkaisi.

Vihdoin - aamulla alkoi molemmilta sivustoilta pyrkiä joukkueita asemeimme, mutta kun konekiväärimme ampuivat niitä, niin ne aina perääntyivät. Tällä aikaa kävimme asemissa ampumassa vihollista. Muuan mustapukuinen (oli ilman lumipukua) vihollinen jäi esteittemme eteen ja huuti toista vuorokautta apua. Jäi myös valkopukuisia vihollisia, joita toverinsa koettivat hakea pulkalla pois. Tarkka-ampujamme Pyhäluoto, joka myöhemmin joutui vangiksi, ampui aina hakijat. Kolme valkopukuista hakijaa oli Pyhäluoto ampunut, kun tuli vielä neljäs, joka oli edeltäjänsä rohkeampikin. Pisti maantiellä tupakaksi, mutta Pyhäluoto pitäen Väinö Perälän olkapäätä kiväärin tukena ampui hänetkin.

Samana päivänä, siinä klo 14 aikaan tekivät venäläiset suuremman rynnistyksen kasemattiamme kohti. Tehtiin hälytys asemiin ja annettiin tulta kaikkia näkyviä maaleja kohti. Johdin puolijalkaväkijoukkuetta vasemmalla ja väriikki Kettunen toista puolijoukkuetta sekä konekiväärejä oikealla. Vihollinen antoi hirmuisen tykistökeskityksen kasemattiimme. Puolijoukkueesta kaatui Kalle Jyrylä Vihannista sekä vaikeasti haavoittui Olli Kuorilehto samoin Vihannista sekä eräs toinen,

jonka nimeä ja kotipaikkaa en muista. Makasin ampumakuopassa pikakivääri vieressäni yrittäen tähystää etumaastoon, mutta sain aina vastaan konepistoolisuihkun. Hetken kuluttua tuli kuoppaani kranaatti, joka ei kuitenkaan räjähtänyt. Muutin kuoppaa ja tähystellessäni näin petäjässä noin 300-400 metrin päässä itsestäni vihollisen konepistoolimiehen, joka koitti ampua minua. Syntyi kaksintaistelu, jossa toisella laukauksella pudotin vastustajan. Samaan aikaan alkoi vihollinen vetääntyä takaisin kiivaan tulemme alaisina. Mutta paljon heistä jäi hangelle.

Ilta alkoi pimetä, taistelu taukosi, vetäännyimme takaisin korsuihimme.

Väriikki Kettunen menetti monta miestä sinä päivänä. Lähetimme sanan komentokasemattiin, että tulla hakemaan pulkalla kaatuneet ja haavoittuneet pois. Tämä tapahtuikin klo 21 aikaan.

Illalla myöhemmin tuli lähetti viidennestä komppaniasta tiedustelemaan, oliko annettu perääntymiskäsky ja mikä oli perääntymistie. Tällaisesta käskystä emme kuitenkaan tienneet mitään. Perääntymiskäsky oli kyllä annettu, mutta meille se ei ollut saapunut.

Seuraavana aamuna klo 4 aikaan tuli komppaniamme lähetti ja sanoi, että asemat on säilytettävä hinnalla millä hyvänsä. Määräys sisälsi, että jos vihollinen pääsee lävitse, on korsujen ovet suljettava, sillä vastahyökkäyksellä tullaan vihollinen lyömään takaisin. Puoli tuntia, ehkäpä tuntikin senjälkeen tuli toinen lähetti, joka uudisti saman määräyksen. Miehet alkoivat jonkinverran hermostua, kun ei ollut minkäänlaista yhteyttä sivustoihin.

Heti klo 5 aikaan alkoi tulinen päivä. Venäläiset hyökkäsivät kovasti oikealla sivustalla tankkien avustamana. Yhteys katkesi kokonaan oikealle, nähtiin vain, että vihollista lykkäsi kuin köyttä oikealle. Ei myöskään vasemmalla sivustallamme olevasta 5:nnestä komppaniasta tullut mitään tietoa meille, siis sinnekin oli yhteys poikki. Väriikki Kettunen lähetti tiedustelijat ottamaan selvää, millainen oli tilanne vasemmalla sivustallamme, jolloin tiedustelijat totesivat kaukoputkella, että viholliset olivat vallanneet 5:nnen komppanian kasematin.

Olimme siis joutumassa saarroksiin niin vasemmalta kuin oikealta sivustaltamekin. Samat lähetit nimittäin koittivat ottaa yhteyttä myös oikealle, jolloin huomasivat vihollisten siinä 7 korvilla laittelemassa räjähdyspommeja oikealla olevan lähemmän kasematin katolle.

Lähettien palattua oikealta, selvisi meille, että olemme saarroksissa vihollisen ampuessa sulkutulta paluutiellemme. Kummallekin sivustallemme painui miestä kuin meren mutaa, mutta painostus kasemattiamme vastaan ei vielä ollut kova.

Joukossamme syntyi jonkin verran hermostumista. Kolme miestä lähti murtautumaan lävitse, mutta kaksi heistä, Arvo Anttila ja Jaakko Ruha, kaatui ja kolmas, Matti Flink, haavoittui. Olimme muuttaneet kaikki yhteen nimittäin betonikasemattiimme.

Noin klo 15 aikaan alkoivat viholliset hyökätä suoraan kasemattiamme kohti. Hälytettiin miehet asemiin ja koitettiin ottaa asemat sikäli, kun kovassa tykkitules-

sa voitiin. Eikä niissä asemissa sietänytkään kauan olla, vaan oli peräännyttävä takaisin kasemattiin.

Vänrikki Kettunen kiipesi tähystystorniin ja huomasi, että viholliset olivat jo 20 metrin päässä kasematistamme ja takanakin päin. Hän komensi konepistoolimiehen torniin. Otin konepistoolin ja kiipesin torniin. Konekiväärit asetettiin kasematin sivustoille, sillä kasematin ampumareiat olivat täyttyneet maalla. Itse kasematti oli pehmeään maahan vaipumassa kovassa tykkitulessa.

Vihollinen ampui sulkutulta konekivääreillä kasematin oven eteen molemmilta sivustoilta. Hetken perästä huomasin tähystyspaikaltani, että viholliset olivat jo kiipeämässä kasemattimme katolle. Annoin konepistoolin laulaa ja kiipijät vyöryivät ruumiina pengertä alas. Osa oli päässyt sivustoilta jo lähellemme ja heittelivät käsikranaatteja konekivääreihimme, joiden johtaja Taanila Ylivieskasta kaatui. Kun toinen konekiväärimme oli jo aikaisemmin käynyt käyttökelvottomaksi, niin ei voitu enää ampua muualta kuin tähystystornista. Annoin sarjoja sivulle ja taakse ja vihollisia kaatui läjittäin. Sivustoilta alkoivatkin vihollisen rivit harveta ja miehittämmme lähti silloin puolet perääntymään 5. komppaniaa kohti suojellessani konepistoolillani heidän perääntymistietään.

Silloin ampui vihollinen suoralla suuntauksella osuman tähystystorniin, josta olin pudota alas. Vänrikki kysyi: "Miten Koivikon kävi?" - "Ei mitään hätää", vastasin. Tällä aikaa pääsi vihollinen kuitenkin kiipeämään kasematin katolle, josta vänrikki Kettunen koitti niitä pistoolillaan ampua ilmoittaen samalla, että osa joukkueestamme on lähtenyt, meidän on taisteltava viimeiseen mieheen.

Selvittyäni täräksestä aloin taasen ampua ensi töikseni kasematin katolle kiivenneet. Mutta sivustoilta tuli yhtenäen uusia ryhmän käsittävissä joukoissa. Joku komissaari komensi ryhmän oikealle kasematin eteen. Tuhosin kuitenkin ryhmän ja tähtäsin sitten komissaariin, joka oli noin 50 metrin päässä. Komissaari kaatui ja se aiheutti taasen hämminkiä vihollisen joukossa.

Mutta pian taasen alkoivat viholliset tunkeutua kasemattiin takaapäin. Eräs heistä alkoi heitellä käsikranaatteja torninaukkoa kohti, mutta ei onnistunut, sillä ehdin hänet ampua. Jatkoin ampumistani ja alettiin suunnitella pois lähtöä. Mutta samalla huomasin, että viholliselle oli tulossa taasen suurempi apujoukko etempänä. Vänrikki Kettunen huusi: "Koivikko, nyt lähdetään!" Vastasin: "Hetkinen vielä, näkyvissä on vielä maaleja". Ammuttuani vielä jonkun sarjan, syöksyimme kaikki maastoon ollen meitä 14 miestä. Konekiväärit lauloivat päittemme menoksi, mutta eivät osuneet. Eikä myöskään suorasuuntaus vihollisen tykeistä. Juoksimme noin 400 metrin päässä vasemmalla olevaa metsikköä kohti ja pääsimmekin onnellisesti metsän laitaan, jossa olimme jo paremmassa turvassa. Istuimme kankaan laitaan ottamaan suunnan omiamme kohti. Viholliset huusivat "tshuna, tshuna" ja alkoivat taasen tulittaa. Otimme suunnan oikealle parisataa metriä leveän suoalueen yli ja saimme ristitulua kenenkään kuitenkaan vahingoittumatta. Päästyämme vahingotta aukean yli kukkulan suojaan otimme kompassisuuntauksen ja levähdimme hetki-

sen. Lunta oli kainaloihin asti.

Hetken levättyämme etenimme rauhallisesti kompassisuuntaan maantietä pitkin. Maantiellä huomattiin, että myös vihollisosasto oli mennyt samaa tietä ja kohta alkoi kuulua molitusta edestäpäin, jossa viholliset vangitsivat haavoittunutta Pyhäluotoamme. Komensin miehet syrjään maantiestä. Oli jo pimeä ja osuimme hevostielle, joka vei pohjoissuuntaan. Sitten löysimme tykistömmen tulenjohtotien, jota myöten lähdimme osailemaan Äyräpään päin. Polkua seurailen saavuimme Viipurin tielle ja sitä myöten Äyräpään sahalle.

Lähellä Vuoksea, Äyräpään kukkuloilla saavutimme vihdoinkin ensimmäiset omat joukot, jotka alkoivat meitä ensin ampua. Vänrikki sai kuitenkin asian selvitettyksi ja niin saimme taasen lepoa ja ruokaa 3 päivän paaston jälkeen. Rykmentin komentaja, majuri von Essen kiitti meitä kädestä pitäen ja samoin pataljoonan komentaja majuri Leppälä.

Tulkoon mainituksi, että tämä ihmeellinen puolustustaistelu turvasi koko pataljoonan perääntymistien ja kertojamme on saanut siitä toisen luokan vapauden mitallin.

2.6. "Joukon jatko" - Frans Mustakangas

Talvisodan sankarien muistokirjoituksessa todetaan, kuinka Frans Mustakankaan koti oli köyhä, joten lahjakkaalla pojalla ei ollut tilaisuutta kouluopintoihin. Palava tiedonhalu veti poikaa harrastamaan itseopiskelua. Hän kävi kuitenkin Limingan kansanopiston sekä suoritti muitakin kursseja. Verrattain lyhyen elämänsä aikana Frans Mustakangas ehti tehdä nimensä tunnetuksi ja kunnioitetuksi varsin laajoissa piireissä. Varsinkin nuorisoseura- ja yleensäkin kansanvalistuspiireissä oli Frans Mustakankaan nimi tunnettu kautta maan. Hän oli Pohjois-Pohjanmaan Nuorisoseurojen Liiton sihteeri kuolemaansa saakka hoitaen tämän tehtävän lehden mukaan jopa korvaamattomalla tavalla. Frans Mustakangas oli hyvä puhuja ja erinomainen kynämies, niin suorasanaisen kuin runomuotoisenkin. Joitakin hänen runoistaan on sävellettykin.

Kaikkien sotatovereiden yksimielisen tunnustuksen mukaan oli korpraali Frans Mustakangas esimerkillinen sotilas. Hän oli aina valmis partio- ym. tehtäviin. Hän kaatui edellä kerrotussa Salmenkaidan taistelussa 26.2.1940.

Talvisodan odotuksen ja puolustusasemissa olon aikoihin kronikkakin vielä syntyi komppanian kavereitten kanssa yhdessä eläen. Niistä osin humoristisistakin tunnelmista kertoo seuraava Frans Mustakankaan kirjoittama soinnuttelu.

Soinnuttelua 6. komppanian alkupäästä

Ensimmäinen joukkue
on koottu Vihannista.
Joukossa on poikia
myös rajanaapurista.
Kaikki tässä mainitaan
ei unhoittune kukaan.
Runoriviin tällä kertaa
joka poika mukaan.

Merikannon Erkki täällä
teltan perää pitää,
silloin tällöin moitiskelee
uhkaavaista itää.
Itse Niilo Haarala
on käynyt korpiteitä:
suunnistamistunneilla
hän johdattelee meitä.

Marssityyli mainio
on Matti Keräsellä.
Ilmarisen Niilon tahtiin
kelpaa meneskellä.
Korsun Jaakko, Lumijärvi
- ensi ryhmän rehti,
joka päivä joukon mukaan
Kotilakin ehti.

Sitten joukon alkupäässä
Väinöjä on kaksi:
Ek ja vielä Laitinenkin
- eipä huonommaksi
jääne Toivo Kivioja,
Jussinniemen Manne.
Nyt kotihuolet jättäkää,
on toiset puolestanne.

Suonvieren on pitkä Matti,
tuulen, tuiskun suoja.
Mittaa kyllin runsaasti,
kun lahjotteli Luoja.
Junnikkalan Toivolla
on sulhasmiehen huolet.
Sorvoja taas kaskuillansa
poisti niistä puolet.

Flink`ejä on kaksittain,
on Onni sekä Sulo,
samoin kahden Erkkilänkin
sattui tänne tulo.
Kukin kyllä vakavasti
asetakin täyttää.
Saman mallin muitten mukaan
Siirtolakin näyttää.

Korpraali on Pitkäkangas,
rauhallinen Heikki.
Salmelalle vanhastaan
on tuttu aseleikki.
Toki myös on mainittava
Toivo Häkkilästä,
kahden nauhan herrasta
ja äänen käyttäjästä.

Toista ryhmää hillitysti
Kuorilehto johtaa.
Mämmelää myös turha kiire
tuskin koskaan kohtaa.
Mustakangas Frans on
- melkein puhumatta parhain:
virkeä on myöhään yöhön,
laiska aamuvarhain.

Honkala ja Jokilehto
tunnustuksen saivat:
saunatyössä kantoivat he
lämmityksen vaivat.
Aate Rankinen on meillä
ampujamme hyvä.
Kohdalla on Aholankin
kiväärissä jyvä.

Koneellista pistoolia
Simin Vilho laukoo.
Levänaho liian vähän
suutansa vain aukoo.
Ojakankaan Kaarlolla
tuo juttujensa laatu
varmaankin on Pyhäjoen
tanhuilta saatu.

Vilmingon on veljeksiä
Olavi ja Eino.
Pikapysy heillä varma
ampumisen keino.
Äijälä ja Arvola
- no, eipä erikoista
Laukan Veikon veroista
ei käytöksessä toista.

Noin puolitoista kuukautta myöhemmin Frans Mustakankaan ajatukset olivat syvällisiä ja vakavia. Hän oli sodan keskellä pysähtynyt todella henkilökohtaisesti miettimään suhdettaan Jumalaan. Hänestä tiedetään paitsi seuraavan kirjeen perusteella myös sotakavereiden kertomana, että hän tuli sodan vaiheiden keskellä syvälliseen uskoon. **Urho Lämsä** kertoo, miten uskoontulonsa jälkeen Frans oli ennustanut tarkan sodan päättymisajankohdan. Ennustuksen toteutuminen tuntui kavereista kuitenkin mahdottomalta, koska juuri niihin aikoihin oli valtava venäläisten tulitus. Tiedetään kuitenkin, että minuutilleen hänen ennustamanaan aikana osui kuolettava luoti Fransiin. Hänelle tuli rauha.

Vuoden 1940 alkupäivänä, tammikuun 8., hän vuodatti sydäntänsä läheiselle ystävälleen **Kustaa Hirvilammille**. Seuraava kirje kertoo kauniisti ja syvällisesti hänen ajatuksiaan, uskoaan, asenteitaan ja suunnitelmiaan. Kirje on löytynyt Kustaan jäämistöstä.

Telttain lisäasukkaista
vielä lahjaluku,
heille kun jo häämöttääpi
kersanttien puku:
Lumiahon Pentti omaa
hevosmiehen tajun,
Ilveskorven Haarala
taas tuntee muonan hajun.

Johtajamme joukkuetta
ehyeksi kiittää,
miehillä kun terveyttä
ja kuntoakin riittää.
Reipas täällä marssimme
ja harjoituksen tahti,
kuudennen on komppanian
pysyväinen mahti.

21.11.1939 "Joukon jatko"

Kustaa Hirvilammi itse vapaussoturina ja vuoden 1895 ikäluokkaan kuuluvana joutui lähtemään talvisotaan vasta aivan sodan loppuvaiheissa täydennysjoukkojen mukana Virojoelle. Seuraavan kirjeen syvällisyyttä kuvaa vielä havainto, että kirjeen lähettäjä kaatui samana päivänä kuin kirjeen vastaanottaja aloitti ErilP36:ssa hevostiehenä eli 26.2.1940.

Kustaa Hirvilammi lähdössä talvisotaan 21.2.1940. Pojat saatamassa isää Vihannin asemalla. (Kuva Maija Hirvilammi)

Rintamalla 8.1.1940

Hyvä ystäväni.

Niinhän se kävi, että sotaan jouduttiin ja kun otaksun Sinun edelleen asustavan siellä minulle niin mieluisessa Vihannissa, niin pistän täältä joutoaikana kirjeen, vaikka varsinaista asiaa minulla ei olekaan. Tiedän muuten Sinut hyvin monilla tehtävillä kuormitetuksi, joten kirjeeseeni pyydän vastausta vain siinä tapauksessa, että Sinulla sattuu todella olemaan aikaa sen kirjoittamiseen.

Varsinaista taistelua ei tällä komppaniolla ole vielä ollut, sillä vihollinen ei ole tällä lohkollla toistaiseksi hyökännyt. Tykkituloista olemme tosin saaneet ja jokunen meistä, m.m. minäkin, olemme partioretkillä joutuneet konekiväärituloon, mutta kukaan ei ole vielä saanut naarmuakaan. Kai meillä on ollut Kaikkivaltiaan varjelus.

Olen täällä tehnyt parannuksen, joten siis olen laestadiolainen uskovainen. Tähän ratkaisuun oli syynä osaltaan se, että äitini on uskovainen ja tiesin hänen olevan huolissaan takiani, mutta osaltaan myös oman ajatusmaailmani vaatimus. Tämä ratkaisu onkin tuonut mieleen rauhan ja vakavuuden, mutta siinä tietääkseni poikkean useimmista muista uskovaisista, etten pidä oikeaa nuorisoseuratyötä vääränä enkä synnillisenä, mikä kai johtuu siitä, että olen luullakseni päässyt ns.-työssä pintaa syvemmälle. Rauhan tultua on minun ratkaistava käytännöllinen suhtautumiseni siihen. Joka tapauksessa minun on sitten hoidettava PPNL:n sihteerintointia ainakin joitakin kuukausia.

Voitonvarmuus on joukossamme yleinen. - Luulen muuten, että kyllä minä

palaan elävänä Vihantiin juhlimaan maamme vapautta ja voittoa.

Välillämme ei liene mitään epäselvää, mutta jos olen Sinua joskus loukannut, niin pyydän anteeksi.

Jumala Suomea suojelkoon!

Res.korpr. Frans Mustakangas.

Os. 6/JR26. Kenttäpostikonttori 6.

3. Kotiasiat painoivat mieltä

3.1. Kirjeiden kertomaa

Reino Utukka osallistui talvisotaan Pelkosenniemen, Savukosken ja Joutsijärven suunnilla. Hän sairastui 17.1.1940 Joutsijärvellä. Ennen sairastumistaan hän kirjoitti omaisilleen Vihantiin kirjeen, joka on lyhyt kuvaus pohjoisen suunnan taisteluista ja tilanteista. Samalla kirje valottaa koskettavasti, miten kotiasiat askarruttivat miesten mieliä. Aivan yksityiskohtaisia ohjeita ja tehtäviäkin oli joskus tarpeen selvittää kotiväelle, jonka ei tavallisesti tarvinnut niitä asioita hoitaa.

Rintamalla 7.1.40

Rakkaat omaiset

Olemme kohta viikon olleet yhtämittäisellä taisteluksella, joka kylläkin on ollut pääsijassa tykistötaistelua. Me Alpuan miehet olemme olleet paikallisessa etuvartiosta ja kortteerina pääsijassa havumaja jossa voi väliaikana syytellä tulta ettei aivan kokonaan jäädy. Vartiopaikkana on tavallisesti joku tykinammuksen maahan tekemä reikä, mistä on hyvä näköala ryssän linjoille. Pakkasöinä hyvin kuuluu puhe ryssäin puolelta, niin lähellä toisiaan täällä ollaan. Toivomme pääsevämme näinä päivinä ulommas rintamasta joiksikin päiviksi lepäämään ja saunomaan, ettei kovin täihin tultas. En ole vielä täitä paidassani tuntenut, vaikkakin voi mahdollista olla, että niitä jo joukossa suku onkin. Olemme juuri hakotuvan lattialla, toiset korjailee valkeaa, toiset keittelee lumesta sulaamalla sajuja, kuivailee sukkiin ym., joten kaikilla on hommansa ja joka neljän tunnin päästä saa käydä Molotovin poikaa silmään katsomassa 2 tuntia kerrallaan miestä kohti.

Eipä näistä sotahommista tämän enempää. Kerrotaan heistä lisää sitten joskus, jos eletään. Sanoit viime kirjeessä laittaneesi paketin. En ole vielä tähän mennessä sitä saanut. Kauvan ne ovat muittenkin paketit viipyneet. Kahvila Aarnekin sanoi, ettei hän ole vielä saanut, vaikka se oli jouluksi tarkoitettu lähettää. Tuntuu vähän siltä, että niiden perilletulo on epävarmaa, joten niitä ei tänne usein passaa lähettää. Palasokeri ja voi ovat kaiken sopivampia lähettää varsinkin jos olis niihin sokereihin peltirasia esim. hyvin puhdistettu livekivipurkki. Mitään suuria lähetyksiä ei saa lähettää, sillä niitä ei voi täällä säilyttää. Tuollainen pieni erä kulkee miehen mukana ja on hyvänä lisänä siihen, mitä talosta annetaan. Muista nyt, että perunakuoppa on peitettävä ja kaivot moottorineen sekä putkioja hyvin eikä sen päällitte sais paljon hevosilla ajaa. Ilmoita nyt Iidalle Raaheen, että olen täällä taas entisessä kunnossa ja voin hyvin. En joutus nyt hälle kirjoittamaan. Sano Jussille etteivät pane sitä sontaa kovin paljon suolle, että sitä riittäis vähän jokapaikkaan. Lyhimpiin sarkoihin 6-7 kuormaa siinä tien varressa, pisimpiin 10-15 riippuen saran koosta. Sitä vois viedä sinne jokiahteelle parreillä mennessä ja tuoda halkoja palatessa. Haloista sälyt itselle ja priima myydään. Ne pitää jo ajoissa eroitella. No niin. Sanopa Heikille, että hyvin täällä isä pärjää.

Monet terveiset Reino.

Käyttöömme olemme saaneet **Lenne Nikulan** suorastaan herkän ja sydämellisen kirjeen veljelleen Väinölle. Kirje kuvastaa huolta ja kaipausta kotiin läheisten lähelle. Tehtävät ovat kuitenkin kesken. Turvallisin tunnin ja suorastaan siunauksen toivotuksin Lenne lähestyy omaisiaan.

Siellä jossaki 13.1.40

Hyvä veli ja perheesi!

Rakkaat terveiseni täältä rintamalta, ja monet kiitokset kirjeestäsi jonka sain eilen. Ja olikin erittäin tervetullut tänne korven keskelle johon ei ole saatu postia viikkokausiin. Olemme kaukana autotieltä. Olemme olleet täällä kulmalla toista viikkoa lähellä valtakunnan rajaa, ja vihollisen seljantakana. Nyt kuitenkin kuten lienet lukenut lehtestä ja kuullu ratiosta, että täällä on saanu ryssä roimasti selkään, ja saatu kovasti aivan mahdottomasti sotasaalista, ja loppujen lopuksi ajettu ryssä rajan taka. Täällä on käyty niin ankarat taistelut, että eipä luulis semmoisesta selviävän elävänä yhtään miestä, vain kaikesta huolimatta meikäläisten menetys on ihan pieni verrattuna ryssä miehukkaan.

Terveenä olen joten kuten ollu, kurkkuangiina vaivaa aika pahoin, vain ei ne niin pienet vaivat täällä saa tulla kysymykseen, on kysymys vakavammista asioista.

Henkinen sairaus tosin vaivaa vakavasti ja näyttää vähitellen muodostuvan kroonilliseksi. Se tuo tullessaan vakaumuksen, että taitaa olla kotiin pääsy hämärää.

Minä olen muuten vielä samanlaisessa touhussa kuin aikaisemminki. Olemme välittömässä yhteydessä tulilinjain kans usein, melkein aina turvattomampi kun asemissa olevat meikäläiset. Joutuimme täälläki ajamaan noin 20 km hevosella läpi synkkien metsien ja vihollispartioitten, haavoittuneitten ja kaatuneitten kans turvallisemmille kunnalle, ja kun se on varsinainen työaika aina yöllä, päivällä lentokoneiden pitäessä rauhattomana ja mahottomana liikkumisen. Joutuimme ja joutun etelleen siltiki näiten kauhujen ammunnan ja pommituksen kohteeksi, vain Jumalalle kiitos kaikesta, ettei tähän asti vielä ole mitään isompia saanu aikaa. Lentää tuossa taas 8 konetta ampuen ja pommittaen kuormastoja ja teltta-alueita saamatta kuitenkaan mitään isompia aikaan, joka onki havaittu ilmiö näille tuhruyrittäjille. Harras toivomme olis kaikilla että loppus sota, lopettas Jumala kaikki vääryyten maan kamaralta! Valtaahan se toisinaan niin valtava koti ja omaisikävä, ettei kärsi palauttaa mieleen etes mennyttä sivieliämää. Ei se kaikesti nukuta, jos olis siihen tilaisuuttaki, vain kun lopen väsy ja tulee tauko nukkuu pakasessaki. Puhuit että sinunki mielesi on aina vain apea ja ajatukset risteilee näillä nykytapahtumien taistelukentillä, niin uskon että se on ja voi useimmin olla vaikiampi käsittää tätä touhua kun mitä itse täällä paikan päällä, täällä sen tietää ite kunki päivän iltana mitä tuo taistelunpäivä on tuonu tullessaan. Vain siellä askaruttaa aina joka hetki se että miten lie omaistemme laita. Eihän tämä tosin tunnu enään paljo kummemmalle kun joku muukaan touhu mailmassa. On vain menny ihmishenki ihan arvottomaksi.

Puhuit käynnistäne Ketolassa. Sehän on suuri huvitus heille poloisilleki äitille varsinki joka joutu vanhoilla päivillään vielä sodan seurauksia kärsimään. Ja onhan se tietysti isälleki liian raskas. Ei hän varmasti kestä kokotalvia sitä postihommaakaan, kun täytyy se hevonenki luovuttaa armeijalle.

Eilan tölkkänä se on kuin Senjaki ja Paavo usein yöllä unissa vieraana luonani, joka tietysti on pettymys katkera.

Onko siellä koulu käynnissä, jos ei ole, niin eikö se Annikki kävis usein siellä Eilan leikkitoiverina.

Onko siellä Vihannissa evakuoituja, onko tuotu lehmia kuin paljo. Onko siellä Hanhelan sydänmaalla minkäänlaisia mehtätöitä, runnaako Pekkanen.

Täällä on ollu kova talvi lunta on aika paljo pakkasta on ollu kauvat ajat noin 30 astetta ja vähän yli, nyt tällä kertaa kun tätä kirjoitan on melkonen suvi, vain näyttää yöksi pakastuvan.

Olemme taas hankkeessa siirtyä kun taistelut vähitellen siirtyy eripaikkoihin, eipä tiedä mihin mennään?

Vain jos joudat pistään jonku sanan niin pane vain entinen osoite, kyllä se tulee menipä mihin meni! Lopetan toivon Korkeimman siunausta ja Jumalan rauhaa teille kaikille. Sano terve Ketolaan kaikille. Kotikaipauksin. Näkemiin! Onnellisem-

paa vuodelle 40.

Piirsi veli Lenne

Tietätkö Ahtista, Veikosta ja Matista mitään. En ole saanu heistä tietua pariin viikkoon.

Talvisodan taisteluissa oli mukana myös korpraali **Martti Mikkela**. Sodan murheet hänkin sai kokea, kun taisteluissa oli kaatunut useita vihantilaisia. Kotiasiat olivat hänenkin ajatuksissaan. Jatkosota koitui aikanaan Martti Mikkelan kohtaloksi, sillä hän kaatui 9.6.1944 Kotselässä.

Rintamalla 29.2.1940

Rakkaimpani Kotona!

Monesta, monesta pitkästä päivästä lähetän jälleen rakkaat terveiseni sinne muistossa olevaan kotiin.

Ne päivät siitä, kun viimeksi Sinulle kirjoitin ovat olleet pitkiä päiviä johtuen osaksi siitä, että sinne pääsystä ei ainakaan toistaiseksi ole tietoa ja sitten - olemme olleet taisteluissa vihollisen kanssa. Ja rintamalinjalla oleminen ei aina ole helppoa. Hyvinhän täällä kaikista olemme selvinneet, yksissä miehin olemme panneet ryssän otteet turhiksi, mutta niinkuin aina sodassa käy ja odottaa sopiikin vaati se myöskin uhrinsa. Omaisille varmaan kohta ilmoitetaan niiden muutamien miesten nimet, jotka ovat saaneet kunniakkaan kuoleman täällä taistelukentällä. Mustakangas E. kaatui myöskin jonka Sinäkin hyvin tunnet. Niin, mitäpä minä tässä kirjeessä rupeaisin luettelemaan kaikkien kaatuneiden ja haavoittuneiden nimet, kun viralliset tiedot ovat oikeat.

Sitä olen ajatellut jopa taistelun melskeissäkin, kuinka te siellä kotona pärjätte, kun tilanne sielläkin on sellainen.

Olisi hauska kuulla, kun siellä menisi asiat jotakuinkin eteenpäin, sillä näissä jännittävässä ja kiireisissä melskeissä tuntuu, ettei paljoakaan ehti suunnitella ja järjestää täältä käsin niitä kotiasioita.

Pikku pojan nimen panoon en taida täältä päästä, että sen kyllä voitte laittaa sitten kun parhaaksi näette. Minä vain toivon, että se nimeksi saisi **Matin**, muuta toivomusta sen suhteen ei ole. Sinun toivomukset eivät ole minun tiedossa, lienevätkö yhenlaiset.

Toivon sinulta saavani pian kirjeen. Sen paketin, jossa oli kahvia ja kyniä, y.m. olen saanut ja oli se oikein tervetullut. Minä kyllä täältä kirjoitan aina kuin suinkin

on tilaisuutta. Jälleen on osoite muuttunut, että kun kirjoitat niin pane osoite niinkuin tässä on.

Terv. Martti

Korpraali Martti Mikkela Kpk N:o 27 S 7082

4. Talvisota vaati uhrinsa

4.1. Sankarivainajien muisto

105 talvisodan päivää merkitsivät monissa vihantilaisissa kodeissa myös suruviestin vastaanottoa. Pohjoisella rintamalla kaatui heti sodan alkuvaiheissa useita. Ensimmäinen kaatunut oli Johan Kangasniemi, joka kaatui 17.12. Jo seuraavana päivänä kaatui Pelkosenniemellä peräti kuusi vihantilaista miestä. Tammikuun aikana kaatui vain yksi, mutta jo helmikuussa lähinnä Salmenkaidan kovissa hetkissä päättyi elämän matka 16 vihantilaiselta. Heistä samana päivänä eli 26.2. juuri Salmenkaidan taistelussa, josta edellä on paljonkin kerrottu, kaatui 6.

Maaliskuun kuluessa sota otti vielä viimeisenkin saaliinsa. Vihantilaisia kaatui lähinnä Kuhmon rintamalla ja Vuosalmessa 7 miestä. Yksi näistä oli vihantilaisista sankarivainajistamme nuorin, Aaro Aronaho.

Hänen äitinsä, **kirjailija Impi Aronaho**, kirjoitti Vihannin sankarivainajille omistettuun Kalevan numeroon 26.10.1940 muistokirjoituksen.

Herättäjiä

He, jotka tuolla kirkonjuurella valkeain ristien alla lepäävät, ovat **herättäjiä**.

Kun tärkeiltä näyttäviin arkielämän touhuihin painunut ihminen huomaa, että hänen kuoleman pitää, tarvitsee hän herättäjän. Hän rupeaa ajattelemaan. Ja että kun hänet on saatu ajattelemaan, on se jo paljon. Arvaamattoman paljon - sillä hän muistaa myös **kuoleman**. On tärkeätä, ehkä tärkeintä, että hän **sen** muistaa.

Tuossa, lehden aukeamalla, on tuttujien miesten kuvia. Kaikki ovat tuttuja. Kun he vuosi taaksepäin lähtivät, oli meidän ja heidän hyvästijättösanoissaan paljon lujaa toivoa ja uskoa. Hänkin, jonka selkäreppua minun suotiin täyttää, sanoi vain:

"iloiisiin näkemiin" ja meni juoksujalkaa tielle päin, kerran vain kääntyen heilautta-
maan kättänsä viimeiseksi hyvästiksi. -

Ja heistä tuli meille herättäjiä. He tekivät niin suurta, että meidän pitää huomata
se joka hetki. Emme mitään niin suurta ole kokeneet kuin he kokivat, kun avoimin
silmin katselivat kuolon lähestymistä. Vaikeasti haavoittunut sotatantereen mies,
joka jälleen on palannut elämään, on kokenut aavistuksen sankarikuolosta ja voi
sitä meille jälkeenjääneille heikosti kuvata. Mikäli voi kuvaamatonta kuvata.

Kiitos teille miehet. Paljon tätä maata ja kansaa viisaat henkevoittävät, mutta te,
tavalliset kansanmiehet, uurastajat, pelastitte sen meille, että saamme kotimme
pitää edelleenkin, vapaana teidän muistoanne kunnioittaa sen rakkaalla kamaralla.

Herätyksen kohahdus on havahduttanut seurakuntaamme. Syvä suru uhrattujen
miestemme hautojen äärellä kirkastaa meille, että olemme yksi. Ja kun olemme
yksi, olemme vahva, ettei "kavala kauhia" meitä kaada. -

Kun ketä tahansa teistä, sankarivainajat, ajattelen - niin itsekseni kohdalla
muistuu mieleeni Schillerin sanat: "On hyvä hällä! Vaan ken tietää, mitä tuo meille
uusi hetki tullessaan".

Sankarivainajat

Kaunis on kaatua kalpaan
puolesta maan, kodin, uskonnon,
nukkua näin hyvä helmassa on
maan, jota hintaan halpaan
ei ole myyty milloinkaan.

Rauhassa lepäämme tässä.
Hautamme yllä humiskaa
kotoiset kuuset ja kertokaa:
kalleinta on elämässä
vapaus, kunnia kansan ja maan.

Meidän on päättynyt tiemme
kuoleman korkeaan kartanoon.
Mutta aikojen aarteistoon
uskomme urhean viemme:
Aina on säilyvä synnyinmaa.

T. Salovaara

4.2. Kentälle jääneiden muisto

Talvisodan raskaisiin hetkiin palattiin Vihannissa juhannusaattona 1940. Lähinnä
Salmenkaidan kovissa taisteluissa kaatuneista vihantilaisista jäi 10 miestä sinne
taistelutantereelle. Heidät siunattiin sodan loputtua kentälle jääneinä 23.6.1940.
Nämä miehet olivat: Frans Mustakangas, Toivo Kivioja, Mikko Mämmelä, Arvo
Anttila, Matti Alatalo, Eino Vilminko, Toivo Rantala, Väinö Laitinen, Jaakko
Ruha ja Kalle Jyrylä.

Sanomalehti Kaleva kirjoittaa tapahtumasta näin.

Juhannusaattona toimitettiin Vihannin vanhalla hautausmaalla kymmenen
kaatuneen vihantilaisen tuntemattoman haudan siunaus. Tilaisuudesta muodostui
kaunis muistojuhla.

Klo 13:sta, jolloin toimitus aloitettiin, oli hautausmaalle keräytynyt monisa-
talukuinen yleisjoukko. Kun Vihannin rintamamiehet, suojeluskuntalaiset ja lotat
olivat saapuneet lippuineen ja muodostaneet kunniavartion sankarihautojen
ympäri, niin veisattiin aluksi virsi "Mä vaivainen mato ja matkamies maan".
Tämän jälkeen lääninrovasti G.Strömmer piti vaikuttavan muistopuheen sekä
siunasi kymmenen vainajan tuntemattoman haudan.

Jälkipolville on säilynyt **Kustaa Hirvilammin** pitämä puhe tässä siunaus- ja
muistotilaisuudessa. Ymmärrämme puheen pitkän osuuden erityisesti Frans
Mustakankaan muistolle, sillä lehdessä kerrotaan, kuinka Vihannin Nuorisoseuran
seppelettä laskiessaan maanvilj. Kustaa Hirvilammi piti kauniin muistopuheen.

Vihannissa 23/6 1940

Syvää surua tuntien Vihannin N.s. jäsenet hiljentyvät monivuotisen puheen-
johtajansa Frans Mustakankaan muiston eteen. Raskas oli menetyksemme, parhain
joukostamme otettiin. Seuramme jäsenet olivat tottuneet luottamaan kaikessa
häneen. Hän oli aina tehtäviin valmis, aina valmis palvelemaan. Annetut tehtävät
hän suoritti tunnontarkasti. Sen lisäksi että hänellä oli tuollainen tehtäviin altis
lähimmäistään palvelemaan valmis luonne, oli hän kykenevä, monipuolisesti
kehittynyt, verrattain korkealle tietopuolisessakin sivistyksessä päässyt, äärettömän
rikkailla hengenlahjoilla varustettu. Hän, joka oli lähtenyt yhteiskunnan alimmilta
asteilta, oli saanut yhteiskunnan puolelta osakseen mahdollisimman vähän, mutta

sitä enemmän hän oli saanut jo syntymälahjana henkisiä voimia. Hän oli syntymälahjana saanut paljon, hän oli saanut suuret henkiset voimat, harvinaisen lahjakkuuden, ollen monessa suhteessa nero. Hän oli synnynnäinen puhuja, hän oli syntymälahjana saanut myöskin tuon lahjoista suurimman, puhumisen lahjan.

Kun tällainen suurilla hengen lahjoilla varustettu, monipuolisesti kehittynyt yksilö, johon kaikkeen liittyy vielä kaikki se, mitä sisältyy sanaan vilpiton, ja mitä sisältyy sanaan hyvä ihminen, niin me käsitämme kuinka raskaalta tuntuu tovereista toteamus, että hän on pois joukostamme.

Silloin kun isänmaa kutsui poikiensa lippujensa alle, ja silloin kun oli käytävä aseleikkiin, oli hän samalla antaumuksella tekoihin valmis, palvelemaan altis kuin rauhan töissäkin. Hän oli valmis antamaan isänmaalle kaikki voimansa, ja hän sai kuuluakin siihen joukkoon jotka saivat antaa isänmaalle kaikkensa, verensä, henkensä. Sai kuulua siihen joukkoon, joille oli annettu oikeus kirjoittaa kansamme historian kaunein lehti, joka on samalla kansojen historiankin kauneimpia, mutta se lehti oli kirjoitettava verellä. Silloin kun kirjoitetaan historiaan jotakin kuolemantonta, sellaista joka elää eikä sammuu, on raskain uhrauksin tehtävä. Niin vaati tämäkin kansaltamme paljon uhrauksia, paljon sisua ja sitkeyttä, se oli sankaripoikiemme verellä kirjoitettava. Mutta se lehti tulee myöskin kantamaan kansamme maineen kirkkaana kauas tulevaisuuteen. Näitä tapahtumia ja näiden tapahtumien sankareita tulee historiassa aina ympäröimään kirkas sädekehä.

Monta kertaa hiljentyessään näiden muistojen eteen joutuu ajattelemaan, että osaammeko me olla sen vapauden arvoisia, jonka eteen sankaripoikiemme ovat niin kovin paljon uhranneet. Joutuu ajattelemaan erikoisesti niiden sankaripoikiemme uhrin suuruutta, jotka olemme nyt siunanneet sinne tuntemattomaan leposijaansa. Heidän uhrinsa oli suurin, heidän omaisilleen ei suotu edes sitä lohdutusta, että olisivat saaneet kätkeä rakkaimpansa kotiseutujensa pyhiin lehtoihin. Ehkä vieras jalka tallaa heidän sankarileposijojaan.

Sankaripoikiemme muiston eteen hiljentyneenä kohoaa nöyrä rukous Luojan puoleen siitä, että hän johtaisi kansaamme niin, että me ja meidän kansamme osaisi olla sen vapauden arvoisia ja osaisimme vaalia sankaripoikiemme muistoa oikealla tavalla.

JATKOSOTA - UNELMA SUUR-SUOMESTA

1. Vain välirauha

1.1. Moskovan rauha ei vakuuttanut

Talvisota päättyi 13.3.1940 solmittuun Moskovan rauhaan. Rauhaa pidettiin tosin vain välirauhana, sillä Suomi menetti mielestään liian paljon alueitaan Neuvostovenäjälle. Kansan ajatuksiin jäi itämään päätös, että Karjala on saatava takaisin. Tähän näytti tarjoutuvankin mahdollisuus, sillä suursota Euroopassa oli vielä kesken. Saksa oli Hitlerin johdolla kehittelemässä röyhkeästi hyökkäystä Neuvostoliittoon. Saksan suunnitelmat tempasivat monenlaisten neuvottelujen ja salaisten laskelmien varjossa suomalaisetkin mukaan.

Suomen ja Neuvostoliiton suhteet eivät vakiintuneet Moskovan rauhan perustalle. Tilanne oli varsin ahdistava, sillä äskeisen sodan voittaja vaati nyt sellaista, mitä rauhansopimuksessa ei luvattu. Neuvostoliitto vaati Petsamon nikkeliä, mikä oli Suomen ainoa jäljelle jäänyt taloudellisesti merkittävä asia. Lisäksi Neuvostoliitto vaati Ahvenanmaan demilitarisointia ja konsulaatin perustamista Maa-rianhaminaan. Kauttakulkuliikenne Hangon tukikohtaan aiheutti sen, että neuvostoliittolaiset sotilasjunat kulkivat jatkuvasti Etelä-Suomen rataverkon tärkeiden risteysasemien kautta.

Kaikki nämä vaatimukset ja Baltian maiden kohtalo osoittivat, että Moskova aikoi tehdä Suomesta lopun, kuten Virostakin. Neuvostoliitto tunsivat itsensä entistä uhatummaksi Hitlerin voiman vahvistuessa Saksassa. Niinpä kesällä 1940 esitetyt vaatimukset osoittivat, että Neuvostoliiton turvallisuuden takeeksi ei enää riittänyt se, mikä maaliskuussa vielä riitti.

1.2. Poliittista neuvonpitoa Saksan kanssa

Suomen poliittinen asema oli varsin merkittävä Saksasta katsottuna. Hitler suunnitteli hyökkäystä Neuvostoliittoon samalla näytellen Stalinin uskollista liittolaista. Saksa tarvitsi Suomea kauttakulkualueeksi omaan hyökkäykseensä Neuvostoliittoon.

Sodan aikana joukkoja liikkui paljon vieraiden valtioiden alueilla. Ruotsi oli juuri päästänyt saksalaiset sotilasjunat rautateilleen. Suomalaiset kaipasivat kiipeästi saksalaisia aseita, mutta myös poliittista tukea Saksasta. Suomen oli helppo tehdä ratkaisunsa, kun Saksa tarjosi aseita ja pyysi kauttakulkuoikeutta omille joukoilleen. Kauttakulkuun suostuminen olikin suomalaisille, ainakin sotilasviranomaisille lähes itsestäänselvyys. Kun ensimmäinen saksalaislaiva saapui syyskuun lopulla Vaasaan, asia oli vielä niin salainen, etteivät edes kaikki hallituksen jäsenet tieneet siitä.

Virallisesti Suomi sitoutui yhteistyöhön Saksan kanssa joulukuun 1940 lopulla. Yhteistyö johtui siitä, että neuvotteluissa alkoi esiintyä viitteitä tulevan kehityksen suunnasta. Niinpä Saksa alkoi olla todella houkutteleva yhteistyökumppani. Suomen ulkopoliittinen johto ei kuitenkaan nähnyt Hitlerin Saksassa mitään erityisen tavoiteltavaa, mutta yhteistyö tuntui hyvältä vaihtoehdolta siksi, että Karjalan takaisin saaminen houkutteli lähes vastustamattomasti.

Suomi pääsi tällaiseen salaa toivomaansa mahdollisuuteen siksi, että Hitler oli aloittanut suuren idänretkensä. Niinpä voidaan todeta, että päätöstä, joka johti Suomen hyökkäyssotaan kesällä 1941, ei tehty Helsingissä vaan Berliinissä. Hyökkääjä oli Hitler. Suomi vain käytti hyökkääjän häikäilemättömyyttä hyväkseen ja naamioi toimintansa huolellisesti.

Jatkosodan tärkein poliittinen päämäärä oli saada takaisin se, mikä oli menetetty talvisodassa. Hallitus asetti sen tavoitteeksi jo talvisodan viimeisenä päivänä. Toiveita Suur-Suomesta eli monien mielessä. Saksan hyökkäyksen varjolla ajateltiin, että suomalaiset haluaisivat työntää itärajaa 400 kilometriä edemmäs, Laatokan kaakkoiskärjen, Äänisjärven ja Vienanmeren pohjukan linjalle. Nämä lennokkaimmat ajatukset poistettiin kuitenkin suomalaisten virallisesta toivomuslistasta. Paperilla hallitus toivoi vain talvisodassa menetettyjä alueita takaisin, takuita rajoilleen, elintarvikkeita ja tukea Neuvostoliittoa vastaan mm. nikkeli- ja vesivoimakysymyksissä. Unelma kauaskantoisemmista tavoitteista eli kuitenkin vielä pitkään jatkosodan aikanakin.

2. Suomi taas sodassa

2.1. Kesä ja syksy 1941

Suomen politiikka perustui siihen ajatukseen, että se ei saisi näyttää hyökkääjältä, vaikka se oli päättänyt lähteä mukaan Hitlerin hyökkäykseen. Suomalaiset toivoivat saavansa aiheen puolustukseen. Niinpä 25.6.1941 pääministeri Jukka Rangell totesi, että maa oli taas sodassa, koska Neuvostoliitto oli avannut tulen. Aikaisin aamulla Neuvostoliiton koneet olivat hyökänneet 19 kohdetta vastaan Suomen alueella.

Neuvostoliiton ilmahyökkäys oli Suomelle noissa oloissa lähinnä helpotus. Ilman sitä se olisi joutunut jatkamaan hyvin kummallista kahdella tuolilla istumista: näyttelemään puolueetonta, mutta alistumaan silti sotaa käyvän suurvallan tukialueeksi. Neuvostoliitto ampui kyllä ensin, mutta Suomi oli jo liittynyt sotatoimiin sitä ennen laskemalla hyökkäävän Saksan joukot alueelleen.

Suomen hyökkäyksen alkaessa Mannerheim antoi päiväkäskynsä. Hän toisti siinä helmikuussa 1918 antamansa lupauksen, ettei panisi miekkaansa tuppeen ennen kuin myös Itä-Karjala olisi vapaa.

Vasemmistolaisetkin suostuivat kyllä taistelemaan talvisodan vääryyden korjaamiseksi, mutta lisäalueiden hankkiminen vanhan rajan takaa oli eri asia. Se aiheutti ankaraa vastustusta.

Jatkosota alkoi yleisen innostuksen vallassa. Kaikki halusivat talvisodassa menetetyt alueet takaisin. Totuuden hetki koitti, kun tämä tavoite oli saavutettu. Keskikesästä 1942 lähtien sodassa oli kysymys vieraan valtion alueen valloittelusta. Ensimmäiset kieltäytymistapaukset olivat heinäkuussa Karjalan kannaksella. Enimmäkseen niissä oli kysymys kuitenkin kiihkeän etenemisvaiheen aiheuttamasta väsymyksestä.

Suomalaisten hyökkäysvaihe oli nopeaa. 31.8.1941 suomalaiset joukot olivat saavuttaneet Kannaksella vanhan rajan. Samana päivänä presidentti Ryti antoi luvan vanhan itärajan ylittämiseen Laatokan pohjoispuolella. Niinpä Karjalan armeijan eteneminen jatkui. Syyskuun alussa hyökättiin kohti Syväriä. Petroskoi valloitettiin 1.10. Armeijan eteneminen pysäytettiin Karhumäen tasalle. Karhumäki valloitettiin joulukuun alussa 1941.

Joulukuu oli eri rintamilla varustautumista puolustusasemiin vihollisen vastahyökkäysten varalta. Edessä oli rintamajoulu. Mieliä askarruttivat niin kaipuu kotoiseen jouluun kuin tietoisuus suurista tappioista. Päämajan tilaston mukaan vuoden 1941 loppuun mennessä kaatui noin 17 500 miestä, katosi yli 3 000 ja haavoittui yli 63 000. Silti oltiin vielä vahvasti rakentamassa suurta Suomea.

2.2. Asemasotavaihe

Mannerheim pysäytti joukkonsa hyökkäyksen joulukuun puolivälissä 1941. Vuoden lopulla suomalaisten oli joillakin lohkoilla luovuttava eteen-työnnettyistä tukikohdistaan. Tammikuun alussa neuvostojoukot aloittivat hyökkäyksen eri suunnilla. Suomalaisten joukot vastasivat hyökkäykseen paitsi puolustaan myös vastaiskuin. Suomalaisten onneksi neuvostoliittolaiset eivät pyrkineet yhteistoimintaan eri rintamasuuntien kesken. Hyökkäykset muodostuivat paikallisiksi yrityksiä, jotka suomalaiset kykenivät torjumaan, tosin voimansa lähes äärimmilleen jännittäen.

Jatkosodan vuodet 1942 alusta vuoden 1944 kesään olivat vaaralliset ja samalla pitkästyttävät sotilaiden kannalta. Elämä oli koko ajan varuillaan oloa. Samalla monien miesten kädentaidot pääsivät esiin joillakin rintamilla puhdetöiden muodossa. Eräissä joukko-osastoissa tehtiin suuria ja vaativia töitä. Näitä olivat esimerkiksi sotilaskodit ja asevelitalot.

Asevelitalon veistotyömaa Uhtualla talvella 1942-43. Vihantiin tällaisen työn tuloksia tuli 4. (Kuva Urho Lämsä)

Sotilaskoti "Messuhalli" Uhtualla 1942. (Kuva Einari Asumaniemi)

Sisäkuva "Messuhallista". (Kuva Veikko Pyörälä)

2.3. Poliittinen kädenvääntö

Samanaikaisesti käytiin paitsi sotilaallista myös poliittista kädenvääntöä maailmalla. Taitekohta suursodassa osui vuoteen 1943, kun saksalaiset joukot helmikuun alussa joutuivat antautumaan Stalingradissa. Myös Leningradin rintamalla tapahtui käänne saksalaisten tappioksi. Näiden tappioiden johdosta Suomen poliittiset johtajat joutuivat uudenlaiseen ristipaineeseen. Hitlerin kohtalo kääntyi kohti tappiota, mutta Saksa oli vielä niin voimakas, että irrottautuminen sen rinnalta ei ollut aivan helposti mahdollista.

Yleispoliittisen murroksen lisäksi Suomessa oli myös sisäpoliittinen taite. Rytin presidenttikausi päättyi 1.3.1943. Niihin aikoihin jouduttiin toteamaan, että Suomi oli joutunut sodassa häviävälle puolelle. Saksan rinnalta olisi pian irrottauduttava.

Tavoitteeksi asetettiin normaalien luottamuksellisten suhteiden luominen Neuvostoliiton kanssa. Jos rauhan hintana olisi Itä-Karjalasta luopuminen, siitä olisi luovuttava. Presidentinvaalin jälkeen Ryti nimesi uuden hallituksen, jonka nimitys antoi selvän signaalin ulospäin. Suomi oli päättänyt tehdä rauhan, mutta ei millä ehdoilla tahansa.

Neuvostoliitto tunnusteli Suomen käsitystä rauhanehdoista heinäkuun lopulla

1943. Suomi antoi omat vastauksensa. Ajatus rauhasta Neuvostoliiton kanssa tuntui yhä luontevammalta. Samanaikaisesti poliittinen johto joutui väistelemään suhteissaan Saksan suuntaan. Jo vuoden 1943 lopulla uskallettiin lausua ääneen, että Suomessa ei ollut sympatiaa Saksaa kohtaan, ja Saksan ehdottama poliittinen liittosopimus torjuttiin. Rauha oli pystyttävä tekemään niin, että se täytti Neuvostoliiton turvallisuustarpeen, varmisti Suomen olemassaolon ja tarjosi ulospääsyn aseveljeydestä Saksan kanssa.

Sotilaallinen kehitys Suomen lähialueilla osoitti, että aika ratkaisuihin oli vähissä. Tammikuussa 1944 neuvostojoukot laukaisivat lopullisesti Leningradin motin ja saksalaisten peräytyminen Baltiassa alkoi. Neuvostoliitto pystyisi nyt siirtämään Kannakselle suuriakin sotavoimia, jos niin haluaisi. Suuri ongelma oli silloin, tulisiko tilaisuus mahdolliseen rauhaan riittävän nopeasti.

2.4. Taistelu olemassaolosta - Suomi ei antautunut

Suomi oli USA:n kehotuksesta tosissaan aloittamassa rauhanneuvotteluja. Samanaikaisesti Neuvostoliitto tehosti sotaa suorittaen Helsingin pommitukset helmikuussa 1944. Kesäkuussa alkoi Neuvostoliiton suurhyökkäys Kannaksella, jolloin suomalaisten oli vetäydyttävä. Suomalaisten oli irtauduttava myös Syväriltä. Sotilaallinen kriisi ja poliittinen kaaos huipentuivat juhannuksen alla. Viipurikin joutui Neuvostoliiton haltuun. Talin-Ihantalan suurtaistelu alkoi kesäkuun lopulla. Samanaikaisesti Suomea vaadittiin antautumaan.

Hyökkäyksen musertava voima oli järkytys asemasodan rutiiniin turtuneille suomalaisille. He joutuivat heti vetäytymään pääpuolustuslinjalle. Operaation alkutappiot olivat huikeat. Vetäytyminen onnistui kuitenkin niin, että joukot säilyivät taistelukuntoisina. Itä-Karjalasta Kannaksen puolustuksen vahvistukseksi siirretyt joukot ja Saksasta saadut aseet tehosivat paitsi sotilaallisesti myös henkisesti. Neuvostoliiton antautumisvaatimus osoitti, että kansakunta taisteli jälleen todella olemassaolostaan.

Taistelu huipentui Ihantalan alueella. Puolustus onnistui siinä valtavan tykistötulen voimin. Tehokas ja nopeasti liikkuva tykistötuli pystyi hajottamaan Neuvostoliiton ylivoimaiset panssarimuodostelmat.

Talin-Ihantalan torjuntataistelut vakiinnuttivat rintamalinjan. Suomi oli äärimmäisin ponnisteluin voittanut aikaa, ja Neuvostoliitolla alkoi olla pulaa juuri siitä. Sen joukkoja tarvittiin muualla tehtäviin, jotka olivat sen kokonaisetujen kannalta vielä tärkeämpiä kuin armonisku Suomelle.

Taistelujen tuloksena halu rauhaan Suomen kanssa palasi Neuvostoliitossa. Ehtona oli, että Suomen pitäisi tehdä aloite. Antautumisvaatimus oli voimassa vain

kolme viikkoa. Suomi oli Neuvostoliiton näkökulmasta jäänyt sivustaan tai paremminkin selustaan. Stalinille oli yhä tärkeämpää Suomen rauhoittaminen, jotta sotilaallista ja poliittista voimaa riittäisi muualla käytäviin ratkaisutaisteluihin.

Jatkosota päättyi rakenteellisesti samanlaiseen tilanteeseen kuin talvisota. Suomalaisten vastarinta kesti juuri ja juuri siihen asti, että muut asiat tulivat Stalinille tärkeämmiksi kuin Suomi.

Aseleponeuvottelut olivat tarpeen. Niiden ennakkoehtona oli välirikko Saksan kanssa. Suomen oli suostuttava Neuvostoliiton kanssa erillisrauhaan. Aseet vaikenivatkin rintamalla 4.9.1944 klo 8.00. Rintamalla vallitsi hiljaisuus. Lopullinen rauha se ei kuitenkaan vielä ollut.

3. Lapin sota

3.1. Lapin sodan taustaa

Aselepo Suomen ja Neuvostoliiton välillä oli tullut. Väli rauha solmittiin Moskovassa 19.9.1944. Aselevon edellytyksenä oli, että Suomi katkaisee suhteensa Saksaan ja karkottaa Suomessa olevat saksalaiset sotilaat. Pohjois-Suomessa oli saksalainen 20. Vuoristoarmeija, joka vastasi Pohjois-Suomen puolustuksesta Oulujoki-linjan pohjoispuolella. Sen kokonaisvahvuus syyskuun alussa 1944 oli 220 000 miestä. Sotatoimet saksalaisten ja neuvostoliittolaisten välillä jatkuivat edelleen. Pohjois-Suomea uhkasi joutuminen sotänäyttämöksi.

Neuvostoliiton edun mukaista oli saada suomalaiset sotimaan saksalaisia vastaan. Neuvostoliitto suunnitteli syksyllä 1944 suuriskua Petsamoon. Saksalaisten sitominen tai tuhoaminen Pohjois-Suomessa vähentäisi paineita Petsamossa ja estäisi saksalaisten siirron reserviksi Keski-Eurooppaan.

Saksalaiset olivat jo syksystä 1943 lähtien varautuneet mahdollisuuteen, että Suomi romahtaisi ja irtautuisi sodasta. Saksalaiset halusivat turvata nikkelin saannin Petsamosta sekä omien joukkojensa vetäytymisen materiaaleineen Pohjois-Norjaan. Vetäytymisaikataulu ja suunnitelmat olivat valmiit.

Suomi ryhtyi siirtämään joukkojaan pohjoiseen, mm. Ouluun, Liminkaan ja Kajaaniin jo 3. syyskuuta. Pohjois-Suomen tilanteen epävarmuuden takia siviiliväestöä alettiin evakuoida. Saksalaiset auttoivat evakuoinnissa.

Syyskuun 15. päivänä virallinen yhteistoiminta entisten aseveljien välillä päättyi kulissien takaisten yhteyksien kuitenkin jatkuessa. Alkoi ns. "Syysmanööverien" aika. Saksalaiset vetäytyivät rauhanomaisesti suomalaisten seurattessa noin vuoro-

kauden päässä. Näin ei voitu kuitenkaan jatkaa, sillä Neuvostoliitto painosti Suomea aloittamaan laajamittaiset sotatoimet.

Pohjois-Suomeen keskitetyt joukot alistettiin kenraali-luutnantti Siilasvuolle, joka saapui esikuntineen Ouluun 26.9. tehtävänä karkottaa saksalaiset joukot. Lapin sota oli alkamassa.

3.2. Vihollinen vaihtui

Suomalaisten ja saksalaisten keskinäinen yhteistoiminta Pohjois-Suomessa päättyi virallisesti jo syyskuun 14. päivänä 1944. Olihan suomalaisten aloitettava saksalaisten vangitseminen ja luovuttaminen venäläisille heti seuraavana päivänä. Todellisuudessa sota ei kuitenkaan vielä alkanut, sillä aselevosta huolimatta Suomi oli yhä sotatilassa Neuvostoliiton kanssa. Suomalaisten voimat ja toimintavalmius tiedettiin siinä vaiheessa vielä riittämättömiksi.

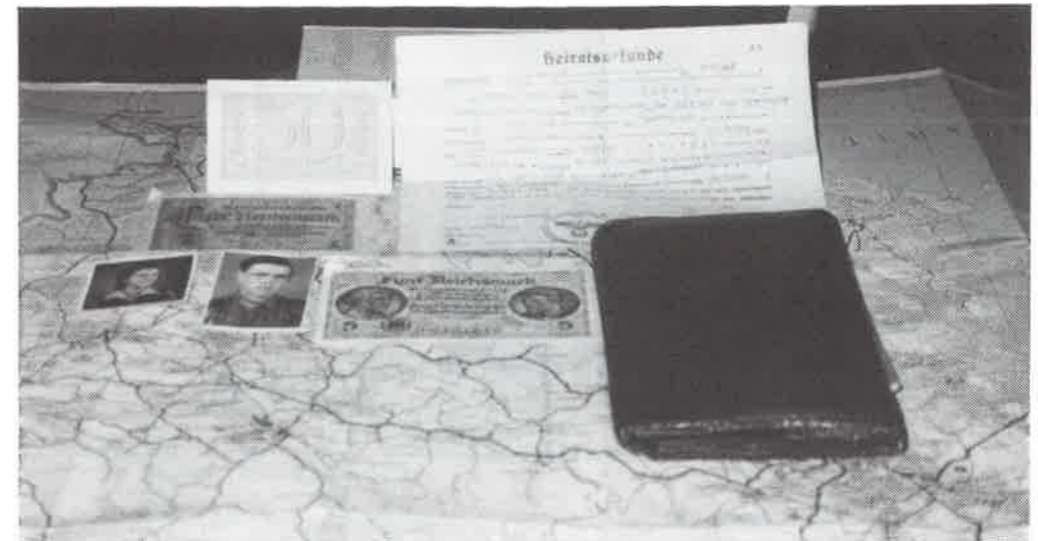
Saksalaisetkin omalta osaltaan pyrkivät siirtämään vihollisuuksien puhkeamista mahdollisimman pitkälle. Syyskuun loppupuolella saksalaiset vielä auttoivat auliisti Lapin siviiliväestöä. Kun esimerkiksi Sodankylän keskustaan tuotiin evakkojen tavaroita, saksalaiset kuljettivat ne Rovaniemelle.

Kenraali Siilasvuolla oli selkeä käsitys siitä, miten taistelu Pohjois-Pohjanmaalla oli aloitettava. Saksalaiset saarrettaisiin siten, että heitä vastaan hyökkäisi sekä etelästä että idästä Pudasjärven pohjoispuolelta. Lähtölaukauksena olisi Kemin alueelle nouseva mairinuousjoukko, joka siellä jo olleen Osasto Pennasen kanssa ottaisi samalla yllättäen haltuunsa Kemijoen tärkeät sillat. Suunnitelma oli Siilasvuon salaisuus, josta kaikki eivät olleet yksimielisiä.

Kun Neuvostoliitto oli jättänyt 30.9. uhkavaatimuksensa, että suomalaisten on aloitettava aktiiviset sotatoimet seuraavaan aamuun klo 8.00 mennessä, marsalkka soitti suoraan kenraalilleen ja kertoi, että venäläiset miehittävät maan, ellei jotakin tapahdu pohjoisessa ja pian. Seuraavana päivänä paukkui.

Talven aikana koko Pohjois-Suomi tyhjennettiin saksalaisista. Lapin sota on jokseenkin sama kuin Lapin hävitys. Sota jätti jälkeensä rauniokylät ja -kaupungit. Päävastuu Lapin hävityksistä lankeaa saksalaiselle 20. Vuoristoarmeijalle. Aivan täysin tuhoja ei voi viedä saksalaisten tilille, sillä osa tuhoista on taistelutoiminnan aiheuttamaa, osa suomalaisten sotilaallisen tarkoituksenmukaisuuden syytä, kun haluttiin vaikeuttaa saksalaisten vastahyökkäyksiä.

Suomalaisten aloittamat sotatoimet tulkittiin saksalaisten puolella petokseksi. Niinpä ei ole vaikea kuvitella, mitä saksalainen sotilas ajatteli äskeisestä aseveljestään. Näin heidän suorittamansa tuhon synnä oli paitsi sotilaallinen tarkoituksenmukaisuus myös katkeruuden herättämä kostonhalu.

Veikko Pyörälän "sotasaalis" Lapin sodasta 7.10.1944. Saksalaisen nuoren upseerin lompakko sisältöineen. Upseeri oli edellisenä kesänä avioitunut, joten lompakossa oli myös vaimon kuva ja vihkitodistus. (Kuva Veikko Pyörälä)

Kenraali Siilasvuo sai vihdoin keväällä 28.4. lähettää sähkeen Mannerheimille. "Ilmoitan täyttäneeni Ylipäälliköltä syyskuussa 1944 saamani tehtävän. 27.4. kello 13.30 mennessä saksalaiset sotavoimat on karkoitettu Pohjois-Suomesta."

4. Sotapäiväkirjojen välityksellä jatkosodan alkuhetkiin

4.1. Kesä 1941

Kesäkuun alussa 1941 alkanut jatkosota oli taistelujen osalta varsin helpontuntuista etenemistä ainakin kesäkuun lopun ja heinäkuun alkuajan päivinä. Sotilaalliset toimet jäivät taustalle. Ajankohtaisempaa olivat mm. tien korjaamiset kaluston kuljettamisen helpottamiseksi. Näissä merkeissä saivat tuntumaa sotatoimiin 2KkK/JR32:n miehet kesä-heinäkuun vaihteessa.

Elokuu ja syyskuu toivat tullessaan jo todellisen sodan. Siihen saamme tuntu-
maa, kun kuljemme 1KkK/JR53:n miesten mukana runsaan kuukauden ajan.

Sotapäiväkirjat ovat seikkaperäistä luettavaa. Joskus oli aikaa rauhallisesti kirjoittaa, toisessa tilanteessa sanoja lyhennellen.

Käytössämme on kaksi katkelmaa sotapäiväkirjoista niiden joukkojen osalta, joissa oli mukana myös vihantilaisia miehiä.

4.2. 2KkK/JR32

- 29.6.41 Sunnuntai. Lepoa. Radiossa ja lehdissä hyviä uutisia.
- 30.6.41 Marssimme Raatteen tietä Materosta Parmavaaraan. Lähtö klo 11.00. Tulo tavoitteeseen 16.30. Matkaa rajalle n. 5 km. Leiriytymisaikana ei mitään mainittavaa.
- 1.7.41 Klo 2.30 alkoi hyökkäys rajan yli. Hyökkäysvalmistelun suoritti oma tykistö. Saksalaiset Stuka-koneet tukivat hyökkäystä. Klo 17.00 komppania lähti marssille pysähtyen pienen matkan perästä edessä olevien kuljetusruuhkautumien vuoksi Raatevaaran maastoon.
- 2.7.41 Klo 19.00 jatkamaan rajaa kohti, joka ylitettiin klo 20.30. Majoittuminen tapahtui n. 1 km rajasta Venäjän puolella. Korsuja ja tyhjiä vodkapulloja.
- 3.7.41 Klo 12.30 lähdimme marssille. Vasovaaran kylä sivuutettiin klo 14.00. Tykistön ja ilmapommituksen jälkiä korsuissa ja kasarmissa. Sivuuutettiin myös Latvajärven kylä. Tie oli erittäin vaikeakulkuista ja marssi kesti 10 ja puoli tuntia. Klo 23.30 saavuttiin Ilvesvaaran maastoon, johon leiriydyttiin.
- 4.7.41 Päivän aikana levättiin. Lähtö eteenpäin klo 18.30. Kotoaan hädettyjä (ryssäin häättämiä) pakolaisia alkoi palata takaisin asumasijoilleen, tultuaan huomaamaan, ettei suomalaisissa ole mitään pelkäämistä.
- 5.7.41 Klo 4.00 aamulla saavuimme Aijonlahden maastoon, jossa jälleen majoituttiin. Matkan teko kysyi paljon hevosia ja ajoneuvoja, sillä tien kunto oli alapuolella kaiken

Sodan alkuvaiheessa huoltotiet olivat lähes kulkukelvottomia. Telatraktorin apuakin autot paikoin tarvitsivat. Kuva syyskesältä 1941. (Kuva Urho Lämsä)

- arvostelun.
- 6.7.41 Lähtö eteenpäin tapahtui klo 5.00 aamulla. Vuokkiniemen kylään saavuttiin klo 17.15. Kommunistisen Nuorisoklubin katolla liehui Suomen sotalippu. Komppania suoritti tienkorjausta. Ensimmäiset ryssän lentokoneet, 3 kpl, nähtiin. Ei pommituksia. N. klo 23.00 majoituimme n. 3 km Vuokkiniemestä pohjoiseen.
- 7.7.41 Suurempi ryssän lentolaivue lensi majapaikkamme yli. Tienkorjuuta. Klo 20.10 lähdettiin marssille, mutta pääsimme ainoastaan n. 3 km eteenpäin, jolloin täytyi leiriytyä liikenne-ruuhkan vuoksi. Muutamia ryssän koneita nähtiin.
- 8.7.41 Komppania tienkorjuutyössä. Marssille lähdettiin klo 20.10. Jälleen pysähdys ja leiriytyminen muutaman km:n päässä samasta syystä kuin edellä. Komppania suoritti tienkorjuuta läpi yön.
- 9.7.41 Komppania jatkoi tien kunnostamista koko päivän.
- 10.7.41 Klo 7.00 lähtö eteenpäin. Matkalla jouduttiin suojautumaan muutamia kertoja lentokoneilta. Klo 12.30 majoituimme n. 3 km Ponkalahden kylästä etelään. Jälleen tien kunnostamista. Aseita ja ajoneuvoja puhdistettiin ja kunnostettiin.
- 11.7.41 Komppania tienkorjuutyössä.

Kulku oli paikoin vaivalloista. Ajomiehen taidot ja hevosen voimat olivat usein koetuksella. (Kuva Urho Lämsä)

Vanaväylillä Vesaisen

JR 32:n marssi

On talvinen hanki taas mailla
ja Karjalan järvissä jäät,
sotatoimet on koukkausta vailla
ja muistoihin painuvat päät.
Nyt tiellämme tihkuvi lunta,
mutta kesällä poltteli maa.

Se on rykmentin tuttua unta,
sitä päivät ei mielestä saa.

Rajapuomi kun raukes - se alkoi
raju rynnistys ryssiä päin.
Rajajääkärit korpia halkoi,

joista vasta vain unta ma näin.
Oma rykmentti Lonkasta lähti,
osa Raatteesta raivasi maan,
Vasovaarasta Latva ja Vuokki
- yli kenttien kunniakkaan.

Työ tiuheni - laannut ei taisto,
läpi louhikon taajeni tie,
oli miehissä metsien vaisto,
se Melkajalahdelle vie.
Oli Kuitilla aamun jo koitto,
kun riensimme rantamaan;
oli taattava Vuonnisen voitto,
eikä tauosta tuntoakaan.

Yli seljän me laineilla lahden
suin syöksyimme rantoja päin.
Pojat Paavolan, Vihannin kahden
aseveljinä vierekkäin.
Pikapurtemme kohtasi niemen
vanaväyliltä Vesaisen,
iti mielessä surman jo siemen,
joka ainoa tunnusti sen.

Meille korpinen taival on tuttu,
läpi liejun ja louhikkojen,
oli mustana armeijan nuttu,
keloroihuista vihollisen.
Savu sankkana seurasi meitä,
tuliryöpyissä rynnättihin,
oli aamu, kun torrakkoteitä
me Pistolle saavuttihin.

Tulitaistossa Pistolla ilkkui
iva hornan ja helvettien,
valojuovia ilmassa vilkkui
siellä pauhussa patterien.
Rivit Raahen ja rannikon nousi
joka tuumasta taistelemaan,
monen kirposi kädestä jousi
sotatanhuilta maan Tuonelaan.

Itä vaipui jo armojen alle
varas Tetrille pian pakotien,
ja kalpaten käy katalalle,
joka nostatti miehisen hien.
Löi Ritolan nyt suku tulisesti,
sodat sarjansa Oulaisten vyöt,
vasta Uhtuan porteilla esti
vihavirtamme Kis-Kissin yöt.

Nyt tiellämme tihkuvi lunta,
mutta kesällä poltteli maa.
Se on rykmentin uljasta unta
ja taistoihin kannustavaa.
Nyt vartiopaikalla vahti
käy silmäten yön hämärään,
ja viel' kotikontujen mahti
käy äärille Äänisen jään.

Erkki Tiesmaa

4.3. 1Kkk/JR53

- 6.8.41 Komppanialla vielä varmistusvartioita. II joukkueen 2. puolijoukkue ja III joukkueen 2. puolijoukkue. PST lähti Rajakomppanian mukaan Kersantti Stenbäckin johdolla eteen.
- 7.8.41 Klo. 8.45 6 Ryssän pommikonetta pommitti majoitusalueitamme. Klo 14.00 lähti I joukkueen 2. puolijoukkue 3. komppanian mukana Tuoppujärven rantaan tuhoamaan ryssän osastoa. Päivän kuluessa kävivät ryssän koneet 3 kertaa.
- 8.8.41 I joukkue ja 2. puolijoukkue PST:tä palasivat majoitusalueelle ilman tappioita. Päivän kuluessa näkyivät ryssän pommikoneet 2 kertaa.
- 9.8.41 Klo 1.00 II joukkue ja 2. puolijoukkue III:ta palasivat majoituspaikkaan Kersantti Stenbäckin johdolla ilman tappioita. Komppanian kuormasto saapui komppanian yhteyteen klo 7.30. Lähti I joukkue ja III joukkueen I puolijoukkue vallattua maastoa tutkimaan. Klo 16.00 palasivat joukkueet majoituspaikkaan.
- 10.8.41 Klo 18.00 alistettiin III joukkue rajakomppanialle.
- 11.8.41 Klo 16.00 lähti komppanian jäljellä olevat osat jatkamaan matkaa. Kuormasto seurasi mukana. Klo 13.00 majoittauduimme Kiestinkistä 1 km itään.
- 12.8.41 Klo 21.00 lähti I joukkue 3 komppaniaan alistettuna etenemään rautatien suunnassa. PST joukkueesta asetettiin siltavartio.
- 13.8.41 Klo 12.00 lähti II joukkue etenemään rautatien suunnassa. Klo 15.00 lähti toimitusjoukkueesta hevosmiehiä ja komentoryhmä eteenpäin. Päivän tappiot olivat 1 kaatunut.
- 14.8.41 Klo 7.00 lähti II joukkue komentajaryhmä ja hevosmiehet kolmannen portaan mukana eteen ja jäivät taakse varmistukseen. I joukkue otti osaa taisteluun. Taistelu kesti ainoastaan muutaman hetken, jonka jälkeen ryssä pakeni. Majoittauduimme lähimaastoon. Tappiot 1 kaatunut.
- 15.8.41 Majoittauduimme vielä samassa paikassa, erään ryssän partion meitä päivällä hätistäessä, joka kuitenkin ajettiin pois.
- 16.8.41 Päivä rauhallinen. Aamulla ryssän partio yritti räjäyttää rautatietä rikki ja junaa ilmaan. Iltapäivällä ryssän tykistö ja kranaatinheitin yrittivät rautatietä rikki.
- 17.8.41 Klo 4.30 lähti Pataljoona siirtämään majoituspaikkaa itään päin. Kello 5.30 olimme perillä puron varrella rykm korkeudella. Samalla sissimuonan jako ja ruokailu. Kompp päällik hoiti Kers Stenbäck, kun Kapteeni Auer joutui kipeän jalkansa takia Kiestinkiin. I joukkueen I puolijoukkue alistettiin II patalj, joka lähti itään päin radan varteen Kers Määttäsén johdolla. I joukkueen II puolijoukkue ja II joukk 1 kk alistettiin 3 patalj.

II joukk 1 kk alistettiin 3 komppaniaan. PST puolijoukkue ja komentoryh. majoitt. komentopaikan läheisyyteen. Päivän kuluessa ryssä hyökkäili useampaan otteeseen, mutta lyötiin takaisin. Kompp omat tappiot 1 kaatunut, 7 haavoittunutta.

- 18.8.41 Kello 8.00 aamulla ryssä hyökkäsi kovasti maantien ja rautatien yhtymäkohdassa. Toistuvia hyökkäyksiä päivän kuluessa samalla suunnalla. Hyökkäyksiä torjuttiin. 5 ryssän konetta pommitti päivän kuluessa 2 kertaa. Omat tappiot 1 haavoittunut.
- 19.8.41 Kello 5.00 aamulla vihollinen hyökkäsi radan suunnassa. Vihollinen saanut tykistöä ja krh käyttöönsä yhä enemmän. Hyökkäyksiä torjuttiin kello 10.20. Miehitettiin 2 ryssältä sotasaaliina saatua K.K. jotka viettiin 3 kompp vahvistukseksi radan pohj puolelle. Kello 16.00 vilkasta ryssän tykistön ja krh ammuntaa, joka häiritsi komento- ja huoltopartion toimintaa. Pojat märkinä ja väsyneinä ilman teltoja. Ruokailuun ei aikaa. Iltayöstä vilkasta ammuntaa. Oman kompp tapp 1 haavoittunut.
- 20.8.41 Koko yön vilkasta tulitoimintaa. Aamulla jaettiin 3 päivän sissimuona. Päivällä ryssän propakantalähetys kovaäänisellä. Koko päivän vilkasta tulitoimintaa kaikilla aseilla molemmin puolin. Illalla kello 20.00 puhelin-yhteys ja rata Kiestinkiin poikki. Ryssän osasto päässyt Lohijärven suunnasta radalle. Tulitoiminta jatkuvasti yhä kiivaampaa. Kompp tappiot 1 kaatunut, 1 haavoittunut ja 1 sairastunut.

- 21.8.41 Aamuyöllä rata aukastu ja korjattu. Liikenne jatkui. Vihollisen toiminta tykistöillä ja KR:lla vilkasta. Konetuliaseet jatkuvassa toiminnassa. Klo 18.00 rata poikki. Taas ryssiä tullut Kangasvaaralta päin radalle yhä vahvemmin voimin. Jatkuva tulitoimintaa edessä, takana ja sivuilla. Ei tappioita.

Kiestingin juna. (Kuva Veikko Pyörälä)

- 22.8.41 Kello 4.00 ryssän pommikoneet kahdella 3 koneen laivueella pommittivat komento- ja jspaluetta. Klo 5.30 pommitti vih. 5 lentokonetta jspaluetta. Näissä pom kaatui muutam tykistön hevosia. Sää kirkas, mutta muuttui sumuiseksi. Joka suunnalla kone ym tuliaseet toiminnassa koko päivän. Ei tappioita.
- 23.8.41 Koko yön tulitoimintaa. Kello 12.00 saksalaiset vaihtoivat meikaläisten

kans asemia. I joukk I puolijoukk pääsi lepäämään ja saapui komentopaikalle, johon pystytettiin telta. Yhteys radan suunnassa taakse edelleen poikki. Päivän tappiot 1 kaatunut ja kaksi haavoittunutta.

- 24.8.41 Pstryhmillä olleet kaksi kk:ta ei enää miehitetty. Päivällä ankara tykistökeskitys takana radan katkaisupaikalla olevaan viholl leiriin ja aseisiin. Ryhmä Paavonaho saapunut lepäämään. Muonasta ja kranaateista puutetta huoltoyhtey ollessa edelleen poikki. 5 miehinen ryssän partio tuhottiin komentopaikalla. 1 vanki saatiin. Koko päivän viholl tulitoiminta kiivasta. Ei tappioita.
- 25.8.41 Yöllä vihollisen tykistökeskitys 2 kertaa jsp ja tykistöasemiimme. Ei vaurioita. Sää on pilvistä ja vesisadetta on ollut jatkuvasti. 3 kk jatkuvasti etulinjassa ja 3 kk levossa, aina hälytysvalmiina. Kello 14.00 ankara tykistökeskitys radan aukaisemiseksi. Klo 15.00 suorittivat levossa olleet kkmiehemme vaihdon asemissa olevien kans. Vihollisen tulitoiminta radan suunnassa kiihtyvää. Ei tappioita. Yhteys taakse edelleen poikki.
- 26.8.41 Kello 6.00 aamulla saapui muona- ja ammuskolona purilaila ja kantosatuloiilla kiertoteitse radan eteläpuolelta. Viipyen tällä 10 km matkalla 10 tuntia vaikean maaston vuoksi. Radan katkaisseet ryssät oli saarrettu idästä, etelästä ja lännestä. Sairaskuljetus järjestetty saman kautta purilaila. Klo 15.00 lähti kk viiden miehen partio Luutn Sylvinin johdolla Ozjärven itäpuolelle maastotiedusteluun. Partio palasi klo 16.00 ilman tappioita. Klo 18.00 3. Kompp ja 3. kk ja komryhmä siirtyivät Ozjärven itäpäähän ja asetuimme varmistukseen ja pystytimme teltat. Ei tappioita.
- 27.8.41 Kello 2.00 yöllä saapui Everst Selinheimo 6 kompp mukanaan majoituspaikallemme. Klo 3.00 lähti 3. ja 6. kompp ja 2. kk Everst S:n johdolla etenemään järven itäpäästä pohjoiseen. Klo 3.00 lähti komppaniastamme partio 2+3 miestä kompassisuunta 15.00 maastotiedusteluun pistoradalle päin. Partio palasi kello 5.20 ilman tappioita. Maasto vapaa vihollisista. Kello 6.00 lähti sama partio uudelleen kompassisuunta 13.00 maastotie pistoradalle päin. Kello 6.00 Everst S:n osasto yllätti vihollisen asemissa. Klo 8.30 palasi meidän partio ilman tappioita. Ei erik mainitt. Klo 15.00 Everst S:n osasto tuhosi viholl aliups koulun opp muodostelman taisteluosaston kokonaan, jonka vahvuus oli n. 70-80 miestä. Kello 20.00 lähti komppaniastamme Everst Turtolan käskystä kuuntelupartio 1+5 pistoradalle. meidän kompp tappiot 1 kaatunut.
- 28.8.41 Kello 3.00 aamuyöstä palasi meidän partio pistoradalta havaiten pistoradan itäpuolella liikettä koko yön. Klo 6.00 törmäsi ryssän partio 3. kompp parivartioon, kääntyen takaisin ammuttuaan muutamia kertoja teltojemme läheisyydessä. Ei tappioita. Klo 10.00 lähti kompp partio 6 miestä järven eteläpuolitse länsipään korkeudelle. Partio palasi 14.15. Ei erikoista. Aamupäivä asemien kaivuuta. Päivä rauhallinen. Iltayö vilkasta

- tykistötoimintaa. Omalla lohkollla rauhallista.
- 29.8.41 Klo 11.00 Stuka-koneet pommittivat vih etumaisia asemia. Kello 12.15 käskystä Everst Turtolalle komppaniastamme 10 miehen varmistusosasto. Everst T. mukaan maastotiedusteluun. Kello 13.00 Everst T. lähti 10 miehen varmistusporukan kanssa pistoradalle. Kello 19.00 palasi Everstin mukana lähtenyt partio tuoden ikävän tiedon. Partio oli kohdannut pistoradan varressa vihollisosaston hyökäten sen kimppuun ja tuhosi sen. Kahakassa kaatui Eversti ja hänen lähettinsä ja meidän miehistä 1 haavoittui. Partio toi tullessaan Everstin ruumiin lähtien ruumiin jäädessä sinne. Haavoittunut käveli itse takaisin. Kello 19.05 rykm kom käskystä määrättiin partion johtaja Kerkelä hänen puheilleen. Eversti Selinheimo kiitti Kerkelää ja hänen partiosta olleita miehiä heidän neuvokkuudesta ja urhoollisuudesta. Radan suunnassa vilkasta tulitoimintaa. Omat tappiot 1 haavoittunut.
- 30.8.41 Yö rauhallinen. Kello 11.00 ryssän nelimiehen partio törmäsi 1 kompp parivartioon jolloin 1 ryssä kaatui ja toiset pääsivät karkuun. Kello 16.30 ryssän pommikon pommittivat radan suunnassa. Ei tappioita.
- 31.8.41 Kello 4.00 lähti kompp tiedustelupartio 1+8 miestä pistoradalle. Klo 7.40 partio palasi. Radan takaa kuulunut moottorin surinaa. Kello 17.00 saapui posti pitkästä aikaa komppaniamme toimesta koko pataljoonalle. Päivä rauhallinen. Ei tappioita.
- 1.9.41 Kello 6.00 komppaniastamme lähti partio Kers Määttänen + 4 miestä jokilinjan eteläpuolella etelään. Klo 10.00 palasi partiomme. Ei mitään erikoista. Kello 20.00 annettiin hälytysvalmiuskäsky, vihollisen hyökkäyksen tapahtuessa koillissuunnassa. Omat tappiot 1 haavoittunut kranaatista. 3. kk jatkuvasti etulinjassa radan pohjoispuolella.
- 2.9.41 Kello 3.20 ryssän 4 konetta pommitti leirialueitamme, pommien mennessä sivu. Sää kirkas. Klo 4.00 alkoi ankara vihollisen tykistökeskitys. Aamupäivällä ryssien kova hyökkäys panssarivaunujen tukemana pakoitti meikäläiset vetäytymään rautatien ja maantien välisessä maastossa noin puolesta km:stä kilometriin. Ainakin 3 tankkia tuhottiin. Klo 15.00 taistelun melske hiljentynyt, vain muutamia tykin laukauksia. Kaikki hälytysvalmiina. II pataljoona vetäytynyt klo 17.00 meidän korkeudelle järven eteläpuolelle. Tk ja 3. kk alistettiin II pataljoonalle. omat tappiot 2 sairastunutta.
- 3.9.41 Kello 11.00 asemat valmistettiin järvenpään korkeudelle. Klo 18.00 hyökkäsi ryssä taisteluetuvartiota vastaan. Taisteluetuvartio vetäytyi taakse. Majuri Backmanilta saapui krh lohkollemme klo 23.00.
- 4.9.41 Kello 8.00 yritti vihollisen partio hyökätä suon pohjoislaitea, mutta lyötiin takaisin. Klo 13.00 yritti ryssä uudestaan, mutta sai kovan tulen kaikista aseista vastaansa ja vetäytyi takaisin jättäen jälkeensä kaatuneita. Ilta

- hiljaista, muutamia kiv laukauksia. Ei tappioita.
- 5.9.41 Yö hiljaista, miehet väsyneitä ja nukkuivat asemissa. Klo 10.00 pientä laukausten vaihtoa. Klo 19.00 ryssän hyökkäys asemiamme vastaan krh:ta käyttäen. Klo 22.00 hyökkäys torjuttu. Ei tappioita.
- 6.9.41 Klo 4.50 ryssät ampuivat kolme vihreää kranaattia ja samaan aikaan alkoi krh ampua. Ryssän hyökkäys alkoi heti tämän jälkeen. Painostus oikealla sivustalla. Vihollisen puolelta kuului suomalaisia komentosanoja ("Pikaki-vääri vetääntyy ja perkele minä tuon miehiä vielä lisää.") Klo 6.00 painostus siirtynyt vasemmalle sivustalle. Patruunatilanne heikko, patruunatasaus suoritettiin klo 7.00. Hyökkäys torjuttu. Klo 7.20 krh ammunta ja konetuliaseiden kiihtyvä toiminta osoittaa oireita uuden hyökkäyksen alkamisesta. Klo 8.00 irrottautumiskäsky alkaen oikealta sivulta, ennen sitä konetuliaseiden toiminta kiihkeimmillään. Kk:t vetäytyivät ensimmäisinä järven puoliväliin. Klo 14.30 ryssä hyökkäsi taisteluetuvartiota vastaan keskiloikolla. Etuvartiot vetäytyivät pääpuolustusasemaan. Klo 15.00 hyökkäys pääasemia vastaan, ensin keskustaan ja sitten vasenta siipeä vastaan, asemat määrättiin pidettäväksi hämärän tuloon asti. Vasen siipi ei kestänyt vaan vetäytyi. Klo 15.45 vetäytyivät kaikki vähän taemmas. Klo 16.00 kranaattikeskitys komentopaikalle. Klo 20.30 kk:t vetäytyivät pois. Ensimmäinen kompp jäi viivyttämään. Ei tappioita.
- 7.9.41 Klo 4.20 3. Kk:ta saapui Kettuun ja lähti junalla Kiestinkiin, koska eivät tiedäneet majuri B:n komppa paikkaa. Päivä saunomista. Klo 15.00 saapui Kettuun III patalj alistetut kk:t ja Majuri B:n määräyksestä lähtivät Kiestinkiin kompp uudelleen järjestämistä varten. Ryssille jäänyt kaksi 20 mm pst kiv.
- 8.9.41 Kello 1.00 määräys majuri B:ltä kompp saavuttava seuraavassa junassa Kettuun tilanteen muutoksen takia. Klo 3 kompp ilmoittautui Majuri B:lle ja majoitettiin komentopaikalle. Päivä levähtiin.
- 9.9.41 Klo 7.20 4 ryssän hävittäjää aamutervehdyksellä. Klo 14.45 vaihto. Luutn Vanhalan johdolla lähti komppaniamme vaihtamaan asemat Luutn Viroksen kanssa radan eteläpuolelle. Asemiin jäi 3. kk ja komentopaik jäi 3 kk vaihtoa varten. Vaihto sujui häiriöttä. Iltayöstä radan ja maantien suunnassa tykistötoimintaa.
- 10.9.41 Kello 7.00 viholliskoneiden vierailu
Kello 9.00 viholliskoneiden vierailu
Lohilahden suunnassa kello 15.00 levossa olevat miehemme suorittivat vaihdon asemissa olevien kanssa. Vaihto sujui häiriöttä. Omalla lohkollemme hiljaista koko päivän. 2 sairastunutta.
- 11.9.41 Lohkollemme koko päivän rauhallista, samoin yöllä. Vaihto suoritettiin jälleen klo 15.00. Ei tappioita. Vesisadetta.

- 12.9.41 Ei mitään erikoista. Vaihto suoritettiin klo 15.00.
 13.9.41 Ei erikoista. Vaihto suoritettiin samaan aikaan. Klo ampui Kers Räsänen vasempaan käteensä pistoolilla.
 14.-15.9. Ei erikoista mainittavaa. Vaihdot suoritettiin. 1 sairastunut.
 16.9.41 Koko aamuyön kiivasta tykistötoimintaa radan suunnassa. Vihollinen hyökkäsi koko aamuyön saksalaisten linjoja vastaan. Hyökkäys torjuttiin viholl suurin tappioin. Omalla lohkollamme ei mitään mainittavaa.

5. Vihantilaisten kokemaa sanoin ja kuvin

5.1. Martti Mikkelin mukana "Siellä jossain"

Kenttäpostin kuljettamat kirjeet kertovat valaisevasti rintamalla olevien miesten ajatuksia ja kokemuksia sodasta, huolta kodista ja läheisistä sekä luonnollisesti kaipuusta päästä kotiin. Tätä näkökulmaa varten olemme saaneet käyttöömmme julkaistavaksi muutamia **Martti Mikkelin kirjeitä** jatkosodan alkua ajoilta. Nämä

Lyyli ja Martti Mikkeli kihlakuvassa 5.9.1936. (Kuva Matti Mikkeli)

kirjeet ovat kuin lyhyitä novelleja, joiden ilmaisutyyli on hyvin puhuttelevaa. Kirjeet kertovat juuri sen hetken ajatuksia ja tunnelmia. Niissä ei ole mukana ajan aiheuttamaa muistin karsintaa tai mielikuvituksen lisää. Ne ovat senhetkisiä sotilaan tunteja. Martti Mikkeli toimi joukko-osastonsa kirjuriina. Hänellä oli näin hyvät mahdollisuudet käydä vilkastakin kirjeenvaihtoa.

Jossain 14.7.41

Terve Kotiväki!

Lähetän kiitokseni niistä Annikin ja Matin korteista! Sain ne eilen molemmat yhdellä kertaa.

Eihän täältä mitään niin erikoista kirjoittamista ole, mutta ainahan sitä täytyy joskus kirjoittaakin.

Nämät hommat mitä täällä tapahtuu ei tietenkään teitä kovin kiinnosta, eikähän näistä asioista ole lupa kovinkaan paljon puhua, asioiden ollessa näissä vaiheissa. Tosin täällä kaikki nämät sotatouhut näyttää menevän aivan suunnitelmien mukaisesti. Mutta joka tapauksessa näyttää sota menevän niin pitkäksi, ettei kesän aikaan poies ehti. Sehän on joka suhteessa ikävä juttu, kun maalla asujat eivät pääse kylväänsä satoa korjaamaan. Mutta onhan tämä tämäkin reissu tärkeä. Sillä kun nyt lukee Suomen Hallituksen julkaisemia totuuksia ryssän vaatimuksista, niin saa todella käsityksen niistä tarkoituspäristä, mitä ryssällä on ollut takana. Ja toisekseen, kun katselee tätä ryssän ihannevaltakuntaa ja ajattelee niitä kohtaloita, joiden omiksi on ryssän alempiosaiset joutuneet, niin todella kannattaa taistella. Meillä on vielä koti, on Isänmaa ja Vapaus. Sitä ei ole tällä puolen rajaa kellään, on vain orjuus ja pakkotyö. Miehet ovat jo monia vuosia sitten täältä teille tiety-mättömille viety. Yksi pikku poika sanoi, kun kysyin häneltä, että missä isä on, että "isä on tapettu neljä vuotta sitten". Kun kysyin miksi, niin poika vastasi, että "kun hän oli suomalainen". Ja paljon hirvittävämpiä juttuja täällä kuulee paikalliselta väestöltä. Ja kaikki, vaikka olemme jo monennessa kylässä on niin kurjan näköistä. - Ei puhuttakaan kunnollisesta vaatuksesta, ei oikeaa ruokaa. Maat ei näytä kasvavan ja rakennukset ovat olleet vuosikymmeniä ilman kunnostamista.

No niin, muutamia totuuksia olen reistannut tähän paperille panna, että todellakin olisi jokin käsitys Sinullakin siitä, miksi olemme täällä.

Eihän tämä meidän kohtalommekaan ole mikään katehtittava, kun ajattelee asioita vain siltä kantilta, että emme saa olla yksissä. Onhan minun täytynyt parhainta antaa isänmaalle, melkein puolet siitä ajasta, mitä olemme yksissä olleet. Mutta eihän vielä mitään niin erikoisen ankaraa iskua ole sattunut. Kaikki olisi hyvin vielä, kun vain pian tiemme yhtyisi.

Varmaan te olette jo heinätoissa, kun tämän kirjeen saatte. Toivoo täytyy, että ilmat olisi poutaisia ja työväkeä riittämiin heinän korjuuajaksi.

Lumiaholainen kirjoitti kortin, jossa hän sanoi saavan viljalla Pertulta heinän tekiötä. Minä kirjoitin eilen Lumiahon ja käskin käydä katsomassa, olisko viljaa poispanoksi. Ja jos on, niin silloinhan se sopii mainiosti. Minä täältä käsin en voi paljon vaikuttaa heinätoihin. En muuta voi, kuin Teidän työllenne parhainta menestystä toivottaa.

Siitä paketista panen, että jos ette ole vielä lähettäneet, niin lähetä, tuntuu hiukan heikoutuvan ruokakin niin olisi lisä mukava olemassa. Olisi hyvä, jos voita voisit jossain pitävässä astiassa lähettää, jossa jatkuvastikin voisit pitää voita. Pehmyttä leipää älä laita, se pilaantuu taipaleella.

Minä lähetin toissa päivänä postiosoituksella Sinulle 400 mk rahaa, kun täällä ei rahalla ole mitään virkaa. Oletko saanut sen rahan?

Lopetankin taasen. Sanohan terveiseni Lumiahon ja myöskin veljilleni ja koko talon väelle!

Tervehtien
Martti

Vienan Karjala 31.7.1941

Rakas Lyyli

Ajattelin sinulle kirjoittaa aamupäivällä kirjeen Vanhantalon Villen matkaan, kun hän pääsi täältä siviiliin, mutta muilta hommilta en ehtinyt sitä tekemään. Ajattelin nyt iltani kuluksi pistää jonku sanan.

Hyvinhän täällä on mennyt, vaikkakin kaipuu sinne kotiin aina tuppaa ajatuksia mieleen tuomaan. Onhan siellä kiireintä työn aikaa. Nyt on koottava talven turva aittoihin. Ensimmäiset miehet - yksi sinne Vihantiin ja yksi Pyhäjoelle - pääsi tästä komppaniasta maataloustöihin kotiinsa. Kovasti olen minäkin toivonut pääseväni, mutta kun olen niin nuorta ikäluokkaa, niin ei näytä olevan mitään mahdollisuuksia kotiin pääsyyn. Oletko sinä sieltäpäin kuullut tarkemmin ketä ne oikein ovat kunnan miehet ehdottaneet niiksi 30:si miehiksi, joiden on sanottu pääsevän talon ainuina miehinä. Olenkohan minä niiden joukossa.

Minä en ole saanut sinulta kirjettä monen moneen päivään - viikko lienee siitä aikaa. Luultavasti sinullakin on ollut niin kiirettä, että et ehtinyt kirjoittamaan.

Se olisi mieluisinta aina sieltä tietää, kuinka tervennä pysytte ja työhommamat luistaa. Olisihan se mukava tietää niistä heinähommistakin - kuinka ne menee. Sanoit, että siinä myllypellolla on hyvää heinää ollut, se olisikin mukava, varsinkin

tänä aikana, jos vähältä alalta saisi paljon tavaraa. Mitenkä suolla kasvullisuus on kasvanut. Oletteko Joella käyneet niityllä.

Näistä tämän puolen hommista ei kylläkään paljoa viitsi jutella - sota on aina sotaa, ja jonka seuraukset ovat niin hirvittävät. Täällä on nytkin paraikaa kovat taistelut käynnissä, sillä ryssät eivät taistelematta anna alaa. Eilen illalla oli tässäkin meidän lohkon alueella toistasataa vankia. Kyllä siinäkin sakissa oli monen näköistä. Oli yksi 16 vuotias kirkiisikin, joka oli vatsaan haavoittunut, hän itki lakkaamatta. Monet heistä myöskin oli paljain jaloin.

Saa nähtä, koska se sota loppuu, ei vielä ole siitä tietoa, vaikkakin Saksan joukot vyöryvät hirmuisella nopeudella eteenpäin, sillä Venäjä on niin hirmuisen suuri maa. Kyllä se sitten meidän kohdalle varmaankin loppuu, kun Vienan meri vastaan ottaa.

Onhan meillä aina täällä vapaatakin - silloin tällöin - ja se käytetään aina parhaalla mahdollisella tavalla, mutta useimmiten levätään silloin, kun ei mitään työtä ole.

.....
Lopetankin taasen. Eihän tässä mitään erikoisempaa ole tullutkaan. Mutta aina kun jonkun rivin piirtää niin tiedättehan sielläkin, että ainakin siihen päivään asti henkissä on pysytty.

Kaikille terveiseni,
Martti

Vienan Karjala 31.8.41

Rakas Lyyli!

Lähetän taasen tervehdykseni täältä Karjalansaloilta sinne kotitanhuille. Ja ensinnäkin kiitokset kirjeestäsi jonka eilispäivän aikaan sain.

Täällä ei entistä erikoisempaa ole tapahtunut. Kuulimme vain tänään, että Viipuri on nyt jälleen suomalaisilla ja että Kannaksen puolella meikäläiset etenevät nopeaa vauhtia eteenpäin. On mukava kuulla sellaisia uutisia sillä Viipurin jauhaminen on varmaan suuri askel kohti rauhaa. Meillä täällä on tosi kovat paikat edessä, emme juuri askeltakaan moneen viikkoon ole päässeet eteenpäin - ja uhrit ovat olleet aika raskaat. Niin mukava olisi kun tämä sota loppuisi ja pääsisi sinne rauhan töihin. Siellä olisi vapaus, täällä sitä ei ole. Ja ennen kaikkea valitsemäni ammatti vaatisi siellä oloa niin kipeästi. Kyllä tuntuu nytkin, kun ajattelee, niin ikävälle, kun ei ole saanut nähtä oman kylvötyönsä hedelmiä. Nähdä sitä silloin, kun maa on kaikkein kukkeimmillaan, kun se juuri on kypsynyt ja odottaa korjajan käden kosketusta.

Niin, elämän juoksun tarkoitusta ja sen sisältöä ei voi arvata, ennenkuin kohtalon korkein käsi sen avaa. Nyt, nähdä tulevaisuutta, jota ei tunne, olisi pilkkaa. Olla vain ja tyytyä, vaikkakin katkeraan elämään. Mutta, toivo voi aina elää. Niin meidänkin täytyy toivoa vain, että emme olisi vielä ijäksi eronneet, vaan lämmin käden puristus olisi johdatus valoisampaan elämään.

Niistä kotiasioista ei minulla paljoa ole puhumista. Sinä kysyit vain kirjeessäsi siitä ruismaa "touhusta". Kyllähän, jos teillä aikaa riittää, voitte tehdä myöskin siihen kellarin taka pellolle ohran sänkeenkin ruista ja olihan minulla jo keväälläkin sellainen aikomus, että syksyllä sen pellon laitran ruista kasvamaan.

Sitten siitä heinän siemenen kylvöstä mainitsen, että sitä ei ole kotia kylvetty mihinkään. Joella on vaan kylvetty joka paikkaan ja suolla Pyöriän rajan puolella niille kahdelle saralle.

Olipa se ikävä kun sade rupes viivyttämään viljan korjuuta, olisihan niistä touhuista muutenkin tekemistä. Lopetankin tämän taasen tällä kertaa. Toivon sinne hyvää vointia kaikille.

Terv. Martti

Entinen Majapaikka 9.11.41

Rakas Lyyli!

Päivää jälleen täältä "Ruotuhommista". Eihän tänne erikoisempia kuulu. Aika vaan eteenpäin on kulumassa - sen kun muassa jaksaa pysyä. Tervennä olen ollut! Sitä samaa toivon sinnekin!

Sotatouhut eivät ole olleet entistä kummempaa - partio ja tykistö toimintaa - varsinkin partiot ovat olleet ahkerassa toiminnassa häiriten meidän toimintaa. Viikko takaperin hyökkäsi lähellä olevan esikunnan kimppuun pataljoona ryssiä, mutta urhoollisesti olivat pojat torjuneet ryssän aikeet. Taistelukentälle oli jäänyt satakunta kaatunutta ryssää ja vankeja oli muutamia kymmeniä.

Niin, Harmainen se pistäysi täällä meidänkin "mörskässä" perjantaina, vain pian hän kävi, kun kyyti odotti. Toi hän paketin minullekin, josta kiitän Sinua oikein paljon! Eihän hänellä ollut erikoisempia kerrottavana sieltä Vihannista päin. Hankalaa vain kertoi kulun olleen, niinkuin arvatakin voi kun on kerrankin tuon taipaleen kulkenut. Hän meni sinne Vihantilaisten porukkaan eikä ole vielä kuulunut palaavaksi. Enpä taida hänen matkassa lähettää mitään täältä päin kun ei ole vielä tupakkaakaan kertynyt jota voisi sinne lähettää. Vaatteet täällä kyllä tulee pestyä, että niitä ei tarvitse kakätehen kuljetella. Minäkin sain eilen uudet pieksusaappaat Valtiolta, että kenkä varatkin nyt on joilla ainakin Jouluun saakka

pärjään ja miksei pitempäänkin. Huopakengat olisin kyllä saanut, niinkuin kortissa jo olen tainnut mainita, mutta ajattelin että tarkenen saappaillakin. Vaatetavaraa en tarvitse, muuta kuin yhden parin sukkaa. Onhan täällä nyt tässä joukko-osastossa ainakin parempi varusteiden saantimahdollisuus kuin toissa talvena, että ei niin paljon tarvitse siitä puolesta siellä kotona välittää.

Tänään tullessa lehdessä näkyi olevan ilmoituksia sieltä Vihannista. Leikkasin ne irti toimenpiteitä varten. Ensinnäkin siinä näkyi olevan "KUNNALLISVEROJEN viimeisen erän kanto VIHANNIN KUNNASSA" Alpuassa 26.11.41. Meillähan oli kait lomalla käyntini aikana vielä kunnanvero maksamatta - voisit maksaa puolen joka on lähellä tuhatta markkaa. Toisena ilmoituksessa: "TEURASELÄINTEN pakko-ottoa puolustuslaitokselle VIHANNIN KUNNASSA" maanantaina marraskuun 10 p:nä. Tämä ehkä on jo ohi kun tämän kirjeen saat. Mutta sanoithan kirjeessäsi, että yksi mullikka on varattu valtion pakko-ottoa varten. Siitäkin olet ehkä selviytynyt. Kolmantena oli "HEINIEN PAKKO-OTTOA PUOLUSTUSLAITOKSELLE VIHANNIN KUNNASSA" marraskuun 13 ja 14 päivinä. Tämä on ehkä vaikeimmin ratkaistava juttu. Enkä siihen olisi halukas ratkaisua antamaan, mutta epäilen, että heinävarat eivät siihen riitä. Mutta jos "ilmoo" tuntuu siihen päin kallistuvan ettei muuta neuvona kuin viedä, niin voihan nimeksi siinä tapauksessa viedä.

Vaikeaahan se on asua taloa kun ei tunne talon asioita. Mutta olethan Sinä siellä paikanpäällä hoitelemassa asioita, joista joten kuten voi selvitä, vaikka paljonhan tämä aikakin vaatii. Kun ei asiat ole niinkuin ennen. Kyllä täälläkin on paljon kaupunkilaisia joilla ei tunnu olevan kaikisti kotona suuhun pantavaa. Mutta -- eri tavalla kaupunkilaiset ovat aikasempina aikoina komeilleet kuin maalaiset, että ei kovinkaan sääliksi käy, kunhan vain jokapäiväisen leipänsä saavat. Joka tietenkään vielä ei ole kaikki.

Mitenkäs siellä muuten ovat asiat menneet? Onko tapahtunut mitään erikoisempia sen kylän alueella?

Toivon sinne kaikkea hyvää. Ja paljon terveisiä koko talon välle.

Voikaa hyvin!

Terv. Martti

Entisillä Laitumilla 7.2.42

Rakas Lyyli!

Taas sain Sinulta mitä sydämellisimmän kirjeen, kiitokset siitä!

Aika nopeaanhan se posti nykyisin kulkeekin - parissa päivässä tämäkin matka

taittuu.

Päivät ovat täälläkin jonkinverran jatkuneet, 7 ja 5 väli on melko näkössä. Öljypuutetta ei täällä ole ollut niinkuin siellä. Eipä taida enää ainakaan öljyä sielläkään saada - ettekö karbiittia ole onnistuneet saamaan mistään? Kyllähän sitä tämän kuukauden jälkeen jo alkaakin ruveta näkemään.

Vai alkaa vesikin ruveta vastustamaan. Toivottavasti Teillä vesi riittää, ettei vain sitä tarvitsisi vielä kaiken muun "hyvän päälle" ajamaan ruveta.

Täällä on edelleenkin lomakielto eikä sen loppumisesta ole mitään tietoa. Vai on Yrjö T:s lomalla. No hänhän siirrettiin täällä uusille paikoille joten lienee ehtinyt päästä perille ennen lomaa.

Joka päivähän täällä mekin odotamme uusia tapahtuvaksi. Niinkuin siirtoja y.m. mutta eipäs vain niistä niin joutuin näytäkään tulevan tolkkua. Vanhoja ukkoja kyllä jo toinen sakki lähti tänä aamuna, mutta he kaikki ovat Oulun piirin miehiä.

Oishan se taas hauska, kun minäkin pääsisin sinne kotitouhuihin - mutta voi olla että se aika on vielä niin kaukana kuin ijaisyys - - -. Useinhan niitä täytyy muistella mitä joskus hämärässä menneisyydessä on tapahtunut. - On onnen, ilon rikkaita hetkiä, mutta myöskin mustia syksyisiä päiviä. Kumpiakin tarvitsee ihminen. Ihmisten elämä kokonansa ei useinkaan ole päivän paistetta. Olen usein ajatellut näitäkin sodan aiheuttamia toivottomia pitkiä päiviä. Tämän olon tarkoitusta - - -. Taloudellisesti epäilemättä nämät reissut ovat kannattamattomia. Mutta tänä aikana ihminen oppii paljon ymmärtämään myöskin toista ihmistä. Vaikka parhaan nuoruuteni joutuukin täällä olemaan, toivo aina elää, että vanhuuten päivät saa viettää onnellisessa kodissa. Ilman Sinua, en tiedä, olisiko minulla myöskään kotia. - Olisiko mitään jota voisi toivoa tulevaisuuteen nähden. Ja perintö tuleville sukupolville - taistelu Isänmaan onnellisemmän tulevaisuuden eteen sekä mahdollisuudet Matille ja Annikille jatkaa sitä rauhan työtä johon vuosisatain perintö velvoittaa.

Lopetankin. Tänään on lauantai-ilta, siis kylpyilta siellä. Niinpä toivonkin hyvää kylpyä ja hauskaa sunnuntaita.

Paljon terveisiä
Martti

5.2. Nuoren miehen sota

Jatkosodassa vihantilaisista suurin osa taisteli JR32:n riveissä. Tänä päivänä elää keskellämme vielä iso joukko vihantilaisia sotaveteraaneja, jotka voisivat varsin

yksityiskohtaisesti kuvailla jatkosodan tilanteita ja kokemuksia niin hyökkäyksen valloitusstunnelmista kuin pitkän asemasotavaiheen ajan käyttämisestä, mutta myöskin kiivaan torjuntataistelun vaiheista kesällä 1944.

Reino Ranta-Eskola on ottanut kynän käteen. Hänen nuoruutensa sotakokemuksissa saamme nyt mekin hetken viivähtää.

Siitä se alkoi

Oli maaliskuun 8. päivä 1943, kun menimme Ouluun Kuuromyökkäkoululle Konekiväärikomppaniaan alokkaaksi. Oulussa olimme siihen asti, että tehtiin sotilasvala Oulun kirkossa. Huhti-toukokuun vaihteessa tulikin sitten komennus Liminkaan Emäntäkoululle Aliupseerikouluun. Siellä alkoikin valmentautuminen partio- ja kaukopartiomieheksi.

Oli lämmin kesä. Kun Rantakylään hyökättiin raskaat konekiväärit olalla, niin kyllä siinä 18 vuoti-aalle pojalle tuli monesti väsy. Se oli valmentautumista tulevia operaatioita varten.

Limingassa olimme syyskuulle asti. Sitten menimme takaisin komppaniaan ja aloimme valmistautua rintamalle lähtöön.

Meidät lastattiin junaan ja vietiin Hyrynsalmelle Täydennyskeskukseen. Siellä olimme viikon verran. Yhtenä päivänä tuli väepeli ilmoittamaan: "Ulos, riviin joukkueen vahvuinen osasto." Tuli lähtö partiohommiin koulutukseen Suomussalmelle, jossa olimme noin kuukauden.

Jälleen eräänä iltapäivänä tuli komento valmistautua lähtöön kaikki varusteet mukana. Päivän hämärtyessä tuli avolavakuorma-auto, johon meidät lastattiin ja lähdettiin ajamaan Raatteentietä Vuokkiniemeä kohti. Kuljetukset pyrittiin tekemään pimeän aikana. Auto tuli niin täyteen, ettei voinut liikkua ollenkaan. Isoja mäkisiä noustessa piti mennä puskemaan autoa. Autot olivat silloin häkäkaasuautoja, eikä niissä riittänyt voima pitkien vaarojen päälle nousemiseen.

Se oli mieluinen komennus, kun oli kova pakkanen ja tahtoi aivan jäätyä.

Viimein pääsimme Vuokkiniemeen puolenyön maissa. Siellä meidät majoitettiin sikäläiseen kirkkoon loppuyöksi. Rakennuksessa ei ollut lämmityslaitteita ollenkaan. Oli se kylmä yö. Seuraavana päivänä saatiin sitten parempi asunto.

Partiotehtävät odottivat

Vuokkiniemessä olimme sitten vuodenvaihteeseen asti. Harjoittelimme partiohommaa. Olimme useamman päivän ja yön samalla reissulla. Laavulla ja rakovalkealla asuimme ja teimme pitkiä hiihtolenkkejä.

Sitten tulikin tosihommat, kun venäläinen partisaaniosasto hyökkäsi Kostamuksen tukikohtaan. Sinne hälytettiin meidänkin joukkue. Siellä saimme ensimmäisen tulikasteen. Meidänkin joukkueesta kaatui kaksi miestä ja yksi jäi vangiksi. Vuokkiniemessä oli 8. Rajajääkäripataljoonan esikunta, joka oli meidänkin yksikkö.

Tammikuun alkupäivinä 1944 meidän joukkue siirrettiin Kenttjärvelle, josta tuli meidän tukikohta koko talveksi. Siitä teimme partio- ja kaukopartioreissuja. Hiihdimme tukikohtien välisiä yhteyksiä ja tiedustelureissuja. Olimme takaa-ajamassa venäläisiä partisaaneja, kun ne kulkivat meidän linjoilla ja linjojen takana. Se oli kova reissu, kun teimme viikon kestävän kaukopartiomatkan venäläisten linjojen taakse. Reput lastasimme täyteen tavaraa. Siinä oli viisi tuliannosta patruunoita. Kasapanoksia oli joka miehellä ja viikon muona ja muita varusteita, mm. konepistoolit ja viisi lipasta vyöllä. Reput painoivat noin 35 kg. Mukana oli kaksi ahkiota joukkueelle.

Tähän porukkaan valittiin hiihtomiehet, jotka olivat joskus hiihtäneet kilpaakin. Olihan meitä lisäksi valmennettu koko kesä ja syystalvi. Kaukopartiomiehille annettiin ns. lihotusmuona ennen ja jälkeen reissun. Tupakkaakin oli 30 kpl päiväksi. Muona oli hyvää. Sitten lähdimme liikkeelle.

Ensimmäisenä yönä saatoimme pitää pieniä tulia. Seuraavana yönä poljimme lumeen montut, 2 m halkaisijaltaan. Siihen sitten istuimme toinen toisemme viereen, että monttu tuli täyteen. Kun olimme lähellä toisiamme niin pysyimme lämpimänä. Siellä oli paljon lunta, joten monttu oli syvä. Pohjalle panimme hakoja ja niiden päälle telttakankaan. Telttakankaita panimme myös itsemme päälle ja olimme kuin pussissa. Eihän se mikään lämmin kortteeri ollut. Nuotioita emme voineet tehdä ilmitulon vuoksi. Meitä oli iso partio, joten kuoppia piti olla paljon.

Partiotoiminta on sellaista hommaa, että siinä pitää olla näkö-, kuulo- ja hajuaistit

8. Rajajääkäripataljoonan kilpahiihtojoukkue Kostamuksenvaaralla talvella 1944. Reino kolmas oikealta. (Kuva Reino Ranta-Eskola)

hyvänä toiminnassa. Myös vaiston pitää pelata. Jos näistä herpaantuu, niin silloin käy huonosti. Väsymys joskus tahtoi heikentää näitä toimintoja. Eihän milloinkaan tiennyt, minkä kuusen juurelta tai mättään takaa luotisuihku lentää.

Kun aikamme kuljimme niin viimein tulimme venäläisten yhteysladulle. Siinä katsoimme, missä olisi paras paikka jäädä odottamaan venäläisten tuloa. Pitkän päivän makasimme ladun varressa, vaan eipä naapuri tullutkaan ja vanki jäi saamatta. Ei auttanut muu kuin ottaa yhteys Päämajaan, että mitä nyt tehdään. Sieltä tuli määräys, että pitää hyökätä venäläisten tukikohtaan.

Eihän siitä tullut mitään, kun miehet olivat jo niin väsyksissä. Jos vähän aikaa olimme yhdessä kohti, miehet nukkuivat. Ei auttanut muu kuin lähteä takaisin päin. Keli oli huono, kun oli lauhat ilmat. Osa miehistä uupui, että piti antaa sitä saksalaista huumausainetta, pervitiiniä. Sen avulla pääsimme omaan tukikohtaan.

Oli huhtikuun 24. päivä, kun olimme taas partioreissulla. Oli lämmin päivä. Tuli ilta. Oma tukikohta oli kaukana, niin menimme naapuritukikohtaan yöksi. Meitä oli kaksi joukkuetta. Venäläisten partisaanijoukko, yhteensä noin 650 miestä, hyökkäsi aamuyöstä siihen tukikohtaan, missä mekin olimme. Tukikohdassa oli hyvät rintavarustukset, että meidän oli hyvä puolustaa. Kun 2-3 tuntia taistelimme ja päivä alkoi vaalenemaan, niin venäläisten piti lähteä pois, vaikka niillä oli suuri ylivoima. Meiltä haavoittui 3 miestä. Naapureilla oli paljon suuremmat tappiot.

Tuli kevät. Meidän Rajajääkäripataljoona 8 siirrettiin Laatokan koillispuolelle. Kun keväällä 1944 Venäjä aloitti suurhyökkäyksen, osa meidän joukoista joutui samanlaisiin partio- ja tiedustelutehtäviin niin kauaksi aikaa, kun linjat vakiintuivat. Minäkin olin näissä joukoissa.

Kerran sattui sellainen tilanne, kun venäläiset rynnivät kovasti eteenpäin, että me jäitiin takamaastoon ja jouduttiin mottiin. Siinä oli kovat taistelut koko päivän. Meillä oli sellainen luulo, ettemme pääse sieltä pois. Olimme jo lähes 10 km linjojen takana, kun kovalla rynnäköllä kumminkin illan hämärissä pääsimme irtautumaan sieltä motista. Olihan meillä tappioitakin. Itsekin haavoituin siinä taistelussa, onneksi sen verran lievästi, että pääsin liikkumaan. Haavoittumispäivä oli 17.7.1944, vaikka minä luulin silloin, että se oli minun 20-vuotissyntymäpäiväni 16.7. Kun se oli sellaista hullunmyllyä, niin päivätkin menivät sekaisin.

Siinä olikin vielä kova luoviminen, että pääsimme omille linjoille, kun metsät olivat täynnä venäläisiä. Koska sissejä olimme, viimein olimme omissa joukoissamme.

Siitä alkoi minun sairaalamatani, jolla sain olla muutamia viikkoja, kunnes haava parani. Taas linjoille takaisin.

Sotaa aseveljeä vastaan

Viimein tuli rauha Venäjän kanssa. Uusi sota alkoi entisen aseveljen saksalaisen kanssa. Rajapataljoona alkoi marssin Värtsilän asemalle, jossa nousimme junaan ja saksalaisten perään. Kontiomäestä lähdimme marssimaan. Kulku oli hankalaa, kun tiet oli murrotettu ja miinoitettu. Pioneerit purkivat miinoituksia, mutta silti tuli vahinkoja.

Viimein pääsimme Taivalkoskelle ja Kuusamoon. Meidän joukot jäivätkin näihin aseisiin. Vanhemmille miehille tuli kotiutus. Nuoremmat aliupseerit jäivät vielä jatkamaan sotahommia. Maaliskuussa 1945 minäkin pääsin siviiliin. Niin oli nuoren miehen sota käyty. Se kesti kaksi vuotta.

50 vuotta myöhemmin

Jo 50 vuotta on kulunut näistä muistojen tapahtumista. Nyt olen päässyt käymään niin seurakuntien kuin veteraanien järjestämällä retkillä 3 kertaa noilla entisillä sotatantereilla. On sellainen tunto, että jotakin nuoruusajasta on jäänyt sinne Vienan-Karjalaan. Eri paikoissa käydessäni olen saanut huomata, miten ystävällistä ja vieraanvaraista nykyisin rajan takaisen Karjalan väestö on. Tapasin yhdellä matkalla sikäläisen veteraanin, joka osasi puhua suomea. Tuli puheeksi myös omat partioreissuni. Niinpä selvisi, että olimme olleet vastakkain samassa tukikohtataistelussa. Onneksi ne ajat ovat menneet ja saamme nyt elää rauhan aikaa.

Munakukkula vihdoinkin "vallattu". Huipulla keskellä Reino Ranta-Eskola ja Osmo Verkasalo kesällä 1994. (Kuva Reino Ranta-Eskola)

Makkarakukkulan kupeessa oleva suomalaisten korsu kesällä 1994. Korsun suuaukko säilynyt tähän päivään hyvin saksalaisilta saadun peltisuojan ansiosta. (Kuva Reino Ranta-Eskola)

Makkarakukkulan rinteessä suomalaisten umpentunut juoksuhauta venäläisten hallussa olevalle Munakukulalle päin kesällä 1994. (Kuva Reino Ranta-Eskola)

5.3. Suutarin sotareissu

Jatkosodan aikana, ainakin helpoissa hetkissä, löytyi miesten kesken paljon komiikkaakin, josta yhtenä keveänä esimerkkinä tässä on suutari **Olavi Kiviojan** muistelemia ja kirjoittamia sotanäkymiä huumorin pilke silmäkulmassa. Omien sanojensa mukaan hän oli koko ikänsä sammakkoperspektiivistä katsellut kenkien pohjia. Hänen joukko-osastonsa oli KrhJ/ErilP16/6.Div.

Laulussa kerrotaan siitä ajasta, sotilaan ja suutarin Työpajasta. Aluksi sain käskyn ryhtyä Pataljoonan suutariksi. Ei ollut syytä ihmetellä että miksi. Alokkaiden höykyttämisessä sai kengät kovaa kulutusta. Jatkuvat harjoitukset ja omaa iltalomahuvitusta. Mentävä oli säällä kuin säällä ja samat varusteet aina oli päällä.

Tuli uusi käsky: Siellä on rykmentin verstaas ja työpaja. Sitten täydennyskeskukseen ja seuraavaksi ylitettiin naapurin raja. Edelleen kenttävarioon ja sitten linjaan jopa pirunsaarelle. Toisia tuotiin pois jo kylmänä ja toiset joutu sairauspaareille.

Paripuolikengissä sain siellä vihollista jo karkuun juosta. Kun vangiksi tahtoivat viedä väkisin, vaan mitäpä enään tuosta. Kahinassa meni yhdeltä jo jalkakin poikki. Sitten se miekkonen yhdellä koivella loikki.

Pois töpinään vei miehen meidän muonakuski. Tottakait, sillä hänet saatiin vangiksi hän oli Ruski. Minulta ampuivat housuni myös kovin reikäiseksi. Toverini kaatui ja toinen korsun ritsin alle jo ehti. Sitten oli vuorossa Karhumäen verstaas ja suutarien joukko. Voi maailma niitä kenkiä, niitä oli täynnä joka loukko.

Kenkiä varmaan sinne paljon vielä jätettiin. Kun Suomeen päin sieltä lähdettiin. Sinne oli jätettävä myös Äänisen vedet ja luvatut asevelitontit.

Kiireesti pois sieltä meidät ajettiin kaikki pojan hontit. Nyt Ihantalan suunnalla raivosi jo sota kauhea. Pommi- ja kranaattikuoppia oli täynnä koko aukea. Läpimurtoa vihollinen yritti todella kaiken aikaa. Luulotteli ettei meidän vastarinnasta ole enään mitään taikaa.

Mutta meilläpä oli nyt jo käytössä panssarinyrkit ja -kauhut. Niillä ammuttiin tankit hajalle ja jäljelle jäi vain sauhut. Nyt metsissä ja aukeilla mailla mädäntyi kuollut liha. Sellaista on sota, inhoittavaa, älytöntä koko viha. Jos turvana ei ollut Taivainen Isä. Niin saamatta olis jäänyt myös rintamalisä. Kun tilanne alkoi vähitellen jälleen rauhoittua. Niin väepeli vaati, että pitää suutarin pallille istuutua. Suutarille ei ollut mahdollista omaa pallia antaa. Vaikk' työtä heidän piti jatkuvasti vierelleni kantaa.

Kuusen kanto sai sen istuinpallin tehtävän täyttää. Ettei varustilanne alkaisi kovin huonolta näyttää. Näinkin meni sotareissu työlääksi suutarilla. Vieläkin huonommin joillakin muutamilla.

Rauha rauha sitten jo huudettiin. Sitä tietoa riemumiellä kuunneltiin. Liikkeelle vähin äänin lähdettiin. Siviileitä kotiinpäin häädettiin. Karjalaa piti osa jälleen luovuttaa. Itselleen huono humala juovuttaa.

Pohjois-Suomi oli nyt vuorossa. Sakemannot pois, kai huudettiin kuorossa. Kotiin osa luvattiin jo päästellä. Saappaitten pohjiakin oli aika nyt jo säästellä.

5.4. Konepistoolia "lainaamassa" ja Vuoksen virtaa ylittämässä

Reservin kersantti, Vihannin Sotaveteraanit ry:n puheenjohtajana alusta lähtien toiminut **Paavo Pasanen** muistelee usein sodanaikaisia tapahtumia. Hän toimi mm. tykinjohtajana Karjalan kannaksella. Hänellä olisi, kuten jokaisella sodassa olleella, kerrottavana pitkiä tarinoita rintamaoloista ja kiivaistakin tilanteista. Paavo kertoo tähän julkaisuun vain pari pientä välähdystä, jotka antavat osin humoristisenkin kuvan yksittäisistä tapahtumista kohdata vihollinen. Seuraava tilanne tapahtui hyökättäessä Rautalahteen heinäkuussa 1941.

Alkutilanteena oli, että oli saatava nopeasti tykistötulta Rautalahteen. Toiminta oli varsin rohkeata, koska venäläisiä oli hajallaan pitkin pusikoita. Olimme jo niin lähellä, että pääsimme ampumaan Rautalahden lastauspaikalle, johon venäläisiltä jäi paljon tavaraa viemättä lahden yli. Mottiin jäi mm. 1.200 hevosta, paljon autoja ja ruokatarvikkeita esim. mustaa siirappia 10 tonnia.

Oli kiire saada tykki aseisiin, joten lähdin kirves kädessä noutamaan vesakosta tykille kannuspuuta. Maasto oli peltoa, jonka reunassa metsikön aluskasvillisuutena oli yli metrin korkuista sananjalkaa. Minä kävelin katsellen ylöspäin valitakseni kannuspuun. Samassa hetkessä kaaduin, kun kompastuin maassa nukkuvan mieheen. Mies nukkui mantteli korvissa ja konepistooli vieressä. Kun itse olin kontallani, ja käteni ulottuvilla oli miehen konepistooli, luonnollisesti tartuin ensimmäiseksi maassa olevaan aseeseen.

Mies säikähti ja heräsi. Hän huomasi, että ase olikin minun kädessäni. Siihen jäi myös mantteli. Hän lähti juoksemaan kumarassa kovaa kyytiä pakoon. Kiireessä hän kompastui asemaryhmän miesten teltan naruihin. Sieltä kuului kova kiroaminen, että kuka se meidän teltan kaataa. Mies pyrki karkuun metsän reunaan. Maasto suojeli häntä, joten hän pääsi todennäköisesti omiensa joukkoon.

Itse palasin huomattavasti paremmin varustautuneena takaisin tykille. Mukanani oli kannuspuu, kirves ja konepistooli. Sama ase oli hallussani käsiaseena sodan loppuun saakka.

Samassa tilanteessa tapahtui myös, että tykin lähellä oli pieni mökki. Siihen oli asettunut venäläisiä lepäämään. Ensimmäisen tykinlaukauksen seurauksena mökin ikkunat menivät säpäleiksi. Mieslauma ryntäsi ulos ja juoksi pakoon.

Seuraavana päivänä muutimme asemaa vielä lähemmäksi Rautalahtea. Yöllä oli tullut tiheä usva. Vasemmalla oli maastoon tehty harjuun maantien leikkaus. Leikkauksen viereen teimme asemat usvan turvin. Siitä oli noin 200-300 m seuraavaan kallioon, jonka vastarinteessä olivat vielä venäläiset. He eivät kuitenkaan voineet ampua meitä, koska olimme sen verran suojaisessa paikassa.

Toinen tilannekuvaus on jäänyt Paavolle mieleen kesällä 1944 Äyräpäässä torjuntataistelujen aikaan.

Vuoksen yli peräännyttäessä tapahtui rippikoulukaverilleni tosi kiperä tilanne. Hän oli minua ainakin päätä pitempi ja hyvin hauska kaveri.

Vuoksen yli oli päästävä. Tämä kaverini etsi rannalta puuta, jonka turvin uimataidottomana pääsisi virran yli. Kaveri löysi rannalta hiekasta vettyneen tukin, jonka turvin hän lähti ylittämään noin 400 metriä leveää virtaa. Tukki oli niin painava, että se ei tahtonut pysyä pinnalla. Sen turvin kaveri kuitenkin selvisi, sillä niin mies kuin tukkikin ehtivät oppia uimaan. Tilanteen pakko saneli keinot.

5.5. Kuvakertomuksen välityksellä sodassa Arttu Jaakolan kanssa

Arttu Jaakola kuului 4.1.1939 saapumiserään. Hän palveli vakinaisessa väessä 18 kk. Siihen mahtui mukaan myös talvisota. Seuraavat kuvat ovat jatkosodan ajalta. Artulla oli sotakaverina Ilkka Törmälä, jonka kamera on tallentanut tämän kuvasarjan.

Musiikkimiehenä Artulle on jäänyt mieleen soimaan vartiopaikan yksinäisyyden ja samalla vastuun tunnelmat laulun sanoin.

Minä vartiossa seison nyt yössä yksinään,
on seuranain vain taivaan tähti kirkas.
Niin usein ajatukset on mulla samat näin,
oi, taivaan tähti, sama on sun virkas.

Sä vartioitset meitä, mä aseveljiäin,
ja rukoilen mä suojaa puolestanne.
Te isät, äidit, veljet ja siskot rakkahat,
mä olen täällä teidän suojananne.

Kuva on välirauhan ajalta 22.7.1940. Pohjan Rykmentin 3. komppanian päällikkö kapteeni Eino Heino puhuu jäähyväiskahvilla 4.1.1939 saapumiserialle Lappeenrannan lähellä Hurtanmaankylässä Teittomisen talon pihalla. Joukossa useita vihantilaisia poikia. Tämä kokoonpano koki myös talvisodan vaikeat hetket.

Kapteeni Heino kiittää meitä: "Teidän nimenne on tulikirjaimin kirjoitettu minun sieluuni."

Talvisodan aikana vihollinen valloitti kapteeni Heino komentopaikan. Heino meni sisälle taloon, jolloin sisältä tuli pistin, joka lävisti hänen ruumiinsa. Luulimme hänen kuolleen, mutta kaveria ei jätetty. Vedimme hänet metrin mittaisella kelkalla noin 6 km Kiviniemeen. Matkalla hän näytti kuitenkin vähän elonmerkkejä. Sotasairaalasta saimme häneltä sähkeen, mikä viestitti, että jaksan hyvin ja tulen takaisin.

Aseveljiä maanpäällisen korsun edustalla Jyväskylässä 17.2.1942.

Lepovuorossa asuttiin jopa pahviteltassa. Kuvassa komentoryhmän teltoa. Oikealla komppanian kirjuri Toivo Pahlonen, joka toimi Vihannissa Oulun Osuuskaupan myymälänhoitajana. Toinen vas. Arttu Jaakola.

Siellä koti, missä reppu. Sisäkuva korsusta Uhtualla "siellä jossakin".

Hyökkäysvaiheen aikainen konekivääripesäke. Liikkuvassa tilanteessa saattoi olla vain lumi rintasuojana.

Konekivääripesäke etulinjassa Makkarakukkulalla. Kk:n ohjaimissa Arttu Jaakola, ja Ahti Verkasalo tähystää.

Haarakaukoputki- eli periskooppipesäke Makkarakukkulalla. Arttu Jaakola tähystää, oikealla Ahti Verkasalo.

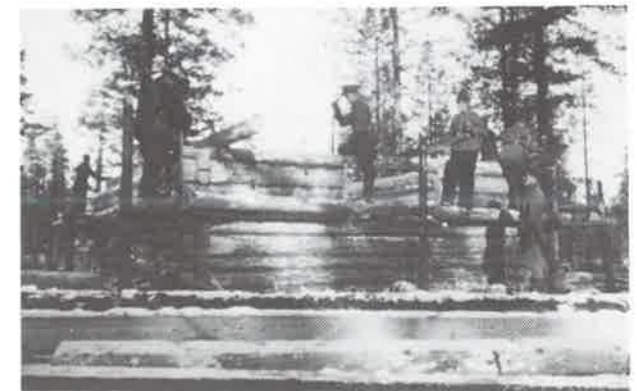
Makkarakukkulan asuntokorjuja. Mäen takana venäläisten hallussa oleva Munakukkula.

Taustalla hämöttää Munakukkula Makkaran juoksuhaudasta nähtynä. Kuva täytyi ottaa hyvin nopeasti vain kameran ylöskohotuksella. Linjat olivat vaarallisen lähelläkin.

"Kuului kauas". Propagandakaiutinta Uhtuan tiellä ihailemassa Martti ja Arttu Jaakola sekä Ahti Verkasalo. Kuvassa myös kaiuttimen käyttäjä. Kaiuttimen sijainti on valittu huolella. Taustalla on mäen kumpare antamassa propaganda- viestille lisää voimaa.

Puumalankankaalle rakennetaan komppanialle lepokämppeä, jossa vuorollaan sai leipäillä joitakin päiviä. Työssä vihantilaisia miehiä.

Venäläinen konekivääri Arttu Jaakolan ryhmän hallussa. Kuva on lavastettu.

Sotilaskiväärillä alasammuttu lentokone. Ampuja sai kuntoisuusloman. Koneen edessä makaa lentäjä kuolleen maassa. Romukasa oli mainio tarvikkevarasto puhdetöitä varten. "Koruvärkkiä" riitti.

Sodan jäljet näkyvät. Sankka metsä on muuttanut muotoansa. Kis-kisjoenvarren maastoa taistelun jäljiltä.

5.6. Kuvakertomuksen välityksellä sodassa Urho Lämsän kanssa

Urho Lämsä palveli talvisodassa JR26:ssa Kannaksella Vuokselassa ja Vuosalmella. Jatkosodassa hän oli aluksi Konekiväärikomppaniassa kylläkin vain kolme päivää. Heti tuli kyselyä kranaatinheitinmiehistä. Niinpä Urho lähti Pentti Raetsaaren ja Frans Flinkin kanssa kranaatinheitinjoukkueeseen, joka kuului Osasto Haloseen rajan ylitysvaiheessa. Osasto yhtyi syksyllä 41 Pistojoella JR32:een. Myöhemmin Urho siirrettiin JR11:een, jonka sijainti oli Uhtuantien eteläpuolella.

Heti ensimmäisenä kesänä Urhon sotareissu oli vähällä päättyä. Hän käveli ryteikössä venäläisten kaivaman juoksuhaudan penkkaa pitkin. Samassa hetkessä Urhoa ammuttiin. Ammus hipaisi niskasta katkaisten niskakarvat, ja iho vähän punotti. Urho putosi kyllä heti juoksuhautaan, mutta säilyi ilman naarmua. Aamulla maastosta löytyikin etsittäessä yhdessä rajavartiomiesten kanssa kolme venäläistä, jotka joutuivat Urhon joukkueen vangeiksi.

Urholla on hallussaan valikoima rintamakuvia, jotka lähes kaikki on otettu hyökkäysvaiheen jälkeen talven ja kevään aikana 1941 - 1942. Urhon sotakaverina oli Gabriel Haapajoki Saloisista. Hänellä oli mukana oma kamera, johon on ikuistettuna monia tilanteita.

Valokuvaaminen oli rintamalla kiellettyä, joten komppanian päällikkö muistutti useaan otteeseen Gabrielia tästä. Haapajoki myhäili ja lupaili lähettää kameran kotiin. Kuitenkin pataljoonan komentaja oli Haapajoen sukulainen tai muuten tuttu, joten hän uskalsi kuvata. Usein koko pataljoonakin kokoontuneena tallentui Haapajoen kameraan eikä kukaan estellyt tai kieltänyt kuvaamista.

Syksyllä 1941 joukkueemme rakensi saunan lähinnä syöpäläisten karkottamiseksi. Kuvassa yhtenä päivänä rakennettu sauna, jossa illalla jo useamman kerran saimme ottaa löytöjä. Muonakuskin mukana saimme kiuaskivet.

Miehistökorsu Uhtualla. Korsu on kaivettu rinteeseen, kulkuaukko ja katto ovat vahvistetut hirsillä. Korsun oikealla puolella on kranaattikorsu ja kahden heittimen asemat.

Korsun pihalla on Urhon valmistama "sohvakalusto". Lepotuolit ja penkit olivat mieluisa vapaa-ajan viettopaikka.

Kranaatinheitinjoukkueen puolikas tauolla. Urho kuvassa kolmas vasemmalta.

Veljekset osuivat tuokioksi samalle tielle. Kuvassa Hannes ja Urho Lämsä talvella 1942.

Asunto se on tämäkin. Kolmen miehen maanalainen korsu, jonka Urho kehitti. Kulkuaukon taustapuolella avautuu leposijat kolmelle ja etupuolelle on rakennettu pieni kiuas, joka oli mainio lämmön lähde. Savu nousi joko aukosta tai erillisestä "lihapurkkirännistä". Kuvassa keskellä Urho Lämsä ja oikealla Olavi Kuusirati.

Maanpäällinen korsu, jossa Urho asui noin kaksi vuotta. Huomaa "rekkitanko" kunnan ylläpitämistä varten.

"Korsula", korsukahvila Uhtuan eteläpuolella. Tuotevalikoimana olivat lähinnä korvike, mehut, kirjoitustarvikkeet ym. Oikeanpuoleinen kuva otettu Mannerheimin vuosipäivänä 1942.

5.7. Kuvakertomuksen välityksellä sodassa Veikko Pyörälän kanssa

Veikko Pyörälä oli mukana JR53:n I pataljoonassa. Tämä oli ainut joukko-osasto, joka oli samassa kokoonpanossa koko jatkosodan ajan. Pataljoonan reitti oli sodan eri vaiheiden mukaisesti Kuusamo - Kiestinki - Uhtua - Kannas - Tornio.

Veikolla on tallennettuna laaja kokoelma rintamalla otettuja valokuvia. Vuodesta 1942 lähtien hänellä oli sotakaverina Matti Käkelä. Hänellä oli kamera mukana. Pääosa Veikon kuvista onkin Matin ottamia.

Kuvien välityksellä koetut tapahtumat ja tilanteet sekä luonnollisesti myös monet sotakaverit palautuvat elävästi kertojan mieleen. Tällaisten muistojen säilyttämänä Veikko selaili kuvavarastoaan. Valitsiemme kuvien välityksellä saamme mekin tutustua henkilöihin ja näkyymiin jatkosodan vaiheissa.

Ensimmäinen kanttiini Kiestingissä 9.8.1941. Kiestinki vallattiin edellisenä päivänä. Kahvinkaatajana sotilaskotisisar maisteri Avanne Helsingistä. Miehistö on Kuusamon Rajakomppanian joukkoa.

Pataljoonan ensimmäinen komentaja majuri Breitzholz komentokorsun edessä Lohivaaralla syksyllä 1941. Komentaja kaatui 21.11.1941.

Sairaankuljetuskone Kiestingissä marraskuussa 1941. Kuljetukset olivat Kajaanin sotasaairaalaan.

Saksalaisten hautausmaa Kies-
tingissä Louheen menevän
maantien varrella. Kesällä
1942 oli hautausmaalla jo yli
1500 ristiä. (Nykyisin tälle pai-
kalle on rakennettuna rivitalo,
jonka perustusten kaivuutöi-
den yhteydessä nousi koko-
naisia miehiä ylös.)

Sohjanakosken silta Kiestinki -
Kuusamo tiellä. Suomalaiset
pioneerit rakensivat sillan
1942. Taustalla väliaikainen
silta.

Tällaistaakin tietä löytyi mat-
kalta ennen Kiestinkiä.

Kiestingissä 4 tien risteys Je-
lettijärvi - Kuusamo tiellä. Ta-
kana vasemmalle tie linjoihin.
Kyltissä saksan- ja suomenkie-
lellä: "Huomio! Autot him-
mennettävä."

Pataljoonan komentokorsu
Uhtuan suunnan "Hevos-
kengän" tukikohdassa kesällä
1942.

Kuvassa oikealla pataljoonan
komentaja kapteeni Terho se-
kä adjutantti Väinö Solkinen.

Uhtuan suunnan sotilaiden ja Vihannin kunnan hallinnon edustajien tapaamistilaisuus syksyllä 1942. Kuvassa mm. Uno Kesälä, Arttu Saarela, Erkki Polus, Hannes Taskila, Aate Hevosmaa, Aarne Alatalo, Samuel Strömmer, Jussi Äijälä, Hannes Vinkki, Artturi Pietarila, Onni Pyörälä, Viljo Lähdesmäki. (Kuva epätarkka)

Miehistökorsu Uhtuan suunnan "Hevosenkengän" tukikohdassa kesällä 42. Vasemmalla Sulo Ilmavirta Uukuniemeltä. Hän oli evakkona Vihannissa ja lähti täältä vihantilaisten mukana. Kuvassa myös Pentti Kotila ja Vilho Lukkaroinen.

Propaganda pelasi talvella 1943 Uhtualla. Kuvassa kaksi venäläistä vankia, joiden tehtävänä oli houkutella kaiuttimella omiansa antautumaan suomalaisille. Divisioonan tiedotusmies oli myös paikalla.

Uhtuan suunnan saksalaisten hautausmaa ja hautausmaan portti.

Uhtuan suunnalla suomalaisten kaatuneiden väliaikainen hautausmaa.

Aseiden täytyy toimia. Matti Pyörälä puhdistaa konekivääriänsä. Veli Veikkokin osui paikalle. Kuva toukokuulta 43.

Matkalla Hyrynsalmen asemalle ja lomalle juhannuksen aikaan 1943. Yhtenä autonkuljettajana Jaakko Rankinen Alpuasta. Pysähdyspaikkana Ruukinranta Suomussalmella.

Osa jääkärijoukkueesta kesällä 1943 Puumalankankaalla. Rakennus on JR32:n miesten, myös vihantilaisten rakentama majoituskämppä. Kuvassa ylhäällä oikealla Veikko Pyörälä.

Venäläiset "isännöivät" hetken samalla korsulla suomalaisten kanssa, mutta tulos näkyy. Venäläinen sotilas koki matkansa pään.

Puumalankankaalla kesällä 1943. Oululainen näyttelijäryhmä kävi tuomassa piristystä asemasodan yksitoikkoisuuteen reservissä olevien miesten viihdyttämiseksi.

Venäläisiltä saatu sotasaalis pikakivääri eli "rieskapyssy" Yrjö Kotilan käsissä.

Rovasti Einari Kaakinen haastattelee uhtualaista opettajaa, joka oli jäänyt suomalaisten vangiksi.

I/JR53 järjestäytyneenä Kis-kisjärven jäällä 1.3.44. Edessä on lähtö Kannakselle.

6. Jatkosotakin vaati Vihannista raskaan hinnan

6.1. Surusanomia

Vihannin sankarihaudat kertovat karulla tavalla, että isästä, puolisoista, veljestä tai pojasta oli luovuttava. 85 vihantilaista miestä kaatui jatkosodan rintamalla tai kuoli vammoihinsa hyvinkin pian haavoittumisen jälkeen. Suurin osa heistä kaatui Karjalassa Uhtuan suunnalla, tai muualla kasvotusten neuvostosotilaiden kanssa. Lapin sota vaati vain yhden vihantilaisen hengen. **Antti Lunki** kaatui Tornion valtauksessa 6.10.1944.

Sanomia sodasta odotettiin vihantilaisissa kodeissa pelokkaina. Monissa

kodeissa vilkuiltiin tielle, ettei vain rovasti Gustaf Strömmeriä näy liikkeellä. Hänen tulonsa tiesi usein surusanomaa. Myös kirjeitse tuli viestejä kaatumisesta.

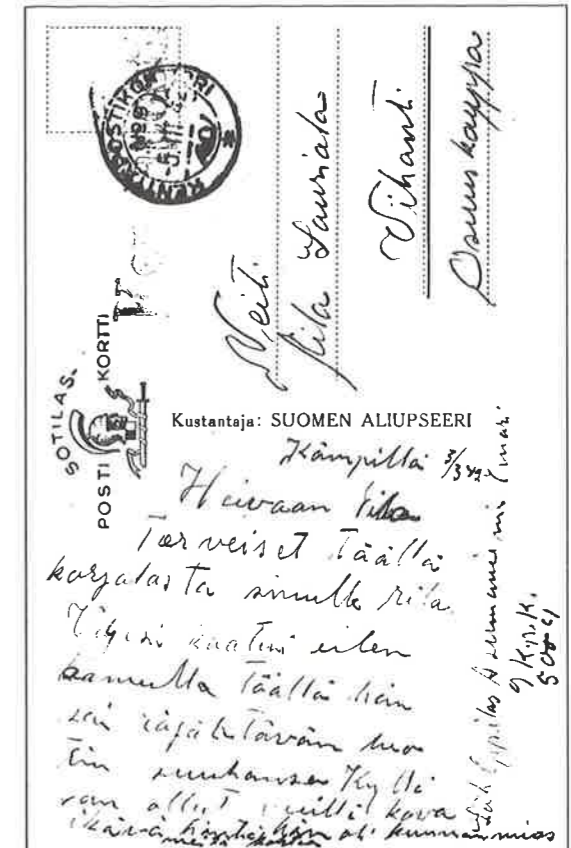
Eila Sauriala sai 5.3.1942 Kenttäpostikonttorissa 9 leimatun kortin, jossa oli seuraava viesti.

Kämpillä 3.3.42

Hei vaan Eila

Terveiset täältä Karjalasta sinulle Eila. Veljesi kaatui eilen aamulla. Täällä hän sai räjähtävän luodin suuhunsa. Kyllä on ollut meillä kova ikävä häntä. Hän oli kunnan mies meitä kohtaan.

Läh. Oppilas **Asumaniemi Einar** 9K.p.K 5004

Rintamapappien yhtenä tehtävänä oli myös viestittäminen omaisille kaatuneista. Seuraavassa saamme lukea kolmen eri sotilaspastorin viestit. Nämä kirjeet ovat todella lämminhenkisiä, rohkaisevia viestejä niihin koteihin, joihin surusanoma saapui.

Vienan Karjala 4.3.42

Herra Reino Sauriala
Vihanti

Kuten Teille on jo aikaisemmin ilmoitettu, on isänmaa vaatinut Teiltä kalliin

uhrin. Poikanne stm Reino William Sauriala kaatui sankarina täällä Uhtuan rintamalla maalisk. 2. p:nä 1942.

Poikanne, joka palveli kranaatinheitin Kompp:ssa, oli mainittuna päivänä ollut tähystyspaikalla etulinjassa, kun vihollisen tarkkaan tähdätty räjähtävä luoti osui hänen päähänsä. Kuolema oli seurannut silmänräpäyksessä. Tämä tapahtui aamupäivällä, ja niin oli nuori elämä sammunut Karjalan valkoisella hangella.

Isänmaa on vaatinut Teitä pojassanne paljon. Hän antoi nuoren, lupaavan elämänsä isänmaan onnen ja meidän kaikkien paremman tulevaisuuden puolesta. Tätä tulevaisuutta, kansamme onnellisempaa huomenta hän ei saanut olla näkemässä, mutta minä uskon, että hän on saanut herätä uuteen, parempaan huomeeneen Jumalan luona kirkkaudessa.

Meidän ihmisten mielestä poikanne elämä sammui aivan liian varhain. Hänellähän oli elämä vasta alussa ja työpäivä edessäpäin. Tuntuu siltä kuin hänen työnsä olisi vielä jäänyt aivan kesken. Ja kuitenkin ihmisen kuolema voi joskus merkitä paljon enemmän kuin pitkä ja rikassisältöinen elämä. Näin on silloin, kun se annetaan toisten ihmisten ja tulevien sukupolvien elämän ja säilymisen puolesta.

Mutta vaikka me kaiken tämän hyvin tiedämme, niin se ei voi kuitenkaan surevaa lohduttaa. Me jäämme aina kyselemään, miksi juuri hänen täytyi kaatua. Tämän kysymyksen yli me emme pääse, mutta kristittyinä me saamme luottaa siihen, että kaikki on lopultakin armollisen Jumalan kädessä. Vihollisen luoti kyllä katkaisi poikanne elämän, mutta se ei tapahtunut ilman Jumalan antamaa lupaa. Me emme ymmärrä Hänen teitänsä, mutta usein on sillä tavalla, että Hän juuri suurimpaan murheeseen kätkee runsaimman siunauksensa. Ei Herra unohda teitäkään, jotka nyt taistelette murheen ja kyynelten alla.

Tällaisessa tapauksessa, jolloin kuolema on armotta katkaissut paljon rakkaita siteitä ja tehnyt tyhjäksi suunnitelmia, tuntuvat ihmissanat niin köyhiltä ja turhilta keventämään murheen taakkaa. Kunpa me vain jaksaisimme ottaa rakkaittemme menetyksen sillä tavalla, että olisimme kiitollisia kaikesta siitä, mitä Jumala on meille heidän kauttansa antanut. Kuinka paljon köyhempää olisikaan elämämme ilman heitä ja heidän muistoansa.

Poikanne aseveljien ja omasta puolestani saan tässä esittää hartaan osanottomme suruunne. Herra itse teitä ja omaisianne lohduttakoon, tukekoon ja antakoon teille voimia kestäämään korvaamattoman menetyksenne tuottaman murheen. Hänen sankarimuistonsa velvoittaa meitä jäljelle jääneitä.

Teitä surussanne muistaen
Veikko Kontio, sot.pastori, luutnantti
os. 5010. Kpk 9

Rintamalla 8.7.1944

Kunnioitettu Maanviljelijä
Matti Leinonen, perheineen
Kilpua

Jumalan rauhaa ja lohtua teille kaikille, joita kuoleman ota on niin lähelle pistänyt.

Sen johdosta, että poikanne, sotamies Reino Leinonen, synt. 16.2.22, tuntelevy 986516, yksikkö 3493/1, kaatui pataljoonamme taisteluissa Inkerinmaalla Lempäälän pitäjän Mustilanmäessä, pyydän ottaa osaa raskaaseen suruunne ja kertoa hänen viime vaiheistaan.

Perjantaina 9.6.1944 aloitti vihollinen ankan hyökkäyksen asemiamme vastaan, ampuen yli 40.000 kranaattia ja vallaten asemamme viideksi tunniksi. Rajulla vastaiskulla vallattiin asemat kuitenkin takaisin iltaan mennessä. Näissä raivokkaissa taisteluissa kaatui teidän rakas poikanne. Näin oli Jumalan Kaikkivaltiaan tahto.

Rakkaat ystävät, olkoon lohtunanne raskaassa surussanne rakas Vapahtajamme Jeesus Kristus, joka on sanonut: "Älköön teidän sydämenne olko murheellinen. Minun Isäni kodissa on monta asuinsijaa." Joh. 14:1-2. Vapahtajamme turvaan saamme jättää rakkaamme ja luottaa Hänen apuunsa. Muuta apua en tiedä.

Olkoon lohtunanne myös tietoisuus, että poikanne kaatui sankarina taistelussa isänmaamme vapauden, kotiemme ja pyhän uskomme puolesta. Tuo uhri on siunattu uhri. Tuokoon se teillekin iankaikkista siunausta keskellä ajallista murhetta.

Valitan, etten ankan taistelutilanteen vuoksi ole aikaisemmin voinut teille kirjoittaa kuten olisin halunnut ja saanen lopuksi kertoa, että poikanne sankariruumis aivan viime hetkessä saatiin evakuoituksi taaksepäin, joten se toivon mukaan on saatu kotiseurakunnan multiin kätkeytyksi.

Rakkaat ystävät, jääkää Vapahtajamme Jeesuksen Kristuksen haltuun.
Herra olkoon teidän kanssanne.

Sankarille kunniaa tehden
taistelua jatkaen
teidän Otso Kianto

Pataljoonan pastori

Talvisodan yhteydessä julkaisimme Eino Koivikon kertomuksen suomalaisten sotilaiden urhoollisuudesta Salmenkaidan taistelussa. Jatkosota koitui aikanaan myös Eino Koivikon kohtaloksi. Hän kaatui 28.6.1944 Repolan kylän taistelussa. **Sotilaspastori J. Ukkonen** lähetti **Sili Koivikon kotiin** seuraavanlaisen suruviestin.

4.7.1944

Rouva Sili Koivikko, Vihanti, Korvenkylä

Moneen kotiin on näinä aikoina saapunut rintamalta raskas viesti. Varmaan on myöskin jo Teidänkin kotinne ehtinyt täältä lähetetty sanoma, että rakas miehenne, kersantti Eino Edvard Koivikko on antanut suurimman uhrinsa kodin, uskonnon ja isänmaan puolesta 28.6.1944 Talin suunnalla Repolan kylän taisteluissa. Pitkään ei miehenne täällä saanut olla, kun Jumala näki hyväkseen kutsua hänet pois ajallisilta vartiopaikoilta. Repolan kylän taisteluissa vihollinen käytti runsaasti tykistötulta, jonka aikana miehennekin on kaatunut kranaatin sirpaleista. Vainaja on saatu maastosta pois kotiseudulle kuljetusta varten.

Vain kaikkinäkevä Jumala tietää tänä aikana puolisoitten ja vanhempien kyyneleet. Muistakaamme kuitenkin, ettei Herra pane meille suurempaa taakkaa kuin minkä jaksamme kantaa. Kun meillä on vaikeaa, käykäämme silloin uskalluksella Jumalan armoistuimen eteen. Hän ei hylkää niitä, jotka vaikeuksien ja surujen alla pyytävät kuitenkin tulla hänen tykönsä ja tyytyä hänen tahtoonsa. Pitäkäämme usko Jumalaan, niin jaksamme päästä näiden vaikeiden aikojen yli. Jumalan rauha sankarillemme ja hänen rauhansa asukoon myöskin Teidän sydämässänne ja lohduttakoon Teitä kaikkia omaisia.

Komentajan, aseveljien ja omasta puolestani suruunne osaaottaen.
Sot.pastori J. Ukkonen 2 Kpk. 2021.

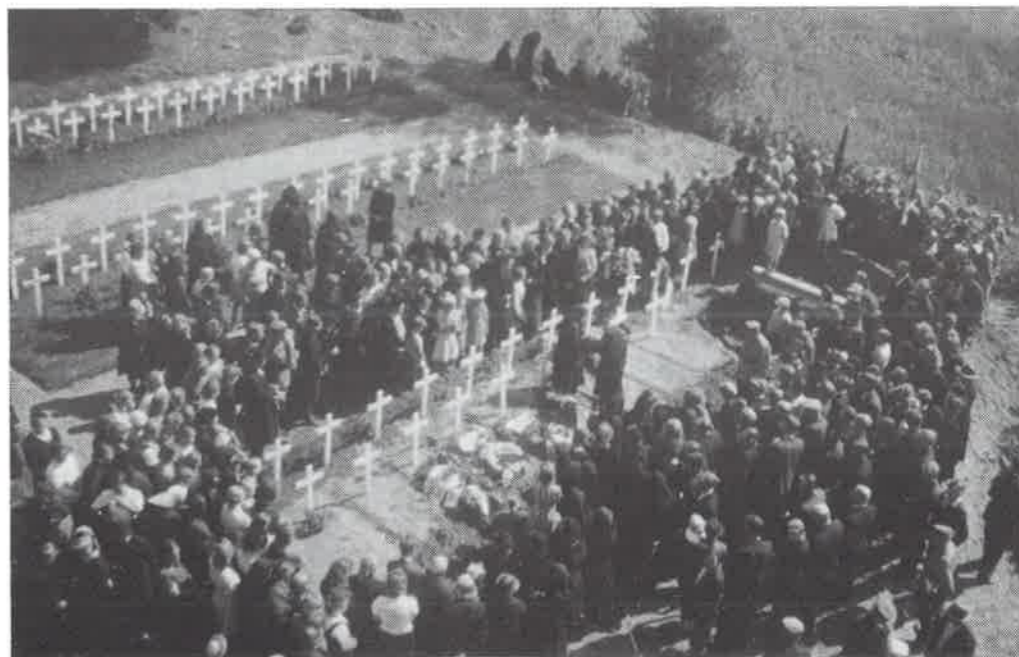
Kuolinsanoma saattoi saavuttaa myös kotoa käsin sotatoimialueella olevan. Näin oli tarkoitus mm. lotta **Aili Salolle**. Hänelle äitinsä **Tilda Salo** lähetti surusanoman veljensä kaatumisesta. Tämä kirje ei koskaan saavuttanut Ailia. Vasta nyt matrikkelin kokoamisen yhteydessä löytynyt kirje on luovutettu hänelle.

Vihanti 30.6.44

Aili rakas

Ikäviä terveisiä täältä kotipuolesta täällä kävi rovasti tuomassa minulle viimeiset terveiset Einolta hän on kaatunu kannaksella 20 tai 26 väivän välisenä aikana etkö sinä mitenkään pääsis tulemaan tänne kotia minä en tunnu mitenkään jaksavan toimia täällä yksinään tämä tuntuu niin raskaalta minusta tämä kohtaloni että mitenkähän päivästä toiseen päässenee. En jaksa enempää kirjoittaa jos saat tämän kirjeen niin koita päästä pois en tietä hautauksestakaan mitään vielä sillä vasta sain kuulla tämän uutisen.

Monin terveisin äiti

Sankarihautaus Vihannissa kesällä 1944. (Kuva Alli Simi)

Sankarihautaus. Suojeluskuntalaisia asettuneena kunniakujan. Huomaa Vihannin suojeluskunnan lippu. Taustalla pikkukirkko ja pappila. (Kuva Annikki Harmaala)

6.2. Sankarihautojen äärellä

Sotien jälkeen kunnioitettiin syvällisesti sodissamme kaatuneiden muistoa. Asiat olivat vielä uusia. Omaiset elivät paikkakunnalla. Kunniakäyntiin liittyi lähes aina myös puhe. Tämä seuraava **Kustaa Hirvilammin** puhe mahdollisesti kaatuneiden muistopäivänä on laaja katsaus sotiin ja niihin näkyihin, mitkä olivat itsenäisyytemme säilymisen taustalla. Annetaanpa Kustaan puhua.

Kansamme on tämän keväisen sunnuntaipäivän omistanut niiden miesten muistolle, jotka ovat kahdessa viimeksi käydyssä sodassa antaneet itsensä vapautemme lunastamiseksi ja vapautemme suojelemiseksi. Uhri, jonka nämä miehet ovat antaneet, on ollut raskas. Se on kansaamme raskaasti velvoittava. Heidän tekemänsä työ on suuri ja se astuu kansamme eteen tällä hetkellä velvoittavampana kuin koskaan ennen. Kansamme kalliisti ostettu, verin ostettu vapaus, on nyt verin varjeltuna meidän perintömme. Perintö velvoittaa.

Olemme tottuneet pitämään jokapäiväisessä elämässä kelvottomana miehenä sitä, joka tuhlaa, turmelee tai hävittää isäinsä perinnön. Näin yksilön kohdalla.

Vielä paljon suuremmissa määrässä kansakunnan perintö velvoittaa saajaansa sitä vaalimaan ja varjelemaan. Onko kansamme tämän perinnön arvoinen? Sen tulee tulevaisuus näyttämään.

Tänä vaikeana aikana on kansassamme esiintynyt paljon sellaisia myönteisiä puolia, jotka ovat rohkaisseet mieltämme, jotka antavat meille varmuutta siitä, että kansamme ehkä voi päästä sen "kiirastulen" läpi, jossa maailman kansat nyt tällä hetkellä kulkevat. Näiden myönteisten puolien ohella näemme kansamme keskuudessa vielä jossain määrin sellaista, joka masentaa mieltämme ja tuottaa murhetta jokaiselle sellaiselle kansamme jäsenelle, joka rakastaa vilpittömästi ja epäitsekästi isänmaatansa ja kansaansa. Kansamme keskuudessa on vielä yksilöitä, jotka nytkin kaiken sen jälkeen, mitä on tapahtunut, halveksivat omaa kansaansa ja kaikkea sitä, mikä tälle kansalle on kallista ja pyhää.

....
Tämä niin kuin jo sanoin tuntuu aivan käsittämättömältä. Me tiedämme kuinka kansamme osaksi on tullut kaikkien maailman kansojen ihailu. Me voimme sanoa - ei missään kerskailumielessä tai itserakkaasti, vaan vilpittömässä vaatimattomuudessa, että on kunnia olla **suomalainen**. Me voimme sanoa kreikkalaisten tavalla, että meidän nimemme on tämän hetken historian kunniaakkain nimi.

Kansamme on ollut monella tavalla huomion kohteena. Se on suurtenkin kansojen huomion kohteena. Esimerkkinä mainittakoon kuinka tämän hetken mahtavimmassa sotilasvaltiossa herätti huomiota se taistelu, jota kansamme kävi vapautensa puolesta. Tuon mahtavan sotilasvaltion valtiomiesten mielestä siinä oli jotain ihmeellistä. He tahtoivat saada selvyuden siihen, missä piilee tämän pienen Suomen kansan voima. He panivat tutkijat selvittämään asiaa, ja he löysivät vastauksen. Vastaus varmaan tuntuu meistäkin jossain määrin oudolta. Se vastaus oli lyhyt, se sisältyi kahteen sanaan **Vapaa talonpoika**.

Tutkijat perustelivat käsitystään sillä, että maassamme on ikivanhoista ajoista asti ollut vapaata itsenäistä talonpoikaisviljelystä. He ovat aina olleet itsenäisiä talonpoikia. He ovat kasvaneet itsenäisiksi luonteeltaan. Ääretön vapauden rakkaus, rakkaus siihen maahan, jota he viljelevät, jota he aina tahtovat puolustaa ja jota he myöskin ovat lukemattomia kertoja joutuneet aikain kuluessa henkeen ja vereen asti puolustamaan, teki tästä kansasta taistelijakansan. Niin ihmeellisellä tavalla se viimeksikin käydyssä sodassa vapauttaan puolusti. Se mikä teki tästä kansasta taistelijakansan, ei ollut lainattua ei vierasta, se oli meidän ikivanhaa kansallista perintöämme....

On sanottu, että sellainen kansa, jolla on voimakkaasti omia kansallisia piirteitä, sellaisella kansalla on elämisen ja olemisen oikeus. Jokainen kansa tuo oman panoksensa yhteiseen kansojen perheeseen. Edellä mainitsemani tutkijat ovat lausuneet, että tällä kansalla on niin voimakkaasti omat kansalliset piirteensä, että sellaisella kansalla on aina elämisen oikeus. He jatkoivat, että tämä kansa kuuluu johtajakansoihin.

.....
Me kunnioitamme parhaalla mahdollisella tavalla näiden miesten muistoa, kun me uhraamme kaikki voimamme tuon kansallisen perintömme suojelemiseen ja vaalimiseen. Sen teemme parhaiten silloin, kun me kunnollisesti ja oikealla tavalla täytämme oman paikkamme yhteiskunnassa.

Taiteilija Ilmari Virkkalan suunnittelema sankaripatsas. Jalustaan on kirjoitettu sanat: "Suomi äiti, surun äiti, isät, veljet, pojat ovat poissa. Miksi ootat kaatuneitas' palaaviksi? He lapsillesi lunastivat vapaan maan, se luotava on vielä kukkimaan. (Kuva Kotiseutuarkisto)

NAISET RINTAMALLA JA KOTONA

1. Lottana sodan aikana

1.1. Lotta Svärd

Suojeluskuntien yhteyteen perustettiin jo vuoden 1918 alusta lähtien erilaisia ompeluseuroja ja naisosastoja. Samoin Vapaussodan rintamamiesyhdistysten yhteyteen perustettiin naisosastoja. Näinhän tapahtui myös Vihannissa.

Naiset huolehtivat mm. suojeluskuntalaisten muonituksesta, majoituksesta, vaatteiden ja varusteiden hankinnasta ja sairaanhoidosta. Monet osallistuivat ilmavalvontaan omilla vuoroillansa. Naisosastot olivat yleensä paikkakuntakohtaisia.

Vuoden 1919 jälkipuoliskolla alkoi nimi Lotta Svärd yleistyä. Nimi tuli J.L. Runebergin runosta, jossa hän kuvaa sotamies Svärdin Lotta-vaimon toimintaa kantiinin hoitajana.

Myös suojeluskuntien ylin johto kiinnostui naisyhdistysten toiminnasta. Elokuussa 1919 suojeluskuntien ylipäällikkö von Essen kehotti päiväkäskyssään perustamaan paikallisten suojeluskuntien yhteyteen Lotta Svärd -yhdistyksiä.

Sääntöjen mukaan "Lotta Svärd -yhdistyksen tarkoituksena oli herättää ja kehittää suojeluskunta-aatetta ja avustaa suojeluskuntaa suojaamaan kotia ja isänmaata". Toiminta jakautui sairaanhoito-, muonitus-, varustus- ja keräysjaoistoihin. Suojeluskuntien piiriin mukaisesti maa oli jaettu lottapiireihin, jotka edelleen jakaantuivat paikallis- ja kyläosastoihin.

1.2. Lottatoimintaa Vihannissa

Eeva Lumiaho muistelee, miten Vihannin kirkonkylällä ja Korvenkylässä oli Lotta-Svärd yhdistyksen paikallisosasto Raahen Suojeluskunnan ja Lotta-Svärd yhdistyksen alaisena. Alpuassa oli lottien kyläosasto. Jäsenmäärää hän ei muista, mutta

Korvenkylän lottia Ylitalon tuvassa vuonna 1933. (Kuva Kotiseutuarkisto)

Alpuan kylän lottaosasto 1920-luvun lopulla. Eturivi vas. Kirsti Heikkinen, Olga Hannio, Jenni Ukkola, Helli Nikkilä, Martta Lumiaho, Irja Rankinen, Helmi Pekkala, Eedit Ahola ja Sisko Rankinen. Takarivi vas. Maija Koljola, Alli Hintikka, Martta Alatalo, Marjatta Kankaala, Olga Hölpänkangas, Aino Rintala, Aili Niemelä, tunte: aton, Esteri Salo, Aune Jaakola, Aune Pirnes ja Salli Kangas. (Kuva Tuomas Ahola)

Vihannin lottia 20.2.1927 Vihannin asemarakennuksen asunnon portailla. (Kuva Maija Hirvilampi)

useita kymmeniä kuitenkin. Oli johdotonta, puheenjohtaja, sihteeri ja rahastonhoitajat ym. Toiminta oli suojeluskunnan kanssa paljon yhteistä. Pidettiin juhlia, iltamia, arpajaisia ja ompeluseuroja. Näin kerätyillä varoilla ostettiin esim. astioita, oli omat ruokailuvälineet, katilat ja kahvikupit.

Näitä kaikkia tarvittiin, kun muonitettiin suojeluskuntalaisia, kun he pitivät

Vihannin lottien muonituskurssi vuonna 1938. Kuva otettu kirkokylän koulun luokassa. Edessä vas. Anna Luukinen, Aino Myllykangas, Elma Rauhala, Alli Simi, Aino Taskila, Toini Rankinen, Anni Heikkilä, Alli Jylhä, Eeva Lumiaho, Tuovi Särkkä (kurssin vetäjä), Aili Pietarila, Martta Junttila, Hilja Bergström, Alli Hintikka, Lempi Halme, Aune Strömmer, Lilja Paasivaara. Takana vas. Nelly Hannonen, Tyyne Karhumaa, Olga Hannio, Iida Kärppä, Tyyne Kuparinen. (Kuva Aino Myllykangas)

Lääkintä-, muonitus- ja varusjaostojen kurssit Oulaisissa 21.5.-5.6.1941. (Kuva Kotiseutuarkisto)

Piirin lottakurssi Oulaisissa. Kuvassa mm. vihantilaiset Anna Luukinen, Salli Louhimaa, Anna-Liisa Kintamo ja Anna Verkasalo. (Kuva Kotiseutuarkisto)

Vihannin lottia kunniakäynnillä vapaussodassa kaatuneiden muistomerkillä. Seppeleen teksti: "Vapaustaistelijoille kiitollisuudella. Vihannin lottaosasto." (Kuva Kotiseutuarkisto)

harjoituksia. Vaatimattomissa oloissa touhuttiin, mutta silti oltiin innokkaita ja yhteistyöhaluisia. Myös pikkulottatoimintaa oli. Nuorista työistä tuli sitten myöhemmin lottia. Myös jonkun verran oli koulutustoimintaa, joten lotat saivat opastusta tulevaa toimintaa varten. Yleinen liikekannallepano aiheutti myös Vihannissa lotille monenlaista puuhaa. Lotat muonittivat ilmavalvontaa suorittavia lottia ja suojeluskuntalaisia ja muissa tehtävissä olijoita. Paljon laitettiin paketteja rintamalle, kudottiin sukkaa ja käsineitä sekä leivottiin. En muista, oliko talvisodan aikana Vihannissa lottia sotatoimialueella, jatkosodassa kylläkin. Myös sankarivainajien hautajaisissa oltiin mukana ja koetettiin auttaa suremaan joutuneita, niin kuin olosuhteet sallivat.

1.3. Sota naisten kokemana

Kaksi vihantilaista rintamalotaa on pysähtynyt muistelemaan ja kertailemaan kokemuksiaan sotavuosilta. **Maiju Kuparinen** on kulkenut niin talvisodan kuin jatkosodan rintamilla etelässä ja pohjoisessa. Myös **Eeva Lumiahon** kirjoituksen mukana saamme käväistä sotatoimialueella.

Maiju Kuparinen Muistoja sotaretkeltä

Sen päivän muistan kuin eilisen, kun talvisota syksyllä 1939 alkoi. Muonituslottana kotiseudullani Punkaharjulla jouduin laittamaan ruokaa pojille, jotka vartioivat rautatiesiltaa. Sodan ankaruus näkyi ja kuului kaikkialta. Tykkien jylinä kuului rajalta. Punkaharjullekin tuli heti kenttäsaaraloita. Haavoittuneita tuli paljon. Usein jouduimme haudalla laulamaan "Vaipuos helmaan synnyinmaasi armaan" poikiemme valkoisia arkkuja laskettaessa maan poveen. Tämä laulu on jäänyt lähtemättömästi mieleeni. Sota jatkui ankarana ja tuntui kuin kaikki rintamalla olevat tututkin kaatuisivat. Ruokous rauhasta korkeimman puoleen oli varmaan monen hartain pyyntö. Rauha tulikin sitten 13. päivä maaliskuuta 1940.

Jatkosodan alettua 1941 lähdin linnoitustyömaan mukana rintamalle. Simpeleen lohkolta aloitimme. Armeija kulki edellä ja me perässä. Kannaksella menimme pitäjstä toiseen. On mielessä Hiitola, Muolaa. Kivennavalta menimme naapurin puolelle. Siellä asuimme pahviteltoissa, sillä nämä olivat parempia kuin kangasteltat,

Sartaulahdessa syksyllä 1942.

Lottien telta Ukonniemessä 1942.

joissa myös jouduimme aina olemaan. Pahviteltassa oli ikkunatkin. Kranaatit lensivät aina telttamme yli, kun venäläinen ampui.

Käkisalmissa olimme majoitettuna koululle. Desantteja oli vielä kaupungilla, kun sinne menimme. Koululle oli kellarikerrokseen asetettu aikapommi, mutta onneksi poikamme ehtivät sen

Lottaporukka syksyllä 1941 Kivennavalla Vihtaniemessä. Kuvassa 2. vas. Maiju Kuparinen.

Käkisalmen sairaalan rappusilla 27.7.1942. Kuvassa oik. Maiju Kuparinen.

upseerien ruokalan emäntänä. Siellä meillä oli hyvä muona, saimme saksalaista purkkiruokaa. Asuimme teltassa. Sartaulahdessa oli saksalaisia ja italialaisia sotilaita meidän poikien lisäksi. Siksi kai siellä oli kovat pommitukset yötä päivää. Tuntui, ettei sieltä elävänä selviä, mutta ihmeelliset ovat Herran tiet. Minä sain komennuksen pohjoiseen Sallaan Salmivaaraan. Lähdettyäni Sartaulahdesta oli tullut täysosuma telttamme. Sairaalasta sain kortin lotalta. Häneltä siinä pommituksessa oli mennyt jalka poikki.

Sallassa luonto oli niin erilaista etelään verrattuna monine vaaroineen ja poroineen. Talvella 1942 meillä oli huono muona. Lumen alta kaivoimme perunat ja lantut. Niitä söimme ruisjauhoista tehdyn kastikkeen kanssa. Kalakeittoa keitimme kiiskistä. Hirssipuuro mehukeiton kanssa oli tavallinen toinen ruoka. Saksalaisia sotilaita meillä kävi kanttiinissa usein. Mitään erikoista minulla ei ole heistä kerrottavana. Sallassa ollessani kävin Sallatunturiakin katsomassa.

Viimeinen komennukseni oli Laatokalla Hatsin saarella. Ukonniemessä olin kyllä jo sitä ennen ollut. Aunuksessakin me kävimme. Hatsin saarella oli rannikkotykistö. Siellä meillä lotilla oli pikkuinen puinen mökki, missä asuimme. Hatsissa oli aika rauhallista. Olin jo siviilissä keväällä 1944, kun venäläinen nousi maihin Hatsin saareen ja siinä kaatui paljon poikia.

Muistoja on paljon sota-ajasta. Ehkä niistä on suurin, kun meidät vihittiin Jussin kanssa Hatsin saarella. Kannaksella ollessani sain nähdä kaksi veljeäni, mikä oli myös erikoista. Näin myös serkkuni, joka antoi minulle oikeaa kahvia pakeitin. Ja sehän oli jotain siihen aikaan.

tuhota ennen pahempia seurauksia. Meidän aikanamme siellä yksi koulu syttyikin aikasytytyksellä.

Käkisalmen sairaalassa olin emäntänä. Silloin olin jo armeijan lottana. Siellä ei ollut haavoittuneita, vain muita sairaita sotilaita. Käkisalmissa ollessani lotat ja sotilaat järjestivät suuret juhlat linnan valleilla. Muun muassa Käkisalmen kanttori opetti laulua muutamalle lotalle.

Sartaulahdessa olin meriväen upseerien ruokalan emäntänä. Siellä meillä oli hyvä muona, saimme saksalaista purkkiruokaa. Asuimme teltassa. Sartaulahdessa oli saksalaisia ja italialaisia sotilaita meidän poikien lisäksi. Siksi kai siellä oli kovat pommitukset yötä päivää. Tuntui, ettei sieltä elävänä selviä, mutta ihmeelliset ovat Herran tiet. Minä sain komennuksen pohjoiseen Sallaan Salmivaaraan. Lähdettyäni Sartaulahdesta oli tullut täysosuma telttamme. Sairaalasta sain kortin lotalta. Häneltä siinä pommituksessa oli mennyt jalka poikki.

Hatsissa 21.2.1943 asuntoni rappusilla.

Kirjeenvaihdossa oltiin paljon. Se toi kuin vaihtelua siihen elämään ja ajatukset edes hetkeksi siirtyivät pois olevista päivistä. Aina iltaisin kokoonnuimme poikien kanssa yhteiseen teltaan. Lausuimme runoja, lauloimme paljon. Myös aina kuorma-auton lavalla kulkiessa lauloimme. "Kodin kynttilät" oli varmaan yksi lauletuimmista lauluista.

Tästä muistelmasta on jäänyt paikkoja pois, missä olin, kun en tarkkaan muista nimiä.

Suo Herra siunaus Suomelle.
Ja rauha ikuinen rajoille.
Etteivät toistuis nuo ajat raskaat,
ja kärsimykset niin monenlaiset.
Tää Herra pyyntömme meidän on.
Sä yksin tiedät vain kohtalon.

Maiju Kuparinen sai kauniin tunnustuksen esimieheltään pienen sanallisen viestin muodossa. Tämä kiitos on hyvinkin julkaisemisen arvoisen.

"Parhainta lääkettä on huolellisesti valmistettu ruoka ja siitä on sairaalan hiljainen emäntä pitänyt hyvää huolta. Nykyisenä aikana melko vaativan emännäntehtävän huolellisesta ja onnistuneesta suorittamisesta ja siinä osoitetusta tynestä rauhallisuudesta merkitsen tähän parhaat kiitokseni toivoen samalla, että annetut ohjeet terveyden edellytyksistä ovat hyödyksi myöhemminkin elämässä."

Ruoanjako Hatsissa kesällä 1943.

Käkisalmissa 14. heinäkuuta 1942. Lääk. kapt. V. Uuspää.

Maiju Kuparinen on tallentanut sotilaan herkän kirjeen, joka on rukouspyyntö. Tämä oli julkaistu lehdessä, minkä Maiju sai lukea käydessään rintamalta kotona 29.1.1942.

Tuntemattoman sotilaan kirje

"Sisko, rukoile",
- niin hän kirjoittaa-
voimia rukoile Jumalalta meille!
Yritämme parhaamme.

Yöni harhailin: jouduin saarroksiin.
Jumala vain pelastamaan pystyi.
Viikon valvoin tulilinjolla.

Olen lähdössä: varustuksissa.
Vastassa valtava ylivoima hyökkää.
Sisko, rukoile!

Siskot, rukoilkaa!
Rukoillaan voimia Jumalalta heille.

Rintamalatilla oli tarkat määräykset toimintaan tukikohdan alueella. Vai mitä voimme päätellä oheisesta lottien asunnon seinälle kiinnitetystä ohjesäännöstä.

Määräykset lottien poistumisesta tukikohdan alueelta

1. Lotat eivät saa ilman yksikön päällikön lupaa poistua tukikohdan alueelta.
2. Lotalla kulkiessaan tukikohdan alueen ulkopuolella on oltava mukana aseellinen miespuolinen saattaja isolle maantielle saakka.
3. Moottoriveneillä on lotilta kulku kielletty, jos vene poistuu Laatokan rannasta 500 m kauemmaksi.
4. Veneillä souteleminen ilman lupaa ja aseellista saattajaa on lotilta kielletty.
5. Samat määräykset, jotka koskevat lottia, koskevat sotilaskotisisaria ja muita naishenkilöitä.
6. Tämä määräys on kiinnitettävä kaikkien lottien asuntojen seinälle.

4139:ssä 27.5.43.

Linnakkeiston komentaja
kapteeni V. Ukkola

Eeva Lumiaho

Entinen lotta muistelee

Muistan aivan selvästi, kun yleinen liikekannallepano tuli syksyllä 1939. Olin ollut illalla kävelemässä, tähdet loistivat kirkkaana ja revontulet paloi oikein kovasti. Yöllä soi puhelin ja paikallispäällikkö antoi määräyksen saapua heti Vihannin kirkolle. Koska matkaa oli 14 km, ei sentään tarvinnut silloin lähteä pyörällä. Jostain tuli auto. Meitä oli muitakin lottia, jotka saivat saman määrärauksen.

Olin viestilotta, jouduin Vihannin puhelinkeskukseen. Siellä meillä oli työvuorot koko talvisodan ajan. Meitä oli aina 1 lottia ja suojeluskuntalainen noin 8 tuntia työvuorossa.

Jatkosodassa olin Itä-Karjalan Sotilashallinnon Karhumäen Alue-Esikunnan puhelinkeskusta hoitamassa. Ensi kerran menin Karhumäkeen kesällä 1942. Matka kesti kauan, lähes 3 vrk. Risteysasemilla oli monen tunnin odottamiset. Junat olivat tosi täysiä, hyvä että sai istumapaikan.

Sitten sattui pommitus. Rautatie rikkoontui, joten piti vaihtaa junaa kävelemällä. Äänislinna - Helsinki pikajunat palasivat siellä korvessa takaisin pääteasemilleen, ihmiset vain muuttivat junasta toiseen.

Puhelinkeskuksen peitenimi oli "Alppila". Töissä meitä oli 3 lottaa. Työvuorot oli 8 tuntia, aina oli 1 sotilas vartioimassa. Keskus oli Alue-esikunnan sisäinen, mutta toimistoja oli paljon, samoin myös puhelimia.

Karhumäen esikunnassa palveli myös Jaakko Lumiaho, joka kuvassa vasemmalla

Karhumäen esikunta vuonna 1943.

Puhelinsanomaa piti ottaa vastaan ja myös lähettää. Ne oli numeroina ja kirjaimina, ja huomautettiin, että virheitä ei saisi tulla.

Alue-esikunta oli isossa talossa, ja aika uusikin oli talo. Paljon siinä oli huoneita.

Suomalaisia sotilaita ja lottia oli erilaisissa tehtävissä. Lotat

täälläkin muonituksen hoitivat ja tämä olikin heille suuri urakka. Oli myös jonkin verran paikallisia karjalaisnaisia siivous- ym. tehtävissä.

Karhumäessä oli silloin suhteellisen rauhallista, vaikka rintamalinja ei ollut kovin kaukana. Muutaman kerran oli pommituksia, mutta siihen taloon, jossa olin, ei sattunut osunaa.

Terveydellisistä syistä tulin kotiin kesällä 1943, joten perääntymisvaiheessa en ollut enää Karhumäessä.

1.4. Kotirintamalla koettua

Sili Koivikko kertoo sotalesken näkökulmasta, miten puolison menettäminen sankarivainajana koskettaa. **Aune Koskela** nuorena maatalon emäntänä sai viettää sotavuotia varsin rauhallisessa Lumimetsässä ja olla kantamassa oman osuutensa isänmaan hyväksi. **Aune Lumiahon** muistelmien mukana saamme välähdyksen kotirintamalon muonitustehtävistä. Heidän omien kertomustensa äärellä saamme katsella tässä sotaa naisen silmin.

Sili Koivikko

Kotirintamanaisen ja sotalesken muistelmia talvi- ja jatkosodan ajalta

Mieheni lähtiessä 13.10.1939 talvisodan reserviin, oli poikamme Reino kolmen viikon ikäinen. Jäin yksin lapsen ja karjan kanssa syrjäiselle alueelle, josta oli 6 km matkaa kauppaan tiettömän taipaleen takaa.

Heti sodan alettua tuli luovutusmääräykset, voille, lihalle, villoille yms.

Mieheni tuli takaisin talvisodasta 13.5.1940. Hänen poissaoloaikana sain karjan hoidettua väliaikaisten apulaisten turvin.

Talvisodan aikana oli kovat pakkaset ja heinien kuljetukset saatiin hoidettua naapurien avun turvin. Enne sotaa annettiin määräys, että lehmien laidunmaiden aitoina olevat piikkilangat tuli kerätä ja luovuttaa puolustuslaitoksen tarpeisiin.

Jatkosodan liikekannallepano alkoi 15.6.1941, jolloin miehenikin joutui lähtemään. Silloin oli jo lapsia kaksi. Aune tyttäremme olimme kastamassa, kun Pauli Harmaala tuli tuomaan tietoa sotaan lähdöstä. Sotilaat kokoontuivat Vihannin asemalle, josta heidät vietiin Uhtuan suunnalle, JR 32 joukko-osastoon.

Asemasodan alettua 1.4.1942 kotiutettiin miehenikin ja kutsuttiin uudelleen

15.6.1944. Jo 28.6.1944 hän kaatui Tallin suunnalla Repolassa. Kranaatti oli silponut mieheni ruumiin, ettemme voineet avata arkkuakaan eikä katsoa ruumista.

Isän kaaduttua oli lapsemme Reino 4,5 v, Sisko 3 v. ja Ritva 8 kk. Jäin lasten kanssa yksin. Työt saatiin tehtyä omaisten ja naapurien avun turvin. Ruotista oli lapsilla kummit, joiden antama apu oli varsin tuntuva.

Omien töiden lisäksi kaikilla kotirintamanaisillakin oli työvelvollisuus kutoa sukkaa ja käsineitä. Vieläpä sellaisen naistenkin, joilla ei ollut pieniä lapsia tuli tehdä halkoja metsästä ainakin yksi pinokuutiometri.

Karjan, peltojen ja sotaeläkkeen turvin kasvatin lapset sekä koulutin ammatteihin.

Aune Koskela

Kotirintamanaisen muistelmia talvi- ja jatkosodan ajoilta

Sulhaseni Niilo Koskela oli asevelvollisten kutsuntatilaisuudessa vuoden 1939 syksyllä. Asevelvollisuuttaan hän lähti suorittamaan helmikuussa 1940 ja sitä tietä rintamalle Uhtuan suunnalle. Hän palasi talvisodasta haavoittumatta.

Jatkosodassa hän oli yhtäjaksoisesti mentyään armeijaan.

Hän toimi rintaman läheisellä alueella hevosten kengitysseppänä, koska hän oli saanut siihen koulutuksen asevelvollisuusaikana Hämeenlinnassa.

Vuonna 1942 meidät vihittiin. Lapsia meillä on neljä. Nuorin pojista on jäänyt hoitamaan kotitilaamme.

Mieheni vanhemmat olivat jo vanhoja, joten töitä oli paljon. Mieheni ei saanut koko sodan aikana yhtään työlomaa, ainoastaan muutamia lyhyitä lomia. Kuten myöhemminkin, Lumimetsän kylällä oli hyvä naapurisopu ja yhteishenki, joten naapurien avustamana saimme suurimmat pelto-, heinä- ym. työt suoritettua.

Maito kuljetettiin Alpuan meijeriin, jossa myöskin otettiin maitomäärästä

Rakkaimpamme,
KERSANTTI

Eino Edvard KOIVIKKO

synt. Vihannissa 11. 7. 1907,
vuodatti sydänverensä vapautemme puolesta Kannaksella 28. 6. 1944. Kanssamme kaipaamaan jäivät sisko ja veli perh.y.m. sukulaiset.

Sili, Ritva, Sisko ja Reino
(o.s. Lattula) Koivikko

Hän lähti, mutt' on vielä lähellämme tuhansin sitein meihin liittyen.
Kotihin ja liki sydäntämme, jäi kaiku askeleitten rakkaiten.

luovutettava osa.

Voita, lihaa ja villoja luovutettiin kauppaan määrysten mukaiset määrät.

Lumimetsässä ei ollut vankityövoimaa. Ilmahälytyksiä ei ollut eikä muitakaan häiritsijöitä, joita rajan seuduilla on ollut. Lumimetsässä vietettiin rauhallista elämää.

Lumimetsän kylällä oli paljon evakoita. He asuivat osittain koululla sekä taloihin majoitettuina.

Vihdoin sota loppui, ja mieheni tuli terveenä kotiin. Olimme onnellisia, että olemme saaneet kaikki olla terveitä, vaikka sodan pauhut olivat ainakin mieheni ympärillä olleet varsin mittavia.

Aune Lumiaho

Lotan ja kotirintamanaisen muistelmia talvi- ja jatkosodan ajoilta

Talvisotaan lähtevät miehet kokoontuivat Vihannin kirkonkylälle, jossa heille jaettiin varusteita. Heille laitettiin ruokaa Kirkonkylän vanhalla kansakoululla.

Samalla muonitettiin silta- ja ratavahteina olleet sotilaat sekä ilmavartiosta olleet lotat.

Evakoita saapui junavaunuittain talvi- ja jatkosodan aikoina. Heille laitettiin ruokaa ja lämmitettiin saunoja, että pitkään matkalla olleet lapset ja muut saatiin pestyksi.

Evakot tulivat junissa asemalle, josta heidät kuljetettiin koululle. Alkuvalmistelujen jälkeen heidät kuljetettiin eri kylille perheisiin sijoitettaviksi.

Joskus saattoi olla 200 henkeä, joille tuli laitaa ruokaa. Muuripadoilla keitettiin keittoa.

Jatkosodan aikana olin Alpuassa, jossa leivottiin leipiä ym. sekä avustettiin Kirkonkylän koululle koottujen henkilöiden ruokailussa.

Vihannissa ei ollut isompia ilmahälytyksiä, mutta lentokoneläivueet lensivät esimerkiksi Raahea pommittamaan.

Mieheni Uuno Lumiaho lähti talvisotaan loka-kuussa 1939. Hän toimi rintamaoloissa hevosten kengittäjänä kuusen havuista tehdyssä korsussa.

*Ilmavalvontalottia Vihannissa.
(Kuva Väinö Sauriala)*

Ilmavalvontatorni kirkonkylän koululla. (Kuva Väinö Sauriala)

Muonitustöissä tehtiin jopa 16 tunnin työpäiviä, mutta silloinhan isänmaa kutsui. Oltiin vielä nuoria ja jaksettiin työt suorittaa.

1.6. Lotta Svärd -järjestö lakkaa

Vuoden 1944 välirauhan ehtoihin kuului niin suojeluskuntajärjestön kuin Lotta Svärd -järjestön lakkauttaminen, mikä piti tapahtua Valtioneuvoston päätöksellä. Samalla asetettiin virallisesti **Lakkautetun Lotta Svärd -järjestön selvitysmiehet**. Heidän tehtäväkseen jäi järjestön osastojen toiminnan lakkauttaminen ja kaikkien osastojen asiakirjojen ja omaisuuden haltuunotto.

Havainnollisen esimerkin tästä vuosia kestäneestä lakkautustoimenpiteestä tarjoaa käytössämme oleva osa kirjeenvaihdosta Korvenkylän paikallisosaston ja selvitysmiesten kesken.

Helsinki 21.2.1946

Lakkautetun Lotta Svärd **Korvenkylän** paikallisosaston viimeinen puheenjohtaja.
Annikki Harmaala
Korvenkylä

Kun Lakkautetun Lotta Svärd -järjestön selvitysmiehet ovat eri piirien ja paikallisosastojen asiakirjoja ja tilejä tarkastattaessa todenneet, että melkein jokaisen paikallisosaston papereista puuttuu jotakin, niin selvitysmiehet ilmoittavat täten, että yhdistyksenne tilien tarkastamista varten tarvitaan seuraavat tili- ja asiakirjat:

Jatkosodan aikana mieheni oli kuljetuskomppaniassa ajaen rintamalle mm. ammuksia. Hän oli myös suorittamassa Lapin evakuointien siirtoja ja kuljetuksia.

Hän oli ollut monissa vaikeissa tehtävissä, mutta kaikesta hän selvisi hengissä eikä edes haavoittunut kertaakaan.

Jatkosodan aikana jouduttiin luovuttamaan voita, lihaa ja villoja, kaikki se, mitä yhdeltä perheeltä saatiin ottaa.

1. Paikallisosaston pöytäkirjat
2. -"- kassakirjat, pääkirjat ja memoriaalit
3. -"- kassatositteet ja memoriaali tositteet
4. -"- pankkitilien vastakirjat tai otteet vuodelta 1944 ja kalustokirjat
5. Kahvilain, ruokalain, kioskien ja muiden liikeyritysten tilikirjat, kassatositteet ja pankkitilien vastakirjat tai otteet vuodelta 1944
6. Kyläosastojen ja tyttöosastojen pöytäkirjat, kassakirjat ja pääkirjat, kassatositteet, pankkitilien vastakirjat tai otteet vuodelta 1944 sekä kalustoluettelot.

Teitä pyydetään tarkistamaan, että kaikki edellämainittu on selvitysmiehille joko suoraan tai poliisiviranomaisten toimesta toimitettu. Mikäli yllämainittuja tili- ja asiakirjoja tai muuta arkistoa tai varoja on vielä yhdistyksen toimihenkilöiden hallussa, pyydetään ne lähettämään ylläolevalla osoitteella maaliskuun v. 1946 loppuun mennessä.

Mikäli yhdistyksellenne kuulunutta omaisuutta on vielä sen toimihenkilöiden hallussa, pyydetään luettelo siitä sekä ilmoitus sen säilytyspaikasta lähettämään selvitysmiehille.

Lakkautetun Lotta Svärd -järjestön selvitysmiehet

Eemeli Niemelä
V.V. Hietalahti
K.J. Harvala

Tähän kirjeeseen Annikki Harmaala vastasi seuraavalla kirjeellä.

Kilpualla maaliskuun 26. p:nä 1946

Lakkautetun Lotta Svärd -järjestön selvitysmiehet
Helsinki
Pohjois-Hesperiankatu 15

Kirjeenne N:o 2682/269/21.2.46 johdosta saan täten kunnioittaen ilmoittaa lakkautetun Lotta Svärd Korvenkylän paikallisosaston puolesta seuraavaa:

- 1 - 4. tiedustelemanne tili- y.m. asiakirjat on paikallisosasto aikanaan luovuttanut Vihannin kunnan poliisikonstaapelille
5. kahvilaa, ruokalaa, kioskia, tai muuta sellaisia liikeyrityksiä ei paikallisosastolla ole ollut

6. kyläosastoja ja tyttöosastoja ei paikallisosastolla ole ollut

Samalla kohteliaimmin huomautan, että mitään e.m. tili- ja asiakirjoja tai muuta arkistoa tai varoja paremmin kuin muutakaan omaisuutta ei ole paikallisosaston toimihenkilöiden hallussa, vaan on ne annettujen määräysten mukaisesti pois luovutettu.

Kunnioittaen

Annikki Harmaala

Lakkautetun Lotta Svärd Korvenkylän paikallisosaston viimeinen puheenjohtaja

Asiat eivät vielä tulleet täysin selviksi. Jotain raha-asioita oli unohtunut tai selvitykset jääneet kesken. Helsingissä tunnuttiin olevan todella tarkkoja jokaisesta markasta. Sen kertoo meille vielä tämä kirje, jonka Annikki Harmaala sai Selvitysmiehiltä.

Viitaten kirjeeseensä pvm:llä 1.2.1947 ja Teidän siihen antamaanne vastaukseen lakkautetun Lotta Svärd -järjestön selvitysmiehet ilmoittavat seuraavaa:

1. Vihannin Korvenkylän Maamiesseuran naisosaston ostotarjous saada lunastaa laittomasti lahjaksi saamansa astiastot mk:lla 1.500:- on hyväksytty ja raha pyydetään lähettämään selvitysmiehille.
2. mk 801:-, joka on lahjoitettujen patja- ja tyynypussien kirjanpitoarvo, pyydetään lähettämään selvitysmiehille.
3. mk 4.000:-, joka on luovutettu rouva Tyyne Lunkille, pyydetään palauttamaan. Yht. summa mk 6.301:- pyydetään ystävällisesti lähettämään 15.6.1947 mennessä.

Lakkautetun Lotta Svärd -järjestön selvitysmiehet

SOTIEN JÄLKEEN ELÄMÄ JATKUU

1. Sotainvalidien Veljesliiton Vihannin alaosasto

1.1. Vastuunkantajat

Käydyissä sodissa haavoittui, vammautui ja sairastui varsin suuri joukko vihantilaisia. Vammautuminen toi mukanaan rajoittunutta työkykyä tai suorastaan työkyvyttömyyden. Siitä suoranaisena seurauksena olivat monenlaiset taloudelliset vaikeudet sotainvalidiperheissä.

Jatkosodan kuluessa Suomen Punainen Risti otti tehtäväkseen yhdessä Sotainvalidien Veljesliiton kanssa organisoida erilaista avustustoimintaa invalideille. Vihannissa tämä toiminta järjestettiin Raahen Sotainvalidikeskuksen ohjauksessa. Tästä saamme lukea tutustuessamme invalidiyhdyslotta Lilli Hirvilammin toimintaan.

Sodissa haavoittuneiden ja sairastuneiden tueksi perustettiin Sotainvalidien Veljesliiton paikallisosastoja. Vihantiin tällainen paikallisosasto perustettiin 15.11.1942. Vuosikymmenet invalidien huoltotyössä mukana ollut **Toivo Junnikkala** on laatinut lyhennelmän osaston taipaleelta. Tätä mukaillen saamme seuraavassa tutustua paikallisosaston vaiheisiin.

Perustavina jäseninä olivat Väinö Hevosmaa, Erkki Pekkala, Matti Jyrylä, Eino Lappalainen, Erkki Simi, Heikki Salmela, Pekka Karikoski ja Eino Yypänaho. Osaston jäsenmäärä on vuosien varrella ollut kaiken aikaa noin 50. Vaikka sotainvalideja on kuoleman kautta siirtynyt tästä ajasta iäisyyteen, monet kymmenet ovat tulleet toimintaan mukaan. Näitä ovat olleet sodissa lievemmin vammautuneet, joiden invaliditeetti jäi sairaalasta päästyä alle 10 %.

Nämä ehkä vähäisetkin vammat ovat kuitenkin vuosien mittaan alkaneet vaivata ja näin heille on haettu elinkorkopäätös Tapaturmavirastolta. Tällaisista henkilöistä on tullut uusia jäseniä osastoon. Myös lapsena Venäjälle vangiksi joutuneita ja siellä vammautuneita henkilöitä on muutamia osaston jäseninä.

Ensimmäinen osaston puheenjohtaja oli Erkki Merikanto, sihteerinä Veikko Maarala. Merikannon jälkeen vuonna 1945 tuli puheenjohtajaksi Aate Rankinen. Samana vuonna 1945 näyttää perustetun osaston pöytäkirjojen mukaan myös Invalidien Naisjaosto. Heidän toiminnastaan ei ole tarkempia tietoja, joskin aluksi kerrotaan heidän toimintansa olleen hyvin aktiivista muutaman vuoden ajan, mutta sitten loppuneen.

Vuonna 1946 valittiin osaston puheenjohtajaksi Arvo Flink ja hänen jälkeensä Eino Lappalainen v. 1947. Saman vuoden alusta valittiin sihteeriksi Toivo Junnikkala, joka hoiti tehtäviä vuoden 1963 loppuun saakka.

Osaston puheenjohtajina olivat vielä Lauri Harmaala 1955-1957, Aleksanteri Kokkonen 1958-1961 ja edelleen Lauri Harmaala 1961-1963. Vuoden 1964 alusta tuli puheenjohtajaksi Toivo Junnikkala, joka hoitaa tehtävää edelleenkin. Saman vuoden alusta sihteerin tehtäviä hoiti Vilho Heinonen vuoden 1980 loppuun saakka. Tämän jälkeen sihteerin ja rahastonhoitajan tehtäviä on hoitanut Risto Jaakola.

Nykyisen Paikallisosaston johtokuntaan kuuluvat puheenjohtajan ja sihteerin lisäksi varsinaisina jäseninä Heikki Salmela, Jaakko Perälä, Heikki Isokoski, Leo Laakso, Aarne Ukonaho ja Tauno Törmikoski.

Vuonna 1956 osaston tueksi saatiin jälleen Naisjaosto, jonka puheenjohtajana oli Fanni Helenius ja sihteerinä Maria Aunola. Heidän muutettuaan pois Vihannista puheenjohtajana oli Hellin Ukkola ja sihteerinä Elli Mattila. Heidän jälkeensä oli vielä puheenjohtajana Anna-Liisa Saariaho ja sihteerinä Siiri Mattila. Näiden henkilöiden muutettua pois Vihannista oltiin jälleen ilman Naisjaostoa.

Sotainvalidien Veljesliiton Vihannin osaston johtokunta 1995. Vas. Pentti Uusitalo, Heikki Salmela, Antti Uusitalo, Jaakko Perälä, Aarne Ukonaho ja Toivo Junnikkala.

Kuitenkin vuonna 1987 innostui naisia mukaan sotainvalidien toimintaan niin, että jaosto perustettiin jo kolmannen kerran. Tämä jaosto toimii edelleen. Siinä on ollut puheenjohtajana Kirsti Laitinen kuolemaansa saakka ja sihteerinä Aino Mustakangas, joka on jo muuttanut Vihannista pois. Tällä hetkellä ei ole virallista Naisjaostoa.

1.2. Invalidiyhdyslotta Lilli Hirvilammi

Toiminnan alkuaikoina pääpaino oli avustus- ja huoltotyössä. Siinä suurta osaa hoiti SPR:n ja Veljesliiton yhteistyön mahdollistamana Raahen Sotainvalidikeskus. Koko Vihannin invalidien yhdyslotta Lilli Hirvilammin jäämistössä säilyneen kirjemateriaalin valossa on voitu varsin seikkaperäisesti tutustua invalidien avustustoimintaan.

Yhdyslotan saaman toimeksiannon mukaisesti Vihannin sotainvalidit luetteloiin tarkoin. 14.10.1943 päivätyssä Raahen Sotainvalidikeskuksen kirjeessä Hilja Aunola viestittää yhdyslotalle: "Saadaksemme talvisodan invaliideja käsittävän kortistomme mahdollisimman tarkaksi, pyydämme Teitä heitä koskevia kyselykaavakkeita piakkoin tilatessanne luettelemaan heidän nimensä voidaksemme verrata, onko jokaisesta heistä kortistossamme kortti."

Nimet Hilja Aunola sai, koska hän osaa tiedustella 8.1.1944 seuraavasti: "Pyytäisimme koht. samalla tiedustella, vieläkö talvisodan invaliideja koskevien kyselykaavakkeiden täyttäminen on paljon kesken, koska ette ole vielä niitä palauttaneet? Teillähän oli niitä aika vähän, 11 invaliidia, joten ne lienevät jo suurin osa valmiina, jotakin ette ehkä ole vielä tavanneet ja siksi ette ole vielä lähettäneet meille."

Kirjeenvaihto saman asian tiimoilta vielä jatkui. 14.1.1944 Hilja Aunola lähestyi jälleen Lilli Hirvilammia toteamalla: "Oheisena lähetämme lisää talvisodan invaliideja koskevia kaavakkeita. Palauttamanne kaavakkeet olivat selvästi täytettyjä ja oikein hyvä oli, kun olitte taakse merkinnyt korttiin tarvittavia tietoja. Kiitos paljon huomaavaisuudestanne."

Avustustoiminta oli erittäin tarkoin valvottua ja kontrolloitua. Jokaisesta lahjoitetusta avustussummasta ja vaatepaketista saaja allekirjoitti lahjoituksen yhteydessä olleen saajan todistuksen, joka lähetettiin tilityksen yhteydessä Helsin-

kiin.

Avustustoiminta yhdyslotan järjestämänä ja avunanojen henkilökohtainen kirjeenvaihto yhdyslotan kanssa jatkui useita vuosia. Kun lottajärjestö täytyi lakkauttaa vuonna 1944, avustustoiminta jatkui, ja yhdyshenkilö säilyi samana. Kirjeiden otsakepuhutteluna oli nyt paikallishuoltaja tai rouva Lilli Hirvilammi.

Avustustoiminta ja invalidien asioiden hoito oli varsin laajaa ja aikaavievää. Monet väsyivät näiden asioiden kanssa. Lisäksi paikallishuoltajille itselleen tuli toiminnasta kuluja, joita ei Sotainvaliidikeskus voinut aina hoitaa. Kauniin kiitoksen toimistaan Lilli Hirvilammi sai Hilja Aunolalta jatkosodan viime päivinä 25.4.1945 päivätyn kirjeen mukaan.

"...Kaikki eivät ole niin alttiita ja innostuneita tässä invalidihuoltotyössä, kuin Te, etenkin kun LS (Lotta Svärd) järjestö lakkautettiin, joten heidän tulisi vain omasta vapaasta halustaan toimia tässä. Toisinaan se on kuin kivireen vetämistä minunkin kohdallani enkä saa heitä millään innostumaan mitenkään toimimaan. Ehkä se on tämä harva asutus ja huonot kulkuyhteydet, ettei saa parempaa kosketusta asianosaisiin. Ja itsekullakin on omat työnsä, joten tällainen vapaaehtoinen palkaton sosiaalinen työ jää vaille huomiota. Mutta uskon, että Teillä niinkuin minullakin on joskus sellaisia tyytyväisyyden hetkiä, jolloin on niin hyvä olla, kun on jotain kovasti yrittänyt auttaa ja se menee läpi, kuten teillä nämä perusavustukset. Sellainen kannattaa vaivan tällaisinkin aikoina ja itsehän ne invalidit koettavat hommata niitä papereitaan kokoon, kunhan vaan neuvoo, mitä siihen tarvitaan."

Syksyyn 1946 saakka invalidien avustustoiminta oli SPR:n organisoimaa. Hilja Aunolan viimeinen kirje on näin historiallisena asiakirjana aiheellinen julkaista kokonaan.

SUOMEN PUNAISEN RISTIN
RAAHEN SOTAINVALIIDIKESKUS

RAAHE, KIRKKOK. 32.
PUHELIN 186.

Raahе, _____ elo _____ kuun 27 p:nä 194 6

Paikallishuoltaja Lilli Hirvilammi, Vihanti

Koska tämän kuun avustusrahoista on vielä 1000 mk käyttämättä, lähetän sen Teille, että saatte antaa sen jollekin tarpeessa olevalle invalidille. Tämä onkin sitten viimeinen avustuserä, jonka voimme lähettää, koska tämä SPR:n toiminta loppuu kokonaan tämän kuun lopussa täältä Raahesta. SV huolehtii tästä lähtien paikkakunnallisista asioista ja Vihanti kuuluu Pohjois-Pohjanmaan SVpiiriin, jonka olinpaikka on Oulussa. Siellä hoitelee asioita rouva Elna Boström, joka on ollut

SPR:n työssä, ja hänen puoleensa toivon Teidän kääntyvän, jos huomaatte jotain invaliideja koskevia asioita. Osoite on Kirkkok. 5. Niistä ratkaisematta olevista perusavustuksista en tiedä mitään vielä, mutta niihin oli pantu, että lähettää rahat Teille, jos myönnetään. Niinhän ne ovat ennenkin tulleet. Jos tulevat tänne niin toimitan kyllä Teille.

Olen hyvin kiitollinen Teille erittäin hyvästä yhteistyöstä ja suurenmoisesta myötämielisyydestä invalidien asiaan. Te olette todella paljon toimineet paikkakuntanne invalidien hyväksi ja toivottavasti he itsekin ovat sen kiitollisuudella panneet merkille. Toivon, että mahdollisuuksienne mukaan vieläkin autatte heitä ja koettatte ottaa yhteyden joko Helsinkiin suoraan SPR:n tai Oulun kautta, että asiat menisivät eteenpäin.

Parhain terveisin
S.P.R:n ja S.V:n
Raahen Sotainvaliidikeskus
Hilja Aunola

1.3. Toiminta ja varojen keruu

Sotien jälkeen perustettujen sotiin liittyvien yhdistysten pääasiallinen toiminta on ollut erimuotoista avustus- ja huoltotyötä. Omaehtoiseen avustustoimintaan oli löydettävä myös rahaa. Edellä kerrottu huoltotyö oli valtakunnan tason mahdollisuuksien varassa organisoitua toimintaa. Myös omaehtoista varojen keruuta tarvittiin.

Yhtenä mahdollisuutena oli Vihannissakin käytetty, mutta varsin tuntemattomana unohduksiin jäänyt "VIERASVERO", jonka Sotainvalidien Veljesliitto ideoi ja käynnisti. Oheisesta esittelystä saamme tuntuman ideaan.

Vihannissakin "Vierasvero"-lipasta käytettiin jossain määrin. Tiedetään, että esimerkiksi 1944 lippaita oli jaettu seuraavasti: Jaakko Kotila 1, R. Sauriala 2, Sk:n Esikunta - Mikkela 6, Säästöpankki 1, Luukinen 3, Osuuskauppa 4, Hirvilammi 5.

Vihannin Alaosaston sihteeri Veikko Maarala lähetti mm. Lilli Hirvilammille lippaita. Kirjeessä oli myös seuraava ohje: "Vierasverolippaat laitetaan seinään siten, että lyödään 2 naulaa 7 sm päähän toisistaan, kansi käännetään laidan sisäpuolelle siten, että reiät tulevat kohakkain. Näistä reistä sitten naulat, sitten voipi sinetoita niillä paperilapuilla joka haluaa. Se on kunkin oma asia."

Varojen hankinta osaston huoltotoimintaan on ollut monenlaista. Sotien jälkeen järjestettiin erilaisia huvitilaisuuksia, joista kertyi osastolle tuloja. Myöhemmin

"VIERASVERO"

Tämä pieni rahalipas pyytää vaatimattoman paikan eteiseen seinällä. Sen tehtävä on se, mikä tämäntapaisten lippaiden yleensä: kerätä rahaa.

Kuitenkin tämä lipas aikoo kerätä rahaa erikoisella ja, toivoaksemme, miellyttävällä tavalla.

Laatikon kylkeen painettu sana "Vierasvero" paljastanee menetelmän. Kun Teillä on ollut vieraita, jotka ovat viettäneet kodissanne hauskoja hetkiä, ja kun nämä vieraat sitten ovat pois lähdössä, ei liene sopimatonta, jos Te viittaatte tähän pieneen rahalippaaseen ja pyydätte vieraitanne maksamaan pienen "vierasveron" sotainvaliidien hyväksi.

Kun Te puolestanne olette vieraisilla ystävien tai tuttavienne luona, joudutte Tekin ehkä puolestanne maksamaan tätä "vierasveroa". Olemme kuitenkin varmat siitä, että jokainen maksaa tämän "veron" ilomiehellä, hyvästä sydäimestä, täysin ymmärtäen sen tarkoituksen ja käytön tärkeyden. Maamme kodeille, joiden puoleen tässä asiassa käännyimme, on sotainvaliidien asia ilman muuta selvä. Päämääränä on, että jokaisen sotainvaliidin elämä tehdään siedettäväksi, jopa onnelliseksi.

Näitten pienen rahalippaiden sisältö menee ilman välikäsiä sotainvaliidien hyväksi. On ajateltu täten saaduista varoista perustaa erikoinen Omatalo-rahasto, jonka hoitaa Sotainvaliidien Veljesliitto, sotainvaliidien oma järjestö.

Näitä rahalippaita jaetaan vain rajoitettu määrä. Ne kodit, jotka eivät tällä kertaa saa lippaita, tulevat aikanaan "vuoroon"; tarkoitus on, ettei joka kodissa yltäikää ole "veronkantoa".

Lippaat voidaan sulkea, jos niin halutaan, mukana seuraavalla liimapaperilla, mutta voidaan ne jättää sulkemattakin, koska tämä "vero" on kunkin perheen ja Veljesliiton keskeinen asia, eikä julkinen rahankeräys. Laatikot tyhjennetään muutaman kerran vuodessa. Ne ovat lailla suojatut, eikä mikään muu järjestö kuin Sotainvaliidien Veljesliitto ole oikeutettu käyttämään nimitystä "Vierasvero". Jos ystävännekin, jolla tällaista lipasta ei vielä ole, sellaisen haluaisivat, voivat he sen saada Sotainvaliidien Veljesliitosta, os. Helsinki, Kaisaniemenk. 6A, Puh. 69682.

Tämän esittelyn jälkeen jätämme rahalippaan huostaanne, toivoen, että lämpimät kädet silloin tällöin pudottavat pienen rahan sen aukosta sisälle.

Sotainvaliidien Veljesliitto

V. Falve *Lau Perttula* *Ilmari Korvas*

KENRAALILUUTNANTTI, SOTAINVALIIDEN VELJESLIITON PUH. JOHT.

SOTAINVALIIDEN VELJESLIITON VARAPUH. JOHT.

SOTAINVALIIDEN VELJESLIITON PÄÄSIHTEERI.

Emmi Piiskari

SOTAINVALIIDEN VELJESLIITON PROPAGANDAJAOSTON PÄÄLLIKKÖ.

tämä toiminta on jäänyt kokonaan pois.

Alkuvuosina valtakunnallisesti kerättiin listoilla rahaa ja viljatuotteita, viime vuosina pelkästään rahaa. Apuna keräyksen suorittamisessa nyt jo monena vuonna ovat olleet varusmiehet. Adresseja ja arpoja myymällä on myös saatu vähän rahaa kokoon. Monet yksityiset ja yritykset ovat lisäksi tukeneet osaston toimintaa rahallisesti, josta osasto on erittäin kiitollinen.

Keräyksellä saaduista varoista suurin osa jää osaston käyttöön, osa menee Pohjois-Pohjanmaan Piirille, osa Veljesliitolle. Kuitenkin Piiri palauttaa näitä varoja perusavustuksien muodossa takaisin esimerkiksi asuntojen korjauskuluihin.

2. Vihannin Aseveljet r.y. ja yksi asevelitalo

Talvisota oli kova koettelemus vihantilaisille. Lyhyen, mutta raskaan sodan jälkeen kannettiin sodan muistoja ja kokemuksia mukana. Isänmaallisuus oli saanut uutta pohjaa ja voimaa sodan yhdistäessä eri kansalaispiirit.

Talvisotaan osallistuneet vihantilaiset halusivat jatkaa talvisodan hengen yhdistäminä. Näin Vihantiin perustettiin 20.10.1940 Vihannin Aseveljet r.y. Yhdistyksen tavoitteena oli talvisodassa vallinneen asevelihengen mukaisesti toimia lähinnä sotaorpojen, invalidien ja puutteessa olevien aseveljien aseman helpottamiseksi.

Yhdistyksen toiminnasta emme ole saaneet käsiimme aineistoa. Käytössämme on vähäinen kirjeenvaihto, joka käytiin yhden asevelitalon kohtalosta. Erimielisyys syntyi Lotta Svärd Korvenkylän paikallisosaston ja Vihannin aseveljien kesken Uhtualla veistetyin asevelitalon sijainnista ja omistajasta.

Korvenkylän lotat taistelivat sinnikkäästi talon puolesta ottaen yhteyttä myös Uhtualla toimineeseen yksikkö 5002:n päällikköön majuri O. Marnoon. **Annikki Harmaalan ja Anna-Liisa Kintamon** 8.2.1944 päiväämä ja allekirjoittama kirje on seuraavanlainen.

"Pyydämme palauttaa mieleen sen ajan, kun Vihannin kotiseutukiertue kävi Uutena Vuotena 1943 vierailmassa Uhtuan suunnalla. Tällöin sovittiin mm. siitä, että yksikön 5002:n toimesta rakennetaan Lotta-Svärd yhd. Korvenkylän paikallisosastoa varten toimitalo ehdolla, että täältä kerätään rakentamisessa tarvittavat työkalut. Nämä kerättiin Korvenkylän Lottien aloitteesta ja lähetettiin aikanaan Vihannin Sk:n kautta k.o. yksikölle.

Nyttemmin talon valmistuttua ja saavuttua Vihantiin, pidätti Sk:n paikallispuol-

likkö talon Kirkonkylälle väittäen, että se on luvattu Aseveljien toimitaloksi Vihannin Kirkonkylälle, eikä Korvenkylän lotille.

Tämän johdosta pyydämme kohteliaimmin arv. todistustanne siitä, että talo on todella heti alunperin tarkoitettu Korvenkylän Lottain toimitaloksi, voidaksemme sen perusteella siirtää talon Korvenkylään sille varatulle tontille.

Samalla mainitsemme, että asiain tässä vaiheessa ollen olemme puhutelleet täältä olevia sotilaita, jotka ovat olleet taloa rakentamassa ja ovat he meille vakuuttaneet rakentaneensa taloa Korvenkylän lotille.

Jäämme odottamaan arv. todistustanne."

Jo 11.2.1944 majuri O. Marno antoi varsin diplomaattisen vastauksensa.

"Viitaten kirjeeseen 8.2.44 ilmoitan keskustelussa Vihannin kotiseutukiertueen kanssa 1943 tullessi siihen käsitykseen, että k.o. talo rakennetaan kahvilaksi puuttenalaisten aseveliperheiden tukemiseksi lottien välityksellä, joten näin ollen talo tulisi olemaan lottien hallinnassa."

Lotta Svärd yhdistykset täytyi lakkauttaa Neuvostoliiton rauhanehtoien mukaisesti vuoden 1944 aikana. Niinpä saman vuoden lopulla Korvenkylän "entiset lotat" Annikki Harmaala ja Anna-Liisa Kintamo olivat kuitenkin jälleen asialla saman talon tiimoilta. Nyt he lähestyivät Oulun Asevelipiiriä 12.12.1944 päivätyllä kirjeellä.

"Viitaten mukana seuraaviin jäljennöksiin joista selviää k.o. asevelitalo kuuluneeksi silloisen Lotta-Svärd yhdistyksen Korvenkylän paikallisosaston hallintaan, ilmoitamme 21.11.44 pidetyn kokouksen päätöksen mukaisesti luvanneemme lahjoittaa mainitun talon soteleski Tyyne Lunkille, mikäli Asevelipiiri antaa tähän suostumuksensa.

Soteleski Tyyne Lunkin mies kersantti Antti Lunki kaatui Tornion Röytässä, jättäen jälkeensä lesken kolmen pienen lapsen kanssa ja he ovat täysin varattomia. Samoin kaatuneen ja lesken vanhemmat ovat aivan varattomia.

Vielä huomautamme, että samanaikaisesti talon lahjoittamisesta päätettäessä, lahjoitettiin soteleski Tyyne Lunkille 4000 markkaa mainitun talon rakennuskustannuksia varten. Lisäksi ovat kyläläiset luvanneet avustaa kaikin tavoin talon rakentamisessa.

Edellä olevaan viitaten jäämme odottamaan Asevelipiirin suostumusta k.o. asevelitalon luovuttamiseksi soteleski Tyyne Lunkille, että talon rakennustyöt voitaisiin alkaa mahdollisimman pian."

Heti kirjeen saavuttua 13.12. Asevelipiirin piirisihteeri lähetti vastauskirjeen kylläkin Vihannin Aseveljet r.y.:lle. Kirje oli vain tiedoksi suostumuksen anojille.

"Asevelipiiri lähettää oheisena Annikki Harmaalan ja Anna-Liisa Kintamon kirjelmän asevelitalon luovuttamisesta soteleski Tyyne Lunkille. Asevelipiirillä ei ole mitään sitä vastaan, että ko. talo luovutetaan mainitulle soteleskelle, mutta pitää asiallisena, että se annettujen ohjeiden mukaan tulee lasten nimiin ja että aseveliyhdistys ryhtyy hanketta toteuttamaan. -Aseveliyhdistykselle toimitalon saaminen olisi kylläkin suotavaa, mutta tärkeämpää on kuitenkin vielä tässä vaiheessa soteleskiperheelle oman kodin hankkiminen."

Aseveliterveisin Lauri Järvi.

Jotenkin jälkijättöiseltä tuntuu edellä käyty kirjeenvaihto, sillä 29.11.1944 oli allekirjoitettu seuraava luovutuskirja.

Luovutuskirja

Täten luovuttaa Vihannin Aseveljet r.y. omistamansa kauppakirjalla 19/10 1943 Eevi Katariina Hietamäeltä ja Eini Maria Hietamäeltä Tekosen tilasta r.N:o 4:22 ostamansa n. 0.70 ha suuruisen maa-alueen siinä olevine rakennustarpeineen Soteleski Tyyne Hilja Lunkille ja hänen lapsilleen Arvo Matias, Aili Marjatta ja Asko Juhani Lunkille ja tapahtuu tämä luovutus lahjana joten mitään kauppahintaa ei ole nyt suoritettu, eikä vastaisuudessa tule suoritettavaksi.

Luovutuksen vastaanottajat saavat alueen rakennustarpeineen heti haltuunsa ja ovat oikeutettuja erotuttamaan sen itsenäiseksi tilaksi jolle on nimeksi määrätty "Aseveli".

Tässä luovutuksessa ei seuraa muuta irtaimistoa kun edellämmainittu, eikä tämän yhteydessä ole muutoinkaan irtaimistoa luovutettu.

Vihannissa marraskuun 29 päivänä 1944

Toivo Palonen Kustaa Hirvilammi

Edelläolevan kiitollisuudella hyväksymme.

Omasta ja lastensa Arvo Matias, Aili Marjatta ja Asko Juhani Lunkin puolesta heidän luonnollisena holhoojanaan

Tyyne Lunki

3. Vihannin Sotaveteraanit jo yli 30 vuotta

Tämän katsauksen sisältö ja rakenne myötäilee **Teuvo Pentinlehdon** kokoamaa historiikkaa, minkä puolestaan laajensi ja täydensi **Elma Kotila** esittäen sen Vihannin Sotaveteraanit ry:n 30 -vuotis- ja Naisosaston 20 -vuotisjuhlassa 1995.

Ennen yhdistyksen perustamista vihantilaisia sotaveteraaneja oli kuulunut Raahan ja ympäristön Sotaveteraanien Huoltoyhdistykseen, joka perustettiin Raahessa. Varsin paljon lampinsaarelaisia veteraaneja kuului puolestaan Oulaisten Sotaveteraaniiyhdistykseen.

Ajatus oman yhdistyksen perustamisesta syntyi, kun Oulaisten yhdistys järjesti tiedotustilaisuuden vihantilaisille sotaveteraaneille Vihannin Nuorisoseurantaloon 22.10.1965. Kutsua noudatti 25 paikkakuntalaista. Tässä kokouksessa päätettiin yksimielisesti perustaa oma paikallisyhdistys, jolle hyväksyttiin säännöt ja nimeksi Vihannin Sotaveteraanit ry. Ensimmäiseen johtokuntaan kuuluivat puheenjohtaja **Paavo Pasanen**, varapuheenjohtaja **Gunnar Laatio**, sihteeri **Eino Erkkilä**, rahastonhoitaja **Vilho Heinonen** johtokunnan ulkopuolelta sekä jäsenet **Hannes Rajaluoma**, **Kaarlo Hyvärinen** ja **Ernst Vanhatalo**.

Yhdistys virallistettiin merkitsemällä se yhdistysrekisteriin 15.12.1965.

Ensimmäisenä syksynä pääasiallinen toiminta oli kerätä yhdistykseen jäseniä,

Vihannin veteraaneja kokoontuneina Osuuspankin kerhohuoneessa vuonna 1987.

joita liittyikin 244. Jäsenmaksu oli 2 mk vuosijäseneltä ja 20 mk ainajäseneltä. Jäsenmäärä oli suurimmillaan 1960-1970 lukujen taitteessa noin 300. Jäsenmäärä onkin siitä lähtien koko ajan supistunut lähinnä paikkakunnalta poismuuton tai jäsenten kuoleman johdosta. Vuoden 1995 lopussa jäseniä oli 135.

Kunniajäseneksi on kutsuttu v. 1972 Gunnar Laatio, joka toimi pitkään yhdistyksen varapuheenjohtajana kunnes siirtyi Sotaveteraaniliiton tehtäviin. Vuonna 1978 kutsuttiin kunniajäseneksi yhdeksän elossa olevaa vapaussoturia, jotka sittemmin kaikki ovat siirtyneet ajasta iäisyyteen.

Yhdistykselle perustettiin naisjaosto 11.3.1970. Perustavassa kokouksessa olivat mukana Tyyne Kuparinen, Esteri Kaskinen, Julia Rajaluoma, Anni Junnikkala ja Anni Jutila. Sotaveteraanien puolesta Paavo Pasanen, Hannes Rajaluoma ja Tatu Mattila. Ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin Tyyne Kuparinen ja johtokunnan jäseniksi Julia Rajaluoma, Niina Myllylä, Alli Heinonen, Elvi Sipilä ja Anni Jutila. Sihteerinä toimi Ester Kaskinen, rahastonhoitajana Anni Junnikkala ja varapuheenjohtajana Bertta Karttunen. Jäsenmaksu oli 1 markka. Jaoston jäsenmäärä on ollut 150-180. Vuoden 1995 lopussa jaostossa oli 156 jäsentä.

Kesällä 1974 naisjaosto lahjoitti yhdistykselle lipun. Vihkimistilaisuus oli seurakuntatalossa 9.6.1974.

Veteraanitalojen rakentaminen aloitettiin vuonna 1972. Ensimmäinen talo valmistui vuonna 1973. Siinä oli asunto 11 perheelle. Asukkaat muuttivat taloon välittömästi. Toisen talon rakentaminen aloitettiin heti ensimmäisen valmistuttua. Asuntohallitus myönsi kesäkuussa 1973 Vihannin Sotaveteraanit ry:lle asuntolainaa 240.000 mk.

Rakennusaikaiseen rakennustoimikuntaan kuuluivat rakennusmestari Kalevi

Veteraanitalo I talvella 1987.

Vetaraanimaja Mäntylammella talvella 1987.

Huttunen, Paavo Pasanen, Pekka Möttönen ja Arvo Jutila. Toisen talon perustamistoimikuntaan valittiin Paavo Pasanen, Torsti Vuopionperä, Pekka Möttönen, Niilo Junnila ja Veikko Siltanen.

Vuonna 1976 alettiin puuhata veteraanimajaa yhteiseksi kokoontumispaikaksi. Vihannin Urheilijat lahjoitti tontin Mäntylammelta, ja kunta lahjoitti vanhan Säästöpankin rakennuksen. Pettymyksen tuotti vanhan rakennuksen heikko kunto, jonka takia suunnitelmia muutettiin ja ryhdyttiin rakentamaan aivan uusi rakennus. Rakennuspiirustukset laati kunnan rakennusmestari Esko Vuokila. Veteraanit olivat innolla mukana rakentamassa, kuka työn muodossa, kuka lahjoittaen tukkeja tai muuta rakennustarviketta. Maja onkin rakennettu melkein talkootyönä. Talkootyön lisäksi mukana oli kaksi paikallista kirvesmiestä. Naisjaosto osallistui tietenkin huolehtimalla muonituksesta.

Avoimien ovien päivää vietettiin sitten keväällä 1979. Silloin heräsi ajatus myös saunan rakentamisesta. Näin jatkettiin rakentamista ja saunakin valmistui jo 1980.

Majan vihkiminen sai juhlat puitteet, sillä se oli samalla Vihannin Sotaveteraanien 15 -vuotisjuhla ja naisjaoston 10 -vuotisjuhla.

Juhlapäivä alkoi jumalanpalveluksella kirkossa, minkä jälkeen oli kunniakäynti sankarihaudoilla. Majalla vihkimisen suoritti kirkkoherra Esa Malkamäki, ja juhlapuheen piti Sotaveteraaniliiton puheenjohtaja Gunnar Laatio.

Sosiaalista henkeä ja auttamisen halua on ollut aina veteraanien keskuudessa. Ensimmäisellä toiminnan vuosikymmenellä oli yhtenä toimintamuotona vaikeuksissa olevien veteraanien auttaminen. Talkoilla korjattiin asuntoja, rakennettiin saunaa

tai navettaa. Yhdelle veteraanille kerättiin siemenviljaa. Keräys tuotti 410 kg ohraa ja 10 kg kauraa. Talkootunteja kertyi satoja vuoden aikana. Niukat rahavarat hieman rajoittivat avustamista, mutta silloin pantiin keräys käyntiin tai pyydettiin apua veteraanipiiriltä tai kunnalta.

Alkuaikoina laitettiin heikossa taloudellisessa asemassa oleville veteraaniperheille joulupaketteja. Tässä toiminnassa naisjaosto auttoi keräämällä mm. arpajaisilla varoja ja ollen mukana paketoimassa lahjatavarat. Tästä toiminnasta on jäänyt perinne siinä muodossa, että jouluksi on veteraanien leskille viety joulutähti, veteraanikalenteri ja kynttilä.

Varojen keräyksessä on käytetty monenlaisia tapoja. On kerätty loppuja. On aloitettu rautaromun keräys, joka jatkuu edelleen. Erittäin huomattavia määriä romua on saatu Lampinsaaresta kaivoksen lopettamisen jälkeen, vuonna 1990 jopa 80.000 kg. Myös siivoustalkoot kaivoksen rikastamolla tuotti sievoisen summan.

Kansanperinnettäkin on säilytetty. Yhtenä vuotena kasvatettiin ruista ja puitiin vilja riihessä vanhaan malliin ja jauhot myytiin 10 kg pusseissa. Viime aikoina on neljänä vuotena ollut hiilimiilu Alpuassa Ikosen pelolla.

Toimintaa vuosien varrella ovat myös avustuksin tukeneet Veteraanipiiri, Vihannin kunta ja seurakunta sekä eri yhteisöt ja yksityiset henkilöt.

Veteraanikuntoutusta on ollut vuodesta 1978 lähtien. Siihen Vihannin kunta on antanut määrärahan. Vuosina 1991 ja 1992 kuntoutettiin oman kunnan fyysikaalisissa laitoksissa sota-ajan kotirintamalla olleita naisia yhteensä 68.

Yhdistyksellä on ollut viime vuosina innokasta retkitoimintaa. On lähdetty joukolla liikkeelle niin liittokokouksiin kuin vain tutustumaan omaan kotimaahan. Niinpä yhdessä onkin reissattu Suomea ristiin rastiin.

Ruisjauhojen pussitustalkoot veteraanimajalla.

Hiilimiilun rakentaminen syksyllä 1988.

Retkeläiset 'Kivitiipussa' Lappajärvellä 1993.

Yhdistyksellä on myös hengellistä toimintaa. Veteraaniviikolla on ollut kirkkopyhä, johon on liittynyt kunniakäynti sankarihaudoilla. Juhlia ja kunniakäyntejä sankarihaudoilla yhdessä seurakunnan ja kunnan kanssa on järjestetty vuosittain myös kaatuneiden muistopäivänä, kansallisena veteraanipäivänä ja luonnollisesti itsenäisyyspäivänä. Jokaisen veteraanin arkulle on jo vuosien ajan laskettu yhdis-

Sotaanlähdön muistokivi paljastettiin veteraanien juhlassa 28.10.1990.

tyksen ja seurakunnan nimissä havuseppele, jonka seurakunta on kustantanut.

Perinteeksi on muodostunut jokasyksyinen virsilauluilta, mikä tavallisesti on pidetty Veteraanimajalla.

Veteraanipäivään liittyen on viime vuosina huomioitu myös nuoret. Niinpä veteraanit ovat käyneet kouluissa kertoilemassa sodan ajan tapahtumista nuoria kiinnostavalla tavalla.

Veteraanien aloitesta on kunnantalon seinustalle pystytetty muistojen kivi sotaanläheneiden kunniaksi. Sen paljastustilaisuus oli Veteraaniyhdistyksen 25 -vuotisjuhlan yhteydessä 1990. Kiven saamista myötävaikuttivat niin Lions Club kuin Vihannin kaivoksen henkilöstö.

Naisjaosto on ollut koko toimintansa ajan monessa mukana. He ovat järjestäneet vuosittain myyntipöytiä Vihannin markkinoilla sekä joulumyyjäisissä seurakuntatalossa. Päiväkahvitilaisuuksia naiset ovat laittaneet kesäisin Mäntylammella ja talven aikaan eri kylillä. Miesten talkoihin naiset ovat osallistuneet vuosien varrella "muonituslottina". Yhdistyksen taloudesta naiset ovat myös kantaneet huolta järjestämällä arpajaisia.

Veteraaninaisten toiminnan kuvaukseen haluavat kertoa vielä lisää myös **Annikki Pasanen** ja **Eeva Kaurala**.

Ensimmäisiä töitä oli jäsenmaksujen keräykset ja pikkujoulujen järjestelyt. Pikkuhiljaa tuli mukaan tupaillat, joita pidettiin vuoron perään kunkin kotona.

Suurin osa jäsenistämme oli toiminnan alkuaikoina vielä työelämässä. Työ ja kotiaskareet häiritsivät harrastuksia. Omat työt kuitenkin unohdettiin, kun päästiin vauhtiin. Oikein kunnan sysäyksen saimme, kun Eeva Kaurala järjesti meille Lyijyhiihdon muonituksen Vihannin kirkonkylän ja Möykkylän koulun välille. Velli

Naisjaoston johtokunta kokouksessaan.

keitettiin kirkonkylän ala-asteella keittolassa ja sieltä kuljetettiin urheilukentälle ja Möykkylään. Liiton puheenjohtajalle Gunnar Laatiolle muistettiin keittää aina hänen haluamansa vesivelli. Tämä muonituspuuha oli varma ja vakiutuinen suurehko

tulolähde veteraaniniaisilla. Homman hoidimme siihen saakka, kunnes Lyijyhiihdot lopuivat.

Eri tilanteissa hoidimme aina meiltä pyydetty kahvitarjoilut.

Miehistä oli vielä samoin suurin osa työelämässä, joten rahankeruu jäi naisten tehtäväksi, tosin miesten avustamana. Saadut varat käytettiin enimmäkseen retkiin, majan sisustukseen, astioihin, ym.

Majan rakentamisen aikana apumme oli enimmäkseen muonituksen järjestämisestä. Muistamme, kun maja oli valmis ja Paavo Pasanen ilmoitti, että velkaa on 200 markkaa. Silloin naisten puheenjohtaja Bertta Karttunen lupasi, että kun pankki aukeaa huomenaamuna, ette ole velkaa markkaakaan. Velka maksettiin naisten pankkitililtä.

Markkinat ja myyjäiset ovat oma lukunsa. Joka kevät markkinoille ilmestyvät veteraanit naisineen. Kahvikoju nostetaan pystyyn, ja kahvi munkkeineen käy kaupaksi. Markkinakansa kehuu, että hyvää on kahvi ja halvalla myytte. Myymmehän me, koska emme halua rokottaa kättä, joka meitä auttaa. Joulumyyjäisissä myydään leivonnaisia, käsitöitä ja arpoja. Usein järjestämme myös erillisiä suurempia arpajaisia.

Nyt on kiitoksen aika työn tai lahjoitusten merkeissä meitä tukeneille. Työmme jatkuu vielä.

Toiminnassa pitkään uurastaneita:

Paavo Pasanen	hallituksen puheenjohtaja	1965 -
	edustaja piirihallituksessa	1972 -
	edustaja työvaliokunnassa	1972 -
	edustaja liittovaltuustossa	1972 -
Gunnar Laatio	hallituksen varapuheenjohtaja	1965 - 1971
	edustaja piirihallituksessa	1965 - 1971
	edustaja työvaliokunnassa	1965 - 1971
	edustaja liittovaltuustossa	1965 - 1971
Kaarlo Hyvärinen	hallituksen varapuheenjohtaja	1972
	hallituksen jäsen	1965 - 1972
Osmo Verkasalo	hallituksen varapuheenjohtaja	1973 - 1986
	hallituksen jäsen	1973 -
Einari Asumaniemi	hallituksen varapuheenjohtaja	1986 -
	hallituksen jäsen	1977 -
Vilho Heinonen	taloudenhoitaja	1965 - 1972
Paavo Kaurala	taloudenhoitaja	1973 - 1987
	hallituksen jäsen	1971 -
Pauli Klemetti	taloudenhoitaja	1988 -

Eino Erkkilä	hallituksen jäsen	1988 -
	sihteeri	1965
Tatu Mattila	hallituksen jäsen	1965 - 1966
	sihteeri	1966 - 1973
Toivo Ronkainen	hallituksen jäsen	1965 - 1974
	sihteeri	1974
Esko Ristola	hallituksen jäsen	1973 - 1974
	sihteeri	1974 - 1990
Teuvo Pentinlehto	hallituksen jäsen	1983 -
	sihteeri	1990 -

Naisjaostossa ovat toimineet

puheenjohtajana

Tyyne Kuparinen	1970 - 1975
Eeva Kaurala	1975 - 1977
Bertta Karttunen	1978 - 1989
Mirjami Laine	1990 -

sihteerinä

Ester Kaskinen	1970 - 1975
Bertta Karttunen	1976 - 1977
Eeva Kaurala	1978 -

Vuonna 1993 alkoi Vihannin veteraaneilla suuri urakka tämän matrikkelin aikaansaamiseksi. Yhdessä kunnan ja seurakunnan, sotainvalidien, leijonien ja reserviläisjärjestöjen valitsemista edustajista muodostetun matrikkelitoimikunnan kanssa työ on nyt päätöksessä. Niinpä tällekin historiikille tuli kunnianarvoisa julkistamisen mahdollisuus.

Kaisu Jaakola

Koti, Uskonto, Isänmaa

Lähdit kerran sinne jonnekin,
tuli käsky: miehet aseisiin.
Et tahtonut lähteä taistelemaan
mut' niin vaati nyt koti ja isänmaa.

Jäivät kyynelsilmin jälkeesi katsomaan,
ja rukoilivat Luojalta sua palaamaan.
Viel' kerran käännyit kotitanhuaa päin,
"kerran viimeisenkö kaiken eessäni näin".

Jouduit keskelle sotaa julmimpaa,
me nuoret voimme vain aavistaa.
Kun sota kylvää tuskaa, kuolemaa,
ei nuoruuden unelmaa voi rakentaa.

Parhaat vuotesi vierivät melskeissä sotien,
et uskonut koittoon päivän viimeisen.
Mut' kerran sait kuulla ilosanoman,
oli rauha tullut ylle rintaman.

Aseet laskit pois hiljaa huokaisten,
ja polvistuit edessä Jumalan kasvojen.
En, en oisi jaksanut enempää,
käsin mustin peitit kyyneltä kimmeltävää.

Hartaasti astelit luo valkoristien,
tahdoit mennä kertomaan heille uutisen.
Veljet, ei lepopaikkaa parempaa,
kuin povi rakkaan isänmaan.

Tahdon lausua kiitoksen,
päivistä menneistä eilisen.
Teidän Sankaritekojen
vuoks' vapaa on Suomi, rantojen.

Matrikkeliosa

1. Saksan jääkärit

LAAKSO Henry Ilmari, s. 28.12.1894 Vihanti, k. 17.10.1944. Pso Maria Tawaststjerna. L: Yrjö Ilmari 22. **Jääkäri-kausi:** 17.12.1916 3.K:aan. Osallistui Misse-joen ja

Riiianlahden taisteluihin. Siirrettiin 28.3.1917 Altonan työosastoon, josta laskettiin 4.8.1917 siviilityöhön. Oli toimistoapulaisena Hampurin jääkäritoimistossa 1918-1919. **Vapaussodan jälkeen** palasi Suomeen 19.3.1919. Opettajana Keski-Pohjanmaan Skp:n aliupseerikursseilla 1919, joukkueenjohtajana ja nuorempana upseerina KSR:n 6.K:ssa 1919-1921, 8.K:ssa 1921-1925, AUK:n johtajana 1925-1926, rykmentin adjutanttina 1926-1927, nuorempana upseerina 1.K:ssa 1927-1928, 2.KKK:ssa 1928, komppanian päällikkönä PPP2:ssa (nimi myöh. JP2) 1928-1939. KadK:n kuuntelu-upseerina 1924-1925, TK:n komppanian päällikkökurssi 1928. **Ts.** JR16, JR41. Pataljoonan komentaja. Tolvajärvi, Aittojoki, Ägläjärvi. Sotien välisenä aikana pataljoonan komentajana 14.Pr:ssa. Etelä-Pohjanmaan Itäisen Skp:n esikunnassa sotilasohjaajana. **Js.** JR16. Pataljoonan komentaja. Niinisyrjä, Kangaskylä, Vannisenmäki, Kumuri, Latvasyrjä. Aunuksenlohkon komentaja. Laatokan Puolustuksen 12. Rannikkoprikaati, EsiK/JvKoulK17. IP/JvKoulK22. Sotasairaalaan 44. Haudattu Kälviän sankarihautaan. Kunm: VR3 tl k, VR3, VR4, R SVR, Ts.mm, Js.mm, Saks Mskr. Majuri.

LAAKSO Toivo Lauri, liikemies, s. 7.3.1900 Vihanti, kaatui 10.10.1941 Kontupohjassa. **Jääkäri-kausi:** 17.2.1916 3.K:aan. Osallistui Misse-joen ja Riiianlah-

den taisteluihin. Haavoittui 25.6.1916 Missetä ja oli hoidettavana kenttäsaaralassa. Palasi 3. Komppaniaan 8.7.1916, siirrettiin 19.11.1916 Täyd.joukkoon ja 13.12.1916 Altonan työosastoon. Laskettiin 4.8.1917 siviilityöhön. **Vapaussodan jälkeen** palasi Suomeen 11.12.1918. Osallistui Aunuksen retkeen kesällä 1919 joukkueenjohtajana 2.Rykmentin IP:n 3.K:ssa. Osallistui Präälän, Matrossan, Polovinan, Suollusmäen ja Säämäjärven taisteluihin. Astui palvelukseen vääpelinä KSR:n 5.K:aan. Komppanian päällikkönä Metsäsissirykmentin Hiihtopataljoonassa Vienan Karjalassa. **Js.** III/JR60. Joukkueenjohtaja. Kontupohja. Haudattu Kälviän sankarihautaan. Kunm: Js.mm, Saks Mskr. Vänr.

SAKKO Kaarlo, talonmies, s. 25.1.1880 Vihanti, k. 17.4.1959 Hattula. Pso 19 Johanna Makkonen, s. 7.1892 Kerimäki, k. 25.12.1973 Hämeenlinna. L: Kaarlo Johannes 25. **Jääkäri-**

kausi: 24.12.1915 Pion.K:aan. Osallistui Misse-joen, Riiianlahden, Schmardenin ja Aa-joen taisteluihin. **Vs.** Komennettiin pataljoonan lähtiessä Suomeen merimieheksi höyrylaiva Castoriin. Vapaussodan jälkeen palveli komppanian kuormas-

toivääpelinä Kaartin JP:ssa 1918, varastonhoitajana PionKoulP:ssa 1918-1920, puusepänerverstaan johtajana sekä räjähdysaine- ja pion.välinevaraston hoitajana PionP1:ssa 1920-1935, sot.pedagoginen kurssi 1926, talon vahtimestarina Etelä-Hämeen Skp:n esikunnassa 1939-1940. **Ts.** Kuljetusauton johtajana Etelä-Hämeen SkP:n esikunnassa. **Js.** Kanta-Hämeen SkP:n esikunnassa kuljetuspäällikkönä. Kunm: RSVR, Vml, JM, Saksan Mskr, Unk Mskr, Ts.mm, Js.mm. Jääkäri vääpeli.

2. Vapaussodassa kaatuneet

ALATALO Matti,
työmies, suutari, s. 1.1.
1892 Vihanti, kaatui 3.
4.1918 Tampereen val-
loituksessa. Vs. Vihan-
nin Suojeluskunta,
2JääkRykm/2P/3 K.
Kunm: Vs.mm, VR4.

HYTÖNEN Johan
Elis, s. 23.7.1895 Su-
miainen, kaatui 3.4.
1918 Tampereella. Vs.
2JääkRykm/2P/3K.
Messukylä, Tampere.

**JOKILEHTO Jaak-
ko**, s. 6.7.1896 Vihanti,
k. 19.3.1918 Ikaalisissa.
Vs. Krenatöörit/ Oulun
Pataljoona. Luhalahti,
Isokyrö, Ikaalinen, Vil-
jakkala. Haavoittui
17.3.18 Viljakkalassa.

**KAUNELA Juho Au-
kusti**, s. 21.7.1895 Vi-
hanti, kaatui 28.3.1918
Tampereella. Vs. 2Jääk-
Rykm/Oulun Pataljoo-
na/2K.

KIVIOJA William
Jakob, s. 1.5.1892 Vi-
hanti, k. 15.5.1918 sai-
raalassa rintamalla saa-
maansa tautiin. Vs.
Krenatöörirykmentti.
Tampere. Kunm: Vs.-
mm, VR4.

KOSKITALO Matti
Arvid, maanviljelijä, s.
20.2.1896 Vihanti, k.
29. 3.1918 Ylöjärvellä.
Vs. Krenatöörit/Oulun
Pataljoona. Tampere,
Ylöjärvi. Haavoittui
28.3.18 Epilän edustalla.

Haudattu Ylöjärven sankarihautaan.

**MYLLYLÄ Antti Atri-
aani**, maanviljelijä, s. 4.
11.1894 Vihanti, kaatui
3.4.1918 Tampere. Vs.
2JääkRykm/2P/3K.
Tampereen valtaus.
Kunm: VR4.

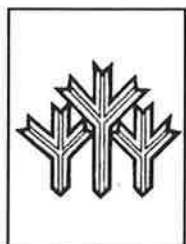

**SUONENLAHTI Jo-
han Werner**, s. 17.8.
1898 Oulu. Kaatui 17.
4.1918 Karkussa. Oulun
vapaieht. komppania.
Oulun työväentalon ja
Raatin kasarmin valtaus,
Kemin retki. Oulun I
Komennuskunta. Satakunnan rintama, Ah-
lainen, Suodenniemi, Lavia. Kunm: VR4,
Vs.mm.

VIKKI Matti Alfred,
työmies, s. 18.10.1895
Vihanti, kaatui 3.4.1918
Tampereella. Vs. Oulun
pataljoona. Messukylä,
Tampere.

3. Vapaussotaan osallistuneet

AHO Jalmari, s. 20. 11.1886 Vihanti, k. 26. 5.1970 Vihanti. Pso 37 Liisa Kantola, s. 4.5.1871 Pyhäjoki, k. 23.10.1950 Pyhäjoki. Vs. Oulun SkP/9K. Seinäjoelle 7.4.1918.

AHOLA Einari Jaakko, maanviljelijä, s. 27. 7.1889 Oulainen, k. 20.11.1975 Vihanti. Pso 32 Edit Maria Kangas, s. 25.8.1905 Oulainen, k. 3.2.1984 Vihanti. L: Anni Maria 34, Eino

Tuomas 36, Kauko Johannes 39, Veikko Matias 41, Jaakko Antero 44, Pentti Juhani 48. Vs. Oulussa koottu vapaaehtoispatallijoukko/III Rintamakomennuskunta. Tampereen valtauksen jälkipuhdistus, Lempäälä, Vilppula, Lahti. Ts. Vartiotehtävät. Kunm: Vs.mm, Ts.mm. Korpr.

AHOLA Veikko Matti, kauppias, s. 13.10.1895 Piippola, k. 24.5.1969 Kemi. Pso 30 Anna Maria Herrala, s. 25.1.1904 Haapavesi. L: Niilo Matti 31, Anja Maria 32, Eeva Liisa 33, Sisko

Marjatta 36, Eila Lilja 46 (k. 46). Vs. Haapaveden Sk:n riveissä Pohjanmaalla, etelässä 2JääkRykm/2P/3K. Tampere, Karjala. Kunm: Vs.mm.

ALATALO Frans Vilhelm, suutari, s. 17. 9.1895 Rantsila, k. 11. 2.1971 Vihanti. Pso 21 Reeta Sofia Rehula, s. 3.1.1895 Pihtipudas, k. 24.2.1975 Vihanti. L: Aune 22, Sanni 29, Aarno 33. Vs. Tampere, Viipuri. Stm.

ALATALO Matti, talollisen poika, s. 13. 11.1893 Vihanti, k. 5.6.1921 Vihanti. Pso 19 Jenny Maria Ylikangas, s. 8.12.1897 Oulainen, k. 1.2.1980 Iitti. L: Tyyne Tuulikki 20. Vs.

2JääkRykm/2P/3K. Tampere, Karjala. Kunm: Vs.mm.

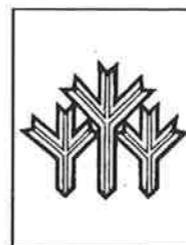
ANDTBACK Hans Birger William, liike- mies, s. 3.3.1901 Ruskeala, k. 15.4.1996 Helsinki. Pso 60 Assi Boxström, s. 1.10.1905 Helsinki. L: Kurt Jarl 39. Vs. Ryhm.johtaja. Salo.

Ts. JR62. Js. 3/RaskPsto17. Autonkuljettaja, tykkimies. Simpele, Hiitola, Kilpuansaari, Kivennapa, Mainila, Valkeasaari. Kunm: Vs.mm, Ts.mm, Js.mm. Alik.

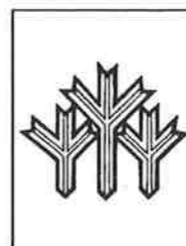

BISTER Antti, maanviljelijä, s. 13.2.1901 Valkjärvi, k. 22.3.1978 Vihanti. Pso 30 Aino Heleena Pulkkinen, s. 8.4.1911 Valkjärvi. L: Aune 30, Alpo 31, Irma 35, Raimo 37, Helga 47,

Helge 48, Kari 55. Vs. Osallistunut. Ts. Osallistunut. Js. JvKoulK13, 4/KevPsto12, ErLinnPtri. Ajomies. Kostamus, Porajärvi, Jänkajärvi, Soutjärvi, Semisvaara, Juusjärvi, Mäntyselkä, Klimetsijärvi, Tipinitsa. Alik.

FLINK Väinö Aukusti, s. 13.8.1894 Vihanti, k. 16.7.1973 Vihanti. Vs. Oulun SkP/12K, Oulun KaartinP. Ts. Jv-KoulK5, 5/ErP37. Js. Työvelvollisena.

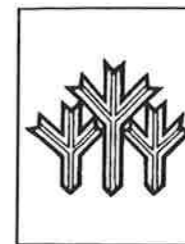
HAAPALA Heikki, s. 8.1.1892 Vihanti, k. 4.4.1971 Honkajoki. Vs. Oulun SkP/12K.

HAAPAMAA Jaakko Henrik, maanviljelijä, s. 23.12.1890 Vihanti, k. 2.5.1939 Vihanti. Pso 32 Martta Johanna Törmi, s. 21.7.1901 Vihanti, k. 30.4.1979 Vihanti. L: Paula Kaarina 33, Eila

Sisko Kyllikki 35, Antti Juhani 38 (k. 89), Pentti Jaakko Henrikki 39. Vs. Oulun SkP/3Rintamakomennuskunta. Vartiotehtävät Oulussa, Vesilahti, Kalstila, Karkku, Vammala, Vesilahti, Viiala, Toijala, Män-

tyharju, Valkeala, Inkeroinen, Kotka.

HAARALA Jaakko, s. 26.10.1892 Vihanti, k. 11.6.1944 Oulu. Pso 26 Anna Briitta Juntunen, s. 4.7.1896 Suomussalmi, k. 4.7.1935 Oulu. L: Irja 28, Liisa 30, Juhani 33. Vs. Oulun SkP/12K.

HAARALA Kaarlo Henrik, s. 12.7.1900 Vihanti, k. 23.7.1963 Vihanti. Vs. I Krenatöörirykmentti. Satakunta, Tampere. Kunm: Vs.-mm.

HALLIA Into Matias, maanviljelijä, s. 19.11. 1901 Ikaalinen, k. 5.3. 1983 Vihanti. Pso 34 Laina Rakel Korpela, s. 24.12.1907 Peräseinäjoki, k. 14.7.1973 Vihanti. L: Esko Matti 36 (k. 46),

Heikki Sakari 40, Marja Leena 46. Vs. Osallistui vapaaehtoisena Satakunnan rintamalla. Ts. Os. Kahma, KTR21. Vuosalmi. Js. KrHJ/3/JR32. Juntusranta, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P. Ryhmänjohtaja, joukkueenjohtaja. Kunm: Vm2, Vs.mm, Ts.mm, Js.mm. Kers.

HANELLA Arvid, maanviljelijä, s. 11.11. 1894 Vihanti, k. 6.3. 1963 Pattijoki. Pso 23 Jenni Sofia Lukkaroinen, s. 4.1.1894 Vihanti, k. 4.1.1972 Pattijoki. L: Elli 24, Eeva 26, Lempi

28, Pentti 31, Pauli 34. Vs. I Krenatööri-rykmentti. Kyröskoski, Ylöjärvi, Mouhijärvi, Epilä, Karkku, Lukalahti, Viljakkala, Lempäälä. Ts. JvKoulK5, 5/ErP37. Anjalankoski. Kunm: Vs.mm. Korpr.

HANHELA Juho Edvard, maanviljelijä, s. 21.12.1891 Vihanti, k. 27.7.1963 Vihanti. Vs. Oulun SkP/1/I Täydennysjääkäripataljoona. Seinäjoelle 27.4.1918.

HANHELA Set Mikael, maanviljelijä, s. 1.12.1889 Vihanti, k. 19.2.1944 Vihanti. Pso 34 Hilja Maria Kaunela, s. 8.5.1893 Vihanti, k. 9.11.1960 Vihanti. Vs. Vartiotehtävät Raahessa.

HARJU Antti Arvi, maanviljelijä, s. 13.11.1894 Vihanti, k. 10.9.1960 Vihanti. Pso 20 Kaisa Mämmelä, s. 28.6.1897 Vihanti, k. 5.12.1978 Vihanti. L: Toivo Alvar Johannes 21 (k. 79), Olavi Armas Aukusti 23 (k. 93), Lahja Elli Kaarina 25, Elma Laina Elliina 29. Vs. Lapin Rajav. Kilislampi, Kuivitsa. Ts. JvKoulK5, 5/ErP37.

HARMAALA Lauri Lahja, maanviljelijä, s. 27.7.1900 Vihanti, k. 26.9.1979 Vihanti (Kaunialan Sotavammassairaala). Pso 33 Helmi Annikki Karhi, s. 27.3.1909 Oulujoki. L.

Arja Inkeri 34, Aino Heleena 37. Vs. I KrenatööriRyk/IOulun pataljoona/IK. Ikaalinen, Luhanka, Viljakkala, Kyröskoski, Tampere, Ylöjärvi, Mouhijärvi, Lempäälä. Ts. 9SPolK. Sotapoliisi. Suomussalmi, Kuhmo. Js. Osallistui. Haavoittui 14.3.40. Kunm: Vm2, Vs.mm, Ts.mm, Js.mm. Väap.

HEIKKINEN Pekka Nestor, maanviljelijä, s. 26.2.1895 Vihanti, k. 23.1.1950 Vihanti. Pso 20 Saima Marja Karhuma, s. 19.1.1899 Paavola, k. 17.1.1963 Vihanti. L: Inkeri 22 (k. 94), Eero 24, Aaro 26, Yrjö 28, Tatu 37, Sisko 45. Vs. Oulun SkP, Pietarsaaren tykkikoulu. Tampere, Tampereen ympäristö. Ts. 10TalK. Teurastaja. Karjalan kans. Js. Uhtua, Latvajärvi.

HEINONEN Antti, muurari, s. 29.10.1894 Paavola, k. 9.4.1936 Vihanti. Pso 20 Anna Kreetta Alakangas, s. 27.2.1899 Vihanti, k. 19.3.1982 Vihanti. L: Elma 22, Alpo 23 (k. 91), Lilja 27, Kaarlo 29, Elli 32. Vs. 2JääkRykm/2P/3K. Tampere, Tampereen ympäristö, Karjala.

HEINONEN Juho, s. 5.9.1888 Paavola, k. 22.1.1957 Vihanti. Vs. Oulun SkP/12K.

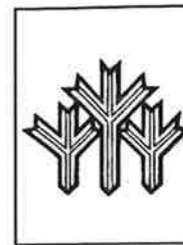
HINTIKKA Veikko Viljami, maanviljelijä, s. 18.11.1899 Hankasalmi, k. 26.11.1972 Oulu. Pso 28 Alli Amanda Nikkilä, s. 10.1.1907 Hattula, k. 15.10.1976 Oulu. L: Valma 29, Veikko 30, Aino 37, Eino-Matti 38. Vs. Osallistunut. Aunus. Ts. ErP8. Laatokan Koillispuoli. Js. JR32. Pistojoeki, Korpivaara. Haavoittui 22.7.41 Korpivaarassa. Kunm: Heimosotaristi. Stm.

HIRVILAMMI Kustaa, maanviljelijä, kunnalliseuvos, s. 2.11.1895 Lapua, k. 6.1.1975 Vihanti. Pso 28 Aura Helmi Lilja Widell, s. 18.12.1902 Raahes, k. 12.4.1976 Vihanti. L: Kaarlo 29, Maria 31, Veli 32, Anna-Liisa 37. Vs. Valkoisen Kaartin Lapuan pataljoona. Kivmies. Vippula, Länkipohja, Ori-pohja, Lempäälä, Tampere. Ts. Täydennysjoukot. Virojoki. Ajomies. Js. Kotijoukot. Kansanhuolto. Kunm: Vs.mm, SR m, Tamp.val.mr, Länkipohjan tst mr, SLR ar, Ts.mm, Js.mm, VR2. Alik.

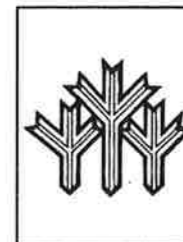
HUHTALA Juho, maanviljelijä, s. 30.8.1883 Vihanti, k. 17.8.1971 Vihanti. Vs. Oulun SkP/12K.

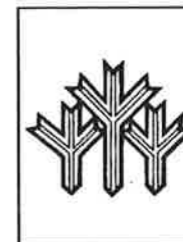
HÄKKILÄ Jaakko Iisakki, maanviljelijä, s. 25.8.1896 Vihanti, k. 9.8.1965 Vihanti. Pso 17 Lyydia Sofia Ollakka, s. 23.5.1894 Lumijoki, k. 5.2.1946 Vihanti. L: Sylvi Eliina 17 (k. 18), Pentti Isak Kullervo 18 (kaatui 41), Aino Marjatta 21 (k. 21), Esko Johan 24, (k. 45), Elma Maria 27. Vs. Oulun SkP/12K.

HÄKKILÄ Juho Edvard, s. 10.12.1894 Vihanti, k. 6.11.1973 Vihanti. Vs. 2JääkRykm-/2P/3K, KKR. Tampere, Karjala (Rajajoki). Ts. JvKoulK5, 5/ErP37.

HÄKKILÄ Matti, s. 28.8.1886 Vihanti, k. 29.1.1951 Vihanti. Vs. Oulun SkP/12K. Seinäjoelle 27.4.1918.

ISOKANGAS Heino, s. 9.5.1893 Vihanti, k. 10.5.1926 Vihanti. Pso 24 Mimmi Amalia Heikkinen, s. 25.11.1896 Vihanti, k. 11.8.1972 Vihanti. L: Pentti Julius 24 (k. 24), Pauli Kustaa 25 (k. 77), Rauni Maria 26 (k. 96). Vs. Vartiopalvelusta Raahessa ja Vihannissa.

ISOKANGAS Juhon Väinö, maanviljelijä, s. 3.7.1890 Vihanti, k. 2.2.1949 Vihanti. Pso 18 Kaisa Sofia Myllylä, s. 11.9.1895 Vihanti, k. 2.12.1962 Vihanti. L: Eino 19 (k. 48), Eemi 20 (k. 31), Elvi 23 (k. 45), Heino 25, Kerttu 26, Eila 29, Kalevi 30, Salli 33, Eero 35 (k. 37), Raili 38, Eemi 40. Vs. Oulun SkP/2K. Seinäjoelle 27.4.1918.

JUNNILA Väinö, maanviljelijä, s. 9.3.1896 Vihanti, k. 26.4.1966 Vihanti. Pso 23 Enni Sylvia Syrjälä, s. 7.6.1902 Liminka, k. 1.6.1983 Vihanti. L: Toini 25, Urho 28 (k. 80), Kalevi 35 (k. 82), Martti 37. Vs. 2 JääkRykm/2P/3K. Tampere, Karjala. Ts. ErP2, 24LK. Kivmies, sairaankantaja, Heinjoki, Latvajärvi, Vuokkiniemi. Kunn: Vs.mm. Stm.

JUNNILA Väinö Emil, s. 7.6.1895 Vihanti, k. 12.4.1926 Vihanti. Pso 23 Reeta Sofia Haarala, s. 2.2.1905 Vihanti, k. 20.3.1931 Vihanti. L: Linnea Marjatta 23 (k. 24), Irene Tuulikki 25 (k. 83), Terttu Annikki 26. Vs. Oulun I Vapaaeht. komennuskunta.

JUNTTILA Juhon Mikael, maanviljelijä, s. 13.12.1892 Vihanti, k. 17.3.1966 Vihanti. Pso 19 Iida Nikula, s. 26.3.1896 Vihanti, k.

3.9.1989 Vihanti. L: Tauno 20, Pentti 22, Terttu 26, Esko 31, Eero 35 (k. 92). Vs. Oulun 1 Krenatöörirykmentti/3P/3K. Kivmies. Ikaalinen, Kyröskoski, Viljakkala, Mouhijärvi, Karkku, Vesilahti, Lempäälä, Tampere.

JUTILA Edvard, maanviljelijä, autoilija, s. 18.3.1895 Messukylä, k. 14.1.1954 Vihanti. Pso 23 Aili Emilia Hurnasti, s. 24.9.1899 Oulainen, k. 28.11.1989 Vihanti. L: Taimi Marjatta 23 (k. 86), Matti Edvard 25, Veikko Johannes 27, Leo Eero 30, (k. 35), Kalle Kalevi 37. Vs. Vihannin Krenatööri/Oulun Pataljoona, Karjalan Kaartin Rykm/IP/1K/Viipuri. Ikaalinen, Luhanka, Viljakkala, Kyröskoski, Tampere, Ylöjärvi, Mouhijärvi. Ts. JvKoulK5, 2ErSairasautoJ, 4941. Sairasautonkuljettaja. Js. II/24LK. Varaautonkuljettaja. Haavoittui 17.4.18 Viljakkalassa. Kunn: Vs.mm. Alik.

JUTILA Kaarle Johannes, konduktööri, s. 23.6.1892 Messukylä, k. 11.2.1970 Tampere. Pso 20 Agnes Sigrig Virtanen, s. 23.1.1898 Karkku, k. 26.2.1988 Tampere. L: Helvi Annikki 26 (k. 34). Vs. 1 Rintamakomennuskunta Oulusta. Ahlainen, Suodenniemi, Salmi, Mouhijärvi, Häijää, Karkku, Lempäälä, Vammala, Vesilahti, Toijala, Mäntyharju, Kouvola, Inkeroinen, Kotka.

KAARTO Jaakko, s. 1.9.1896 Haapajärvi, k. 5.1.1972 Vihanti. Pso 17 Hilda Augusta Sakko, s. 24.6.1891 Vihanti, k. 20.1.1982 Vihanti. L: Jaakko Johannes 18 (k. 44), Aura Aino Elina 20, Fiinu Annikki 22, Milka Sofia 25 (k. 56), Taimi Valma 27, Seemi Eelis 30. Vs. Oulun SkP/12K.

KALLOVAARA Johan Immanuel, työnjohtaja, s. 29.3.1896 Kittilä, k. 18.9.1950 Vihanti. I pso 21 Greetta Johanna Perikangas, s. 12.6.1889 Oulainen, k. 4.10.1934 Vihanti. L: Väinö Johannes 22, Tauno Richard 25, Tuure Vilhelm 28, Aili Vieno Annikki 30. II pso 39 Hellin Esteri Pistemaa, s. 10.11.1911 Rantsila, k. 22.12.1979 Vihanti. L: Lauri Immanuel 41, Matti Kalervo 44, Niilo Henrikki 48. Vs. Krenatöörirykmentti/Itämeren JvRykm. Tstlähetti. Tampere, Satakunta. Ts. Linnoitustyöt Kannaksella. Kunn: Vs.mm.

KANGASNIEMI Antti Aukusti, s. 13.11.1889 Vihanti. Pso 19 Edit Augusta Lumijärvi, s. 11.9.1900 Vihanti. L: Aarne Nestor 20, Pentti Andreas 22, Ahti Kalervo Aadolf 23, Valma Raakel 25. Vs. Oulun SkP, Lapin jääkärit Rovaniemi.

KAURALA Antti Aarne, maanviljelijä, s. 5.1.1898 Oulu, k. 11.8.1984 Vihanti. Pso 20 Nelly Lydia Rankinen, s. 14.2.1895 Paavola, k. 30.9.1983 Vihanti. Vs. Vilppula, Ruovesi, Kangasala, Messukylä, Tampere, Viipuri. Ts. Kivmies. Kuhmo. Js. EsikK/II/JR32. Kivmies, muonittaja, vaatehuoltomies. Uhtua L ja P, Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara. Kunn: Vm1, Vm2. Alik.

KAURALA Juhon, maanviljelijä, s. 18.1.1898 Vihanti, k. 20.9.1945 Vihanti. Pso 18 Aune Elida Eilola, s. 25.2.1894 Merijärvi, k. 29.10.1956 Vihanti. L: Taimi 20, Helvi 23, Esko 27 (k. 27), Paavo 29. Vs. Vartiotehtävät Raahessa.

KAURALA Juhon Emil, s. 17.4.1895 Vihanti, k. 3.10.1950 Vihanti. Pso 20 Kaisa Sofia Verkasalo, s. 1.1.1888, Vihanti, k. 27.5.1965 Vihanti. L: Martti Kalevi 21 (kaatui 44), Helvi Katariina 24, Eeva Raakel 26, Erkki Johannes 28. Vs. Krenatöörirykmentti, Itäm.Jalkav.Rykm./1LVPatt/8K. Tampere, Satakunta. Ts. JvKoulK5, 6/ErP37. Kivmies. Kunn: Vs.mm. Stm.

KAURALA Mikko Vilhelm, maanviljelijä, s. 7.10.1877 Vihanti, k. 21.10.1945 Vihanti. Pso 06 Liisa Stiina Ylitirinen, s. 25.10.1882 Oulainen, k. 7.1.1945 Vihanti. L: Martta Katariina 10 (k. 75), Veikko Vilho 13, Raune Olavi 16 (k. 22). Vs. Vartiotehtävät Raahessa.

KESKITALO Juhon Henrik, s. 20.3.1890 Vihanti, k. 18.6.1940 Vihanti. Pso 11 Kaisa Johanna Nordström, s. 31.10.1886 Vihanti, k. 26.1.1931 Vihanti. L: Hilja Katariina 18 (k. 32), Helmi Annikki 23, Mikko Henrik 26. Vs. Oulun SkP/12K.

KESÄLÄ Heikki, maanviljelijä, s. 24.2.1895 Vihanti, k. 27.8.1953 Vihanti. Pso 24 Kreetta Sofia Ek, s. 19.6.1902 Paavola, k. 3.9.1974 Vihanti. L: Aune Mirjami 25, Pentti Edvin 27 (k. 96), Elvi Suliina 29 (k. 42), Taimi Irene 32, Eila Annikki 34, Eeva Sofia 36, Elsa Orvokki 39, Elli Vappu 41. Vs. Osallistunut.

KILPUA Sakari Alfred, pienviljelijä, s. 24.5.1893 Vihanti, k. 7.1.1974 Vihanti. Pso 14 Reeta Haarala, s. 13.1.1895 Vihanti, k. 23.2.1980 Vihanti. L: Ida Sofia 14, Armi Maria 26 (k. 26), Väinö Matias 27. Vs. Oulun

SkP/12K, Vihannin Sk.

KILPUA Kaarlo Wilhelm, lämmittäjä, s. 7.10.1901 Vihanti, k. 30.6.1989 Vihanti. Pso 24 Tyne Johanna Mämmelä, s. 7.12.1907 Vihanti, k. 8.8.1988 Vihanti. L: Eevi 25, Elvi 27, Ernesti 28, Elma 30, Eino 33, Elli 35, Elo 37, Eini 39, Esa 42, Eila 43, Else 45, Eeva 51 (k. 51). Vs. Oulun SkP/9K. Siirto Seinäjoelle 27.4.1918.

KLEMETTI Eemil Oskari, maanviljelijä, s. 9.8.1900 Vihanti. Pso 24 Tyne Maria Ahola, s. 19.5.1901 Vihanti, k. 2.11.1980 Vihanti. L: Pauli Aarre 26, Paavo Oskari 28, Elli Maria 30, Elma Johanna 32, Valma Kaisa 35, Vuokko Helena 36, Matti Kalevi 38, Seppo Antero 42. Vs. Vartiopalvelusta. Ts. ViestiP9. Pataljoonan väepeli. Suomussalmi. Js. Kevltjaos61, KevltPtri109. Tykinjohtaja, suuntaaja ja tulenjohtaja. Karjalan kannas. Kers.

KOIVIKKO Juhon Viktor, asemamies, s. 27.10.1895 Vihanti, k. 16.2.1957 Oulainen. Pso 20 Fanni Maria Ollanketo, s. 19.4.1896 Haapavesi, k. 2.3.1988 Oulainen. L: Terttu Annikki 21, Taimi Elina 24, Alli Marjatta 27, Lauri Johannes 28. Vs. Pohjois-Pohjanmaan Rykmentti, Porin JvRykm2. Tampere, Hämeenkyrö, Karjala. Ts. Komennettu VR:n palvelukseen asemamieheksi Kilpuan ase-

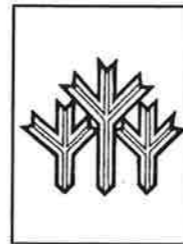
malle. Js. Asemamies Kilpualla. Kunm: Vs.mm, Ts.mm, Js.mm, Vml, Vm2. Jääkäri.

KOIVIKKO Matti Akseli, s. 25.7.1894 Vihanti, k. 2.2.1979 Riihimäki. Vs. 2JääkRykmentti/2P/3K. Tampere, Karjala. Kunm: Vs.mm.

KOIVIKKO Ransa, s. 22.11.1896 Vihanti, k. 13.2.1931 Vihanti. Vs. Oulun SkP/12K.

KOIVIKKO Sulo Arvi, s. 22.1.1895 Vihanti, k. 9.2.1967 Paavola. I pso Ruusa Sofia Karjaluohto s Hemmi, s. 5.6.1885 Paavola, k. 10.4.1926 Kemi mlk. II pso 40 Liila Matilda Takanen s Pasanen, s. 24.2.1901 Sievi, k. 18.9.1966 Paavola. Vs. Oulun SkP/12K.

KONTINAHO Heikki, maanviljelijä, s. 5.8.1893 Vihanti, k. 11.7.1943 Vihanti. Pso 20 Vilma Tuohimaa s. 27.5.1901 Vihanti, k. 11.12.1986 Vihanti. L: Ahti Viljam 20 (k. 70), Aino Kyllikki 23, Alli Katariina 27, Aune Annikki 29, Aimo Johannes 34, Altti Jaako 39, Alpo Veli 41. Vs. Krenatöörirykmentti. Kyröskoski, Tampere, Satakunta. Kunm: Vs.mm.

KORKALA Jaakko, s. 31.12.1889 Pudasjärvi, k. 29.4.1924 Pattijoki. Pso 19 Anna Selina Nordström, s. 20.10.1899 Vihanti, k. 7.7.1924 Vihanti. L: Martti Jaakko 20 (k. 47), Anna Ester 21 (k. 23), Anna Ester 23 (k. 24). Vs. Krenatöörin/Oulun Pataljoona. Ikaalinen, Luhanka, Viljakkala, Kyröskoski, Tampere, Ylöjärvi, Mouhijärvi, Lempäälä.

KOSKELA Arvi, s. 3.2.1896 Vihanti, k. 17.6.1963 Vihanti. Pso 28 Aina Ristiina Rantapelkonen, s. 22.9.1897 Rantsila, k. 10.9.1989 Vihanti. L: Ahti 29. Vs. 2JääkRykm/2P/3K. Tampere. Kunm: Vs.mm.

KOTILA Heikki, maanviljelijä, s. 6.11.1896 Vihanti, k. 19.3.1975 Vihanti. Pso 21 Saimi Katariina Pekkala, s. 31.8.1893 Vihanti, k. 6.4.1955 Vihanti. L: Irja Annikki 22 (k. 60), Toivo Heikki 31 (k. 83). Vs. Vaasan Jääkärit. Tampere, Kuokkala. Ts. JvKoulK5, ToimK/SotakKeskus. Js. II/24LK. Autonapumies. Kananaistenkylä. Kunm: Vs.mm. Stm.

KOTILA Kaarlo, maanviljelijä, s. 5.3.1894 Vihanti, k. 5.3.1975 Oulainen. Pso 23 Martta Aliina Jutila, s. 25.11.1897 Ylivieska, k. 6.2.1969 Oulainen. L:

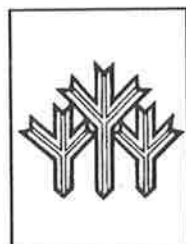
Ida Agnes 23, Kaarlo Mikael 25, Urho Johannes 26, Siiri Mirjam 28 Elsa Kaarina 30, Elli Aliina 31, Vilho Benjam 32, Elsi Irene 35, Leevi 36, Yrjö Antero 37 (k.37), Veikko Armas 37 (k.37). Vs. Oulun SkP/12K.

KOTILA Mikko Evert, s. 1.11.1889 Vihanti, k. 23.10.1978 Vihanti. Pso 29 Hilma Elviira Alapere, s. 29.6.1909 Vihanti, k. 22.2.1951 Vihanti. L: Lauri Mikael 30, Pentti Artturi 32. Vs. Tykkimies. Tampere. Ts. Vartiotehtävät Vihannissa. Stm.

KOVALAINEN Kaarlo Alfred, maanviljelijä, s. 10.8.1889 Säränsniemi, k. 4.3.1941 Vihanti. Pso 19 Martta Karoliina Ruottinen, s. 22.5.1895 Temmes, k. 11.6.1987 Raah. L: Toivo Alfred 20, Toini Martta Katariina 22, Helvi Maija 25, Vieno Esteri 27, Kaarlo Andreas 29, Kauko Johannes 31. Vs. Kajaanin SissiRykmentti. Varkaus, Mäntyharju. Kunm: Vs.mm.

KUJALA Mikko, s. 26.10.1893 Vihanti, k. 6.11.1921 Vihanti. Vs. 2JääkRykmentti/2P/3K. Tampere, Karjala. Kunm: Vs.mm.

Kunm: Vs.mm.

KUPULA Antti, s. 13.6.1888 Vihanti, k. 19.3.1962 Tyrnävä. Pso 23 Anna Aliina Pirkola, s. 20.11.1890 Tyrnävä, k. 21.12.1942 Tyrnävä. Vs. Krenatöörirykmentti. Tampere, Satakunta.

LAITINEN Otto, maanviljelijä, s. 9.5.1886 Joutsa, k. 27.4.1946 Vihanti. Pso 16 Lempi Vilhelmiina Jotala, s. 19.3.1894 Pori, k. 7.3.1958 Vihanti. L: Eero 18 (k. 29), Olavi 19 (k. 91), Terho 20 (k. 77), Hilja 22, Aune 24, Bertta 25, Eino 29 (k. 30), Leo 32. Vs. Osallistunut. Stm.

LATTULA Antti, s. 4.4.1889 Vihanti, k. 28.5.1967 Oulu. Pso 22 Saara Augusta Rytty, s. 17.2.1888 Haapavesi, k. 1.3.1960 Oulu. L: Ilona 26 (k. 93), Eila 30, Eero 32. Vs. Oulun SkP/12K.

LATTULA Johan Emil, maanviljelijä, s. 18.8.1891 Vihanti, k. 9.3.1974 Vihanti. Pso 14 Miili Augusta Verkasalo, s. 27.3.1894 Vihanti, k. 5.12.1950 Vihanti. L: Sili Milma Annikki 16, Elli Maria 17, Eeva Raakel 19 (k. 77), Aira Katariina 21, Irja Elisabet 23 (k. 28), Pentti Johannes 25 (k. 27), Nelma Sofia 28 (k.30), Lauri Benjam 30, Elvi Kyl-

likki 33, Erkki Johannes 36. Vs. Vankileirin vartijana Raahessa.

LAURILA Mikko, maanviljelijä, s. 23.3.1891 Vihanti, k. 28.5.1978 Vihanti. I pso 19 Martta Johanna Laukka s. 21.8.1897 Vihanti, k. 3.1.1966 Vihanti. II pso 67 Eliisa Keronen s Nupponen, s. 9.7.1895 Kontiolahti, k. 2.7.1982 Vihanti. Vs. Oulun SkP/12K.

LEHTOLA Väinö Jaakko, s. 22.10.1896 Vihanti, k. 21.7.1927. Kanada. Vs. 2JääkRykm/2P/3K. Kkmies. Tampere, Karjala. Kunm: Vs.mm.

LEINONEN Jaakko, maanviljelijä, s. 28.2.1889 Vihanti, k. 8.6.1971 Vihanti. Pso 21 Ruusa Maria Tuomi, s. 4.5.1895 Jääski, k. 31.3.1969 Vihanti. L: Toivo Jaakko Matias 24, Saimi Martta Maria 32. Vs. Osallistunut.

LEINONEN Matti, maanviljelijä, s. 5.1.1892 Vihanti, k. 30.1.1966 Vihanti. Pso 18 Lempi Maria Ylikangas, s. 4.3.1899 Oulainen, k. 4.4.1982 Vihanti. L: Helvi 19, Reino 22 (kaatui 44), Eevi 26 (k. 26), Laura 28, Erkki 34 (k. 35). Vs. 2JääkRykm/2P/3K. Kivmies. Ikaalinen, Kyröskoski, Viljakkala, Mouhijärvi, Karkku, Vesilahti, Lempäälä, Tampe-

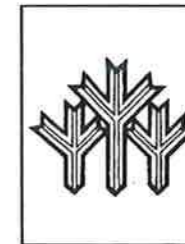
re. Kunm: Vs.mm.

LEINONEN Matti, s. 18.1.1899 Vihanti, k. 3.4.1983 Mäntsälä. I pso 24 Lempi Maria Vuori, s. 9.3.1898 Lapua, k. 11.7.1928 Alatornio. L: Bertta Aallotar 24, Eila Tellervo 26, Ilmi Tuulikki 28 (k. 28). II pso 30 Elin Sofia Aaltonen, s. 16.8.1896 Mäntsälä, k. 18.1.1986 Mäntsälä. L: Maila Aino 32, Raili Kyllikki 33, Helmi Sisko Helinä 40. Vs. Krenatöörirykmentti/Oulun pataljoona. Satakunta, Tampere. Js. 13TalK, 1636. Varastoryhmän johtaja. Keski-Kannas. Alik.

LEPPÄLÄ Juho, maanviljelijä, s. 31.10.1883 Paavola, k. 9.8.1947 Vihanti. Pso 18 Anna Maria Ek, s. 1.4.1892 Paavola, k. 10.1.1985 Vihanti. L: Saimi Maria 18, Eino Johannes 19 (kaatui 42), Aune Marjatta 21, Jaakko Isak 26 (k. 67), Meimi Kaarina 28. Vs. Kyröskosken ja Tampereen valtaus.

LEVÄNAHO Mikko, s. 13.2.1887 Vihanti. Pso 07 Wentla Kustaava Nikki, s. 22.6.1888 Vihanti, k. 11.12.1947 Amerikka. L: Sulo Henrik 08, Hilja Maria Sofia 10. Vs. Oulun SkP/9K. Siirto Seinäjoelle 27.4.18.

LEVÄNAHO Väinö, s. 12.3.1899 Vihanti, k. 8.10.1968 Vihanti. Vs. Krenatöörirykmentti. Satakunta, Tampere. Kunm: Vs.mm.

LUKKAROINEN Henrik Nikolai, maanviljelijä, s. 19.1.1891 Vihanti, k. 20.12.1960 Vihanti. Pso 18 Anna Serafiia Limingoja, s. 11.7.1897 Oulainen, k. 10.6.42 Vihanti. L: Anni

Maria 18, Vilho Matias 21 (k. 93), Toini Katariina 23, Eero Nikolai 25, Eino Henriikki 28, Elli Martta Inkeri 32 (k. 56), Sanni Kyllikki 35. Vs. Vartiotehtävät Raahessa.

LUKKAROINEN Otto Aleksanteri, maanviljelijä, s. 27.6.1896 Vihanti, k. 18.1.1980 Vihanti. Pso 35 Iida Kustaava Vähäkangas, s. 7.11.1910 Paavola, k. 3.10.1938 Vihanti. L: Rauha

Matilda 36, Väinö Aleksanteri 38 (k. 38). Vs. Vartiotehtävät Raahessa.

LUMIJÄRVI Edvard Eemil, maanviljelijä, s. 3.3.1887 Vihanti, k. 20.4.1924 Vihanti. Pso 08 Anna Sofia Yypänaho, s. 9.4.1887 Vihanti, k. 17.7.1961 Vihanti. L: Veikko Johan-

nes 10 (k. 95), Sylvi Esteri 12 (k. 94), Väinö Eemil 19, Matti Vilhelm 21, Tyyne An-

nikki 23. Vs. Vartiotehtävät Vihannissa ja Raahessa.

LUTTINEN Johan Veeti, s. 18.6.1895 Kärsämäki, k. 1.11.1969 Kärsämäki. Vs. Oulun SkP/4K, Lapin Jääkärit Rovaniemi.

LUUKINEN Juhon Heikki, kauppias, s. 23.7.1890 Lumijoki, k. 16.6.1948 Vihanti. Pso 19 Anna Heleena Teppo, s. 22.7.1897 Liminka, k. 5.2.1975 Vihanti. L:

Rauha 20 (k. 80), Aino 21, Martti 23 (kaatui 44), Pentti 25 (k. 74), Annikki 26, Paavo 28, Esko 34, Matti 34 (k. 34). Vs. Oulun SkP. Muonavarastonhoitaja.

MAARANEN Matti, s. 10.4.1894 Vihanti, k. 23.2.1930 Vihanti. Vs. Oulun SkP/12K.

MAHLAKAARTO Heikki, rakennusmestari, s. 13.2.1881 Vihanti, k. 15.3.1945 Vihanti. Pso 05 Anna Stiina Kankaala, s. 11.9.1881 Vihanti, k. 7.3.1941 Vihanti. L: Fanny Maria 06,

Viola Annikki 19. Vs. Krenatöörirykmentti. Satakunta, Tampere. Kunm: Vs.mm.

MAHLAKAARTO Heikki Antti, s.20.3.1891 Vihanti, k. 15.5.1939 Vihanti. Pso 29 Maria Augusta Rytimaa, s. 24.3.1900 Merijärvi, k. 29.4.1958 Vihanti. L: Jorma Henriikki

29, Heino Johan Antero 31 (k. 60), Alpo Erik 35, Arvo Altti 36. Vs. Vartiotehtävät Raahessa.

MAIJALA Heikki, Muuttanut Amerikkaan. Vs. Tampere.

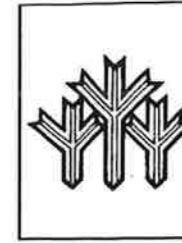
MAIJALA Kaarle, s. 15.7.1891 Vihanti, k. 26.10.1953 Kemi. Pso 32 Naima Elisabet Perttunen, s. 7.4.1896 Kemi, k. 4.8.1979 Espoo. L: Rauha Linnea 23 (k. 35), Mirja Annikki 36. Vs.

Oulun SkP, Pietarsaaren tykkikouluun 4.4.18. Tampere, Tampereen ympäristö.

MATTILA Juhon Mikael, s. 26.2.1889 Vihanti, k. 15.5.1919 Vihanti. Pso 13 Vendla Aittola, s. 8.1.1890 Vihanti, k. 11.5.1965 Tornio. L: Olli Johannes 13, Erik Oskar 14 (k. 14), Helvi

Sofia 15, Helga Maria 18. Vs. Oulun SkP/4K.

MARTTILA Otto, s. 1891. Vs. Oulun SkP, Lapin Jääkärit Rovaniemi.

MIKKELÄ Arttu, maanviljelijä, s. 31.10.1894 Vihanti, k. 2.6.1967 Paavola. Pso 19 Aino Maria Kiimala, s. 8.4.1893 Paavola, k. 11.6.1977 Paavola. Vs. 2JääkRykm, Porin Jv-

Rykm2. Tampere, Kuokkala. Ts. JvKoul-K5, 5/ErP37. Kunm: Vs.mm, VR4. Alik.

MIKKELÄ Matti Veikko, maanviljelijä, s. 8.9.1896 Vihanti, k. 11.10.1966 Vihanti. I pso 23 Iina Eriika Pekkala, s. 16.7.1898 Vihanti, k. 15.4.1956 Vihanti. II pso 58 Tyyni

Maria Mikkelä s Turula, s. 17.3.1899 Oulainen, k. 1.2.1979 Vihanti. Vs. Oulun SkP/11K.

MIKKELÄ Mikko, maanviljelijä, kauppias, s. 14.12.1892 Vihanti, k. 28.7.1980 Vihanti. Pso 19 Hilma Dagmar Kivilahti, s. 25.9.1898 Haapavesi, k. 21.5.1961 Vihanti. L: Matti Johan-

nes 21, Toivo Jaakko 25. Vs. Krenatöörirykmentti. Satakunta, Tampere. Kunm: Vs.mm.

MUSTAKANGAS

Väinö Henrik, maanviljelijä, s. 27.12.1895 Vihanti, k. 8.4.1969 Vihanti. Pso 24 Johanna Siigrid Lehtomaa, s. 29.5.1893 Vihanti, k. 9.8.1984 Vihanti. L:

Vieno 24, Olavi 26 (k. 88), Kalevi 28, Hilka 30, Esko 35. Vs. 2JääkRykm/2P/3K. Tampere, Kuokkala, Karjala. Ts. JvKoulK5, 2/ErP36. Lääkemies. Karjalan kannas. Js. Kiestinki, Uhtua. Kunm: Vs.mm, Ts.mm, Js.mm. Stm.

MYLLYLÄ Jaakko, maanviljelijä, s. 24.7.1884 Vihanti, k. 16.12.1963 Vihanti. Pso 10 Kaisa Fredriika Pekuri, s. 1.7.1889 Vihanti, k. 6.4.1934 Vihanti. L: Jaakko Johannes 15,

Bertta Emilia 17, Toini Martta 19, Reino Matias 21 (kaatui 41), Tyyne Annikki 23, Martti Olavi 25 (k. 95), Eino Anselmi 26, Eeva Maria 29. Vs. Vartiotehtävät Vihannissa.

MYLLYLÄ Kaarle, s. 19.11.1886 Vihanti, k. 14.5.1957 Vihanti. Pso 17 Maria Sofia Koivumaa, s. 28.11.1889 Vihanti, k. 10.10.1967 Vihanti. L: Uno Johannes 18 (k. 95), Tyyne Mar-

jatta 20 (k. 40), Toivo Ilmari 22, Arttu Mikael 24. Vs. Oulun SkP/12K.

MYLLYLÄ Matti, maanviljelijä, s. 6.6.1895 Vihanti, k. 26.10.1973 Vihanti. Pso 33 Alma Maria Kilpua, s. 27.5.1908 Vihanti, k. 7.11.1987 Vihanti. L: Heino Matias 33, Jaakko

Samuli 35, Arvo Henrikki 40, Elli Kyllikki 43, Aino Tuulikki 46, Aila Annikki 49. Vs. 2JääkRykm/2P/3K. Tampere, Karjala. Ts. 2/JvKoulK5, 2/ErP30. Kivmies. Haavoittui 16.4.1918 Kuokkalassa. Kunm: Vs.mm.

MÄNTYNIEMI Juhon Kustaa, s. 9.10.1887 Haapavesi, k. 26.12.1968 Oulainen. Pso 22 Anna Ester Siirtola, s. 23.4.1901 Oulainen, k. 30.7.1986 Oulainen. Vs. Oulun SkP/11K. Siirto

Seinäjoelle 27.4.18.

MÄTÄSAHO Juhon Jaakko, s. 3.3.1892 Vihanti, k. 29.9.1948 Vihanti. Pso 19 Maria Kustaava Kaurala, s. 27.3.1896 Vihanti, k. 26.6.1983 Vihanti. L: Väinö Johannes 19 (k.

88), Pentti Jaakko 21, Uno Aukusti 23 (k. 94), Ahti Olavi 26, Taimi Lahja Annikki 31, Kauno Basilius 33, Esko Mikael 35, Kosti Veli 37, Anja Sisko Sinikka 39. Vs. Osallistunut.

MÄTÄSAHO Kaarlo Augusti, s. 24.9.1885 Piippola, k. 20.12.1952 Vihanti. Vs. Oulun SkP/9K, Siirto Seinäjoelle 27.4.18.

NIEMI Juhon, s. 11.2.1898 Vihanti, k. 10.5.1971 Somero. Pso 29 Hilja Aurora Tuominen, s. 2.10.1897 Somero, k. 2.12.1983 Somero. L: Kirsti Anneli 34, Tuula

Kyllikki 40. Vs. Vihannin Sk. Vartiotehtävät Vihannissa ja Raahessa, Vaasan Varuskunta. Js. JvKoulK2, II/JR35. Lähetti. Kukkajärvi, Hiisjärvi, Villavaara, Pyhäjärvi, Kenjakki Mäntyselkä, Malu. Jääkäri.

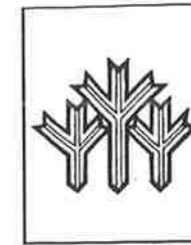
NIKULA Heikki, s. 31.12.1899 Vihanti, k. 20.4.1966 Kanada. Vs. Oulun Krenatöörirykm-/3P/3K. Kivmies. Ikaalinen, Kyröskoski, Viljakkala, Mouhijärvi, Karkku, Vesilahti, Lempäälä,

Tampere. Haavoittui 9.4.18 Vesilahdella. Krenatööri

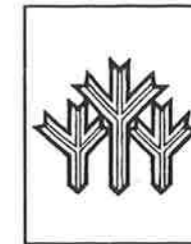
NORDSTRÖM Matti Alarik, maanviljelijä, s. 1.2.1896 Vihanti, k. 2.5.1976 Vihanti. I pso 26 Lyyli Johanna Myllykangas, s. 19.5.1901 Vihanti, k. 30.4.1940 Vihanti. L: Kerttu Johanna

26, Lauri Alarik 27 (k. 90), Mauno Armas 30, Eino Mikael 38 (k. 39). II pso 45 Hanna Elisabet Lehtikangas s Mäkilvierikko, s. 17.9.1915 Vihanti. L: Maila Annikki 45. Vs. 2JääkRykm/2P/3K. Tampereen valloitus, Messukylä, Karjala. Kunm: Vs.mm.

NURKKALA Kalle, s. 3.2.1887 Vihanti, k. 22.6.1940 Vihanti. Pso 19 Hilma Kustaava Mustakangas s Jokilehto, s. 10.4.1878 Vihanti, k. 25.5.1937 Vihanti. L: Ida Maria 19 (k. 20),

Veikko Vilhelmi 21 (k. 23). Vs. Oulun SkP/10K. Siirto Seinäjoelle 27.4.18.

NÄTTILÄ Matti, s. 3.1902 Vihanti, julistettu kuolleeksi 20.1.1994. Vs. Krenatöörirykmentti. Tampere, Satakunta. Kunm: Vs.mm.

OHINMAA Elis Evert, s. 6.2.1896 Merijärvi, k. 5.3.1962 Lohja. Pso 32 Helmi Maria Österlund, s. 5.4.1905 Merikarvia, k. 30.9.1989 Pori. Vs. 2JääkRykm/2P/3K. Tampere, Karjala.

Kunm: Vs.mm.

OJANIEMI Sulo Mikael, s. 27.9.1899 Vaasa, k. 3.2.1949 Oulu. Pso 23 Anna Matilda Niemelä, s. 27.11.1899 Oulainen, k. 5.5.1974 Oulu. L: Aake Aimo 24, Taavi Ilmari 26. Vs.

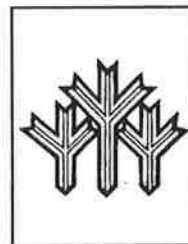
Krenatööri/Oulun Pataljoona. Tampere, Satakunta. Kunm: Vs.mm.

OKSKOSKI Juho Aate, s. 2.6.1895 Reisjärvi, k. 27.8.1940 Vihanti. Pso 16 Brita Maria Nieminen s Pitkälä, s. 7.6.1891 Vihanti, k. 26.5.1974 Vihanti. L: Laura Maria 21, Jouko Jaakko 22 (k. 23), Martti Olavi 28 (k. 89), Pentti Esko 30. Vs. Työkompania.

OLLILA Jaakko Viktor, maanviljelijä, s. 19.1.1892 Vihanti, k. 7.11.1958 Vihanti. Pso 26 Iina Augusta Juusola, s. 17.11.1906 Kemi, k. 10.7.1982 Vihanti. Vs. Krenatöörirykmentti. Tampere, Kyröskoski, Satakunta. Kunm: Vs.mm.

OSMO Aatu Artturi, s. 24.11.1882 Ruovesi, julistettu kuolleeksi 1.1.1959 Haukipudas. Pso 11 Lydia Maria Nieminen, s. 25.5.1893 Ulvila, k. 1.1.1984 Haukipudas. L: Aino Lydia 25. Vs. Krenatöörin/Oulun Pataljoona. Ryhmäpäällikkö. Tampere, Satakunta.

PARKKILA Arvi, maanviljelijä, s. 29.7.1902 Vihanti, k. 23.3.1987 Pulkkila. Pso 35 Olga Sofia Aho, s. 1.5.1906 Pulkkila, k. 31.3.1974 Pulkkila. L: Mauno 32, Eeva 35, Kaarina 37, Liisa 39, Erkki 45. Vs. Krenatöörirykmentti. Tampere, Satakunta. Heimosota Virossa. Ts. Osallistunut. Js. Maaselän suunta.

Kunm: Vs.mm, Ts.mm, Js.mm. Korpr.

PEKKALA Kalle Augusti Ossian, maanviljelijä, s. 16.7.1894 Vihanti, k. 8.2.1974 Vihanti. Pso 22 Hilja Partanen, s. 1.3.1899 Taivalkoski, k. 16.9.1979 Vihanti. L: Anja Maria 23, Niilo Ossian 26 (k. 27), Väinö 27, Paavo Johannes 30, Urho Kalevi 32, Matti Antero 35, Ahti Eino 37, Heleena Annikki 40, Sisko Hilja Kaarina 42. Vs. 2JääkRykm. Kivmies, kengitysseppä. Tampere, Kuokkala. Ts. JvKoulK5, 5/ErP37. Kunm: Vs.mm, SR. Alik.

PELTOLA Vilho, maanviljelijä, s. 26.5.1898 Asikkala, k. 15.2.1966 Vihanti. I pso 22 Olga Katariina Harmala, s. 9.12.1895 Vihanti, k. 22.12.1948 Vihanti. L: Erkki 25, Lyyli Katariina 29. II pso 51 Jenni Maria Ek s Korpi, s. 17.9.1903 Vihanti, k. 20.10.1993 Vihanti. Vs. Lusi, Heinola, Mouhu, Hillosensalmi. Ts. TkK1, Os. Seppälä, TkK5, Os Kaarensalo. Tykinjohtaja, etäisyydenmittausaliupseeri. Js. LentoR2, 4000/1, JvKoulK18, 4610, KTR2. Tykinjohtaja, väapeli, kengitysseppä. Aunus, Sujarogero, Barani. Kunm: Vs.mm, Js.mm. Väap.

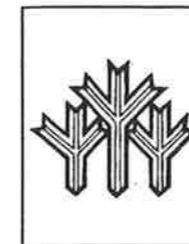

PERTTULA Juho Jaakko, työmies, s. 26.10.1887 Kauhava, k. 26.9.1956 Vihanti. Pso 23 Hilja Maria Rasi, s. 27.7.1894 Kauhava, k. 2.3.1985 Vihanti. L:

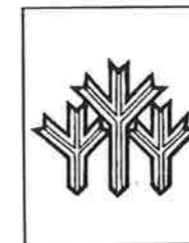
Erkki 24, Alma 26, Jaakko 28, Juho 28, Aliisa 29, Kaisu 34, Matti 39. Vs. Tampere, Vilppula.

PERÄLÄ Otto Henrik, maanviljelijä, s. 22.5.1889 Vihanti, k. 10.2.1971 Vihanti. Pso 19 Maria Eliina Salmela, s. 28.8.1899 Vihanti, k. 8.11.1992 Vihanti. L: Saimi 20, Elli 22 (k. 96), Veikko 31. Vs. Oulun SkP/4K. Siirto Lapualle 27.4.18.

PITKÄKANGAS Henrik Arvid, s. 24.7.1894 Vihanti, k. 15.10.1965 Pattijoki. Pso 19 Fanny Elisabet Hedborg, s. 11.4.1897 Raahel. L: Jenny Vieno 20, Laura Irene Elisabet 22, Elsa Mirjami 27. Vs. Oulun SkP/13K ja 2K.

PUONTI Viljo, s. 15.4.1899. Vs. Krenatöörin/Oulun pataljoona. Tampere ympäristöineen.

PYYKÖLÄ Matti, s. 13.6.1888 Vihanti, k. 7.9.1957 Vihanti. I pso 20 Anna Tuohimaa s Lunki, s. 25.5.1886 Vihanti, k. 13.1.1924 Vihanti. L: Salli Maria 20, Heino Evert 23 (k. 23). II pso 27 Riitta Liisa Juntunen, s. 12.4.1906 Puolanka, k. 24.12.1991 Vihanti. L: Eino 30 (k. 94), Veikko 31, Tauno 34

(k. 95), Antti 35, Paavo 37 (k. 53), Annikki 39, Kyllikki 42, Hellikki 44, Reino 47, Pentti 50 (k. 69). Vs. Oulun SkP/12K.

PYYKÖLÄ Matti, s. 2.1.1894 Vihanti, k. 13.6.1965 Vihanti. Pso 20 Anna Elisabet Ollikkala, s. 7.5.1903 Haukipudas, k. 26.8.1987 Vihanti. L: Helli 23, Maila 25, Vieno 27 (k. 93), Veikko 30, Maire 32. Vs. Oulun SkP/12K. Armeijan elintarvikevarikko. Alik.

PYÖRIÄSAARI Antti, s. 30.6.1889 Vihanti, k. 4.4.1967 Vihanti. Pso 23 Sofia Elisabet Marjaniemi, s. 26.5.1897 Saloien, k. 13.5.1957 Vihanti. L: Yrjö Alpo 25 (k. 54), Antti Juhani 35. Vs. Osallistunut.

PYÖRIÄSAARI Matti, maanviljelijä, s. 13.10.1893 Vihanti, k. 1.5.1976 Vihanti. Vs. Vartiointitehtävät Raahessa ja Vihannissa.

RANKINEN Väinö Johannes, maanviljelijä, s. 31.10.1895 Vihanti, k. 29.4.1946 Vihanti. Pso 20 Signe Maria Ylitälo, s. 7.3.1898 USA, Minnesota, k. 8.4.1975 Oulainen. L: Mauri Johannes 20, Viola Maria 22, Lyyli Annikki 25 (k. 25), Lauri Samuli 26, Maunu Kalevi 28, Kalevi Ilmari 31, Armas Viljami 33,

Kerttu Kyllikki 35, Saara Kaarina 36. Vs. 2JääkRykm/2P/3K. Tampere, Karjala. Js. 24 LääkK. Sairaankantaja. Kunm: Vs.mm.

RANTALA Heikki, sekatyömies, s. 16.2.1898 Vihanti, k. 14.2.1960 Kemi. I pso 23 Anna Emilia Hiitola, s. 7.5.1901 Oulainen, k. 14.2.1933 Oulainen. L: Signe Mari 27, Irja Ansoliiini 31 (k. 32). II pso 33 Niika Seliina Pesämaa, s. 27.7.1912 Haapavesi, k. 26.6.1990 Turku. L: Reino Henrik 34, Seija Alina 36, Raimo Tapio 39 (k. 40), Seidi Annikki 42, Laila Anneli 43 (k. 45). Vs. Krenatöörirykmentti. Tampere, Satakunta. Kunm: Vs.mm.

Tampere, Satakunta.

RAUTIAINEN Jaakko Johannes, s. 17.9.1897 Oulu, k. 9.11.1955 Helsinki. Pso 37 Leena Schulz, s. 12.12.1897 Eesti. Vs. Oulun SkP/11K.

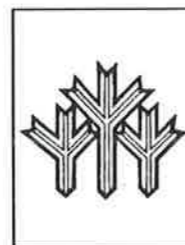

RAUTIAINEN Juuso, poliisi, s. 20.12.1859 Kajaani, k. 23.6.1932 Vihanti. I pso 1883 Maria Henriika Perttunen, s. 5.4.1863 Oulu, k. 9.8.

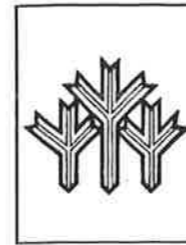
1900 Vihanti. L: Anna Kustaava 1885 (k. 75), Hilja Ester 1886, Juuso Mikael 1888, Sofia Karuliina 1891, Maria 1893, Kaarle Leonard 1895, Jaakko Johannes 1897, Saara 1899 (k. 02), Väinö Johannes 1900 (k. 00). II pso 01 Ida Johanna Hyvärinen, s. 28.10.1874 Oulainen, k. 6.12.1925 Vihanti. L: Vilho Nikodemus 02, Toivo Heikki 04, Impi Matilda 06, Sulo 08, Urho Ahti 10, Lauri Juuso 12, Liisa Vappu 20. III pso 27 Maria Knuutila s Penttilä, s. 30.5.1862 Pyhäjoki, k. 27.5.1929 Vihanti. IV pso 30 Alma Sofia Hakala s Nyrhinen, s. 22.12.1869 Jalasjärvi, k. 23.10.1947 Haapavesi. Vs. Vihannin Sk:n Esikuntapäällikkö. Väpäli.

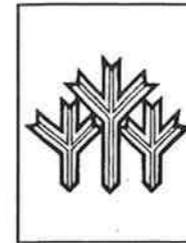
RAUTIAINEN Vilho Nikodemus, s. 1.6.1902 Vihanti, k. 10.11.1951 Liminka. Pso 33 Iida Lyydia Mattila, s. 27.2.1902 Liminka, k. 3.9.1978 Oulu. L: Hilikka Kaarina 33, Leila Sirkka Majlis 35, Anneli Marjatta 41, Tuula Tellerovo 45. Vs. Krenatöörirykmentti. Tampere, Satakunta. Ts. Osallistunut. Js. Osallistunut.

RAUTIO Tuomas Alfred, s. 1.4.1887 Vihanti, k. 23.3.1949 Pyhäjoki. Pso 15 Ruusa Johanna Alapere, s. 27.8.1891 Vihanti, k. 15.11.1963 Pyhäjoki. L: Senja Helena 18, Jenni Maria 21, Aili Johanna 24, Tuomas Olavi 26, Rosa Annikki 28, Aino Esteri 30, Tyyne Eliisa 33. Vs. Oulun SkP/11Täydp.

tiomies.

RUTANEN Kalle Heikki, s. 19.1.1888 Laukaa. Vs. Oulun SkP/4K. Siirto Lapualla 27.4.18. Ts. Sotopol/9DivE. Sotapoliisi. Js. JvKoulK5, SvLeiri21, SvLeiri12. Varti-

SAKKO Erkki, s. 23.3.1886 Vihanti, k. 5.5.1951 Paavola. Pso 27 Liisa Josefina Juusola, s. 11.7.1892 Vihanti, k. 6.4.1974 Oulainen. Vs. Oulun SkP/11K.

SAKKO Kaarle Iisak, s. 30.1.1894 Vihanti, k. 12.7.1966 Vihanti. Pso 17 Alma Kustaava Lehtola, s. 24.11.1892 Vihanti, k. 30.4.1958 Vihanti. L: Aune 17, Pentti Johannes 19, Delila 22, Tyyne 23, Eeva Eliina 25, Toivo Iisakki 27. Vs. Oulun SkP/12K.

SALLILA Sakeus Arvi, s. 19.2.1887 Vihanti, k. 3.4.1934 Vihanti. Vs. Oulun SkP/12K.

SAURIALA (Sandberg) Reino, maanviljelijä, s. 28.7.1889 Kittilä, k. 5.6.1952 Vihanti. Pso 21 Hilda Katariina Mattila, s. 14.2.1894 Liminka, k. 12.9.1973 Pudas-

järvi. L: Reino 22 (kaatui 42), Eila 24, John 25, Väinö 30, Hilikka 32. Vs. Tampereen valtaus. Viron heimosota. Ts. Vihannissa vartiopäällikkönä. Js. Suojeluskunnan paikallispäällikkönä Vihannissa. Kunm: Vs.mm, Ts.mm.

SEINÄMÄ (Stenbäck) Albinus, s. 13.10.1893 Oulainen, k. 3.11.1956 Oulainen. Pso 17 Fanny Maria Kaurala, s. 3.8.1890 Vihanti, k. 8.7.1978 Oulainen. L: Aili 18, Eeva 22, Elsa 25, Toini 28. Vs. 2JääkRykm/2P/3K. Tampere, Karjala. Kunm: Vs.mm.

SEPPÄLÄ Edvard Oskari, maanviljelijä, s. 25.3.1894 Lapua, k. 22.1.1952 Vihanti. Pso 26 Olga Ristiina Myllylä, s. 14.2.1900 Vihanti, k. 8.7.1977 Vihanti. Vs. Valkoisen Kaartin Lapuan pataljoona. Vilppula, Länkipohja, Ori-pohja, Lempäälä, Tampere. Haavoittui 18. Stm.

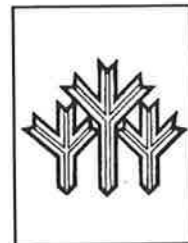
SEPPÄLÄ Kosti, kauppamatkustaja, s. 1.4.1901 Turku. Vs. Krenatöörin/Oulun pataljoona. Ikaalinen, Luhan-ka, Viljakkala, Kyröskoski, Tampere, Ylöjärvi, Mouhijärvi, Lempäälä. Viron heimosota. Ts. 4TaIK, 6/JR47, III/JR47, II/JR47. Paikallishankintaryhmän johtaja. Palomäki, Kämärä, Summa, Rajajoki. Kers.

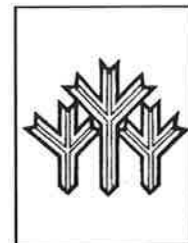
SIIPILEHTO Frans Petter, s. 10.3.1884 Pyhäjoki. Vs. Krenatöörirykmentti. Satakunta, Tampere. Kunm: Vs.mm.

SIIPILEHTO Seth Einar, s. 16.9.1890 Vihanti, k. 1.5.1939 Vihanti. Vs. Oulun SkP /8K, Siirto Kuolajärvelle. Niivalan kahakka Kurtintien varressa.

SIMILÄ Juho, s. 14.7.1888 Vihanti, k. 31.12.1966 Vihanti. Vs. Oulun SkP/4K. Siirto Lapualle 27.4.18.

SIMILÄ Matti, s. 12.12.1886 Vihanti. Vs. Oulun SkP/9K. Siirto Seinäjoelle 27.4.18.

SIPONMAA Jaakko Ilmari, s. 12.10.1902 Vihanti, k. 24.4.1956 Vihanti. Pso 29 Aune Annikki Tikkala, s. 24.8.1907 Vihanti, k. 8.1.1993 Ylivieska. L: Antti Samuli 31. Vs.

Vartiotehtävät Raahessa ja Vihannissa.

TAIVAINEN Juho, s. 11.4.1899 Sortavala msk, k. 10.11.1982 Kempele. Pso 29 Maria Kuurne, s. 1.7.1891 Sortavala msk, k. 3.10.1954 Vihanti. L: Erkki Johannes 35. Vs. Vartiopalvelusta Sortavalassa.

TAKALA Martti Armas, maanviljelijä, s. 2.11.1897 Savonlinna, k. 21.10.1983 Vihanti. I pso 28 Hellin Toive Hällström, s. 11.2.1902 Lappeenranta, k. 25.2.1929 Savonlinna. II pso 37 Hilja Sofia Sillanpää, s. 11.2.1913 Vihanti, k. 6.11.1974 Vihanti. L: Ulla Marja 45. Vs. Osallistunut. Ts. Osallistunut. Js. 24LK. Sairasautonkuljettaja. Latvajärvi, Vuokkiniemi, Vuoninen, Pistojoeki, Piskojoeki, Kis-kisjärvi. Kunm: Vs.mm, Ts.mm, Js.mm. Alik.

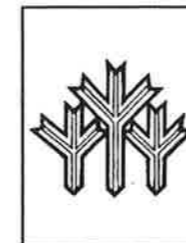
TASKILA Antti, s. 9.11.1896 Vihanti, k. 16.12.1971 Vihanti. Pso 22 Kaisa Kustaava Paakkula, s. 23.5.1898 Vihanti, k. 31.5.1988 Vihanti. L: Martti 22 (k. 22), Toivo 23, Eino 25, Hugo 27, Sisko 29, Tyyne 31, Aino 33, Maija 36, Kauko 39, Matti 41, Pentti 46 (k. 47). Vs. Oulun SkP/9K. Siirto Seinäjoelle 27.4.18. Tampere, Viipuri.

TASKILA Jaakko, pienviljelijä, s. 27.4.1889 Vihanti, k. 13.9.1961 Vihanti. Pso 18 Kaisa Liisa Vilminko, s. 8.3.1895 Vihanti, k. 25.11.1975 Vihanti. L: Veikko Jakob 18 (kaatui 41), Sisko Maria Matilda 21, Martti Eedvard 23 (kaatui 44), Alli Annikki 27, lida Sofia 30, Lilja Elisabet 34. Vs. Oulun Skp/4K. Siirto Lapualle.

TASKILA Matti, s. 26.8.1892 Vihanti, k. 1.1.1974 Vihanti. Pso 18 Aina Ristiina Siirtola, s. 12.5.1893 Vihanti, k. 20.5.1961 Vihanti. L: Eino 18 (k. 88), Tauno 18 (k. 95), Toini 21, Martti 31. Vs. Pohjois-Pohjanmaan pataljoona. Kivmies. Tampere, Lempäälä, Viipuri, Antrea. Punaisten vankina Viipurissa noin 2 viikkoa.

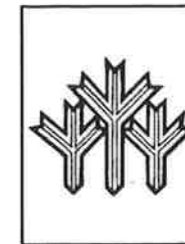

TERÄS Juho, s. 26.11.1888 Vihanti, k. 27.3.1956 Oulunsalo. Pso 16 Lilja Maria Vilppola, s. 18.6.1896 Ylikiminki, k. 2.12.1975 Oulunsalo. L: Ahti Olavi 25 (k. 75), Eero Johannes 31, Veikko Matti 32, Sirkka Maria 34, Paavo Kalevi 36, Eino Kalervo 38, Maija-Leena 40. Vs. Oulun SkP/3K. Siirto Seinäjoelle 27.4.18.

TIITTANEN Juho, maanviljelijä, s. 8.1.1895 Suistamo, k. 30.6.1967 Vihanti. Pso 21 Hilja Maria Suhonen, s. 25.5.1900 Suistamo, k. 25.11.1981 Vihanti. L: Olavi Johannes 22,

Veikko Ensio 25 (k. 94) Rauni Kyllikki 27, Aune Elisa 29, Aulis Mainio 31, Eila Annikki 33, Terttu Kaarina 35, Risto Tapani 40, Maija Liisa 43. Vs. 8/PJ.P. kivmies, sanitääri. Antrea, Rautu (Kuolemanlaakso). Ts. Väestönsuojelupäällikkö Suistamolla. Lääkintäaliupseeri. Virolahti. Kunm: Vs.mm, Ts.mm., Js.mm. Kers.

TUOHIMAA Edvard, maanviljelijä, s. 27.5.1896 Vihanti, k. 11.6.1971 Vihanti. Pso 24 Ida Maria Taskila, s. 29.7.1902 Vihanti, k. 10.2.1942 Vihanti. L: Aino Maria 25, Elvi Annikki 27, Elli Katariina 31, Veikko Johan Edvard 33, Mauno Pentti Samuli 37. Vs. Oulun SkP/12K. Js. Vartiotehtävät Vihannissa.

TUOHIMAA Markus Edvard, työmies, s. 25.4.1896 Vihanti, k. 5.4.1979 Vihanti. I pso 19 Anna Liisa Ohenoja, s. 9.3.1892 Pulkkila, k. 24.7.1928 Vihanti. L: Heimo Armas 19 (k. 89), Isak Edvard 20, Helli Annikki 24, Eeva Hilda Katariina 26. II pso 38 Hilda Hyvärinen s Ohenoja, s. 16.6.1889 Pulkkila, k. 24.5.1970 Vihanti. L: Pentti Markus Olavi 29 (k. 75), Hilja Riitta Sofia 31, Väinö Erkki Henriikki 35. Vs. 2JääkRykm/2P/3K.

Tampere, Satakunta (Kuokkala). Ts. 2Kkk/JR62. Kkpatruunankantaja. Mannikkala. Haavoittui 7.3.40 Mannikkalassa. Kunm: Vs.mm. Korpr.

TURUNEN Kalle Aukusti, s. 7.2.1894 Vihanti, Pso 21 Sandra Sofia Levänaho, s. 4.6. 1900 Vihanti. L: Aini Annikki 23, Alli Inkeri 29, Anja Kaarina 32. Vs. 2Jääk-Rykm/2P/3K. Tampere,

Satakunta. Kunm: Vs.mm.

UKONAHO Matti, s. 16.2.1885 Paavola, julistettu kuolleeksi 1.1.1977 Kemi. Pso Kreetta Kustaava Myllylä, s. 30.10.1886 Vihanti. Vs. Oulun SkP/3K.

UUSITALO Matti, maanviljelijä, s. 28.11.1892 Vihanti, k. 20.5.1970 Vihanti. Vs. Jääkärripataljoona. Lempäälä, Kolstila, Vesilahti, Säiniö, Tarkkila, Viipuri. Jääkäri.

UUSITALO Seth Mikael, maanviljelijä, s. 22.12.1895 Vihanti, k. 28.3.1961 Vihanti. Pso 22 Iida Eliina Savola, s. 1.9.1893 Reisjärvi, k. 31.7.1975 Vihanti. Vs. Krenatöörit/Oulun pataljoona. Ikaalinen, Luhanka, Viljakkala, Kyröskoski, Tampere, Ylöjärvi, Mouhijärvi, Lempäälä. Ts. JvKoulK5, 2/ErP36. Muonittaja. Kunm: Vs.mm. Kers.

VANHATALO Atriaa, maanviljelijä, s. 4.1.1891 Vihanti, k. 9.1.1973 Vihanti. Pso 19 Saimi Katariina Junttila, s. 17.11.1893 Vihanti, k. 14.5.1982 Vihanti. L: Tauno Adrian 20, Alpo Richard 22, Ernsti Einari 23 (k. 84), Sanni Katariina 25, Salli Aulikki 26, Rauni Sisko 28, Esko Antero 31, Timo Juhani 39. Vs. Vartiotehtävät Vihannissa.

VIERUNKETO Lauri, s. 1894. Vs. 2Jääk-Rykm/2P/3K. Tampere, Karjala. Kunm: Vs.mm.

VIIO Matti, s. 1888. Vs. Oulun SkP/4K, Lapin Jääkäreihin Rovaniemelle 23.4.18.

VILMINKO Antti, s. 29.12.1886 Vihanti, k. 1.2.1964 Vihanti. Vs. Oulun SkP/9K. Siirto Seinäjoelle 27.4.18.

YLITALO Antti Isak, s. 18.1.1897 USA, Minnesota, k. 3.3.1971 Helsinki. Pso 21 Maria Georgina Järvitälo, s. 30.3.1900 Oulu, k. 30.10.1978 Helsinki. L:

Taimi Maria 23, Helvi-Sisko 26. Vs. Oulun SkP/IRk, 4PohjPR. Pirttijärvi, Ahlainen, Suodenniemi, Tampere, Villilä, Karkku, Vammala, Tyrvää, Varpainen, Hamina. Viron heimosota, Valg, Storm, Marienborg, Pihkovan rintama. Ts. Plm/Int/KpK-20. Hämeenlinna. Toimistoupseeri. Js. 1062/7KpK, PvPE. Toimistoupseeri Int. osasto. Kunm: Mmrsk, Tampereen mm, Viron mm, Viron VR11/3, Heimosota r, Ts.mm. Luutnantti.

ZVICK Heikki, muurari, s. 1886. Vs. Oulun pataljoona/9K. Siirto Seinäjoelle 27.4.18.

4. Vapaus sodan naisia

SAURIALA s Mattila Hilda Katariina, emännätä, s. 14.2.1894 Liminka, k. 12.9.1973 Pudasjärvi. Pso 21 Reino, s. 28.7.1889 Kittilä, k. 5.6.1952 Vihanti. L: Reino 22 (kaatui 42),

Eila 24, John 25, Väinö 30, Hilka 32. Vs. Toiminut hoitajana Riihimäellä Valkoisten haavoittuneiden sairaalassa. Toiminut myös Karjalan Retkikunnan Täydennyspataljoonan mukana sairaanhoitajana. Ts. Muonitus- ja vartiotehtävät Vihannissa. Js. Lottatehtävät.

5. Talvisodan sankarivainajat

ALATALO Emil Mattias, s. 9.3.1911 Vihanti, kaatui 26.2.1940 Salmenkaita, Äyräpää. Siunaus 23.6.1940 kentälle jääneenä. Ts. 6/JR26. Tstlähetti. Stm.

ANTTILA Arvo Johannes, talollisenpoika, s. 5.9.1916 Oulainen, kaatui 28.2.1940 Salmenkaita, Äyräpää. Siunaus 23.6.1940 kentälle jääneenä. Ts. 6/JR26. Kivmies. Stm.

ANTTILA Johannes, maanviljelijä, s. 8.4.1898 Paavola, katosi 9.3.1940 Kuhmo-Kuusjoki-linja. Pso 23 Kaisa Heinonen s. 10.9.1897 Paavola, k. 7.11.1963 Vihanti. L: Elma Annikki 24, Eero Johannes 28, Pauli Henrikki 30, Veikko Antero 33, Aino Kyllikki 35, Elli Kaarina 39. Ts. PJP, 9/III/JR25. Kuhmon mottitaistelut. Stm.

ARONAHO Aaro Vilhelm, talollisenpoika, s. 26.3.1918 Vihanti, kaatui 4.3.1940 Kuhmo, Löytövaara. Ts. 8/III/JR65. Kivmies. Kuhmo. Stm.

ERKKILÄ Viljo Rafael, s. 7.10.1914 Vihanti, k. 27.2.1940 Salmenkaita. Ts. Kivmies. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita. Haavoittui 26.2.40 Salmenkaidassa. Kuoli matkalla kenttäsairaalaan. Stm.

HAUTALA Veikko Sulo, pientilallinen, s. 11.5.1915 Vihanti, kaatui 18.12.1939 Pelkosenniemi. Ts. JR40. Stm.

HÄMÄLÄINEN Eino Johannes, maanviljelijänpoika, s. 2.1.1921 Uukuniemi, kuoli 14.4.1940 Seinäjoen sotasaairaala. Ts. EK/JR69. Lääkälupseeri. Kollanjoki. Alik.

ILMARINEN Eino Jalmari, maanviljelijä, s. 13.11.1910 Hämeenkylä, katosi 25.2.1940 Salmenkaita. Julistettu kuolleeksi 14.9.1940. Ts. 6/JR26. Kivmies. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita. Haavoittui 25.2.40 Salmenkaidassa. Stm.

JYRYLÄ Kalle Aukusti, metsuri, s. 15.7.1911 Vihanti, kaatui 26.2.1940 Salmenkaita, Äyräpää. Siunaus 23.6.1940 kentälle jääneenä. Ts. 6/JR26. Kivmies. Salmenkaita. Stm.

KANERVISTO Erkki, s. 24.5.1908 Jääski, k. 10.3.1940 Imatran sotasairaala. Ts. JvKoulk4. Haavoittui Kannaksella. Korpr.

KANGASNIEMI Johan Mikael, rajavartija, s. 7.4.1910 Vihanti, kaatui 17.12.1939 Viikinki. Ts. SissiK. Stm.

KANKAALA Yrjö Iisakki, maanviljelijä, s. 23.7.1914 Vihanti, katosi 29.2.1940 Säiniö. Julistettu kuolleeksi 14.9.40. Pso 38 Elli Maria Alatalo, s. 25.2.1914 Vihanti. L: Elsi Inkeri 39.

Ts. 8/JR67. Tstlähetti. Ylä-Sommi, Säiniö. Korpr.

KAURALA Matti, maanviljelijä, s. 14.5.1903 Vihanti, kaatui 18.12.1939 Pelkosenniemi. Pso 24 Liisa Matilda Luoma, s. 5.6.1899 Lapua, k. 20.7.1988 Vihanti. L: Linnea Kirsti

Elisabet 25, Eevi Eila Inkeri 26, Erkki Edvard 28, Kerttu Aune Annikki 30 (k. 31), Kauno Matias 34 (k. 40), Jaakko Johannes 36. Ts. JR40. Pelkosenniemi. Korpr.

KESKITALO Jaakko Ilmari, maanviljelijä, s. 9.11.1914 Vihanti, kaatui 12.3.1940 Vilajoki. Ts. Os. Perksalo, 3/JR40. Sairaankantaja, kivmies. Pelkosenniemi, Pikku-Ukonjoki, Savu-

koski, Salla, Kotala, Vilajoki. Stm.

KIVIOJA Toivo Adrian, maanviljelijä, s. 9.6.1912 Vihanti, kaatui 16.2.1940 Punnusjärvi. Siunaus 23.6.1940 kentälle jääneenä. Pso 39 Aili Sofia Myllylä s. 29.11.1907 Vihanti, k.

15.2.1994 Vihanti. L: Väinö Jaakoppi 39. Ts. 6/JR26. Pkampusja. Stm.

KORPI Jaakko, maanviljelijä, s. 14.7.1905 Vihanti, kaatui 18.12.1939 Pelkosenniemi. Ts. PJP, JR40. Stm.

LAHTI Martti Adolf, sekatyömies, s. 19.5.1914 Vihanti, kaatui 18.12.1939 Pelkosenniemi. Pso 38 Fanni Maria Arvola, s. 18.6.1915 Vihanti. L: Matti Antero 39. Ts. JR40. Stm.

LAITINEN Väinö Emil, työmies, s. 26.4.1910 Vihanti, kaatui 25.2.1940 Salmenkaita, Äyräpää. Siunaus 23.6.1940 kentälle jääneenä. Ts. 6/JR26. Kivmies. Stm.

LÄHDESMÄKI Toivo Johannes, maanviljelijä, s. 1.10.1910 Kauhajoki, k. 26.1.1940 Rovaniemen sotasairaala (SS34). Pso 36 Kirsti Eliina Marjatta Lumiaho, s. 6.3.1909 Vihanti, k.

23.10.1995 Vihanti. L: Taimi Kaarina 37, Mauno Samuli 38, Anni Laila Marjatta 40. Ts. 6/JR40. Tstlähetti. Sallan suunta. Haavoittui 19.1.40 Joutsjärvellä. Korpr.

MUSTAKANGAS Frans, järjestösihteeri, s. 7.10.1907 Vihanti, kaatui 26.2.1940 Salmenkaita, Äyräpää. Siunaus 23.6.1940 kentälle jääneenä. Ts. 6/JR26. Kivmies. Korpr.

MUSTAKANGAS Heikki, työmies, s. 15.2.1911 Vihanti, k. 12.3.1940 Sotasairaala. Ts. 6/JR26. Kivmies. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi. Haavoittui 11.3.40 Vuosalmissa. Stm.

salmessa. Stm.

MÄMMELÄ Mikko, työmies, s. 8.2.1910 Vihanti, kaatui 26.2.1940 Salmenkaita (Äyräpää). Siunaus 23.6.1940 kentälle jääneenä. Ts. 6/JR26. Pkampusjan apulainen. Salmenkaita.

Stm.

MÄMMELÄ Reino Johannes, asemamies, s. 20.7.1912 Vihanti, k. 27.2.1940 Kenttäsairaala 2. Ts. 6/JR26. Kivmies. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita. Haavoittui 25.2.40 Salmenkaidassa.

Stm.

RANTALA Toivo Eemeli, työmies, s. 10.12.1910 Vihanti, kaatui 16.2.1940 Punnusjoki. Pso 39 Hellin Myllykangas, s. 25.4.1918 Oulainen. L: Kauko Johannes 39. Ts. 6/JR26. Pkpat-

ruunankantaja. Salmenkaita, Kämärä, Punnusjoki. Stm.

RANTALA Väinö Johannes, työmies, s. 5.7.1913 Vihanti, kaatui 6.3.1940 Vuosalmi, Uusikylä. Ts. 6/JR26. Komppanian räätäli. Stm.

RUHA Vilho Jaakko, pientilallinen, s. 20.9.1911 Haapavesi, kaatui 28.2.1940 Salmenkaita, Äyräpää. Siunaus 23.6.1940 kentälle jääneenä. Pso 37 Reeta Sofia Sakko, s. 16.4.1899 Vihanti, k. 2.4.1988 Vihanti. L: Veikko 32 (k. 92), Niilo 34, Valma 37, Martti 39. Ts. 6/JR26. Kivmies. Stm.

SIIPILEHTO Veikko Matias, maanviljelijänpoika, s. 9.9.1915 Vihanti, kaatui 22.2.1940 Kollaanjoki. Ts. 4/JP4. Jääkäri.

TUOHIMAA Antti, työmies, s. 3.11.1898 Vihanti, katosi 9.3.1940 Löytövaaran taistelussa. I pso 24 Milka Amalia Jylhänkangas, s. 29.12.1902 Pulkkila, k. 18.10.1930 Vihanti. L: Erkki 25, Eeva 26 (k. 47.), Inkeri 29 (k. 44), Irene 30 (k. 76). II pso 34 Kaisa Pauliina Perälä, s. 28.9.1884 Vihanti, k. 31.10.1952 Vihanti. Ts. 7/JR25, 7/III/JR25. Kivmies. Kuhmo, Löytövaara. Korpr.

TUOHIMAA Juho Henrik, pienviljelijä, s. 17.3.1904 Vihanti, kaatui 18.12.1939 Pelkosenniemi. Haudattu Rovaniemen sankarihautaan. Pso 37 Saimi Maria Jussinniemi, s. 31.7.1901 Vihanti, k. 24.8.1973 Vihanti. L: Feliks Johannes 35, Raakel Sisko An-

nikki 37. Ts. RjV1, 5/II/JR40. Stm.

TÖRNROOS Toivo Johannes, s. 27.8.1903 Isokyrö, kaatui 18.12.1939 Pelkosenniemi. Pso 33 Lyydia Hedvig Vikki, s. 20.5.1893 Vihanti, k. 14.2.1973 Vihanti. Ts. PJP, JR40. Stm.

VILMINKO Eino Mikael, työmies, s. 25.8.1912 Vihanti, kaatui 26.2.1940 Salmenkaita, Äyräpää. Siunaus 23.6.1940 kentälle jääneenä. Pso 38 Lilja Margareeta Similä, s. 27.7.1915 Vihanti, k. 26.2.1965 Vihanti. L: Toivo Einari 40. Ts. 6/JR26. Pkampuja. Punnusjoki, Kämärä, Äyräpää, Salmenkaita. Stm.

YYPÄNAHO Erkki, autonkuljettaja, s. 18.5.1918 Vihanti, kaatui 25.2.1940 Ylä-Sommi, Kannas. Stm.

YYPÄNAHO Matti Viljami, maanviljelijä, s. 22.10.1909 Vihanti, kaatui 6.3.1940 Salmenkaita, Uusikylä. Pso 34 Jenni Elisabet Jaakkola, s. 25.1.1913 Pyhäjoki. L: Seppo Matias 35, Aila Saara Annikki 37, Aira Aino Elisabet 38, Rauni Orvokki 40. Ts. 6/JR26. Lääkäriupseeri. Punnusjoki, Muolaa, Salmenkaita, Vuosalmi. Alik.

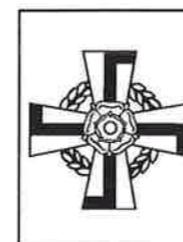
6. Jatkosodan sankarivainajat

AHO Sulo Henrik, metsäyönjohtaja, myymälänhoitaja, s. 30.4.1908 Vihanti, kaatui 28.8.1941 Salla. Pso 35 Alvi Matilda Lahti, s. 14.3.1909 Perniö, k. 14.11.1994 Pelkosenniemi. L: Paavo Johannes 36, Kaarina Maija-Liisa 37. Ts. SaHK/ErP17, JR31. Kivmies. Kelsinkäinen. Kuolajärvi, Kolsanharju, Aatsinginoja, Pahta-aapa, Pennanen, Märkäjärvi, Joutsijärvi, Mäntyvaara, Valtanen, Päävaara, Aatsinginhauta, Sotka. Js. KpK6/5641. Haudattu Vihannin sankarihautaan. Korpr.

ALATALO Aarne Johannes, maanviljelijä, s. 4.4.1909 Vihanti, kaatui 17.7.1943 Uhtua. Pso 29 Lyydi Dagmar Kuivala, s. 11.5.1905 Hau-kipudas. L: Salme 30 (k. 86), Eero 32, Esko 35, Lilja 37, Soili 39, Eino 42, Aarne 44. Ts. JvKoulK5. Ajomies. Js. JR32, 8/JR32. Kkmies. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Jyväskylä. Haavoittui 2.9.41 Rekojärvellä, paleltui 1.1.42 Jyvälahdessa. Stm.

ASUJAMAA Veikko Johannes, työmies, s. 26.3.1917 Oulainen, k. 16.6.1944 Sotasairaala. Ts. TykKoulK4, OsPalmgren/3Ptri, JvKoulK12, EsikK/JR16.

Kivmies. Js. JvKoulK15, EsikK/I/Jv15, KrhK/JR31, KS35, SS38. Viestimies, kivmies. Rukajärvi, Ontajoki. Loukkaantui 3.3.42 Ontajärvellä.

HAAPALA Eino Matias, s. 12.1.1914 Vihanti, k. 16.8.1945 Vihanti. Pso 40 Martta Elisabet Pitkäkangas s. 8.6.1918 Vihanti. L: Heino Matias 40, Voitto Henrik 43. Ts. JR26, 2KkK/JR26.

Kkryhmänjohtaja. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi. Js. 1KkK/JR6, JvKoulK19, TykKoulK5, SS13, SS59, SS55, 4/HTK/Kotij. Kkpuolijoukkueen johtaja, apupalvelus. Vuoksenlaakso, Mellilä, Tietävälä, Lietlahti, Valkeasaari, Aleksandrovskaa. Haavoittui 11.8.41 Kirvussa, sairastui 42. Kunm: Vm2, VR4. Ylik.

HANNIO Eino Henrik, maanviljelijänpoika, s. 1.12.1909 Vihanti, kaatui 23.9.1941 Uhtua, Malviaisten-Röhön tienhaara. Ts. 6/JR26. Kpampuja. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita. Js. 6/JR32. Kpampuja, ryhmänjohtaja. Vuosalmi, Laskujärvi, Tarasjärvi, Kis-kislinja, Uhtua. Kunm: Vm2. Alik.

HARTIKAINEN Kaarlo, s. 22.3.1920 Kemi, kaatui 9.12.1942.

HIHNALA Ernsti Johannes, maanviljelijä, s. 11.3.1916 Merijärvi, kaatui 16.7.1941 Uhtua, Laskujärvi. Haudattu muualle. Ts. HRR. Kivmies. Maisniemi, Perkjärvenkylä, Itä-Lemetti.

Js. Tstlähetti. Uhtua. Haavoittui 22.2.40 Itä-Lemetissä. Kunm: Vm2. Stm.

HONKIKANGAS Hugo Henrik, maanviljelijä, s. 6.1.1903 Vihanti, k. 4.8.1942 Neuvostoliitossa sotavankina. Siunattu 18.6.1950. Pso 26 Lempi Sofia Myllykangas, s. 22.2.1903 Vihanti, k. 14.12.1985 Vihanti. L: Olavi Henrikki 27, Toivo Kalevi 28, Ahti Johannes 30, Aimo Artturi 32, Arvo Uolevi 34 (k. 93).

Ts. 6ErillPPL. Pkryhmän johtaja. Suomenlahden saaristo. Js. JR32, 5354/KpK, 5393, I/JR32, JR11. Ryhmänjohtaja. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Jyväskylä. Haavoittui 1.8.41 Uhtuan länsipuolella. Vangiksi 1.1.42. Kunm: Vm1. Alik.

HYTÖNEN Toivo Matias, s. 4.8.1904 Sumiainen, kaatui 31.7.1941 Uhtua, Kis-kislinja. Ts. III/KTR9, 9/KTR9. Tykkimies. Kuhmo. Js. Osallistui.

HÄKKILÄ Esko Johannes, maanviljelijä, s. 8.9.1924 Vihanti, k. 28.2.1945 Sotasairaala. Js. JvKoulK15

HÄKKILÄ Pentti Isak Kullervo, maanviljelijänpoika, s. 24.11.1918 Vihanti, kaatui 27.12.1941 Jyväskylä. Js. ErP17, JR32. Kkmies. Vasovaara, Tetrivaara, Korpilahti, Vuokkiniemi, Uhtua L ja P, Jyväskylä. Stm.

Uhtua L ja P, Jyväskylä. Stm.

HÄRKÄNEN Toivo Ensio, s. 13.7.1921 Uukuniemi, kaatui 25.11.1942 Krivi. Haudattu muualle. Pso 42 Aini Annikki Turunen, s. 13.1.1923 Vihanti. L: Eila Maria Esteri 42.

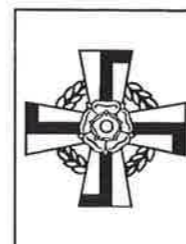
JAAKOLA Veikko Ferdinand, s. 2.11.1920 Vihanti, kaatui 17.7.1944 Tolvajärven eteläpuoli, Vegarusjärvi. Js. PPKoulK1, 5029, 3/RjP8. Kivmies, kmpupuja. Kiestinki, Louhi, Uhtua P, Vuokkiniemen erämaalohko. Korpr.

Uhtua P, Vuokkiniemen erämaalohko. Korpr.

JOKILEHTO Antti, työmies, s. 15.3.1918 Vihanti, kaatui 15.4.1942 Luton suunta. Ts. 8/JR64, EsikK/JR64. Kivmies. Suomussalmi,

Raate, Pitkäranta. Js. Osallistui. Stm.

JOKILEHTO Jaakko, maanviljelijä, s. 5.6.1919 Vihanti, kaatui 30.9.1941 Petroskoi, Äänislinna. Ts. PPKoulK1, ErP48, KkK/P7. Js. JP4. Kkryhmän johtaja. Kokkari, Muuranto, Uuksujärvi, Loimola, Koirinoja, Salmi, Tuulos, Aunus, Syväri, Petroskoi. Kunm: Vm1. Alik.

Aunus, Syväri, Petroskoi. Kunm: Vm1. Alik.

JYRYLÄ Jaakko Johannes, s. 3.8.1914 Vihanti, kaatui 20.7.1941 Uhtua, Tarasjärvi. Ts. PohjR. Pioneri. Länsi-Kannas. Js. Osallistui.

KAARTO Jaakko Johannes, työmies, s. 3.5.1918 Vihanti. Kadonnut 14.3.1944 Uhtuan - Kiestingin suunnalla kaukopartiomatkalla. Siunaus kentälle jääneenä 1950. Julistettu kuolleeksi 20.11.1963 Puolustusministeriön toimesta. Ts. HelKK, PM:n EsikK. Js. EsikK/KkK/JR32, Hiihto-Os/E/JR32, JR11, 5000/Os Nykänen, 9457. Laskujärvi, Tarasjärvi, Kis-kislinja, Malviaisten-Röhön tienhaara, Rekojärvi, Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Itä-Karjala (partiomatkat). Tstlähetti, kpmies. Kunm: Vm2. Korpr.

leeksi 20.11.1963 Puolustusministeriön toimesta. Ts. HelKK, PM:n EsikK. Js. EsikK/KkK/JR32, Hiihto-Os/E/JR32, JR11, 5000/Os Nykänen, 9457. Laskujärvi, Tarasjärvi, Kis-kislinja, Malviaisten-Röhön tienhaara, Rekojärvi, Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Itä-Karjala (partiomatkat). Tstlähetti, kpmies. Kunm: Vm2. Korpr.

KALLIO Ville, kunnan kirjuri, s. 15.1.1914 Ylivieska, kaatui 19.8.1941 Malviaisten-Röhön tienhaara. Haudattu Ylivieskaan perhehautaam. Pso 39 Kerttu Maria Heino, s. 22.8.1917 Kiikala. L:

Kari Antero 39 (k. 40).

KANKAALA Vilho Antti Adolf, maanviljelijänpoika, s. 9.9.1906 Vihanti, kaatui 8.7.1944 Vuoksenranta. Pso 44 Tyyne Elisabet Parkkila, s. 12.6.1915 Paavola, k. 28.8.1986 Haukipudas.

Js. 24LK, 3/24LK. Sairaankantaja. Juntusranta, Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L. Stm.

KAURALA Eljas Aukusti, maanviljelijä, s. 11.1.1907 Vihanti, kaatui 18.8.1941 Pistojärvi, Malviaisten-Röhön tienhaara. Pso 29 Helmi Maria Matinlauri, s. 29.8.1910 Liminka. L:

Aarno Olavi 30, Rauni Sylvia 32. Ts. TyK/Os. Perksalo. Talousaliupseeri, ryhmänjohtaja, lääkintäaliupseeri. Pelkosenniemi, Pikku-Akanjoki, Savukoski, Salla, Kotala, Vilajoki. Js. JR32. Kis-kislinja, Uhtua. Kunm: Vm2, Ts.mm. Alik.

KAURALA Martti Kalevi, maanviljelijä, s. 24.6.1921 Vihanti, kaatui 1.7.1944 Juustila. Js. 12/JvKoulK15, SS58, SvL6, HTK, 6/JR46.

Kivmies. Rajajoki, Aleksandrovka, Valkeasaari, Lempaala, Lotinanpelto, Viipuri, Juustila. Stm.

KAURALA Olavi, metsätyömies, s. 28.8.1919 Vihanti, kaatui 6.8.1941 Kiestinki. Pso 39 Elsa Katariina Salin, s. 21.10.1915 Vihanti, k. 26.4.1956 Kuusamo. L: Rauni Tuulikki 40 (k. 42). Ts. JvKoulK5, JR27. Kivmies. Kuhmo. Js. 2/I/JR53. Kpampuja. Suvanto, Tuhkala, Kokkosalmi, Kiestinki. Stm.

KESKITALO Yrjö Henrik, maanviljelijänpoika, s. 4.5.1919 Vihanti, kaatui 8.7.1942 Someri. Ts. PPKoulK. Kattilajoki, Näätälä. Js. III/RPr/Somerin tukikoh-ta. Tykkimies.

KNUUTILA Lauri Artturi, s. 16.8.1913 Ylivieska, k. 28.5.1943. Pso 38 Saimi Elisabet Nordström, s. 20.5.1912 Vihanti. L: Pentti Artturi 38, Liisa Annikki 40. Ts. JR17, 9/III/JR17.

Kivmies. Summajoki, Summa. Js. Osallistui. Haavoittui 11.2.40 Summassa. Stm.

KNUUTTILA Severi Veikko, s. 2.1.1920 Teuva, kaatui 31.10.1941 Lohivaara. Js. 9/7Pr, 9/11Pr, 4/I/JR53. Ajomies. Stm.

KOIVIKKO Eino Edvard, maanviljelijä, s. 11.7.1907 Vihanti, kaatui 28.6.1944 Ihantala Repolankylä, Lutikkavaara. Pso 37 Sili Milma Annikki Lattula, s. 13.1.1916 Vihanti. L: Reino Mikael 39, Aune Sisko Annikki 41, Ritva Liisa 43. Ts. 6/JR26. Joukkueen varajohtaja. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkai-ta, Vuosalmi. Js. II/JR32, 6/JR32, 7/JR32, 1/JR32. Joukkueen varajohtaja. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pisto-joki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Jyvälahti. Kunm: Vm2 (2 kertaa), Ts.mm, Js.mm. Kers.

KORPI Martti Jalma-ri, s. 31.12.1921 Vihanti, kaatui 5.8.1944 Lutikkavaara. Js. Jv-KoulK13, 2KkK/-JR33, 8/12Pr, 8/JR33. Kkpatruunankantaja. Seesjärvi, Krivi, Hiisjärvi, Poventsa, Kyläjärv, Varpakylä, H-vaara, Lutikkavaara. Stm.

KORPI Veikko Arttu-ri, s. 12.1.1920 Vihanti, kuoli saamiinsa vammoihin 29.7.1941 Sotasairaala 38. Js. PP-KoulK1, 9KevOs/10Pr, 4263. Haavoittui 12.7.41. Stm.

KOSKELA Pentti Johannes, maanviljelijänpoika, s. 8.1.1917 Vihanti, kaatui 1.8.1941 Uhtua, Kis-kislinja. Ts. PohjR, 9/III/3Pr. Kivryh-

män johtaja, joukkueen varajohtaja, kkpuolijoukkueen johtaja. Nurmijärvi, Muolaa, Muuasua, Kämärä, Karisalmi. Js. KkK/JR32. Puolijoukkueen johtaja. Kunm: Vm2. Kers.

KOTILA Pentti Adolf, metsätyömies, s. 17.4.1921 Vihanti, kaatui 25.6.1944 Noskua. Js. 9/11Pr, 4/I/JR53. Kk-ampuja. Tuhkala, Kii-masvaara, Kokkosalmi, Kiestinki, Kangasvaara,

Lokivaara, Kapustajoki, Röhö, Uhtua L, Kuuterselkä, Muolaa, Heinjoki, Noskua. Kunm: Vm2. Korpr.

KUMPULA Urho Mi-kael, s. 15.7.1921 Vihanti, kuoli 20.10.1944 Kontiolahden sotasairaala. Ts. 4/Jv-KoulK5. Kuhmo. Js. JR11, Hiihto-os/JR32, II/JR11, III/JR11, Kaukopartio-os/3Div, 5/JR53, SS32, SS41. Kivmies, kpmies. Vasovaara, Latvajärvi, Pisto-joki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua P ja L. Haavoittui 27.8.41 Uhtuan pohjoispuolella ja 7.8.43 Uhtuan länsipuolella. Kunm: Vm2 (2 kertaa), Vm1. Stm.

KUORILEHTO Frans Iisakki, maanviljelijä, s. 26.10.1911 Vihanti, kaatui 19.7.1941 Eldankajärvi, Pisto-joki. Pso 40 Hilja Markareeta Jylänki, s. 17.6.1923 Haapa-vesi. L: Sauli 40. Ts. 6/JR26. Kssmies. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkai-ta, Vuosalmi. Js. 5093. Vuoni-nen, Eldankajärvi. Stm.

KUORILEHTO Pentti Mikael, s. 26.9.1922 Vihanti, kuoli saamiinsa vammoihin 5.9.1943 Kenttäsairaala. Js. JvKoulK15, 1KkK/-JR11, 4/11Pr, 4/JR11. Kkpatruunankantaja.

Uhtua L, Kiestinki, Ahvenlahti. Haavoittui 5.9.43. Stm.

KUORILEHTO Toivo Andreas, s. 6.8.1915 Vihanti, kuoli 2.9.1941 Uhtua, Malviaisten-Röhön tienhaara. Ts. JR26. Ryhmänjohtaja. Vuok-sela, Punnusjoki, Salmenkai-ta. Js. 6/JR32.

Itä-Karjala. Haavoittui 1.9.41 Uhtuanjärvellä. Alik.

LEHTIKANGAS Vih-tori Adrian, s. 31.5.1911 Oulainen, kuoli auto-onnettomuudessa 11.9.1944 Hyrynsalmi. Pso 39 Hanna Elisabet Mäkivierikko, s. 17.9.1915 Vihanti. L: Eino

Vihtori 39, Esko Ensio 42. Ts. RTK. Työ-velvollinen, ajomies. Js. 8/JR32, TalK24, EVarK, 8KiintPesula, 2Vaak. Kkmies, työryhmä. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pisto-joki, Uhtua L ja P, Jyvälahti. Haavoittui 18.7.41 Laskujärvellä ja 1.8.41 Pistojoella. Kunm: Vm2. Stm.

LEINONEN Reino Matias, maanviljelijänpoika, s. 16.2.1922 Vihanti, kaatui 9.6.1944 Mustilanmäki, Kannas.

Js. JvKoulK3, JR11, SS32, JvKoulK19, Helsingin SkP, JvKoulK22, 2/8388, 3/JR49. Kkampuja, lähetti, kivmies. Uhtua, Kiestinki, Kannas. Haavoittui vahingonlaukauksesta 25.4.42 Röhössä. Kunn: Vm2. Stm.

LEPPÄLÄ Eino Johannes, maanviljelijänpoika, s. 26.12.1919 Vihanti, kaatui 17.5.1942 Kiestinki. Js. 7/PrKoulK1, II/JR11. Kivmies. Uhtua P ja L, Mustajärvi, Taumangajärvi. Stm.

LEVÄNAHO Arvi Jaakko, s. 26.5.1917 Vihanti, kaatui 14.7.1941 Laskujärvi. Ts. 7/III/3Pr. Ajomies, kivmies. Kämärä, Näätälänjärvi. Js. JR32. Uhtua. Kunn: Vm2. Stm.

LUMIAHO Pentti Setti Veikko, maanviljelijänpoika, s. 30.1.1917 Vihanti, kaatui 14.8.1941 Malviaisten-Röhön tienhaara, Uhtua. Ts. 6/JR26. Talaliupseeri. Vuoksela, Salmenkaita, Vuosalmi. Js. JR32. Jää-kärijouk.varajohdaja. Laskujärvi, Tarasjärvi, Kis-kislinja, Malviaisten-Röhön tienhaara. Kers.

LUNKI Antti Armas, työmies, s. 29.4.1911 Vihanti, kaatui 6.10.1944 Tornio. Pso 40 Tyne Hilja Lehtikangas, s. 24.10.1920 Vihanti. L: Arvo 41, Aila 42,

Asko 43. Js. 2/Kk-K/JR32, 12/JR32, 4/ErP13. Kkmies, kkr ryhmän johtaja, kkpoulijouk.johtaja. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pisto-joki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Jyvälahti, Lintula, Kivennapa, Suulajärvi E, L ja P, Muolaa, Heinjoki, Noskua, Vuoksela. Tornio. Kunn: Vm2. Kers.

LUUKINEN Martti Johannes, kauppiaanpoika, s. 14.1.1923 Vihanti, kaatui 3.8.1944 Ihantala. Js. JvKoulK16, Os 5393, Os 5313, 2KkK/JR12, 4/ErP16. Kkmies. Äänisniemi,

Vienan kanava, Ihantala. Stm.

MIKKELÄ Martti Valtter, maanviljelijä, s. 30.1.1916 Vihanti, kuoli sodassa 9.6.1944 Kot-selkä. Pso 37 Lyyli Maria Lumiaho, s. 24.3.1914 Vihanti, k. 10.7.1972 Vihanti. L: Toini

Annikki 38, Matti Johannes 40, Kirsti Marjatta 43. Ts. 6/JR26. Komppanian kirjuri. Vuoksela, Salmenkaita, Vuosalmi. Js. 9KpK, 5150. Komppanian kirjuri. Vienan Karjala. Kunn: Vm2. Korpr.

MUSTAKANGAS Ah-ti, työmies, s. 6.7.1912 Vihanti, kuolinajaksi määrätty 27.10.1941. Julistettu kuolleeksi 30.1.1950. Siunaus 18.6.1950. Ts. 6/JR25. Tarkka-ampuja. PrW:n

mukana Kuhmossa. Js. 6/JR32. Tarkka-ampuja. Laskujärvi, Tarasjärvi, Kis-kislinja, Uhtua, Röhön-Malviaisten tienhaara.

Kadonnut 27.10.41 jäätyään haavoittuneena vangiksi. Stm.

MYLLYLÄ Antti Oskari, työmies, s. 4.8.1921 Vihanti, kaatui 13.3.1942 Pirttijärvi, Kiestinki. Js. JvKoul-K13, 6/JR12. Kivmies. Laki-järvi, Pirttijärvi. Stm.

MYLLYLÄ Reino Matias, s. 8.4.1921 Vihanti, kaatui 25.8.1941 Lohilahti. Js. 11-Pr, 1KkK/JR53. Stm.

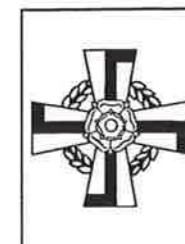
MÄMMELÄ Akseli Adolf, maanviljelijänpoika, s. 22.11.1917 Vihanti, kaatui 24.8.1941 Malviaisten-Röhön tienhaara, Uhtua. Ts. III/3Pr, E/III/3Pr. Lääkemies, ascellinen sairaankantaja. Js. 11/JR32. Lääkärin apulainen. Uhtua, Kis-kiskukkulat, Vasovaara, Pisto-joki, Korpivaara, Tetrivaara. Korpr.

MÄMMELÄ Frans Olavi, työmies, s. 8.3.1924 Vihanti, kuoli 5.2.1944 Sotasairaala (SS31). Js. JvKoulK15, JvKoulK25, SS31. Stm.

MÄMMELÄ Heimo Vilhelm, pientilallisenpoika, s. 12.4.1919 Vihanti, kuoli sodassa 4.9.1941 Tuulos. Ts. PPKoulK1. Js. 5Div, 6/JR22. Sääntämä, Tuulosjoki. Stm.

OHINMAA Väinö Alarik, työmies, s. 3.5.1900 Vihanti, kaatui 23.11.1941 Lohilahti. Ts. JvKoulK5. Js. 0930, 5393. Kivmies. Stm.

OJAMAA Jaakko Henrik, s. 26.6.1920 Paavola, kuoli 26.1.1945 Sotasairaala. Js. 11Pr, 2/KevOs5, 6/JR11, SS41, SS55, SS52, SS22. Kivmies, pstmies. Jyvälahti, Uhtua L ja P. Kunn: Vm2, Vml.

OLLANKETO Leo Valde Johannes, maanviljelijänpoika, s. 6.7.1918 Vihanti, kuoli saamiinsa vammoihin 25.7.1941 Pisto-joki. Ts. Osallistui. Js. LK24. Sairaankantaja. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Vuoninen. Haavoittui 20.7.41 Hevoslammen luona. Kunn. Vm2, Ts.mm. Stm.

PALOLA Eino Jalma ri, maanviljelijänpoika, s. 30.5.1906 Nivala, kaatui 23.9.1941 Malviaisten-Röhön tienhaara, Uhtua. Ts. 5/JR40. Pkmies. Pelkosenniemi, Savukoski, Joutsijärvi,

Märkäjärvi, Vilajoki. Js. 6/JR32. Kivmies. Laskujärvi, Tarasjärvi, Kis-kislinja, Uhtua, Malviaisten-Röhön tienhaara. Stm.

PIRNES Kauko Ferdinand, maatyömies, s. 4.3.1922 Vihanti, kaatui 1.7.1944 Antrea, Revonkylä. Js. 8/JR11. Kkmies. Uhtua L, Kiestinki, Ahvenlahti, Jyvälahti, Kivennapa, Muo-

laa, Revonkylä. Stm.

PITKÄKANGAS Pauli Armas, s. 15.4.1908 Vihanti, kaatui 1.1.1942 Jyvälahti. Pso 31 Elli Sofia Laukka, s. 14.12.1908 Haapavesi. L: Veikko 36, Pentti 37, Niilo 39. Js. II/JR32,

6/JR32. Kivmies. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Pistojoeki, Vuoninen, Ponkalahti, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Jyvälahti. Stm.

PYNNÖNEN Eino Mikael, maanviljelijä, s. 28.10.1920 Vihanti, kaatui 1.8.1941 Kokkosalmen itäpuolella, Sohjana. Js. JR53. Kpmies. Stm.

PYÖRÄLÄ Antti Olavi, lakitieteen ylioppilas, s. 15.11.1918 Vihanti, kuoli 19.8.1941 Malviaisten-Röhön tienhaara, Uhtua. Ts. TKK4, 1/KTR15. Js. 8/II/JR32, KkK. Pstmies. Uhtua.

Korpr.

RANKINEN Arttu, maanviljelijä, s. 20.2.1910 Vihanti, katosi 2.9.1941. Julistettu kuolleeksi 1.1.1945. Siunaus 31.5.1953. Ts. 6/JR26. Kivmies. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita,

Vuosalmi. Js. 5036. Stm.

RANTALA Armas Paavo, työmies, s. 2.3.1918 Vihanti, kuoli 9.10.1941 Uhtua. Ts. 8/III/3Pr, 2KkK. Pkmies, tarkka-ampuja. Nurmi-

järvi, Muolaa, Suursaari, Munasuo. Js. 5087, KevOs Könönen. Kkmies, ajomies. Laskujärvi, Tarasjärvi, Kis-kislinja, Malviaisten-Röhön tienhaara, Uhtua. Sairastui 27.9.41. Stm.

RANTALA Reino Vilhelm, työmies, s. 9.4.1918 Vihanti, kaatui 23.9.1941 Lohivaara, Kiestinki. Ts. 8/3Pr, PstK/3Pr. Kivmies. Nurmi-

järvi, Muolaa, Summa, Kämärä, Pilppula, Tali. Js. 7/JR11, KevOs Könönen. Kiestinki. Kunm: Ts.mm. Stm.

RIIHILUOMA Eino Aleksii, työmies, s. 16.7.1906 Karijoki, kaatui 3.8.1941 Kis-kislinja, Uhtua. Pso 30 Aili Kristiina Häkkinen, s. 13.6.1908 Vihanti, k. 13.10.1992 Oulu. L: Aino

Amanda 31, Helge Einari 32 (k. 88), Pentti Johannes 35, Raili Anneli 39 (k. 91). Ts. 5/II/JR40. Kivmies, joukkueen lähetti. Pelkosenniemi, Savukoski, Joutsijärvi, Märkäjärvi, Vilajoki. Js. 6/JR32. Pkampuja. Itä-Karjala. Katosi 3.8.41 Vuonisen ja Uhtuan välillä. Todettu kaatuneeksi 18.8.41. Korpr.

RUHA Toivo Jalmari, pientilallisenpoika, s. 5.9.1919 Vihanti, kaatui 23.7.1941 Omelia, Repola. Ts. JvKoulK5, 5/II/JR65. Js. JR31. Kohvasjärvi, Repola. Stm.

RUKKINEN Jaakko, työmies, s. 12.5.1921 Vihanti, kaatui 11.8.1941 Kis-kislinja, Uhtua, Kyläniemi. Js. 2/11Pr. Stm.

SAKKO Uuno Matias, maatyömies, s. 25.2.1916 Vihanti, kaatui 17.7.1944 Aittojoki. Js. 7/JR32, 2/RjP8. Lähetti, kivmies. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi, Vasovaara,

Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Pistojoeki, Uhtua P. Haavoittui 16.7.41 Pistojoel-

la. Stm.

SALMELA Tauno Aarne Olavi, työmies, s. 27.4.1921 Vihanti, kaatui 1.8.1941 Kokkosalmi. Js. 9/II/11Pr, JR53. Stm.

SALMELA Valte Pietari, s. 10.9.1913 Vihanti, kaatui 3.10.1944 Alavojakkala. Ts. SotPolKoulK/Jyväskylä. Sotpoliisi. Js. Pstmies. Laskujärvi, Tarasjärvi, Kis-kislinja, Malviaisten-Röhön tienhaara, Rekojärvi. Stm.

SALO Eino Johannes, maanviljelijä, s. 21.3.1914 Vihanti, kaatui 24.6.1944 Noskua, Heinjoki. Ts. 6/JR26, 2KkK. Kivaliupseeri. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi. Js.

II/JR32, 8/JR32, EsikK/I/JR11, SS32. Kkjohtaja, Puolijoukkueen johtaja, ryhmänjohtaja. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Jyvälahti, Louhi, Ylä-Mustajärvi, T-järvi. Kunm: Vm2. Kers.

SALO Vilho, maanviljelijä, s. 22.5.1923 Vihanti, kaatui 29.6.1944 Ihantala. Js. JvKoulK16, Os. 5393, JR12, 1KkK/JR12. Kkmies. Äänisniemi, Viennakanava, Hiisjärvi,

Ihantala. Stm.

SAURIALA (Sandberg) Reino Villiam, majatalonpitäjänpoika, s. 27.10.1922 Piippola, kaatui 2.3.1942 Kis-kisjärvi, Uhtua. Js. 12/-Jv-KoulK15, 3Div., Krh-K/JR11. Tähestäjä. Uhtua L. Stm.

tua L. Stm.

SEPPÄLÄ Viljo Matias, maanviljelijänpoika, s. 2.3.1912 Vihanti, kuoli 28.3.1943 Sotasaairaala. Pso 49 Kerttu Irene Tukkimäki, s. 2.10.1911 Pyhäntä. L: Matti Juhani 40, Anja Inkeri 41. Ts. EsikK/9Div. Henkilöauton kuljettaja. Suomussalmi, Kuhmo. Js. SS32. Alik.

Inkeri 41. Ts. EsikK/9Div. Henkilöauton kuljettaja. Suomussalmi, Kuhmo. Js. SS32. Alik.

SIPONMAA Ahti Antero, pientilallinen, s. 15.5.1910 Vihanti, kuoli sodassa 22.12.1942. Pso 39 Lahja Sylvia Knuuttilla, s. 5.4.1914 Teuva. L: Pirkko Eeva Marjatta 39, Aune Annikki 42 (k. 43).

Ts. 6/JR26. Pstmies. Vuoksela, Punnus, Salmenkaita. Haavoittui 27.2.40 Salmenkaidassa. Js. Osallistui. Korpr.

SYRJÄLÄINEN His-kias Petteri, s. 27.4.1912 Uukuniemi, kaatui 31.12.1941 Jyväskylä. Haudattu Uukuniemelle. Pso 41 Elli Rauha Kesälä, s. 27.3.1917 Vihanti, k. 24.2.1990 Vihanti.

Ts. 5/JR34. Kkmies, kpampuja. Arttahuhta, Kollaanjoki, Ulismainen, Korpjärvi. Js. 11/JR32, 8/JR32. Kkmies. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Jyväskylä. Haavoittui 8.3.40 Ulismaisissa ja 1.9.41 Rekojärvellä. Korpr.

TASKILA Juhoniemi Vilhelmi, työmies, s. 3.1.1907 Vihanti, kaatui 26.6.1944 Ihantala, Repola. Js. 3/JR32, 1/JR32. Kivmies, kpampuja. Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P. Kunn: Vm2. Stm.

TASKILA Martti Edvard, metsätyömies, s. 2.9.1923 Vihanti, kaatui 3.2.1944 Vienankanava, Salmijoki. Js. 5/JR12. Kpmies. Jänisniemi, Vienankanava. Stm.

TASKILA Uno Ensio, maanviljelijä, s. 11.2.1915 Vihanti, kaatui 14.7.1941 Laskujärvi. Ts. 6/JR26. Pkmies. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi. Js. Osallistui. Kunn: Vm2. Korpr.

TASKILA Veikko Jakob, s. 18.11.1918 Vihanti, kaatui 2.9.1941 Malviaisten-Röhön tienhaara, Uhtua. Ts. 9/III/3Pr. Kpmies. Kurkijoki, Muolaa, Muurasuo, Karisalmi. Js.

KkK/II/JR32/3Pr. Kkampuja. Laskujärvi, Tarasjärvi, Kis-kislinja, Uhtua L ja P. Stm.

TIENSUU Eino Johannes, maanviljelijä, s. 4.5.1910 Vihanti, kaatui 26.7.1944 Haukivuori. Pso 41 Ruusa Maria Heiko, s. 1.1.1924 Rantsila, k. 22.9.1995 Vihanti. L: Irma Marjatta 41.

Ts. 6/JR26. Pstmies. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi. Js. 7/JR32. Kivmies. Uhtua P. Stm.

TIENSUU Hugo Markus, maatyömies, s. 27.3.1921 Vihanti, kaatui 23.8.1941 Kiestinki-Louhen rata. Js. KkK/JR53. Kivmies. Kiestinki-Louhen rata. Stm.

TURUNEN Väinö Johannes, maanviljelijänpoika, s. 14.11.1920 Vihanti, kaatui 23.7.1943 Kellovaara. Js. 7/PP-KoulK1, KevOs9, 2/JR-43, 2/10Pr, 1/JR10. Sairaankantaja, kivmies.

Repola, Rukajärvi, Ontajärvi, Ontajoki. Stm.

TURUNEN Yrjö Verner, maanviljelijänpoika, s. 25.8.1918 Vihanti, kaatui 14.8.1941 Kiestinki. Ts. Jv-KoulK5. Js. PstK/JR64, 3/ErP36. Pkmies. Stm.

TÖRMİKOSKI Kaarlo Jaakko Johannes, maanviljelijänpoika, s. 26.2.1923 Vihanti, kaatui 1.7.1944 Ihantala. Js. JvKoulK16, IKkK-/JR12. Kkampujan apulainen. Äänisniemi, Vienankanava, Hiisjärvi, Ihantala. Stm.

UKKOLA Matias Abram, metsänvartija, s. 8.11.1904 Utajärvi, kaatui 23.7.1941 Pistojoiki. Pso 31 Jenni Loviisa Jaakola, s. 31.3.1911 Vihanti, k. 5.6.1984 Oulainen. L: Unto Uolevi

32, Kalevi Aapraham 34, Jorma Jaakko 36, Lahja Sisko Orvokki 42. Ts. JR26. Kivmies. Muolaa, Vuoksela. Js. JR32, 5077. Kivmies. Pistojoiki. Stm.

UKONAHO Sulo Johannes, maanviljelijä, s. 25.8.1911 Vihanti, kuoli 17.6.1944 Kenttäsairaala. Pso 36 Aune Maria Jussinoja, s. 22.7.1913 Pyhäjoki, k. 13.3.1987 Tampere. L: Seija 37,

Ritva 38, Sulo 39 (k. 43), Paula 43, Matti 44. Ts. 2/PPP7. Pkampuja, kkmies. Aittosilta, Ristisalmi, Kotisaari, Tolvajärvi, Ägläjärvi. Js. 11/JR32, 8/JR32, 12/JR32. Laskujärvi, Tarasjärvi, Kis-kislinja, Malviaisten-Röhön tienhaara, Rekojärvi. Haavoittui 23.12.39 Ägläjärvellä ja 16.6.44 Hämeenkyllän maastossa. Kunn: Vm1 (2 kertaa), Vm2. Alik.

UUSITALO Veikko Viljami, s. 23.12.1915 Vihanti, hukkuu 30.8.1942 Kiantajärvi. Haudattu Oulun sankarihautaan. Ts. 2/ErP21. Kivmies, siirto teollisuuden palvelukseen. Js.

Osallistui. Stm.

VUORI Martti Albert, maanviljelijä, s. 20.7.1917 Valkjärvi, mahdollisesti kuoli 8.7.1944 Uusikirkko. Virallisesti julistettu kuolleeksi 4.11.1949. Ts. 2/JP2, 5/JR68. Kivmies, ryhmän varajohtaja, pkryhmän johtaja. Valkjärvi, Pasuri, Kyyrölä, Perö, Tervajoki. Js.

Osallistui. Alik.

ÄIJÄLÄ Mikko, pienviljelijä, s. 8.5.1911 Vihanti, kuoli saamiinsa vammoihin 20.7.1941 Kajaanin sotasairaala (SS31). Pso 37 Impi Esteri Taskila, s. 4.11.1908 Vihanti, k. 9.12.

1987 Puumala. L: Valma Sofia 38. Ts. 2/PPP7, 6/II/JR40. Patruunankantaja. Märkäjärvi, Vilajoki. Js. 6/JR32. Uhtua. Haavoittui 16.7.41 Laskujärvellä. Kunm: Ts.mm. Stm.

7. Talvi- ja/tai jatkosotaan osallistuneet

AALI Kaarle Juho Aleksanteri, vartija, s. 13.12.1903 Vihanti, k. 26.8.1982 Oulu. Pso 42 Reeta Stiina Keränen, s. 19.4.1904 Puolanka, k. 28.6.1978 Oulu. L: Kaarlo Ilmari 42 (k. 42),

Liisa Valpuri 44, Esko 44. Js. JR32. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Pisto-joki, Korpivaara, Uhtua, Vuoksi. Stm.

AALTO Eino Armas, s. 25.4.1916 Vihanti. Ts. OTV. Linnoitustyöt. Tali. Js. K/JärjK2, HTK8, 6/JR4. Maaselkä.

AHOLA Arttu Matias, maanviljelijä, s. 7.7.1905 Vihanti, k. 7.1.1989 Vihanti. Pso 38 Martta Elisabet Ollan-
to, s. 31.8.1916 Vihanti, k. 30.7.1990 Vihanti. L: Elli 39, Irja 43, Terttu 47

(k. 48), Eeva 49, Eila 49. Ts. JR40. Pkmies. Pelkosenniemi, Savukoski, Joutsjärvi, Märkäjärvi, Vilajoki. Js. JR11. Uhtua, Latvaniemi, Vuokkiniemi, Tetrivaara. Haavoittui 29.8.41 Tetrivaarassa. Korpr.

AHOLA Eino Ilmari, työntutkija, s. 23.2.1925 Vihanti. Pso 48 Tyyne Margareetta Sassi, s. 7.3.1924 Ii. L: Seppo 49, Seija 56. Js. TäydP13, SS41, TäydP13, RjP7, JR5. Kkryh-

mänjohtaja, tstlähetti. Kiestinki, Kotajärvi, Kivijärvi, Tolvajärvi, Ristijärvi. Kemijärvi. Kunm: Js.mm. Kers.

AHOLA Johan Eerik, metsätyönjohtaja, s. 13.10.1903 Piippola, k. 7.4.1984 Raah. Pso 44 Hilja Annikki Laitinen, s. 6.10.1922 Viipurin mlk. L: Toivo 45, Eero 47, Leena 49, Vesa 53,

Rauni 54, Pauli 59. Ts. JR26. Pkaliupseeri. Vuoksela, Punnusjoki Salmenkaita. Js. JR32, JR11. Kkryhmänjohtaja. Vuoninen, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Pisto-joki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua, Jyväskylä, Vuoksenranta, Ihantala. Pohjois-Suomi. Haavoittui 26.2.40 Salmenkaidassa. Kunm: Vm1, Vm2, Ts.mm, Js.mm. Alik.

AHOLA Kaarlo Eemi Ensio, postinkantaja, s. 29.12.1916 Vihanti, k. 19.10.1991 Vihanti. Pso 41 Elli Esteri Savola, s. 27.6.1917 Reisjärvi. L: Esko 41, Matti 48 (k. 90), Maija 50. Ts.

ErikK/IV/3Pr. Puhmies. Nurmijärvi, Muolaa, Munasuo, Kitee, Kämärä, Karisalmi. Js. II/JR32, 5/IV/JR11, SS, Raahen Skp, 5393, Esikk/Div, 6SpolK. Pstmies, kivmies, sotapoliisi. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Vuoninen, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P. Kemi, Rovaniemi. Haavoittui 29.4.42. Kunm: Vm2. Korpr.

AHOLA Yrjö Aleksanteri, maanviljelijä, s. 1.8.1911 Vihanti, k. 30.6.1978 Vihanti. Pso 41 Iida Kokko, s. 14.1.1918 Uukuniemi. L: Pekka Aukusti 41, Raija Aino Kyllikki 43, Raimo Antero 45, Arja Aulikki 47, Irja Sinikka 49, Paavo Matias 52, Sirpa Hannele 52, Airi Marjatta 62. Ts. 7/JR32, 25TykK. Ryhmänjohtaja, tykinjohtaja. Onkamojärvi, Kuuterselkä, Muolaanjärvi L, Heinjoki, Kuparsaari. Js. 6/II/JR32, 7/JR32, JR32. Ryhmänjohtaja. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P. Tornio. Kunm: Js.mm. Kers.

AHVENLAMPI Eddie Viljam, s. 8.7.1909 Amerikka, k. 5.3.1966 Vihanti. Pso 38 Laila Inez Ingeborg Polus, s. 27.11.1917 Vihanti. Ts. JR26. Ajomies. Js. JR32, SS32, 9/JR32,

24EVarK. Ajomies, kivmies, vartiomies. Juntusranta, Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Kannas. Tornio, Rovaniemi, Kittilä. Stm.

AITTOLA Juhon Henrik, maanviljelijä, s. 12.4.1903 Vihanti, k. 24.4.1968 Vihanti. Pso 35 Lyyli Maria Salin, s. 9.7.1910 Paavola, k. 24.1.1993 Vihanti. L: Olavi Johannes 36, Lauri

Matias 39, Pentti Veli Henrikki 41, Eeva Annikki 43, Niilo Väinö Mikael 48. Ts. Shr. K. Palinquist, KKK. Ajomies, kkmies. Rekojärvi. Js. JR32, 8/JR32. Kkmies, kkaajomies. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P.

AITTOLA Kuuno Mikael, sekatyömies, s. 22.10.1918 Vihanti, k. 11.1.1978 Vihanti. Js. JR10, 4/JR46. Vartiopäällikkö, pst-ryhmänjohtaja. Kivivaara, Rukajärvi, Suomenlahden lohko, Valkeasaari, Perä-Kuokkala, Rajajoki, Lempaala. Kunm: Vm1. Alik.

AITTOLA Matti Leonard, metsätyömies, s. 19.8.1922 Haapavesi. Pso 53 Sirkka Liisa Keränen, s. 23.6.1933 Hyrynsalmi. L: Jouni 53. Js. 12/JR11. Kkmies. Uhtua, Kiestinki, Kan-

nas. Stm.

ALAKANGAS Arvo Johannes, maanviljelijä, kirvesmies, s. 9.2.1922 Pyhäjoki, k. 16.11.1971 Vihanti. Pso 41 Maire Sylvia Siitonen, s. 19.6.1924 Harlu. L: Rei-

no Kalevi 44, Mirja Hillevi 46, Tenho Johannes 49, Hannu Markku 53, Hely Helena 55, Eila Irmeli 56, Jari Antero 63. Js. JvKoulK15, 4/JR11. Pstmies, kivmies. Uhtua L, Kannas. Tornio. Korpr.

ALASAARELA Arttu, kirvesmies, s. 3.3.1911 Ii, k. 4.4.1976 Vihanti. Pso 35 Vieno Ester Annikki Nikula, s. 5.3.1915 Vihanti. L: Hilikka 35, Jorma 38, Seija 43, Liisa 46, Eeva

48, Vuokko 50, Juha 64. Ts. JR26. Pkmies. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkai-ta, Vuosalmi. Js. 7/JR32, 3/ErP20, 11/JR1, 1/ErP20. Suutari. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Rajajoki, Aleksandra, Vammelsuu, Viipurin kivilsilta, Viipurin lahti. Haavoittui 16.7.41 Pistojoella. Kunm: Vm1, Vm2, Ts.mm, Js.mm. Alik.

ALATALO Ahti Mikael, maanviljelijä, s. 28.12.1925 Vihanti. Pso 65 Eila Elisabet Jussiniemi, s. 5.4.1947 Vihanti. L: Orvokki 66, Eero 68. Js. 7/TäydP13, Kkk/JP2, RaskKkk/JP2, KevOs/JP4. Kkmies, kpmies. Ylämaa, Väänämä, Vuotso, Laanila, Kaunispää, Inari. Korpr.

ALATALO Alpo Arvi Aukusti, varastonhoitaja, kirvesmies, s. 3.10.1925 Vihanti. Pso 55 Hilikka Hellevi Klaavo, s. 11.4.1935 Porvoo. L: Seija Helena Hellevi 56,

Eliisa Kristiina 59, Marja Leena 61, Pirkko Kaarina 62, Risto Alpo Johannes 64, Minna Eija Marjaana 67, Mika Arvi Juhani 71. Js. JvKoulK15, 8/TäydP13, 12/JR1, 14/JR1. Pslähtorjuntamies. Ino, Humaljoeki. Korpr.

ALATALO Eino Matias, s. 28.12.1925 Vihanti. Pso 54 Leila Kyllikki Aikioniemi, s. 31.12.1933 Sodankylä. L: Soini Juhani 54, Paula Hannele 57. Js. JvKoulK15, TäydP13,

5/JR11, 1/JR11, E/JR1. Kivmies, kirjuri. Ino, Seivästö, Noskua, Vuoksela, Ihantala. Tornio, Paakkola, Rovaniemi, Kittilä, Muonio, Palojoki, Kaaresuvanto, Lätäseno, Kilpisjärvi. Kunm: VSM2, Js.mm. Ls.mm.s. Korpr.

ALATALO Erkki Jaakoppi, s. 20.5.1907 Vihanti, k. 10.7.1980 Vihanti. Pso 36 Heli Virva Aulikki Siponmaa, s. 27.3.1915 Vihanti. L: Elias Ilmari 36, Ulla Kaarina 39. Ts. JR26.

Vuoksela, Punnusjoki, Vuosalmi. Js. JR32. Vasovaara, Latvajärvi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua, Röhö. Kunm: Ts.mm, Js.mm. Korpr.

ALATALO Jaakko, maanviljelijä, s. 5.3.1899 Vihanti, k. 10.7.1950 Vihanti. Pso 25 Iida Johanna Hannula, s. 10.12.1904 Ylivieska, k. 8.11.1989 Vihanti. L: Esko Matias 28 (k. 87),

Voitto Jaakko Vilhelm 29 (k. 65), Helvi

Mirjam 31, Väinö Johannes 36, Heino Veli 41, Laila Sisko Marjatta 43, Ritva Kyllikki 45. **Js.** Lääkmies. Kiestinki, Uhtua. Stm.

ALATALO Niilo Matti, tiehöylänkuljettaja, s. 11.9.1909 Vihanti, k. 27.8.1982 Oulainen. Pso 61 Lyydia Vierimaa, s. 8.1. 1917 Oulainen, k. 26.1. 1993 Oulainen. L: Lempi 62. **Ts.** 10-Tien-

KorjK. Aura-autonkuljettaja. Tolvajärvi, Kollaa, Ilomantsi. **Js.** 24LK, JR52, JR32. Kiestinki, Uhtua. Kers.

ALATALO Pauli Emilius, s. 19.5.1914 Vihanti, k. 22.2.1996 Vihanti. Pso 47 Aino Lyyli Marjatta Sakko, s. 8.2.1930 Vihanti. L: Raija Maria 49, Juha Pauli 53, Hannu Tapani

57, Matti Olavi 60, Jaana Marjatta 66, Sanna Marita 69. **Ts.** JR26. Tähestäjä. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi. **Js.** 6/II/JR32, 4/JvKoulK19, UpsK-Toim.K, EsikK/IIIK. Tähestäjä, lähetti. Haavoittui 27.7.41 Uhtuan Purolinjalla. Kunm: Vm2. Alik.

ALATALO Toivo Johannes, autonkuljettaja, s. 13.5.1913 Vihanti. Pso 37 Bertta Kyllikki Koskela, s. 12.7.1918 Vihanti, k. 17.7.1973 Oulu. L: Kyllikki 37, Tuulikki 47, Annikki 50,

Matti 58. **Ts.** 38AutoK. Halähetti. Pelkosenniemi, Salla, Petsamo, Kannas. **Js.** TstOs. Tossi/Saks. PsRykm. Kivmies, autonkuljettaja. Uhtua, Kiestinki, Kannas,

Raivola, Vammelsuu, Kiviniemi, Vuoksela, Ihantala. Korpr.

ALATALO Veikko Iisak, s. 5.2.1916 Vihanti, k. 31.5.1993 Oulu. Pso 35 Anna Elisabet Sarkkinen, s. 22.10.1912 Oulunsalo. L: Kalevi 35, Kaarina 41, Kyllikki 45, Kirsti 47, Kerttu 51,

Kaisu 55. **Ts.** JR26. Kivmies. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita. **Js.** JR32, 6/JvKoulK19, JvKoulK12. Kpmies. Vuoninen. Haavoittui 27.2.40 Salmenkaidassa ja 14.7.41 Vuonisessa. Kunm: Vm1, Vm2. Stm.

ALATALO Väinö Johannes, maanviljelijä, s. 16.10.1905 Vihanti, k. 12.10.1964 Pattijoki. Pso 30 Lyyli Aliina Häivälä, s. 27.2.1912 Vihanti. L: Eila Rauni 31, Eero Johannes 33, Vieno

Kaarina 36, Asta Marjatta 39, Seppo Matias 42, Eeva Annikki 45. **Ts.** Pelkosenniemi, Savukoski. **Js.** JR40, JR32. Märkäjärvi, Vilajoki, Latvajärvi, Vasovaara, Vuokkiniemi, Kuittijärvi, Pistojoiki. Haavoittui 41. Kunm: Vm1, Vm2, Ts.mm, Js.mm. Stm.

ALFTHAN Esaias Henrik, raudoittaja, s. 25.6. 1921 Siikainen, k. 16.6. 1991 Vihanti. Pso 47 Aino Mirjami Mertaniemi, s. 15.1.1924 Utajärvi, k. 25. 3.1989 Vihanti. L: Airi Margit

50, Riitta Maarit 56. **Js.** 3/URR, 1/URR, AUK/URR, SS22, JärjK1, HTK8, 1/URR,

PrKoulK. Kivmies, ryhmänjohtaja. Itä-Karjala, Lempaala, Ilomantsi. Haavoittui 5.8.44. Kunm: Vm2, Js.mm. Kers.

ALILA e Laitila Jaakko, kauppias, s. 5.7. 1903 Haapavesi, k. 27.6. 1989 Kotka. Pso 26 Anni Sofia Törmälehto, s. 31.10.1904 Haapavesi, k. 23.1.1980 Kotka. L: Martti 27, Eeli 28, Eeva

30, Elina 31, Mirjam 33, Eero 36, Heino 37, Taisto 40, Raimo 41, Aune 42, Arttu 46, Sakari 48, Sisko 48, Helli-Marja 50. **Ts.** Os/Kuhmo, 2/KTR9. Tykkimies, ajomies. Raate, Juntusranta. **Js.** JR32. Pstmies. Uhtua.

ALILA Kaarlo Matias, maanviljelijä, s. 8.1. 1922 Vihanti, k. 26.2. 1977 Haapavesi. Pso 45 Aino Annikki Heikkilä, s. 11. 1.1926 Haapavesi. L: Arja Annikki 45, Elsi Marja-Leena 48, Sirkka

Liisa 53, Pirjo Aino Regina 59. **Js.** JR11. Kkmies, pstmies. Uhtua L, Kiestinki, Ahvenlahti, Kivennapa, Muolaa, Heinjoki, Vuosalmi. Tornio, Paakkola, Rovaniemi. Haavoittui 4.42 Kiestingissä. Kunm: Vm2, Js.mm. Korpr.

ALILA Pentti Jaakko, kirvesmies, s. 24.8. 1920 Vihanti, k. 10.11. 1992 Haapavesi. Pso 44 Rauha Kustaava Hervalala, s. 20. 11.1923 Haapavesi. L: Terttu 44, Eino 46, Esko 48, Helena 50,

Pirkko 51, Sirkka 53, Marja-Liisa 55, Maila 58, Jukka 59, Sirpa 61, Pekka 63, Riitta

65. **Js.** JR50. Saarivaara, Jänisjoki, Mantsi, Veskelys, Prääsä, Pyhäjärvi, Petroskoi, Syväri, Parkjärvi, Juksava, Nikola, Loimalla. Tornio, Ajos, Yli-Muonio. Kunm: Vm1, Vm2. Korpr.

ALILA Toivo Jaakopi, maanviljelijä, s. 1.12. 1923 Vihanti. Pso 49 Hilja Maria Vinkki, s. 22.9.1924 Haapavesi. L: Matti 50, Mikko 52, Eija 55, Elli 57, Mauno 62, Mauri 64. **Js.** 6/3Pr.

Kivmies. Krimi, Jalmajärvi, Salla, Peippola, Summa, Säiniö, Tienhaara, Taimisuo, Haukivuori, Ventilä. Haavoittui 28.6.44 Ventilässä. Kunm: Vm1, Vm2. Korpr.

ALILA Vilho Johannes, s. 17.12.1916 Vihanti. Pso 43 Bertta Sofia Lehtola, s. 4.3.1913 Oulainen. L: Raija Helena 45, Esko Johannes 47, Raakel Johanna 48, Rauni Maria 49, Markku

Simo Tapani 52, Pekka Antero 54. **Ts.** III/3Pr. Ajomies. Nurmijärvi, Kämärä, Karisalmi, Tali. **Js.** JR32, 2/JR11, 4/JR11, 10/JR11. Pstmies, kivmies, kkampuja, kkryhmän johtaja. Kämärä, Pilppula, Tali, Laskujärvi, Tarasjärvi, Kis-kislinja, Malviaisten-Röhön tienhaara, Rekojärvi, Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Pongkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Kivennapa, Muolaa, Heinjoki, Noskuan-Vuoksen lohko, Vuosalmi, Ihantala. Tornio. Kunm: Vm2, Vm1, Js.mm. Kers.

ANNALA Matti, pien-
viljelijä, s. 1.9.1902 To-
holampi, k. 20.9.1970
Saloinen. Pso 25 Aina
Agneeta Junttila, s. 20.
1.1898 Vihanti, k. 18.7.
1971 Haukipudas. L:
Lempi Marjatta 23, Lyy-
li Annikki 25, Lilja Kyllikki 28, Laila Inke-
ri 31, Laura Elisabet 33, Aino Eliina 37,
Asta Maija Liisa 39, Veikko Matias 41.
Ts. Ajomies, siivoaja, venäl. vainaj. hau-
taaja, huoltomies. Raatteen tie. Js. 1K/PK,
B/4602. Ajomies. Karjalan kannas, Metsä-
kylä, Tali.

**ANTTILA Jaakko Vil-
helm**, maanviljelijä, s.
12.4.1918 Oulainen. Pso
44 Bertta Eufrosyne
Heikkinen, s. 14.1.1926
Kalajoki, k. 27.3.1977
Kempele. L: Eila 45,
Laila 46, Maire 48, Eeva
49, Juho 50, Leena 53, Raija 54. Js. JR32,
JR11, JvKoulK19, ErP5, Tstlähetti. Uhtua,
Kiestinki, Jelettijärvi, Petsamo. Haavoittui
27.4.42 Jelettijärvellä. Kunm: Vm2, Vm1,
Js.mm. Korpr.

**ANTTILA Pentti Mi-
kael**, maanviljelijä, s.
17.3. 1923 Vihanti, k.
11.9. 1966 Oulu. Pso 63
Elsa Katariina Kirvesoja,
s. 12.12.1926 Yli-Kii-
minki. L: Leena 65. Js.
10/JR11. Kivmies. Uh-
tua, Kannas. Korpr.

AROLA Veli Voitto, s.
15.3.1911 Pulkkila, k. 8.
12.1970 Vihanti. Pso 58
Kaisa Riitu Leinonen, s.
24.12. 1923 Paltamo, k.
3.5. 1973 Piippola. Ts.
5/-JR25. Ajomies. Kuh-
mo. Js. Kk-K/KevOs5,
SS32. Kkmies. Vasovaara, Latvajärvi,
Vuokkiniemi, Ponkalahti, Korpivaara, Tet-
rivaara, Uhtua L. Kunm: Js.mm. Korpr.

ARVOLA Antti, pien-
viljelijä, s. 12.9.1917
Vihanti, k. 15.8.1994
Vihanti. Pso 48 Tyyne
Annikki Laitala, s.
30.10.1921 Vihanti. L:
Hilja Maria Annikki 54,
Johannes Matti Antero
62. Ts. 8/3Pr. Pkmies. Nurmijärvi, Muo-
laa, Summa, Kämärä, Pilppula, Tali. Js.
JR32, JR11. Pstmies, kkmies. Vasovaara,
Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vu-
oninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara,
Uhtua L ja P. Kunm: Vm2. Stm.

**ARVOLA Armas Mi-
kael**, maanviljelijä, s.
21.2.1915 Paavola. Pso
46 Jenni Elisabet Yy-
pänaho s Jaakkola, s.
25.1.1913 Pyhäjoki. L:
Pirjo Helena 52, Jorma
Jussi Mikael 53. Js. Sor-
tavalan Skp, E/HR1, 78RaskItPtri. Tykki-
mies. Helsinki, Kotka. Stm.

ARVOLA Eemeli, se-
kатыömies, s. 13.2.1913
Vihanti, k. 16.4.1969
Vihanti. Ts. JR-26.
Kpmies. Vuoksela, Pun-
nusjoki, Salmenkaita,

Vuosalmi. Vap. 40. Js.6/II/JR32, 7/II/-
JR32, 6/JR32, JR11, III/JR11. Kpmies.
Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Pon-
kalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara,
Tetrivaara, Uhtua L ja P, Kiestinki, Ahon-
lahti. Tornio, Rovaniemi. Stm.

ARVOLA Jalmari,
elintarviketyöntekijä, s.
21.3. 1921 Paavola, k.
17.3. 1991 Vihanti. Pso
41 Martta Johanna Kes-
kitalo, s. 4.3.1909 Vi-
hanti, k. 17.3.1991 Vi-
hanti. L: Hannu 44,
Marti 45, Yrjö 45 (k. 46), Eero 47, Seppo
48. Js. VP31. Puhmies. Uhtua, Karjalan
kannas. Pohjois-Suomi. Korpr.

**ARVOLA Juho Jaak-
ko**, maanviljelijä, s. 30.
5.1905 Vihanti, k. 9.3.
1988 Vihanti. Pso 31
Linnea Emilia Jylänki, s.
3.2.1911 Haapavesi, k.
29.12. 1993 Vihanti. L:
Terttu Maria Eliina 32,
Eero 33 (k. 95), Esko 36, Eino 41, Ensti
43, Taimi Elisabet 48. Ts. JR26. Vuoksela,
Punnusjoki, Salmenkaita. Vuosalmi. Js.
JR32. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi,
Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpiva-
ara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Jyvälahti.
Kunm: Vm2, Ts.mm. Stm.

ARVOLA Paavo,
maanviljelijä, s. 20.6.
1919 Vihanti, k. 6.6.
1989 Vihanti. Js. Jv-
KoulK23, Sort.Skp, Jv-
KoulK22, Itä-Karj.SE,
HTK/Kotij.,SS9, 2/HT-
K12, HelSkpE/TstoV.
A-sentaja. Stm.

ARVOLA Veikko,
maanviljelijä, s. 2.2.
1925 Vihanti. Pso 48
Elsa Maria Törmikoski,
s. 19.10.1926 Vihanti.
L: Veli 48, Reijo 49,
Seija 51, Jorma 53, Ari
56, Ulla 59, Mikko 60,
Timo 63, Pentti 65, Kimmo 66. Js. JvKoul-
K25, HTK11, KkK/TäydP13, 12/JR1. Ino,
Humaljoki, Viipurin lahti. Korpr.

ARVOLA Väinö, seka-
työmies, s. 14.2.1911
Vihanti, k. 27.10.1982
Vihanti. Ts. 6/-JR26.
Kivmies. Salmenkaita.
Haavoittui 26.2.40
Salmenkaidassa. Stm.

**ASUMANIEMI Einari
Arvid**, maanviljelijä, s.
2.9.1922 Kuru. Pso 46
Heidi Mirjam Kangas-
niemi s Raivio, s. 21.4.
1915 Vihanti. L: Ulla
Kaarina 47, Aimo Einari
50, Martti Eerikki 55.
Ts. Spol. Oulu. Js. 12/JR11. Pstryhmän-
johtaja, tstlähetti. Uhtua L, Kivennapa,
Ihantala. Tornio, Rovaniemi. Haavoittui
15.6.44 Kivennavalla. Kunm: Vm2, Js.mm.
Alik.

**ASUMANIEMI Elme-
ri Edvart**, varastonhoi-
taja, s. 2.9.1922 Kuru.
Pso 55 Esteri Mirjam
Kupi, s. 24.3.1921 Tam-
pere. L: Heikki 59, Olli
61. Js. 12/JR11. Psty-
kinampuja, tstlähetti.
Uhtua L, Kivennapa, Muolaa, Heinjoki,
Vuosalmi, Ihantala. Tornio, Kemi, Ro-

vaniemi. Korpr.

BREILIN Kosti Aleks, kauppias, s. 13.10.1912 Simo, k. 16.3.1988 Oulu. Pso 37 Eeva Valpuri Törmikoski, s. 4.11.1916 Vihanti, k. 4.10.1978 Vihanti. L: Sinikka Marketta 39. Ts. Jv1/VP2. Radiomies. Viipurin lahti. Js. E/JR32, E/SissiP, VK/15Pr. Radiosähköttäjä. Uhtua, Kiestinki, Louhi, Ala-Syväri. Kemi. Kunm: Vm2, Js.mm. Kers.

EK Frans Einari, maanviljelijä, s. 8.10.1916 Paavola. Pso 45 Sylvia Emilia Kesälä, s. 18.2.1915 Vihanti, k. 22.7.1994 Vihanti. L: Leena Marjatta 46, Kaisu Annikki 49, Vesa Aulis 50 (k. 94). Ts. JR26. Kaasumies. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi. Js. JR32, RJP8. Kaasumies. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Tolvajärvi. Korpr.

ERKKILÄ Eino Hanes, maanviljelijä, julkinen kaupanvahvistaja, s. 2.12.1905 Vihanti, k. 25.5.1980 Vihanti. Pso 33 Elsa Eliisa Siponmaa, s. 14.10.1912 Vihanti, k. 24.7.1988 Vihanti. L: Irja Liisa 35, Aino Margareeta 43. Ts. JR26. Kirjuriupseeri. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi. Js. 24LääkK/JR32. Autoryhmänjohtaja, partionjohtaja, kirjuri. Louhi, Uhtua. Haavoittui. Kunm: Ts.mm, Js.mm, VsHuoltos.sin.-

r. Alik.

ERKKILÄ Martti Oskari, maanviljelijä, s. 6.9.1920 Vihanti, k. 4.9.1983 Vihanti. Pso 42 Rauha Elisabet Uusitalo, s. 2.3.1920 Vihanti. L: Eira Aulikki 43, Reino Johannes 44, Ritva Elisabet 45, Paavo Martti 47, Paula Elina 47 (k. 47), Pirkko Liisa 49, Kalle Tapio 52, Heikki Oskari 54, Mikko Juhani 58, Marja-Leena 60. Js. IIKrhJ/15Pr, 6/11Pr, P15, IIKrhJ/15Pr. Tstlähetti. Pistojoeki, Kangasvaara, Vaarankylä, Suursuvijärvi, Syväri, Saarimäki, Vitele, Rajaselkä, Kaukoijärvi, Hanhiselkä, Varpaselkä, Likolampi, Vuk-sujoki, Pitkäranta, Katitsanlampi, Syskyjärvi. Kemi. Haavoittui 9.9.41 Kangasvaaralla. Kunm: Vm2. Alik.

ERKKILÄ Onni Samuli, metsätyönjohtaja, s. 11.1.1909 Vihanti, k. 23.12.1974 Vihanti. Ts. JR26. Pkmies. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita. Js. JR32. Pkmies. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Toukolahti, Vuoninen, Pistojoeki, Uhtua P. Haavoittui 16.7.41 Pistojoella. Kunm: Vm1, Vm2, Ts.mm, Js.mm. Alik.

ERKKILÄ Sulo Veikko, maanviljelijä, s. 3.8.1907 Vihanti, k. 24.10.1974 Vihanti. Pso 47 Hilja Emilia Kunnari, s. 9.10.1914 Kemi mlk. L: Matti Kaarlo Johannes 54. Ts. JR26. Pkampuja. Vuoksela, Punnusjoki, Vuosalmi, Salmen-

kaita. Js. JR32. Pkampuja. Korpivaara, Tetrivaara, Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Pistojoeki, Munakukkula, Toukolahti, Uhtua L ja P. Haavoittui 1.8.41 Munakukkulalla. Kunm: Vm1, Vm2, Ts.mm, Js.mm. Stm.

FLINK Arvo Mikael, nostattaja, s. 3.7.1918 Vihanti. Pso 41 Kaarina Elli Vilminko, s. 24.8.1922 Vihanti. L: Vesa 44, Arvo 47, Jukka 56, Tapio 58. Ts. JvKoulK16, JR44. Puhmies, krheittimenjohtaja. Kuhmo, Saunajärvi. Js. 5/11Pr, I/JR11, SS21. Krheittimenjohtaja. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Oinassalmi, Vuoninen, Pistojoeki, Uhtua L, Kivennapa. Haavoittui 12.6.44 Kivennavalla. Kunm: Vm2 (2 kertaa). Kers.

FLINK Frans Jalmari, maanviljelijä, s. 11.12.1914 Vihanti, k. 19.6.1981 Vihanti. Pso 38 Helmi Kustaava Ukonaho, s. 11.3.1913 Vihanti, k. 23.7.1991 Vihanti. L: Reijo 39, Anneli 41, Ritva 45, Anja 49. Ts. KrhK/JR26. Krhtulenjohtomies. Vuoksela. Js. 8/JR32, JvKoulK15, III/KTR9, B38k5, SS29, PM:n LinnOs. Puhmies, tslähetti. Uhtua, Syväri, Lotinanpelto, Voimalaitos, Valkeasaari, Viipurinlahti. Haavoittui 1.8.41 Salmenkaidassa. Kunm: Vm1, Vm2. Alik.

FLINK Matti Aukusti, autonkuljettaja, s. 9.3.1912 Vihanti, k. 18.2.1989 Vihanti. Ts. 6/JR26. Kivmies. Punnus, Pölläkkälä, Vuoksela. Js. JvKoulK23, 8/JR32. Kivmies, kkmies, suutari. Uhtua P, Rajajoki, Viipurinlahti, Taavetti. Haavoittui 28.2.40 Salmenkaidassa. Sotavankina Venäjällä 29.2.-10.-5.40. Kunm: Vm1 (2 kertaa). Korpr.

FLINK Onni Armas, maalari, s. 2.11.1916 Vihanti, k. 8.9.1983 Vihanti. Pso 42 Irja Orvokki Kesälä, s. 20.9.1922 Vihanti. L: Asta Anneli 42, Ilkka Tapani 44, Anna Liisa 46, Ismo Olavi 51, Marjo Riitta 53, Taina Talvikki 61. Ts. 6/JR26, E/JR26. Pkampuja. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi. Js. JR32, JR11, 2/JR53. Pkmies. Uhtua, Jyvälahti, Malviaistentie, Kiestinki, Jelettijärvi, Karjalan kannas, Murtomäki, Heinjoki, Kuparsaari. Korpr.

FLINK Tauno Johannes, korjaamoiesimies, s. 6.9.1921 Vihanti, k. 17.5.1993 li. Pso 46 Elsa Maria Aho, s. 22.9.1921 Vihanti. L: Riitta Helena 46, Matti Heikki Johannes 50, Pekka Tapani 54. Ts. Kannaksella linnoitustöissä. Js. AutoK/HuolKoulK. Autonkuljettaja. Itä-Karjala. Korpr.

HAAPAKANGAS

Antti Viljam, maanviljelijä, s. 25.5.1901 Vihanti, k. 4.4.1951 Vihanti. I pso 26 Impi Elisabet Anttila, s. 15.10.1904 Vihanti, k. 17.12.1937 Vihanti. L: Liisa Kyllikki

27, Laina Annikki 30, Ahti Antti 33 (k. 46), Eila Marjatta 37. II pso 38 Maria Eeti Ristola, s. 28.4.1908 Vihanti, k. 10.12.1969 Vihanti. L: Aino Anna Maria 43, Matti Viljami 45, Elli Kaarina 48. Ts. JR40, EsikK/II/JR40. Ajomies. Pelkosenniemi, Savukoski, Joutsijärvi, Märkäjärvi, Vilajoki. Js. Ajomies. Uhtuan suunta. Stm.

HAAPAKANGAS

Kaarlo Kustaa Aleksanteri, maanviljelijä, s. 25.1.1920 Saloinen, k. 19.7.1981 Vihanti. Pso 47 Aino Elisabet Nordström, s. 11.5.1925 Vihanti. L: Eila 48, Matti

49, Heikki 56, Erkki 60, Sari 67. Js. Puhkentämies, johdinhmies. Karjalan kannas, Karhumäki. Kunm: Vm2. Kers.

Niilo Henrik, maanviljelijä, s. 11.11.1902 Vihanti, k. 21.9.1970 Vihanti. Pso 33 Hilda Katariina Martinlauri, s. 8.8.1914 Liminka, k. 13.4.1990 Vihanti. L: Helinä 35,

Olavi 36, Veli 41, Kalevi 43, Aila 47, Tapio 53, Aulis 56. Ts. V/JR40. Kivmies, hevosenhoitaja. Pelkosenniemi. Haavoittui 20.1.40 Pelkosenniemellä. Stm.

HAARALA Eero Niko

lai, kaivosmies, s. 4.11.1922 Haukipudas, k. 1.7.1977 Vihanti. Pso 49 Hilja Sofia Ansamaa s Hemmi, s. 19.4.1922 Paavola, k. 25.8.1994 Oulainen. L: Matti Jo-

hannes 50, Hilikka Marjatta 52, Pentti Juhani 62. Js. JvKoulK15, 2/JR53, SS40, EsikK/ErP13, 3/ErP13. Kivmies, pkamppuja, kpmies. Kangasvaara, Uhtua L, Lintula, Kivennapa, Suulajärvi E, L ja P. Muolaa, Heinjoki, Noskua, Vuoksen lohko. Tornio, Rovaniemi, Kittilä. Haavoittui 22.5.42 Kangasvaarassa. Kunm: Vm2, Js.mm. Korpr.

HAARALA Jaakko

Ahti Alarik, talonmies, s. 1.6.1914 Oulainen, k. 4.10.1990 Vihanti. Pso 50 Alli Katariina Kontinaho, s. 11.6.1927 Vihanti. L: Eeva 48, Lauri

52, Katri 64. Ts. JR26. Pkmies. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi. Js. JR32, JR11, JR101, JR56. Kkmies. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pisto-joki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Jyvälahti, Kiestinki, Laskujärvi, Malviainen, Röhö, Rukajärvi, Leppäjoki, Suuri-lahti, Selki, Veskelys, Loimola. Stm.

HAARALA Juho Eemil

mil, maanviljelijä, s. 29.11.1903 Vihanti, k. 15.6.1970 Vihanti. I pso 27 Edit Maria Junnila, s. 11.4.1897 Vihanti, k. 23.7.1941 Vihanti. L: Leo Kalervo 28, Kauko

Johannes 30, Urpo Ilmari 33, Anja Sinikka

38, Marja Liisa 39. II pso 46 Anna Sillanpää, s. 9.12.1918 Vihanti. L: Hannu 47, Irma 49, Veikko 51, Anja-Riitta 54, Eero 56. Ts. KTR2, 2KkK/II/KTR9. Ratsuli. Vilajärvi. Js. II/JR32, III/JR32. Ajomies. Laskujärvi, Kis-kislinja, Malviainen, Röhö, Rekojärvi. Stm.

HAARALA Niilo Hen-

rikki, maanmittausteknikko, s. 15.4.1910 Vihanti, k. 19.7.1978 Oulu. Pso 34 Aira Annikki Päivärinta, s. 2.3.1914 Rautio. L: Keiju Maria Hellevi 35, Kalevi Hen-

rikki 38, Erkki Juhani 43, Pirjo Annikki 54. Ts. JR26. Kivryhmänjohtaja. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi. Js. 6/II/JR32, JvKoulK15, JvKoulK3. Ryhmänjohtaja, tstaliupseeri. Vasovaara, Vuokkiniemi, Vuoninen, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua. Kunm: Vm1, Vm2, Ts.mm, Js.mm, SVR M I krk. Väap.

HAARALA Olavi Ben-

jam, kartoittaja, s. 11.3.1913 Vihanti, k. 20.6.1979 Oulu. Pso 61 Tyyne Maria Tavasti, s. 16.5.1924 Kalajoki. Ts. JR26. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita. Js.

JvKoul-K15, JvKoulK3, JvKoulK26. Komppanian väapeli. Haavoittui 25.2.40 Salmenkaidassa. Kunm: Vm1, Vm2. Väap.

HAAVISTO Eino Ak-

seli, poliisi, s. 23.3.1912 Sääksmäki, k. 24.12.1978 Vihanti. I pso 38 Maria Koskinen. L: Jorma 39, Matti 43. II pso 48 Anna Margareta

Näsänen, s. 1.5.1911 Vihanti, k. 28.8.1985 Vihanti. Ottolapsi: Vuokko Tellervo 53. Ts. Osallistunut. Js. KTR16. Uhtua. Kunm: Vm2, Ts.mm, Js.mm. Ylik.

HALONEN Väinö

Herman, rakennusmies, s. 6.5.1923 Paavola. Pso 46 Anja Kaarina Niemelä, s. 3.4.1929 Paavola. L: Seija 48, Kalevi 52, Tuulia 54, Hannu 62. Js. JR12. Karhumäki, Ihan-

tala, Maaselän kannas, Karjalan kannas. Kunm: Vm2. Stm.

HANNIO Toivo Johan-

nes, maanviljelijä, s. 22.3.1913 Vihanti, k. 26.11.1992 Vihanti. Pso 46 Laura Matilda Salo, s. 18.1.1916 Vihanti, k. 11.6.1972 Vihanti. L: Salme Helena 47. Ts.

6/JR26. Pkaliupseeri. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi. Js. 7/II/JR32, 6/JR32, 1/I/JR11. Ryhmänjohtaja. Vuosalmi, Laskujärvi, Tarasjärvi, Kis-kislinja, Uhtua, Valovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pisto-joki, Uhtua L ja P, Jyvälahti, Viipurinlahti, Vuoksen lohko. Kunm: Vm2, Ts.mm, Js.mm. Kers.

HANNONEN Eino,

kirvesmies, maanviljelijä, s. 9.3.1906 Uukuniemi, k. 13.8.1965 Vihanti. Pso 41 Nelly Saa-ra Rankinen, s. 20.3.1914 Haapavesi, k. 1.11.1983 Vihanti. L: Leena

Tuulikki 42, Mikko Sakari 48 (k. 86), Esko Tapani 52. Ts. 15TSilK. Js. LK24. Sai-

raankantaja. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L. Stm.

HANNONEN Onni, myymälänhoitaja, s. 22.8.1914 Uukuniemi, k. 20.2.1983 Valtimo. Pso 41 Vieno Maire Elina Korhonen, s. 29.10.1919 Sotkamo, k. 9.7.1968 Valtimo. L: Pauli 41,

Jorma 48. Ts. JR32. Kollaanjoki, Kuolismaa, Korpijärvi. Js. JR11. Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Ino, Humaljoiki. Kunn: Vm1, Vm2, Koll.mr. Väap.

HARJU Olavi Armas Aukusti, maanviljelijä, s. 27.5.1923 Pyhäjoki, k. 18.12.1993 Vihanti. Pso 45 Mirjam Elisabet Taskila, s. 17.9.1925 Vihanti, k. 4.12.1989 Vihanti. L: Väinö 45, Ritva 48,

Arttu 59. Js. 5/3Pr. Pkmies. Krimi, Kanneljärvi, Peippala, Summa, Tammisuo, Ventola, Juustila, Tienhaara. Stm.

HARJU Toivo Alvar Johannes, maanviljelijä, s. 10.9.1921 Pyhäjoki, k. 12.6.1979 Vihanti. Pso 45 Aune Sylvia Kankaala, s. 17.1.1924 Vihanti. L: Alvar Antero 45. Js.

E/II-JR12. Kkmies, pkmies. Kiestinki, Maaselkä, Ihantala. Pohjois-Suomi. Kunn: Vm2, Js.mm. Korpr.

HARMAALA Ahti Kalevi, kauppias, s. 28.11.1918 Vihanti, k. 16.6.1982 Oulu. Pso 43 Elsa Linnea Koskela, s. 2.7.1921 Vihanti. L: Ahti Jaakko Olavi 43, Kalevi Juhani 50, Aino

Kyllikki 51, Erkki Antero 54. Ts. KkK/JvKoulK5, ErP37, 1KkK/JR65. Kkmies. Js. 1KkK/JR31, 2KkK/JR10, 1KkK/JR52, 4/JR52, JvKoulK1. Talousaliupseeri, kkaliupseeri. Kalvasjärvi, Repola, Omelia, Ontrosenvaara, Rukajärvi, Onda-joki. Kunn: Vm1. Ylik.

HARMAALA Akseli Filemon, maatalousteknikko, s. 8.3.1902 Vihanti, k. 17.6.1971 Vähäkyrö. Pso 29 Aino Onerva Nikko, s. 8.5.1904 Vähäkyrö, k. 13.11.1965 Vähäkyrö.

L: Jaakko Kalevi 38, Maire Kaisu Onerva 44. Ts. 2/II-JR40, KpK27E, 6234/40. Komppanian väapeli. Salla, Pelkosenniemi. Js. 5173/9. V AK:n hankintapäällikkö. Kunn: SVRI kr. Sotilasvirkamies.

HARMAALA Eino Paavali, opettaja, s. 30.5.1905 Vihanti, k. 3.1.1962 Forssa. Pso 35 Siviä Alina Laurila, s. 14.10.1906 Lapua, k. 22.8.1990 Forssa. L: Anneli 36, Leena 43,

Vesa 45 (k. 78). Ts. Osallistui. Js. Osallistui. Korpr.

HARMAALA Pauli Herman, luokanopettaja, s. 9.5.1921 Vihanti, k. 2.12.1994 Kouvola. Pso 48 Lilja Orvokki Hautajärvi, s. 24.12.1928 Salla. L: Aarno Juhani 49, Seppo Antero

55. Ts. KajSk vartiotehtävät. Js. 5/JR11. Kpmies, komppanian kirjuri. Uhtua, Kiestinki, Karvala, Rannankylä, Metsäkylä, Vuoksen lohko, Suoniemi, Vuosalmi. Tornio, Paakkola, Rovaniemi. Kunn: Vm2. Kers.

HAUKKA Viktor, puuseppä, s. 29.3.1923 Suojärvi. Pso 45 Eila Valma Helena Piispanen, s. 11.2.1928 Kivijärvi. L: Ulla 46, Aila 47, Seija 48, Maire 50 (k. 67), Erkki 54, Eero 56, Eija

60, Ari 61. Js. JvKoulK12, 3/Täydp12, EsikK/JR52. Kivmies, partiomies. Ontajoki. Haavoittui 2.8.44 Tsirkka-Kemijoella. Kunn: Vm2, Js.mm, Rukajärven suunnan mr., PR, VSS2. Kers.

HAUKKA Vilho, kaimies, s. 21.2.1919 Suojärvi, k. 31.1.1983 Vihanti. Pso 49 Taimi Mariana Marjamaa, s. 8.9.1920 Ylivieska. Ts. Tolvajärvi. Js. JR10/14Div. Kpmies, Repola,

Omelia, Tiiksjarvi, Ontrosenvaara, Rukajärvi, Ontajärvi. Haavoittui 41 Maaselässä. Kunn: Vm1, Vm2, Ts.mm, Js.mm, Rukajärven suunnan mr. Stm.

HAUTALA Eino Johannes, työnjohtaja, s. 2.7.1912 Oulainen. Pso 36 Hulda Matilda Lehtikangas, s. 30.12.1910 Vihanti. L: Anneli 37, Voitto 40 (k. 90), Vieno 41, Seija 52. Ts. 2KkK/-

JR26. Tähytjä, kkampuja. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi. Js. 8/JR32, JR11, 3/11Pr, EsikK/JR11. Tähytjä, kkampuja. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Jyvälahti, Kananoinen. Kunn: Vm1, Vm2, Ts.mm, Js.mm. Korpr.

HAUTALA Reino, piiresimies, s. 7.12.1918 Vihanti, k. 22.10.1995 Ylikiiminki. Pso 50 Aune Maria Mätäsaho, s. 16.7.1925 Oulunsalo. L: Pentti Johannes 51. Ts.

8/Jv-KoulK5. Js. 4/II-JR64, 2/3Pr, EsikK/JR11, III/JR11. Tstlähetti. Vuoninen, Pistojoiki, Uhtua L ja P, Kivennapa, Muolaa, Heinjoki, Ihantala, Korpijärvi, Tetrivaara. Tornio, Laurila, Rovaniemi. Kunn: Vm2, Alik.

HAUTALA Sihveri, työmies, s. 28.8.1913 Vihanti, k. 12.8.1952 Vihanti. Ts. 6/JR26, EsikK/II/JR26. Kivmies. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi. Js. 6/JR32, SS4, RaaS-

pE, SS60, JvKoulK20, Svleiri6, 1/JR48. Kivmies, ajomies. Laskujärvi, Tarasjärvi, Kis-kislinja, Suomussalmi, Uhtua, Rajajoki, Kuuterselkä, Tali, Ihantala, Alavuoksi. Haavoittui 1.8.41 Kis-kislinjalla. Stm.

HAUTALA Viljo, huoltomies, s. 30.8.1915 Vihanti. Muuttanut Ruotsiin. Pso 40 Milma Katarina Lapinkoski, s. 30.1.1913 Pyhäjärvi. L: Jouko 41, Kaarina 43, Raili 45, Sinikka 47, Tuomo 49, Riitta 50, Tuula 56. Ts. JvKoulK. Kkampuja, Kannas, Vuoksi Js. 14SotPolK. Sotapoliisi, kokki. Sohjana, Kangasvaara, Lohivaara. Haavoittui. Kunn: Vm2. Alik.

HAVISTO Urho Andreas, VRtyöntekijä, s. 19.9.1915 Vihanti, k. 28.7.1990 Vihanti. Ts. JR26. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi. Js. 6/II/JR32, JR11. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Kiestinki, Ahvenlahti, Karjalan kannas. Pohjois-Suomi. Kunn: Vm2 (2 kertaa). Korpr.

HEIKKILÄ Artturi Johannes, maanviljelijä, s. 21.9.1915 Vihanti, k. 8.2.1978 Vihanti. Pso 45 Eeva Raakel Lattula, s. 23.9.1919 Vihanti, k. 24.3.1977 Vihanti. L: Matti 46. Ts. JR26. Kaasuns.aliupseeri. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi. Js. 6/II/JR32, 7/II/JR32, EsikK/I/JR11. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Kannas. Tornio. Kunn: Vm2. Alik.

HEIKKINEN Eero Pietari, myymälänhoitaja, s. 25.7.1924 Vihanti. Pso 48 Aune Johanna Koivumaa, s. 1.5.1922 Paavola. L: Markku 49, Pekka 51, Teija 53, Tuula 56, Ulla 60, Hannu 67. Js. JR11. Kpmies. Uhtua, Vaarala, Kuusamo, Kanavainkylä, Valkjärvi, Muolaa, Heinjoki, Ihantala. Tornio, Laurila, Rovaniemi, Kittilä, Muonio. Stm.

HEIKKINEN Vilhelm Leanteri, maanviljelijä, s. 16.10.1900 Vihanti, k. 18.4.1979 Vihanti. I pso 25 Helga Maria Pekkala, s. 17.7.1904 Vihanti, k. 9.8.1946 Vihanti. L: Inkeri 38 (k. 95), Paavo 43, Seija 45. II pso 52 Lilja Kustaava Törämäkangas, s. 13.11.1905 Vihanti, k. 3.3.1984 Vihanti. Ts. III/KTR9, 9/KTR9. Tiedustelija. Kuhmo. Js. KkK/JR32, 6/KTR2. Kkmies, ajomies. Vuoninen, Itä-Karjala, Sjargasera, Laskujärvi, Barani. Stm.

HEINONEN Alpo Isak, maanviljelijä, s. 9.10.1923 Vihanti, k. 23.12.1991 Vihanti. Js. JvKoulK15, ErP7. Rukajärvi, Klyyssivaara. Korpr.

HEVOSMAA Aate Alpertti, maanviljelijä, s. 29.1.1909 Vihanti, k. 10.3.1975 Vihanti. Pso 32 Alma Maria Häkkilä, s. 27.10.1898 Vihanti, k. 19.6.1968 Vihanti. L:

Mirja 33, Vesa 35. Js. 8/JR32, 12/JR32, 4/ErP13. Ajomies. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Karjalan kannas. Tornio, Rovaniemi, Kittilä. Korpr.

HEVOSMAA Antti Oskari, kirvesmies, s. 2.5.1920 Vihanti, k. 17.3.1989 Kiiminki. Pso 43 Anni Esteri Käpylä, s. 16.5.1923 Oulainen, k. 19.12.1991 Kiiminki. L: Matti Olavi 45, Erkki Juhani 48, Pirjo Riitta 52, Lauri Antero 51. Js. 18/PPKoulK1, KevOs3. Psttykkimies. Syväri, Saarimäki, Pitkäranta. Kemi. Korpr.

HEVOSMAA Eino Viktor, syväkairaaja, s. 1.6.1910 Vihanti, k. 19.2.1964 Vihanti. Pso 37 Lilja Kustaava Vilminko, s. 4.11.1914 Vihanti. L: Annikki 41, Maiju-Sisko 45, Heikki 51. Ts. 6/JR26. Ajomies. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi. Js. 7/II/JR32, EsikK/3Div, SS32, Kiannon LaivKorj2. Kivmies, lähetti, puuseppä. Vasovaara, Kis-kislinja, Uhtua, Röhön-Malviaisten tienhaara. Stm.

HEVOSMAA Uuno, kirvesmies, s. 31.10.1913 Vihanti, k. 23.8.1956 Vihanti. Pso 49 Aune Helena Ylioja, s. 31.7.1928 Pulkkila. L: Kaisa Helena 49. Ts. KkK/PPP7. Muonittaja, kkmies. Aittojoki, Tervajoki, Rauhala,

Luglajärvi. Js. KkK/JR32, 8/JR11, SS. Kkmies. Laskujärvi, Tarasjärvi, Kis-kislinja, Malviaisten-Röhön tienhaara, Rukajärvi, Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Uhtua, Jyvälahti, Kiestinki, Ahvenlahti, Hiirelä, Rannankylä, Kivennapa, Muolaa, Ihantala. Pohjois-Suomi. Stm.

HEVOSMAA Veikko Sakarias, kirvesmies, s. 16.9.1924 Vihanti, k. 16.5.1981 Värnamo Ruotsi. Pso 46 Helli Annikki Lunki, s. 26.1.1925 Vihanti. L: Raija 47, Juhani 48, Eero 50, Väinö 51, Inkeri 53, Terttu 56, Kalevi 57, Marketta 61, Riitta 68. Js. 4/JvKoulK15, HTK11, 3Div, ErP16. Kkmies, pstlähitorjuntamies. Uhtua. Pohjois-Suomi. Kunn: Js.mm. Stm.

HEVOSMAA Väinö Henrikki, maanviljelijä, s. 30.7.1906 Vihanti, k. 30.3.1965 Vihanti. Pso 33 Lyyti Maria Lämpsä, s. 6.2.1911 Kestilä. L: Veikko 35, Väinö 38, Vappu 40, Vilho 42, Valma 44. Ts. 6/JR26. Kivmies. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi. Js. 6/JR32, SS31. Kivmies. Vasovaara, Tetrivaara, Laskujärvi, Vuokkiniemi. Uhtua. Haavoittui 20.7.41 Laskujärvellä. Kunn: Vm2, Ts.mm, Js.mm. Stm.

HEVOSMAA Väinö Vilhelm, kirvesmies, s. 29.11.1895 Vihanti, k. 30.6.1977 Vihanti. Pso 14 Susanna Lydia Isokoski, s. 22.5.1893

USA, k. 3.11. 1967 Vihanti. L: Salme Laura 15, Helvi Lydia 17, Sylvi Esteri 20, Vilho Johannes 22, Veikko Sakari 24, Linda Kaarina 27, Olavi Antero 29, Eino Matti 33. **Js.** Työvelv. Syväri.

HIHNALA Armas Jalmar, maanviljelijä, s. 23.4.1907 Merijärvi, k. 12.6.1975 Vihanti. Pso 30 Hilja Elisabet Korpi, s. 19.4. 1909 Vihanti, k. 14.5. 1937 Vihanti. L: Eini Annikki 32, Laina

Sofia 37. **Ts.** 4/III/JR40. Sairaankantaja. Pelkosenniemi, Savukoski, Lautjärvi, Nilajoki. **Js.** E/I/JR32. Sairaankantaja. Vuokkiniemi, Pistojoeki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P. Paleltumisvamman. Kunn: Vm2. Lääk.stm.

HIHNALA Heikki, maanviljelijä, s. 26.5. 1918 Vihanti, k. 20.3. 1953 Vihanti. Pso 41 Aune Katri Härkänen, s. 27.7.1921 Uukuniemi. L: Matti 49, Teuvo 50. **Ts.** VK/Pohj.R, Eril-

ViestiOs/III/3Pr. Puhelinmies. Nurmijärvi, Muolaa, Leipäsuu, Kilttee. **Js.** EsikK/JR32, SS41, SS32, HTK/IIIAK, JR32, 5/JR53, SS31. Puhelinmies, ajomies. Juntusranta, Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Karjalan kannas, Kuuterselkä, Kivennapa, Muolaa, Heinjoki, Noskuan - Vuoksenlohko. Tornio, Rovaniemi, Kittilä. Haavoittui 4.4.42 Röhössä. Stm.

HILAKIVI (Filatkin) Aleks, kauppias, s. 15. 3.1897 Suistamo, k. 6. 11.1962 Vihanti. Pso 17 Antonina Toivonen, s. 8.6.1895 Suistamo, k. 11.11.1954 Vihanti. L: Sira 18, Johannes 19,

Onni 21 (kadonnut 44), Helmi 22, Olavi 25 (k. 85), Kalevi 28 (k. 94), Unto 30, Veikko 32. **Ts.** Is.yksikkö. Suistamo. **Js.** EsikK/19Div. Laatokan Karjala, Karjalan kannas. Kirjuri. Korpr.

HIRSIKORPI Jaakko, maanviljelijä, s. 20.9. 1905 Vihanti, k. 2.7. 1979 Vihanti. Pso 36 Helmi Sylvia Ylitälo, s. 16.11.1914 Vihanti, k. 23.11.1970 Vihanti. L: Leo 37, Erkki 40, Matti

42, Maria 42, Risto 47. **Ts.** Osallistunut. **Js.** JR32. Vuoksela, Vasovaara, Latvajärvi, Ponkalahti, Vuokkiniemi, Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua, Karjalan kannas. Kunn: Ts.mm, Js.mm. Stm.

HIRVELÄ Jaakko Fredrik, tiehöylänkuljettaja, s. 18.7.1916 Ii, k. 28.9.1973 Vihanti. Pso 46 Martta Vilhelmiina Varpenius, s. 19.3.1923 Oulujoki, k. 14. 12.1995 Vihanti. L: Eila Katariina

46, Tuula Marjatta 52. **Ts.** ErP21, Merivoimat. Kivjohtaja. Viipurin lahti, Uuraa, Säkkijärvi. **Js.** Oul.Skp.Liik.tsto, I Erik-PuhJ/ViestiP13, E/VP13, 42 AutoK, 3959/A.10kpk. SS20, SS32. Autonkuljettaja, asealiupseeri. Kiestinki, Karhumäki. Kers.

HOLAPPA Pentti Johannes, kaivinkoneenkuljettaja, s. 14.1.1923 Oulu, Pso 59 Raili Katarina Perälä, s. 30.4. 1931 Vihanti. L: Simo Johannes 59. **Js.** 1800, 1/PionP25, Jääk-K/JR5.

Maaselkä, Karjalan kannas. Kunn: Js.mm. Korpr.

HONKAKOSKI Alpo Yrjö, maanviljelijä, s. 24.8.1919 Vihanti, k. 25.3.1986 Somero. Pso 42 Hilka Hilma Aliise Korpela, s. 25.4.1919 Somerniemi. L: Marja-Riitta Helena 43, Erkki

Alpo Juhani 46, Raili-Maija Tuulikki 50. **Ts.** ErP42. Karjalan kannas. **Js.** JP4. Autonkuljettaja, kivmies, lääkemies. Kokkari, Vilokki, Koirinoja, Pitkäranta, Salmi, Vitele, Tuulos, Aunus, Petroskoi, Karhumäki, Stalinin kanava, Kuuttiselkä, Kivennapa, Kuuterselkä, Rokkalanjoki, Tali, Vuosalmi, Sonkajärvi. Rovaniemi, Sodankylä, Ivalo. Kunn: Vm2. Stm.

HONKALA Aarne Armas Olavi, pienviljelijä, s. 2.8.1912 Vihanti, k. 18.2.1996 Vihanti. Pso 46 Bertta Aune Raetsaari, s. 12. 12.1916 Vihanti. L: Seija Tellerovo 46, Paula Anneli 49.

Ts. JR26. Tstlähetti. Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi. **Js.** 6/JR32, JR11, 5474. Kivmies, tstlähetti, ammusmies. Jyväskylä, Uhtua P ja L, Kiestinki, Ahvenlahti, Tali, Ihantala. Kunn: Vm2. Korpr.

HUHTALA Matti Oiva, ylityönjohtaja, s. 4.12.1920 Isojoki, k. 29.10.1991 Vihanti. Pso 50 Aili Marjatta Mulari, s. 19.8. 1928 Hyrynsalmi, k. 4.11. 1992 Vihanti. L: Tuula 53, Tapio

55, Taina 59. **Js.** JvKoulK8, 8/JR12, 4RR, RUK, HTK, 1/JR15, SS. Kivjoukkueenjohtaja. Rautu, Lempaala, Kapujärven lohko, Suur-Porkku, Kiviniemi, Vuosalmi. Haavoittui 5.8.41 Hiitolassa ja 17.5.43 Lempaalassa. Kunn: VR4 (3 kertaa). Kapt.

HYTINKOSKI Johannes Adolf, työnjohtaja, s. 1.4.1905 Paavola, k. 28.8.1973 Pattijoki. Pso 31 Anna Kaarina Vehanen, s. 4.9.1903 Namibia. L: Ilkka 32, Seppo 37. **Ts.** 1/I/JR40. Joukkueenjohtaja, komppanianväpeli. Pelkosenniemi, Savukoski, Salla. **Js.** 5085, Raahen Skp. Asealiupseeri. Kis-kislinja. Haavoittui 39 Sallassa ja 41 Pistojoella. Kunn: Vm2, Ts.mm, Js.mm, Ls.mm. Kers.

HYTÖNEN Vilho Armas, s. 30.5.1901 Sumiainen, k. 8.1.1968 Vihanti. I pso 30 Fanni Maria Flink, s. 4.1.1908 Vihanti. L: Terttu Aulikki 30. II pso 43 Anna Elisabet Mäkivierikko, s.

8.1.1909 Vihanti, k. 5.2.1976 Vihanti. L: Iida Tuulikki 45 (k. 47). **Ts.** KTR21, II/KTR21. Ajomies. Vuosalmi, Kyläpaakkola, Vitsaari. **Js.** 5086, 6/JR32, 5594, 6/JR53, KS17. Kivmies. Uhtua, Kiestinki. Haavoittui 1.8.41 Uhtualla. Stm.

HYYPPÄ Niilo Matias, maanviljelijä, s. 20.11.1920 Nivala. Pso 53 Aina Anna Lyydia Ollikainen e Moilanen s Ruusanen, s. 2.12.1912 Kaajaani. L: Hannu 54. Js. JvKoulK16, JvKoulK6,

TäydP7, JR8. Kpmies. Lempaala, Äänislinna, Piama, Simanisto, Kolatselkä, Käsänaselkä, Loimola, Mustalampi, Värtsilä, Saarivaara. Tornio, Kauliranta, Ylimuonio. Kunn: Vm2. Korpr.

HÄIVÄLÄ Johannes Valdemar, kirvesmies, s. 25.12.1913 Vihanti, k. 13.1.1977 Eno. I pso 45 Eeva Elisabet Äijälä, s. 22.11.1919 Vihanti, k. 15.3.1956 Vihanti. L: Seija Sinikka 47, Sirkka

Sisko 48, Hilka Marjatta 51. II pso 60 Klaudia Eskelinen e Pelkonen s Jelgainen, s. 14.2.1920 Suistamo, k. 16.2.1991 Eno. Ts. 6/JR26. Pstmies. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi. Js. KkK/ErilP21, 2KkK/JR32. Kkpatruunan-kantaja. Pistojoiki, Latvakylä, Vuokkikylä, Valjärvi, Hiisjärvi, Vansjärvi, Vansjoki, Salmijoki, Ilomantsi. Stm.

HÄIVÄLÄ Veikko Matias, maatyömies, s. 24.3.1923 Vihanti, k. 22.1.1972 Vihanti. Js. 14/12Pr, 2/JR54, 2/21Pr. Kivmies. Krivi, Vienan kanava. Korpr.

HÄKKILÄ Antti, rau-doittaja, s. 10.5.1900 Vihanti, k. 25.12.1969 Vihanti. Pso 28 Iida Johanna Ohinmaa, s. 22.4.1905 Vihanti, k. 29.1.1982 Vihanti. L: Leo Uolevi 29, Taisto

Kalevi 36. Ts. RJP/R40, 3KkK/I/JR40, 2KkK/JR40. Patruunanankantaja. Pelkosenniemi, Savukoski, Joutsijärvi, Märkäjärvi, Säkkijärvi. Stm.

HÄKKILÄ Artturi, maanviljelijä, s. 14.5.1905 Vihanti, k. 12.10.1953 Vihanti. Pso 31 Saimi Tjäder, s. 6.1.1904 Lumijoki, k. 30.11.1984 Vihanti. L: Eeva

32, Esa 34, Lea 37, Heli 38, Pentti 44. Ts. 1/KTR9, RaskPsto8. Ajomies, kengitysseppä. Js. 8/JR32, 4/JR32. Ajomies, kkmies. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Jyväskylä. Tykkimies.

HÄKKILÄ Kaarlo Vilhelmi, maanviljelijä, s. 15.1.1903 Vihanti, k. 19.4.1978 Vihanti. Pso 31 Lempi Elisabet Ollila, s. 4.10.1908 Vihanti, k. 23.10.1988 Vihanti. L: Erkki 32, Maija 34,

Eino 35, Kalle 38, Marja Leena 43, Kerttu 44, Esko 47. Ts. 4/JR40. Ryhmänjohtaja. Pelkosenniemi, Savukoski, Joutsijärvi, Märkäjärvi, Vilajoki. Js. 7/II/JR32. Aseali-upseeri. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P. Alik.

HÄKKILÄ Toivo Henrik, maanviljelijä, s. 17.4.1916 Vihanti, k. 22.11.1993 Vihanti. Pso 41 Toini Annikki Taskila, s. 3.7.1920 Vihanti. L: Terttu 41, Leena 46,

Martti 47, Aino 50, Toivo Matti 52, Sirkka 53, Kaisa 55, Seija 60. Ts. JR26. Vuoksela, Punnus. Js. JR32. Ryhmänjohtaja, komppanianvääpeli. Vasovaara, Tetrivaara, Korpivaara, Uhtua L ja P, Kivennapa, Heinjoki, Noskua. Oulu, Tornio, Rovaniemi, Kittilä, Muonio, Enontekiö. Haavoittui 8.2.40 Punnuksessa ja 8.8.41 Kis-kisjärvellä. Kunn: Vm1, Vm2. Väap.

HÄKKILÄ Veikko Adolf, maatyömies, s. 29.3.1918 Vihanti. Pso 41 Sylvi Esteri Lumijärvi, s. 1.7.1912 Vihanti, k. 7.5.1994 Vihanti. L: Ritva Sinikka 44, Rauha Esteri 47, Risto Veikko

Mikael 52. Ts. JR64, 3/11Pr, 1/ItPsto6. Kivmies, pkmies. Suomussalmi, Pitkäranta, Maksimansaari. Js. 6/JR32. SS60. Uhtua. Haavoittui 20.7.41 Laskujärvellä. Kunn: Vm2. Kers.

HÄMÄLÄINEN Huugo Johannes, maanviljelijä, s. 4.8.1917 Rautjärvi, k. 27.2.1978 Vihanti. Pso 46 Aune Aliina Nuutinen, s. 24.5.1920 Hiitola. L: Sakari Ensio

50, Helga Marjatta 52, Timo Kalevi 54, Alli Tuulikki 58, Anni Irmeli 59, Saara Helena 63. Ts. RannT2. Tykkimies. Viipurinlahti, Hanko. Js. RaskPsto23, JärjK1, KanRe. Tykkimies,

asentaja. Kontu, Heinjoki, Kämärä, Raivola, Valkeasaari, Mainila. Haavoittui 13.3.40 Viipurinlahdella. Kers.

IHATSU Ilmari, s. 6.10.1923 Suistamo. Pso 46 Helmi Hilakivi, s. 11.11.1922 Suistamo, k. 11.4.1970 Mänttä. L: Irja Helmi Marjatta 47, Unto Ilmari 48, Juha Erkki Aleks 56. Js.

11/JvKoulK12, 27-KaasunsK. Desinfektio-mies, tähyistäjä. Kunn: Vm2. Korpr.

IKKALA Tauno Johannes, autoilija, s. 30.5.1913 Oulainen, k. 13.1.1975 Vihanti. Pso 36 Kerttu Mirjam Ylitalo, s. 7.1.1917 Kärämäki, k. 2.2.1995 Vihanti. L: Pentti 34, Pauli 37,

Paavo 38, Raili 41, Ritva 42, Tuula 45. Ts. 12AutoK. Autonkuljettaja, ryhmänjohtaja. Kämärä, Summa, Viipuri. Js. JR32, JR11, 64AutoK, 28AutoK. Autonkuljettaja, ryhmänjohtaja. Juntusranta, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua. Kunn: Ts.mm, Js.mm. Kers.

IKOLA Leevi Mikael, kaivosmies, s. 6.8.1924 Ylivieska, k. 7.10.1964 Vihanti. Pso 47 Eila Inkeri Rahkola, s. 19.11.1924 Ylivieska. L: Jorma Juhani 48, Jouko Mikael 49, Pekka Tapio

52, Pirjo Päivikki 54. Js. PsKeskus, PsPr. Pslataaja. Kuuterselkä, Perkjärvi, Viipuri, Tali, Portinhoikka, Vuosalmi. Kunn: Vm1. Korpr.

IKONEN Armas Aleksanteri, maanviljelijä, s. 29.12.1912 Valkjärvi, k. 1.12.1992 Vihanti. Pso 38 Aina Anna Karvanen, s. 24.4.1918 Valkjärvi, k. 26.4.1987 Vihanti. L: Ella Kaarina 39, Leena

Anneli 43, Alpo Antero 46, Ari Armas 53, Raimo Antti 53 (k. 56), Anne Sinikka 57. Ts. JärjK2. Tykkimies, kengitysajoneuvonkuljettaja. Rautu, Kiviniemi, Kelja, Sintola. Js. 14/JR33, 12Pr. Tykkimies, miilunpolttaja, ajomies. Ala-Vilmajoki, Krivi, Kiisjärvi, Karhumäki, Mäntyselkä, Hyrsylä, Kivatsu-Tsalkki, Viantola, Ägläjärvi, Tolvajärvi. Kuluntalahti, Ristijärvi, Posio, Sodankylä. Kunm: Ts.mm, Js.mm. Korpr.

IKONEN Arvo, maanviljelijä, s. 19.9.1919 Valkjärvi. Pso 45 Meeri Eeva Minkkinen, s. 28.10.1923 Kangasniemi. L: Pentti Päiviö 45, Aila Aulikki 46 (k. 88), Aimo Sakari 47,

Silja Helena 49, Anisa Sirkka Sinikka 51, Lea Marketta 54, Lahja Inkeri 56, Eine Elisabet 58, Irja Elina 61, Juha Kalevi 66. Ts. 1ErPsto. Tykkimies, ryhmänjohtaja. Rautu, Sakkola, Kelja, Taipale. Js. 9/JR49, 3/JR7, SS67. Ryhmänjohtaja, joukkueen varajohtaja. Rautjärvi-Laikko, Hiitola, Vuoksenranta, Kiviniemi, Ristisalmi, Ohtakylä-Lempaala, Siiranmäki, Salmenkaija, Äyräpää, Vuosalmi. Haavoittui 7.7.-44 Äyräpäässä. Kunm: Vm1, Vm2, VR4. Ylik.

ILMAVIRTA Sulo Johannes, myymälän esimies, s. 9.4.1921 Uukuniemi. Pso 46 Aino Amanda Lehtinen, s. 18.6.1916 Pyhäjärvi Viipurin I. L: Juha Anton Oskari 48, Juulia Amanda 50. Js. 1KkK/JR53, 4/JR53. Kkampuja.

Kokkosalmi, Kiestinki, Louhen suunta, Uhtua L, Karjalan kannas, Sahakylä, Heinjoki, Noskua, Vuosalmi, Ihantala. Tornio, Rovaniemi. Kunm: Vm2. Korpr.

IMMONEN Aarne Johannes, koneasentaja, s. 28.6.1921 Hyrynsalmi. Pso 43 Tyyne Marja Elisabet Syrjälä, s. 3.7.1925 Oulainen. L: Seija 44, Sointu 47, Seppo 48, Saku-Petri 66. Js. Krh-

J91/JR53. Tstlähetti. Louhen ja Uhtuan suunta. Kunm: Vm2. Alik.

ISOAHO Antti, työmies, s. 4.6.1903 Vihanti, k. 30. 6.1992 Vihanti. Pso 44 Lempi Augusta Jussinniemi, s. 7.9.1902 Vihanti, k. 8.4.1980 Vihanti. Js. 8/JR32. Kkajomies. Vasovaara, Latva-

järvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P. Stm.

ISOKANGAS Eino Johannes, maanviljelijä, s. 4.8.1919 Vihanti, k. 15.5.1948 Vihanti. Js. 7/JR11. Kkampuja. Pistojoiki, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Vuoninen, Kis-

kiskukkulat. Haavoittui 3.8.41 Kis-kisjärven pohjoispuolella. Kunm: Vm2. Stm.

ISOKANGAS Heino Matias, maanviljelijä, s. 20.2.1925 Vihanti. Pso 50 Terttu Annikki Junnila, s. 8.2.1926 Vihanti. Js. Jv-KoulK25, KkK/JP2. Kkmies. Ylimaa, Väärämä, Vuotso, Laa-

nila. Kaunispää, Inari. Korpr.

ISOKANGAS Pauli Kustaa, geologi, s. 6.6.1925 Vihanti, k. 31.1.1977 Helsinki. Pso 52 Vappu Marjatta Verkasalo, s. 1.5.1926 Vihanti. L: Pentti 53, Tuulikki 55, Arto 58, Heli

58, Tiina 59. Js. Esikuntatehtävät. Nurmes. Alik.

ISOKOSKI Heikki Ilmari, s. 20.8.1919 Ylivieska. Pso 45 Anna Katriina Aikio, s. 3.11.1922 Inari, k. 23.10.1995 Vihanti. L: Irja 46, Veijo 47, Tapio 54, Elisa 58, Tarja 61, Taina 62.

Ts. TKK1, TKK4, PstTK/KK64, TykkiK/II/11Pr. Psttykkimies. Loukkaantui 41 Kuusamon Kurkijärvellä. Panssarijääkäri.

JAAKKOLA Yrjö Johannes, autoilija, s. 3.12.1916 Pyhäjoki, k. 13.2.1975 Vancouver, Kanada. Pso 40 Sisko Sanelma Kotila, s. 29.5.1921 Vihanti. L: Silja Orvokki 40, Ilkka Veli Johannes

46 (k. 82), Eija Sisko 52. Ts. 1/JP3. Autonkuljettaja. Kivennapa. Js. 24ELK, 64AutoK. Autonkuljettaja. Lintula, Takoslampi, Väärämäki, Summa, Lähteenlohko, Kämärä, Honkaniemi, Karhusuo, Vasovaara, Uhtua, Karjalan kannas. Pohjois-Suomi. Korpr.

JAAKOLA Artturi Robert, maanviljelijä, s. 28. 6.1917 Vihanti. Pso 51 Aune Pyörälä, s. 12.10.1929 Vihanti. L: Tapani Antero 52. Ts. 9/III/3Pr. Pkryhmänjohtaja. Nurmijärvi, Muo-

laa, Karinsalmi. Js. JR32, 3/JR11, 3/11Pr, 4/JR11, SS41, SVleiri32. Kkryhmänjohtaja, talousaliupseeri. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua. Kunm: Vm2. Kers.

JAAKOLA Jaakko Jalmari, maanviljelijä, s. 29.2.1908 Vihanti, k. 27.2.1964 Vihanti. Pso 33 Aune Kustaava Rankinen, s. 21.2.1914 Vihanti, k. 11.12.1973 Vihanti. L: Teuvo 34,

Mauri 35, Tuulikki 38, Vappu 40, Taisto 42, Jussi 44, Eeva-Liisa 47, Sirkka-Liisa 49, Heikki 51, Raija 53, Matias 57. Ts. 6/JR26. Pkampujan apulainen. Vuoksela, Vuosalmi. Js. 6/JR32, SS32, E/HTK11, 6/JR12, SS32, RaaSkp. Kivmies. Louhen maantie. Haavoittui 14.7.41 Uhtualla, sairastui 26.11.41 Lohivaarassa. Kunm: Vm1, Vm2, Ts.mm, Js.mm. Korpr.

JAAKOLA Kaarlo Ilmari, maanviljelijä, s. 3.7.1914 Vihanti, k. 22.6.1972 Paavola. Pso 38 Martta Törmäkangas, s. 28.9.1914 Vihanti. L: Ritva H 38, Lauri 39, Elli 41, Kauko 43, Kau-no 45 (k. 90), Ritva A 46, Erkki 48, Martta Valpuri 50, Kaarlo 52, Veikko 55, Risto 57, Kari 60. **Ts.** 6/JR26. Joukkueen vara-johtaja. **Js.** LiikKtsto/RaaSkpE, SS32 HTK/Kotij., PorSkpE. Autonapumies, va-rastomies, vartiomies. Kunm: Js.mm. Kers.

JAAKOLA Martti Ei-nari, maanviljelijä, s. 10.5.1922 Vihanti, k. 25.10.1994 Vihanti. Pso 44 Anna Emilia Juntu-nen, s. 3.12.1919 Hyryn-salmi, k. 26.11.1990 Vihanti. L: Jouko Jaakko Mikael 45, Seija Maija Kyllikki 47, Jorma Kalevi 50, Riitta Marjatta 51, Raili Sisko Marketta 62. **Js.** KkK/II/JR11. Kkampuja, tstlähetti. Haavoittui 44 Kannaksella. Kunm: Vm1, Vm2, Js.mm. Kers.

JAAKOLA Olli Mika-el, maanviljelijä, s. 26.11.1918 Vihanti. Pso 42 Elna Ikonen, s. 13.2.1923 Uukuniemi. L: Aarne 42, Unto 47, Ulla 51, Veijo 53, Erkki 59, Leena 61. **Ts.** 3Pr. Pkmies. Nurmijärvi, Muolaa, Munasuo, Kiltee, Kämärä. **Js.** JR32, JR11. Pstmies. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Pon-kalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P. Kers.

JALOSALMI (Kallo vaara) Tauno Richard, kirvesmies, s. 14.6.1925 Oulainen. Pso 49 Aune Agnes Risto, s. 4.3.1929 Salmi. L: Marja-Leena 49, Keijo Juhani 60. **Js.** 8/Jv-KoulK25, RajaK, TäydP3, TäydP13, ErRannPr11, 8/JRR, 4/JR2. Kkmies. Uhtua, Säämäjärvi, Suojär-vi, Vuontele, Ägläjärvi, Tolvajärvi. Alik.

JALOSALMI (Kallovaara) Väinö Johan-nes, s. 5.7.1922 Vihanti, k. 10.11.1972 Kemi. Pso Laina Huusko, s. 6.3.1923 Sotkamo, k. 30.6.-1992 Kemi. L: Jouko 46, Kari 51, Arja 54. **Js.** JvKoulK15, 6/JR11, IIIAKE, TykK/19Pr. Kkmies. Uhtua L, Kiestinki, Ahvenlahti, Jyväskylä, Kivennapa. Haavoittui 44. Kunm: Vm2. Stm.

JOENTAKANEN Aar-ne Heikki, s. 15.6.1912 Haapavesi, k. 8.9.1978 Vihanti. I pso 36 Aino Elviira Makkonen, s. 8.10.1915 Pyhäntä, k. 15.2.1945 Vihanti. II pso 45 Anna Lyyli Kai-jala s Makkonen, s. 23.5.1909 Pyhäntä, k. 22.12.1984 Vihanti. L: Armas Vilhelm 46, Jukka Einari 48 (k. 79), Kauko Ilmari 50, Sinikka Anneli 51, Seija Marjatta 53. **Js.** JvKoulK32, E/TäydP8, 31Poltto-os. Kiv-mies, polttoaine- ja konemies. Kunm: Js.mm.

JOKILEHTO Arvi, sekatyömies, s. 7.9.1909, Vihanti, k. 4.2.1962 Vihanti. Pso 36 Inkeri Maria Eliisa Ta-kalo, s. 13.6.1915 Oulai-nen. L: Veikko Antero 36, Eila Annikki 38. **Ts.** 6/JR26. Ajomies. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi. **Js.** 6/JR32, 1/JR53. Kpmies. Uhtua L, Karjalan kan-nas, Sahakylä, Noskua, Vuoksen lohko, Vuosalmi. Tornio. Kunm: Js.mm. Korpr.

JOKILEHTO Johan-nes, s. 21.9.1902 Vihan-ti, k. 15.6.1979 Vihanti. Pso 23 Emma Lydia Hoffren, s. 17.11.1894 Leppävirta, k. 21.6.1971 Vihanti. L: Leo 28, Sirk-ka 32, Helvi 35, Heleena 35, Vieno 37. **Ts.** TvK/Osasto Perksalo, 3/I/JR40. Kivmies. Pelkosenniemi, Pikku-Akanjoki, Savukoski, Kotala, Salla, Vilajo-ki. **Js.** JR32, 8/JR32, SS52, 3287/5, SS32, HTK/IIIAK. Kkajomies. Vasovaara, Latva-koski, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P.

JOKILEHTO Matti, metsuri, postinkantaja, s. 2.3.1907 Vihanti, k. 22.6.1974 Pattijoki. Pso 31 Aune Onerva Mäki-vierikko, s. 28.12.1910 Vihanti, k. 28.8.1987 Raahe. L: Kalevi 31, Orvo 34 (k. 95), Olavi 36, Maire 39, Leo 49. **Ts.** JR26. Kivmies. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita. **Js.** JR32. Kiv-mies. Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua, Karjalan kannas. Haa-

voittui. Kunm: Vm2, Ts.mm, Js.mm. Stm.

JOKILEHTO Niilo Edvard, sekatyömies, s. 18.3.1916 Vihanti, k. 2.-11.1989 Vihanti. **Ts.** 6/JR26. Tstlähetti. Punnusjoki, Salmenkaita, Vuoksela. **Js.** 6/II/JR32, 7/II/JR32, 6/JR32, E/JR32, JR11, 6/JR11. Kivmies. Kiven-napa, Muolaa, Heinjoki, Vasovaara, Latva-järvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Jyväskylä. Tornio Paakkola, Ro-vaniemi. Haavoittui 26.2.40 Salmenkaidas-sa. Kunm: Vm2. Korpr.

JOKILEHTO Veikko Johannes, s. 28.6.1924 Kanada. Pso 71 Irma Inkeri Turunen, s. 2.10.1932 Impilahti. **Js.** 4/Jv-KoulK15, KkK/-TäydP13, 3Div, 8/JR53, 4/JR11. Kkpatruunan-kantaja. Uhtua L, Karjalan kannas, Kuuter-selkä, Kivennapa, Heinjoki, Muolaa, Nos-kua, Vuoksen lohko, Harjula. Tornio, Ter-vola, Rovaniemi, Kittilä. Korpr.

JOKILEHTO Viljo Kalervo, urakoitsija, s. 4.5.1922 Vihanti. Pso 46 Sisko Saara Marjatta Tuomikoski, s. 19.7.1925 Oulainen. L: Anne-li 46, Pirkko 51, Jorma 54, Sakari 55. **Js.** JvKoulK15, IDiv, KrhK/JR11, 13/JR11, SS13. Ryhmänjohtaja, krhammusmies, krhjohtaja. Heinjoki, Noskua, Vuoksela, Vuosalmi, Ihantala. Tornio, Raumo, Kylä-joki, Ala-Tornio, Kemin mlk, Rovaniemi.

Kunm: Js.mm. Kers.

JOKILEHTO Väinö Johannes, s. 14.1.1904 Vihanti. Pso 31 Aili Margareeta Viitala, s. 4.6.1910 Haapavesi. L: Eero Martti 35, Elli Maria 37, Elvi Marketta 43. Js. 5393, R.P.555, 5207,

SS32, 4/HTK/Kotij, 25ErLinR. Vartiomies, linnoitustyöt.

JOKIMÄKI Urho Matias, maanviljelijä, s. 7.10.1907 Vihanti, k. 27.9.1973 Vihanti. I pso 32 Anna Sofia Mämnenaho, s. 27.3.1904 Vihanti, k. 1.2.1945 Vihanti. L: Eero 32, Kyllikki 35, Inkeri 37. II pso 46 Martta Reeta Keränen s. 31.12.1915 Suomussalmi. Ts. 6/JR26. Kivmies. Vuoksela, Salmenkaita, Vuosalmi. Js. 8/JR32, 4/JR32, RaaSkpE, 4/JR1, 2/ErP20. Kkmies, ajomies. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Jyväskylä, Viipurinlahti. Kunm: Js.mm. Stm.

JOKINEN Ivari Olavi, kirvesmies, s. 7.9.1924 Kemi. Pso 47 Aina Annikki Nikula, s. 6.5.1928 Vihanti. L: Esko Olavi 47, Teija Hellevi 53, Kari Ensio 56. Js. HTK1, 8/JR11, 1/JR11.

Kkmies. Uhtua L, Kannas, Ihantala. Tornio, Paakkola, Rovaniemi, Meltaus. Kunm: Vm1. Stm.

JUNNIKKALA Toivo Mikael, maanviljelijä, s. 17.1.1916 Vihanti. Pso 41 Tyyne Elisabet Ukonaho, s. 29.8.1914 Vihanti. L: Aarno 43, Jouko 48. Ts. JR5, JR26. Kivryhmänjohtaja.

Punnusjoki, Kämärä, Äyräpää, Salmenkaita. Js. JR32, JvKoulK15, SVleiri 21, SVleiri 14. Vartiopäällikkö, autonkuljettaja. Haavoittui 26.2.40 Salmenkaidassa. Kunm: Vm2 (2 kertaa). Kers.

JUNNIKKALA Väinö Johannes, koneenhoitaja, s. 31.8.1926 Vihanti. L: Sinikka 50, Olavi 56, Juha 57. II pso 76 Anna-Liisa Leskelä, s. 14.2.1931 Paavola. Js. Öron rannikkolinnake. Tulenjohtueen mittamies. Kunm: Js.mm. Ylimatruusi.

JUNNILA Eino Emil, rakennusmestari, s. 18.2.1913 Vihanti, k. 19.5.1984 Haapavesi. Pso 41 Hilda Elisabet Männistö, s. 21.10.1915 Oulainen. L: Jouko 46, Eila 50. Ts. 6/JR26. Kivryhmänjohtaja.

Karjalan kannas, Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi. Js. JvKoulK, 19DivE, II/JR37, E/IV/JR58. Kivryhmänjohtaja, kirjuri, ajomies, postilähetti. Lempaala, Rajajoki, Uusikirkko, Viipuri, Vilaniemi. Haavoittui 5.3.40 Vuosalmessa ja 2.10.41 Hiirelässä. Kers.

JUNNILA Lauri Henrik, veturinkuljettaja, s. 19.5.1924 Vihanti, k. 24.3.1966 Oulu. Pso 47 Lahja Maria Sipola, s. 1.1.1923 Muhos. L: Risto 47, Sirkkaliisa 52. Js. KkK/-TäydP13, 12/JR-

53, JR1. Kkmies, kkryhmänjohtaja, kivryhmänjohtaja. Uhtua, Karjalan kannas, Onkamongangas, Muolaankannas, Hotakka, Kämärä, Heinjoki, Kuparsaari, Noskua, Vuosalmi. Tornio, Rovaniemi, Enontekiö, Kilpisjärvi. Korpr.

JUNNILA Matti Vilhelm, maanviljelijä, s. 23.11.1919 Vihanti. Pso 50 Elma Eliina Vinkki, s. 5.12.1927 Haapavesi, k. 17.3.1993 Vihanti. L: Pekka 53, Seppo 57, Merja 64. Js. JP3,

ErP42, 2/PPP6, 2/JP3, KrhK/JP3. Khammusmies, liikk.partiomies. Kilpivaara, Lehmiavaara, Uuksu, Loimola, Syskyjärvi, Jalovaara, Pitkäranta, Yläuuksu, Uusikylä, Salmi, Räisälä, Rajakontu, Vitele, Tuulos, Säntämä, Aunus, Mäkriä, Syväri, Latva, Petäjäselkä, Uusiselkä, Orsega, Karhumäki, Poventsa, Kannas. Korpr.

JUNNILA Niilo Matias, kaivinkoneenkuljettaja, s. 9.9.1912 Vihanti, k. 25.12.1993 Vihanti. Pso 48 Nanni Maria Sofia Siltala, s. 28.1.1921 Haapavesi. L: Reijo Matias 48, Tuula Anneli 50,

Raimo Juhani 53, Tarja Helena 56, Keijo Antero 57, Päivi Kaarina 61. Ts. JR26. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita. Js. JR32. Vasovaara, Vuokkiniemi, Ponkalahti,

ti, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P. Haavoittui 40. Kunm: Vm2, Ts.mm, Js.mm.

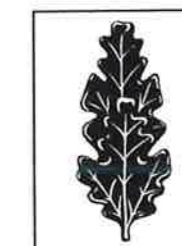
JUNNILA Pentti Jafet, rakennusmestari, s. 3.9.1926 Vihanti. Pso 72 Laila Härkönen, s. 28.8.1928 Suistamo. Ts. Vss-keskus, Haapavesi. Lähetti. Js. 3/Jv-KoulK15. Kkryhmänjohtaja.

Jääkäri.

JUNNILA Toivo Johannes, osastonhoitaja, s. 9.1.1915 Vihanti, k. 1.6.1974 Savonlinna. Pso 40 Rauha Esteri Häkkinen, s. 22.4.1917 Revonlahti. L: Pirjo 47. Ts. 6/JR26. Asealiupseeri.

Vuoksela, Salmenkaita, Vuosalmi. Js. KkK/KevOs5, IIIAK, JR53, 24AVar, TäydP13, 45TykK. Aseau, varastokirjanpittäjäaliupseeri. Vasovaara, Latvajärvi, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L, Ino, Humaljoki, Noskua, Vuoksela, Ihantala. Ylik.

JUNNILA Vilho Johannes, maanviljelijä, s. 29.5.1906 Vihanti, k. 14.10.1969 Pattijoki. Pso 35 Laina Hilma Kustaava Haapakangas, s. 16.4.1906 Vihanti, k. 16.9.1989 Pattijoki. L:

Hilkka Laila Tuulikki 37. Ts. 5/II/JR40. Kivmies. Pelkosenniemi, Savukoski, Joutsijärvi, Märkäjärvi, Vilajoki. Js. 5/II/JR32, 6/JR32, 7/JR32, 1/JR32, RaaSkp, IvP2, 27IvK. Ajomies. Ivryhmän varajohtaja. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara,

ra, Tetrivaara, Uhtua L ja P. Kunm: Js.mm. Stm.

JUNTTILA Heikki Vilhelm, maanviljelijä, s. 3.12.1901 Vihanti, k. 12.5.1973 Pyhäjoki. Pso 29 Tyyne Esteri Flink, s. 29.10.1909 Vihanti, k. 5.11.1985 Vihanti. L: Usko Uolevi 30 (k. 90),

Paavo Sakari 34, Eeva Annikki 37, Maria Leena 41, Urpo Henrikki 43. Ts. III/JR44, IV/11Pr. Js. JvKoulK15. Kivmies, varastomies. Kontiomäki. Stm.

JUNTTILA Hugo Armas, s. 23.9.1924 Vihanti. Pso 51 Irene Aino Latvala, s. 19.11.1927 Vihanti. L: Markku 53, Sirpa 59. Js. 8ErKkK. Kkampujan apulainen. Uhtua. Lapin sota. Stm.

JUNTTILA Matti Aukusti, maanviljelijä, museonhoitaja, kotiseutuneuvos, s. 9.2.1900 Vihanti, k. 9.12.1995 Vihanti. Pso 39 Vilma Johanna Ristiina Hanhela s Haapakangas, s. 11.3.

1900 Vihanti, k. 13.5.1977 Vihanti. Ts. EsikK. Vartiomies. Js. EsikK. Haavoittuneiden huoltaja.

JUNTTILA Pentti Päiviö, maanviljelijä, s. 21.3.1922 Vihanti. Pso 55 Anni Katariina Tikkala, s. 8.1.1933 Pattijoki. L: Juha 56, Liisa 57, Raimo 58, Hannu 60, Helena

63, Helli 67, Mirja 69, Mervi 76. Ts. Vartiopalvelus. Js. JvKoulK15, 8/JR11. Kkmies. Uhtua L, Kiestinki, Ahvenlahti, Jyväskylä, Hiirelä, Karvola, Rannunkylä, Metsäkylä, Kivennapa, Länsi-Kannas, Muolaa, Heinjoki, Noskua, Vuoksenlohko, Vuosalmi, Ihantala. Tornio, Paakkola, Rovaniemi, Meltaus. Kunm: Vm2. Korpr.

JUNTTILA Tauno Johannes, työnjohtaja, s. 1.7.1920 Vihanti. Pso 49 Aino Tuulikki Elisabeth Ilmarinen, s. 20.1.1925 Vihanti. L: Risto 49, Päivi 61, Jari 62. Ts. Vartiopalvelus. Js. JR-

10, JvKoul-K19. Kivmies, Kpmies. Tuulivaara, Repola, Omelia. Kunm: VR1 kr. Korpr.

JUSSINNIEMI Heimo Henrik, työmies, s. 5.5.1920 Vihanti, k. 23.8.1984 Vihanti. Pso 52 Aune Lahja Koivikko, s. 1.11.1911 Vihanti, k. 3.4.1980 Vihanti. L: Jouko Henrik 52. Js.

KevOs9, 2/JR43, 2/10Pr, JR10, SS26, JvKoulK20, IsK981, SS40. Kivmies, ilmansuojelumies, partiomies. Haavoittui 11.8.41. Kunm: Vm2. Stm.

JUSSINNIEMI Juho Eemil, pienviljelijä, s. 30.8.1897 Vihanti, k. 5.2.1980 Vihanti. Pso 40 Anna Tiina Kaurala, s. 31.7.1898 Vihanti, k. 26.4.1987 Vihanti. Js. 8/JR32. Kkajomies. Va-

sovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara, Tet-

rivaara, Uhtua L ja P. Stm.

JUSSINNIEMI Kaarlo Einari, s. 29.12.1923 Vihanti, k. 11.1.1977 Rovaniemi mlk. Js. JR45. Kivmies. Syväri, Jandeba, Paltasenkylä, Kuujärvi, Uusijärvi, Saarimäki, Harakkamäki,

Sepinvaara, Lanajärvi, Syskyjärvi. Haa-voittui 6.44. Stm.

JUSSINNIEMI Manne Eetu, sekatyömies, s. 26.7.1907 Vihanti, k. 18.9.1995 Ruukki. Pso 34 Vendla Kustaava Jussinniemi, s. 2.6.1911 Vihanti, k. 10.6.1994 Ruukki. L: Terttu Teller-

vo 35, Eila Annikki 37 (k. 91), Tuomo Johannes 39, Elma Marjatta 41, Maija Liisa 43, Elli Sisko 45, Tauno Veli 47, Martta Inkeri 49. Ts. JR26, JR40. Js. JR32, 7/II/JR32, 1/JR32, HTK/RaaSkpE, 5/JR57, VaatK, EK/I/JR57. Kivmies. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Jyväskylä, Vuosalmi. Stm.

JUTILA Matti Edvard, toimitusjohtaja, s. 2.1.1925 Vihanti. Pso 51 Eeva Annikki Luukinen, s. 7.8.1926 Vihanti. L: Anneli 53, Juhani 54, Jouko 60. Js. JvKoul-K25, LääkK, ViestiK/

TäydP, VP5, VP1, PvPEviestios. Radisti, viestimies. Äänislinna, Päsinselkä. Kunm: SL ar., Js.mm. Korpr.

JYRYLÄ Matti, työnjohtaja, s. 12.11.1905 Vihanti, k. 28.11.1988 Pattijoki. Pso 29 Jenni Salmela, s. 4.10.1908 Vihanti. L: Mauri Arvo 31 (k. 56). Ts. Osallistunut. Js. PionP/-IVAK,

JR32, JärjK1. Tolvajärvi, Ägljärvi, Vuoninen, Pistojoeki. Kunm: Vm1, Ts.mm, Js.mm. Stm.

JYRYLÄ Oskari, metsuri, s. 25.9.1917 Vihanti, k. 25.12.1992 Vihanti. Ts. 7/JR64. Kivmies. Suomussalmi, Raate, Pitkäranta. Js. 6/II/JR32, JR11. Kivmies, kpmies. Vasovaara, Lat-

vajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Länsi-Kannas. Tornio, Rovaniemi. Korpr.

JYRYLÄ Yrjö Aleksanteri, metsuri, s. 12.1.1924 Vihanti, k. 28.6.1990 Pattijoki. Pso 49 Sofia Annikki Myllykangas, s. 5.2.1929 Vihanti. L: Jouko Matias 50, Aija Annikki 57. Js.

2/TäydP13, HTK1, 2SpolK. Uhtua, Kanukki, Kostamus, Ino, Humaljoki. Kunm: Js.mm. Korpr.

KAARTINEN Uuno, varastomies, s. 12.6.1923 Suomussalmi, k. 13.9.1970 Vihanti. Pso 47 Anja Ristiina Törmäkangas, s. 9.4.1926 Vihanti. L: Sirkka Liisa 48,

Inga Maria 50, Esko Jukka Erik 58, Olli Heikki Rikhard 62. Js. 4/JvKoulK15, HTK11, 5/JR11, SS32, SS25, HTK11, JärjK/III AK. Kkmies, kivmies. Uhtua L, Karjalan kannas, Kaivola, Romunkylä, Metsäkylä, Kivennapa, Muolaa, Heinjoki, Noskua, Vuoksi, Vuosalmi, Ihantala. Tornio. Haavoittui 1.10.44. Torniossa. Korpr.

KALLIO Raune Fabian, kaivosmies, s. 9.6.1922 Vihanti, k. 14.9.1982 Vihanti. Pso 41 Aino Tuomela s Toivanen, s. 27.1.1915 Uukuniemi, k. 7.2.1988 Vihanti. L: Seppo Kalevi 42, Pekka Iisak 46, Tauno Tapani 49, Aino Anneli 52, Pentti Johannes 54, Kauko Antero 58. Js. JvKoulK15, II/JärjKI-1800, III/JR5, III/-JR35, EK/III/JR35. Ajomies, vartiomies, kivmies. Kivijärvi, Poventsa, Vienankanava, Karjalan Maaselkä, Ihantala. Korpr.

KALLIOKOSKI Unto Eelis, taksiautoilija, s. 7.1.1917 Pulkkila, k. 28.3.1978 Vihanti, Pso 46 Senja Suorajärvi, s. 14.7.1921 Kuusamo. L: Kaija Leena 49, Ilkka Elis Juhani 56. Ts. PionP18. Automies. Js. PionP15, 20Pr. Automies. Kiestinki, Sohjanansuu, Louhen maantie, Ahvenlahti, Viipuri, Juustila, Tolvajärvi. Kunm: Vm2, PionR. Kers.

KALLIONIEMI Johan Feliks, s. 8.7.1902 Jallasjärvi, k. 18.3.1989 Vihanti. Pso 32 Martta Ester Nissinen, s. 22.12.1905 Tuupovaara,

k. 16.11.1986 Vihanti. L: Jorma 30. Ts. 2/I/JR11, 2/JR62. Kpampuja. Taipale, Vuosalmi, Kaukola, Koukunmutka. Js. Asevar18, HTK, 2/JR26. Villavaara, Viitana, S.joki, Juustjärvi. Alik.

KANANEN Paavo Uirik, maanviljelijä, s. 20.8.1922 Vihanti. Js. JvKoulK15, 3D, JR11, RajaP8. Uhtua L, Kiestinki, Ahvenlahti, ilmatorjuntatehtävät Helsingissä. Kostamus. Korpr.

KANGAS Antti, rakennusmies, s. 5.3.1922 Kalajoki, k. 14.8.1985 Vihanti. Pso 53 Tyyne Vilhelmiina Verronen, s. 18.7.1916 Rautio. L: Pentti Olavi 53. Js. JR50. Kkmies, tähyestäjä. Syväri, Alajuoksi, Särkijärvi, Vaturijärvi, Kätilänjärvi, Laula. Tornio, Alanojakkala, Karunki, Martimo. Ylitornio, Olostunturi, Muonio. Korpr.

KANGAS Antti Johannes, maanviljelijä, s. 28.12.1907 Oulainen. Pso 35 Hilja Anna-Stiina Maarala, s. 24.1.1914 Vihanti, k. 17.3.1986 Vihanti. L: Antti Johannes 36, Tyyne Elisabet 38, Lauri Veikko Matti 46, Jorma Eino Olavi 51, Pekka Tapio 59. Js. It, KevOs16, JR36, JR48, Nastolan peisto. Karjalan kannas. Kunm: Js.mm. Stm.

KANGAS Martti Benjamin, verhoilija, s. 6.9.1917 Vihanti, k. 15.5.1968 Hanko. Pso 42 Linda Annikki Nevala, s. 5.3.1918 Teuva, k. 23.8.1986 Hanko. L: Juhani Martti Antero 44, Helena Anneli 45, Terttu Annikki 49, Keijo 56. Ts. 6/JR64. Komppanianpäällikön lähetti. Suomussalmi, Raate, Pitkäranta. Haavoittui 27.2.40 Pitkärannassa. Kunm: Vm1, Vm2, Js.mm, Pitkärannan r, Kainuun r. Stm.

KANGAS Unto Johannes, maanviljelijä, s. 10.8.1923 Paavola. Pso 45 Vieno Ilta Annikki Kivioja, s. 16.1.1927 Vihanti. L: Eila 48, Toivo 54. Js. ErTäydP11, 9/TäydP11, 2/TäydP8, 4/HTK3, 17P/JR22, 21Pr. Kpampuja. Syväri, Seesjärvi, Viipuri, Lavola, Juustila, Tolvajoki. Korpr.

KANGAS Väinö Oskari, puhelinasantaja, s. 30.4.1905 Oulainen, k. 23.7.1973 Oulu. Pso 29 Anna Matilda Koski s Haapaniemi, s. 22.12.1895 Pyhäjoki, k. 17.4.1987 Vihanti. L: Vilho 27, Valde(mar) 29, Raimo 32, Raili 38. Js. Sotarausmuod., 9RPuh-Lenn.J. Viestimies. Kunm: Js.mm. Stm.

KANGASNIEMI Setti Jaakko, maanviljelijä, s. 14.7.1912 Vihanti, k. 30.7.1942 Vihanti. Pso 40 Heidi Mirjam Raivio, s. 21.4.1915 Vihanti. L: Leena Mirjami 41. Ts. JR26. Ajomies. Vuokselä, Vuosalmi, Salmenkaita. Js. KS24, SS60. Suomussalmi. Sairastui 10.7.41. Ponkalahdessa. Stm.

KANKAALA Juho Jaakko, työmies, s. 18.2.1898 Vihanti, k. 6.11.1949 Vihanti. Pso 27 Hilma Aliina Viitainen, s. 2.9.1897 Rantsila, k. 12.3.1973 Vihanti. Ts. TykKoulK, PstK. Ajomies. Js. KkK/III/JR32, 8/JR32. Kkapumies, ajomies. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Jyväskylä. Stm.

KANKAALA Olli Veikko, seppä, s. 12.6.1908 Vihanti, k. 7.4.1986 Vihanti. Pso 49 Bertta Julia Malinen s Kari, s. 9.11.1920 Harlu. L: Maria 50, Raili 52. Js. JR32. Uhtua, Kannas. Haavoittui.

KANKKUNEN Walter, kaivosmies, s. 14.4.1922 Sakkola, k. 19.10.-1985 Vihanti. Pso 45 Olga Jouha, s. 11.12.1920 Metsäpirtti, k. 3.2.1996 Vihanti. L: Risto 48, Ismo 52, Antero 59.

Ts. RT3 Linnoitustykistö patteri 5. Puhelinmies. Mautsi, Junkula, Valamo. Js. KevPsto14, EsikpatII/KTR12. Puhelinmies. Hamukoski, Harlu, Rytsy, Holylä, Sortavala, Lempaala, Jurnisuo, Metsäpirtti, Toppari. Korpr.

KARHU Toivo Jaako, talonmies, s. 24.7.1915 Paavola, k. 28.1.1987 Vihanti. Pso 46 Eeva Sofia Kiimala, s. 27.11.1921 Rantsila. L: Seija Tellervo 45. Js. JvKoulK5, 816 IsK,

ErP21, JR5, 25RakK. Perkjärvi, Pilppula, Näätälä. Stm.

KARIHTALA Arvo, lämmittäjä, s. 22.8.1920 Haapavesi, k. 16.1.1976 Vihanti. Pso 39 Saima Esteri Säily, s. 2.6.1918 Ylivieska, k. 31.8.1990 Raahe. L: Vesa Heikki 40, Veli Ensio 40, Seppo

Samuli 45, Tuomo Rafael 46, Ossi Sakari 48, Aappo Johannes 50, Pirkko Sinikka 53, Kaisa Mirjami 56, Tarmo Aatos 62. Ts. ViestiP12. Keittäjä, puhelinmies. Karjalan kannas. Js. ViestiP12. Keittäjä, puhemies. Karhumäki, Ihantala. Pohjois-Suomi. Haa-voittui 10.10.44 Ranualla. Kunm: Vm2. Stm.

KARIKOSKI Olli Pekka Otto, huoltoasemanhoitaja, s. 4.6.1914 Haukipudas. Pso 47 Aili Inkeri Kylmälä, s. 24.4.1918 Simo. L: Antti 48, Maija 52, aik. avioli. Marja-Liisa 41, Olli 43.

Ts. Pr. Vuokko. Kuhmo. Joukkueenjohtaja,

komppanianpäällikkö. Js. 6/JR32. Komppanianpäällikkö. Uhtua P. IIIAK:n vastasissiosaston päällikkö. Röhön - Malviaisten tien suunta. Tornio. Komppanianpäällikkö. Haavoittui 16.7.41 Laskujärvellä, 20.3.42 Malviaisten tien suunnalla. Kunm: VR3 tlk., VR3 mk., VR4 tlk., VR4 mk. (2 kertaa), Ts.mm, Js.mm, Kain.mr, P.Vien.mr. Majuri.

KARILA Johan Eelis, s. 30.6.1903 Kittilä, k. 19.11.1961 Vihanti. Pso 30 Saimi Kristiina Trast, s. 23.9.1906 Kittilä, k. 15.6.1982 Falkenberg Ruotsi. L: Otso Ensio 32, Veikko Johannes 34,

Anja Hellevi 38, Sisko Annikki 39, Keijo Vilho 41, Martti Mikael 43, Kirsti Anneli 46. Ts. 3/ErP21. Lähetä. Viipurinlahti. Js. EsikK/JR33. Tstlähetä, ryhmänjohtaja joukkueen varajohtaja. Killuntaivaara, Nurmitunturi, Alakurtti, Voittojoki, Alavilmajoki. Alik.

KARTTUNEN Hannes, maanviljelijä, s. 22.12.1914 Nilsjä, Pso 36 Selma Sofia Lähdesmäki, s. 22.7.1914 Kauhajokki. L: Aarne 37, Eeva 38, Lauri 39, Kaarina 41, Helena 47. Ts.

EsikK/II/JR26. Puhelinmies. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi, JR26 hiihtojoukkueessa. Js. E/JR32. Puhelinmies. Juntusranta, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P. Haa-voittui 25.4.42. Kunm: Vm2, Vm1. Korpr.

KARTTUNEN Kustaa Juho, s. 6.3.1902 Kiihtelysvaara, k. 11.7.1947 Kiihtelysvaara, haud. Vihanti. Pso 25 Bertta Tiilikainen, s. 13.5.1904 Kontiolahti, k. 26.10.1992 Vihanti. L: Sanni

Annikki 26, Vieno Tuulikki 28, Aino Kyllikki 29, Leo Kustaa 32, Veli Antero 34, Eino Ensio 37, Sisko Marjatta 39, Yrjö Olavi 41, Seppo Ilmari 44, Bertta Elina 44. Ts. Ri/OsA. Pkryhmän varajohtaja. Sairastui 3.40. Stm.

KARTTUNEN Pentti August, maanviljelijä, s. 9.2.1920 Karttula. Pso 43 Anna Katri Törmikoski, s. 8.12.1919 Vihanti. L: Annikki 44, Sinikka 47. Ts. Sotapoliisi. Js. ErOs. Pennanen,

11D/5AK. Pstkivmies, kirjuri, muonittaja. Luton suunta. Kemi, Lainavaara. Alik.

KARTTUNEN Tauno Olavi, s. 12.6.1912 Karttula, k. 16.11.1984 Vihanti. Pso 43 Toini Maria Törmikoski, s. 27.7.1918 Vihanti. L: Raimo 44, Veikko 45, Kalevi 47, Marja-Liisa

49, Eero 52, Päivi 60. Ts. 2KkK/JR26. Joukkueen varajohtaja. Vuoksela, Vuosalmi, Punnusjoki, Salmenkaita. Js. 8/JR32, 7/JR11, 1/TäydP13, 1/TäydP1. Joukkueen varajohtaja, ryhmänjohtaja, komppanianvääpeli. Laskujärvi, Tarasjärvi, Kis-kislinja, Malviaisten-Röhön tienhaara, Rakojärvi, Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Jyväskylä,

Kiestinki, Ylä-Mustajärvi, Ino, Humaljoki. Kunm: Vm2, Js.mm. Vääpeli.

KARTTUNEN Veikko, maanviljelijä, s. 29.12.1924 Karttula, Pso 46 Bertta Josefiina Murto, s. 22.8.1924 Oulainen, k. 2.4.1990 Vihanti. L: Juhani 47, Jouko 48, Pirkko 49, Timo 51,

Paula 62. Js. 1/JR2, 8/JvKoulK28. Kivryhmän johtaja, kkkouluttaja. Lapin sota. Kers.

KASURINEN Sakari, asemapäällikkö, s. 13.6.1925 Iisalmi. Pso 50 Sirkka-Liisa Kotka, s. 15.2.1933 Kälviä, k. 19.8.1994 Kemijärvi. L: Kari Uolevi 52, Reijo Samuli 56. Js. Nostomiespalvelu Oulu 44, JvKoulK15,

ryhmänjohtajakurssi, Kom.os./HelKK, Pääesik.sot.hist.tsto, lähetä, karttavaraston hoitaja. Kunm: Js.mm, Sininen Risti, Sotilaspoikaristi, Kotijoukkojen risti. Kers.

KASURINEN Yrjö Hjalmar, metallisorvaaja, s. 29.3.1923 Iisalmi. Pso 46 Anna Tyyne Matilta Koivumäki, s. 2.9.1924 Veteli. L: Sirkka 47, Riitta 50, Anneli 52, Jukka 58, Marjut 60,

Mika 65. Js. Karjalan kannaksen koukkaajat 8D, JR24, PioP22. Miinanraivausryhmän lääkintämies. Karjalan kannas. Haa-voittui 3.12.42 Säkijärvellä. Kunm: Js.mm, Päämajan MR, PioP22 pioneeriristi. Stm.

KATILA Mikael, maanviljelijä, s. 18.2.1913 Nivala, k. 25.4.1955 Vihanti, Pso 50 Elli Rauha Syrjäläinen s Kesälä, s. 27. 3.1917 Vihanti, k. 24.2. 1990 Vihanti. L: Tapio Edvard 51, Anna Maria 52. **Ts.** KHK, 3/AutoV6. Kkampuja, apulaisautokorjaaja. **Js.** JvKoulK19, RvKoulK, SS13, Lahden Skp, SS8, AutoK, Oulun Skp, Le mek.koul. Tle-Lv.14. Autonkuljettaja. Stm.

KAUPPI Ahti Olavi, junamies, s. 27.7.1913 Ylivieska, k. 15.2.1986 Vihanti. Pso 35 Aino Olga Elisabet Tuomisto, s. 19.5. 1913 Oulu. L: Seppo 35, Jorma 38, Esko 49, Mauri 52, Anneli 56. **Ts.** KHK, E/I/KTR9. Mittamies. Suomussalmi, Raate, Kuhmo. **Js.** VR:n palveluksessa. Stm.

KAURALA Paavo Johannes, laitosmies, s. 20.5.1926 Vihanti. I pso 51 Eeva Savola, s. 22.5.1922 Reisjärvi, k. 20.12. 1957 Vihanti. L: Erkki 55, Heikki 57. II pso 61 Eeva Kaarina Mustakangas, s. 4.2.1929 Vihanti. L: Kaisu 63, Timo 65. **Js.** Saar.RPr, Ään.RPr, 8/Mt RaskPtri/17Div, RaskItkoulPsto, RaskItPsto. Lataaja ja palopituuden asettaja. Juustilan lohko. Korpr.

KAURALA Veikko Arvid, maanviljelijä, s. 11.7.1922 Vihanti, k. 16.2.1956 Vihanti. **Js.** 12/-JvKoulK15, JD, 3KkK/-JR11, 11/JR11, 12/JR11, SS26, JärjK/-IIIK, 9/-19Pr. Pstmies, kkmies. Uhtua, Karjalan kannas, Kivennapa, Muolaa, Heinjoki, Noskua, Vuoksen lohko. Vuosalmi. Tornio. Haavoittui Lapin sodassa. Stm.

KAURALA Veikko Vilho, maanviljelijä, s. 28.4.1913 Vihanti, k. 19.10.1973 Vihanti. Pso 45 Tyyne Hilma Sofia Anttila, s. 31.12.1914 Vihanti, k. 18.4.1991 Korpilahti. L: Sirkka Anneli 46, Aino Sisko Heleena 49, Tuula Annikki 51. **Ts.** JR25. Kuhmo. **Js.** 6/JR32. Löytövaara, Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P. Haavoittui Uhtuan suunnalla. Kunm: Vm1, Vm2, Ts.mm, Js.mm. Korpr.

KAURALA Vilho Sakari, maanviljelijä, s. 19.11.1914 Vihanti. **Ts.** JR26. Keittäjä, kivmies. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi. **Js.** II/JR32, 2/JR53, 9/JR11, SS32, SS27. Kkmies. Vasovaara, Vuokkiniemi, Latvajärvi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtuan P ja L, Kivennapa, Muolaa, Heinjoki, Virtasalmi, Noskua, Vuoksen lohko, Ihantala. Tornio. Haavoittui 3.10.44 Kyläjoella. Kunm: Vm2. Stm.

KAURANTA, (Raaga) Vasili (Vilho), maanviljelijä, s. 14.1.1911 Suojärvi, k. 15.12.1987 Oulu. I pso Nadesta Dorejeff, s. 1.10. 1918 Suojärvi, k. 10.10. 1946 Vihanti. L: Vieno 34, Aune 36, Martti 39. II pso 47 Maria Jakokorpi s Murto, s. 24.9.1910 Suojärvi. **Ts.** 1/ErP10. Pkmies. Kollaa. **Js.** 4/II/JR37, SS22, JärjK1, 8KpK, 1Kuk. Kivmies, pakettilajittelija. Kitee, Ruskeala, Sortavaala, Kivennapa, Rajajoki. Loukkaantui 15.9.42. Kunm: Js.mm. Stm.

KERVINEN Veikko Juho, asemamies, s. 18.9.1923 Jaakkima. Pso 53 Anneli Marjatta Tura, s. 6.10.1934 Lahti. L: Auli Inkeri 54, Kimmo Juhani 55. **Js.** JvKoul-K16, Hyrynsalmen TäydKeskus, 11/II/JR12, KS16, SS30. Pkmies. Vienan kanava. Haavoittui 1.1.44 Vienan kanavalla. Kunm: Vm1, SVRm. Korpr.

KESKITALO Jaakko Ilmari, maanviljelijä, s. 16.1.1914 Vihanti, k. 24.3.1981 Vihanti. Pso 42 Helli Martta Äijälä, s. 1.10.1920 Paavola, k. 18.11.1995 Vihanti. L: Ahti 43, Juhani 45, Pauli 46, Rauno 48, Jouko 50, Irene 52, Sinikka 53, Reino 56, Erkki 58. **Ts.** JR26. Ryhmänjohtaja. Kyyrölä, Muolaa, Vuokkiniemi. **Js.** JR32, JR11, 5/JR200, 4ErK, HTK, ErP25. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua, Jyväskylä, Viipurinlahti. Haavoittui. Kunm:

Vm1, Vm2, Ts.mm, Js.mm. Ylikers.

KESKITALO Toivo Johannes, maanviljelijä, s. 9.11.1914 Vihanti, k. 9.6.1973 Vihanti. Pso 49 Alma Katariina Anttila, s. 29.1.1917 Paavola, k. 12.6.1988 Vihanti. L: Terttu 51, Taisto Juhani 52 (k. 52). **Ts.** P.Poh.el KHK, Kev.-Kel/JR40. Kuormasto- ja eläinlääkintäau. **Js.** 8/JR32, 7/JR11, 3/RajaP8, SS41, SS32, RajaP8. Kuormasto- ja eläinlääkintäau, ryhmänjohtaja. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Kiestinki, Ahvenlahti, Vuokkiniemen erämaalohko, Tolvajärvi. Haavoittui 25.6.43 Niskajärvellä. Kunm: Vm2, Js.mm. Ylik.

KESTILÄ Eero Ahti, maanviljelijä, s. 12.5.1922 Pyhäjoki. Pso 41 Tyyne Ines Hulanmäki, s. 9.9.1922 Pyhäjoki, k. 4.2.1987 Vihanti. L: Antero 41, Tapio 45, Pirkko 47, Liisa 50, Tuula 51, Leena 55, Kari 59, Mikko 67. **Js.** JvKoulK10, JR53, 3Div, JR11. Uhtuan-suunta, Karjalan kannas. Tornio, Rovaniemi, Kittilä. Haavoittui 22.6.44 Kääntymässä. Kunm: Vm2. Korpr.

KESÄLÄ Antti Robert, talonmies, s. 6.4.1918 Vihanti, k. 2.5.1993 Hyvinkää. Pso 38 Alina Sofia Lund, s. 2.2.1920 Ylivieska. L: Vilho Antero 39, Eero Veli 42, Seija Liisa 44, Sinikka

Tuulikki 47, Sisko Anneli 49, Sirpa Tuula 51, Pirjo Tellervo 52. Ts. 8/JR64, 3/II/2Pr. Kivmies, tstlähetti. Suomussalmi, Raate, Pitkäranta. Js. RaskP30, 5/II/KTR4. Puhe-
linmies, ajomies. Värtsilä, Jänisjärvi, Lat-
vajärvi, Jessoila, Säämäjärvi, Prääsä, Pyhä-
järvi, Matraaso, Petroskoi, Suoju, Kuutti-
lahti, Juksava, Rautakorpi. Tykkimies.

KESÄLÄ Olavi Veikko Edvard, autoilija, s. 15. 10.1919 Vihanti, k. 25.10.1979 Hyvinkää. Pso 46 Aune Maria Veckström, s. 25.3.1915 Mäntsälä. L: Jorma Ju-
hani 48, Raimo Olavi 50. Js. 1/JR31, SS20, 6/JärjK1, 1/HTK/14Div, 1/JR52, SS22. Kivmies. Kolvasjärvi, Repola, Omelia, Ontrosenvaa-
ra, Rukajärvi, Ondajoki, Ilomantsin motti-
taistelu. Kunm: Vm2, Js.mm. Korpr.

KESÄLÄ Uuno Aapraham, rakennusmies, s. 21.3.1909 Vihanti, k. 21.11.1980 Vihanti. Js. III/JR32, 4/JR53. Kkmies. Uhtua, Karjalan kannas, Sahakylä. Tornio, Rovaniemi, Kittilä. Kunm: Js.mm. Korpr.

KESÄLÄ Veikko Kaarlo Matias, levyseppä-hitsaaja, s. 2.2.1920 Vihanti. Pso 49 Leena Kaarina Hämäläinen, s. 7.5.1921 Muuruvesi. L: Riitta 46, Jukka 50, Hannu 51, Birgitta 53, Kristiina 54, Kari 59, Markku 63. Js. Eril.Vahv.PpK/14Div, 6/JR10, 7/JR10. Pkampuja. Raja-Lentiira, Lupasalmi,

Kuutamolahti, Porajärvi, Paatere, Ontajärvi, Rukajärvi. Korpr.

KESÄLÄ Vilho Aarre, maanviljelijä, s. 19.5.1913 Vihanti, k. 15.1.1985 Vihanti. Pso 40 Sylvi Annikki Ukonmurtto, s. 17.6.1919 Vihanti. L: Vesa Aarre 40, Jukka Antero 45. Ts. JR26. Kivaliupseeri. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi. Js. 6/II/JR32, EsikK/II/JR11. I/ErP13. Kivryhmänjohtaja. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Karjalan kannas. Tornio. Haavoittui 6.10.44 Torniossa. Kunm: Js.mm. Kers.

KILJUNEN Tauno Jaakko, maanviljelijä, s. 14.9.1912 Haapavesi, k. 19.3.1995 Vihanti. Pso 37 Tyyne Katariina Pirneskoski, s. 2.8.1915 Oulainen, k. 13.10.1993 Vihanti. L: Toini Orvokki 38, Mauno Johannes 40, Kauno Jaakko 42, Rauha Anneli 45, Eila Kyllikki 47, Sisko Annikki 49, Raija Hellevi 54. Ts. Kivryhmänjohtaja. Js. JR32, JR11. Ryhmänjohtaja. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua P. Haavoit-
tui 4.3.43 Alajärvellä. Kunm: Vm2, Vm1, Ts.mm, Js.mm. Vangiksi 4.3.43 Alajärvel-
lä. Vapautui 23.11.44. Kers.

KILPUA Matti Toivo Reinhold, maanviljelijä, s. 24.12.1905 Vihanti, k. 29.7.1995 Vihanti. Pso 33 Sylvi Johanna Mahla-
kaarto, s. 21.5.1912 Oulainen. L: Vilho 36 (k. 88), Juhani 39, Liisa 45. Ts. Tykistö. Tykin varajohtaja. Karjalan kannas, Säkkijärvi. Js. JR32. Ajomies. Uhtua, Karjalan kannas, Vuosalmi. Haavoit-
tui 8.7.44 Vuosalmessa. Kunm: Vm2.

KIVELÄ Oiva Iisakki, autonkuljettaja, s. 11.9.1917 Lapua, k. 10.7.1990 Vihanti. Pso 59 Anna Liisa Häkkinen, s. 19.6.1932 Paavola. L: Timo Juhani 64. Js. 8/JR44, JR53, 12 ja 17SAutoK. Autonkuljettaja. Uhtua, Karjalan kannas. Lapin sota. Kunm: Js.mm. Korpr.

KIVIMÄKI Pentti Ensio, maanviljelijä, s. 5.11.1919 Lumijoki. Pso 42 Aili Maria Greus, s. 8.3.1922 Lumijoki, k. 18.6.1976 Lumijoki. L: Raija 44, Anja 46, Seija 50, Jukka 52, Kaisa 54, Kari 56. Ts. JR31. Kuhmon suunta. Js. Rukajärvi, Kalvosjärvi. Haavoit-
tui 4.7.41 Kalvosjoella. Stm.

KIVINIEMI Oiva Aleksander, s. 12.9.1908 Pyhäjoki, k. 7.11.1985 Vihanti. Pso 32 Lyydia Sofia Kesti, s. 24.4.1909 Tyrvävä, k. 17.9.1987 Vihanti. L:

Kauko 32, Kalevi 33, Kaino 35, Kerttu 36, Kirsti 38, Kaarina 39, Kalervo 42, Kullervo 45, Kosti 47. Ts. 2/JPP. Pkamp. Aittojoki. Haavoit-
tui 4.12.39 Aittojoella. Sotavangiksi 4.12.39. Palautettu 20.4.40. Alikers.

KIVIOJA Martti Edvard, maanviljelijä, s. 7.6.1920 Vihanti, k. 4.11.1970 Vihanti. Pso 46 Vilma Sofia Mustakangas, s. 15.6.1919 Vihanti. L: Sauli 46, Alpo 47, Kauno 51, Merja 55. Js. JR34/10Pr. Kivmies. Kiestinki, Uhtua, Repola. Haavoit-
tui 12.7.41 Repolassa. Kunm: Vm1. Stm.

KIVIOJA Olavi Johannes, suutari, s. 12.12.1923 Vihanti. Pso 54 Saimi Sofia Korpi, s. 3.12.1917 Vihanti, k. 10.2.1996 Tornio. L: Pentti 54, Raimo 56, Kauko 58. Js. PstOs/JR12, PstOs/9698-40346. Pstmies, suutari. Pirunsaari, Ihantala. Pohjois-Suomi. Stm.

KIVIOJA Veikko Matias, maanviljelijä, s. 12.3.1916 Vihanti. Pso 45 Elma Maria Isomaa, s. 17.11.1920 Haapavesi. L: Sinikka Maria Anneli 45, Sirkka Sisko Aulikki 56. Ts. JR26. Kivmies. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi. Js. JR32. Kkampuja. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L. Korpr.

KIVIOJA Vilho Henrik, varastomies, s. 1.4.1924 Vihanti, k. 15.11.1980 Vihanti. Pso 54 Martta Sofia Mustakangas, s. 10.2.1927 Vihanti. L: Annikki 55, Erkki 60, Reijo 66. Js.

JR53. Kkmies. Uhtua, Karjalan kannas, Sahakylä, Kivennapa, Muolaa, Heinjoki, Noskua, Vuoksen lohko, Vuosalmi. Haavoittui 9.8.44 Vuosalmessa. Stm.

KIVIOJA Viljo Heikki Mikael, suutari, maanviljelijä, s. 30.10.1920 Vihanti, k. 22.2.1993 Kajaani. Pso 48 Helli Madita Ohtonen, s. 17.9.1929 Kuhmo. L: Paavo 49, Onni 50, Orvokki 51, Pirjo 52, Seppo 55. Js. 7/JR10.

Suutari, kivmies. Lentiira, Vitsavaara, Lupasalmi, Klyysivaara, Kuutamalahti, Nurmasjärvi, Porajärvi, Paatere, Suantela, Särkijärvi, Ontajärvi. Haavoittui 22.7.43 Rukajärvellä. Kunm: Vm2, Js.mm. Korpr.

KLEMETTI Pauli Aarre, myymäläesimies, s. 17.3.1926 Vihanti. Pso 50 Lilja Annikki Rankinen, s. 10.7.1925 Vihanti. L: Pirkko Marritta 51, Veli Markku 53, Päivi Tellervo 56. Js.

Saaristomeren rannikkovartiosto, 8 MtRaskPsto8/17Div, RaskPsto1. Tykistön tulenjohtueen viestimies. Äänisen lohko, Juustila, Ihantala. Korpr.

KNUUTTILA Mauri Armas, rakennusmestari, s. 14.4.1916 Teuva, k. 11.2.1986 Ruukki. Pso 47 Anna Airamo, s. 30.3.1920 Helsinki. L: Marja-Leena Kaarina 48, Hilikka-Liisa Inkeri 50,

Sauli Mikael 52. Ts. TalK20, Jakoryhmänjohtaja. Js. AutoK23, SS60, 3/RajaP2, SS1, HTK1, LomK/10Div, SS13. Kuljetusryhmänjohtaja, sotavarustuskirjanpitäjä, kivmies. Keski-Kannas, Lempaala. Kunm: Js.mm. Kers.

KOIVIKKO Manne Ilmari, maanviljelijä, s. 2.5.1906 Vihanti, k. 21.3.1974 Vihanti. Pso 36 Helvi Margareeta Häkkilä, s. 15.10.1914 Vihanti. L: Tenho 36 (k. 37), Aili 38. Teuvo 41,

Paavo 43, Irma 45, Vesa 48, Irja 50, Alli 53. Ts. 4/JR40. Kivmies, sairaankantaja. Pelkosenniemi, Savukoski, Joutsijärvi, Märkäjärvi, Vilajoki. Js. 6/JR32, LääK24. Kivmies, sairaankantaja. Laskujärvi Kiesingin suunta. Haavoittui 17.7.41.

KOIVIKKO Vilho Henrik, maanviljelijä, s. 1.7.1904 Vihanti, k. 26.6.1979 Vihanti. Pso 28 Fanny Augusta Kotila, s. 16.1.1907 Vihanti. L: Manne 31, Eila 34, Reino 38, Liisa 40,

Martti 43, Eini 46, Erkki 49, Eino 52. Js. Työpalvelus Maaselän suunta. Tapaturma.

KOIVIKKO Väinö Johannes, maanviljelijä, s. 18.5.1898 Vihanti, k. 9.11.1961 Vihanti. Pso 34 Reeta Emilia Myllykangas, s. 12.5.1907 Haapavesi, k. 26.11.1983 Vihanti. L: Toivo

36, Mauno 37, Saimi 38, Eino 40, Elvi 41, Matti 43, Veikko 44, Pentti 45. Ts. 8/JR25. Kivmies. Kuhmo. Js. Itä-Karjala.

KOIVUMAA Arttu Henrik, maanviljelijä, s. 29.9.1906 Vihanti, k. 15.2.1983 Vihanti. Js. LK24, SS5, SS60. Keittiömies, muonittaja. Louhen suunta, Uhtua, Karjalan kannas. Sairas-

tui 8.9.44. Stm.

KOIVUMAA Veikko Eemil, maanviljelijä, s. 5.5.1919 Vihanti. Pso 40 Helvi Euniika Alila, s. 15. 0.1917 Haapavesi. L: Liisa 38, Eila 43, Matti 46, Sisko 49, Pentti 51. Ts. E/II-KTR11.

Keittiömies. Js. I/I/KTR14. Keittiömies. Paanajärvi, Oulanka, Pääjärvi, Jyvälahti, Vansjärvi-Hiisjärvi, Salmijoki-Poventsa, Ihantala. Pohjois-Suomi. Kunm: Js.mm. Korpr.

KOKKONEN Aleksanteri, maanviljelijä, s. 22.7.1904 Suistamo, k. 6.4.1968 Vihanti. Pso 28 Maria Misukka, s. 24.9.1910 Suistamo, k. 12.6.1995 Vihanti. L: Kalevi 29 (k. 75), Kaija

30, Selma 33, Marja 35, Saimi 37, Pertti 39 (k. 92), Helmi 41, Pentti 43. Ts. 19/JvKoulK6, SvJärjLeiri1, ErillOs. Elomaa. Kivmies, vartiomies. Js. Suistamo IsKeskus. Vartiopäällikkö. Paleltui, sairastui 23.12.1939 Laatokan pohjoispuolella. Stm.

KONTIAINEN Sulo Armas, s. 6.6.1922 Sulka. Pso 67 Salli Maria Hirsikorpi s Pykkölä, s. 19.8.1920 Vihanti. Js. 2/Jv-KoulK17, RajaP28, 3/ErP28, JR6, Kanta-Hämeen Skp. Kaukasamo-Tali, Noskua, Kuparisaari. Korpr.

KONTINAHO Ahti Viljam, s. 29.11.1920 Vihanti, k. 18.6.1970 Vihanti. Pso 47 Aune Maria Kärenaho, s. 18.2.1926 Pulkkila. L: Timo 47, Tapio 48, Tuomo 50, Taimi 52, Terttu

53, Teuvo 55, Tuula 57, Tuulikki 60. Js. I/JR10, SS2, HTK2, III/JR33, SS38, III/JR33. Kivmies. Kivivaara, Repola, Ontrosenvaara, Krivi, Ontajärvi, Muurmannin retki, Rukajärvi, Maaselän suunta, Perälähti, Äänisenniemi, Ihantala. Pohjois-Suomi. Haavoittui 15.8.41. Kunm: Vm2, Vm1. Korpr.

KONTINAHO Pentti, metsuri, s. 7.3.1922 Vihanti, k. 9.1.1982 Rovaniemi. Js. 4/Jv-KoulK15, 12/JR11. Kkamppuja. Uhtua L, Kivennapa, Muolaa, Heinjoki, Noskua, Vuoksenlohko,

Vuosalmi. Tornio, Rovaniemi.

KOPPONEN Tauno, kaivosmies, s. 14.5.1916 Kontiolahti, k. 20.12.1989 Vihanti. Pso 54 Sylvi Vilhelmiina Jukkola, s. 26.5.1912 Pyhäjoki, k. 14.4.1975 Vihanti. L: Kari Tapani 54, Vesa

Kalervo 57. **Js.** AvarK, 7/JR16, 5/JR16, 5/16Pr. Kivmies. Latvasyrjä, Kontiovaara, Kuokkaniemi, Lähdenmäki, Otsoinen, Valkeasaari, Metsäpirtti, Taipale. Kunm: Vm2, Js.mm. Korpr.

KORHONEN Viljo Åke, s. 6.1.1922 Sotkamo. Pso 76 Liisa Sofia Ahola s Havisto, s. 15.6.1917 Vihanti. **Js.** 7/JvKoulK15, HTK2, I/JR52, JP5, SS31. Kkmies. Rukajärvi, Länsi-

Syväri. Haavoittui 29.8.43 Länsi-Syvärillä. Kunm: Js.mm. Stm.

KORKALA Martti Jaakko, s. 10.4.1920 Revonlahti, k. 14.10.1947 Nurmes. Pso 41 Iida Maria Heleena Suhonen, s. 5.6.1916 Nurmes. **Js.** E/Psto/-10Pr, Psto/10Pr, 9/III/-

KTR18, 3/KTR18. Tstlähetti, tulenjohtajan tiedustelija, ajomies. Osmajärvi, Omelia, Pienisumajoki, Outajärvi, Rukajärvi. Tykkimies.

KORKIAKOSKI Heino Viljami, työnjohtaja, s. 21.2.1908 Sievi, k. 24.5.1949 Vihanti. Pso 36 Sylvi Katariina Pietilä, s. 14.9.1916 Raahe.

L: Anja-Eliina 37, Eevi-Anneli 37. **Js.** JR32, E/HTK11, EsikK/JR11, 10/JR32. 2/PionP34, 3/PionP34. Pioneer. Vuoninen, Pistojoiki, Uhtua P ja L, Kiestinki, Kivennapa, Muolaa, Heinjoki, Noskua, Ihantala. Haavoittui 18.7.41 Laskujärvellä. Kunm: Vm2. Korpr.

KORPI Lauri, maanviljelijä, s. 22.8.1923 Vihanti. Pso 46 Tekla Esteri Pienihäkkinen, s. 21.9.1923 Oulainen. L: Pirkko Liisa 45, Terttu Anneli 49, Marja-Leena 55, Kauko Jaakko 58.

Js. 5/JvKoul-K16, E/JvKoulK16, E/JvKoulK15, EV6, SS32. Kpmies, elintarvikevarastomies, toimitusmies. Kunm: Js.mm. Stm.

KORPI Pentti Olavi, maanviljelijä, s. 10.12.1919 Vihanti. Pso 48 Rauha Elisabet Ylikangas, s. 15.9.1924 Oulainen. L: Kalevi 49, Liisa 52, Pirjo 54, Terttu 55 (k. 63). **Js.** 6/PpKoulK,

KkK/JP4, SS47, Raahen Skp, OsD/JärjK2, KkK/JP4, SS66. Kkampuja. Kokkari, Vilokki, Koirinoja, Pitkäranta, Salmi, Rajakontu, Tuulos, Aunus, Möksiöjärvi, Kuujärvi, Vaasoni, Syväri, Thjelma, Äänislinna, Karhumäki, Blumpus, Valjärvi, Bulajova, Pajarinmäki. Haavoittui 6.12.1941. Kunm: Vm2, Vm1, VR4 (2 kertaa). Alikers.

KORSU Toivo Ilmari, puutarhuri, s. 21.12.1924 Vihanti. Pso 62 Elina Anneli Lauttanen, s. 15.10.1944 Vihanti. L: Pekka 63, Paavo 64, Anne 68, Johanna 76. **Js.** JR53. Kivmies. Kan-

nas, Kotselkä, Äyräpää, Perkjärvi, Kuparsaari, Noskua, Vuosalmi, Ihantala. Tornio. Haavoittui 4.10.44 Kyläjoella. Kunm: Vm2, Js.mm. Korpr.

KOSKELA Martti Joonas, maanviljelijä, s. 16.2.1910 Haapavesi, k. 27.8.1965 Haapavesi. Pso 35 Martta Katariina Jaakola, s. 6.10.1916 Vihanti, k. 3.12.1988 Haapavesi. L: Matti Joo-

nas 37, Esko Eemeli 38, Erkki Viljami 40 (k. 47), Sisko Annikki 42, Sirkka Maria 52. **Ts.** KrhK/JR40. Savukoski, Salla, Pelkosenniemi. **Js.** JvKoulK15, JvKoulK3, Krh/II/JR32. Krheittimen johtaja. Kuosmajärvi, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Pohjois-Suomi. Kunm: Vm2. Kers.

KOSKELA Niilo Benjamin, maanviljelijä, s. 25.12.1919 Vihanti, k. 6.2.1982 Vihanti. Pso 42 Aune Maria Kuorilehto, s. 4.8.1916 Vihanti. L: Aino 46, Sisko 48, Sinikka 51, Juha 56. **Ts.**

HKoulK, EsikK/I/12Pr. Kengitysseppä. **Js.** Polkuvaara, Alakurtti, Ala-Vilmajoki, Lohijärven suunta, Kiestinki, Ahvenlahti, Maaselkä, Ihantala. Pohjois-Suomi. Korpr.

KOSKELA Simo Aapraham, kirvesmies, s. 30.10.1922 Vihanti. Pso 50 Irja Annikki Anttila, s. 19.9.1929 Vihanti. L: Anja 52, Eero 55, Aila 63. **Js.** EsikK/I/JR11. Uhtuan suunta, Kiestinki, Karjalan kannas. Lapinsota. Stm.

KOSKI Viljo Armas, maanviljelijä, s. 6.5.1919 Rantsila, k. 31.12.1979 Vihanti. **Js.** Tyk-KoulK5, 3/KoulPsto19, TykK/-RaskPsto39. Kosken puolustustaistelut, Taipale, Suvanto.

Korpr.

KOTILA Arttu Johannes, s. 9.11.1914 Vihanti, k. 12.12.1992 Tampere. Pso 41 Lea Anna-Liisa Väinölä, s. 12.3.1920 Tyrvää. L: Raimo Arttu Johannes 41 (k. 63), Ritva Lea Anneli

43, Sirkka-Liisa 46, Helena Marjatta 56. **Ts.** 6/JR26. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita. **Js.** 6/JR32, 8TienhK, 2SiltaK, HTK11. Pkmies, venemoottorimies, traktorinkuljettaja. Uhtua. Pohjois-Suomi. Haavoittui 2.40 Salmenkaidassa ja 7.41 Uhtuan suunnalla. Korpr.

KOTILA Eino Kaarlo, autoilija, maanviljelijä, s. 27.6.1918 Vihanti, k. 26.7.1986 Vihanti. Pso 47 Sirkka Annikki Junttila, s. 22.8.1929 Vihanti. L: Paavo Kalle Ensio 48, Esko Kalevi 52,

Hannu Mikael 67. Js. HuoltoK, AutoK. Autonkuljettaja. Sallan suunta. Kunn: Js.mm. Korpr.

KOTILA Jaakko Ilmari, rakennusurakoitsija, s. 17.3.1903 Vihanti, k. 19.2.1995 Vihanti. Pso 26 Lyyli Kustaava Lumiaho, s. 27.10.1902 Vihanti, k. 31.10.1992 Vihanti. L: Pirkko Leena

29, Kyösti Tapani 33, Kerttu Johanna 34, Anni Marketta 36, Eino Tapio Juhani 41, Matti Antero 48. Ts. JR40, KoulK5, JvKoulK8. Joukkueen varajohtaja, kompanian vääpeli. Pelkosenniemi, Savukoski, Joutsjärvi. Js. Joukkueen varajohtaja, kompanian vääpeli. KoulK Liminka, Jyväskylä, Järvenpää, Oulu, Hämeenlinna. Talousaliupseeri. Kunn: Vm2. Kers.

KOTILA Pauli Antero, maanviljelijä, s. 20.10.1925 Vihanti. Pso 54 Lilja Marjatta Heinonen, s. 11.5.1927 Vihanti. L: Juha Antero 57. Js. JP2. Kkmies. Ylimaa, Väärämä, Vuotso, Laanila.

Kaunispää, Inari. Kunn: Js.mm, Ls.mm. Korpr.

KOTILA Velu Valtter, yrittäjä, s. 3.9.1923 Vihanti. Pso 48 Elma Inkeri Verkasalo, s. 28.11.1927 Vihanti. L: Risto Kalevi 49, Jorma Antero 52, Reijo Olavi 58. Ts. Sk. Vartiotehtävät. Js.

JvKoul-K16, 13/12Pr, I/JR54, EsikK/I/21Pr. Kpmies. Krivi, Vienan kanava, Leppäjoki, Kontiovaara, Kumsjärvi, Savas-

tilan linja, Porajärvi, Nurmasjärvi, Korkeavaara, Liusvaara, Lutikkavaara, Kuolismaa, Sysmäjärvi-Konnukka, Öykköstenvaara. Kunn: Ts.mm, Js.mm. Korpr.

KOTILA Vilho Mikko, maanviljelijä, autonkuljettaja, s. 20.4.1911 Vihanti, k. 12.2.1989 Vihanti. Pso 31 Helvi Maria Kustaava Lumiaho, s. 3.10.1912 Oulainen, k. 18.1.1989 Vihanti. L:

Saara 32, Kalervo 34, Kauko 36, Annikki 37, Kalle 38, Eeva 40, Kalevi 41 (k. 42), Kosti 46, Kyösti 47, Maija-Liisa 49, Erkki 51. Ts. JR26, KotihevS53. Kpampuja, hevosenhoitaja. Vuoksela. Js. 24LK, RaaSkp:n Liik.tsto, Oul.Skp:n Liik.tsto. Sairasautonkuljettaja, autonkuljetta. Louhen ja Uhtuan suunta. Kunn: Js.mm. Alikers.

KOTILA Yrjö Mikael, autonkuljettaja, s. 2.6.1917 Vihanti, k. 9.12.1985 Vihanti. Pso 43 Aina Aliina Jaakkola, s. 26.5.1921 Pyhäjoki. L: Mauri 46, Martti 47, Markku 49, Leena 54,

Anita 61. Ts. 2/Pohj.R, I/2Pr. Nurmijärvi, Muolaa, Suusaari, Munasuo. Js. 8/JR32, JR11, 3/KkK/JR53. Kirjuri. Vasovaara, Latvajärvi, Uukuniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Jyvälahti, Uhtua, Ylä-Mutojärvi, Karjalan kannas, Viipuri. Haavoittui 17.7.41 Varosjärvellä ja 12.6.44. Kunn: Vm2. Stm.

KOVALAINEN Toivo Alfred, työnjohtaja, s. 30. 9.1920 Säräisniemi, k. 9.6.1994 Raahe. Pso 44 Elsa Johanna Saukonen, s. 26.5.1924 Lumijoki. L: Tuula Anneli 44, Juha Tapani 49, He-

lena Hannele 50, Kaija Marjatta 52, Marja Riitta 56. Js. JvKoulK15 Raahe, Sotavankileiri 12 Ihala, Keskusvarikko3 Suinula. Lähetti, vanginvartija, varastomies. Kunn: Js.mm, Kult. sotainv. am, sotavamm. m. Sairastui. Stm.

KUJALA Antti, metsätyömies, s. 28.4.1909 Vihanti. Pso 49 Sylvi Sofia Jatkola, s. 30.6.1920 Vihanti. L: Marjatta 41 (vaimon). Js. 12/JR28, 12/JR7.

Kkmies, ajomies. Karjalan kannas, Inkeri, Siiranmäki, Punnus, Äyräpää, Vuosalmi. Stm.

KUJALA Eino, s. 27.8.1911 Vihanti. Ts. 6/JR26, EsikK/II/JR26. Sairaan-kantaja. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi. Js. 24LK/-III/JR32, SS60. Sairaankantaja. Vaso-

vaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L, Kannas. Pohjois-Suomi. Kunn: Js.mm. Korpr.

KUJALA Elias, lämmittäjä, s. 6.3.1907 Karunki, k. 2.5.1962 Vihanti. Ts. 6/JR26, EsikK/II/JR26. Tähestäjä. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi. Js. 8/JR32, 1/JR32. Kiv-

mies, talousaliupseeri. Laskujärvi, Tarasjärvi, Kis-kislinja, Röhön-Malviaisten tienhaara, Rekojärvi, Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Jyvälahti. Kunn: Vm2. Alik.

KUMPULA Antti Vilhelm, maanviljelijä, s. 10.3.1913 Vihanti. Pso 33 Helmi Annikki Aho, s. 16.4.1914 Vihanti, k. 24.1.1993 Vihanti. L: Valma Orvokki 33, Eila Irene 38, Anja Inkeri 41,

Seppo Antero 45, Sisko Tellervo 48, Risto Juhani 51, Sirkka Helena 53, Raili Maritta 56. Ts. 1/JR26. Muonittaja. Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi. Js. 8/JR32, JR11, 3/JR11. Tstlähetti. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Jyvälahti, Kiestinki, Ahonlahti. Lapinsota. Kunn: Vm2, Vm1.

KUMPULA Väinö Johannes, suutari, s. 6.9.1901 Vihanti, k. 1.1.1945 Vihanti. Pso 25 Tyyne Maria Nätilä, s. 5.2.1908 Vihanti, k. 2.7.1985 Vihanti. L: Erkki 28, Kaarina 32,

Airi 34, Pirkko-Liisa 42. Ts. KevOs22, 4/JR27, KTR3. Suomussalmi-Raate. Js. JR32. Talousaliupseeri. Vasovaara, Latva-

järvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P. Kunm: Ts.mm, Js.mm. Alik.

KUNNARI Aimo Matias, vaahdottaja, s. 10.11.1925 Alavieska. Js. TkK3, TkK5, KTR3, RaskPsto39, KTR3. Itä-Kannas, Kaarteenpuoli, Taipale, Suvanto, Palojoensuu, Lätäseno. Kil-

pisjärvi. Kunm: Js.mm. Tykkimies.

KUORILEHTO Antti Eemeli, pienviljelijä, s. 4.6.1917 Vihanti, k. 9.12.1984 Vihanti. Pso 53 Onerva Jenni Annikki Mustakangas, s. 14.2.1933 Vihanti. L: Pauli Johannes 55. Ts. 3KkK/

III/3Pr. Eläinlääkintäaliupseeri. Nurmijärvi, Muo-laanjärvi, Leipäsuu, Munasuo-Kitee, Kämärä, Karisalmi. Js. JR32, JR11, I-II/JR11. Kkryhmänjohtaja. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Kiestinki-Ahvenlahti. Haavoittui 9.2.42. Kunm: Vm1, Ts.mm, Js.mm. Kers.

KUORILEHTO Arvi Jaakko, putkiasentaja, s. 27.2.1920 Vihanti, k. 22.12.1969 Tampere. Pso 50 Eeva Katariina Kiistala, s. 1.6.1920 Kittilä. L: Timo Erik 51, Sinikka Mirjami 52,

Tuula Maritta 55. Js. Osallistui.

KUORILEHTO Eino Jaakko, työmies, s. 20.4.1920 Vihanti, k. 26.12.1991 Vihanti. Js. JP4. Lääkintä- ja kkmies. Kokkari, Vilokki, Koironoja, Salmi, Tuulos, Aunus, Syväri,

Äänislinna, Karhumäki, Stalinin kanava, Länsi-Syväri, Kivennapa, Kuuterselkä. Haavoittui 44 Kivennavalla. Kunm: Vm2. Korpr.

KUORILEHTO Niilo Edvard, maanviljelijä, s. 9.3.1919 Vihanti, k. 28.7.1991 Vihanti. Pso 50 Vieno Lahja Annikki Mämmelä, s. 10.9.1931 Vihanti. L: Terttu Helena 56, Rauni Annikki

61. Js. JR53. Kivmies, keittäjä. Kiestinki, Kapustajoki, Louhen maantie, Kangasvaara, Uhtua L, Karjalan kannas, Noskua - Vuoksen lohko. Tornio, Rovaniemi, Kittilä. Korpr.

KUORILEHTO Olli Edvard, maanviljelijä, s. 30.10.1914 Vihanti, k. 25.4.1979 Vihanti. Pso 42 Anna Fredriika Rahkola, s. 13.11.1917 Oulainen. L: Matti 43, Martti 46, Kauno 54 (k.

74), Irma 61. Ts. 6/JR26. Kpmies. Vuoksela, Salmenkaita, Punnusjoki. Haavoittui 26.2.40 Salmenkaidassa. Kunm: Vm2, Ts.mm. Stm.

KUORILEHTO Olli Johannes, opettaja, s. 5.12.1923 Vihanti. Js. Laatokan Pohjoispuoli, Karjalan kannas. Pohjois-Suomi. Haavoittui 29.11.43 Vienan kanavalla ja 17.10.44 Ounas-

vaaralla. Stm.

KUPARINEN Eevert, kauppias, s. 9.9.1908 Pyhäjärvi Viip.L., k. 11.2.1994 Vihanti. Pso 53 Tyyne Maria Kumpula s Nättilä, s. 5.2.1908 Vihanti, k. 2.7.1985 Vihanti. Js. III/JR36,

E/JR36, KrhJ/III/JR36, RaaSkp, JärjK1. Autonkuljettaja, puhelinmies. Simpele, Hiitola, K-lahti, Suvanto, Taipale, Metsäpirtti, Sinkiänsaari. Kunm: Js.mm. Korpr.

KUPARINEN Johannes, työnjohtaja, s. 26.8.1913 Pyhäjärvi Viip.L., k. 30.3.1982 Vihanti. Pso 44 Maija Ilona Puhakka, s. 16.3.1918 Kerimäki. L: Juhani 44, Matti 45, Liisa 47,

Kaisa 52. Ts. IKnK. Ajomies. Värtsilä, Matkaselkä, Ruskeala, Mantsinsaari. Js. L:nPsto5, Os.Tosurinen, Ristisaaren Ptri, 38RaskPtri/II/RTR13, 38RaskPtri/III/RTR13, TK/RTR13, 306KevPtri/I/RTR13, 316KevPtri/I/RTR13. Kirjuri, talousaliupseeri, koulutusaliupseeri, Kp-K37:n johtaja, vääpeli. Kunm: Js.mm. Kers.

KURVINEN Sauli Anselmi, autonkuljettaja, s. 26.5.1919 Salla. Pso 46 Aune Annikki Heiko, s. 19.1.1925 Rantsila. L: Ritva 47, Raija 48 (k. 90), Irmeli 53. Ts. JvKoulK5, JR27. Kiv-

mies. Kuhmo, Rajalinja Kuusamo-Kelloselkä, Saunajärvi, Ludelahti. Js. Os.5391. Pkmies. Kirkkolampi, Polkuvaara, Kelsinkäinen, Vartajoki, Vermajoki, Louhi, Jelettijärvi. Haavoittui 11.7.41 Kelsingäisessä ja 25.5.42 Jelettijärvellä, autokolari 16.-11.43 lomalle mennessä. Kunm: Vm1, Vm2, Ts.mm, Js.mm. Kers.

KUUSI Väinö Ilmari, kirvesmies, s. 2.7.1918 Tammela, k. 13.12.1993 Vihanti. Pso 42 Katri Maria Karjusilta, s. 15.9.1923 Tammela. L: Sirkka Liisa 45, Ulla Maija 48. Js. PssKoulK,

2/PssPr, 9/PssPr. Sairaankantaja, pioneeri. Tuulosjoki, Syväri, Äänislinna, Karhumäki, Poventsa, Karjalan kannas. Pohjois-Suomi. Haavoittui 4.9.41 Tuulosjoella. Kunm: Vm2. Korpr.

KUUSIRATI Nuutti Valtteri, maanviljelijä, s. 23.11.1922 Vihanti. Pso 48 Anni Sofia Tuohimaa, s. 16.2.1923 Vihanti. L: Erkki 50, Esko 51, Esa 54, Tuula 57, Lauri 60. Js. JR11. Kiv-

mies, kpmies. Uhtua L, Kiestinki, Ahvenlahti, Karjalan kannas. Pohjois-Suomi. Korpr.

KUUSIRATI Olavi Ilmari, maanviljelijä, s. 5.8.1912 Vihanti, k. 25.2.1994 Vihanti. Pso 42 Tyyne Maria Tuohimaa, s. 10.11.1917 Vihanti. L: Jorma 44, Valma 45, Jussi 46, Maiju

48, Jouko 50, Aino 51, Risto 52, Raimo 55. Js. JR32, JR11. Ajomies. Uhtua L, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara. Rovaniemi. Kunm: Vm2. Korpr.

KÄRKKÄINEN Erkki Viljami, s. 4.6.1904 Paltamo, k. 25.9.1961 Vihanti. Pso 29 Anna Siivi Leinonen, s. 2.12.1905 Paltamo, k. 12.10.1959 Vihanti. L: Esko 30 (k. 30), Tyyne Maria

31, Vilho Matias 32, Kalevi Antero 35, Laila Vappu Inkeri 37 (k. 41), Seija Tuulikki 39, Leena Kaarina 40, Kaino Tellervo 43, Laila Irmeli 45, Heino Juhani 46, Erkki Unto Kalervo 50. Ts. KajVaruskuntaK. Vartiomies. Js. 8410/-10KhjKent. Vartiomies.

LAAKSO Erkki Leo, kaivosvouti, s. 21.5.1916 Karunki. Pso 43 Greta Helena Kuusisto, s. 6.11.1922 Oulu, k. 16.12.1995 Vihanti. L: Hilikka 43, Pirkko 45, Ulla Maija 51, Marja-

Leena 53, Tapani 56, Anna-Liisa 59. Ts. Eril.os. Petsamo. Partiojohtaja. Suonikylä, Nautsi. Js. Eril.os. Petsamo. Ryhmänjohtaja, puolijoukkueen johtaja. Luttokylä, Luanakoski. Kemi, Paakkola, Vuotso. Haavoittui 4.1.40 Luttokylässä. Kunm: Vm2, VR4, SVRM I kr, Urh.isänmaa pronssiM, Kol-

men sodan kunniaR. Kers.

LAATIO (Lindfors) Kaino Gunnar, vuori-insinööri, s. 10.9.1915 Turku. Pso 44 Ines Jokinen, s. 10.5.1923 Suistamo. L: Pekka 45, Tuula 47, Eero 50, Kaisa 54.

Ts. III/JR13, "Laakson pataljoona". Lähettiupseeri. Summa, Näykkijärvi, Honkaniemi, Kärstilänjärvi, Tali. Js. III/JR35, 11/JR35, 7/JR35. Pataljoonan adjutantti, komppanian päällikkö, pataljoonan komentaja. Vieljärvi, Pyhäjärvi, Prääsä, Säämäjärvi, Mäntyselkä, Tsopina, Karhumäki, Malu, Krivi, Poventsa, Ihantala. Kunm: SLK, VR2, VR3 tlk, VR3, VR4sa, SLR1, SU hop am krk, RUL kult am, Sot.-vet.liiton ar. Majuri.

LAHTI Arvi Edvard, maanviljelijä, s. 14.6.1912 Vihanti, k. 10.7.1984 Vihanti (Kau-nialan sotavammasairaala). Pso 40 Saimi Aliina Kiimala, s. 18.8.1912 Oulainen, k. 23.1.1991

Vihanti. L: Sauli 45, Simo 46. Ts. JR26. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi. Js. 8/JR32, JR11, I/11Pr, 2/JR11, 3/JvKoulK. Kivjohtaja, kkjohtaja. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Jyväskylä, Kiestinki, Ahvenlahti. Haavoittui 43. Kunm: Vm1, Vm2, Ts.mm, Js.mm. Kers.

LAINES Sulo, työnjohtaja, s. 25.1.1922 Impilah-ti, k. 27.1.1983 Vihanti. Pso 47 Kerttu Mirjami Tolonen, s. 8.11.1927 Suomussalmi. L: Tuula Anna Liisa 62. Js. 4/TKK3, 3/KevPsto16.

Tjpuhelinmies, puhelinmies. Liikola, Muolaa, Heinjoki, Noskua, Vuosalmi. Haavoittui 44 Muolaassa. Kunm: Js.mm. Stm.

LAITINEN Olavi Ensio, maanviljelijä, s. 27.10.1919 Uusikirkko, k. 30.1.1991 Vihanti. Pso 59 Kirsti Kyllikki Aittola, s. 29.8.1927 Vihanti, k. 6.5.1996 Vihanti. L: Kimmo 61. Js.

EsikK/JP2, JvKoulK19, SSK2, EsikK/ErP21. Tstlähetti, viestimies. Tulemajärvi, Suurmäki, Tuulos, Syväri, Karttajoki, Lep-päsyryä. Pohjois-Suomi. Haavoittui 3.8.41 Tuuloksessa. Kunm: Vm1. Korpr.

LAITINEN Terho Ot-to, maanviljelijä, s. 7.12.1920 Viipuri msk, k. 12.12.1977 Vihanti. Pso 57 Elli Irene Häivälä, s. 9.7.1930 Vihanti. L: Tuula 55, Birgitta 58, Jorma 59, Markku 63.

Js. KoulK1/7Pr, KevOs9, I/JR10, SS40, SS32, JärjK, HPK/14Div, JR10. Tuulivaara, Rukajärvi, Outajoki, Tahkokoski. Sairastui (paleltui) 22.1.42 Särkijärvellä. Kunm: Vm2 (2 kertaa). Stm.

LAKSO Toivo Johan-nes, laitosmies, s. 16.11.1925 Nurmo, k. 11.2.1982 Vihanti. Pso 51 Hilikka Aino Kyllikki Mustakangas, s. 6.12.1930 Vihanti. L: Markku 52, Pirjo 57, Taina 70.

Js. JR1, ErP20. Kkmies. Viipurinlahti, Vasikkasaari, Neulasaari. Kunm: Js.mm. Alik.

LAMBERG Eino Ar-mas, rakennusmies, s. 18.11.1917 Sortavala mlk, k. 31.5.1954 Vihanti. Pso 50 Tyyne Orvokki Holappa, s. 16.12.1921 Ylikiiminki. L: Toivo Ilmari 40, Matti

Kalevi 54. Ts. KevKal/-II/3Pr. Lääkaliupseeri. Kämärä, Pilppula, Tali. Js. PpK/8Pr, 8/JR8, JvAkk, 8/JR8, 3/JvKoulK22, JvKoulK12, 6/JvKoulK34. Lääkaliupseeri, joukkueen varajohtaja. Saarivaara, Juttu-lampi, Luukula, Mantsi, Pansaila, Uhmoila, Plankki, Säämäjärvi. Kunm: Vm2. Kers.

LAMPELA Vilho Jo-hannes, maanviljelijä, s. 10.6.1899 Paavola, k. 16.2.1984 Vihanti. I Pso 31 Aino Elisabet Matin-lauri, s. 6.5.1912 Liminka, k. 25.7.1934 Vihanti. L: Anja Anneli 31, Rau-

no Simeon 34. II pso 44 Helmi Augusta Klaavo s Äijälä, s. 25.7.1908 Paavola. L: Tauno Vilho Ensio 48, Esko Olavi 50. Js. AK/84 KmK, JR32. Sortavala P, Vasovaa-ra, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P. Kunm: Ts.mm, Js.mm.

LAPPALAINEN Eino Johannes, maanviljelijä, postinkantaja, s. 17.9.1917 Saloinen, k. 8.10.1979 Vihanti. Pso 40 Saimi Esteri Vilminko, s. 11.4.1911 Vihanti. L: Heleena 41, Elli 48. Ts.

JR64. Kkampuja. Suomussalmi, Pitkäranta. Js. JvKoulK15, HTK/Kotij., 4.Er.LinnRK, 28ErLinnRK, 27ErLinnRK, SS32. Kkampuja. Haavoittui 12.1.40 Suomussalmella ja 23.2.40 Pitkärannassa. Kunm: Ts.mm, Js.mm, Sotain.prons. am, hop. ja kult.sotavam.m. Korpr.

LAPPALAINEN Vihtori Heikki, kaivosmies, s. 5.3.1902 Iisalmi, k. 26.9.1979 Vihanti. Pso 40 Sylvi Elisabet Autio, s. 17.9.1913 Nurmo, k. 17.1.1979 Vihanti. L: Seija Liisa 45, Tuula

Hilkka 48, Matti Ales 50, Seppo Sakari 54, Ritva Marjatta 56, Riitta Leena 60. Ts. 6/KTR13. Ajomies. Uuksu, Kitelä, Pitkäranta. Js. JvKoulK13, 2/JR7. Ajomies, kivmies, varastomies. Suojärvi, Tsalkki, Kivatsu, Onkamus, Olkkoila, Ryntjärvi, Muujärvi, Terekki, Pyhäjärvi, Kontupohja, Karhumäki, Siesjärvi, Laatokan koillispuoli. Kunm: Js.mm. Stm.

LATVALA Matti Johannes Uolevi, maanviljelijä, s. 6.11.1922 Vihanti, k. 21.11.1992 Kalajoki. Pso 49 Minerva Margareta Ojala, s. 22.3.1922 Kalajoki. L: Kari Matti Sakari 50,

Heikki Tapani 57, Esa Eino Arvid 59, Sinikka Marjatta 62. Ts. Kivmies. Vuoksiala,

Karjalan kannas. Js. JvKoulK12, KkK/I-II/JR11. Uhtua. Haavoittui 31.1.44 Uhtuala. Kunm: Ts.mm, Js.mm. Korpr.

LAUKKA Sulo Veikko, sekatyömies, s. 24.7.1914 Vihanti, k. 24.2.1964 Vihanti. Ts. 6/JR26, SS43. Kivmies. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita. Js. 6/JR32, SS32, RaaSkpE, Jv-

KoulK15, HevSIV. Tarkka-ampuja, varatiomies. Laskujärvi, Tarasjärvi, Kis-kislinja, Uhtua, Röhön - Malviaisten tienhaara. Haavoittui 20.2.40 Salmenkaidalla. Kunm: Vm2, Js.mm. Stm.

LAURILA Ilmari, s. 25.9.1910 Nivala, k. 19.2.1983 Ruotsi. Pso Greeta Johanna Pylkkö, s. 24.11.1907 Nivala, k. 9.1.1983 Ruotsi. L: Elli Mari 33, Jouko Juhani 47. Ts. II/KTR9. Puhelinkeskusmies, tykkimies. Js. E/III/KTR4, III/KTR4. Puhelinkeskusmies, tykkimies. Perkjärvi, Ilomäki, Petäjävaara, Kielma, Laaja, Koirinvaara. Kunm: Js.mm. Korpr.

57, Hannu Tapio 58, Eeva Elina 61. Js. JvKoulK15, 4/ErP7. Kkmies, kkpatriunankantaja. Rukajärvi, Klyysivaara. Stm.

LEHTOLA Kauno Johannes, kirvesmies, s. 31.12.1923 Vihanti. Pso 48 Elma Laina Elliina Harju, s. 14.12.1929 Pyhäjoki. L: Veikko Antero Johannes 51, Väinö Matias 54, Tuula Helena

57, Hannu Tapio 58, Eeva Elina 61. Js. JvKoulK15, 4/ErP7. Kkmies, kkpatriunankantaja. Rukajärvi, Klyysivaara. Stm.

LEHTOLA Pentti Jaakko, kirvesmies, s. 19.3.1926 Vihanti. I pso 50 Tyyne Annikki Juonen, s. 9.12.1930 Sortavala msk, k. 10.7.1956 Vihanti. L: Jorma Eevald Johannes 51, Markku

Olavi 53, Seija Anneli 54. II pso 63 Anna-Liisa Hyvönen, s. 26.8.1941 Kestilä. L: Jukka-Pekka 64. Js. 1/PsPr, 2/PsK/PsPr, 1/Ps.Kp/PsPr. Psmies. Korpr.

LEHTOMÄKI Eino Johannes, metsuri, s. 18.9.1903 Pyhäjärvi Oul.L., k. 23.3.1972 Vihanti. Pso 31 Anna Sofia Stranius, s. 16.11.1908 Keitele, k. 29.7.1984 Vihanti. L:

Eino Kalevi 31, Eila Annikki 32, Aulis Vilhelm 35, Keijo Ylermi 51. Ts. Olo, 6/ErPpK. Tstlähetti. Haapasaari. Stm.

LEINONEN Antti Viljami, maanviljelijä, s. 6.4.1913 Vihanti, k. 31.7.1990 Vihanti. Pso 45 Helmi Heleena Lunki, s. 29.5.1922 Vihanti. L: Simo 49, Eila 51, Sauli 54. Ts. IIIAK. Js.

6/II/JR32, II/JR33, JR11, EsikK/I/JR11. Ryhmänjohtaja. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pisto-joki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Karjalan kannas. Tornio. Kunm: Vm2. Korpr.

LEINONEN Toivo Jaakko Matias, maanviljelijä, s. 17.7.1924 Vihanti, k. 30.3.1983 Ruukki. Js. JR32. Uhtua, Kis-kiskukkulat, Länsikannas, Kivennapa, Muolaa, Heinjoki, Nos-

kuan-Vuoksen lohko, Vuosalmi. Kunm: Js.mm. Stm.

LEINONEN Viljo, kirvesmies, s. 26.4.1912 Vihanti, k. 21.5.1974 Vihanti. Pso 41 Saimi Elisabet Perälä, s. 29.7.1920 Vihanti. L: Pentti Tapani 42, Teuvo Juhani 44, Liisa Anneli 47, Ris-

to Kalervo 49, Matti Henrikki 51, Raili Sisko Marketta 52, Laila Katariina 53, Eino Eerik 57, Irja Birgitta 59, Erkki Johannes 61. Ts. 6/JR26. Tstlähettialupseeri. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita. Js. 6/JR32, SS26, RaaSkPE, HTK11, SvL32, SvK26. Tstlähettialupseeri, leiriups. apulainen, alaleirin päällikkö. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pisto-joki, Korpivaara, Tetrivaara, Kis-kisjärvi. Haavoittui 7.8.41 Kis-kisjärvellä. Kunm: Js.mm. Alik.

LEINONEN Väinö Johannes, maanviljelijä, s. 11.7.1922 Vihanti, k. 30.12.1958 Vihanti. Pso 46 Aino Maria Tuohimaa, s. 22.6.1925 Vihanti. L: Aila 46, Tapio 58. Js. JvKoul-K15,

IKkk/JR11. Kkpatriunankantaja. Uhtua L, Kiestinki, Kannas, Ahvenlahti. Loukkaantui 23.6.44. Stm.

LEKARI Erik Olavi, viestimestari, s. 29.3.1916 Pirkkala. Pso 54 Sirkka Liisa Hämäläinen, s. 24.1.1920 Sortavala. L: Tuulikki 56, Päivikki 57, Seppo 59. Ts. Tykkivene Karjala.

Sähköttäjä. Js. Pm.valv.os. Tiedustelukoulu Tuusula, Radiovalvontaos. Kunm: Vm1, Vm2. Sot.mest.

LEPPÄLÄ Jaakko Isak, s. 7.6.1926 Vihanti, k. 8.10.1967 Vihanti. Js. 3/Jv-KoulK25, 8500, PLeLv6. Kivmies, avustava mies, vartiomies. Stm.

LEVÄNAHO Arne Johannes, maanviljelijä, s. 22.4.1925 Vihanti. Pso 66 Linnea Annikki Vilminko s Pelkonen, s. 14.1.1928 Oulainen. L: Jaana Anneli 66, Mikko Juhani 69. Js. EsikK24,

ViestiK/TäydP8, ViestiK/TäydP28, EsikK/V/AKE. Viestimies. Äänislinna, Karhumäki, Syväri. Stm.

LEVÄNAHO Toivo Matias, s. 18.2.1913 Vihanti, k. 5.3.1973 Vihanti. Pso 60 Tyyne Loviisa Palmroos s Arvola, s. 15.4.1920 Paavola. L: Eila Annikki 60, Aila Tyyne 61. Ts. 6/JR26.

Pstmies. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaija, Vuosalmi. Js. 8/JR32, Raahen SkpE, Kuusamon Kommand. Vuottajan

lamal. keskus, EsikK/3Div, 5/JR53, SS31, SS20. Kivmies, vartiomies. Laskujärvi, Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Hevosenkentä. Haavoittui 17.7.41 Laskujärvellä ja 25.11.43 Uhtualla. Kunm: Vm2. Stm.

LIMINGOJA Hannes, maanviljelijä, s. 10.12.1908 Pyhäjoki, k. 5.4.1986 Vihanti. Pso 38 Lyyli Esteri Viinikangas, s. 23.5.1916 Pyhäjoki. Ts. KrhK/PPP7, KkK/9997. Kkmies. Alajärvi,

Rauhala, Kuuhkanjoki. Js. 24LK. Lääkintämies, keittäjä. Vasovaara, Vuokkiniemi, Latvajärvi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L, Kanneljärven suunta. Pohjois-Suomi. Korpr.

LINDHOLM Johan Gunnar, autoilija, s. 14.11.1910 Hämeenlinna msk, k. 1.3.1987 Vihanti. Pso 51 Aino Amalia Salo, s. 20.4.1925 Vihanti. Ts. Autovar. Raahen. Korjausmies. Js. Automies. Hyrynsalmi, Uhtua. Stm.

LOMU Johannes, liike- mies, s. 8.7.1914 Salmi, k. 19.9.1981 Vihanti. I pso 34 Sanni Hotti, s. 5.2.1916 Salmi, k. 28.3.1937 Salmi. L: Marjatta 34, Sanni 37. II pso 38 Veera Makkonen,

s. 23.1.1914 Suistamo. L: Jorma 42, Leila 45, Leo 52. Ts. 1/ErP9. Patruunankantaja. Käsmäselkä, Uomaa, Tolvajärvi, Ristisäl-

mi, Ignainaho. Haavoittui 16.12.39 Tolvajärven ja Ägläjärven välillä.

LUIKKU Armas Artturi, s. 31.10.1918 Loh-taja, k. 12.10.1971 Vihanti. Pso 57 Eila Marjatta Pietilä s Suutari, s. 12.3.1924 Revonlahti. L: Risto Artturi 58. Js. JR1, KrhK/ErP20. Kiv-

mies, krmies. Rajajoki, Vammelsuu, Viipurinlahti. Kunm: Vm2 (2 kertaa). Alik.

LUKKAROINEN Eero Nikolai, autoilija, s. 4.12.1925 Vihanti. Pso 49 Alma Sisko Perttula, s. 21.4.1926 Kauhava. L: Raimo Juhani 50, Reijo Eerik 52, Eero Tapio 55, Tuula Alise

57, Sauli Tapani 58, Timo Matti 61, Teija Sisko 63. Js. JvKoulK15, 8/TäydP13, SS8, 4/TäydP1, JR6, 1AutoK. Kkmies, kivmies. Inon ja Humaljoen väli. Haavoittui 16.6.44 Humaljoella. Kunm: Vm2. Korpr.

LUKKAROINEN Vilho Matias, maanviljelijä, s. 6.1.1921 Vihanti, k. 19.5.1993 Vihanti. Pso 47 Elli Sofia Hanhela, s. 6.11.1924 Raahen. L: Ulla Sofia 49, Seija Inkeri 50, Unto Matias

51, Tuovi Helena 60. Js. KkK/JR53, 4/JR53. Kkmies. Louhensuunta, Uhtua L, Karjalan kannas. Tornio, Rovaniemi Kittilä. Haavoittui 17.8.41 ja 7.4.43. Kunm: Vm2, Vm1. Korpr.

LUMIAHO Antti Aato Mikael, maanviljelijä, s. 16.1.1901 Vihanti, k. 6.4.1982 Vihanti. Pso 28 Iida Maria Kotila, s. 17.3.1907 Vihanti. L: Ulla Kaarina 29, Pentti Risto Pellervo 32, Pirkko

Iiris Marjatta 33, Lauri Jussi 35, Maiju Talvikki 38 (k. 43), Martta Anna-Liisa 41, Kerttu Outi Eliina 43, Riitta Päivikki 50. Ts. Osallistunut. Js. 2KkK/JR32. Kompanian kirjuri. Pistojoiki, Uhtua, Vuoninen. Kunm: Js.mm. Alik.

LUMIAHO Uuno Jaakko Olavi, autoilija, maanviljelijä, s. 15.5.1911 Vihanti, k. 13.1.1978 Vihanti. Pso 38 Aune Annikki Kotila, s. 25.7.1920 Vihanti. L: Eeva Elina Marjatta 38

(k. 39), Pekka Matti Olavi 41, Paavo Jaakko Kalervo 42 (k. 43), Valma Briitta Helena 44, Seppo Antti Jussi 49. Ts. EsikK/JR26. Kengitysseppä. Vuoksela. Js. KevOs5, Raahen kulj.tsto. Autonkuljettaja. Latvajärvi, Vuokkiniemi, Akonlahti, Eldankajärvi, Kis-kislinja. Kunm: Ts.mm, Js.mm. Kers.

LUMIAHO Väinö Jaakko, maanviljelijä, s. 20.7.1913 Vihanti. Pso 41 Eeva Seliina Pirmes, s. 15.7.1920 Vihanti. L: Paavo 43, Kauko 45, Marjatta 48, Aino 50, Irma 55. Ts. JR40. Ryh-

mänjohtaja. Salla, Viipurinlahti. Js. JR32, Itä-Karjalan sotilashallinto, paikallispäällikkö. Ryhmänjohtaja. Uhtua. Haavoittui 3.8.40 Vilaniemessä ja 6.40 Uhtualla.

Kunm: Vm2, Ts.mm, Js.mm. Väepeli.

LUMIAHO Väinö Johannes, maanviljelijä, s. 17.3.1910 Oulainen, k. 18.8.1980 Vihanti. Pso 28 Martta Katariina Kaurala, s. 18.3.1910 Vihanti, k. 1.8.1975 Vihanti. L: Kauno 28, Pentti 30, Matti 32, Eino 39, Eero 41. Ts. ViestiK. Viestimies. Stm.

LUMIJÄRVI Jaakko, työnjohtaja, s. 12.10.1915 Oulu, k. 15.9.1984 Vihanti. Pso 42 Eeva Onerva Teräs, s. 3.12.1921 Vihanti. L: Aila 44, Elli 47, Matti 50, Hilikka 55, Anja 60. Ts. 6/JR26. Asealiupseeri. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi. Js. JvAUK, JR12, 4/JR2. Asealiupseeri. Kivakkalampi, Polkuvaara, Kelsinkäinen, Niemitunturi, Alakurtti, Voittojoki, Lakijärvi, Kiestinki, Äänisniemi, Vienan kanava, Hiisjärvi, Ihantala. Pohjois-Suomi. Kunm: Ts.mm, Js.mm. Ylik.

LUMIJÄRVI Jaakko Vilhelm, maanviljelijä, s. 6.9.1909 Vihanti, k. 31.3.1980 Vihanti. Pso 40 Anna Sofia Kuorilehto, s. 12.4.1910 Vihanti, k. 24.10.1967 Vihanti. L: Anni Inkeri 41. Ts. JR26. Lääkemies. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi. Js. 24LK. Lääkemies. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara. Kunm: Vm2. Korpr.

LUMIJÄRVI Matti Vilhelm, maanviljelijä, s. 5.10.1921 Vihanti. Pso 47 Aili Mirjam Törmikoski, s. 25.9.1920 Vihanti. L: Viena 48, Ilpo 51, Kimmo 63. Js. JR12. Kkmies. Laskujärvi, Kiestinki, Ahvenlahti, Äänisniemi, Vienankanava, Ihantala. Haavoittui 28.6.44 Ihantalassa. Korpr.

LUMIJÄRVI Tauno Basilius, maanviljelijä, s. 30.5.1918 Vihanti. Pso 46 Aino Kyllikki Kontinaho, s. 25.1.1923 Vihanti. L: Helvi Kyllikki 46, Kirsti Annikki 46 (k. 46), Mauno Jaakko 47, Kalle Juhani 50, Eemeli Matias 52, Maija Liisa 54, Heikki Mikael 56, Eila Sisko Inkeri 59, Katri Sinikka 62, Eino Olavi 65, Ahti Sakari 67. Ts. JR36, 3Krk/9Pr. Krhsuuntaaja. Uomaa. Js. II/JR9, SS21, JvKoulK19, KrhJ/II/JR9. Krhsuuntaaja. Syväri, Äänislinna, Loimolanjärvi P. Haavoittui 20.10.41 Syvärillä. Kunm: Vm2, Ts.mm. Korpr.

LUMIJÄRVI Veikko Johannes, maanviljelijä, s. 4.11.1910 Vihanti, k. 9.11.1995 Vihanti. Pso 41 Betty Emilia Ruha, s. 22.3.1917 Haapavesi. L: Tuula Orvokki Emilia 43, Lauri Johannes 45, Heikki Eemeli 48, Seppo Tapani 51. Ts. JR26. Kkmies. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi. Js. 8/JR32, 7/JR32, 25TykK. Kivmies. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua P

ja L, Onkamojärvi, Kuuterselkä, Muolaanjärvi L, Heinjoki, Kuparsaari. Tornio. Korpr.

LUMIJÄRVI Vilho, maanviljelijä, s. 23.7.1906 Vihanti, k. 12.1.1975 Vihanti. Pso 33 Ester Emilia Jussila, s. 7.6.1908 Haukipudas, k. 1.6.1965 Vihanti. L: Kalevi Vilho Henrik 35, Eero Vilho Kullervo 40, Jorma Vilho Ensio 43, Antero Ossi Ilmari 45. Ts. 4/JR40. Pkmies. Pelkosenniemi, Savukoski, Jalasjärvi, Märkäjärvi, Vilajoki. Js. 6/II/JR32, 7/II/JR32. Tstlähetti. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Jyväskylä. Kunm: Vm2, Ts.mm. Stm.

LUMIJÄRVI Väinö Emil, s. 7.3.1919 Vihanti. Pso 47 Nelly Johanna Vilppola, s. 16.2.1923 Haapajärvi. L: Reijo Aarre Juhani 47, Rauni Irmeli 52, Risto Johannes 63. Js. I/JR10. Ryhmänjohtaja, joukkueenjohtaja. Tuulivaara, Repola, Rukajärvi, Muurmannin partioetki, Jeljärven partioetki. Kunm: Vm2, SVRM1Kr, Js.mm. Sotmest.

LUOMAJOKI Jaakko, työmies, s. 29.7.1898 Vihanti, k. 20.7.1958 Vihanti. Pso 45 Aino Aliisa Sakko, s. 17.11.1921 Vihanti, k. 22.12.1990 Vihanti. Js. JR32. Kivmies. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara,

Uhtua L ja P. Stm.

LUOMAJOKI Olavi Efraim, maanviljelijä, s. 22.12.1917 Vihanti. Pso 45 Elvi Irene Kotila, s. 7.2.1923 Vihanti. L: Eila Helena 45, Sointu Sinikka 47, Kalle Juhani 50. Ts. Pohjan R. Nurmijärvi, Muolaa, Karisalmi. Js. JR32, JR11. Kkmies. Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivoiki, Jyväskylä, Kiestinki, Livenlahti. Haavoittui 44 Karhumäessä. Kunm: Vm2, Ts.mm, Js.mm. Stm.

LUUKINEN Pentti Jaakoppi, myymälänhoitaja, s. 16.4.1925 Vihanti, k. 17.6.1974 Tammela. Pso 49 Elli Eliisa Passi, s. 13.7.1921 Kauhava. L: Hannu Pentti 50, Arja Hannele 51, Ritva Orvokki 53. Js. 4/HRR, 25/8K, 8/TäydP13, 2/TäydP13, HTK, 8/19Pr, 4/JP. Kkryhmänjohtaja. Karjalan kannas, Taipale. Kers.

LYTTINEN Eino Armas, autoilija, s. 12.11.1916 Vihanti, k. 13.7.1948 Vihanti. Pso 39 Helka Vilminko, s. 21.4.1917 Vihanti, k. 30.12.1976 Vihanti. L: Eeva 40, Leena 42, Eino Johannes 48 (k. 84). Ts. KkK/PPP7. Autonkuljettaja. Aittojoki. Js. 4/JvKoulK19. Työpalvelus. Korpr.

LÄHDESMÄKI Viljo Iisakki, maanviljelijä, s. 1.5.1916 Kauhajoki, k. 10.4.1973 Vihanti. Pso 36 Heidi Olga Perälä, s. 27.4.1916 Vihanti. L: Salme 37 (k. 37), Matti 38 (k. 39), Leila 40 (k. 60), Irma 41, Terttu 43, Yrjö 45, Samuli 47, Eino 50, Viljo 52, Eila 54 (k. 95), Eero 56, Reino 59. Js. 8/JR32, JR11, 6/7RV, JR11 5/JR53. Puolijoukkueen johtaja. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Kannas. Tornio, Rovaniemi, Kittilä. Kunm: VR4, Vm1, Vm2. Ylikers.

LÄMSÄ Urho Henrik, rataesimies, s. 5.2.1914 Vihanti. Pso 41 Helli Maria Ollila, s. 4.5.1912 Vihanti. L: Antti 45, Liisa 50, Leena 55. Ts. KrhK/-JR26. Krlataaja. Vuoksela, Vuosalmi. Js. Krh/II-JR32, 2/I/JR11, SS31, SS32, HTK/III AK, Kpmies, käsipatruunaryhmän johtaja. Kursmajärvi, Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Kannas. Tornio. Kunm: Vm2. Kers.

LÄMSÄ Vilho Johannes, s. 18.4.1904 Paa-vola, k. 17.11.1955 Vihanti. Pso 35 Tyyne Maria Itäpalo, s.19.1.1911 Oulainen, k. 25.5.1994 Janakkala. L: Veikko Kaarlo Johannes 35, Terttu Liisa Maria 37, Kalervo Vilho Henrikki 40, Toini Iida Marjatta 42, Eila Laila Kyllikki 46. Js. HTK, 2/III AK, 9TienhK, 2SiltaK/PionP34. Aseellinen tienhoitomie-

lähetti, pioneeri. Sohjana, Kiestinki. Stm.

MAARALA Ahti Alarik, varastomies, s. 2.6.1923 Vihanti, k. 18.2.1991 Vihanti. Pso 49 Aune Orvokki Ylivaiko, s. 4.7.1928 Oulainen. L: Liisa 50, Marja 51, Jorma 53, Jouko 54, Terttu 55, Eija 57, Jarmo 60, Jouni 69. Js. KkK/I/JR12. Kkapulainen. Karhumäki, Kannas, Äänisniemi, Vienankanava, Hiisjärvi, Ihantala. Pohjois-Suomi. Haavoittui 8.7.44. Korpr.

MAARALA Olli Johannes, käyttömies, s. 15.7.1905 Vihanti, k. 17.9.1987 Vihanti. Pso 35 Tyyne Elisabet Kuusirati, s. 31.1.1914 Paa-vola, k. 26.6.1979 Vihanti. L: Elvi 36, Aino 38, Laina 41. Ts. II/JR15, kivmies. Js. 24LääkK. Sairaankantaja. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Kannas. Stm.

MAARALA Reino, maanviljelijä, s. 20.3.1913 Vihanti. Pso 48 Jenni Amalia Koramo, s. 10.12.1918 Kuusamo, k. 28.1.1993 Vihanti. Ts. JR26. Pkampuja. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaija. Js. II/JR22, JRP21, SS43, JärjK2, ErP21, ErP24, Työk553. Kers.

MAARALA Veikko Aukusti, maanviljelijä, s. 7.1.1920 Vihanti, k. 15.8.1960 Vihanti. Pso 43 Aune Alise Dagmar Ollanketo, s. 23.9.1920 Vihanti. L: Leila 44, Sinikka 45, Lauri 47, Pentti 49, Tuomo 50, Eero 52, Martti 54, Ilkka 57. Js. I/JR53, SS53, SS40. Uhtua. Haavoittui 1.8.41 Kokkosalmen itäpuolella. Stm.

MALINEN Einar, kirvesmies, s. 26.10.1911 Uukuniemi, k. 30.8.1977 Vihanti. Pso 43 Valma Orvokki Honkakoski, s. 27.4.1918 Vihanti. L: Keijo 44, Helinä 45, Regina 53. Ts. 5/JR34. Aittahuhta, Kollaanjoki, Ulismainen, Korpjärvi. Js. RaaSkpE, JvKoulK15, 2/I/JvKoulK15, IIHevS, 27ELK. Joukkueenjohtaja, eläinlääkintäaliupseeri, kirjuri, varusaliupseeri. Karhumäki, Ihantala. Pohjois-Suomi. Kunm: Vm2. Väap.

MALINEN Otto Einari, opettaja, s. 29.3.1913 Kuhmo, k. 29.7.1985 Järvenpää. Pso 41 Hilka Tellervo Verkasalo, s. 25.9.1918 Vihanti, k. 26.8.1992 Järvenpää. L: Pentti Tapani 41, Ritva Helena 44, Aino Marjatta 46, Kyösti Tapio 48, Terttu Hannele 50. Ts. I/JR40. Kivjoukkueenjohtaja, Pelkosenniemi, Savukoski, Salla, Vilajoki. Js. 5086, II/JR32, 64AutoK. Kivjoukkueenjohtaja, autojoukkueenjohtaja, autokomppanianpäällikkö. Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Karjalan kannas. Kittilä.

Kunm: VR4. Ylil.

MANNINEN Oiva Ensio, mylläri, työmies, s. 10.8.1917 Kangasniemi. I pso 44 Maire Maija Stiina Ikonen, s. 15.3.1917 Valkjärvi, k. 20.12.1983 Vihanti. L: Aira 45, Lauri 49, Armi 54. II pso 86 Alli Katariina Haavisto s Mustakangas, s. 26.8.1924 Vihanti. Ts. 4PionK. Pioneeri. Leipäsuu, Kämärä, Näätälä, Muolaanjärvi. Js. ErK/PionP, ErK/JR-35/1Div. Pioneeri. Tyrjä, Jaakkima, Poventsä, Maaselkä, Seesjärvi, Ihantala. Haavoittui 10.8.41 Jaakkimassa. Kunm: Vm2, Vm1. Korpr.

MANNINEN Rikard, rajaväpeli, s. 23.7.1900 Hirvensalmi, k. 15.12.1957 Vihanti. Pso 28 Anna Riitta Kylli, s. 26.4.1901 Kuusamo, k. 8.11.1958 Vihanti. L: Väinö Ilmari 29, Pauli Riku 31, Hilka Annikki 32, Leila Onerva 38. Ts. ErP16. Komppanian väpeli, A-joukkueen johtaja. Kianta, Juntusranta. Js. RajaOs35, E/RajaP8. Komppanian väpeli, esikuntaväpeli. Kiestinki, Vuokkiniemi, Tolvajärvi E. Kunm: Vm1, Vm2, Ts.mm, Js.mm. Väap.

MARJAKANGAS Jaakko, liikkeenharjoittaja, s. 22.9.1897 Vihanti, k. 10.2.1967 Vihanti. Pso 30 Jenny Sesilia Pitkakangas, s. 13.9.1909 Vihanti, k. 31.3.1982 Hattula. L: Pauli Leo Matias 30 (k. 76). Ts. JR65, 3/-

JR65. Kuhmo. Js. 24LK, III/24LK. Sairaankantaja. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L.

MARJAKANGAS Johan Verner, s. 12.1.1916 Pattijoki, k. 6.7.1951 Vihanti. Pso 50 Lempi Elisabet Kytöaho, s. 4.8.1918 Paavola, k. 4.11.1950 Vihanti. L: Teppo 50 (k. 51), Riitta

50 (k. 51).

MARJAMAA Kaarlo Heikki, maanviljelijä, s. 2.4.1907 Paavola, k. 6.6.1978 Vihanti. Pso 31 Aino Sofia Matkaselkä, s. 14.6.1898 Oulainen, k. 22.9.1973 Vihanti. L: Ahti Henrik 36. Ts.

Osallistunut. Js. 7/JR32, EsikK/3Div, SvL91, SvjärjL2, SvL14. Kivmies, varatiomies. Vasovaara, Uhtua. Kunm: Ts.mm, Js.mm. Stm.

MATKASELKÄ Toivo Andreas, maanviljelijä, s. 2.4.1908 Oulainen, k. 27.9.1991 Vihanti. Pso 32 Aune Aliisa Kalliohonkala, s. 18.1.1909 Oulainen. L: Elma 34, Väinö 37 (k. 86), Eeva

40, Veikko 51. Js. 8/JR32, HTK/RaaSkp, 12/JR1, 4/ErP20. Pst mies, kkajomies, kkmies. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Viipurinlahti. Kunm: Js.mm. Korpr.

MATKASELKÄ Veikko Olavi, kaivosmies, s. 9.8.1920 Oulainen, k. 21.1.1996 Vihanti. Pso 42 Impi Seliina Lehtikangas, s. 1.10.1920 Oulainen. L: Asko Juhani 43, Irma Anneli 45,

Veli-Veikko Uolevi 48, Arja Sisko 53. Js. RajaP7. Kivmies. Alakurtti, Uhtua, Kotajärvi, Kivijärvi, Tolvajärvi, Ristijärvi, Märcäjärv. Korpr.

MATTILA Olli Johannes, s. 25.4.1913 Vihanti. I pso 38 Iida Kustaava Junttila, s. 3.11.1907 Vihanti, k. 13.4.1944 Vihanti. L: Liisa 39, Juhani 40. II pso 47 Lilja Pietarila, s. Makkonen, s.

30.5.1912 Paavola, k. 8.7.1987 Vaala. L: Sari 55. Ts. JR26. Salmenkaita. Js. 7/JR49, 11/JR7. Tyrjä, Sortavala, Kannas, Mustilanmäki. Haavoittui 27.2.40 Salmenkaidalla. Kunm: Vm2, Vm3. Korpr.

MERIKANTO Erkki Kustaa, s. 5.5.1906 Pyhäjoki, k. 6.12.1964 Raahe. I pso 28 Salli Eriika Jokinen, s. 18.7.1906 Virrat, k. 12.3.1935 Pyhäjoki. L: Ilmo 30. II pso 35 Aino Sofia

Maunula, s. 25.10.1911 Raahe, k. 11.6.1995 Raahe. L: Markku 44, Matti 46 (k. 69), Maria 54. Ts. 6/JR26. Joukkueen varajohtaja, partiojohtaja. Vuoksela, Punusjoki, Salmenkaita. Js. RaaSkp, 3/JR32, 1/JR32, SS32, RaaSkp, SS32. Alisotilasohjaaja, joukkueenjohtaja, poikajohtajan apulainen. Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P. Haavoittui

28.2.40 Salmenkaidassa ja 2.10.41 Uhtuan lähellä. Kunm: Vm2, Vm1, VR4. Ylik.

METSÄHARJU Pauli Johannes, toimitusjohtaja, s. 17.3.1926 Vihanti, k. 24.12.1981 Nakki-la. Pso 52 Maija-Liisa Ilmola, s. 18.5.1932 Jyväskylä. L: Heimo 56, Merja 63, Tanja 67.

MIKKELÄ Juho Jaakko, maanviljelijä, s. 2.5.1902 Vihanti, k. 28.4.1981 Vihanti. Pso 25 Riitta Liisa Mämnenaho, s. 20.5.1902 Vihanti, k. 10.8.1947 Vihanti. L: Irja Annikki

27, Sirkka Liisa 29, Taimi Tellervo 32, Kyllikki Heleena 38, Sinikka Sisko 44. Ts. 2KkK/JR40. Kkryhmänjohtaja. Karjalan kannas. Js. 8/JR32, JR11, SS1. Tukikohdan päällikkö, puolijoukkueen johtaja. Uhtua, Karjalan kannas, Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Jyväskylä. Loukkaantui 27.9.44. Kunm: Vm2, Ts.mm. Alik.

MIKKELÄ Matti Johannes, maanviljelijä, s. 22.2.1921 Vihanti, k. 14.2.1985 Vihanti. Pso 47 Iida Eliina Haapamaa, s. 14.9.1926 Vihanti. L: Hannu 48, Kaisu 50, Jouko 54, Elina

60. Js. JR53. Kkmies. Kuusamo, Kiestinki, Louhensuunta, Uhtua, Ihantala, Vuosalmi. Tornio, Rovaniemi, Kittilä. Kunm: Vm1, Vm2. Korpr.

MIKKELÄ Toivo Jaakko, kauppias, s. 15.2.1925 Vihanti, k. 12.11.1966 Vihanti. Pso 49 Elma Vappu Törmikoski, s. 1.8.1929 Vihanti. L: Juhani Tapio 50, Taina Elisabet 53, Taina Hannele 57. Js. JvKoulK25, ElintarvikevarastoJ/IHTK. Varastonhoitaja, lähetti. Korpr.

MIKKELÄ Toivo Yrjö, kauppias, s. 19.3.1911 Vihanti, k. 23.4.1977 Vihanti. Pso 37 Salli Maria Junttila, s. 7.11.1915 Vihanti. L: Anna-Liisa 38, Marja-Leena 38, Kaisu Anneli

46, Risto Yrjö Matias 51, Erkki Toivo Johannes 62. Ts. EsikK/PPP7. Radisti. Aittojoki, Tolvajärvi, Ristisalmi, Ägläjärvi, Juntusranta. Js. E/JR32, EsikK/3DE. Radisti. Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Länsi-Kannas. Tornio, Rovaniemi, Kittilä. Kunm: Vm2, Ts.mm, Js.mm. Ylik.

MIKKELÄ Vilho, yrittäjä, s. 20.4.1900 Vihanti, k. 8.4.1957 Oulainen. Pso 20 Tyyne Maria Turula, s. 17.3.1899 Oulainen, k. 1.2.1979 Oulainen.

MIKKOLA Sulo Jakob, s. 26.10.1914 Oulainen, k. 2.11.1975 Vihanti. Pso 40 Fanni Maria Levänaho, s. 7.1.1917 Oulainen, k. 4.2.1989 Vihanti. Ts. 6/JR-

40. Radiosähkötäjä. Pelkosenniemi, Savukoski, Joutsijärvi, Märkäjärvi, Säkkijärvi. Js. E/III/JR32, L8P14, III/JR11, VP31, 1/VP31. Radiomies. Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Jyväskylä, Kivennapa, Muolaa, Heinjoki, Noskua, Ihantala. Tornio, Kemi, Rovaniemi, Kittilä. Kunm: Js.mm. Korpr.

MIKKONEN Martti Benjamin, s. 16.3.1916 Iisalmi, k. 8.1.1970 Vihanti. Pso 43 Kerttu Sylvia Stenholm s Nenonen, s. 10.3.1919 Alavieska. L: Paavo 43, Pia-Sisko 45, Pentti 47, Paula 49, Hannu 51, Heikki 54, Päivi 57, Heidi 62. Ts. Tiedustelija. Punnusjoki. Js. Kpmies. Ino-Koiviston saaret, Teikari, Melasaari. Korpr.

MUHONEN Kaarlo Erik, s. 2.10.1923 Salo. Pso 49 Aino Kyllikki Miettinen, s. 10.8.1926 Naantali. L: Risto 50. Js. JvKoulK16, 3/JR54, Autokorjaamo. Krivi, Karhumäki, Karjalan kannas. Pohjois-Suomi. Stm

MUIJKU Martti Heikki, työnjohtaja, s. 16.9.1919 Pielisjärvi, k. 24.12.1982 Vihanti. Pso 54 Silja Helena Nevalainen, s. 16.7.1922 Pielisjärvi. L: Arja 54. Ts. Vartiotehtävät. Js. E/II/JR10, 8015, I/JR10, HTK9. Outajärvi, Outajoki. Kers.

MUSTAKANGAS Aarne Albert Kalevi, kauppias s. 12.6.1925 Vihanti, k. 8.5.1973 Muhos. Pso 48 Linda Kaarina Hevosmaa, s. 8.4.1927 Vihanti. L: Juhani 49, Maritta 53. Js. JvKoulK25, 5393, 4/TäydP1, JR6, 2/JR6. Ino, Humaljoki. Kunm: Vm2. Alik.

MUSTAKANGAS Antti, s. 21.10.1895 Vihanti, k. 6.5.1972 Vihanti. Pso 20 Hilda Maria Kivioja, s. 8.4.1891 Vihanti, k. 28.3.1974 Vihanti. L: Vilho Johannes 21, Hilja Marjatta 25, Eino Eljas 26, Toivo Jaakko 29, Kirsti Vieno Maria 31, Martti Eemeli 34, Taimi Annikki 36. Ts. 2/JvKoulK5, 2/ErP36. Sairaankantaja. Korpr.

MUSTAKANGAS Eino Armas, työnjohtaja, s. 10.1.1922 Vihanti, k. 23.1.1978 Oulu. Pso 46 Maria Kyllikki Frantsila, s. 12.8.1922 Rantsila. L: Leena 46 (k. 46), Eija 48, Aija 52. Js. JvKoulK15. Pkryhmänjohtaja, tähestäjä, lähetti, kirjuri. Uhtua L ja P, Jyväskylä. Haavoittui 25.3.43 Uhtualla. Kunm: Vm2. Alik.

MUSTAKANGAS Eino Johannes, maanviljelijä, s. 20.8.1912 Vihanti, k.19.8.1995 Vihanti. Pso 49 Maria Kustaava Mäntyniemi, s. 10.1.1916 Vihanti, k. 23.10.1991 Vihanti. L: Sinikka

Marjatta 49, Seija Briitta 53 (k. 75), Kaisu Anneli 57. Ts. 6/JR26. Pkampuja. Vuokselä, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi. Js. 14/JR4, JR3. Psttykkimies. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Kivennapa, Muolaa, Heinjoki, Noskua, Vuoksi, Vuosalmi, Ihantala. Tornio, Rovaniemi. Stm.

MUSTAKANGAS Helge Olavi, keskusvarastonhoitaja, s. 29.12.1914 Vihanti. Pso 40 Katri Sylvia Kaisamatti, s. 9.8.1920 Kemijärvi. L: Raimo Olavi 41, Hannu Tapani 52, Markku Tapanio 53. Ts. I/JR40. Pelkosenniemi. Js. SvL20, SvL6, SvL19. Kirjuri, esikuntaväpeli. Haavoittui 12.12.39 Pelkosenniellä. Kunm: Ts.mm. Kers.

MUSTAKANGAS Iisakki, maanviljelijä, s. 19.2.1905 Vihanti. Pso 50 Aili Kyllikki Häivälä, s. 29.10.1920 Vihanti. L: Asta 52, Elli 53, Sauli 54, Hilikka 57, Jouko 59, Sari 64. Ts. ErP17, 2/ErP17, 2/JR31. Kivmies. Onkamo. Js. JR32, 7/II/JR32, Ryhmä F, EsikK/3DE, 42KmK, 9/KTR16. Pkampuja, lähetti, vartiomies, ajomies, kivmies. Vasovaara, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Uhtua, Valkasjärvi, Varpajärvi. Kunm: Vm2. Stm.

MUSTAKANGAS Johannes, maanviljelijä, s. 14.10.1904 Vihanti, k. 9.11.1967 Vihanti. Pso 32 Jenny Sofia Näsänen, s. 26.5.1909 Vihanti, k. 29.11.1959 Vihanti. L: Onerva Jenni Annikki 33, Meeri Marjatta 36, Sulo Veikko Artturi 39, Heikki Jaakko 41, Väinö Mikael 44, Sisko Hilma Kyllikki 49. Ts. B180eG13, II/15LK. Sairaankantaja. Suomussalmi. Js. 24LK, 34LK. Sairaankantaja. Kananainen, Louhi, Kiestinki, Uhtua, Karjalan kannas. Kunm: Js.mm. Stm.

MUSTAKANGAS Martti Markus, linja-autonkuljettaja, s. 25.4.1926 Vihanti. Pso 49 Anna-Liisa Uusitalo, s. 3.3.1929 Paavola. L: Sirkka-Liisa 49, Tuula Anneli 50, Juha Markus 52, Arja Maarit 58. Js. 3/JvKoulK25, LeR5, LeLv6, Raahen Skp. Avustaja ilma-valv. varastolla, vartiomies. Stm.

MUSTAKANGAS Matti Edvard, s. 13.4.1903 Vihanti, k. 25.1.1983 Vihanti. Pso 33 Rauha Josefina Kivi-lahti, s. 22.6.1909 Haapavesi. L: Seija 40, Rautani 45. Ts. JR40. Salla, Märkäjärvi. Js. JR32, JR11. Kivmies. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L, Vuosalmi. Tornio, Rovaniemi. Stm.

MUSTAKANGAS Niilo Jaakko, maanviljelijä, s. 14.3.1907 Vihanti, k. 23.2.1984 Vihanti. Pso 30 Fanni Maria Koskela, s. 7.2.1909 Vi-hanti, k. 13.2.1992 Vihanti. L: Anja 36, Eeva 37, Erkki

40, Aino 42. Js. JvKoulK32, 121LinnK. Kivmies. Stm.

MUSTAKANGAS Pentti Oskari, sähköasentaja, s. 2.2.1922 Vihanti. Pso 45 Hellin Elisa Halonen, s. 23.3.1921 Paavola. L: Sirkka 46, Markku 49, Erkki 49, Raimo 52, Mauno

56. Js. JvKoulK15, 8/JR11. Kkmies. Uhtua L, Kiestinki, Ahvenlahti, Jyvälahti, Hii-relä, Karvola, Rannunkylä, Metsäkylä, Kivennapa, Länsi-Kannas, Muolaa, Heinjoki, Noskua, Vuoksenlohko, Vuosalmi, Ihantala. Tornio, Paakkola, Rovaniemi, Meltaus. Haavoittui 27.4.42 Kiestingissä ja 30.6.44 Kannaksella. Kunm: Vm2. Stm.

MUSTAKANGAS Toivo Johannes, s. 18.11.1905 Vihanti, k. 3.4.1980 Vihanti. Pso 50 Tyyne Iida Nalkki s. 14.9.1914, k. 4.5.1958 Paavola. L: Mertsu Aatos Ernest 52, Markku Juha-

ni 55. Js. JR17, EsikK/11DE, 2/KevOs10. Kivmies. Korpiselkä, Säämäjärvi, Pyhäjärvi, Petroskoi, Syväri, Gora. Haavoittui 5.1.42 Gorassa. Kunm: Vm2.

MUSTAKANGAS Toivo Matias, maanviljelijä, s. 19.10.1912 Vihanti, k. 16.11.1995 Vihanti. Pso 53 Salli Eila Maria Rantala, s. 1.12.1932 Vihanti. L: Irja 53, Jouko 55 (k. 79), Yrjö 57,

Olavi 60, Mirja 61, Eila 65, Virpi 70 (k. 90). Ts. 6/JR26. Kivmies. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi. Js. JR32, 6/JR32, 7/JR32. Pkampuja, ajomies. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L, Puumala. Paleltui 40. Korpr.

MUSTAKANGAS Veikko Adrian, maanviljelijä, s. 9.2.1924 Vihanti, k. 26.5.1975 Vihanti. Pso 53 Meeri Marjatta Mustakangas, s. 12.8.1936 Vihanti. L: Eero 54, Ahti 56, Anneli

62, Jari 64. Js. SvL40. Vartiomies. Kunm: Js.mm. Kivmies.

MUSTAKANGAS Vilho Alfrid, maanviljelijä, s. 22.12.1903 Vihanti, k. 8.1.1989 Vihanti. I pso 26 Nelly Margareeta Ojanlatva, s. 30.11.1904 Pulkkila, k. 27.12.1930 Vihanti. L: Helvi Mirjam

27, Ahti Vilhelm 29 (k. 30). II pso 33 Hilja Eliina Paananen, s. 17.7.1910 Haapajärvi, k. 2.1.1980 Raahe. L: Antero Vilhelmi 33, Laura Hellevi 35, Vilho Olavi 37 (k. 83), Alpo Armas 39, Valma Eliina 41, Sirkka Liisa 43, Aarno Hjalmar 44 (k. 45), Keijo Kalervo 46, Aino Marja Sofia 49 (k. 49), Elsa Aino Sofia 50. Ts. 2KkK/JR40.

Kkmies. Pelkosenniemi, Savukoski, Joutsjärvi, Märkäjärvi. Js. II/JR32, KS1, KS24, SS41, SS60, JärkK2, HTK/RaaSkp, SS60. Ajomies, kkmies. Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Uhtua. Haavoittui 22.1.40 Märkäjärvellä, loukkaantui 11.11.41. Kunm: Vm2, Ts.mm, Js.mm. Stm.

MUSTAKANGAS Vilho Johannes, maanviljelijä, s. 15.1.1921 Vihanti. Pso 63 Elma Maria Tuohimaa, s. 21.3.1931 Vihanti. L: Tarja 64, Lea 65, Voitto 67. Js. JR53.

Kkmies, kivmies, ajomies. Laukko, Uhtua L, Karjalan kannas. Tornio, Rovaniemi, Kittilä. Haavoittui 1.2.42 Kiestingissä. Kunm: Vm1. Korpr.

MUSTAKANGAS Väinö Henrik, s. 26.2.1903 Vihanti, k. 18.2.1947 Vihanti. Pso 29 Saimi Esteri Ohinmaa, s. 10.6.1909 Vihanti, k. 8.7.1994 Vihanti. L: Eeva 29, Kauno 32, Jorma 33,

Kosti 35, Tuula 44, Tapani 46. Ts. 2/PPP7. Kirvesmies, ajomies. Aittojoki, Ristisalmi. Js. KkK/II/JR32. Ajomies. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua P ja L. Sairastui 28.11.41. Stm.

MUSTAKANGAS Yrjö Matti, s. 4.11.1897 Vihanti, k. 4.11.1984 Vihanti. Pso 27 Lyldia Lustig, s. 6.5.1896 Lapinlahti, k. 25.12.1956 Vihanti. L: Enni Marjatta 29, Edvin Yrjö Kalevi

34 (k. 71), Veikko Matti Johannes 36, Kaisa Liisa 38. Ts. JvKoulK5, 7/III/JR65. Kivmies. Kuhmo. Js. 24LK. Keittiömies. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L. Haavoittui 28.2.40 Kuhmossa. Stm.

MYLLY Kaarlo Henrik Emilius, maanviljelijä, s. 26.4.1903 Vihanti, k. 23.4.1979 Vihanti. Pso 35 Aili Sofia Salme-la, s. 16.11.1910 Haapavesi, k. 10.11.1994 Vihanti. L: Irja 36, Raili

38, Maila 39, Aila 40, Martti 44, Aira 46, Arja 49, Jussi 49. Js. JvKoulK15, 12PolttoaineOs, PolttoaineOs/3AK, 62AK. Autonkuljettaja. Kunm: Vm2. Stm.

MYLLYKANGAS Eino Olavi, maanviljelijä, s. 21.9.1917 Vihanti, k. 26.2.1974 Raahe. Ts. Hel.KK, PE:n Ksststo. Lähetti, kivmies. Js. 7/JR32, 6/JR11. Tstlähetti, tarkka-ampuja. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Kannas. Tornio. Kunm: Vm2. Korpr.

MYLLYKANGAS Hannes Rikard, käyttömies, s. 29.1.1923 Vihanti. Pso 67 Aino Maria Pekkala, s. 22.1.1919 Pattijoki. Js. 8/Jv-KoulK16, 5393, 2KkK/JR12. Pstmies, tstlä-

hetti. Maaselänkannas, Äänisniemi, Viennakanava, Poventsa, Salmijoki, Ristilam-

pi, Ihantala. Pohjois-Suomi. Kunm: Vm2. Alik.

MYLLYKANGAS Martti Nikolai, maanviljelijä, s. 6.1.1925 Vihanti. Pso 48 Helvi Iida Sofia Haapakangas, s. 24.3.1924 Saloinen. L: Eini 48, Elli 51, Elisa 59, Elvi 61. Js. KkK/JvKoulK25, KkK/TäydP13, KkK/JP2. Kktähystäjä, kkmies. Ylimaa, Väärämä, Vuotso, Laanila, Kaunispää, Inari. Kunm: Js.mm. Korpr.

MYLLYKANGAS Maunu Henrik, maanviljelijä, s. 16.12.1926 Vihanti. Pso 49 Aune Johanna Pussinen, s. 31.1.1930 Vihanti. L: Mirjami Ilona 52, Heikki Johannes 56, Kaarina Lea Aulikki 63. Js. SaarPr17, Öron PsKPtri, IRTR7. Tykkim.

MYLLYKANGAS Nii-lo Urho Ilmari, autoilija, s. 4.12.1911 Vihanti. Pso 42 Aino Anna-Liisa Luukinen, s. 21.5.1921 Lumijoki. L: Liisa Helena 45, Leena Anneli 51, Mikko Juhani 52, Leila Maija Kristiina 59. Ts. 4/KTR9. Tykinjohtaja. Js. 24LK. Sairasautonkuljettaja, autoaliupseeri. Varsivaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pisto-joki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L, Kannas. Kunm: Vm2, SVR m.I. Ylik.

MYLLYKANGAS Uuno Anselm, maanviljelijä, s. 16.12.1915 Vihanti, k. 21.6.1950 Vihanti. Pso 42 Eedit Margareeta Siipilehto, s. 21.2.1917 Vihanti, k. 15.1.1989 Oulu. L: Seppo Matias

45, Sinikka Maria 46, Sirpa Annikki 48. Ts. JR26. Vuoksela, Vuosalmi. Js. JR32. Joukkueenjohtaja, hevosaliupseeri. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Karpinvaara, Tetrivaara, Vuoninen, Pisto-joki, Uhtua L ja P, Jyvälahti. Kunm: Vm1, Js.mm. Alik.

MYLLYKANGAS Veikko Matti Viljami, maanviljelijä, s. 20.12.1912 Vihanti, k. 22.1.1975 Vihanti. Pso 41 Anni Maria Lukkaroinen, s. 6.11.1918 Vihanti. L: Sirkka Marjatta 43

(k. 44), Markku Kalervo 46, Matti Henrik 50, Anne Maria Tellervo 53. Ts. KkK/PPP7, JR16. Autonkuljettaja. Aittojoki, Tolvajärvi. Js. JR32, 5152, Os Salminen, 28AutoK. Autonkuljettaja, kkmies. Uhtua, Kiestinki, Karjalan kannas. Pohjois-Suomi. Kunm: Js.mm. Korpr.

MYLLYLÄ Arttu Mikael, maanviljelijä, ostosiamies, s. 12.5.1924 Vihanti. Pso 49 Niina Tammivuori, s. 8.11.1928 Suojärvi, k. 10.2.1987 Vihanti. L: Aarne 51, Ritva 53, Jormas

58. Js. KkK/TäydP13, 3/RajaP8, 2/RajaP8. Kkryhmänjohtaja. Vuokkiniemen erämaalohko, Tolvajärvi E. Kunm: Vm2. Kers.

MYLLYLÄ Iikka Väinö, s. 3.5.1906 Vihanti, k. 4.6.1972 Pattijoki. Pso 31 Aune Katariina Heilala, s. 24.7.1908 Paavola, k. 4.3.1991 Raahe. L: Taisto Iisakki

32 (k. 89), Terttu Kaarina 37, Kerttu Anneli 39, Sirkka Liisa 45, Voitto Johannes 46, Leena Marjatta 49. Ts. JR40. Pelkosenniemi, Savukoski, Joutsjärvi, Märkäjärvi. Js. JR50. Vilajoki, Rautu, Raasta. Haavoittui 44. Kunm: Vm2, Ts.mm, Js.mm. Korpr.

MYLLYLÄ Jaakko Johannes, autonkuljettaja, s. 1.5.1915 Vihanti. Pso 47 Toini Katariina Lukkaroinen, s. 30.4.1923 Vihanti. L: Hannele Kyllikki 51, Hannu Johannes 53, Hilikka Ka-

tariina 62. Ts. 3ErKkK. Kkmies. Syskyjärvi, Mitro, Pitkäranta, Kollaanjoki. Js. 23AutoK, RaskPsto25. Autonkuljettaja. Keski-Kannas. Kunm: Vm2. Korpr.

MYLLYLÄ Martti Olavi, maanviljelijä, s. 4.5.1925 Vihanti, k. 2.12.1995 Vihanti. Pso 48 Delila Sakko, s. 6.5.1922 Vihanti, k. 26.4.1988 Vihanti. L: Tuula 48, Matti 50, Pirjo

53, Pirkko 56, Sinikka 57, Päivi 60, Veli Pekka 62, Jukka 65. Js. E/JvKoulK25, MtajonKoulK, TäydP5, TäydP3, HJK11, 4/JR2. Kkmies. Stm.

MYLLYLÄ Toivo Einar, betonirauhoittaja, s. 9.3.1923 Vihanti. Pso 64 Lea Marjatta Sy-siaho-Koivunen, s. 5.1.1939 Turku. L: Ritva Marjatta 64, Minna Kaarina 70. Js. JvKoulK16,

5256/E, VK/5Pr. Radisti. Ala-Syväri, Syväri, Impilahti. Kemi, Rovaniemi. Kunm: Vm2. Korpr.

MYLLYLÄ Toivo Ilmari, maanviljelijä, s. 17.5.1922 Vihanti. Pso 49 Pelagia (Paula) Tammivuori, s. 12.10.1915 Suojärvi. Js. 12/JR11, SS32. Kivmies, lähetti. Uhtua L. Stm.

MYLLYLÄ Uuno Johannes, asentaja, s. 22.6.1918 Vihanti, k. 13.10.1995 Vihanti. Pso 45 Elma Annikki Anttila, s. 20.8.1924 Vihanti. L: Seija 45, Kaarina 48,

Paavo 49, Helena 51, Ilpo 56, Ulla 68. Ts. KTR1. Kengitysseppä. Js. KTR1. Sairasajoneuvonkuljettaja, kengitysseppä. Villala, Nuijamaajärvi, Ihantala, Portinhoikka, Vääräkoski, Säiniö, Porlampi, Utismajoki, Villavaara, Viitama, Iloksina, Koikari, Elmujärvi, Käpyselkä, Karhumäki, Hiisijärvi, Maaselkä. Kunm: Ts.mm, Js.mm. Kers.

MÄKINEN Aleksander, maanviljelijä, s. 11.10.1910 Suistamo, k. 2.3.1978 Vihanti. Pso 47 Helmi Elviira Koskelainen, s. 17.9.1906 Lap-

pee. L: Ritva Mariatta 46, Jorma Tapio 48. Ts. ToimK/VR, SS, ToimK/VR. Kivmies. Uomaa, Tolvajärvi, Ristisalmi, Kontto, Shemeikka. Js. 10/III/JR56, SvLeiri21, SvJärjL2, SvLeiri6, SvK50, SvJärjL1. Kivmies, postimies. Näätäoja. Haavoittui 16.12.39 Ristisalmella ja 25.7.41 Näätäjoella. Kunm: Js.mm. Korpr.

MÄKINEN Feodor (Heikki), maanviljelijä, s. 18.4.1911 Impilahti, k. 7.9.1969 Vihanti. Pso 30 Tyyne Piironen, s. 8.12.1912 Harlu, k. 10.3.1979 Vihanti. L: Eino 31, Aarno 34, Aulis 36, Hilka 39, Arvo 41, Kaarina 45, Seija 48, Atte 50, Marja Leena 51, Erkki 53. Ts. Krhos/ErP8. Kssmies. Lemetin mottitaistelut.

MÄKIVIERIKKO Toivo Andreas, asemamies, s. 17.1.1907 Vihanti, k. 23.10.1980 Vihanti. Pso 28 Liisa Eriika Rahkola, s. 4.10.1908 Oulainen, k. 15.6.1978 Vihanti. L: Kerttu Tuulikki 29, Irma Kyllikki 30 (k. 52), Toivo Matias 34, Eino Johannes 35 (k. 86), Väinö Elias 39, Eila Annikki 43, Tuula Orvokki 47, Maija-Liisa 50. Ts. JvKoulK5, Esikk/JR65, KoulPat/9Div. Kivmies, hevostmies. Js. 24LK, SS40. Sairaankantaja, puuseppä. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L. Kunm: Js.mm. Stm.

MÄMMELÄ Aarne Olavi, maanviljelijä, s. 1.11.1913 Vihanti. Pso 44 Taimi Kirsti Annikki Kaurala, s. 22.7.1920 Vihanti. L: Raili Marjatta 45, Matti Juhani 47, Kaisa Helena 49, Riitta Marketta 52, Ritva Anita 52, Aune Lyydia 55, Aarne Olavi 57, Kirsti Annikki 58. Ts. 5AK/9Div., 1/10Pr. Vartiomies. Js. 7/JR32, 6/JR32, Esikk/II/JR32, JR11. Pkampuja. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Kannas. Haavoittui 23.6.44 Kääntymässä. Kunm: Vm2. Korpr.

MÄMMELÄ Alpo Eerikki, maanviljelijä, s. 20.11.1914 Vihanti, k. 21.2.1977 Siikajoki. Pso 39 Helmi Maria Rehula, s. 19.11.1904 Siikajoki, k. 20.9.1972 Siikajoki. Ts. JvKoulK5. Kivmies.

MÄMMELÄ Armas Veikko Ilmari, maatyömies, s. 1.1.1914 Vihanti, k. 20.3.1979 Vihanti. I pso 37 Nanni Dagmar Sofia Äijälä, s. 2.3.1908 Vihanti, k. 14.3.1952 Vihanti. L: Nuutti Johannes 39, Aila Annikki 41, Olli Matias 45, Martti Juhani 45, Eeva-Kaija 47, Viljo Aukusti 52, Leila Annikki 52. II pso 53 Elsi Maria Alatalo, s. 30.1.1922 Ii, k. 4.11.1993 Vihanti. L: Seija Irmeli 54, Paavo Henriikki 55, Pentti Matias 57, Pauli Antero 58, Pekka Ilmari 59, Veikko Veli 60. Ts. 6/JR26. Kivmies. Vuoksela, Punusjoki, Salmenkaita. Js. 6/II/JR32, SS32,

JvKoulK15, E/II/JR32, 3/JR32, Esikk/II/11Pr, 2/II/11Pr, 2/JR11. Kivmies, ajomies. Vuokkiniemi, Ponkalahti, Uhtua P ja L. Haavoittui 10.7.41. Kunm: Vm2, Ts.mm, Js.mm. Korpr.

MÄMMELÄ Arvo Iikka, työmies, s. 20.9.1913 Vihanti, k. 15.2.1977 Vihanti. Ts. 6/JR26, SS1. kivmies. Js. TäydK, 4/II/JR12, 7/JR12, SS55. Ajomies, kivmies. Pistojoeki, Kiestinki, Lohilahti, Louhen maantie, Lohijärvi, Kiestinki, Ahvenlahti. Haavoittui 26.2.40 Salmenkaidalla. Sairastui 3.9.43 Vienan kanavalla. Kunm: Vm2. Korpr.

MÄMMELÄ Arvo Mikael, varastonhoitaja, s. 27.8.1925 Vihanti. Pso 58 Irja Valpuri Määttä, s. 23.7.1933 Pudasjärvi. L: Erkki 58, Risto 65. Js. JvKoulK15, JR1. Kkmies, kkryhmänjohtaja. Ino-Humaljoki, Viipurinlahti. Kers.

MÄMMELÄ Eino, kirvesmies, s. 29.4.1917 Vihanti, k. 24.12.1975 Oulainen. Pso 46 Jenny Maria Kivioja, s. 3.12.1918 Oulainen. L: Tuula Helena 48, Hilka Helinä 50, Heikki Jaakko 51, Raija Marjatta 52 (k. 53), Tuomo Juhani 54, Tauno Tapio 55, Marjatta 56 (k. 56). Ts. Osallistui. Js. Uhtuan suunta. Pohjois-Suomi. Haavoittui. Stm.

Uhtuan suunta.

MÄMMELÄ Jaakko, maanviljelijä, s. 21.11.1903 Vihanti, k. 20.11.1967 Vihanti. Pso 31 Brita Elisabet Tuohimaa, s. 13.1.1911 Vihanti, k. 25.6.1996 Vihanti. Ts. Osallistui. Js. Osallistui.

MÄMMELÄ Sulo Edvin, rakennusmies, s. 13.2.1911 Vihanti, k. 19.10.1990 Raahe. Pso 44 Kerttu Alina Skinnari, s. 7.6.1910 Raahe, k. 18.8.1971 Raahe. L: Reijo 46. Ts. E/II/-

KTR2. Kengitysseppä. Vuosalmi, Kyläpaakkala, Vitosaari. Js. II/JR32. Kkmies, ajomies, kengitysseppä. Uhtua L ja P, Karjalan kannas, Lintula, Kivennapa, Suulajärvi, Heinjoki, Noskua, Vuoksen lohko. Haavoittui 17.8.1941 Malviaisten-Röhön tienhaarassa. Kunm: Js.mm. Korpr.

MÄMMELÄ Toivo, puuseppä, s. 13.3.1920 Vihanti, k. 10.6.1985 Vihanti. Js. PionJ/JR3, PionK/3Pr, RaaSpE, JvKoulK19, 22ErikLinnKeskK, 2ErLinRK, HTK/Kalj, 27ErLinRK. Muusikkala, Nuijamaa, Kämärä, Pien-Pero, Parlampi, Koivisto, Rajajoki. Kunm: Js.mm. Korpr.

MÄMMELÄ Toivo Matias, muurari, s. 4.4.1921 Vihanti, k. 21.11.1995 Oulainen. Pso 42 Saimi Kivioja, s. 27.12.1920 Oulainen. L: Leena

42, Seppo 44, Tatu 45, Markku 52. Ts. Ryhmä Kaitera. Linnoitustyöt. Säkkijärvi. Js. 9/JR6. Kivmies. Aleksandrovska, Valkeasaari, Ahijärvi, Tali, Pihlainen, Lehtokylä, Kaltovesi, Kivennapa. Kunm: Js.mm. Stm.

MÄMMELÄ Uuno Olavi, kirvesmies, s. 30. 1.1923 Vihanti, k. 17.3. 1981 Raahe. Pso 47 Aino Sofia Poutiainen, s. 12.2.1922 Oulainen. L: Sirkka 47, Raimo 48, Sinikka 55. Js. JR35.

Krhammusmies, ajomies. Suurlahti, Ihantala, Harjula. Korpr.

MÄNTTÄRI Alpo Kalevi, insinööri, s. 25.10. 1914 Sippola, k. 27.5. 1969 Vihanti. Pso 46 Hille Maria Appelsin, s. 10.8.1919 Karjaa. L: Ilkka 46, Tapio 47, Jyrki 61. Ts. RUK, Vies-

tiK11/II/2Div, VP2. Kouluttaja, talousupseeri, adjutantti. Js. VKoulK, 4/PM1/VP30. Kouluttaja, talousupseeri, tstoupseeri, adjutantti, komppanianpäällikkö. Rukajärvi. Kunm: VR4 kaksi kertaa. Ylil.

MÄNTYNIEMI Väinö Jaakoppi, maanviljelijä, s. 31.1.1911 Oulainen, k. 6.6.1972 Oulainen. Pso 34 Martta Emilia Jokilehto, s. 9.1.1914 Vihanti. L: Martta 35, Vuokko 39, Kauko 41

(k. 89), Raune 43, Raili 47. Js. SinP15. Kivmies. Röhön sunnan partiotst, Länsi-Syväri, Laatokan koillisp. Kemi. Korpr.

MÄTÄSAHO Ahti Olavi, maanviljelijä, s. 15.4.1926 Vihanti. Js. JvKoulK25, 8500, Ple.-Lv.6. Asemieskurssi. Stm.

MÄTÄSAHO Pentti Jaakko, maanviljelijä, s. 7.4.1921 Vihanti. Pso 51 Sylvi Augusta Äijälä, s. 6.11.1916 Vihanti. L: Marketta 51, Rauno 60, Riitta 61. Js. JR53. Kiestinki, Sohjana, Kok-

kosalmi, Louhi. Kunm: Js.mm. Stm.

MÄTÄSAHO Uuno Aukusti, talonmies, s. 7. 1.1923 Vihanti, k. 11.4. 1994 Kittilä. Pso 76 Alli Kivijärvi, s. 31.1.1932 Kittilä. Js. 5/JvKoulK16, HTK11, 1/JR12, SS10, 1/JR12. Kivmies.

Äänisniemi, Vienan kanava, Hiisjärvi, Ihantala. Haavoittui 2.7.44 Ihantalassa. Kunm: Js.mm. Stm.

MÄTÄSAHO Väinö Johannes, maanviljelijä, s. 17.2.1919 Vihanti, k. 27.6.1988 Vihanti. Pso 53 Rauha Mirjam Mäntyniemi, s. 7.1.1920 Vihanti, k. 29.10.1970 Vihanti. L: Kari Kaarlo

Johannes 55, Pekka Veli Matias 59. Js. I/JR31, 5/JR10, EsikK/II/JR10. Pkampuja, pstmies. Kalvosjärvi, Omelia, Ontrosenvaara, Rukajärvi, Outajärvi, Outajoki, Varuni. Haavoittui. Korpr.

MÄYRÄ Jaakko Richard, autoilija, s. 7.2.1910 Haapavesi, k. 3.6.1987 Vihanti. Pso 37 Liisa Lahja Raevaara, s. 25.12.1915 Paavola. L: Priitta Kaarina 38, Matti Olavi 41, Ulla-

Maija 44. Js. JvKoulK, SE. Autonkuljettaja. Stm.

MÖTTÖNEN Jegor, maanviljelijä, s. 10.5. 1908 Suojärvi, k. 7. 12.1993 Vihanti. Pso 28 Maria Repo, s. 25.3. 1908 Suojärvi, k. 31.3. 1981 Vihanti. L: Seija 28, Nikolai 30 (k. 78),

Vilho 31, Klaudia 34, Aino 38, Ritva 41, Martti 44, Aaro 46, Raija 49, Jouko 50. Ts. 14Div. Kivmies. Suojärvi, Tolvajärvi. Js. Kotirintama. Vartiomies. Haavoittui 22.12.40 Tolvajärvellä. Korpr.

MÖTTÖNEN Johannes, kirvesmies, s. 20. 2.1922 Suojärvi. Pso 46 Maija Salo, s. 22.2.1927 Vihanti. L: Lauri Juhani 47, Saku Petteri 48, Reino Penjami 52, Gunnar Taneli 55, Jaakko Tapio

62. Ts. LK. Sortavala. Js. TykK/JR52. Tstlähetä, psttykkimies. Stm.

MÖTTÖNEN Pekka, kirvesmies, s. 15.6.1919 Suojärvi. Pso 46 Aino Haavisto, s. 8.11.1911 Soini, k. 16.5.1988 Vihanti. L: Ritva Leena Tellervo 46, Yrjö Simo 49, Mauno Kaarlo Jo-

hannes 52. Ts. JvKoulK2. Kivmies. Karjalan kannas. Js. I/JR7, KrhK/I/JR7, II/JR7. Viestiryhmänjohtaja, Kivryhmänjohtaja. Tyrjä, Laatokan luoteisranta, Kannas. Kunm: Vm2, Vm1, Js.mm. Kers.

NEVALAINEN Aarne Edvard, maanviljelijä, s.12.5.1911 Vihanti, k. 7.9.1977 Vihanti. Pso 38 Olga Esteri Fingerroos, s. 2.11.1918 Paavola, k. 1.8.1993 Vihanti. L: Paavo Edvard 39, Raili

Maria 40, Seppo Johannes 44, Teuvo Henrik 48, Elina Inkeri 50, Juhani Kalervo 55, Ilkka Tapani 58. Ts. JR26. Lääkmies. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi. Js. JR32, JR52. Lääkmies. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Pongalahti, Uhtua, Kivennapa, Heinjoki, Vuosalmi, Ihantala. Tornio, Pohjois-Suomi. Kunm: Vm2, Ts.mm, Js.mm. Stm.

NEVALAINEN Eino Andreas, s. 3.6.1916 Vihanti, k. 1.4.1960 Vihanti. Pso 45 Eine Inkeri Väisänen, s. 13.9.1925 Puolanka. L: Taisto Eino 44, Lea Marjatta 51, Jouko Uolevi 54 (k. 54).

Js. Petsamo. Autonkuljettaja.

NEVALAINEN Niilo Heikki, s. 1.5.1906 Vihanti, k. 28.5.1959 Vihanti. Pso 47 Vieno Maria Vilminko s Laitila, s. 26.3.1920 Nivala. L: Ulla Sisko Marketta 48, Jorma Niilo Olavi 53.

NEVALAINEN Paavo, s. 3.10.1913 Vihanti. Pso 43 Laina Kyllikki Ruohonen, s. 16.11.1912 Tampere. L: Raimo Pentti Uolevi 46, Vuokko Kyllikki 48, Pentti Juhani 50, Kalevi 53, Keijo Antero 56. **Ts.** 6/JR26, JR20, SS. Pkampuja. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi. **Js.** HTK/Kotij, JärjK1, HTK1, 11/JR16, E/RajaP2, 3/RajaP2. Kivmies. Vuoksela, Vuosalmi, Kiviniemi. Haavoittui 12.3.40 Vuosalmella. Kunm: Js.mm. Stm.

NIEMELÄ Heikki Nikolai, s. 18.2.1915 Pyhäjoki, k. 21.10.1991 Vihanti. Pso 43 Anna Elisabet Törmikoski, s. 17.9.1918 Vihanti. L: Aira Aulikki 43, Juhani Henrik 45, Pentti Antero 47, Raija Helinä 49, Timo Kalevi 52, Riitta Maria Elisabet 54, Tuomo Kalervo 56, Maija Leena 61. **Ts.** Esik14/JR26. Pionryhmänjohtaja. Vuoksela, Vuosalmi. **Js.** 24LK, 3/JR11. Joukkueen varajohtaja. Kananainen, Sohjana, Kokkosalmi, Kiestinki, Kannas. Tornio, Rovaniemi. Väap.

NIIRANEN Juho Eemil, s. 5.4.1900 Haapavesi, k. 16.12.1969 Vihanti. I pso 24 Hilja Maria Ukonmurto, s. 5.12.1904 Vihanti, k. 9.5.1930 Vihanti. L: Veikko Eemeli 24 (k. 94), Vilho Henrik 26, Alpo Olavi 28. II pso 33 Alma Emilia Laitala, s. 9.5.1906, k. 10.4.1944. L: Raimo Eerik 33. III pso 45 Ruusa Maria

Tiensuu s Heiko, s. 1.1.1924 Rantsila, k. 22.9.1995 Vihanti. L: Väinö Johannes 45, Arvo Ilmari 47, Toivo Unto 48, Hilikka Annikki 50, Sulo Antero 52, Sauli Veli 57, Sinikka Hillevi 60. **Ts.** JR40. Ajomies, kkmies. Laskujärvi, Tarasjärvi, Kis-kislinja, Malviaisten-Röhön tienhaara, Rekajärvi. **Js.** JR32. Kkmies, kkajomies. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P. Stm.

NIIRANEN Niilo Armas, sekatyömies, s. 6.3.1915 Haapavesi. Pso 41 Eeva Meeri Tahvanainen, s. 1.12.1922 Uukuniemi, k. 25.12.1982 Köping (Ruotsi). L: Tauno 42, Pekka 44, Timo 45, Tuomo 47, Niilo 48, Arja 50, Ari 51, Teijo 53, Tarmo 56 (k. 80). **Ts.** JR26. Ajomies. Vuoksela, Muolaa, Salmenkaita, Vuosalmi. **Js.** 6/JR32, SS29, JvKoulK20, SvLeiri6, HTK/KanRE, 3/VP28, 1/VP21. Kivmies, puhelinmies. Tonteri, Siiranmäki, Salmenkaita, Äyräpää, Vuosalmi, Ponkalahti, Laskujärvi, Kannas. Haavoittui 18.7.41. Kunm: Js.mm. Stm.

NIIRANEN Veikko Eemeli, kaivosmies, s. 1.6.1924 Oulainen, k. 20.12.1994 Vihanti. Pso 52 Vieno Sanelma Tahvanainen, s. 1.4.1930 Uukuniemi. L: Juha Kalevi 52, Jari Olavi 54 (k. 96), Jouko Kalervo 57 (k. 92), Sisko Hannele 63, Tuula Marja 67. **Js.** JvKoulK15, HTK13, JR11. Kkpatruunan kantaja. Uhtua, Karjalan kannas. Pohjois-Suomi. Stm.

NIKKILÄ Aarne Emil, liikkeenharjoittaja, s. 8.10.1909 Hattula, k. 3.8.1986 Hämeenlinna. Pso 33 Helli Maria Kanakaala, s. 12.10.1910 Vihanti, k. 14.4.1994 Hämeenlinna. L: Kyösti Kalervo 33, Raili Maija-Liisa 35, Erkki Juhani 36, Paavo Aarne Emil 38. **Ts.** JR26. Pkampuja. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi. **Js.** JR32. Pkmies. Uhtua. Kunm: Ts.mm, Js.mm. Stm.

NIKULA Arvo Johannes, maanviljelijä, s. 23.12.1918 Vihanti. Pso 41 Hilja Elisabet Siipilehto, s. 2.11.1918 Vihanti. L: Leena 43, Arto 52. **Ts.** 3/JvKoulK5. **Js.** EsikK/11Pr, 12TalK, 12VaatK. Varastomies. Hyrynsalmi, Kannas. Oulu. Kunm: Vm2, Js.mm. Korpr.

NIKULA Huugo Lenne, maanviljelijä, s. 27.9.1912 Vihanti, k. 30.11.1995 Vihanti. Pso 37 Senja Gunilla Junnila, s. 14.4.1912 Vihanti, k. 16.9.1987 Vihanti. L: Eila 37, Paavo 39, Pentti 41, Eevi 42, Pauli 45, Elvi 46. **Ts.** 22LK, 15LK. Kenttäsairaalan ajomies, lääkemies. Raate, Suomussalmi. **Js.** KpK/JR32. Kpmies. Uhtua, Pistojoiki, Vuoninen, Korpivaara, Tetrivaara. Kunm: Vm2. Stm.

NIKULA Väinö Albert, kirvesmies, s. 12.4.1897 Vihanti, k. 20.8.1968 Vihanti. Pso 20 Hilda Helcena Maijala, s. 17.10.1900 Vihanti, k. 12.12.1983 Vihanti. L: Aino Annikki 28, Taisto Aatos 33. **Ts.** JvKoulK5. **Js.** 5/II/JR32. Kivmies. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P. Haavoittui 23.9.41 Uhtualla. Stm.

NORDSTRÖM Alfred, maanviljelijä, s. 24.7.1896 Vihanti, k. 30.4.1965 Raahe. **Ts.** 8/KT-R14. Lääkialupseeri. Lempaala. Alik.

NORDSTRÖM Matti Johannes, autonkuljettaja, s. 25.11.1917 Vihanti, k. 12.12.1981 Vihanti. Pso 42 Aili Kyllikki Torkkeli, s. 19.12.1922 Räisälä. L: Seppo 44, Seija 43, Jorma 50, Jaakko 52, Timo 57. **Ts.** 3/JP3. Kivmies. Heinjoki. **Js.** SvLeiri20, Korj2, E/III/JR37, HiiltoK/2Div, Korj1. Autonkuljettaja, ppmekaanikko, hiiltäjä. Karjalan kannas, Hiitola. Haavoittui 13.3.1940 Viipuri. Korpr.

NORDSTRÖM Olli Iivari, yrittäjä, s. 11.3.1926 Vihanti. Pso 49 Liisa Annikki Mathlin, s. 7.2.1930 Raahe. L: Pentti 49, Sinikka 53, Kalervo 55, Sirkka 57, Raimo

61. Js. 2/JR1, 5/JR1, JvKoulK25. Kivmies, vartiomies. Stm.

NORDSTRÖM Setti Armas, maanviljelijä, s. 28.12.1916 Vihanti, k. 28.3.1988 Vihanti. Pso 36 Jenny Sofia Pitkäkan- gas, s. 2.4.1912 Vihanti, k. 20.9.1950 Pattijoki. L: Arvo 36, Aarne 37,

Arttu 40, Asta 41, Aila 43, Aarno 45, Aaro 48. Js. SS32, RaaSkpE, HTK11, SS41, SS32. Kunm: Js.mm. Stm.

NORDSTRÖM Väinö Alpertti, sekatyömies, s. 22.6.1915 Vihanti, k. 7.10.1979 Vihanti. Ts. KHK/PPoh, 2Kk- K/JR40. Ajomies. Js. 6/JR32, SS29, Jv- KoulK20, SS40, 981-

IsK. Kivmies, ajomies. Pelkosenniemi, Savukoski, Joutsijärvi, Märkäjärvi, Vilajoki. Kunm: Js.mm. Korpr.

NURKKALA Jaakko Johannes, maanviljelijä, s. 17.5.1924 Vihanti. Js. JvKoulK15, Kk- K/TäydP13, SS41, 3/ErP8, 4/ErP16. Kkmies. Uhtua. Pohjois-Suomi. Korpr.

NUUTINEN Matti, maanviljelijä, s. 28. 4.1903 Suistamo, k. 4.7. 1967 Vihanti. Pso 29 Aino Vilhelmiina Tiittanen, s. 8.7.1903 Suista- mo, k. 21.4.1981 Vihan- ti. L: Aulis Ilmari 30 (k.

31), Martti Pekka Johannes 32, Aune Mar- jatta 36. Ts. VR, KkK/KTR13. Kkmies, kivmies. Koivuselkä. Haavoittui 20.1.40 Koivuselässä. Kunm: Js.mm, Sotainv- prons.am. Stm.

NUUTINEN Toivo Olavi, maanviljelijä, s. 3.12.1917 Hiitola, k. 17.3.1991 Vihanti. Ts. 51/2ErRTPsto. Huolto- mies. Vilaniemi. Js. ErLK, 11/JR30, SS10. Kivryhmänjohtaja. Kon- tiolahti, Ahola, Inkilä, Antrea, Muolaa, Kivennapa, Lotinapelto, Syväri, Ylivesi, Juustila, Salmenkaita. Kunm: Vm2, Vm1, Ts.mm, Js.mm. Kers.

NÄTTILÄ Esko Olavi, maanviljelijä, s. 21. 2.1921 Vihanti. Js. KrhJ/URR5, 2/URR. Stm.

NÄTTILÄ Väinö Jo- hannes, pienviljelijä, s. 16.2.1906 Vihanti, k. 10.4.1974 Vihanti. Pso 42 Eedit Saara Emilia Sillanpää, s. 26.4.1925 Vihanti, k. 23.12.1994 Vihanti. L: Marja-Liisa

45, Heikki Matti Johannes 47, Elsa Kyllik- ki 51. Ts. JR26. Vuoksela, Punnus, Sal- menkaita. Js. JR32. Vasovaara, Uhtua L ja P. Kunm: Ts.mm, Js.mm.

OHINMAA Eino Ilma- ri Immanuel, pienvilje- lijä, s. 15.10.1911 Vi- hanti, k. 9.1.1989 Vihan- ti. Pso 53 Aili Sofia Kur- vinen, s. 22.5.1919 Kuu- samo. L: Helena 56, Voitto 58, Markku 59,

Tiina 63. Ts. 2/PPP7. Js. 8/JR32. Aittojo- ki, Tolvajärvi, Ägläjärvi, Vasovaara, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pisto- joki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Jyvälahti. Pohjois-Suomi. Kunm: Vm2, Ts.mm. Ylik.

OHINMAA Kaarlo Johannes, maanviljelijä, s. 13.8.1907 Vihanti, k. 14.8.1956 Vihanti. Pso 31 Vilma Majjala, s. 6.5.1907 Haapajärvi, k. 26.3.1974 Ii. L: Eino 31, Raili 37, Enni 39, Eero

41, Esko 43. Ts. 6/JR26. Kivmies. Vuok- sela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi. Js. 6/II/JR32, 7/JR32, 1/JR32, HTK/- RaaSkp, 10/JR25, 13/KS25. Kivmies, ajo- mies. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojo- ki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Jyvälahti, Ihantala. Kunm: Js.mm. Stm.

OHINMAA Lauri Ma- tias, ratatyömies, s. 7.2. 1907 Vihanti, k. 13.3. 1966 Vihanti. Ts. 4/ JR40. Kivmies. Pelko- senniemi, Savukoski, Joutsijärvi, Märkäjärvi, Vilajoki. Js. HTK/II/-

JR32, 10/JR25, SS43, JärjK1. Kivmies, pkampujan apulainen. Vasovaara, Latva- järvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojo- ki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L

ja P, Jyvälahti, Kavantsaari, Ihantala. Haavoittui 7.44. Stm.

OJALEHTO Paavo Jalmari, maanviljelijä, s. 26.6.1913 Haapavesi. Pso 39 Anna Maria Sa- lonpää, s. 23.11.1915 Haapavesi, k. 20.5.1976 Vihanti. L: Eila 40, Aili 44, Sauli 46, Irma 46,

Ahti 48, Elli 51, Pentti 55, Arvo 57. Js. JR32, JR11, JR16, Hok/19Pr. Pkmies. Vuoninen, Pistojo- ki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Kiestinki, Lempaala, Lu- misuo. Kunm: SVR RI, SVR RI kr. Korpr.

OJALEHTO Veikko Eemeli, s. 22.5.1904 Kärsämäki, k. 28.3.1980 Vihanti. Pso 45 Eeva Maria Koskinen, s. 30. 5.1904 Oulu, k. 9.9. 1982 Vihanti. Js. Lääk- mies.

OJAMAA Mikko Jo- hannes, kaivosmies, s. 24.12.1915 Paavola, k. 11.1.1968 Vihanti. Pso 45 Saara Mari Ruostet- saari, s. 28.9.1922 Niva- la. Ts. 6/JR26. Keittäjä. Vuoksela, Punnusjoki,

Salmenkaita, Vuosalmi. Js. JR32. Keit- tiömies. Kivennapa, Heinjoki, Vuosalmi, Ihantala, Vasovaara, Latvajärvi, Vuok- kiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojo- ki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Kiestinki, Ahvenlahti. Pohjois-Suomi. Kunm: Vm2. Ratsumies.

OJAMAA Urho Anders, työmies, s. 12.8. 1904 Paavola, k. 25.10. 1983 Vihanti. Pso 41 Saimi Emilia Arvola, s. 20.2.1914 Vihanti. L: Anna Leena 44, Kaisa Liisa 49, Simo Benjami

52. Ts. Tienkorjaaja. Js. 5/JR32. Kivmies. Uhtua L ja P. Stm.

OJANLATVA Antti Henrikki, opettaja, s. 2.3.1925 Piippola. Pso 48 Kerttu Anja Kopsakangas, s. 25.6.1925 Pyhäjoki. L: Anja Anneli 49, Vesa Tapio 53. Js. JvKoulK25, TäydP5,

TäydP3, KevPr, 1/JP4. Kivmies, tarkka-ampuja, sotapoliisi, kirjuri. Tuulosjoki, Vitele, Salmi, Pitkäranta, Koirinoja, Impilahti, Sortavala. Lapin sota. Korpr.

OJANPERÄ Iisakki, kaivostyönjohtaja, s. 5.9.1923 Paavola, k. 7.3.1992 Vihanti. Pso 62 Maiju Tuulikki Puranen, s. 6.11.1930 Luumäki. L: Juha 64 (k. 94), Tero 66, Aki 68. Js. JvKoul-

K16, 7/JR13, 1/JR45. Kivmies. Syväri, Syskyjärvi. Kunm: Js.mm, SVR RI kr. Stm.

OJANPERÄ Unto Oskari, kaivosmies, s. 1.5.1921 Alahärmä, k. 25.1.1971 Vihanti. Pso 47 Senja Amalia Huhtala, s. 22.6.1918 Alahärmä, k. 15.10.1991 Oulainen. L: Antti 47, Maija-Liisa 48,

Helinä 53, Risto 54, Marjo 56, Päivi 59,

Lea 62. Js. JvKoulK9, III/JR52, SS38, SS25. Kivmies. Rukajärvi. Kunm: Js.mm. Stm.

OKULOFF Herman, yrittäjä, s. 23.7.1926 Salmi. I pso 53 Toini Marja Saari, s. 11.8.1926 Veteli, k. 3.12.1968 Vihanti. L: Riitta Liisa 54, Hannu Herman 59. II pso 73 Eeva Inkeri

Laitinen, s. 25.4.1938 Viipurin mlk. L: Tommi Ruurik 74. Js. RTR3, KoulPsto/RTR, VartioK, MeriP3. Vartiomies, konemies. Stm.

OLLANKETO Pentti Benjami, maanviljelijä, s. 28.8.1922 Vihanti, k. 23.3.1993 Vihanti. Pso 52 Lyyli Marjatta Taskila, s. 26.1.1930 Vihanti. L: Tapio Johannes 55,

Pauli Benjam 56, Lea Anneli 58, Hanna Marjatta 60, Lahja Orvokki 69. Js. 3Div, 3KkK/JR11, SS41. Pstmies, kkmies. Uhtua L, Kivennapa. Haavoittui 14.6.44 Kivennavalla. Kunm: Vm2. Korpr.

OLLANKETO Vilho Armas, maanviljelijä, s. 4.10.1914 Vihanti, k. 21.10.1977 Rantsila. Pso 46 Hilma Margareetta Lampela, s. 27.11.1917 Rantsila. L: Juhani 47, Liisa 50, Paa-

vo 52, Lauri 56, Maija 59. Ts. JR26. Kaasusuojelualiupseeri. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi. Js. 61ItJaos, JärjK1. Junapartiomies. Raivola, Lappeenranta. Kunm: Vm2. Kers.

OLLILA Jaakko Antero, maanviljelijä, s. 17.1.1920 Vihanti, k. 30.7.1977 Vihanti. Js. 7/PpKoulK1, Pp/Kev-Os9, VahvPpK, ErilPp-K/14Div, SS29, ErilPp-K/14Div, 7/JR10. Kiv-

mies, kpmies. Lentiira, Suovakkajärvi, Luposalmi, Klyysinvaara, K-joki, Kuutamolahti, Nurmosjärvi, Porajärvi, Paatere, Suontele, Särkijärvi, Ontamojärvi. Kunm: Vm2, Vm1, Js.mm. Korpr.

OLLILA Veikko Johannes, maanviljelijä, s. 2.10.1914 Vihanti, k. 30.6.1952 Vihanti. Ts. EsikK/II/JR26, 23Div, RaaSkpE. Ajomies. Karjalan kannas. Js. 8/JR32, 8/JR11, SS5, SS32,

8/JR11. Kkmies, ajomies. Laskujärvi, Tarasjärvi, Kis-kislinja, Malviaisten-Röhön tienhaara, Rekojärvi, Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Jyvälahti, Kiestinki, Ahvenlahti, Hii-relä, Rajakylä, Metsäkylä, Kivennapa, Länsi-Kannas, Muolaa, Heinjoki, Noskua, Vuosalmi, Ihantala. Tornio, Paakkola, Rovaniemi, Meltaus. Stm.

OLLILA Yrjö Olli, maanviljelijä, s. 26.4.1913 Vihanti, k. 11.10.1968 Vihanti. Ts. 6/JR26. Kivmies. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi. Js. 6/II/JR32, 6/II/JR11,

SS29, SS60, HTK1. Kivmies, ryhmänjohtaja. Laskujärvi, Kis-kislinja, Tarasjärvi, Uhtuan Röhön tienhaara, Malviainen, Va-

sovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Jyvälahti, Karjalan kannas. Tornio, Muurola, Rovaniemi. Haavoittui 28.6.44 Heinjoella. Korpr.

PAASO Valdo Armas, palomies, s. 8.3.1925 Kestilä, k. 5.1.1988 Vihanti. Pso 48 Irja Hilja Sinikka Rantala, s. 18.6.1929 Vihanti. L: Raili 49, Kirsti 50, Kerttu 51, Terttu 53, Sari 54,

Aija 56, Aarno 57 (k. 88), Taina 58, Pirjo 60, Inga 61, Tuula 63, Marja 65, Arvo 66. Js. 7/JvKoulK25, SS32, 3/JR1. Ino, Humaljoki. Stm.

PAHIKKA-AHO Ahti Emil, maanviljelijä, s. 21.6.1917 Ylivieska, k. 14.10.1962 Vihanti. Pso 43 Helvi Eeva Elviira Pystynen, s. 2.3.1922 Hirvensalmi. L: Irja Anna-Liisa 43, Esko Ilmari

46, Arja Inkeri 48, Veijo Kalevi 50 (k. 90), Pirjo Marjatta 52, Tarja Tuulikki 59, Raimo Antero 60. Ts. KTR3, KTR4. Ajomies. Js. KTR4, JvKoulK20, KPK7, SS53, 39LK, HTK1. Sairaankantaja. Rautu, Mlohko, Leipäsuu, Kämärä, Pien-Pero, Lyykylä, Tali, Saari, Havuvaara, Läskelä, Lehtomäki, Luukula, Mantsi, Hyrsylä, Tsulkin, Säämäjärvi, Kinnasvaara, Prääsä, Petroskoi, Keski-kannas. Haavoittui 5.10.41 Äänislinnassa. Kunm: Js.mm. Stm.

PAHKALA Arvo Anselm, maanviljelijä, s. 14.10.1915 Merijärvi, k. 10.11.1985 Vihanti. Pso 40 Jenni Maria Hämeenkorpi, s. 3.9.1910 Alavieska, k. 10.12.1986 Vihanti. L: Arvo 41, Elli

44, Eeva 47, Ahti 49, Eila 51. Ts. JR26. Talousaliupseeri, ryhmänjohtaja. Oravaniemi, Muolaa, Salmenkaita. Js. JR32. Talousaliupseeri, ryhmänjohtaja. Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Kiestinki, Ahvenlahti. Kunm: Ts.mm, Js.mm, VR4, Vm1. Kers.

PAHKALA Eemi Johannes, maanviljelijä, s. 19.9.1919 Merijärvi, k. 15.9.1983 Vihanti. Pso 48 Lempi Elisabet Silvasti, s. 29.7.1922 Merijärvi. L: Jussi 49, Sirkka 50, Pauli 52, Sakari 53.

Ts. JvKoulK5. Js. JR35. Ryhmänjohtaja, talousaliupseeri. Rukajärvi, Kohvajärvi, Kamelia, Ontrosenvaara. Kunm: Vm2. Ylik.

PARKKILA Eino Johannes, maanviljelijä, s. 4.5.1922 Paavola. Pso 45 Iida Katariina Taskila, s. 7.3.1922 Vihanti. L: Matti 46, Sisko 47, Pentti 50, Eija 52. Js. JvKoulK15, IKkK/JR-

11, 4/11Pr, 4/JR11, 24TalK, 24 EVarK. Pstmies. Uhtua L, Kannas. Tornio, Rovaniemi, Kittilä. Korpr.

PARTTIMAA Antti, maanviljelijä, työnjohtaja, s. 16.3.1920 Haapajärvi. Pso 54 Irja Sofia Rankinen, s. 7.5.1922 Vihanti. L: Maria-Liisa 55, Risto Sakari 58, Riitta-Leena 61. Js. Ke-

vOs3, RajaP7. Kkmies. Paanajärvi, Kelsinkäinen, Nenäpalo, Ionselänlaki, Uulontaivaara, Voitajoki, Ala-Vilmajoki, Alakurtti, Uhtua, Kivijärvi, Tolvajärvi, Juksova, Ristijärvi, savukoski, Vermanjoki. Pohjois-Suomi. Haavoittui 28.8.44 Tolvajärvellä. Kunm: Js.mm, 6Div mr, Lapin r, SVR I kr. Korpr.

PASANEN Paavo Aukusti, koneasentaja, s. 27.5.1920 Iisalmi. Pso 48 Anna Johanna Ryhänen, s. 25.2.1929 Sonkajärvi. L: Matti 48, Ritva 50, Maria Leena 51, Juhani 54, Ulla 57, Riitta

60, Esko 60, Paula 63, Janne 69. Ts. Iisalmen SKp. Lähetä, vartiomies. Js. 3K/JvKoulK6, 3/I/KTR15, 4/KTR14, JPr, ErPtri/7Pr, 3/Psto/7Pr. Tykinjohtaja, suunnataaja. Rajataistelut, Laatokan luoteisranta, Kannas, Lampijärvi, Voskisavotta, Vihantaniemi, Tonteri, Hartonen, Siiranmäki, Punnus, Pasurinkangas, Salmenkaita, Valkjärvi, Äyräpää, Vuosalmi. Kunm: Vm2, Ts.mm, Js.mm, 2D mr, SVet. ar, SVR m.l. Kers.

PEKKALA Erkki Johan Aukusti, sekatyömies, s. 27.3.1920 Vihanti. Pso 48 Signe Elisabet Lapintaival, s. 17.4.1909 Piippola, k. 28.7.1993 Vihanti. L:

Pentti 49, Juhani 51. Ts. Sotapoliisi Oulu. Js. I/LinnP6, SS32. Viestimies. Kiestinki. Haavoittui 15.5.42 Jelettijärvellä. Kunm: Vm2, Js.mm. Korpr.

PEKKALA Martti, agronomi, s. 17.5.1921 Vihanti. Pso 54 Rauni Marjatta Eskelinen, s. 15.7.1925 Kajaani. L: Eeva Minna Marjatta 55, Veli Martti Johannes 62. Ts. SPolJ/P-SKE,

III/13SPolK. Sotamies, ryhmänjohtaja. Suomussalmi, Kuhmo. Js. Vienen HSP/OsK, UK, 3/JR44, SS32. Ryhmänjohtaja, joukkueenjohtaja. Porajärvi, Jyväskylä, Uhtua, Lotinapellon lohko, Pirkin lohko. Haavoittui 12.9.41 Porajärvellä ja vahingoittui 2.5.43. Kunm: Vm2, SLR, Sotainval. ar. Vänr.

PEKKALA Uno Mattias Henrik, s. 7.9.1923 Vihanti. Pso 45 Aino Annikki Mattila, s. 3.6.1925 Pattijoki. L: Juhani 46 (k. 46), Vilho 49, Kalevi 52, Maija 55, Risto 60. Js. 4/JR45.

Kkampuja. Syväri, Jandepa, Paltankylä, Kuujärvi, Uusijärvi, Saarimäki, Harakkamäki, Sepänvaara, Lanajärvi, Sysky. Korpr.

PEKKINEN Tauno Johannes, maanviljelijä, s. 15.11.1916 Jaakkima, k. 21.12.1988 Vihanti. Pso 40 Anna Maria Kauppinen, s. 27.5.1916 Jaakkima. L: Eila Marjatta 41, Kerttu Kaarina

43, Raili Anneli 48, Antti Kalervo 52. Ts.

2KkK/JR34. Lääkaliupseeri. Kokkonniemi, Kollaanjoki, Korpjärvi. Js. I/JP1, SS68. Lääkaliupseeri. Tolvajärvi, Suojärvi, Onkamus, Säämäjärvi, Muntjärvi, Kentjärvi, Kontupohja, Karhumäki, Lempaala, Mainila, Lahdenperä, Muurila, Rokkola, Ilolajärvi, Lehmivaara, Luodejoki. Haavoittui 6.3.40 Korpjärvellä ja 14.6.44 Lempiälässä. Kunm: Vm1, Vm2, Js.mm. Ylik.

PELKONEN Oskari Adiel, maanviljelijä, s. 20.12.1908 Pyhäjoki, k. 7.1.1979 Vihanti. Pso 29 Helga Maria Pentinlehto, s. 24.9.1906 Oulainen, k. 13.10.1979 Vihanti. L: Kalervo 29, Erkki 30,

Jussi 33, Kerttu 35, Eino 51. Ts. 15/JvKoulK5. Kivmies. Js. 8/JR32. Kkmies, keittäjä. Laskujärvi, Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P. Haavoittui 17.7.41 Laskujärvellä. Kunm: Vm2. Stm.

PELTOLA Erkki Herman, autoilija, s. 8.3.1925 Vihanti. Pso 47 Laimi Emilia Karjala, s. 5.2.1924 Oulainen. L: Hilikka 49, Martti 53, Jukka 63. Js. JvKoulK 25, SS20. Sairastui

17.9.43. Stm.

PENTINLEHTO Aarne Johannes, työnjohtaja, s. 5.10.1923 Pyhäjoki. Pso 47 Sisko Vieno Tuulikki Pyykölä, s. 22.11.1927 Vihanti, k. 4.1.1993 Vihanti. L: Seija Raakel Tuulikki 47,

Jaana Sisko Anneli 59. Js. JvKoulK16, Os Väisänen, 34TykK. Kkmies, autonkuljettaja. Maaselkä, Kannas, Kaukjärvi, Perkjärvi, Ihantala, Noskuanselkä. Kunm: Vm2, SVR m.1, Js.mm. Korpr.

PENTINLEHTO Teuvo Artturi, varastonhoitaja, s. 10.9.1926 Vihanti. Pso 59 Eeva Hourula, s. 26.7.1931 Pyhäjoki. L: Riitta Maria 63, Ulla Katriina 71. Js. TäydLeLv17, Ilmav.viestikoulu, AutoK/LeR3. Autonasantaja. Sotatoimialue, Karjalan kannas. Kunm: SVR m 2, Js.mm. Stm.

PERTTU Pauli Artturi, maanviljelijä, s. 20.3.1925 Vihanti. Pso 51 Elli Sisko Koskela, s. 12.9.1929 Vihanti. L: Pentti Antero 55, Reijo Juhani 59, Timo Kalevi 63. Js. 3K/JR3. Kivmies. Kanneljärvi, Peippola, Summa, Tammisuo, Portinhoikka, Viipurinlahti. Haavoittui 24.6.44 Portinhoikassa. Kunm: Vm2. Korpr.

PERTTULA Erkki, järjestelijä, s. 20.7.1924 Kauhava. Pso 62 Mirja Kaarina Joronen, s. 25.2.1933 Juva. L: Tapani 63, Tarja Kaarina 65. Js. KoulK15, 4K/JR11. Kkmies. Uhtua, Kivennapa. Tornio, Liakka. Haavoittui 3.10.44 Liakassa. Joutui 3.10.44 saksalaisten sotavangiksi. Kunm: Vm1. Stm.

PERTTULA Heikki Alvar, maanviljelijä, s. 24.9.1910 Karkku, k. 28.11.1963 Vihanti. Pso 34 Hilda Aliina Viitasaaari, s. 6.3.1915 Oripää. L: Teemu 34 (k. 91), Soili 36, Sonja 37, Matti 40, Ritva 42, Jorma 46, Rauno 47, Ilkka 51. Ts. KHK/PPohjH, KrhK/JR40. Krhmies. Pelkosenniemi, Savukoski, Salla, Vilajoki. Js. 6/JR32, 24EVarK, 24LK, OulunSkP/LiikTsto, LeV2, AutoK/LV22. Kivmies, moottoriveneen kuljettaja, kuorma-auton kuljettaja, autonkuljettaja. Uhtua. Stm.

PERÄLÄ Esko Edvard, kaivosmies, s. 23.2.1925 Vihanti, k. 31.5.1953 Vihanti. Pso 49 Kaisa Liisa Pihlajaoja, s. 14.8.1931 Oulainen. L: Irja 50, Raija 51, Esko 53. Js. JvKoulK25, 3-/TäydP13, E/VP13. Kivmies, tarkka-ampuja, koirankuljettaja. Stm.

PERÄLÄ Jaakko Johannes, nostokonemies, s. 29.11.1919 Vihanti. Pso 48 Lilja Marja Turula, s. 18.4.1926 Oulainen, k. 25.12.1992 Vihanti. L: Heikki 49 (k. 49), Pentti 51, Aili 53, Elsa 55, Aino 57, Maija-Liisa 59, Riitta 64, Matti 65, Martti 73. Ts. PPP7. Js. PPP7, JP4. Ryhmänjohtaja, joukkueenjohtaja. Kokkari, Pitkäranta, Aunus, Karhumäki, Karjalan kannas, Stalinin kanava. Haavoittui 15.9.41 Syvärin voimailoksella, 3.8.43 Kuuttilahdessa ja 27.6.44 Talissa. Kunm: Vm1, Vm2, VR4, Ts.mm, Js.mm.

Kers.

PERÄLÄ Taito Ensio, konstaapeli, s. 25.11.1913 Vihanti, k. 1.10.1970 Oulainen. Pso 37 Aune Ester Pajala, s. 29.8.1914 Oulainen. L: Kalevi 37, Eino 39, Veikko 41, Matti 46, Saara 47, Sisko 49, Risto 53. Ts. 6/JR26. Ryhmän varajohtaja. Vuoksela, Jyväskylä. Js. Sotapoliisi. Kuusamo. Kunm: Ts.mm, Js.mm, SVR1, Sot.pol.mm. Kers.

PERÄLÄ Väinö Johannes, maanviljelijä, s. 20.3.1909 Vihanti, k. 5.6.1986 Vihanti. Pso 38 Milka Sylvia Heikkilä, s. 25.4.1917 Vihanti. L: Anja Kaarina 39, Jouko Juhani 41, Seppo Matias 46, Seija Tuulikki 47. Ts. Osallistunut. Js. JääkK1, HTK1. Lääkälupseeri. Juntusranta, Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara, Tetri-vaara, Uhtua L ja P. Pohjois-Suomi. Haavoittui 14.6.44 Viipurissa. Kunm: VR4, Vm1. Kers.

PIETARILA Johan Artturi, kansakoulunopettaja, s. 10.5.1907 Paavola, k. 19.5.1970 Jyväskylä. Pso 33 Aili Elisabet Sinivuori, s. 1.11.1907 Tervakoski, k. 27.9.1992 Toivakka. L: Eero Juhani 34, Pekka Artturi 37, Matti Heikki 40, Liisa Maria 46. Ts. 6/JR26. Komppanian päällikkö. Vuoksela, Salmenkaija, Vuosalmi. Js. I/JR32, JvKoulK26, JR200, 15D. Komppanian päällikkö, pataljoonan komentaja, kouluttaja. Vuoninen,

Pistojoeki, Uhtua, Kannas. Haavoittui 23.7.41 Pistojoella. Kunm: VR4, VR4 tl, VR3, Rautar 2. Kapt.

PIETILÄ Aarne Pietari, työmies, s. 17.1.1909 Vihanti, k. 1.7.1987 Paavola. Pso 38 Elisabet Sofia Särkioja, s. 2.9.1882 Lumijoki, k. 13.12.1957 Heinola mlk. Js. 151KevItPtri, 11Kev-

ItJaosto, 96KevItPtri. Kiestinki, Kemi, Matkaselkä, Helsinki, Kotka, Viipuri, Kouvola. Kunm: Vm2, Ts.mm, Js.mm. Korpr.

PIRNES Eino, työnjohtaja, s. 23.7.1909 Vihanti, k. 4.6.1993 Vihanti. Pso 34 Aili Katariina Rantala, s. 5.3.1916 Vihanti, k. 18.7.1991 Vihanti. L: Väinö 34, Eero 36, Aino 37, Mikko 39, Matti 42, Maila 44, Saara 47, Pirjo 49, Markku 51, Eeva Liisa 55. Ts. JR26. Lähetti. Salmenkaija. Haavoittui 26.2.40 Salmenkaidassa. Stm.

PIRNES Toivo, maanviljelijä, s. 17.5.1908 Vihanti, k. 13.6.1951 Vihanti. Pso 33 Martta Kustaava Päätalo, s. 7.3.1912 Paavola, k. 16.2.1986 Vihanti. L: Antero 34, Eila 35, Lauri 38, Leena 40, Anna-Liisa 43, Kaisu 45, Erkki 49, Hannu 50. Ts. 4/KTR9. Puhelinmies. Vilojoki. Js. 8/JR32, SS32, 10/JR25, 8/JR32, SS41, 8/JR32. Komppanian päällikön tslähetti, kkajomies, kivmies. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponselähti, Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara,

Tetrivaara, Uhtua L ja P, Jyväskylä, Kavan-
saari, Karisalmi. Haavoittui 11.1.42.
Kunm: Vm2. Stm.

PIRNESKOSKI Väinö Artturi, s. 20.9.1913 Oulainen. I pso 36 Martta Katariina Korpi, s. 11.1.1911 Vihanti, k. 10.8.1940 Vihanti: L: Eila 38. II pso 44 Eeva Katariina Määttä, s. 2.4.1920 Kuusamo. L: Aila 45, Leila 46, Laila 46, Lea 48, Raija 50, Matti 52, Eeva 54, Martti 60. Ts. JR26. Kkampuja. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi. Js. JR32, JR11, JR14, ErP11. Kkampuja. Uhtua, Kiestinki, Jyväskylä, Röhön suunta, Kenttjokivarsi, Säämäjärvi, Annan tehtaant, Vuonte, Aittojoki, Tolvajärvi. Haavoittui 28.4.42 Jelettijärvellä. Kunm: Vm2. Korpr.

PITKÄKANGAS Arne Henrikki, maatyö-
mies, s. 22.1.1915 Vi-
hanti, k. 15.7.1984 Ra-
he. Pso 52 Airi Siviä
Iivonen, s. 9.11.1929
Uukuniemi. L: Paula 53,
Helena 57. Ts. JR26,
KotihevS3. Kivmies, hevmies. Js. II/JR32,
JärjK2, SS55, SS41, SS55, HTK, I/JR12.
Ajomies, kivmies. Vuokkiniemi, Ponkalah-
ti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetri-
vaara, Uhtua L ja P, Jyväskylä, Kiestinki,
Ahvenlahti, Äänisniemi, Hiisjärvi, Maasel-
kä, Ihantala, Lohijärvi. Pohjois-Suomi.
Sairastui 18.1.42 Jyvälahdessa. Alik.

**POHJOLA Eino Jo-
hannes**, ulosottoapulai-
nen, s. 12.1.1916 Paavo-
la. Pso 57 Laina Annikki
Mäntymaa, s. 9.12.1919
Ylistaro, k. 5.8.1987
Vihanti. L: Olli 60. Ts.
II/31SPolK. Sotapoliisi.
Js. 14SPolK. Sotapoliisi. Sohjana, Kangas-
vaara, Kokkosalmi, Jelettijärvi. Ylik.

**POHJOSENPERÄ
Kauno Johannes**,
maanviljelijä, s. 9.6.
1912 Oulainen, k. 15.10.
1994 Vihanti. Pso 35
Tyyni Maria Havisto, s.
19.5.1910 Vihanti. L:
Helvi 36, Aino 41, Matti
45. Ts. JR26. Ajomies. Vuoksela, Punnus-
joki, Salmenkaita, Vuosalmi. Js. JR32.
Ajomies. Laskujärvi, Tarasjärvi, Kis-kis-
linja, Uhtua, Röhö, Malviainen, Kivenna-
pa, Muolaa, Heinjoki, Noskua, Vuoksi,
Vuosalmi, Ihantala. Tornio. Kunm: Ts.mm,
Js.mm. Korpr.

**POHJOSENPERÄ
Niilo Olavi**, maanviljeli-
jä, s. 19.11.1920 Oulai-
nen, k. 29.9.1994 Vihan-
ti. Pso 45 Hilja Maria
Tolvanen, s. 19.7.1922
Nurmes. L: Eino Olavi
46, Eija Helena 56. Js.
3/10Pr, SS38, SS60, Oulun sotasairaala,
JärjK1, HTK/IIIAK, TäydOs/HTK9,
JvKoulK25, JvKoulK1. Joukkueen vara-
johtaja, ryhmänjohtaja. Tuulivaara, Ruka-
järvi, Ontrosenvaara. Haavoittui 4.7.41
Tuulivaarassa ja 7.9.41 Rukajärvellä.
Kunm: Vm1, Vm2, Js.mm. Kers.

POLUS Erkki, maanvil-
jelijä, s. 31.12.1909 Py-
häjoki, k. 5.9.1978 Vi-
hanti. Pso 34 Milja Olga
Esteri Haapakangas, s.
17.4.1908 Vihanti, k.
20.11.1993 Vihanti. L:
Irma 35, Antti 35 (k.
71), Niilo 44. Js. JR32, EsikK/3Div. Var-
tioryhmän johtaja. Vasouma, Uhtua, Kuu-
terselkä, Kyyrölä, Heinjoki. Haavoittui
26.6.44 Heinjoella. Kers.

**POUTIAINEN Väinö
Johannes**, talonmies,
kaivoshuoltomies, s. 16.
11.1918 Oulainen. Pso
45 Kerttu Aliina Koski-
talo, s. 21.2.1926 Vihan-
ti. L: Osmo 47, Ilkka 48,
Timo 52, Kirsti 58 (k.
83). Ts. JR25. Nurmes. Js. 3KkK/JR32,
11Pr, 5026, JR11. Kkampuja, kkampujan
apumies, asesepä. Vuoninen, Pistojoiki,
Korpivaara, Uhtua L ja P, Karjalan kannas.
Tornio. Haavoittui 4.10.44 Tornio Rau-
monkylä. Kunm: Js.mm, Ls.mm. Kers.

PUDAS Pentti, s. 20.4.
1924 Vihanti, k. 7.7.
1987 Kajaani. Pso 46
Eine Kyllikki Vuotto, s.
4.11.1926 Kajaani. L:
Aila 47, Eero 53. Js.
1/JvKoulK15, 2/Täyd-
P13, 3Div, E/JR53,
VP31, JR1. Kpmies, radisti. Uhtua L, Kar-
jalan kannas, VT-linja, Länsi-Kannas, Ki-
vennapa, Muolaa, Heinjoki, Noskua, Vuok-
sen lohko. Tornio, Rovaniemi, Kittilä.

PUSA Sulo, maanviljeli-
jä, s. 18.8.1911 Rautu,
k. 6.4.1994 Vihanti. Pso
51 Tyyne Nykänen, s.
9.4.1920 Haukivuori, k.
26.7.1988 Vihanti. L:
Helvi 52. Ts. 7RajaK.
Kivmies, pstmies. Rautu,
Kiviniemi. Js. Raut.VK1. Kirkasjohtomies.
Karjalan kannas. Korpr.

PYHÄLUOTO Viljam,
pienviljelijä, s. 26.2.
1911 Vihanti, k. 28.5.
1986 Vihanti. Pso 42
Aini Mirjam Vähäsalo,
s. 24.11.1919 Vihanti, k.
30.7.1987 Vihanti. L:
Kauno Matias 46, Jouni
Kalervo 49, Heikki Viljo 51, Reino Antero
54, Väinö Viljami 54. Ts. JR26, Kyyrölä,
Muolaa, Vuoksela. Js. JR32, ErP13. Vaso-
vaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalah-
ti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara,
Tetrivaara, Uhtua Kivennapa, Suulajärvi,
Heinjoki, Noskua, Vuoksi. Tornio, Ro-
vaniemi, Kittilä. Sotavankina Venäjällä
noin 2 kk. Kunm: Vm2, Ts.mm, Js.mm.
Stm.

**PYNNÖNEN Kaarlo
Johannes**, seppä, maan-
viljelijä, s. 19.8.1915 Vi-
hanti, k. 31.8.1982 Vi-
hanti. Pso 41 Hilja Siviä
Kokko, s. 7.3.1921 Uu-
kuniemi. L: Rauha
Kaarina 42, Eino Johan-
nes 45 (k. 45), Aino Sofia 48, Inkeri Marja
Leena 55, Väinö Mikael 56. Ts.
EsikK/II/JR26. Asesepäaliupseeri. Vuok-
sela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi.
Js. EsikK/II/JR32, Ryhmä F, AseVarK,
12AseenkorjK/3D. Asesepäaliupseeri,

hitsaaja. Uhtua P, Vuosalmi, Taipale.
Kunm: Vm2, Js.mm. Väap.

PYÖRIÄSAARI Yrjö Alpo, maanviljelijä, s. 2.3.1925 Vihanti, k. 6.12.1954 Vihanti. **Js.** Jv-KoulK25, 5393, 5/3Pr, JR1. Kivmies. Kanneljärvi, Peippola, Summa, Tammisuo, Ventali.

Haavoittui 21.6.44 Kannaksella. Kunm. Vm2. Stm.

PYÖRÄLÄ Elo Jaakko Albert, kelloseppä, s. 30.4.1924 Vihanti. Pso 58 Laina Margareeta Näpänkangas, s. 20.7.1924 Kestilä. L: Tarja 59, Sirpa 62, Pirkko 66. **Js.** KkK/TäydP13,

SS41, 14/3Pr, 11/JR1. Ryhmänjohtaja. Inkilä, Römpötti, Rokkala, Tammisuo, Tienhaara. Haavoittui 21.6.44 Tammisuolla. Kunm: Vm2. Kers.

PYÖRÄLÄ Martti Juhani, maanviljelijä, s. 16.6.1912 Vihanti, k. 1.3.1985 Vihanti. Pso 43 Saara Nissinen, s. 28.12.1910 Kiuruvesi. L: Antti Juhani 44, Pauli 46, Aira 50. **Ts.** 10Tien-

korjK. Tienkorj pion. Ägläjärvi, Tolvajärvi. **Js.** JR32, 8TienhK. Keittiömies. Latvajärvi, Vasovaara, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P. Korpr.

PYÖRÄLÄ Matias Kalevi, koncenhoitaja, s. 19.2.1923 Vihanti, k. 1.1.1994 Vihanti. Pso 48 Viivi Kaarina Törmäkangas, s. 25.6.1922 Vihanti, k. 24.12.1989 Vihanti. **Js.** 4/JR53.

Kkampuja. Uhtua L, Karjalan kannas, Sahakylä, Kivennapa, Muolaa, Heinjoki, Noskua, Vuoksen lohko, Vuosalmi. Haavoittui 44 Noskualla. Kunm: Vm2. Alik.

PYÖRÄLÄ Onni Benjamin, urakoitsija, s. 28.10.1910 Vihanti, k. 20.2.1977 Vihanti. Pso 36 Jenni Esteri Kotila, s. 31.3.1916 Vihanti. L: Kalevi 37, Valma 39, Leena 44, Anja 45, Antti

47. **Js.** 25TykkiK/JR32. Tykinjohtaja, talousaliupseeri. Porajärvi, Jyvälahti, Uhtua P, Onkamajärvi, Kuuterselkä, Muolaanjärvi, Heinjoki, Kuparsaari. Tornio. Haavoittui 13.9.41 Nurmosjärvellä. Kunm: Vm1, Vm2, Kers.

PYÖRÄLÄ Veikko Johannes, maanviljelijä, s. 13.3.1919 Vihanti. Pso 46 Alma Kaurala, s. 23.7.1925 Vihanti. L: Seija 54 (k. 77), Kauko 60. **Ts.** TiedOs1. Partiomies. Suomusalmi,

Raate. **Js.** E1/JR53. Aseseppäaliupseeri, kpmies. Kiestinki, Louhensuunta, Lohivaara, Uhtua L, Vuosalmi, Ihantala. Tornio, Sinetänsalmi. Kunm: Vm2, Js.mm. Alik.

PÖLLÄNEN Eino Ilmari, maanviljelijä, s. 16.1.1908 Uukuniemi, k. 8.2.1988 Tuusula. Pso 41 Aili Elisabet Jaakola, s. 10.10.1905 Vihanti, k. 24.6.1994 Ylivieska. L: Hilikka 41, Vesa 43,

Pentti 44, Arto 46, Seppo 48, Kalevi 49. **Ts.** 5/JR34/12D/IVAK. Kivmies, ammusmies. Artahuhta, Kollaa, Ulismainen, Korpijärvi. **Js.** KrhK/III/JR32. Ammusmies. Juntusranta, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua, Noskua, Vuoksi. Tornio, Rovaniemi, Kittilä. Kunm: Kollaan r, Laatokan Karjalan mm. Pohjoisvianan r, Vm2, Lapin r. Stm.

RAETSAARI Pentti Jaakko, maanviljelijä, s. 9.12.1914 Vihanti, k. 2.5.1990 Vihanti. pso 39 Helvi Annikki Leinonen, s. 31.10.1919 Vihanti. L: Marjatta 39, Kyllikki 42, Kerttu 47, Matti 49,

Heikki 50. **Ts.** KrhK/JR26. Korkeussuuntaaja. Vuoksela. **Js.** JR32, JvKoulK19, AV5, HHT8, 21Pr. Suuntaaja, ajomies. Kursmajoki, Vuoninen, Kis-kislinja, Röhön tienhaara, Lutikkavaara. Haavoittui 19.8.41 Uhtualla. Kunm: Js.mm, Vm2. Alik.

RAETSAARI Tauno Asser, maanviljelijä, s. 11.8.1924 Vihanti. Pso 46 Laura Vilma Leinonen, s. 5.11.1928 Vihanti. L: Erkki 46, Elvi 47, Martti 53, Seija 60, Päivi 61. **Js.** JvKoulK15,

5393, 5000, 9873. Kkmies, patruunankantaja. Uhtua, Suomussalmi. Pohjois-Suomi.

Stm.

RAETSAARI Veikko Johannes, maanviljelijä, s. 2.2.1909 Vihanti, k. 3.12.1957 Vihanti. I pso 39 Aili Kyllikki Häivälä, s. 29.10.1920 Vihanti. L: Kalevi 40 (k. 84). II pso 52 Tyyne Maria

Alatalo, s. 11.4.1908 Vihanti, k. 18.11.1973 Vihanti. **Js.** Kivmies. Uhtua, Kivennapa. Stm.

RAIPOAHO (Sakko) Toivo Johannes, autonkuljettaja, s. 2.9.1921 Vihanti. Pso 49 Valma Amanda Hintikka, s. 9.8.1929 Vihanti. L: Erkki 50, Eino 52, Esko 53, Esa 55, Raimo 58,

Raili 60, Airi 62, Rauni 65. **Js.** HTK/JR53. Autokorjaaja. Sohjana, Kiestinki, Kangasvaara, Korpilohko, Jelettijärvi, Uhtua L, VT-linja, Kuuterselkä. Kunm: Vm2. Stm.

RAIPOLA Osmo Vihtori, s. 11.10.1910 Ruokolampi, k. 10.10.1964 Vihanti. Pso 35 Hilikka Marjatta Viitanen, s. 22.4.1916 Pihtipudas. L: Jouni 36, Seija 37, Pirkko 39, Leila 39, Helena

42, Pekka 45, Matti 46, Oili 49, Lea 49, Tapani 52, Juhani 56. **Ts.** 5/TäydP/H 1 LA, Toim/9EsikK, 5/TäydP, Panssarilaiva Ilmarinen. Ylimatruusi, koulutusaliupseeri, varaväpeli, kkpuolijoukkueen johtaja. Kiuskari, Virolahti. **Js.** 6/II/JR32, 7/JR32, SS8. Komppanian väpeli. Vasovaara, Latvajärvi, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P. Kunm: Vm1,

Ts.mm, Js.mm. Väap.

RAIVIO Erkki Oiva, koneurakoitsija, s. 17.4.1923 Vihanti. Pso 46 Anja Hellevi Pitkänen, s. 5.1.1918 Raahe. L: Sep-po Ilmari 47, Veijo Olavi 49, Pirjo Marketta 50, Kirsti Ilona 52, Mirja Annikki 53, Ulla Sinikka 55. Js. II/JR12. Tstlähetti. Maaselkä, Ihantala. Pohjois-Suomi. Kunm: Vm2. Stm.

RAIVIO Martti Ilmari, maanviljelijä, s. 30.12.1925 Vihanti, k. 22.2.1993 Suonenjoki. Pso 55 Helmi Tellervo Pulliainen, s. 12.4.1921 Suonenjoki. L: Heikki Ilmari 56, Veikko Kalevi 59. Js. JvKoulK15. Kkampuja. Viipurin lahti. Stm.

RAIVIO Pauli Veikko, yrittäjä, s. 10.3.1920 Vihanti. Pso 57 Elma Elisi Vitikka, s Kovalainen, s. 1.7.1922 Ylitorio. L: Jaakko 58, Kaisa 59, Mikko 63, Paula 67. Ts. Vihannin Sk. Vartiotehtävät. Js. 3/I/JR10/14Div. Kpampuja, partiomies, sairaankantaja. Tuulivaara, Repola, Omelia, Ontrosenvaara, Rukajärvi, Muurmannin rata. Kunm: Vm2. Stm.

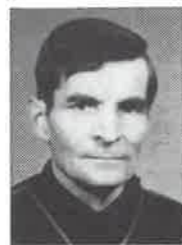

RAJALUOMA Johannes, autoilija, s. 20.5.1922 Suojärvi. Pso 44 Juulia Tammivuori, s. 14.2.1921 Suojärvi. Ts. PionP4. Lähetti. Sysky-

järvi, Ruhtinaanmäki, Pieni- ja Iso-Klemetti. Js. JR8. Kivmies, lähetti. Soanlahti, Suistamo, Pitkäranta, Käsnäselkä, Äänislinna, Kuuttilahti, Kutismajoki, Prääsä, Suojärvi. Kunm: Vm2, Ts.mm, Js.mm. Stm.

RANKINEN Aate, maanviljelijä, s. 30.9.1908 Vihanti, k. 24.1.1986 Vihanti. Pso 39 Hilma Esteri Kuusirati, s. 13.7.1918 Paavola. L: Eila 41, Vesa 43, Annikki 44, Kauko 46, Aino 48, Pirkko 49, Timo 51, Raimo 54, Heikki 55, Kari 57, Aku 65. Ts. JR26. Viestimies. Vuoksela, Vuosalmi. Js. JR25, JR32. Kivmies. Karisalmi, Vuoninen, Pistojoki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P. Haavoitui Vuokselassa ja 26.6.44 Karisalmella. Kunm: Vm2. Alik.

RANKINEN Jaakko Ilmari, autoilija, s. 18.12.1915 Vihanti. Pso 48 Elvi Katariina Verkasalo, s. 22.5.1924 Vihanti. L: Raili Elina 49, Eero Ilmari 51, Sirkka Anneli 57, Juho Jaakko Yrjö 61. Ts. 11LiikK. Autonkuljettaja. Js. 64AutoK, 17AutoK. Autonkuljettaja, ryhmänjohtaja. Kiestinki, Uhtua, Säkkijärvi. Kunm: Vm2, Ts.mm, Js.mm. Kers.

RANKINEN Mauri Johannes, s. 26.9.1920 Vihanti, k. 20.10.1967 Oulu. Pso 45 Alma Törmikoski, s. 4.5.1919 Vihanti. L: Jukka Antero 47, Jyrki Tapani 50.

RANKINEN Urho Sakari, s. 17.3.1907 Vihanti, k. 20.2.1969 Vihanti. Pso 34 Irja Suoma Häkkinä, s. 4.10.1910 Vihanti, k. 15.3.1992 Vihanti. L: Maila 35, Anja 37, Eeva 39, Aila 42, Silja 44, Paavo 46, Raija 50, Hilikka 52. Ts. JR26. Joukkueen varajohtaja. Vuoksela, Salmenkaita. Js. 8/JR32, JvKoulK20. Joukkueen varajohtaja, kivaliupseeri. Laskujärvi, Torajärvi, Kis-kislinja. Haavoitui 26.7.41. Kunm: Vm1. Kers.

RANTA-ESKOLA Reino Matti, kirvesmies, s. 16.7.1924 Oulainen. Pso 47 Vappu Maria Jussinniemi, s. 3.4.1927 Vihanti. L: Markku Tapio 47, Matti Juhani 49, Hannu Edvart 53 (k. 68), Marja-Kaisa 59. Js. RajaP8. Tstlähetti, kkryhmänjohtaja. Vuokkiniemen erämaalohko, Tolvajärvi. Haavoitui 17.7.44 Tolvajärvellä. SVR R2. Alik.

RANTALA Matti, kirvesmies, s. 28.1.1905 Vihanti, k. 2.11.1955 Vihanti. Pso 28 Selmi Kustaava Mustakangas, s. 8.1.1909 Vihanti, k. 19.12.1993 Vihanti. L: Kalevi 29, Eila 31, Pauli 34, Eeva 40, Elli 42, Marja Liisa 46, Reijo 48, Maire 50. Stm.

RANTALA Pentti Viljami, maanviljelijä, s. 24.4.1925 Vihanti. Pso 46 Sylvi Maria Rajalampi, s. 20.4.1921 Alavus. L: Anja Tuulikki 47, Niilo Juhani 49, Irma Annikki 52, Sirkka Anneli 55, Kosti Viljami 61. Js. 7/JR9. Pkmies. Viipurin kivisilta, Viipurin lahti. Kunm: Js.mm, Sotavet.I. kult.am. Stm.

RANTALA Svante Johannes, maanviljelijä, s. 20.10.1916 Ruovesi, k. 26.3.1992 Kiuruvesi. Pso 44 Eila Annikki Helimäki, s. 11.11.1916 Parkano, k. 9.5.1985 Vihanti. L: Raija 46, Markku 48, Liisa 49, Helmi 50, Juhani 54, Matti 58 (k. 83). Ts. 8/JR21. Ajomies. Kiviniemi, Taipale. Js. 4/JR57, 12/JR15. Kkmies. Simpele, Kurkijoki, Kilpola, Lempaala, Sirkiänsaari, Sakkola, Vuosalmi. Kunm: Vm2, Vm1, Js.mm. Alik.

RAUDASOJA Martti Olavi, kaivosmies, s. 30.8.1922 Ylivieska, k. 2.11.1968 Vihanti. Pso 46 Aura Aino Elliina Kaarto, s. 10.3.1920 Vihanti. L: Raili 47, Mauri 49, Ritva 53, Raija 54, Riitta 55, Matti 62. Js. 1/JR11/3Div, 2/I/JR11, KrhJ/RaJaP8. Puhmies, viestimies, krhsuuntaaja. Uhtua L, Kiestinki, Ahvenlahti, Vuokkiniemen erämaalohko, Tolvajärvi E. Kunm: Vm2. Stm.

RAUMA Väinö Heikki, maanviljelijä, s. 17.5. 1909 Haapavesi, k. 20. 1.1973 Vihanti. Pso 39 Tiina Sofia Yypänaho, s. 17.7.1913 Vihanti, k. 2.12.1983 Vihanti. L: Pekka 40 (k. 87), Silmu 45, Jukka 48, Tuulikki 50, Eero 52, Jaakko 54 (k. 76), Kalevi 56. Ts. JR26. Ajomies. Vuoksela, Salmenkaita, Vuosalmi. Js. JR32. Kivmies. Jyvälahti, Uhtua P. Korpr.

RAUTIAINEN Antti, vaatturi, s. 30.11.1900 Liperi, k. 17.6.1961 Vihanti. Pso 25 Martta Toivanen, s. 23.10.1904 Liperi, k. 6.10.1986 Helsinki. L: Sirkka 26. Ts. Panssarijuna 1, Kannaksen ompelimo. Räätilimestari. Korpr.

REPO Vasili, maanviljelijä, s. 30.7.1902 Salmi, k. 2.3.1988 Vihanti. Pso 25 Anna, s. 1904 Joenkylä, k. 18.4.1940 sotavankeudessa. L: Veera 29, Kristiina 31, Aino 34 (k. 54), Toivo 36, Pirkko 38. Ts. KkK83. Tolvajärvi, Ägläjärvi, Aittojoki, Kivijärvi. Js. Tykkimies, ajomies, ilmansuojelumies. Stm.

RISTOLA Esko Ilmari, maanviljelijä, s. 13. 8.1923 Vihanti. Js. ErP7. Komppanian päällikön lähetti. Lietmavaara, Vansjärvi, Klyyssivaara. Kunm: Js.mm, SVR 1kr. Korpr.

RISTOLA Jaakko Eemeli, maanviljelijä, s. 14.9.1913 Vihanti, k. 24.2.1992 Vihanti. Pso 46 Anna Sofia Lehtikangas, s. 23.8.1917 Vihanti. L: Martti Olavi 47, Jussi Eemeli 48, Maija Heleena 51, Jaakko 53 (k. 53), Pentti Jaakko 55, Paavo Kalevi 57, Liisa Marjatta 62. Ts. 9.SPolK, 1.SPolK. Liikkuva sotapoliisi. Js. 8/JR32, 4/JR11. Kkampuja. Kiestinki, Ahvenlahti, Länsi-Kannas, Ihantala. Tornio. Kunm: Vm2. Alik.

RONKAINEN Toivo Johannes, työnjohtaja, s. 9.10.1910 Impilahti, k. 19.8.1974 Vihanti. Pso 34 Hilikka Eliina Jääskeläinen, s. 10.12. 1913 Impilahti. L: Anja 34, Rauni 36, Timo 44, Seppo 47. Ts. Osallistunut. Js. Rukajärvi. Kunm: Ts.mm, Js.mm, SVR R1 kr. Kers.

RUHA Aaro Aapeli, lämmittäjä, s. 15.10. 1925 Vihanti, k. 15.8. 1992 Raahe. Pso 48 Mirja Inkeri Vähäkangas, s. 24.5.1925 Paavola. L: Aaro Johannes 48, Hilikka Tuulikki 50. Js. JvKoulK15, 8/TäydP13, 4/TäydP1, Os 6100, EsikP/YE. Kivmies. Inon - Humaljoen väli. Stm.

RUHA Tapani Anselmi, maanviljelijä, s. 26. 2.1922 Haapavesi. Pso 45 Aino Maria Häkkinen, s. 21.10.1920 Vihanti. L: Marja Liisa 47, Eliina

Selma 49, Sisko Anneli 50, Hilikka Hannele 53, Kosti Tapani 54. Js. 12/JvKoulK15, 3Div, 13/JR11. Krmies. Uhtua L ja P, Kivennapa, Länsi-Kannas, Muolaa, Heinjoki, Noskua, Vuoksen lohko, Vuosalmi. Haavoittui 19.2.42 Kis-kisjärvellä. Kunm: Vm2, Js.mm. Korpr.

RUOKOKOSKI Leevi Holger, laturi, s. 24.3. 1922 Oulainen, k. 21.1.- 1983 Oulu. Pso 47 Martta Kustaava Jaakola, s. 4.6.1919 Vihanti, k. 25.6.1995 Vihanti. L: Risto 48, Antti 49. Js. 13/JvKoulK15, KrhJ/II/JR11, JärjK1, SS25, SS60. Krmies. Uhtua L, Kiestinki, Ahvenlahti, Jyvälahti, Hiirelä, Karvala, Ronunkylä, Metsäkylä, Kivennapa, Muolaa, Heinjoki, Noskua, Vuoksi, Vuosalmi. Haavoittui 4.10.44. Kunm: Vm2, Js.mm. Korpr.

RÄSÄNEN Janne, maanviljelijä, s. 9.5. 1905 Lapinlahti, k. 9.11.1962 Vihanti. Pso 27 Aili Paldanius, s. 15.9.1904 Lapinlahti, k. 27.7.1975 Vihanti. L: Liisa 28, Veli 31, Onni 33, Kaisu 36, Matti 38, Tauno 41, Elli 41, Leena 43, Eino 46, Ellen 46, Pekka 49. Ts. Armeijan suksitehdas, Lapinlahti. Js. JvKoulK31, 2/7839, ErLinJ. Michikkälä. Kunm: Js.mm. Stm.

SAANIO Yrjö Jaakko, s. 19.3.1901 Haukipudas, k. 17.4.1975 Vihanti. Pso 31 Seidi Gunilla Knuutila, s. 8.8.1909 Teuva, k. 14.6.1993 Vi-

hanti. L: Erkki Ilmari 44, Martti Heikki 48 (k. 74), Pirkko Marja Birgitta 50. Js. II/JR32, HevV5. Kivmies, hevosenhoitaja. Kunm: Js.mm. Korpr.

SAARI Lauri Oskari, maanviljelijä, s. 31.7. 1908 Alavieska, k. 20.8. 1967 Oulu. Pso 36 Liisa Stiina Kilpua, s. 6.4.1908 Vihanti, k. 31.3.1979 Oulu. L: Sirkka Annikki 45. Ts. 3/PPP7. Lääkkorpraali. Raatteen suunta. Js. Os.Roine, 24LK, TykOs/III/AKE, 22/SvK, Svlleiri 32. Lääkaliupseeri. Raate, Vuoninen, Pistojoensuu, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L, Latvajärvi, Vuokkiniemi. Kunm: Vm2. Alik.

SAARIAHO Lauri Johannes, autoilija, s. 8.1.1922 Vihanti, k. 30.11.1982 Raahe. Pso 43 Tyne Sofia Harju, s. 26.4.1919 Salonen. L: Eero Johannes 45, Matti Kalervo 53. Js. JvKoulK15, 3KkK/JR25, 24LK. Kuutamolahti, Nurmasjärvi, Porajärvi, Liusvaara, Luutajärvi, Syvälahti, Kenttijärvi. Loukkaantui 3.8.44. Korpr.

SAKKO Eino Armas, autonkuljettaja, s. 24. 11.1922 Vihanti, k. 17. 4.1965 Vihanti. Pso 47 Kerttu Ilona Jokimäki, s. 26.10.1926 Vihanti. L: Martti 47, Seija 51, Mauri 62. Js. 12/JvKoulK15, HuoltoKoulK, 41AutoK/HuoltoKoulK, 44AutoK, E/KevPsto-11. Pstjäkäri, autonkuljettaja. Poventsa,

Hiisjärvi, Vansjoki, Karhumäki, Juustjärvi, Sensvaara, Vuhtajärvi, Onkamus, Varpakylä, Vuontele, Aittojoki, Ägläjärvi, Tolvajärvi. Kunm: Js.mm. Stm.

SAKKO Johannes, s. 31.7.1918 Vihanti. Pso 45 Irene Tuulikki Junnila, s. 15.1.1925 Vihanti, k. 13.10.1983 Vihanti. L: Leena 46, Paavo 48. Ts. I/JR11. Kivmies. Sallan lohko. Js. JR11.

Kivmies. Uhtua, Pistojoiki, Pisto-oja. Haavoittui 25.7.41 Pisto-øjalla. Kunm: Vm2. Korpr.

SAKKO Pentti Johannes, pienviljelijä, s. 25.8.1919 Vihanti, k. 14.12.1967 Vihanti. Pso 44 Aune Aliina Taskila, s. 7.6.1919 Vihanti. L: Juhani 45, Heikki 48, Anneli 51, Hannu 53,

Jouko 57. Js. KkK/JP4, Os.Laagus. Pstmies, kivmies. Jokkari, Vilokki, Uuksjärvi, Koirinoja, Salmi, Kaukojärvi, Tuulos, Aunus, Syväri, Äänislinna, Karhumäki, Lumpus, Voljärvi, Pajarinnmäki, Syväri, Kivennapa, Kuuterselkä, Aittojärvi, Saukojärvi. Pohjois-Suomi. Kunm: Vm1. Stm.

SAKKO Veikko Jaakoppi s. 3.7.1906 Vihanti, k. 30.5.1977 Raahel. I pso 29 Saimi Johanna Jussila, s. 19.4.1907 Vihanti, k. 16.3.1933 Vihanti. L: Aino Lyyli Marjatta 30. II pso

39 Selma Kustaava Suonvieri, s. 28.12.1911 Ylivieska, k. 28.2.1952 Vihanti. L: Matti Johannes 43, Maija Elisabet 46,

Martta Orvokki 52. III pso 54 Fanni Maria Kauppila, s. 11.2.1912 Saloinen, k. 16.10.1985 Raahel. Ts. JR40. Salla. Js. JR32. Kivmies. Uhtua L. Kunm: Vm2, Ts.mm. Stm.

SAKKO Vilho Alpertti, maanviljelijä, s. 24.5.1911 Vihanti. Pso 32 Olga Aina Junttila, s. 13.4.1912 Vihanti. L: Leo Vilhelm Valdemar 33, Heli Vieno Annikki 34, Raili Elli Tuulikki

37, Teuvo Olavi Johannes 39, Ilkka Antero 46. Ts. 2/PPP7. Pkampuja, pkryhmänjohtaja, ascaliupseeri. Aittojoki, Tolvajärvi, Vieksinki, Kuukkausjoki, Ristisalmi, Lavastkangas. Js. 8/JR32, P.Pohj.SI, 0433/9, JärjK1, 13/21Pr. Kkpuolijoukkueen johtaja, komppanian vääpeli, järj.partition johtaja. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P. Ylik.

SALIN Veikko Johannes, maanviljelijä, s. 4.8.1913 Paavola, k. 12.11.1974 Vihanti. Pso 37 Tyyne Elisabet Hirsikorpi, s. 18.1.1920 Vihanti. L: Eliisa 38, Elsa 39, Seppo 41, Matti 47. Ts.

6/JR26. Ryhmänjohtaja. Vuoksela, Punusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi. Js. 8/JR32. Ryhmänjohtaja. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Jyväskylä, Karjalan kannas. Kunm: Vm2, Ts.mm, Js.mm. Kers.

SALMELA Heikki Verner, maanviljelijä, s. 11.5.1914 Haapavesi. Pso 41 Martta Johanna Haapamaa s Törmi, s. 21.7.1901 Vihanti, k. 30.4.1979 Vihanti. L: Erkki 42, Esko 44. Ts.

JR. Kivmies. Mannerheim-linja, Karjalan kannas, Vuoksi, Äyräpää. Js. JR32. Kivmies. Vuokkiniemi, Ponkalahti. Haavoittui 41. Kunm: Vm2, Vm1, Sotainv.vl.suuri am. Korpr.

SALMELA Jaakko Henrik Heino, s. 21.8.1904 Vihanti, k. 23.12.1954 Vihanti. Pso 35 Hanna Savikangas, s. 9.12.1900 Pyhäjoki, k. 26.4.1981 Vihanti. L: Vappu 37. Ts. PJP, 5/-

II/JR40. Kivmies. Pelkosenniemi, Savukoski, Joutsijärvi, Märkäjärvi, Vilajoki. Js. 6/II/JR32, 7/II/JR32. Kivmies. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P. Stm.

SALMELA Kaarlo Jalmari, maanviljelijä, s. 2.1.1917 Vihanti. Pso 43 Venny Linnea Koirikivi, s. 24.5.1914 Haapavesi, k. 26.7.1993 Oulainen. L: Matti Antero 45 (k. 67), Anni Kaarina 47. Aino Maria 49, Esko Juhani 51.

Js. JvKoulK33, Os4633. Sairastui 44. Stm.

SALMELA Otto Johan, sorvaaja, s. 29.7.1912 Vihanti, k. 5.6.1977 Jyväskylä. Pso 43 Enni Haakana, s. 18.1.1915 Jääski, k. 18.5.1972 Jyväskylä. L: Pekka Johannes 44. Ts.

3/JR26. Postinkantaja. Kyyrölä, Oinola, Muolaa, Vuoksela. Js. 1/SissiP3, SS32. Kivmies. Uhtua, Kiestinki. Loukkaantui 24.8.41 Kiestingissä. Kunm: Js.mm. Stm.

SALMI Jorma Julius, palkkatoimiston esimies, s. 7.11.1912 Tampere, k. 13.8.1977 Vihanti. Pso 37 Beerit Irene Kiviniemi, s. 17.12.1914 Turku, k. 19.6.1981 Vihanti. L: Jarmo Juhani

37, Pekka Juhani 44, Leena Kristiina 47, Ilkka Olavi 49. Js. E/VP35, III/KTR14, TykKoulK3, TykKoulK5, KevPsto19, Tyktsto/19PrE. Viestiupseeri. Polkuvaara, Makiakuunvaara, Alakurtti, Voittojoki, Keski-Vilmajoki, Ala-Vilmajoki, Vansjärvi, Taipale, Suvanto. Kunm: VR4. Majuri.

SALO Antti, maanviljelijä, s. 6.5.1925 Vihanti. Pso 57 Maija Liisa Päällysaho, s. 21.9.1930 Lappajärvi. L: Kari Harri Antero 58, Hannu Veli Hemming 59, Teuvo Markku Juhani 61, Satu

Sisko Sinikka 66. Js. JvKoulK25, HTK11, 3/TäydP13, 3/JP2. Kivryhmänjohtaja. Nalimikko, Ylämaa, Laanila. Kaunispaä, Vuotso. Kunm: Vm2, Js.mm. Alik.

SALO Heikki, maanviljelijä, s. 8.4.1923 Vihanti, k. 9.10.1971 Vihanti. Pso 48 Elli Pirnes, s. 28.10.1910 Vihanti. **Js.** JR12. Äänisniemi, Vie-
nan kanava, Hiisjärvi. Kunm: Js.mm. Korpr.

SALO Jaakko, jyrssiäporari, s. 29.5.1919 Vihanti. I pso 45 Lempi Maria Viinikangas, s. 23.4.1920 Vihanti, k. 4.8.1947 Vihanti. II pso 52 Alma Loviisa Pennanen, s. 23.6.1918 Nivala.

L: Maili Mirjam 53, Hillevi Linnea 57. III pso 65 Helvi Anna-Liisa Saaristo s Stenberg, s. 20.4.1923 Lohja. L: Maili Mirjam 53. **Js.** I/KTR19. Miettälä, Hiitola, Vuokselä, Kivennapa, Joutselkä, Mainila, Uusi-Alakylä, Aleksandrovka, Valkeasaari, Rajajoki, Lempaala, Tali, Ihantala, Noskua. Tykkimies.

SALO Johannes, pienviljelijä, s. 28.4.1914 Vihanti, k. 24.7.1993 Oulu. Pso 40 Hilda Elviira Hannula, s. 6.6.1914 Alavieska. L: Lea 41, Siiri 42, Eila 44, Mauri 45, Armi 47, Rei-

jo 49, Raimo 49, Kyösti 54. **Ts.** 6/JR26. Pkryhmänjohtaja. Vuoksenniska, Punnusjoki, Salmenkaita. **Js.** 8/JR32. Pstkivjohtaja. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P. Haavoittui 27.2.40 ja 15.12.42. Kers.

SALO Pauli Olavi, betonimies, s. 16.12.1924 Vihanti, k. 21.9.1994 Vihanti. Pso 52 Eila Mirjami Asunmaa, s. 28.8.1933 Merijärvi. L: Liisa 53, Aila 58, Eija 61, Seppo 64. **Js.** 3/JR-

53. Kivmies. Karjalan kannas, Uhtua. Tornio, Rovaniemi. Haavoittui 14.6.44 Saha-
kylässä. Stm.

SALO Taneli, maanviljelijä, s. 14.9.1917 Vihanti, k. 30.8.1993 Vihanti. Pso 42 Paula Leskinen, s. 7.7.1920 Impilahti. L: Taisto Jalmaria 42, Terttu Tuulikki 45, Ville Iisakki 49, Pauli

Kalevi 51. **Ts.** JR26. Kpmies. Punnusjoki, Salmenkaita, Vuoksela, Vuosalmi. **Js.** 6/JR32, JvKoulK20, 2/JRP8388. Kpmies. Uhtua. Haavoittui 14.7.41 Kiuttijärvellä. Kunm: Js.mm. Alik.

SALO Toivo Ensio, rautatieläinen, s. 25.9.1921 Vihanti. Pso 54 Vieno Sofia Kontiokangas, s. 14.9.1932 Oulainen. L: Antti 55, Kauko 57, Hannu 59, Pentti 63. **Js.** JR33. Kkampuja.

Hiisjärvi, Poventsa. Puolanka, Ranua, Rovaniemi, Sodankylä. Haavoittui 5.11.43 Hiisjärvellä ja 27.7.44 Polvijärvellä. Kunm: Vm1, Vm2. Stm.

SALO Vilho Antti Johannes, s. 30.4.1925, Vihanti. Pso 50 Esteri Oma Terhikki Rintala, s. 6.4.1929 Haapavesi. L: Kari 57, Leena 59, Vesa 63. **Js.** ViestiP/JR53. Uhtua, Heinjoki, Ihantala.

Pohjois-Suomi. Stm.

SANDVIK Vilho Salomoni, maanviljelijä, ag-
rologi, s. 10.5.1921 Nivala. Pso 50 Sirkka Marjatta Uusitalo, s. 24.9.1921 Turku. L: Vesa Mikael 52, Lea Marjatta 54, Veli Pekka 61. **Js.**

14/JR35/1Div. Psttykkimies. Malu, Stalinin kanava, Suurilahti, Ihantala. SL ar. Korpr.

SAURIALA John Arvid, kauppias, s. 20.11.1925 Pulkkila. Pso 50 Rauni Meri Kyllikki Vil-

musenaho, s. 19.1.1929 Paavola. L: Juha 51, Pirjo 52, Sirkka-Liisa 54, Raija 59, Leena 63, Petri 69. **Ts.** Spoika. Vihanti. **Js.** JvKoulK15, PattN, JR5, KSS2. Lähetti. Kunm: Js.mm. Korpr.

SAVOLA Uno Aukusti, puuseppä, s. 7.1.1920 Reisjärvi, k. 16.9.1981 Vihanti. Pso 47 Helka Marjatta Kotilainen, s. 20.12.1923 Uusikirkko. L: Marja 49, Pekka 50, Jukka 53,

Matti 56, Pirkko 59, Raija 62. **Ts.** 13-SpolK. Sotapoliisi, kivmies. Kuhmo. **Js.**

JR29, JR33. Ilomäki, Heinsuo, Värtsilä, Luja, Yläjoki, Satjaus, Säämäjärvi, Kiipuro, Uhtua L. Kunm: Vm2. Korpr.

SIEPPALA Heino Henrik, raudoittaja, s. 21.4.1926 Oulainen, k. 13.8.1989 Vihanti. Pso 46 Toini Ilta Ikkala, s. 22.12.1922 Vihanti. L: Marja-Liisa Kyllikki 47, Anna-Leena Tuulikki 50,

Eeva Kaarina Aulikki 53, Tarja Sisko Annikki 63. **Js.** ItYks. Helsinki. Stm.

SIILI Matti, vaatturi, s. 22.10.1908 Sortavala msk, k. 15.3.1979 Vihanti. Pso 35 Aino Eeva Harttunen, s. 6.6.1914 Sortavala msk. L: Anja 36, Esko 40, Leena 42, Arja 50, Annikki 52. **Js.**

24ELK, 23TykK. Vaatturi. Vasovaara, Uhtua, Käpyselkä, Hiisjärvi, Karhumäki. Kunm: Js.mm. Korpr.

SIIPILEHTO Antti, s. 13.3.1920 Oulainen. Pso 78 Hanna Nordström e Lehtikangas s Mäki-

vierikko, s. 17.9.1915 Vihanti. **Js.** 2/JvKoulK13, 5/JR12, E/JR12. Kivmies. Lohijärvi, Äänisniemi, Maaselän kannas, Ihantala. Pohjois-Suomi. Stm.

SIIRTOLA Heikki Mikael, maanviljelijä, s. 6.11.1906 Vihanti, k. 26.6.1977 Vihanti. Pso 35 Aili Esteri Aittola, s. 1.4.1913 Vihanti. L: Irja

36, Liisa 38, Aimo 40, Anneli 43, Eeva 44, Vappu 49, Eija 51, Jaakko 53, Ulla 55. Js. 24LK, KrhK/JR45. Sairaankantaja, ajomies. Kananoinen, Sohjana, Kokkosalmi, Kiestinki, Lohilahti, Uhtua L. Stm.

SIIRTOLA Jussi, työmies, s. 29.5.1914 Vihanti, k. 19.10.1961 Vihanti. Ts. 6/JR26, SS. Kivmies. Vuoksela, Punnus. Haavoittui 40. Kunm: Vm1, Vm2.

SILLANPÄÄ Jaakko Edvard, metsuri, s. 12.3.1923 Vihanti, k. 22.4.1967 Vihanti. Js. Jv-KoulK16, E/HTK8, I/JR25. Matkaselkä, Karjalan kannas, Kaukjärvi. Kunm: Js.mm. Stm.

SILLANPÄÄ Johannes, kaivosmies, s. 16.6.1920 Vihanti, k. 4.8.1980 Vihanti. Pso 46 Valma Linnea Metsäharju, s. 27.9.1924 Vihanti. L: Seija Maria Kaarina 46, Ritva Airi Kyllikki 49, Lasse Juhani 54. Js. KevOs9, 2/JR43, 2/10Pr, 2/JR10. Kivmies, lääkemies. Repola, Rukajärvi. Haavoittui 7.8.41 Rukajärvellä. Stm.

SILTALA Paavo Eemeli, maanviljelijä, s. 31.8.1911 Oulainen. Pso 43 Anni Inkeri Simonen, s. 13.2.1918 Vihanti, k. 1.1.1991 Vihanti. L: Mauno 44, Hannu 46, Taimi 48, Kauno 52,

Veikko 55. Ts. 2KkK/JR26. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi. Js. JR32, SS32, JvKoulK20. Kkampuja. Uhtuan suunta. Haavoittui 41 Uhtualla. Kunm: Vm2, Ts.mm, Js.mm. Alik.

SILTALA Väinö Jaakko, maanviljelijä, s. 5.7.1918 Oulainen. Pso 45 Tyyne Kirsti Annikki Rantala, s. 31.3.1922 Vihanti. L: Aarre 46, Anja 49, Ahti 54, Ari 59, Arto 65. Js. I/JR11,

KrhK/11Pr. Puhmies, tähystäjä, keittäjä. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Oinassalmi, Vuoninen, Pistojoiki, Korpjärvi, Kis-kisjärvi, Kivennapa, Länsi-Kannas, Muolaa, Heinjoki, Noskua, Vuoksen lohko, Vuosalmi, Ihantala. Tornio, Alatornio, Kemi mlk, Rovaniemi. Korpr.

SIMI Erkki Ilmari, maanviljelijä, s. 21.10.1916 Rautio, k. 1.11.1982 Vihanti. Pso 41 Alli Emilia Kivioja, s. 29.10.1919 Vihanti. L: Vappu 41, Heikki 43, Pekka 46, Matti 52. Ts.

PohRyk. Tstlähetti. Karjalan kannas. Js. 8/JR32, JR11. Tstlähettiäliupseeri. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Jyvälahti, Ylämustajärvi, Jelettijärvi. Haavoittui 27.4.42 Jelettijärvellä. Kunm: Vm1, Vm2, Ts.mm, Js.mm, Sotavammam. Ylik.

SIMI Vilho Henrik, autonkuljettaja, maanviljelijä, s. 6.4.1915 Rautio. Pso 45 Agnes Ravea, s. 28.8.1912 Mietoinen, k. 16.1.1991 Raahe. Ts. 6/JR26. Kp-mies, partiomies. Salmenkaita,

Vuosalmi, Punnusjoki, Summa, Kämärä. Js. JR32, Autovar5. Kkampuja. Pistojoiki. Haavoittui 27.2.40 Salmenkaidassa. Kunm: Vm2, Ts.mm, Js.mm, Karjalan kan.r. Korpr.

SIMI Väinö Johannes, kirvesmies, s. 8.1.1923 Rautio, k. 10.5.1974 Vihanti. Pso 47 Elvi Annikki Tuohimaa, s. 11.10.1927 Vihanti, k. 5.11.1991 Vihanti. L: Markku 47, Lauri 49,

Reijo 51, Leila 53, Auli 59, Jouko 61, Sari 68. Js. Tykistö. Karhumäki, Poventsa, Hatuvaara. Korpr.

SIMILÄ Lauri Eemeli, tiilityömies, s. 22.3.1912 Vihanti, k. 25.12.1993 Tuusula. Pso 42 Helli Sofia Roppola, s. 5.5.1915 Paavola, k. 13.4.1973 Nurmijärvi. L: Antero 37. Ts. III/JR25.

Kuhmo, Uhtuan suunta. Js. 6/JR32. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P. Kunm: Vm1. Alik.

SIMILÄ Väinö Jooseppi, s. 4.5.1903 Vihanti, k. 5.1.1983 Oulainen. Ts. KTR2, II/KTR-9, 4/KTR9. Tykkimies. Vila-joki. Js. KrhJ/III-/JR32. Heitinmies. Juntusranta, Vuoninen, Pistojoiki,

Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P. Kunm: Ts.mm.

SIMOLA Mauno Anton, liikkeenharjoittaja, s. 14.1.1912 Mäntsälä, k. 23.8.1982 Vihanti. Pso 38 Hilja Ester Ollila, s. 15.11.1902 Vihanti, k. 9.3.1970 Vihanti. L: Martti Henriikki 45. Ts.

ITR1, 9ITKkOs. Laskinmies, lataaja, varusaliupseeri, talousaliupseeri. Helsinki, Tampere. Js. 25IITKkK, 101RaskITPtri. Karjalan kannas, Helsinki. Kunm: Js.mm. Alik.

SIPILÄ Kaarlo Jaakko, maanviljelijä, s. 18.8.1916 Ylivieska. Pso 40 Elvi Annikki Anttila, s. 7.11.1921 Alavieska. L: Teuvo 41, Tuovi 44, Tuula 46, Timo 49, Tapani 55, Tarmo 60.

Ts. JR26. Tstlähetti. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi. Js. 32AseV. Lähetä, kirjanpitäjä. Laatokankarjala, Petroskoi, Syväri, Karjalan kannas. Tornionjo-kilaakso. Kunm: Js.mm. Alik.

SOKKANEN Antreas Antti, s. 10.10.1903 Salmi, k. 8.12.1966 Vihanti. Pso 35 Olga Rutonen, s. 13.3.1914 Salmi/Mantsinsaari. L: Maire 36, Mari-Anna 37, Mirjami 39, Martti

42 (k. 91), Meeri 45, Marketta 51. Ts. RT3. Kkmies. Mantsin linnake. Js. JvKoulK18, HTK/Äänislinna, 12/JR25. Kkmies. Karhumäki, Voljärvi. Stm.

SOKKANEN Sergei, s. 14.8.1905 Salmi, k. 2.1.1974 Vihanti. Js. JvKoulK33, 2/2172. Kivmies.

STRÖMMER Isak Abraham, kanttori-urkuri, dir.cant., s. 15.1.1920 Vihanti, k. 7.10.1979 Oulu. Pso 47 Aune Pekkala, s. 28.3.1920 Vihanti. L: Erkki Johan Isak 49, Kaisu Marjatta

50, Lauri Simo Sakari 58. Js. Vianan HSP/as.k, Esikk/Vianan HSP. Kirjuri, huoltoaliupseeri. Porajärvi, Uhtua. Pohjois-Suomi. Kunm: Vm2. Väap.

STRÖMMER Samuel Vilhelm, kirkkoherra, rovasti, s. 1.7.1914 Temmes. Pso 43 Kerttu Maria Ylitalo, s. 23.9.1916 Ylivieska, k. 15.4.1983 Ylivieska. L: Martti Jaakko Samuel 46,

Aino Maria 47, Anja Elisabet 53, Aura Sisko 54, Mikko Eino Vilhelm 57, Matti

Johannes Gustav 58. Ts. SPolK. Väapeli. Desanttien jälestäminen. Hyrynsalmi, Suomussalmi. Js. I/JR11, E/JR11, III/KTR16, II/JR53, ErP13. Sotilaspappi, joukkueenjohtaja, komppanianpäällikkö. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen Pistojärvi, Korpijärvi, Norkua, Ihantala. Tornio, Rovaniemi, Kittilä, Muonio. Kunm: VR4. Kapt.

SUOMALAINEN Antti, pienviljelijä, s. 20.1.1918 Lapinlahti, k. 25.10.1984 Vihanti. Pso 46 Kaino Salme Lappalainen, s. 3.10.1925 Lapinlahti, k. 27. 10.-1988 Vihanti. L: Heikki

47, Hilka 48, Erkki 51, Seppo 54, Arja 57, Esko 59, Pauli 60, Eeva 62, Pirjo 63, Aimo 66. Js. 1KkK/JR32, 2/JR11, HTK/JR101, KkK/ErP21. Kkmies. Uhtua, Kiestinki, Ahvenlahti, Perkjärvi, Leipäsuu, Vääräkoski, Pilppula, Näätälä, Kookin kanava. Stm.

SUONVIERI Matti Viljo, maanviljelijä, s. 24.2.1906 Ylivieska, k. 28.3.1986 Raahe. Pso 28 Aino Serafia Myllylä, s. 4.9.1896 Vihanti, k. 2.6.1973 Raahe. L: Raimo 31, Aimo 32, Sinikka

33, Kauko 35, Jorma 37, Anneli 40. Ts. JR26. Kyyrölä, Muolaa, Vuoksela, Uusikyliä. Js. JR32. Vuoninen, Pistojoiki, Porokylä. Haavoittui. Kunm: Vm2. Stm.

SUONVIERI Urho Johannes, työmies. s. 18.4.1909 Merijärvi, k. 16.11.1974 Vihanti. Pso 29 Fanny Matilda Palosaari, s. 2.4.1910 Merijärvi, k. 2.5.1994 Vihanti. L: Kalevi 30, Eeva

32, Heikki 34, Eila 36, Paavo 38, Helena 40, Anna-Liisa 41, Olavi 43, Martti 44, Elsa 47, Teuvo 49. Ts. JR26. Ajomies. Lauttaniemi, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi. Js. JR32. Ajomies, keittäjä. Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Länsi-Kannas. Kunm: Ts.mm, Js.mm. Korpr.

SUTINEN Matti, kaimosmies, s. 13.10.1914 Puolanka, k. 12.6.1965 Vihanti. Pso 40 Ida Laina Maria Väisänen, s. 1.3.1918 Puolanka, k. 6.1.1988 Oulainen. L: Sirkka Anneli 41, Siiri

Reeta 42 (k. 54), Veijo Esko 44 (k. 68), Sonja Ida 48 (k. 49). Ts. 1/JR44. Pkmies. Suomussalmi. Js. I/JR11, 1/I/11Pr, 1/I/JR11. Pkampuja. Vasovaara, Latvajärvi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Koipijärvi, Jyvälahti, Uhtua L, Kiestinki, Ahvenlahti, Kannas. Tornio. Loukkaantui 31.12.39. Kunm: Vm2, Ts.mm, Js.mm. Stm.

SYVÄNEN Johan Aarre Olavi, koneasentaja, s. 3.6.1920 Vihanti. Pso 48 Taimi Valma Kaarto, s. 9.9.1927 Vihanti. L: Reijo Olavi 49. Js. 1/PionKoulK. Aseenkorjaaja, satulaseppä. Itä-

Karjala. Korpr.

SYVÄNEN Kaarlo Antero, maanviljelijä, kirvesmies, s. 4.10.1922 Vihanti. Pso 49 Rauni Sylvia Kaurala, s. 21.8.1932 Vihanti. L: Martti 50, Aino 53. Js. JvKoulK15, JR11/3Div.

Kkmies, pstmies. Uhtuan suunta. Haavoittui 3.3.42 Uhtualla. Kunm: Vm2. Korpr.

SÄILY Eino Ensio, maanviljelijä. s. 1.6.1913 Ylivieska. Pso 42 Annikki Elisabet Pajunen, s. 30.11.1920 Pihlajavesi. L: Kaija 43, Maija 44, Kari 48, Timo 52. Ts. 5/KTR9. Puhmies.

Vilajoki. Js. 2TkK/ViestiP, 5/LinPsto, RsPsto16. Puhaliupseeri, viestialupseeri. Uhtua L, Sahakylä, Vanneljärvi. Kemi, Tornio, Palojoensuu. Kunm: Vm2, Ts.mm, Js.mm. Ylik.

SÄMPI Tauno Mikko, maanviljelijä, s. 16.9.1910 Kannus, k. 3.6.1971 Vihanti. Pso 41 Sylvi Marjatta Hietala, s. 15.8.1918 Kannus. L: Matti 42, Erkki 44, Maija-Liisa 47, Kalevi

49, Tapani 52, Pekka 56. Ts. 4/JR64, E/II/JR29. Asealiupseeri. Raate, Pitkäranta, Kollaanjoki. Js. TykK/JR32, 45ErPsto/TykK. Psttykinjohtaja. Värtsilä, Yläjoki, Prokkoila, Niiniselkä, Taru, Summa, Homerivitsa, Ihantala. Kunm: Vm1, Vm2. Kers.

TAPPER Kalle Henrik, s. 27.1.1910 Alastaro, k. 13.5.1989 Vihanti. Pso 36 Aleksandra Elviira Ruohonen, s. 12.6.1906 Alastaro, k. 25.5.1985 Vihanti. L: Jouko Mikael 37, Raimo Seppo Juhani

43. Js. 10/III/JR35, SS5, SvK36, SvLeiri7. Kivmies, vartiomies, eläinlääkintämies. Kolatselkä, Porosero, Kirvesjärvi, Hiisjärvi, Kristianian, Pyhäjärvi, Melnitsa, Nelkäjärvi, Kenjakki, Munajärvi, Juustjärvi, Mäntyselkä, Kontiovaara, Tsopina, Koli-järvi, K-mäki. Haavoittui 26.9.41 Säämä-järvellä. Kunn: Js.mm. Korpr.

TASKILA Eino Johannes, maanviljelijä, s. 29.6.1910 Vihanti, k. 3.1.1966 Vihanti. Pso 35 Aune Kustaava Jussin-niemi, s. 15.2.1915 Vi-hanti. L: Toivo 36, Pauli 39, Annikki 44, Heikki

49, Jorma 54. Ts. 6/JR26. Kivmies. Vuok-sela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi. Js. 6/JR32. Viestilähetti, kivmies. Vaso-vaara, Uhtua L, Karjalan kannas. Kunn: Vm2. Stm.

TASKILA Eino Matias, s. 8.8.1918 Vihanti, k. 12.4.1988 Vihanti. Pso 53 Aino Elisabet Kangas, s. 16.12.1920 Vihanti. L: Erkki 54, Pentti 55, Mirja 58, Juha

60, Arja 63. Js. 21Pr/6Taljaosto. Huoltomies. Karhumäki, Juustjärvi, Porajärvi, Mihki. Korpr.

TASKILA Eino Olavi, konekorjaaja, s. 29.7.1925 Vihanti. Pso 71 Mirja Kaarina Hevos-maa, s. 16.8.1933 Vi-hanti. L: Marja Kaarina 72, Arto Olavi 76. Js. JvKoulK15, TäydP13,

JP2. Kkampuja, lääkemies. Ylimaa, Vuots-järvi, Sodankylä, Vuotso, Laanila, Kaunis-pää, Inari. Alik.

TASKILA Matti Akse- li, pienviljelijä, s. 16.7.1904 Vihanti, k. 5.9.1968 Vihanti. Js. Vankileirin vartija.

TASKILA Tauno Ola- vi, maatyömies, s. 8.8.1918 Vihanti, k. 2.9.1995 Vihanti. Pso 46 Aune Aliina Laitala, s. 30.10.1921 Vihanti. L: Aino 46, Pekka 48, Kau- no 50, Mauri 59, Lauri

60. Ts. JvKoulK5, JR27. Kivmies, lähetti. Kuhmo, Saunajärvi, Löytövaara. Js. JR11. Kivmies. Vasovaara, Latvajärvi, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L, Kiestinki, Ahvenlahti, Jyvälahti, Hiirelä, Ronnunkylä, Metsäkylä, Kivennapa, Muo- laa, Heinjoki. Tornio, Paakkola, Ro- vaniemi, Meltaus. Kunn: Vm1, Vm2, Js.mm. Sotavetl.ar. Alik.

TASKILA Toivo Jaak- ko, s. 20.9.1923 Vihanti. Js. JR12. Kkmies. Ää- nisniemi, Vienankanava, Hiisjärvi, Ihantala. Pohjois-Suomi, Sodan- kylä. Haavoittui 3.7.44 Ihantalassa. Kunn:

Vm2, Js.mm. Korpr.

TASKILA Veikko Jo- hannes, maanviljelijä, s. 26.5.1925 Vihanti. Pso 53 Taimi Inkeri Keskita- lo, s. 2.5.1932 Tyrnävä. L: Mikko Johannes 54, Matti Olavi 55, Anna

Maija 58, Antti Jaakko 60, Asko Veli 63, Tapani 65, Timo Kalevi 67, Kaija Sisko 69, Tuomo Juhani 72, Jan- ne Ilmari 74, Liisa Inkeri 80. Js. 2/JP4. Kivmies. Kannas. Pohjois-Suomi. Jääkäri.

TASKINEN Kaarlo Heikki, maanviljelijä, s. 26.3.1910 Paavola. Pso 38 Hilma Amalia Kle- mettälä, s. 20.5.1913 Lapua. L: Kaarlo 40, Liisa 42. Ts. III/JR26. Patruunankantaja. Kyy- rölä, Oinola, Vuoksela. Js. 8/JR32,

7/JR32, JärjK1, 4/ErP20, 4/JR1, SS13, SS60, JärjK2. Kkmies, ajomies, kivmies, kkampuja. Vasovaara, Latvajärvi, Vuok- kiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Raja- joki, Vemmelsuu, Hietala, Viipurin lahti. Haavoittui 25.7.44 Servolissa. Kunn: Vm2, Ts.mm, Js.mm. Korpr.

TENHOVUORI Toivo Edvin, autoilija, s. 26.5.1904 Pernaja, k. 9.4.1975 Vihanti. Pso 48 Tyyne Hilja Lunki s Leh- tikangas, s. 24.10.1920 Vihanti. L: Aulis Toivo Antero 49, Aini Sinikka

50, Ahti Olavi 51, Aarne Kalevi 53, Aire Helena 54, Arja Annikki 56, Arto Ilmari 60, Anja Inkeri 63. Ts. JvKoulK1, 3/JR68. Pkampuja. Js. JvKoulK2, 19PionHK, SS25. Työryhmän mies.

TIENSUU Edvard, maanviljelijä, s. 23.2.1918 Vihanti, k. 14.12.1961 Rantsila. Pso 47 Helmi Hilkka Tellervo Lumiaho, s. 17.3.1923 Rantsila. L: Marja-Leena 49. Ts. Kämärä, Lei- päsuu, Nurmijärvi, Muolaa. Haavoittui 39 Kämärällä. Stm.

TIITTANEN Eevert Pekka, maanviljelijä, s. 23.10.1912 Suistamo, k. 22.12.1993 Vihanti. Pso 36 Julia Lampinen, s. 7.12.1915 Impilahti, k. 16.1.1987 Vihanti. L: Aulis Ensio 36 (k. 88),

Maire 41. Ts. PionK. Hevosmies. Js. JvKoulK25. Hevosmies. Kunn: Js.mm. Stm.

TIITTANEN Veikko Ensio, konttoristi, maan- viljelijä, s. 14.4.1925 Suistamo, k. 7.5.1994 Vihanti. Pso 51 Meimi Lahja Rankinen, s. 22.1.1928 Vihanti. L: Arja

Hanneli 53, Timo Tapio 54, Heikki Juha Sakari 67. **Js.** 1750IsK, JR7, Ratsuv.-Kk/TäydPKäkis., AutoKv2/Pohjolan liikpiiri/Rovaniemen Spiir.moot.ajon.palautuselin. Kivmies, lähetti-autonkuljettaja. Äyräpää, Suvanto. Kunm: SVR I kr, Js.mm, Päämajan mm. Stm.

TIKKALA Jaakko Vihtori, maanviljelijä, s. 22.5.1907 Pattijoki, k. 15.8.1975 Vihanti. Pso 30 Kaisa Elisabeth Laurila, s. 31.5.1907 Pattijoki, k. 20.1.1987 Vihanti. L: Toini 31, Anni 33,

Sanni 38, Paavo 40, Elli 43, Erkki 43. **Js.** Työk. Linnoitustehtävät Räisälässä.

TIKKALA Tauno Johannes, maanviljelijä, s. 30.5.1919 Vihanti, k. 16.10.1982 Vihanti. **Js.** VK/JPr, KrhK/JPr, KrhK/JP3. Karella, Kuuterselkä, Sormu, Tali, Vuosalmi, Kilpimaa,

Lehmävaara, Syskyjärvi, Ruhtinaanmäki, Salmi, Rajakontu. Pudasjärvi, Ranua, Yli-Portimojärvi, Vuotso. Kunm: Vm2. Korpr.

TIKKALA Viljami Aukusti, maanviljelijä, s. 7.4.1922 Pattijoki. Pso 45 Tyyne Annikki Myllylä, s. 3.10.1923 Vihanti, k. 26.10.1977 Vihanti. L: Paavo 46, Pentti 50, Aino 52, Pauli

54, Anja 59, Pekka 62. **Js.** Hevosmies. Hiisjärvi. Kunm: Vm2. Stm.

TIKKANEN Leevi Johannes, metsuri, s. 10.9.1914 Oulainen, k. 29.10.1983 Vihanti. Pso 35 Iida Johanna Niemelä, s. 5.11.1914 Pyhäjoki, k. 5.1.1989 Vihanti. L: Rauni Annikki 43. **Ts.**

EsikK/II/JR26. Ajomies. Vuoksela, Punus, Salmenkaita, Vuosalmi. **Js.** 13/JvKoulK15, 5791, LääkK/12Pr, 12LK, 27LK. Kivmies, sairaankantaja, lääkemies. Vuorijärvi, Ala-Kurtti, Voittojoki, Keski-Vilmajoki, Ala-Vilmajoki, Karhumäki, Ihantala. Pohjois-Suomi. Kunm: Js.mm. Alik.

TUOHIMAA Isak Edvard, maanviljelijä, s. 27.12.1920 Vihanti, k. 25.2.1969 Vihanti. Pso 44 Vieno Helena Kollanus, s. 15.6.1921 Uukuniemi, k. 25.10.1975 Vihanti. L: Raili 44,

Seppo 45, Ritva 47, Raija 48, Sirkka 50, Markku 51 (k. 73), Tarja 53, Terttu 54, Erkki 55, Pirkko 58. **Js.** LeR4, 6/JvKoulK18, 2/JR54, 11/12Pr, II/21Pr, SS22. Kivmies, tslähetti. Ala-Vilmajoki, Seesjärvi, Krivi, Vienankanava, Leppäjoki, Kumsa, Porajärvi, Korkeavaara, Leppävaara. Haavoittui 44. Kunm: Vm2. Stm.

TUOHIMAA Erkki Johannes Antero, maanviljelijä, s. 22.3.1925 Vihanti. Pso 49 Salme Luusua, s. 4.5.1929 Salla. L: Raija 49, Timo 50, Eero 53, Eija 60, Tapani 65. **Js.** 3/-

TäydP13, JP4. Kivmies. Ino, Humaljoki. Tornio. Haavoittui 10.10.44 Ranualla.

Kunm: PsDr, Sotavamm.m., Jsmr, Js.mm. Jääkäri.

TUOHIMAA Heimo Armas, maanviljelijä, s. 2.3.1919 Rantsila, k. 25.12.1989 Vihanti. Pso 46 Anna Sofia Levanaho, s. 10.4.1921 Vihanti, k. 9.12.1991 Vihanti. L: Irma 47 (k.

47), Lea 49, Sisko 50, Leo 53, Elli 56, Eila 58, Leena 60, Sirpa 64. **Js.** 1/KTR14. Tykkimies. Sovajärvi, Polkuvaara, Uulantovaara, Alakurtti, Keski-Vilmajoki, Ala-Vilmajoki, Kiestinki, Kangasvaara, Lohilahti, Vansjärvi, Hiisjärvi, Salmijoki, Poventsa, Ihantala. Lapin sota. Kunm: Vm2. Korpr.

TUOHIMAA Reino Henrik, s. 18.11.1914 Vihanti, k. 13.1.1984 Kanada. Pso 48 Iida Esteri Tuomi, s. 6.4.1926 Ylivieska. L: Aune Maarit 53, Rauno Antero 54, Pekka Juhani 55. **Ts.**

Osallistunut. **Js.** Uhtua.

TUOHIMAA Väinö Edvard, maanviljelijä, s. 12.4.1917 Vihanti, k. 5.5.1973 Vihanti. Pso 41 Elsa Orvokki Siirtola, s. 5.9.1915 Vihanti. L: Ossi 40, Vesa 43, Seppo 45, Reijo 47, Leo 48,

Ahti 48, Aino 49. **Js.** Pohj.Rykm/JR32, JR11. Ryhmänjohtaja. Äikää, Kivennapa, Vuoksi, Kämärä, Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Toukolahti, Vuoninen, Pisto-joki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua, Kääntymä, Salmenkaita, Heinjoki, Noskua. Haavoittui 16.2.41 Laskujärvellä ja 23.6.44

Kääntymässä. Kunm: Vm1, Vm2. Kers.

TUOMI Matti Benjamin, s. 2.11.1908 Alahärmä, k. 28.4.1989 Vihanti. Pso 48 Anna Katarina Autio s Pelkonen, s. 6.6.1917 Raahe. L: Timo 49, Mauri 52. **Ts.** 31PionK SS33. Pioneer.

Taipaleenjoki. **Js.** 9RadanKorjK. Rautatiepioneer. Radan jälleenrakennus Itä-Karjala, Laatokan-Karjala, Kannas, Oulu-Kemi. Kunm: Vm2, Ts.mm, Js.mm. Korpr.

TURUNEN Juho Jaakko, sekatyömies. s. 24.11.1899 Vihanti, k. 2.6.1976 Vihanti. Pso 27 Martta Reeta Maarala, s. 25.4.1897 Vihanti, k. 13.1.1948 Vihanti. L: Paavo 27, Veikko 28,

likka 29, Martti 32. **Ts.** PionK/JP4/IVAK. **Js.** 8/JR32. Kkajomies. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pisto-joki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua ja P. Stm.

TURUNEN Martti Helmer, s. 28.12.1924 Vihanti. Pso 53 Salme Vieno Ihanelma Ek, s. 31.8.1932 Paavola. L: Kari 55, Asko 58 (k. 88). **Js.** 7/JR35. Maasalkä, Ihantala, Harjula.

Korpr.

TURUNEN Toivo Jaakko, s. 27.4.1924 Vihanti, k. 6.11.1967 Vihanti. **Js.** KkK/TäydP13, E/TäydP13, 3/TäydP1, HTK1. Kkpatruunankantaja, lähetti. Stm.

TÖRMI Veikko Matias, maanviljelijä, s. 20.9.1905 Vihanti, k. 28.7.1950 Vihanti. Pso 37 Eeva Esteri Pelkonen, s. 23.8.1916 Oulainen, k. 19.1.1941 Vihanti. L: Jouko Veikko Johannes

37 (k. 38), Eila Maija Liisa 39. **Ts.** JR26. Sairaankantaja. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi. **Js.** 9/JR32, Raahen Skp/KuljOs, 9/II/JvKoulK25. Lääkmies. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L, Ihantala. Stm.

TÖRMIKOSKI Antti, pientilallinen, s. 18.2.1914 Vihanti. Pso 37 Aune Maria Lumijärvi, s. 21.8.1915 Vihanti, k. 13.3.1994 Vihanti. L: Valma Aulikki 38, Kirsti Annikki 39, Lauri Eeme-

li 41, Heikki Jalmari 47 (k. 52), Yrjö Olavi 50, Vilho Matti 52, Pentti Aulis 53. **Ts.** 6/II/JR26. **Js.** II/JR11.

TÖRMIKOSKI Jaakko Ilmari, työmies, s. 11.4.1907. Vihanti, k. 9.4.1962 Vihanti. Pso 32 Emmi Sofia Peltoniemi, s. 22.12.1910 Haapavesi, k. 16.10.1973 Hel-

sinki. L: Jaakko Kalervo 30, Anja Raili Tellervo 32, Sirkka Anneli 34 (k. 94), Mauno Juhani 39, Eino Matti Tapio 41, Eero Veikko Olavi 45, Rauni Orvokki 49, Jorma Kalevi 52. **Js.** 24LK. Sairaankantaja. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L, Kannas. Pohjois-Suomi. Stm.

TÖRMIKOSKI Sulo Ahti, kirvesmies, s. 21.6.1924 Vihanti, k. 22.3.1993 Oulu. Pso 48 Lyyli Irene Anttila, s. 21.5.1925 Vihanti, k. 23.9.1962 Vihanti. L: Sirkka 49, Pentti 54. **Js.** Jv-

KoulK15, 2/TäydP13, SS41, HTK11, JR1. Kivmies, tarkka-ampuja, Uhtua L, Karjalan kannas, Onkamon kannas, Länsi-Kannas, Kivennapa, Muolaa, Heinjoki, Hotakka, Kämärä, Noskua, Vuoksen lohko, Vuosalmi, Harjun lohko. Tornio, Rovaniemi, Kitilä. Kunm: Js.mm. Korpr.

TÖRMIKOSKI Tauno Johannes, maanviljelijä, s. 30.7.1921 Vihanti. Pso 47 Aino Elina Kin-

nunen, s. 9.9.1920 Suomussalmi. L: Kari 47, Pirkko 49, Taina 50, Tuula 51, Saara 52, Reijo 53, Juhani 55. **Js.** JvKoulK13, HTK2, JR33. Kkampujan apulainen. Krivin lohko, Äänisniemi, Hiisjärvi, Poventsa. Haavoittui 5.7.44 Salkinkylä. Joutui vangiksi 5.7.44. Korpr.

TÖRMIKOSKI Urpo Veli, maanviljelijä, s. 19.10.1926 Vihanti. Pso 61 Eila Helmi Annikki Aittola, s. 12.6.1937 Haapavesi. L: Jaakko Tapani 62, Helena Elisabet 64, Hilikka Kata-

riina 67. **Js.** JvKoulK15. Stm.

TÖRMIKOSKI Veikko Antti, maanviljelijä, s. 5.1.1922 Vihanti. Pso 49 Taimi Aino Elisabet Laitala, s. 26.3.1931 Vihanti. L: Marja-Leena 49, Liisa Annikki 50, Eeva Anneli 52, Riitta

Kaisu 53, Veli Antero 55, Juha Mikael 56, Pirjo Sisko Tuulikki 57, Päivi Sinikka 58, Hannu Olavi 60, Erja Anitta 61. **Js.** 12/JvKoulK15, 3Div, 12/JR11. Krh-viestimies. Uhtua L, Kannas. Pohjois-Suomi. Korpr.

TÖRMIKOSKI Väinö Edvard, maanviljelijä, s. 7.3.1923 Vihanti. Pso 46 Elma Iida Kiviranta, s. 17.7.1927 Oulainen. L: Irma Liisa 46, Matti Ed-

vard 48, Elma Anneli 52, Heikki Antero 56. **Js.** 5/JR12. Ryhmänjohtaja, asealiupseeri. Äänisniemi, Maaselkä, Stalinin kanava, Salmijoki, Karjalan kannas, Ihantala. Pohjois-Suomi. Haavoittui 7.3.44 Salmijoella, kesällä 44 Ihantalassa ja syksyllä 44 Rovaniemellä. Kunm: Vm2, Js.mm, Lapins. mm. Kers.

TÖRMIKANGAS Jaakko, maanviljelijä, s. 15.2.1922 Vihanti, k. 12.3.1991 Vihanti. Pso 46 Rauha Annikki Koski, s. 3.7.1923 Rantsila, k. 13.7.1979 Vihanti. L: Pirkko Anneli 46, Jouko

Ensio 51, Leena Marjatta 55. **Js.** 3Div, 12/JR11. Kkpatruunan kantaja, ajomies. Uhtua L, Tornio. Haavoittui. Korpr.

TÖRMIKANGAS Osmo Esaia, maanviljelijä, s. 20.4.1917 Vihanti, k. 29.10.1959 Vihanti. Pso 45 Linnea Kirsti Elisabet Kaurala, s. 19.6.1925 Vihanti. L: Esa Matias 46, Eero Ed-

vard 47, Esko Samuel 49, Vappu Sisko Elisabet 50, Elli Riitta Kyllikki 52, Erkki Juhani 53, Eija Anna-Maria 57. **Ts.** Osallistunut. **Js.** 6/II/JR32, 7/JR32, 8TienrakK, SS32, HTK/kotij., Vakka-Suomen sk-piiri, SS6. Kivmies. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoeki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P. Haavoittui 15.8.41 Uhtualla. Stm.

TÖRMIKANGAS Toivo Johannes, autovarikon päällikkö, s. 19.3.1919 Vihanti, k. 30.6.1993 Joensuu. Pso 55 Vieno Onerva Soikkeli, s. 21.3.1919 Parikkala. L: Raimo Raineri 45,

Risto Johannes 47, Sinikka Elisabet 48, Erkki Tapani 56, Matti Olavi 62. **Ts.** Osallistunut. Autonkuljettaja, asentaja. **Js.** EsikK/JPr, 1/VP1, 1/VP6, EsikK/VP6, AutoK/V4, 21Autokorj. Autonasentaja. Korpiselkä, Tuulos, Aunus, Syväri, Äänis-

linna, Karhumäki, Poventsa, Syväri L, Kannas. Pohjois-Suomi. Kunm: Vm1. Alik.

TÖRMÄKANGAS Yrjö, kauppias, s. 20.8.1919 Vihanti, k. 21.10.1974 Vihanti. Pso 45 Kerttu Susanna Aittola s. 8.10.1924 Vihanti. Pirjo 46, Kari 47, Leila 51, Elise 54, Kaija 60. Ts.

EII/KTR11. Puhmies, muonittaja. Js. I/KTR14, 60/KuormK. Kirjuri. Sovajärvi, Polkuvaara, Uulaintoinvaara, Alakurtti, Alavilmajoki, Uhtua L, Jyvälahti, Vansjärvi, Hiisjärvi, Salmijärvi, Poventsa, Ihantala. Kers.

UKONAHO Aarne Reinhold, maanviljelijä, s. 27.11.1925 Vihanti. Pso 47 Helvi Alli Lunki, s. 29.1.1928 Vihanti. L: Tapani 48, Tuulikki 51, Timo 60, Tuomo 61. Js. JvKoulK15, 8/TäydP13.

Kkampujan apulainen, kivmies. Sairastui 18.3.45. Korpr.

UKONAHO Arvo Antti, maanviljelijä, s. 12.3.1923 Vihanti. Pso 47 Terttu Tellervo Junttila, s. 16.9.1926 Vihanti. L: Seppo 47, Taina 51. Js. JvKoulK16, TäydP4, 17Div/JR13, 8Div/JR-

45. Syväri, Jandeba, Kuujärvi, Saarimäki, Varloi, Syskyjärvi. Korpr.

UKONAHO Vilho Matias, maanviljelijä, s. 15.6.1910 Vihanti, k. 22.11.1970 Vihanti. Pso 38 Tyne Sylvia Ahola s. 25.9.1913 Vihanti. L: Eero 39, Raimo 45, Eino 51. Ts. JR26. Ajomies.

Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi. Js. EsikK/II/JR32. Ajomies, kivmies. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Kivennapa, Suulajärvi, Muolaa, Heinjoki, Noskua. Tornio, Rovaniemi, Kittilä. Korpr.

UKONMURTO Edvard, maanviljelijä, s. 7.8.1901 Oulainen, k. 17.10.1956 Vihanti. Pso 28 Hilja Sofia Kivioja, s. 29.9.1905 Vihanti, k. 18.4.1958 Vihanti. Ts. Os.Perksalo/IVartioK.

Vartiomies. Js. 3KkK/JR32. Suutari, kivmies. Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L. Stm.

UKONMURTO Eino Jaakko, maanviljelijä, s. 20.11.1924 Oulainen. Pso 51 Rauha Sofia Pirneskoski, s. 5.7.1927 Oulainen. L: Mauno 52, Ulla Maija 53, Päivi 55, Jouni 59, Juha 60, Matti

62, Silja 65, Soili 67, Mika 70, Pauliina 72. Js. JR14. Kkampuja. Uhtua, Säämäjärvi, Suojärvi, Vuonteale, Ägläjärvi, Tolvajärvi. Kunm: Vm2. Korpr.

UTUKKA Reino Ilmari, maanviljelijä, s. 30.1.1902 Messukylä (Tampere), k. 2.2.1953 Kuru. Pso 30 Iina Maria Salonen, s. 23.8.1902 Messukylä, k. 22.4.1989 Kuru. L: Heikki Ilmari 33,

Helmi Maria 38. Ts. 4/II/JR40. Pelkosenniemi. Savukoski, Joutsijärvi. Sairastui 17.1.40 Joutsijärvellä. Korpr.

UUSITALO Antti Matias, autonkuljettaja, s. 30.7.1921 Vihanti, k. 29.12.1995 Vihanti. Pso 46 Elvi Aliisa Heikkala, s. 25.12.1923 Kuusamo. L: Reijo 46, Alpo 48, Pauli 49, Pirjo 50, Tarja

57 (k. 64). Js. 8PstK/JvKoulK13, 2KkK/JR33, 8/JR33. Sissipartio. Seesjärvi, Hiisjärvi, Poventsa. Vankina Venäjällä 16.7.26.12.44. Karanteenileiri 26.12.44 19.1.45. SS32. Korpr.

UUSITALO Antti Nikolai, s. 25.12.1916 Vihanti, k. 23.7.1948 Kempele. Pso 42 Aino Kerttu Härkönen, s. 22.4.1923 Uukuniemi. Ts. III/3Pr. kiv.ryhmänjohtaja. Nurmijärvi, Muolaa,

Leipäsuo, Kiltee, Kämärä, Karisalmi. Js. RL, Panssarilaiva Väinämöinen. Äänisen RannikkoL, 1/RJR1, RannikkoPr, 6/RJR11. Tykkimatruusi, sairaankantaja, ryhmänjohtaja. Laivaston taistelut Suomenlahdella, Pentsari, Säämäjärvi, Vilaniemi. Alik.

UUSITALO Eino Eerik, maanviljelijä, s. 27.5.1918 Vihanti, k. 14.7.1985 Vihanti. Pso 51 Aino Sylvi Kuurne, s. 2.4.1926 Sortavala mlk, k. 10.9.1986 Vihanti. L: Tuula 53, Hannele 60.

Ts. 6/2Pr. Js. PionP26. Kannas, Kattilanoja, Näätälä. Kunm: Vm2, Ts.mm, Js.mm. Alik.

UUSITALO Juho Matias, muurari, s. 20.8.1904 Vihanti, k. 13.11.1962 Kempele. Pso 41 Meeri Sofia Siltavirta, s. 27.11.1918 Kempele. L: Veikko Matias Mikael 42, Eila Mirjam Aulikki

46, Maija Liisa Sofia 50, Aune Rauha Aulikki 51, Airi Anneli 53, Ritva Kaarina 55. Js. 4/KoulK15, EsikK/5393, 5594, 5/JR53, 9/JR4. Kivmies, ajomies. Kiestinki, Kangasvaara, Impilahden Kangasjärvi. Stm.

UUSITALO Pentti Eemeli, maanviljelijä, s. 7.2.1923 Vihanti. Pso 44 Lahja Elli Kaarina Harju, s. 12.7.1925 Pyhäjoki. L: Sinikka 47, Seija 48, Saara 51, Seppo 54, Sisko 59. Js. JR13, JR45.

Syväri, Syskyjärvi, Karhumäki, Suontanen, Seesjärvi P. Haavoittui 28.8.44 Syskyjärvellä. Korpr.

UUSITALO Ruupertti,
teurastaja, s. 27.3.1906
Vihanti, k. 29.12.1977
Kempele. Pso 29 Anna
Sofia Anttila, s. 2.10.
1901 Kempele, k. 12.4.
1978 Kempele. L: Mau
nu Mikael 30 (k. 67),

Rauha Irja Esteri 32, Aini Annikki 34,
Vappu Tuulikki 36, Lempi Kyllikki 38,
Kalevi Ruupertti 43. **Js.** 6/JR32, 7/JR32,
I/JR32, HTK/RaaSkP, 10/JR45, 39ELK.
Kivmies, hevosenhoitaja. Vasovaara, Lat-
vajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoni-
nen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua
L ja P, Jyvälahti, Noskua. **Stm.**

VALKONEN Toivo
Erkki, maanviljelijä, s.
5.2.1918 Mikkelin mlk,
k. 1.3.1965 Vihanti. Pso
47 Aune Ida Karoliina
Pekka. s. 6.11.1910 Yli-
tornio. L: Lauri 49, Laila
51, Leena 53. **Ts.** Rats-

Ptri. Kengitysseppä. Kuuterselkä, Liikala,
Perkjärvi, Suursuo, Leipäsuo, Hylkeälä,
Summa, Suokanto, Lemetti, Pitkäranta,
Häränpääniemi, Vilajoki. **Js.** 6/KTR9,
II/KTR3, 4/KTR12, 5/KTR12. Eläinlääk-
aliupseeri, talousaliupseeri, ajomies. Kana-
oja, Nuijamaa, Kaukola, Kaarlahti, Räisälä,
Konnitsa, Humalainen, Pyhäjärvi, Taipa-
leenjoki, Pasurinkangas, Valkjärvi, Lipola,
Kirjosalo, Lempaajärvi, Korkee, Sirkiän-
saari, Lempaala, Rautu, Taipale. **Alik.**

VANHARANTA Aaro
Johannes, maanviljelijä,
s. 18.1.1922 Paavola, k.
1.6.1976 Vihanti. Pso 45
Aili Maria Elovaara, s.
12.2.1914 Laihia, k.
11.6.1979 Vihanti. L:

Lea Hilikka Marjatta 49, Leila Sisko 53,
Mauno Tapani 56. **Js.** JR11. Kivmies. Uhtua,
Karjalan kannas. Pohjois-Suomi. Haa-
voittui 8.10.44 Alatorniolla. **Kunm:** Js.mm.
Korpr.

VANHATALO Alpo
Richard, hitsaaja, s.
16.3.1922 Vihanti. Pso
46 Julia Kyllikki Parkki-
la, s. 5.2.1928 Paavola.
L: Ritva 47, Raija 48,
Seija 53, Pirjo 57, Ari
65. **Js.** JvKoulK15,

8/JR11. Kkmies. Uhtua L, Kiestinki, Ah-
venlahti, Jyvälahti, Hiirelä, Karvola, Ran-
nunkylä, Metsäkylä, Kivennapa, Uhtua L,
Muolaa, Heinjoki, Noskua, Vuoksen lohko,
Vuosalmi, Ihantala. Tornio, Paakkola, Ro-
vaniemi, Meltaus. **Kunm:** Vm2. Korpr.

VANHATALO Ernst
Einari, s. 3.10.1923 Vi-
hanti, k. 23.12.1984 Vi-
hanti. Pso 47 Amanda
Salo, s. 18.7.1921 Vi-
hanti, k. 28.11.1982 Vi-
hanti. L: Esa Tapani 48,
Arja Tellervo 51, Erkki

Tapio 51, Elsi Heleena 56. **Js.** JvKoulK16,
HTK11, JR12, 1/KkK/JR12. Kkmies,
pstmies. Äänisniemi, Vienankanava, Hiis-
järvi, Ihantala. Sairastui 15.8.44. **Stm.**

VANHATALO Isak
Vilhelm, maanviljelijä,
s. 3.7.1899 Vihanti, k.
2.11.1951 Vihanti. Pso
28 Iida Sofia Myllylä, s.
13.2.1900 Vihanti, k.
23.9.1970 Vihanti. L:
Sirkka 29, Airi 30, Rau-

ha 34, Taito 37, Helli 41, Eeva 44. **Ts.**
TykKoulK1. Suuntaaja. **Js.** 24LääkK/-

JR35, EsikK/JR60. Lääkmies. Korpr.

VANHATALO Tauno
Adrian, levyseppä-hit-
saaja, s. 21.7.1920 Vi-
hanti. Pso 47 Kerttu Jo-
hanna Isokangas, s.
7.12.1926 Vihanti. L:
Vesa Antero 47 (k. 48),
Reijo Tauno Allan 52,

Maurits Bertil 61. **Js.** TykKoulK4,
JvKoulK12, 1/14Pr, 2/R1, JärjK1, HTK8,
2/RjP3. Kivmies, pkmies. Hangon rintama,
Syväri, Pisi, Tuulos, Tulomajoki, Lavajär-
vi, Muuranto, Ilajajärvi. Loukkaantui
23.9.44. **Kunm:** Vm2. Korpr.

VARPENIUS Lauri
Henrik, s. 17.6.1911
Oulujoki, k. 28.11.1964
Vihanti. Pso 37 Taimi
Maria Honkanen, s.
18.3.1915 Kiiminki, k.
25.7.1995 Vihanti. L:
Juhani 37, Reino 37,

Rauni 41, Kaarlo 43, Allan 52, Harri 60.

VARPENIUS Sulo
Hemminki, kivityömies,
s. 20.5.1915 Oulujoki, k.
21.9.1979 Vihanti. Pso
Inkeri Heikkinen, s.
14.3.1922 Vihanti, k.
27.10.1994 Vihanti. L:
Eero Juhani 45, Heino

Kalevi 47, Matti Hemminki 52, Martti Ka-
levi 52, Leila Anneli 59, Pekka Tapani 67.
Ts. Tie-siltarakK9. **Js.** 7/JR32, 6/JR32,
6/JR11, 2/JR11, 2/I/11Pr, RjP8. Kkampu-
ja, kivmies, puhmies. Vasovaara, Latvajär-
vi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen,
Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L
ja P, Kiestinki, Vuokkiniemen erämaaloh-
ko, Tolvajärvi E. **Kunm:** Vm2. **Stm.**

VERKASALO Ahti
Johannes, yrittäjä, s.
21.6.1920 Vihanti. Pso
51 Liisa Gunilla Mattila,
s. 4.5.1923 Kittilä. L:
Markku Johannes 52,
Jukka Sakari 55. **Ts.**
ErillSotpolK13. Sotapo-

liisi. Sotkamo. **Js.** Jr32, JR11. Asealiup-
seeri. Uhtua, Karjalan kannas, Kivennapa,
Heinjoki, Vuosalmi, Ihantala. Tornio. Haa-
voittui Torniossa. **Kunm:** Vm2, Ts.mm,
Js.mm. **Kers.**

VERKASALO Hugo
Valdemar, autoilija, s.
30.11.1921 Vihanti. Pso
51 Laina Katariina Niva-
la, s. 24.6.1924 Rantsila.
L: Raimo 55, Matti 57,
Lauri 61. **Ts.** 5/2/TkK5,
E/II/KTR11. Tykinjohta-

ja. Märkäjärvi. **Js.** KTR14. Radistiryhmän
johtaja. Polkuvaara, Uulantaivaara, Ala-
kurtti, Voittojoki, Ala-Vilmajoki, Uhtua L,
Vansjärvi, Hiisjärvi, Salmijoki, Poventsa,
Ihantala. Pohjois-Suomi. **Kunm:** SVR I kr.,
Vm2, Ts.mm, Js.mm. **Ylik.**

VERKASALO Osmo
Tapani, maanviljelijä, s.
31.10.1924 Vihanti. Pso
52 Elli Lyylikki Asun-
maa, s. 25.6.1931 Oulai-
nen. L: Risto 53, Helena
55, Juha 56, Ilkka 60.
Js. 4/JvKoulK15,

KkK/TäydP13, 12/JR11, 4/JR1. Kkmies.
Kivennapa, Muolaa, Heinjoki, Noskua,
Vuoksen lohko, Vuosalmi. Tornio, Ro-
vaniemi, Kittilä, Muonio. **Korpr.**

VERKASALO Unto Pellervo, teknikko, s. 11.10.1918 Vihanti. Pso 43 Lea Flinck, s. 12.11.1920 Räisälä. L: Pekka Juhani 44. Js. AI 8294. Aseseppä. Viipuri. Kunm: Vm2, Js.mm.

Ylik.

VIILTOLA Kaarlo, levyseppä, s. 20.6.1925 Vihanti. Pso 48 Aina Kirsti Maria Laurinvaara s. 21.9.1916 Raahe, k. 1.8.1976 Vihanti. Js. VP13, VP14. Pohjois-Suomi. Korpr.

VIILTOLA Tauno Johannes, maanviljelijä, s. 28.6.1926 Vihanti. Pso 49 Aira Lyylia Hietaharju, s. 5.12.1927 Oulainen. L: Raija Irmeli 50, Tarja Liisa 52, Hannu Johannes 56, Aino

Leena 60. Js. JvKoulK25, LeR4, PLc-LV46. Kivmies, lähetti. Stm.

VIILTOLA Viljo Antero, maanviljelijä, s. 20.6.1924 Vihanti. Js. JvKoulK15, 5000, VH-SP, 5199, SS57. Kivmies. Uhtua. Pohjois-Suomi. Korpr.

VIINIKANGAS Aleksander, maanviljelijä, s. 20.6.1900 Pyhäjoki, k. 20.1.1966 Vihanti. Pso 29 Aina Selma Väänänen, s. 6.12.1910 Ii, k. 10.3.1941 Vihanti. L: Vesa Jorma 29, Tenho

Olavi 32, Paavo Aleksanteri 39. Ts. I/JR40, 2/JR40, SS Vaasa, KSS Helsinki. Kivmies. Pelkosenniemi. Js. II/JR32, SS40. Hevosmies, puuseppä. Uhtuan suunta. Haavoittui 19.12.39 Pelkosenniellä. Kunm: Vm2, Ts.mm, Js.mm. Stm.

VIINIKANGAS Armas Akseli, maanviljelijä, s. 7.4.1918 Pyhäjoki. Pso 46 Eine Kyllikki Pyörälä, s. 11.1.1918 Vihanti. L: Pertti 47, Raili 51. Js. 2/VP31, 3/VP31. Puhelinmies,

keittäjä. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L, Kannas, Muolaa, Heinjoki, Vuoksen lohko, Ihantala, Juustila. Tornio, Tervola, Rovaniemi, Tapionkylä, Jääskönkylä. Kunm: Vm2. Korpr.

VIITANEN Antti Vilhelm, maanviljelijä, s. 11.7.1912 Haapavesi, k. 15.8.1991 Vihanti. Pso 36 Manta Uhre, s. 6.1.1917 Pulkkila, k. 28.7.1993 Vihanti. L: Ero 37, Sakari 39, Raimo 41, Tauno 42, Kaarina 45, Hilikka 46, Sinikka 48, Maire 50, Margit 51, Jouko 53, Päivi 56, Merja 58. Ts. 2/II/JR25. Puhelinmies. Kuhmo. Js. 10/JR32, 4/11Pr, JvKoulK19, SS13, SS5, SS32. Kivmies, apumies. Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara

Tetrivaara, Uhtua L ja P. Loukkaantui 11.10.43. Kunm: Vm2. Alik.

VIITANEN Juho Robert, maanviljelijä, s. 14.6.1904 Haapavesi, k. 11.12.1979 Vihanti. Pso 38 Martta Augusta Pirnes s Laukka, s. 1.7.1901 Haapavesi, k. 1.2.-1979 Vihanti. L: Voitto

Johannes 32, Vesa Ilmari 39. Ts. II/KTR9. Suuntaaja. Vilajoki. Js. HTK 5393, TienrakP/IIIAK, 9TienhK, PionP34, SS41, SS32. Aseellinen tienhoitomies, vanginvartija, puhelinmies. Sohjana, Kiestinki.

VIKKI Kalle Aukusti, maanviljelijä, s. 12.2.1897 Lempäälä, k. 14.4.1973 Vihanti. Pso 28 Iida Aliina Hirsikorpi, s. 28.4.1904 Vihanti, k. 2.6.1976 Vihanti. L: Martti Ilmari 34, Elli

Elisabet 37. Ts. JR65. Kuhmo. Js. Laskujärvi, Korpijärvi. Haavoittui 1.8.41. Stm.

VILMINKO Olavi Matias, maanviljelijä, s. 25.8.1912 Vihanti, k. 15.2.1992 Pattijoki. Pso 43 Eini Heleena Mustakangas, s. 20.3.1920 Vihanti, k. 15.8.1987 Vihanti. L: Vieno 44,

Vuokko 46, Varpu 47, Veikko 49, Vaula 51, Vappu 57, Virpi 61. Ts. 6/JR26. Pk.apumies. Punnusjoki, Kämärä, Äyräpää, Salmenkaita. Js. JR32. Pk.apumies. Uhtua, Syväri, Lotinanpelto, Vuoninen. Haavoittui 14.7.41 ja 18.12.41 Syvärillä. Kunm: Vm2. Alik.

VILMINKO Oskari, maanviljelijä, s. 6.7.1912 Vihanti, k. 26.8.1976 Vihanti. Pso 45 Aune Maria Jyrylä, s. 20.9.1920 Vihanti, k. 13.1.1993 Vihanti. L: Tuulikki 47, Urpo 49,

Anja 51, Jorma 58. Ts. 6/JR26. Ajomies. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi. Js. 6/II/JR32. Kivmies, pstmies. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponnalhti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P. Stm.

VILMINKO Toivo Johannes, maanviljelijä, s. 22.8.1917 Vihanti, k. 23.5.1985 Vihanti. Pso 47 Anna Aliina Jussinemi, s. 15.1.1909 Vihanti. L: Liisa Annikki 50. Js. Esikk/I/JR10.

Ajomies. Tuulivaara, Virrat, Repola, Omeilia, Ontrosenvaara, Rukajärvi. Kunm: Js.mm. Korpr.

VILMINKO Toivo Johannes, maanviljelijä, s. 1.8.1922 Vihanti, k. 17.2.1960 Vihanti. Pso 45 Linnea Annikki Pelkonen, s. 14.1.1928 Oulainen. L: Pertti Johannes 46, Pekka Tuomo

47, Maria Leena Kyllikki 49, Paavo Aukusti 54, Pauli Tapani 55, Pentti Olavi 57, Päivi Helena Tellervo 59. Js. HTK11, 2KkK/JR11, SS35, SS54. Kkmies. Uhtua, Kiestinki, Kannas. Haavoittui 23.6.44 Kuparisaaressa. Stm.

VILMINKO Väinö, s. 22.6.1916 Vihanti, k. 23.6.1994 Kempele. I pso 43 Aino Orvokki Hauru, s. 29.8.1912 Liminka, k. 8.9.1964 Liminka. II pso 72 Laura Elli Tuomaala, s. 19.12.1924 Pulkmila. L: Irja-Liisa 43. Ts. 3KkK/III/3Pr, 7/III/3Pr. Lääkaliupseeri. Nurmijärvi, Muolaa, Leipäsuu, Kämärä, Karisalmi. Vap. 40. Js. 1/ErR, 1/R1, JvKoulK 15, 24LK, LääkKoulK, SS13, 5150, JR32. Kkampuja, lääkaliupseeri. Bronovf, Hanko, Uhtua L ja P, Kannas. Sairastui 26.12.43. Ylik.

VILMINKO Väinö Jaakko, maanviljelijä, s. 7.10.1905 Vihanti, k. 6.3.1943 Vihanti. I pso 28 Hilja Maria Halmet, s. 12.5.1902 Vihanti, k. 24.6.1936 Vihanti. L: Väinö Vilho Olavi 28 (k. 52), Vieno Kyllikki 30, Martti Pentti Kalevi 31, Saara Airi Inkeri 33. II pso 40 Vieno Maria Laitila, s. 26.3.1920 Nivala. L: Veli Jaakko Johannes 40. Ts. SJP, 4/JR40. Kivmies. Pelkosenniemi, Savukoski, Joutsijärvi, Märkäjärvi, Vilajoki.

VINKKI Johan Samuli, s. 17.3.1910 Oulainen, k. 20.11.1976 Oulainen. Pso 37 Tyyne Sofia Jylänki, s. 12.12.1915 Haapavesi. L: Eila 38, Vilho 39, Kauno 42 (k. 78), Kauko 43, Mirja 45, Kirsti 46, Veikko 48, Elsa 49, Elli 50 (k. 54), Sinikka 51, Seppo 54, Seija 56. Ts. JR26. Vuoksela, Punnus, Salmenkaita, Vuosalmi. Js. JR32, 4SiltaK. Vasovaara,

Tetrivaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponnalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Uhtua. Kunm: Vm2, Ts.mm, Js.mm. Korpr.

VIRTANEN Usko Johannes, työmies, s. 30.3.1910 Janakkala, k. 22.7.1959 Keikyä. I pso 37 Kaisa Salo, s. 1.4.1910 Vihanti, k. 2.1.1991 Vihanti. L: Pentti 39, Hilka 42. II pso 50 Anna Elina Vilen, s. 7.2.1917 Huittinen. L: Pekka Johannes 51, Erkki Tapio 53, Kari Uolevi 57. Ts. 3/10/KTPtri, Esikk/ErilPr/JR5. Ajomies. Leipäsuu, Kattilanoja, Ilves, Kääntymä. Js. 3/JR32, 7/II/JR32, 10/JR32, 2/ErilPr13, SS67. Kivmies, tstlähetti. Uhtua P, Kannas, Lintula, Kivennapa, Suulajärvi E, L ja P, Muolaa, Heinjoki, Noskua, Vuoksen lohko. Tornio, Rovaniemi, Kittilä. Haavoittui 29.6.44 Kanaksella. Kunm: Vm2. Korpr.

VÄHÄKANGAS Johan Henrik, maanviljelijä, s. 1.8.1897 Paavola, k. 7.3.1957 Vihanti. Pso 22 Jenny Matilda Arvola, s. 12.4.1899 Vihanti, k. 26.10.1938 Vihanti. L: Martta Matilda 23, Mirja Inkeri 25, Anni Marjatta 32, Johan Henrik 34 (k. 43), Setti Juhani 36. Ts. Osallistunut. Js. JR32. Uhtuan suunta.

VÄINÖLÄ Antti Armas, s. 30.11.1915 Karkku. Ts. 3/JR26. Kivmies, pstmies. Js. 5/5346, Os.Tuomela, Os.Larvo, RjP8. Tstlähetti. Laskujärvi, Uhtua P, Vuokkiniemi, Tulna-

järvi. Haavoittui 19.7.41 Laskujärvi. Kunm: Vm2. Alik.

VÄINÖLÄ Onni Oskari, maanviljelijä, s. 20.3.1909 Tyrvää, k. 9.4.1969 Vihanti. Pso 41 Eeva Johanna Salin, s. 2.1.1918 Vihanti, k. 20.5.1982 Vihanti. L: Anja 44, Antti 45, Eero 51. Ts. 208. Kivmies. Js. E/JR32, SS41, Esikk/JR32, SS32, HTK/Kotij., Sotavank.järj.leiri2, SvL7, SS443, SS8, SS32, HTK/Kotij. Puhmies, keskusmies, kompanian lähetti. Juntusranta, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P. Haavoittui. Kunm: Vm2, Js.mm, Sotavam.m. Stm.

VÄINÖLÄ Vilho Vih-tori, s. 20.6.1913 Petäjävesi. Pso 40 Linnea Marjatta Perttu, s. 20.8.1919 Vihanti. Ts. 5/JR-25. Kuhmo. Js. 6K/1.Vienan HeimosoturiP. Pkampuja, ryhmänjohtaja, joukkueenjohtaja. Porajärvi, Jyväskylä, Uhtua. Pohjois-Suomi. Kunm: Vm2, Vm1. Yliväap.

VÄÄRÄLÄ Toivo Einar, maanviljelijä, s. 22.3.1901 Kanada, k. 26.8.1962 Vihanti. Pso 31 Lempi Huttula, s. 20.9.1907 Oulainen, k. 7.11.1991 Vihanti. L: Eila Inkeri 31, Aino Irene 34, Anna-Liisa 35, Helinä Tuulikki 38, Laila Helena 50, Kauko Kalervo 52. Ts. JR26. Vuoksela, Punnus, Salmenkaita, Vuosalmi. Js. JR32, ErP13. Vasovaara,

Vuoninen, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Länsi-Kannas. Kunm: Vm2, Ts.mm, Js.mm.

WEISSENFELT Uuno Vilhelm, maanviljelijä, s. 14.8.1916 Pattijoki, k. 24.6.1996 Vihanti. Pso 45 Tyyne Esteri Vuori, s. 31.8.1909 Valkjärvi, k. 12.12.1988 Vihanti. L: Paula 46, Tuula 47. Ts. 20TalK. Varastomies. Js. JR32, VP31/JR11. Juntusranta, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Jyväskylä, Keskikannas, VTlinja, Muolaa, Heinjoki, Noskua, Vuoksen lohko. Tornio, Kemi, Rovaniemi, Kittilä. Kunm: Vm2. Alik.

YLITALO Johan Henrik, maanviljelijä, s. 3.5.1909 Vihanti, k. 26.7.1981 Oulainen. Pso 31 Airiina Elisabet Hautala, s. 30.1.1909 Oulainen, k. 16.7.1981 Oulainen. L: Oiva Ilmari 30 (k. 88). Ts. 3/II/JR40. Pkmies, kivmies. Pelkosenniemi, Salla, Vilojoki. Js. 7/JR32, 12Autokorjaamo, HTK11. Kuorma-autonkuljettaja. Uhtua. Kunm: Vm2, Ts.mm. Alik.

YLITALO Otto Alfred, seppä, s. 24.3.1913 Vihanti. Ts. JR26. Lähetti. Muolaa, Kyyrölä, Vuoksela, Vuosalmi. Js. JR32, JR11. Lähetti. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua, Kannas. Haavoittui 2.3.41 Salmenkaidalla. Alik.

YYPÄNAHO Heikki Einari, maanviljelijä, s. 19.1.1908 Vihanti, k. 6.7.1992 Vihanti. Pso 34 Maria Elisabet Ainalinpää, s. 19.6.1902 Haapavesi, k. 4.1.1983 Vihanti. L: Paavo 35.

Ts. PPP7. Ryhmän varajohtaja. Tolvajärvi, Ägläjärvi. Haavoittui 23.12.39 Ägläjärvellä. Kunm: Vm2. Alik.

YYPÄNAHO Kaarlo Johannes, maanviljelijä, metsätyömies, s. 7.11.1902 Vihanti, k. 24.7.1984 Vihanti. Pso 37 Meeri Sofia Luomajoki, s. 24.3.1906 Vihanti. L: Orvokki 27, Anna-Liisa

37, Leena 39, Jaakko 40 (k. 40), Esko 42, Eila 43, Mervi 48. Ts. JR40. Kivmies. Pelkosenniemi, Kemijärvi, Märkäjärvi, Vilojoki. Js. JR32, JR11. Kkampuja. Pistojoiki, Tetrivaara, Uhtua L. Karjalan kannas, Ihantala. Haavoittui 42 Uhtualla. Stm.

YYPÄNAHO Toivo Jaakko, työmies, s. 27.9.1914 Vihanti, k. 20.2.1991 Vihanti. Pso 38 Aili Vappu Koskela, s. 10.6.1914 Vihanti. L: Sirpa Helena 38, Saara Vappu 40, Seija Sisko

45, Pentti Jaakko Johannes 48, Erkki Tapio 54. Ts. JR26. Kpampuja. Vuoksela, Punusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi. Js. 6/II/JR32, E/JR32, 2/JR11. Kivmies, tarkka-ampuja. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P. Kannas. Haavoittui 8.7.44 Kuparisaassa. Korpr.

ÄIJÄLÄ Johan Aukusti, maanviljelijä, s. 3.9.1921 Vihanti, k. 14.3.1965 Vihanti. Pso 52 Helli Annikki Tuohimaa, s. 14.12.1924 Vihanti, k. 12.7.1980 Haapavesi. Js. 8/JvKoulK13,

6/JR12, E/ErP16, SS43, SS60, JärjK1, HTK11. Kivmies. Kiestinki, Karhumäki, Karjalan kannas, Lokijärvi, Röhö, Vienan kanava, Äänisniemi, Hiisjärvi. Haavoittui 44. Stm.

ÄIJÄLÄ Jussi, maanviljelijä, s. 11.2.1910 Vihanti, k. 22.7.1993 Vihanti. Pso 40 lida Marjatta Mäntyniemi, s. 26.2.1923 Vihanti, k. 26.1.1991 Vihanti. L: Erkki 42, Maire 44, Väinö 47, Sisko 51, Esko 53, Seppo 62, Markku 64. Ts. JR26. Kivmies. Vuoksela, Punusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi. Js. 8/JR32, 4SiltaK/JR32. Kkmies, ajomies. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Pongalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Jyväskylä. Kunm: Vm2. Korpr.

ÄIJÄLÄ Martti Henrik, maanviljelijä, sahuri, s. 30.3.1925 Vihanti. Pso 55 Laura Elisabet Viiltola, s. 30.10.1927 Vihanti. L: Kauko Martti Antero 57, Hilikka Sofia 60. Js. JvKoulK25,

SS38, E/JvKoulK25, P.Uud.Skp esikunta, 7/270, Pal.Suom.Leiri. Puhelinmies. Korpr.

ÄIJÄLÄ Paavo August, kirvesmies, s. 30.10.1924 Paavola. Pso 47 Martta Annikki Taskila, s. 29.11.1928 Vihanti, k. 21.12.1989 Vihanti. L: Liisa Annikki 48, Pekka Paavo Mikaeli 49, Raija

Anneli 50, Heikki Johannes 52, Leena Marjatta 54, Kerttu Maritta 56, Erkki Tapani 58, Anna-Maija 60, Jukka Lauri Tapio 61, Jaana Sisko 64, Juha Veli 64. Js. JvKoulK15, ErP7. Pkmies, kivmies. Rukajärvi, Klyysivaara. Haavoittui 27.6.44 Rukajärvellä. Korpr.

8. Vuonna 1926 syntyneitä vain koulutuskeskuksiin ehtineitä

AHOLA Pauli Kalervo, s. 11.3.1926	JvKoulK25
ALILA Eino Antti, s. 23.3.1926	JvKoulK25
ANTTILA Ahti Uolevi, s. 25.3.1926, k. 21.4.1958	JvKoulK25
ANTTILA Eino Olavi, s. 25.3.1926, k. 8.8.1948	JvKoulK25
HEIKKINEN Aaro Vilhelm, s. 9.7.1926	JvKoulK15
HONKAKOSKI Eero Armas, s. 3.1.1926	JvKoulK25
JUSSINNIEMI Uno Ensio, s. 1.10.1926	JvKoulK15
KAURALA Sulo Armas, s. 25.9.1926, k. 7.11.1948	JvKoulK15
KESKITALO Mikko Henrik, s. 20.11.1926	JvKoulK15
KNUUTTILA Alpo Artturi, s. 11.2.1926	JvKoulK25, LR3
LUOMAJOKI Vaito Johan, s. 16.6.1926	JvKoulK25
MAARALA Pauli Matias, s. 25.9.1926	PstKoulK1
MUSTAKANGAS Eino Eljas, s. 29.11.1926	JvKoulK15
MUSTAKANGAS Matti Aarne Ilmari, s. 13.12.1926	PstKoulK1
MUSTAKANGAS Väinö Olavi Henrik, s. 28.7.1926, k. 24.6.1988	JvKoulK15
MYLLYLÄ Eino Anshelm, s. 13.11.1926	JvKoulK15
NIRANEN Vilho Henrik, s. 13.8.1926	JvKoulK15
PUDAS Usko Martti Gunnar, s. 9.8.1926	JvKoulK15
PYNNÖNEN Otto Aleks, s. 15.8.1926	JvKoulK15
RAJALAMPI Juho Matias, s. 13.11.1926, k. 16.11.1989	JvKoulK15
RANKINEN Lauri Samuli, s. 9.5.1926	JvKoulK25
SALLILA Erkki Antti Albert, s. 1.7.1926	JvKoulK15
TÖRMIKOSKI Pauli Edvard, s. 6.9.1926	JvKoulK15
VIKKI Onni Armas Johan, s. 10.11.1926	JvKoulK15

9. Lotat

AROMAA, s Koskitalo Aili Martta Sofia, viimeistelijä, s. 14.7.1918 Vihanti. Pso 45 Hugo Matias, s. 3.2.1906 Ylivieska, k. 14.11.1975 Ylivieska. L: Kerttu 47, Tapio 50, Heikki 52. Ts. Lotta Svärd/Raahen piiri/Vihannin paikallisosasto. Ilmavalvonta, muonitus. Js. Muonituslotta. Kunm: Ts.mm, Js.mm.

BERGSTRÖM, s Lat-tunen Hilja Annikki, rouva, s. 28.4.1921 Vihanti. Pso 43 Aaro Albert, s. 19.4.1912 Raahe. L: Marja Annikki 50. Js. Kotirintamatyöt, pilkkeiden teko, sotilaiden vaatteiden korjaus. Kunm: KrmM.

EK, s Kesälä Sylvia Emilia, emäntä, s. 18.2.1915 Vihanti, k. 22.7.-1994 Vihanti. Pso 45 Frans Einari, s. 8.10.1916 Paavola. L: Leena Marjatta 46, Kaisu Annikki 49, Vesa Aulis 50 (k. 94). Js. Martolan Divis. Kantiiniryöt, Inkerin-suomalaisten muonitus.

ERKKILÄ, s Sipon-maa Elsa Eliisa, emäntä, s. 14.10.1912 Vihanti, k. 24.7.1988 Vihanti. Pso 33 Eino Hannes, s. 2.12.1905 Vihanti, k. 25.5.1980 Vihanti. L:

Irja Liisa 35, Aino Margareeta 43. Ts. ja Js. Vihannin Lotta Svärd/Korvenkylän paikallisosasto. Kotirintaman lottathtävät.

ERKKILÄ, s Kunnari Hilja Emilia, s. 9.10.1914 Kemi mlk. Pso 47 Sulo Veikko, s. 3.8.1907 Vihanti, k. 24.10.1974 Vihanti. L: Matti Kaarlo Johannes 54. Js. Kenttäposti 1 alue. Muonituslotta, keittäjä, emäntä. Karhumäki, Porajärvi. Tornio, Kemi.

HARMAALA, s Karhi Helmi Annikki, s. 27.3.1909 Oulujoki. Pso 33 Lauri Lahja s. 27.7.1900 Vihanti, k. 26.9.1979 Vihanti. L: Arja Inkeri 34, Aino Heleena 37. Ts. ja Js. Lotta Svärd Korvenkylän paikallisosasto.

HEIKKILÄ, s Lattula Eeva Raakel, emäntä, s. 23.9.1919 Vihanti, k. 24.3.1977 Vihanti. Pso 45 Artturi Johannes, s. 21.9.1915 Vihanti, k. 8.2.1978 Vihanti. L: Matti Artturi 46. Js. Luumäki, linnoitustyöt, Pihlajaveden saarissa Väestösaari, Putikko, muonitus-työt, Oulaisten SotS, lääkintätyöt.

HEILALA, s Kuusirati
Toini Maria, s. 19.7.1914 Vihanti, k. 30.12.1949 Oulainen. Pso 40 Juho Mikael, s. 24.7.1908 -, k. 10.4.1953 Paavola. L: Antti Jaakko 41, Anni Marja 43, Pek-

ka Mikael 45, Paavo Samuli 46, Aino Marjatta 49. Ts. Ilmavalvontalotta.

HIRVILAMMI, s Widdell Aura Helmi Lilja, s. 18.12.1902 Raahе, k. 12.4.1976 Vihanti. Pso 28 Kustaa, s. 2.11.1895 Lapua, k. 6.1.1975 Vihanti. L: Kaarlo 29, Maria 31, Veli 32, Anna-

Liisa 37. Ts. ja Js. Lotta Svärd/Raahen piiri/Vihannin paikallisosasto. Ilmavalvontalotta, muonituslotta, talkootyöt. Yhdyslotta sotainvalidien huolto- ja avustustyössä.

HUHTALA, s. Mulari Aili Marjatta, s. 19.8.1928 Hyrynsalmi, k. 4.11.1992 Vihanti. Pso 50 Matti Olavi, s. 4.12.1920 Isojoki, k. 29.10.1991 Vihanti. L: Tuula 53, Tapio 55, Taina 59.

Js. Ilmavalvontalotta.

HYYPPÄ, e Ollikainen e Moilanen s Rusanen Aina Anna Lyydia, emäntä, s. 2.12.1912 Kajaani. Pso 53 Niilo Matias, s. 20.11.1920 Nivala. L: Liisa 36, Väinö 42, Hannu 54. Ts. ja

Js. Soitatoimialueella karjanhoitaja.

JAAKOLA, s Juntunen Anna Emilia, emäntä, s. 3.12.1919 Hyrynsalmi, k. 26.11.1990 Vihanti. Pso 44 Martti Einar, s. 10.5.1922 Vihanti, k. 25.10.1994 Vihanti. L: Jouko Jaakko Mi-

kael 45, Seija Maija Kyllikki 47, Jorma Kalevi 50, Riitta Marjatta 51, Raili Sisko Marketta 62. Ts. Hyrynsalmella ilmavalvontalotta. Js. Ilmavalvonta- ja muonituslotta.

JAAKOLA Tyne Aliina, s. 10.9.1915 Vihanti. Ts. ja Js. Lotta Svärd/Vihannin paikallisosasto. Ilmavalvontalotta.

JÄRVINEN, s Kovalainen Helvi Maija, s.27.2.1925 Säräisniemi. Pso 46 Helge, s. 27.10.1924 Martinniemi. L: Pirjo Sinikka 47. Ts. Lotta Svärd/Vihannin paikallisosasto/Alpuan

osasto. Pikkulotta, ilmavalvonta Vihanninosa. Js. Kotirintama- ja komennustyöt.

KALLIOKOSKI, s Suorajärvi Senja, tehdastyöläinen, s. 14.7.1921 Kuusamo. Pso 46 Unto Eelis, s. 7.1.1917 Pulkkila, k. 28.3.1978 Vihanti. L: Kaija Leena 49, Ilkka Elis Juhani 56.

Js. Kanttiinilotta. Kiestinki, Kuusamo. Haavoittui 13.8.41 Kiestingissä. Kunm: Vm2. Lotta Svärd.

KANGAS, s Nättinen Hilda Elina, myyjä, s. 27.12.1923 Paavola, k. 7.8.1991 Haapajarvi. Pso 48 Vilho Rikhard, s. 27.5.1927 Vihanti. L: Arja Sinikka 49, Heljä Marketta 51. Ts. Il-

mavalvontalotta. Js. 14Div. Lotta. Lieksa, Rukajärvi, Karjalan kannas, Rukajärven Liekru.

KANGAS, s Maarala Hilja Anna-Stiina, emäntä, s. 24.1.1914 Vihanti, k. 17.3.1986 Vihanti. Pso 35 Antti Johannes, s. 28.12.1907 Oulainen. L: Antti Johannes 36, Tyne

Elisabet 38, Lauri Veikko Matti 46, Jorma Eino Olavi 51, Pekka Tapio 59. Ts. ja Js. Lottatehtävät Vihannissa.

KATILA, e Syrjäläinen s Kesälä Elli Rauha, keittäjä, s. 27.3.1917 Vihanti, k. 24.2.1990 Vihanti. I pso Hiskias Petteri Syrjäläinen, s. 27.4.1912 Uukuniemi, kaatui 31.12.1941 Jyvä-

lahti. II pso 50 Mikael, s. 18.2.1913 Nivala, k. 25.4.1955 Vihanti. L: Tapio Edvard 51, Anna Maria 52. Ts. ja Js. Muonituslotta.

KINTAMO Anna Liisa, kansakoulunopettaja, s. 8.11.1891 Tornio, k. 21.4.1960 Vihanti. Ts. Lotta Svärd/Korvenkylän paikallisosasto. Sihteeri, rahastonhoitaja.

KORPI Laura Mirjam, keittäjä-siivooja, s. 16.5.1915 Vihanti, k. 6.3.1977 Vihanti. Js. Lotta Svärd/Korvenkylän paikallisosasto.

KOTILA, s Lumiaho Lyyli Kustaava, s. 27.10.1902 Vihanti, k. 31.10.1992 Vihanti. Pso 26 Jaakko Ilmari, s. 17.3.1903 Vihanti, k. 19.2.1995 Vihanti. L: Pirkko Leena 29, Kyösti Tapani

33, Kerttu Johanna 34, Anni Marketta 36, Eino Tapio Juhani 41, Matti Antero 48. Ts. ja Js. Lotta Svärd/Vihannin paikallisosasto. Puheenjohtaja.

KOVALAINEN, s Nikula Fanny Sofia, s. 9.3.1903 Vihanti. Pso 47 Eino Johannes, s. 26.10.1916 Säräisniemi, k. 3.11.1969 Vaala. L: Risto 46. Js. Raahen SkP/muonituslotta, sairaan-

hoitaja Invalidikoti Kyyhkylä.

KUPARINEN, s Puhakka Maija Ilona, yrittäjä, s. 16.3.1918 Kerimäki. Pso 44 Johannes, s. 26.8.1913 Pyhäjärvi Viip.L., k. 30.3.1982 Vihanti. L: Juhani 44, Matti 45, Liisa 47,

Kaisa 52. Ts. Savonlinnan SkP/-muonituslotta. Js. Sotatoimialue Simpeleeltä Rajajoelle, Salla, Vitele. Muonituslotta. Kunm: Js.mm.

KUPARINEN, e Kumpula s Nättilä Tyyne Maria, kauppias, s. 5.2.1908 Vihanti, k. 2.7.1985 Vihanti. I pso 25 Väinö Johannes Kumpula, s. 6.9.1901 Vihanti, k. 1.1.1945 Vihanti. L:

Erkki Johan Olavi 28, Terttu Kaarina 32, Airi Annikki 34, Pirkko-Liisa 42. II pso Eevert, s. 9.9.1908 Pyhäjärvi Viip.L., k. 11.2.1994 Vihanti. **Ts. ja Js.** Ilmavalvonta ja muonitustehtävät Vihannissa.

KUORILEHTO, s Rahkola Anna Fredrika, laitosapulainen, s. 13.11.1917 Oulainen. Pso 42 Olli Edvard, s. 30.10.1914 Vihanti, k. 25.4.1979 Vihanti. L: Matti Olavi 43, Martti

Jaakko 46, Kauno Antero 54 (k. 74), Irma Helena 61. **Js.** Oulaisten koulutuskeskus. Muonituslotta.

KÄRNÄ, s Pitkänen Anna Kaarina, emäntä, s. 10.2.1909 Rääkkylä, k. 27.3.1989 Vihanti. Pso 49 Armas Henrik, s. 25.3.1888 Siikajoki, k. 27.3.1968 Vihanti. L: Markus Heikki 50. **Ts.**

Lottana Taipaleenjoen suunnalla. Kunm: Taipaleen risti, Js.mm.

KÄRNÄ Onerva Inkeri, peruskoulunopettaja, s. 4.10.1916 Vihanti. **Ts.** Ilmavalvonta Vihannissa. **Js.** Linnoitus-työmiesten muonitustehtävät. Väistösaari, Pu-

tikko. Kunm: Ts.mm, Js.mm.

LAINNE, s Tolonen Kerttu Mirjami, kunnansihteeri, s. 8.11.1927 Suomussalmi. Pso 47 Sulo, s. 25.1.1922 Impilahti, k. 27.1.1983 Vihanti. L: Tuula Anna Liisa 62. **Js.** Suomussalmen Viitalan vartioasema, ilmavalvontalotta. Kunm: VRIkr.

LAMBERG, s Holappa Tyne Orvokki, keittäjä, s. 16.12.1921 Ylikkiiminki. Pso 50 Eino Armas, s. 18.11.1917 Sortavala mlk, k. 31.5.1954 Vihanti. L: Toivo Ilmari 40, Matti

Kalevi 54. **Ts.** Kentäsairaala Suomussalmi, sairaala-apulainen. **Js.** Kenttälataamo Viipurissa, siivooja. Suomussalmi.

LEHTOMAA, e Kyröläinen, s Nikula Aino Elisabet, kansakoulunopettaja, s. 13.11.1914 Vihanti. I pso 43 Jaakko Richard Kyröläinen s. 2.6.1914. L: Marja Leena 44. **Ts.** Raahen

SkP. Ilmavalvontatehtävät. **Js.** Kotirintama, naisten ja nuorten talkoiden johtaja.

LESKELÄ, s Ollila Iida Sulema, s. 8.1.1906 Vihanti, k. 30.10.1983 Oulainen. Pso 38 Kaarle Johannes, s. 2.8.1910 Lohtaja, k. 9.3.1986 Oulainen. L: Toivo Richard 41. **Ts. ja Js.**

Lotta Svärd/Korvenkylän paikallisosasto.

LEVÄNAHO, e Palmroos s Arvola Tyyne Loviisa, s. 15.4.1920 Paavola. Pso 60 Toivo Matias, s. 18.2.1913 Vihanti, k. 5.3.1973 Vihanti. L: Eila Annikki 60, Aila Tyyne 61. **Js.**

Jaakkima, sotilaskotilottana vapaaehtoisesti. Lapin sodan aikana karjanhoitajana. Evakuoitu Ruotsiin.

LUMIAHO, s Kotila Aune Annikki, emäntä, s. 25.7.1920 Vihanti. Pso 38 Uuno Jaakko Olavi, s. 15.5.1911 Vihanti, k. 13.1.1978 Vihanti. L: Eeva Elina

Marjatta 38 (k. 39), Pekka Matti Olavi 41, Paavo Jaakko Kalervo 42 (k. 43), Valma Briitta Helena 44, Seppo Antti Jussi 49. **Ts.** Lotta Svärd/Vihannin paikallisosasto.

LUMIAHO, s Pirnes Eeva Seliina, emäntä, s. 15.7.1920 Vihanti. Pso 41 Väinö Jaakko, s. 20.7.1913 Vihanti. L: Paavo 43, Kauko 45, Marjatta 48, Aino 50, Irma 55. **Ts.** Kotirintama, Vihannin puhelinke-

kus. **Js.** Itä-karjalan Sotilashallinto, Karhumäen Alue-esitykunta, puhelinkekus. Kunm: Ts.mm, Js.mm.

LUUKINEN, s Teppo Anna Heleena, s. 22.7.1897 Liminka, k. 5.2.1975 Vihanti. Pso 19 Juho Heikki, s. 23.7.1890 Lumijoki, k. 16.6.1948 Vihanti. L: Rauha

20 (k. 80), Aino 21, Martti 23 (kaatui 44), Pentti 25 (k. 74), Annikki 26, Paavo 28, Esko 34, Matti 34 (k. 34). **Ts. ja Js.** Lotta Svärd/Vihannin paikallisosasto. Muonituspäällikkö.

MAIJALA, s Luukinen Rauha Maria Helena, kirjanpitäjä, s. 11.6.1920 Kempele, k. 27.8.1980 Lumijoki. Pso 47 Vilho Johannes, s. 19.6.1918 Lumijoki, k. 11.12.1994 Lumijoki. L:

Aune Kaarina 53, Anna-Liisa 56. **Ts. ja Js.** Ilmavalvonta- ja muonituslotta.

MALINEN, s Honkakoski Valma Orvokki, elintarviketyöntekijä, s. 27.4.1918 Vihanti. Pso 43 Einar, s. 26.10.1911 Uukuniemi, k. 30.8.1977 Vihanti. L: Keijo 44, Helinä 45, Regina 53.

Js. Pesulajunan työntekijänä Lieksan suunnalla. Kunm: Js.mm

MIKKOLA, s Ristola Lyyli Marjatta, emäntä, s. 9.6.1921 Vihanti. Pso 45 Hugo Matias, s. 25.2.1916 Oulainen. L: Aino 46, Matti 50, Mauno 52, Veijo 57, Seppo 60. **Js.** Muonituslottana

Vihannissa.

MUIKKU, s Nevalainen Silja Helena, pesulanhoitaja, s. 16.7.1922 Pielisjärvi. Pso 54 Martti Heikki, s. 16.9.1919 Pielisjärvi, k. 24.12.1982 Vihanti. L: Arja Helena 54. Js.

Ilmavalvontalottana Pielisjärvellä. Kunm: Rukajärven merkki, Js.mm.

MYLLYKANGAS, s Luukinen Aino Anna-Liisa, s. 21.5.1921 Lumijoki. Pso 42 Niilo Urho Ilmari, s. 4.12.1911 Vihanti. L: Liisa Helena 45, Leena Anneli 51, Mikko Juhani 52,

Leila Majja Kristiina 59. Ts. ja Js. Ilmavalvonta- ja muonituslottana Vihannissa.

MYLLYLÄ, s Tammi-vuori Pelagia, emäntä, s. 12.10.1915 Suojärvi. Pso 49 Toivo Ilmari, s. 17.5.1922 Vihanti. Ts. Ilmavalvonta.

MÖTTÖNEN, s Kovalainen Toini Martta Katariina, emäntä, s. 18.8.1922 Säräisniemi. Pso 45 Lauri, s. 1.12.1913 Ristijärvi. L: Kaarlo Juhani 46, Pentti Matias 47, Seija Maritta 50,

Timo Antero 53, Raija Kaarina 55, Kauko Lauri 56. Ts. Lotta Svärd/Alpuan osasto. Komennus- ja kotirintamatyöt. Js. Koulutuskeskus 25 Raaha, JR200 Taavetti, SS43 Tiuruniemi ja Heinola. Muonituslotta, varuslotta.

NIKULA Anna Elli, kansakoulunopettaja, s. 18.1.1918 Vihanti. Ts. Ilmavalvontalottana Vihannissa.

NIKULA Tyyni Maria, kodinhoitaja, s. 2.12.1904 Vihanti, k. 11.9.1985 Oulu. Js. Limingan koulutuskeskus. Muonituslotta.

NIKULA, s Siipilehto Hilja Elisabet, s. 2.11.1918 Vihanti. Pso 41 Arvo Johannes, s. 23.12.1918 Vihanti. L: Leena 43, Arto 52. Js. 17TalK. Varuskorjaamotyö.

NORDSTRÖM, s Torkkeli Aili Kyllikki, tehdastyöläinen, s. 19.12.1922 Räisälä. Pso 42 Matti Johannes, s. 25.11.1917 Vihanti, k. 12.12.1981 Vihanti. L: Sep-po 44, Seija 43, Jorma

50, Jaakko 52, Timo 57. Ts. Karjanajo sotatoimialueelta. Js. Räisälässä sotatoimialueella siivoustyöt.

OHINMAA, s Kurvinen Aili Sofia, emäntä, s. 22.5.1919 Kuusamo. Pso 53 Eino Ilmari Immanuel, s. 15.10.1911 Vihanti, k. 9.1.1989 Vihanti. L: Helena 56, Voitto 58, Markku 59,

Tiina 63. Js. Kuusamossa sotatoimialueella muonituslotta, karjanajaja.

OKSALA, s Karttunen Liisa, sosionomi, s. 12.1.1918 Jäppilä. Pso 53 Yrjö Väinö Johannes, s. 5.9.1930 Helsinki. L: Mauno Johannes 55. Js. Lotta Svärd/Korvenkylän paikallisosasto.

OLLILA Aili Katariina, s. 20.8.1910 Vihanti. Ts. Lotta Svärd/Korvenkylän paikallisosasto. Muonituslotta, sotainvalidiiden yhdyslotta.

OLLILA Eedit Eliisa, s. 15.3.1908 Vihanti, k. 14.6.1975 Vihanti. Lotta Svärd/ Korvenkylän paikallisosasto.

OLLILA Salli Marjatta, s. 31.8.1917 Vihanti, k. 22.4.1962 Vihanti. Ts. Ilmavalvontalotta.

PAASIO, s Kärnä Eila Katariina, s. 11.5.1922 Vihanti, k. 3.6.1972 Turku. Pso 52 Jouko Pekka, s. 26.11.1926 Turku, k. 20.2.1976 Turku. L: Riitta-Liisa 53, Pekka Tapani 54,

Outi Kaarina 60. Js. SS60. Kenttäsairaala 26. Lääkintälotta. Kunm: Vm2.

PAKSUNIEMI, s Karttunen Kerttu, s. 30.4.1911 Karttula. Pso 41 Onni, s. 27.4.1907 Kittilä, k. 28.8.1984 Kittilä. L: Terttu Annikki 42, Seppo Juhani 43 (k. 45), Sirkka Marjatta 44

(k. 45), Siiri Marget 45, Raija Tellervo 47, Niilo Johannes 49, Urpo Sakari 49, Sisko Helena 52, Lauri Antero 53. Js. Lotta Svärd/Korvenkylän paikallisosasto.

PEKKINEN, s Kauppinen Anna Maria, emäntä, s. 27.5.1916 Jaakkima. Pso 40 Tauno Johannes, s. 15.11.1916 Jaakkima, k. 21.12.1988 Vihanti. L: Eila Marjatta 41, Kerttu Kaarina 43,

Raili Anneli 48, Antti Kalervo 52. Ts. Viipurin rykmentin varuskunta Huuhanmäki. Ompelijana vaatekorjaamossa.

PIRNESKOSKI, s Määttä Eeva Katariina, s. 2.4.1920 Kuusamo. pso 44 Väinö Artturi, s. 20.9.1913 Oulainen. L: Aila 45, Leila 46, Laila 46, Lea 48, Raija 50, Matti 52, Eeva 54,

Martti 60. Js. Karjalan kannas, Uhtua. Muonituslotta. Kunm: Js.mm.

POHJOSENPERÄ, s Tolvanen Hilja Maria, emäntä, s. 19.7.1922 Nurmee. Pso 45 Niilo Olavi, s. 19.11.1920 Oulainen, k. 29.9.1994 Vihanti. L: Eino Olavi 46, Eija Helena 56. Js.

HuoltoK Nurmeksessa. Muonituslotta, Porkkalan evakuointi.

SALO Aili Eliina, kansakoulunopettaja, s. 21.8.1921 Vihanti. Js. Käppäselkä, Äänisen rannikkoprikaati, Äänislinna. Opastoimiston muonituslotta.

SALO Tyyne Maria, myymälän osastonhoitaja, s. 12.12.1917 Vihanti, k. 23.8.1992 Oulujo-ki. Ts. Ilmavalvonta- ja -muonituslotta.

SAVOLA, s Kotilainen Helka Marjatta, postitoimiston hoitaja, s. 20.12.1923 Uusikirkko. Pso 47 Uno Aukusti, s. 7.1.1920 Reisjärvi, k. 16.9.1981 Vihanti. L: Marja 49, Pekka 50, Jukka 53, Matti 56, Pirkko 59, Raija 62. Js. Sotatoimialue, Hiitola, Antrea, Uusi-kirkko. Postiharjoittelija, lotta.

SIILI, s Harttunen Aino Eeva, s. 6.6.1914 Sortavala msk. Pso 35 Matti, s. 22.10.1908 Sortavala msk, k. 15.3.1979 Vihanti. L: Anja 36, Esko 40, Leena 42, Arja 50, Annikki 52.

Kunm: SVR I.

SIMI, s Kivioja Alli Emilia, emäntä, s. 29.10.1919 Vihanti. Pso 41 Erkki Ilmari, s. 21.10.1916 Rautio, k. 1.11.1982 Vihanti. L: Vappu 41, Heikki 43, Pekka 46, Matti 52. Ts. Ilmaval-

vontalotta. Kunm: Ts.mm.

SIMOLA, s Ollila Hilja Ester, s. 15.11.1902 Vihanti, k. 9.3.1970 Vihanti. Pso 38 Mauno Anton, s. 14.1.1912 Mäntsälä, k. 23.8.1982 Vihanti. L: Martti Hen-rikki 45. Lotta Svärd/

Korvenkylän paikallisosasto.

SIPONMAA, s Tikkala Aune Annikki, s. 24.8.1907 Vihanti, k. 8.1.1993 Ylivieska. Pso 29 Jaakko Ilmari, s. 12.10.1902 Vihanti, k. 24.4.1956 Vihanti. L: Antti Samuli 31. Ts. ja Js.

Lotta Svärd/Korvenkylän paikallisosasto.

TIITTANEN, s Lampi- nen Julia, s. 7.12.1915 Impilahti, k. 16.1.1987 Vihanti. Pso 36 Eevert Pekka, s. 23.10.1912 Suistamo, k. 22.12.1993 Vihanti. L: Aulis 36 (k. 88), Maire 41.

TIKKALA Eeva Kyl- likki, kansakoulunopet- taja, s. 12.2.1905 Vihan- ti, k. 11.2.1993 Ylivies- ka. Lotta Svärd/ Korven- kylän paikallisosasto.

VERKASALO Anna, kasvitarhaneuvoja, s. 4.2.1885 Vihanti, k. 9.4.1968 Vihanti. Lotta Svärd/Korvenkylän pai- kallisosaston lottatehtä- vät.

VERKASALO, s Flinck Lea, s. 12.11.1920 Räisälä. Pso 43 Unto Pellervo, s. 11.10.1918 Vihanti. L: Pekka Juhani 44. Ts. ja Js. VR:n palveluksessa Viipurissa.

VIINIKANGAS, s Pyörälä Eine Kyllikki, emäntä, s. 11.1.1918 Vihanti. Pso 46 Armas Akseli, s. 7.4.1918 Py- häjoki. L: Pertti 47, Raili 51. Ts. Kuusamossa kanttiinilottana, Taival-

kosken kenttäsairaalassa keittiö- ja kanti- tiinilottana. Js. Ilmavalvonta- ja muonitus-

lotta. Kunm: Ts.mm.

WEISSENFELT, s Vuori Tyne Esteri, emäntä, s. 31.8.1909 Valkjärvi, k. 12.12.1988 Vihanti. Pso 45 Uno Vilhelm, s. 14.8.1916 Pattijoki, k. 24.6.1996 Vihanti. L: Paula 46,

Tuula 47. Js. Viipuri, Valkjärvi, laborato- riotehtävät, Kannaksella ilmavalvontatehtä- vät.

10. Lähteet

- Itsenäinen Suomi, Seitsemän vuosikymmentä kansakunnan elämästä
Otava 1987
- Raahen tienoon historia III
Jyväskylä 1991
- Suomi Sodassa, Talvi- ja jatkosodan tärkeät päivät
Oy Valitut Palat 1983
- Leikekirja
Vihannin Kotiseutuarkisto
- Sankaripoikia, Vapaussodassamme kaatuneiden alaikäisten muistoksi
Toim. Elsa Heporauta, Jyväskylä 1918
- Vapaussodan Rintamamiesten Liitto 1929 - 1939
Tampereen Kirjapaino-osakeyhtiö 1939

Sisällysluettelo

Lukijalle	5
Sotilastoimiston tervehdys	7
Koti, kotiseutu ja isänmaa	8
Kaitse ain kansamme teitä	9
VAPAUSSOTA - KANSALAISSOTA	11
1. Suomen itsenäistyminen	11
1.1. Ajatus itsenäisyydestä	11
1.2. Suomi takaisin itsehallintoon	11
1.3. Kansa jakaantuu kahtia	12
1.4. Suomesta tasavalta	13
2. Itsenäisyyden raskas hinta	15
2.1. Väriinjat vahvistuvat	15
2.2. Vallankumousyrityksestä kansalaissotaan	15
3. Kansalaissodan heijastusta Vihannissa	17
3.1. Tilanne Raahen alueella ja Vihannissa	17
3.2. Vihantilaisia Oulun Krenatööripataljoonassa	22
3.3. Kenttäpostin viesti	24
4. Vihannin suojeluskunta	25
4.1. Suojeluskunnan perustaminen	25
4.2. Suojeluskunnan toimintaa	26
4.3. Kyläpäällikkö Artturi Pietarilan tiedotustoimintaa	33
5. Vapaussodassa kaatuneiden rinnalle	37
5.1. Sankaripoika Johan Suonenlahti - Vihannin ensimmäinen vapaustaistelija	37
5.2. Vapaustaistelussa kaatuneiden Vihannin sankareiden hautajaiset	43
5.3. Jaakko Jokilehdon muistolle	47
5.4. Vainajain muistolle	48
6. Vihannin rintamamiesyhdistys	50
6.1. Tausta	50
6.2. Vihannin rintamamiesyhdistyksen toiminta "tulosrikasta"	51
TALVISOTA - ITSENÄISYYDEN KOETINKIVI	56
1. Talvisodan tausta ja kulku historian valossa	56
1.1. Rauhan etsintää Neuvosto-Venäjän kanssa	56
1.2. Suomi vedettiin mukaan sotaan	57
1.3. Viisasta valmistautumista Suomessa	58
1.4. Talvisota alkaa	58

1.5.	105 tuskan päivää	59
1.6.	Talvisodan ihme	60
1.7.	Suomi keskeltä kahtia - venäläisten miehityssuunnitelmista 1939	61
2.	Talvisota vihantilaisin silmin	62
2.1.	Vajaa vuosi sodan päättymisestä	62
2.2.	"Vihannin komppanian" vaiheilta	64
2.3.	"Vihannin komppanian" taistelukertomus	66
2.4.	Toivo Junnikkala - ryhmänjohtaja Vihannin Komppaniassa	73
2.5.	Salmenkaidan taistelu - ihmeellinen puolustus	81
2.6.	"Joukon jatko" - Frans Mustakangas	85
3.	Kotiasiat painoivat mieltä	89
3.1.	Kirjeiden kertomaa	89
4.	Talvisota vaati uhrinsa	93
4.1.	Sankarivainajien muisto	93
4.2.	Kentälle jääneiden muisto	95
JATKOSOTA - UNELMA SUUR-SUOMESTA		97
1.	Vain välirauha	97
1.1.	Moskovan rauha ei vakuuttanut	97
1.2.	Poliittista neuvonpitoa Saksan kanssa	98
2.	Suomi taas sodassa	99
2.1.	Kesä ja syksy 1941	99
2.2.	Asemasotavaihe	100
2.3.	Poliittinen kädenvääntö	101
2.4.	Taistelu olemassaolosta - Suomi ei antautunut	102
3.	Lapin sota	103
3.1.	Lapin sodan taustaa	103
3.2.	Vihollinen vaihtui	104
4.	Sotapäiväkirjojen välityksellä jatkosodan alkuhetkiin	105
4.1.	Kesä 1941	105
4.2.	2KkK/JR32	106
4.3.	1KkK/JR53	109
5.	Vihantilaisten kokemaa sanoin ja kuvin	114
5.1.	Martti Mikkelän mukana "Siellä jossain"	114
5.2.	Nuoren miehen sota	120
5.3.	Suutarin sotareissu	126
5.4.	Konepistoolia "lainaamassa" ja Vuoksen virtaa ylittämässä	128
5.5.	Kuvakertomuksen välityksellä sodassa Arttu Jaakolan kanssa	129
5.6.	Kuvakertomuksen välityksellä sodassa Urho Lämsän kanssa	135
5.7.	Kuvakertomuksen välityksellä sodassa Veikko Pyörälän kanssa	138
6.	Jatkosotakin vaati Vihannista raskaan hinnan	146

6.1.	Surusanomia	146
6.2.	Sankarihautojen äärellä	152
NAISET RINTAMALLA JA KOTONA		155
1.	Lottana sodan aikana	155
1.1.	Lotta Svärd	155
1.2.	Lottatoimintaa Vihannissa	155
1.3.	Sota naisten kokemana	159
	Muistoja sotaretkeltä	160
	Entinen lotta muistelee	164
1.4.	Kotirintamalla koettua	165
	Kotirintamanaisen ja sotalesken muistelmia	
	talvi- ja jatkosodan ajalta	165
	Kotirintamanaisen muistelmia talvi- ja jatkosodan ajoilta	166
	Lotan ja kotirintamanaisen muistelmia	
	talvi- ja jatkosodan ajoilta	167
1.6.	Lotta Svärd -järjestö lakkaa	168
SOTIEN JÄLKEEN ELÄMÄ JATKUU		171
1.	Sotainvalidien Veljesliiton Vihannin alaosasto	171
1.1.	Vastuunkantajat	171
1.2.	Invalidiyhdyslotta Lilli Hirvilammi	173
1.3.	Toiminta ja varojen keruu	175
2.	Vihannin Aseveljet r.y. ja yksi asevelitalo	177
3.	Vihannin Sotaveteraanit jo yli 30 vuotta	180
MATRIKKELIOSA		191
1.	Saksan jääkärit	192
2.	Vapaussodassa kaatuneet	194
3.	Vapaussotaan osallistuneet	196
4.	Vapaussodan naisia	218
5.	Talvisodan sankarivainajat	219
6.	Jatkosodan sankarivainajat	223
7.	Talvi- ja/tai jatkosotaan osallistuneet	235
8.	Vuonna 1926 syntyneitä vain koulutuskeskuksiin ehtineitä	342
9.	Lotat	343
10.	Lähteet	352
SOTATOIMIALUEKARTTA		356

YLI-PÄÄLLIKÖN PÄIVÄKÄSKY

Enonien äidille!

Enonien äidit, jotka olette eläneet ja elätte elämänsä suurimman osan sotavuosien aikana, olette kokeneet suurta kärsimystä ja surua. Olette nähneet miehien lähtevän taistamaan isänmaasta ja paljastaen kovan työn. Olette nähneet miehien paljastaen kovan työn ja kokeneet suurta kärsimystä ja surua. Olette nähneet miehien paljastaen kovan työn ja kokeneet suurta kärsimystä ja surua.

VAPRIKUNNISTIE

Olette kokeneet suurta kärsimystä ja surua. Olette nähneet miehien paljastaen kovan työn ja kokeneet suurta kärsimystä ja surua.

Mannerheim

Iloitsemme Isänmaasta

Sodat vihantilaisten kokemana

Jatko-osa

Iloitsemme Isänmaasta

Vihannin sotaveteraanimatrikkeli

Jatko-osa

Lukijalle

Vihannin veteraanikirjasta ”Iloitsemme Isänmaasta” on keskusteltu ja osoitettu sitä kohtaan mielenkiintoa ja kiitosta. Monissa puheenvuoroissa on ilmennyt kysymys, miksei kirjassa ole tiettyä henkilöä. Syyt ovat monet: on tapahtunut unohduksia tai ei ole saatu henkilötietoja. Niinpä päätettiin korjata se, mikä on korjattavissa eli tehdä kirjaan täydennysosa. Tulos on nyt lukijan kädessä.

Tärkeimmän työn täydennysosan toteuttamisessa ovat tehneet Vihannin sotaveteraanit, jotka keräsivät pääasiallisesti aineiston veteraanikirjaankin.

Vihannin veteraanikirjassa ja sen täydennysosassa kuvataan n. 1200 vihantilaisen sotaveteraanin vuosien 1918, 1939-1940 ja 1941-45 sotatie. Henkilömäärä vastaa kolmannesta Vihannin asukasmäärästä vuonna 1939.

Tämäkään liiteosa ei ole täydellinen. Pyydämme anteeksi puutteita ja virheitä, joita tästä täydennysosasta todennäköisesti löytyy.

Vihannissa 30.4.2001

Vihannin Sotaveteraanit ry.

Teuvo Pentinlehto
sihteeri

Korjauksia kirjaan:

s. 51, ryhmäkuvassa Eevi Harmaala, oikea nimi Annikki Harmaala

Häkkilä Jaakko Iisakki, s.199, valokuva puuttunut

Vilminko Antti, s.216, valokuva puuttunut

Kangasniemi Johan Mikael, s. 220, puoliso ja lapsi puuttuneet

Vuori Martti Albert, s. 234, valokuva puuttunut

Heikkinen Vilhelm Leanteri, s. 248, lapsia puuttunut

Kotila Arttu Johannes, s. 273, kuva vaihtunut Lämsä Urho Henrikin kanssa

Lämsä Urho Henrik, s. 286, kuva vaihtunut Kotila Arttu Johanneksen kanssa

Niiranen Juho Emil, s. 300, lapsia puuttunut

Viljo Käkelä muistelee:

Ensimmäiset sankarihautajaiset Vihannissa

Ajoin veljeni linja-autoa Karhukankaalta, Lumimetsän, Alpuan ja Vihannin kautta Raaheen. Asevelvollisuuden suorittaneet miehet oli kutsuttu tositoimiin rintamalle. Koska ikäni puolesta minua ei oltu kutsuttu palvelukseen, niin ajoin tätä linjaa. Sitten minulta tilattiin kyyti sankarihautajaisiin. Sovittiin aikataulu, mitä noudatetaan.

Tämä sankarihautaus oli ensimmäinen Vihannissa. Vähän jännitti, kun pakkasta oli yli 30 astetta. Bensiiniasemalta sai veden sekaista bensiiniä, joka aiheutti vaikeuksia.

28.1.40 kello 9 sovittiin, että olen Lumimetsässä, jonne saavuin ajallaan. Lähtijöitä oli paljon, muutama penkki jäi vielä Alpualaisia varten. Kun saavuimme Alpuaan väkeä oli lähdössä paljon enemmän kuin Lumimetsässä. Siinä tuli tenkka, kun mil-lään kaikki eivät mahtuneet. Siinä kysyttiin, että et kai sinä minua jätä. Vaikeahan siinä oli ketään kieltää kyydistä. Käytävä oli tupaten täynnä ja osa matkustajista istui toisten sylissä. Sitten lähdettiin matkaan ja kaikki meni hyvin, kunnes noin yksi kilometri ennen kirkonkylää räjähti rengas. Siinä ei ollut vaihtoehtoja, matkustajien piti lähteä kävelemään.

Rupesin vaihtamaan rengasta ja sainkin sen paikoilleen aika pian. Jouduin hautajaistilaisuuteen, joka on jäänyt muistiini pysyvästi. Tilaisuus oli hyvin juhlallinen kunnialaukauksineen. Erikoisesti laulu: Oi kallis Suomenmaa. ”Oi Suomi synnyin-maa suo helmahas sun poikasi onnellisna nukahtaa, kun hän henkensä halvan sulle antanut on. Ei muuta kunniaa kuin kuulla kummultansa sun kuusiesi kuiskinaa, kun sä kätkenyt olet hänet viime lepoon.”

Olihan ne mielialat alamaissa, kun tiesi, minkälainen maa oli kimpussamme. Jokaisella oli mielessä, ettei periksi anneta. Pelkona oli vielä, että maa miehitetään. Kotimatalla ei ollutkaan niin paljon matkustajia, kuin mennessä ja matka sujui hyvin.

Vielä ehdin talvisotaan

Asepalvelukseen tuli kutsu 15.2.1940 Ylivieskaan, mutta harjoitukset eivät kestäneet kauan. Vapaaehtoisia kysyttiin Kuhmon rintamalle, johon lähdin minäkin, sekä Kauralan Olli ja Taskilan Tauno Vihannista. Sotkamossa jaettiin aseet ja kuljetus tapahtui kuorma-auton lavalla Kuhmoon. Siellä olimme teltassa päivän ja sitten pimeän tullessa hiihimme suksilla Löytövaaraan. Johtajana oli kersantti, joka oli meitä vanhempi. Olimme jo etulinjassa, kun sotilas tulee hädissään kysymään, että mitä porukkaa olette. Sanoimme keitä olemme. Sotilas sanoi, että äkkiä takaisin, olette vihollisen etulinjassa. Samassa tuli piiskatykin laukaukset ja ei tarvinnut käskyä maahan, oli se niin kova isku. Vihollinen oli neljässä motissa ja me jouduttiin varsinaiseen linjaan. Rautaa ja lyijyä oli jatkuvasti ilmassa. Pakkasta oli yli 40 astetta. Olimme tosi väsyneitä. Kauralan Olli istui männyn juurella ja alkoi nukkua. Herätin Ollin ja sanoin: "jos siihen nukut, se on viimeinen uni" Olli kertoi nähneensä unen, että hän elää 80-vuotiaaksi. Uni ei pitänyt paikkaansa, hän kaatui jatkosodassa. Sitteen valkeni 13.3.1940 päivä kauniina. Vihollisen lentokone tuli ja heitti savurenkaan linjojemme päälle. Kun kone poistui, alkoi rumputulitus kaikilla aseilla. Tuntui aivan siltä, että vihollinen tulee, ei sille mitään voi. 10.45 tuli lähetti sanomaan, että rauha tulee klo 11.00. Se tuntui hyvältä, ehdoista emme tienneet mitään.

Sankarihautaus Vihannissa vuonna 1944.

He ovat kohdanneet

Rouva M. Lähdesmäke.

Olimme äskhen suorittamassa viimeistä palvelua yhdelle sankarivainajistamme. Muutama vuosi sitten yhdisti tuo sankarimme, Toivo Lähdesmäki kotitalonsa nuoren lesken ja tämän pieneen pojan kotitaloon. Elämänhaluinen, toimintakykyinen, hyvä puoliso ja isänä sekä launun kansalaisena kunnioitimme tätä vainajaa. Hänellä oli suuret suunnitelmat ja lupaa tulevaisuus. Enimmäistien miesten joukossa hän lähti isänmaan palvelukseen. Rokkeana hän antautui vaaroihin vaikeimpiinkin. Lyhyt oli hänen sankariteensä. Hänen päivänsti päättyivät Jumalan lausemien mukaan. Hän kelpasi taivaihin, koska taisteli oikeiden, jalojen asioiden puolesta. Jumala varmasti korjasi tämän turhien kyyryttämän hedelmän aittaansa.

Sureva leski! Jo toinen samollainen suru on kohdannut teitä noin muorena. Vielä muutama viikko sitten unelmoitte valoisaan tulevaisuudesta. Uskoitte sodan melskeen pian taantuvan. Toivoitte miehenne palaavan veljienne kera kotiashareihin. Uskonne petti. Toivonne rauhesi. Teiltä vaadittiin korvaamatonta isänmaan vapauden hintana. Rakkaimpanne antoi sydänverensä. Rakkaudensiteiden katkeaminen on tuonut teille suurinta kärsimystä ja tuskaa. Teidän surunne herättää meissä surujuhliaan hokoontuneissa syvä myötätuntoa. Me emme voi antaa teille menettämäännne, mutta me tahdomme rohkaista Teitä sanomalla: Katsokaa kyynelettenne läpi virkastuvaan tulevaisuuteen. Herran on koettava aika, jolloin kohtaatte omamme siellä, missä ei ole enää väärintekijöitä. Siihen soti on Herran erojen isä ja leskien turva tukemassa teitä vaikealla aittokallanue.

Almanan 1/2 1940

Helmi Mattila.

Aika on outo käsite

On hyvä, että lohduttajat ovat olemassa. Kirjeiden ja puheiden säilyminen lohduttaa seuraavaakin sukupolvea. Aikakäsite muuttuu. Isän surutyö tulee mahdolliseksi lapselle, joka on menettänyt isän parivuotiaana. Viisikymmentäviisi vuotta kutistuu kuin eiliseen katsoisi. Miehet lähtivät rintamalle. Talvisota alkoi. Lapsi odotti isää kotiin lokakuun 17. päivästä alkaen. Jaksoi toivoa joka päivä: ”Pian itä tulee.” Jäi aamulla sängyn laidalle: ”Oottaa tättä itää.” Pukee ulkovaatteita päälleen: ”Hakkee itän kotiin.” Haluaa lähteä äidin mukaan ulos ja kun ei pääse sanoo: ”Äiti tuo itän kotiin.” Näin jatkui viikkoja, kuukausia. Tammikuussa, kun isän lähdistä on jo kolme kuukautta: ”Oon hyvin kiltti tyttö, titte itä tulee.” Lasten ikävästä ja muista huolista äiti kirjoitti isälle kolmen kuukauden aikana kymmeniä kirjeitä.

Isä ei tullut koskaan kotiin. Kuolonviesti saapui 26. tammikuuta. Pikkusisko syntyi 6. maaliskuuta. Milloin lapsen ikävä lie haihtunut? Vai koteloituiko se johonkin mielen umpioon, josta se on ajan kanssa haihtui. Jostakin ajatusten sopukoista kumpusi varttuneempana mielikuva: Isä oli tullut illalla kotiin. Lapsi halusi isän viereen, mutta ei päässyt. Lapsen itku on lohduton ja pahamieli voimakas. Hän ei ymmärrä tilannetta.

Loma oli lyhyt. Äiti odotti pikkusiskoa ja kapeaan laidasta vedettävään sänkyyn ei mahtunut kuin kaksi. Mielikuva oli pieni häivähdys menneisyydestä, jonka ajan aalto toi lähelle. Se oli omakohtainen elävä muisto isästä. Muut muistot ja mielikuva isästä ovat kerrottuja. Muisto muuttui kauniiksi, kun sen ymmärsi.

55 vuotta myöhemmin äidin ja isän kirjeiden tutkiminen vahvisti tunnesiteiden olemassaolon ja sen turvallisuuden tunteen, minkä isän läsnäolo oli antanut. Äiti purki huolensa kirjeisiin, ei näyttänyt niitä lapsille työkiireiden, niukkuuden, toivottomuuden ja muutostenkaan keskellä. Oli rakkautta ja läheisyyttä, eikä lapsilta riistetty leikkejäkään pois. Joulupukki toi nuken ja peltisen kahviastiaston, pikkuveli sai puuauton. Tunteisiin ei päässyt tulemaan pahoja lommoja. Lisäksi olivat isovelit, enot, tädin perhe ja isovanhemmat turvana. Kotiseutu, Vihanti, oli myös kaukana varsinaisista sotatanterista. Oulu oli lähin paikka, jota pommitettiin. Mustat ”molo-tohvi” -kaihtimet ikkunoissa ja kannelliseen saaviin piilotettu carbidi-lamppu Pirttisaaren pirtissä ovat jääneet muistiin sota-ajan pelosta. Puutteesta on muistikuva, kun toppasokeriastia oli tyhjä ja äiti sanoi syyksi sota-ajan.

Äidin ja isän kirjeiden lukeminen on märkää, mutta antoisaa. Aika on outo käsite. Ei viisikymmentä – kuusikymmentä vuotta ole välttämättä mitään. Vain rahtunen iankaikkisuudessa.

Äidit – aikansa mittaisia

Sotalesket, orpojen äidit ja äidit, jotka menettivät poikansa joutuivat kasvamaan aikansa mittoihin. Heidät väännettiin aidanvihdakseksi pitämään kotiaita pystyssä,

pihapiiri koossa. Usko, toivo, rakkaus ja työ olivat niitä elementtejä, joista he voimansa saivat. Usko ja toivo, vaikka ei toivoa puolison tai lapsen näkemisestä enää ollutkaan, ei sammunut. Mahdotonkaan suru ei vienyt heiltä toivoa huomista. Rakkaus lapsiin ja isänmaahan antoi voiman kulkea eteenpäin. Itku auttoi ja aika voiteli haavoja. Ankara arki töineen ja vaatimuksineen kannatteli surun ja murheen yli. Toimettomuus olisi suistanut epätoivoon.

Ystävän kirje kanssasisarelle valottaa aikaa. Kirje on päivätty 23.3.1940 Raahen sotasairaalassa ja lähettäjä on lääkintälotta Maija Harmaala: ”Tuhannet kiitokset tervetulleesta kirjeestäsi ja sydämelliset onnitteluni tyttäresi syntymän johdosta. Lapset ovat Jumalan lahja, sanoi Pyörälän täti vainaja. Ja niinhän se on, syntyipä ne miten orpoina tai raskaina aikoina tahansa. Kyllä ymmärrän, että sulla on elämä raskasta Toivon mentyä, mutta jollakin toisella se olisi vielä raskaampaa. Sulla on, Jumalan kiitos, terve järki ja luottamus elämään parempi kuin monella muulla. Jaksat ymmärtää, että Toivo teki sen, minkä hänen luontonsa oli valmis tekemään, sillä hän jos kukaan oli aina valmis uhraamaan oman elämänsäkin isänmaan edestä. Kyllä muistan monet kerrat, kun hän syttyi, kun tuli puhe yhteisestä vihollisesta.”

”Onhan sulla kerran suurta, kun lapset kasvaa ja asia hiukan vanhenee. Ei tunnu menetys enää niin raskaalle. Aika parantaa haavat. Jääpi kaunis ja valoisa muisto lyhyestä, mutta sitä onnekkammasta ajasta. Saat kertoa lapsille isästä, joka oli sankari, maansa puolustaja viimeiseen hetkeen saakka. Olet ehkä onneton, mutta samalla onnellinen, sillä Sinä olet myös sankari. Olet lahjoittanut yhden lottatyttären maallemme lisää.”

”Elä sure, kyllä Jumala auttaa sinua. Sama Jumala auttaa Karjalan kansaakin kestämään kaikki menetykset. Toivon ei tarvinnut nähdä sitä päivää, millä ehdoilla rauha solmittiin. Meillä on hirveän paljon työtä. Olemme pyöreitä päiviä töissä, joten ei jaksa paljoa kirjoittaa eikä lukea. Maata saa panna heti, kun pääsee työstä. Toivoisin, että sairaalaa ei siirretä, vaan saisimme hoitaa loppuu saakka, sillä tämä työ on niin erikoista, suurta ja kasvattavaa, että varmasti tulee ikävä, kun tämä loppuu. Onneksemme on, ettei sairaita tule enää lisää, mutta tahtoisimme nämä sankarit saada hoitaa terveiksi. Kello on jo paljon. Alan nukkumaan. Rakkaat terveiset teille jokaiselle. Mikä on pienen nimi? Anna anteeksi, kun kirjoitus on näin epäselvää. Hyvää vointia äidillesi. Terveisin Maija.”

Iloitsemme isänmaasta -tietokirjan mukaan Vihannissa oli talvisodan jälkeen 35 sotaorpoa ja jatkosota lisäsi orpojen määrää 51:llä. Sotaleskeksi jäi talvisodasta 13 ja jatkosodasta 21 vihantilaista vaimoa. Talvisodassa menetti henkensä 33 vihantilaista, jotka on siunattu Vihannin vanhaan kalmistoon sankarivainajien paasien alle. Yksitoista kaatuneista jäi taistelulentille, heitä ei ole haudattu Vihannin kalmistoon, on vain siunattu. Jatkosodan sankareita siunattiin paasien alle 85 henkilöä. Leveitä kyntösiivuja monessa polvessa

Kaleva kokosi kesällä 1940 talvisodan sankarien muistosivut. Ylipainos Kalevan numerosta 248 v. 1940 oli ”Vihannin sankarien muisto”. Se oli ensimmäinen lajiaan

maakunnassa. Sivun toimittaja toteaa saatesanoissa, että paljon olisi kertomista 35:stä sankarina kaatuneesta vihantilaisesta, mutta on oltava lyhytsanainen ja itse kustakin voi esittää vain kuivat elämän ääriiviivat.

Muistosivun painaminen oli vihantilaisen ylikersantti Lauri Harmaalan ajama asia, jonka Kaleva tunki velvollisuudekseen kustantaa. Tuolla sivulla on myös Toivo Johannes Lähdesmäen muistokirjoitus: ”Res. korpraali Toivo Johannes Lähdesmäki syntyi 1.10.1910 Kauhajoella maanviljelijän poikana. Hänen isänsä kaatui v. 1918 vapaussodassa Tampereen taistelussa. Toivo Lähdesmäki muutti Kauhajoelta Vihantiin kahden nuoremman sisaruksensa kanssa vuonna 1935. Toivo Lähdesmäki oli erittäin ripeätoiminen ja pystyvä mies. Hän oli erikoisen innostunut kaikenlaisiin keksintöihin, erittäinkin maanviljelyskoneiden ja työkalujen alalla. Hän saavutti yhdessä appensa, maanviljelijä Juho Lumiahon kanssa jo huomattavia tuloksia. Korpraali Lähdesmäki toimi Sallan suunnalla taistelulähetinä saaden tunnustusta ripeydestään ja rohkeudestaan. Hän haavoittui vaikeasti Joutsijärvellä 19.1.1940 ja kuoli saman kuun 26. päivänä Rovaniemen sotasairaalassa. Vainajaa jäivät lähinnä suremaan puoliso, neljä lasta, äiti, kolme sisarta ja yksi veli sekä laajasukulais- ja ystäväpiiri.”

Toivo Lähdesmäki kuului äitinsä puolelta paljon tutkittuun suomalaiseen af Hällströmien sukuseuraan yhdeksännessä polvessa. Sukuseura on julkaissut kirjan myös suvun talvisodan sankareista. Hänen isänsä, maanviljelijä Juho Lähdesmäki oli myös 29-vuotias kaatuessaan, mutta jo maanviljelijänä tunnustusta saanut. Isoisä puolestaan oli noussut Vaasan läänin talousseuran huomioimaksi henkilöksi, joka palkittiin ainoana torpparina pellonraivaus ja -ojitus ansioista vuonna 1904.

Osmo Verkasalo muistaa Toivo Lähdesmäen, joka on jäänyt 14-vuotiaan nuorukaisen miehen yrittäjänä sekä lapset ja nuoret huomioivana miehenä. Hän kertoo olleensa paikalla, kun sankarivainaja Toivo Lähdesmäki tuotiin arkussa Vihantiin.

Toivo Lähdesmäki omisti talvisodan alkaessa kaksi traktoria ja hän raivasi lähiympäristössä paljon suopeltoja mm. Raahen kaupungille kymmenen hehtaarin

Kun ojan kaivaminen aloitettiin, piti siivulle antaa suunta. Kuvassa Toivo Lähdesmäki kääntämässä suo-ojan aloitussiivua, jonka jälkeen traktorin kuljettaja pystyi jatkamaan ojan tekoa. Kuva ennen talvisotaa.

Pyynnöstä todistamme, että reserviläinen Toivo Lähdesmäki Vihannista omistaapi tällä kaksi traktoria, joilta kumpaiseltakin puuttuupi ajajat. Kun palkkakunnallamme on vielä paljon kyntämättömiä peltoja, niin pidämme erittäin tärkeänä, että Lähdesmäki saisi loma peltojen kyntämistä varten .

Vihannissa, marraskuun 4 päivänä 1939.

Sodasta Toivo ei saanut kyntölomaa, vaikka sitä todistusten kanssa ja tosi tarpeeseen pyydettiin. Kyntäjät olivat rintamalla. Paljon peltoja jäi sinä syksynä kyntämättä.

peltoalueen. Hän oli suunnitellut traktoriin oja-auran, jossa oli nostolaite, vinssi. Kaivettu oja oli normaalia suo-ojaa. Hän palkkasi myös miehet kuokkimaan Vanhansuon, jossa viljeli ruista myyntiin. Ruis menestyi hyvin. Se leikattiin viikatteella ja puitiin ryskyllä. Toivo Lähdesmäki rakensi talon Ilveskorpeen. Se valmistui kesällä 1938 ja Lähdesmäet pitivät siinä kahvilaakin, kertoo Osmo Verkasalo. Jälkeenpäin elämän kiemuroita ajatellen, isä Toivo oli näkijä tai sitten hän vaan halusi hoitaa asiat myös siltä varalta, että ei palaisi sodasta. Uusi talo Ilveskorvessa myytiin ja muutettiin vanha-isän ja vanha-äidin, kuten silloin mummua ja pappaa kutsuttiin, luokse Alpuan Niemelle. Siellä oli tilaa kaikille ja moninkertainen turververko ympärillä. Muutto oli luonnollinen ja luonteva siksikin, että vanha-äiti Briitta Häkkilä oli jo hyvin sairas ja tarvitsi hoitajan. Niemen vinttikamarissa syntyi pikkusisko, mutta jo kesällä muutettiin Alpuan Mämmelään, josta on useita lapsuuden muistoja tallessa. Siellä se sokeriastiakin tyhjensi ja hiiri kiipesi vanha-äidin röijyn hihasta sisään. Mämmelän isossa pirtissä pyörähti Nuutti-pukki Loppiaisena, tanssi suuren, kattoon asti ulottuvan kuusen ympärillä ja pelotteli meidät lapset pahanpäiväisesti.

Aseveljet pystyttivät välirauhan aikana äidille ja meille lapsille asevelitalon, Pirtti-saaren, jonka pihapiirin rakentamiseen myös vanha-isä, Juho Lumiaho osallistui.

Hän muutti Pirttisaareen kanssamme. Aika on vinyt meitä sotaorpoja niin kuin kaikkia muitakin. Paljon on aihetta kiitokseen. Elämällä on ollut tarkoituksensa, kuten asevelitalollakin, joka palvelee Kotiseutukeskuksessa Uhtuankanttina. Se on hyvä lomapaikka niille monille, joilta ovat asumiseen liittyvät kiinnkohdat synnyinseudulta hävinneet.

Taimi, Toivon tytär, Laitala

Siellä jossain" 1.2.40.

Syvästi suruen rehdin ja uskollisen
toverimme poismenoa lähettämme omai-
sille sydämälliset terveiset kaatuneen tove-
rimme tavaroitteen ohella, siittäköön
veljesven kausaranne yhä hujemmaksi
ja yhtenäisemmäksi kokonaisuudeksi, ja
säilyköön sankarimme muisto pyhäänä.
Aseveljet.

1. Vapausotaan osallistuneet

HÄKKILÄ Jaakko Iisakki, maanviljelijä, s.25.8.1896 Vihanti, k.9.8.1965 Vihanti. Pso 17 Lyydia Sofia Ollakka, s.23.5.1894 Lumijoki, k.5.2.1946 Vihanti.

L: Sylvi Eliina 17 (k. 18), Pentti Isak Kullervo 18 (kaatui 41), Aino Marjatta 21 (k.21), Esko Johan 24(k.45), Elma Maria 27. Vs. Oulu SkP/12K.

VILMINKO Antti, synt. 29.12.1886 Vihanti, k. 1.2.1964 Vihanti. Vs. Oulun SkP/9K. Siirto Seinäjoelle 27.4.1918.

2. Talvi- ja jatkosodassa kaatuneet

KANGASNIEMI Johan Mikael, rajavartia, s.7.4.1910 Vihanti, kaatui 17.12.1939 Viexsinki. Pso 19.5.1938 Martta Tarpio, s. 20.5.1918 Suojärvi. L: Taisto Johan Mikael s. 25.5.1940

L: Taisto Johan Mikael s. 25.5.1940

VUORI Martti Albert, maanviljelijä, s. 20.7.1917 Valkjärvi. Mahdollisesti kuoli 8.7.1944 Uusikirkko. Virallisesti julistettu kuolleeksi 4.11.1949. Ts. 2/JP2, 5/

JR68. Kiv.mies, ryhmän varajohtaja, pk-ryhmän johtaja. Valkjärvi, Pasuri, Kyyrölä, Perö, Tervajoki
Js. Osallistui. Kersantti.

3. Talvi- ja/tai jatkosotaan osallistuneet

AHOLA Pauli Kaler-vo, maanviljelijä s.11.3.1926 Vihanti. Pso52 Tuulikki Honkakoski, s.7.6.1929 Montreal Kanada. L: Juhani Kalervo 54. Js Jv.koul.K 25 Kivmies. Kunm: Js.mm. Korpr.

AITTOLA Frans Veijo, Asemamies s. 26.3.1921 Vihanti, k.29.1.1993 Vihanti. Pso 48 Aili Adele Pelkonen, s.16.12.1924 Pyhäjoki. Js. JR53, 32 SotaS, RaaS-

kp, 2/Jv.Koul.K 23, Esik.P/YE, Jv. Koul.K 22. hevosmies, kivmies.Stm.

ALASAARELA Uno Johannes, konesiivoaja s.28.6.1916 Ii, k.18.9.1999 Pyhäjoki. Pso 44Aili Kristiina Polus s. 22.5.1920 Pyhäjoki. L: Ritva 48, Sirkka 52 ja Pirjo 56.

Ts. 6/JR 26.panssarintorjuntamies. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi. Js. 8/JR 32, 5619/9, 5087, KKK/Täyd.P13. Panssarintorjunta ja kivääriryhmänjohtaja. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti ja Vuonnisen taistelut Kiestingin suunnalla. Haavoittui 16.7.41 Vuonnisella, 8.11.41

Kiestingissä ja 5.4.42 Röhön suunnalla ja häntä hoidettiin 39 Sota:ssa Kunm: Vm2 ja VR 4, Ts.mm, Js.mm. Kersantti

ALATALO Aarne Arthur Aurelius, maanviljelijä s.5.4.1923 Vihanti, k.16.6.1991 Vihanti. Pso Raakel Otteliaana Junttonen s.14.4.1931 Kärämäki, k.25.8.1987 Vihanti. L: Antti Juhani 54, Tuija Hilja Inkeri 56. Js. 8/Jv.kk.16, 32 SotaS, Jv.kk.16, 4/HTK/Kotij., RaaSkp. Pst. mies, apupalvelu. Kunm: Js.mm. Stm.

hanti. L: Antti Juhani 54, Tuija Hilja Inkeri 56. Js. 8/Jv.kk.16, 32 SotaS, Jv.kk.16, 4/HTK/Kotij., RaaSkp. Pst. mies, apupalvelu. Kunm: Js.mm. Stm.

ALATALO Armas Antti Albert, s.5.5.1920 Vihanti, k.11.10.1985 Vihanti. Pso Fanni Elina Myllylä s.10.12.1925, k. 16.1.1990. L: Kari Antero 49, Liisa

Anneli 55, Antti Juhani 56, Pentti Anselmi 58, Ari Kalevi 59, Kalle Elias 62, Asko Olavi 63. Js. Jv.Koul.K23, Sortavalan Skp, Jv.Koul.K22, 43 SotaS, E/Itäkar.Siirtol.,Jv.Koul.K23.Kunm: Js.mm. Stm

ALATALO Eino Aleksanteri, maanviljelijä s.17.2.1907 Vihanti, k.27.3.1968 Vihanti. Pso Edit Maria Erkkilä s.26.10.1916 Vihanti, k.9.4.1957 Vihanti. L: Matti,

Mauno, Leuno, Leevi. Js. 8/JR 44, II/11 Pr, III/11 Pr, 8/JR32, 4/JR32. keittäjä. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuonninen, Pistojoeki, Kangasvaara, Tetrivaara, Uhtuan länsi ja pohj. puoli. Kunm: Js.mm. Stm.

ALILA Eino Antti, VR vaihteenkorjaaja s.23.3.1926 Vihanti. Pso 53 Sirkka Annikki Ylikangas s.9.1.1930 Oulainen. L: Seija Anneli 54. Js. II/JR 1, 5/JR 1, Jv

KoulK25.Kivmies. Korpr.

ALILA Väinö Olavi, s.21.1.1919 Vihanti, k.12.9.1944 Vihanti. Ts. Osallistunut, mutta tarkeimmat tiedot puuttuvat. Pikakiv.mies. Stm.

ARVOLA Setti Ossian, s.6.10.1900, k.11.4.1969 Vihanti. Ts. ja Js. osallistunut.

FLINK Eino, seppä s.1.11.1910 Paavola, k.25.11.1999 Vihanti. I pso. Elma Alina s.Leinonen s.9.7.1913 Vihanti k.59 Paavola. L: Kalevi 35 (k.56), Leo 37, Timo

38(k.84), Eero 41, Vesa 46, Veli 46, Irma 48, Tapani 51, Airi 52. II pso. 60 Helvi Häkkinen s.12.11.1922 Nivala. Ts. 3/JR 26 Patr.kant. Karjalan kannaksella / Muolaa, Vuoksela. Js. JR 32, 41 SotaS, RaaSkpE, Jv.kk 15, HTK 11, Toip.talli HTK/III. Kivmies, hevosenhoitaja. Laskujärvi, Tarasjärvi, Pistojoeki. Kunm: Js.mm. Stm.

FLINK Kalle Iisakki, maanviljelijä, s.20.9.1908 Paavola, k.13.5.1967 Vihanti. Pso 42 Martta Sofia Jylhänniä, s.22.7.1920 Kestilä. L: Raimo 44, Ritva 46,

Pirjo 49, Reijo 51, Risto 54, Kari 56, Riitta 60. Ts.15./Jv.kk 5, 9.D. Js. 2.kkk/JR 32, 31 SotaS, 54 SotaS Ruotsi, 54 SotaS. KK.patr.kantaja. Uhtuan suunnalla. Haavoittui Jyvälahdessa 30.12.1941. Kunm: Js.mm. Korpr.

HARJU Aarne, sähköasentaja, s.23.1.1919 Säkkinjärvi, k.28.11.1964 Vihanti. Pso 42 Hilikka Edit Saarinen, s.6.8.1919 Huittinen. L: Seija Helena, Sirpa

Anna-Maija 47, Sinikka Kristiina 58. Ts. VVP, Jp 2. Puh. kesk.hoito. Js. Jv Koul.K16, 6 SotaS, Osk/Järj.K2, VK/

JR 15, 3./VP 36, II/JR 15. Lähetti, puh.mies, sähköasentaja.Vuosalmi Kunm: Js.mm. Korpr.

HEIKKINEN Vilhelm Leanteri, maanviljelijä, s.16.10.1900 Vihanti, k. 18.4.1979 Vihanti.

I Pso 25 Helga Maria Pekkala, s.17.7.1904 Vihanti, k. 9.8.1946 Vihanti. L: Helli 26, Pentti 29, Elma 34, Eino 34, Elvi 36 (k. 36), Väinö 36 (k. 36), Inkeri 38 (k. 95), Pekka 41 (k. 51), Paavo 43, Seija 45. II Pso 52 Lilja Kustaava Törmäkangas, s.13.11.1905 Vihanti, k. 3.3.1984 Vihanti. **Ts.** III/KTR9, 9/KTR9. Tiedustelija. Kuhmo. **Js.** KkK/JR32, 6/KTR2. Kkmies, ajomies. Vuoninen, Itä-Karjala, Sjargasera, Laskujärvi, Barani. Stm

HEVOSMAA Vilho Eelis, kaivostyönjohtaja, s.2.4.1922 Vihanti. Pso Elma Annikki Äijälä, s.29.11.1929 Vihanti. L: Eila 50, Mirja 51, Ritva 53 k.79, Hannu

55, Paavo 56, Anna-Maija 63. **Js.** 4/JV Koul.k.15, JV Koul.k.3, 3/JVKoul.k.15, JVKoul.k.3, RaahenSpE. Kk ryhmänjoht. Korpr.

HIRSIKORPI Arvi Viljami, työmies s.21.12.1909 Vihanti, k.6.4.1974 Vihanti. Ollut komentettuna kotijoukkojen asemavahdiksi.

HIRSIKORPI Mikko, maanviljelijä, s.13.11.1909 Vihanti, k.31.10.1953 Vihanti. Pso Salli Maria Pyykölä, s.19.8.1920. L: Alpo 42, Aune 45, Pentti 46, Ritva 48,

Veikko 50. **Ts.** 6/JR 26. Pk.mies. Vuokselä, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi. **Js.** 6/JR 32, Jv.kk.23, EsikuntaP/Y/6, Jv.kk.23, EkymL.Skp, Ham. Varusk.K. Kiv.mies. Korpr.

HONKAKOSKI Eero Armas, metsuri, s. 3.1.1926 Vihanti. **Js.** Jv. koul. k.25, Jv.koul.k.1. Kk.mies. kunm: Js.mm. Stm.

HONKAKOSKI Paavo Eino, kartoittaja, s.17.11.1921 Vihanti. Pso 48 Aune Adina Kautiainen, s.21.1.1923 Pihtipudas, k.5.1.1998 Vihanti. L: Yrjö 49, Pek-

ka 52, Aila 56 k.95, Matti 59. **Js.** Jv.koul.K13, 4/12 Pr, 4./JR 33, 5429, RaaSpE. Pst ja kk.mies Krivi, Hiisjärvi, Povensa, Karhumäki, Mäntyselkä, Hyrsylä, Kivatsu, Tsalkki, Suojärvi, Vuontele, Ägläjäjärvi, Tolvajärvi, Hylkysyrjä, Pohjois-Suomen valtaus Kuluntalahti – Sodankylä. Haavoittunut Pventsan lohkolla käteen. Kunm: Vm 2, Js.mm, SVRm1 kr, Kuntaliiton hopeamerkki. Alikers.

HONKAKOSKI Yrjö Simeon, maanviljelijä, s.9.9.1899 Vihanti, k.28.5.1966 Vihanti. Pso 18 Iida Seppälä s.1893 Vihanti k.15.2.1958 Vihanti. L: Valma 18 k.

2001, Alpo 19 k.86, Paavo 21, Kaarina 23, Eero 26, Pauli 27, Rauha 29, Rauni 31, Eila 31. **Ts.** Pion.P Korja. Pioneeri. **Js.** JR 32, 31 SotaS, 24 KS. Kiv,mies. Kunm: Js.mm. Stm.

HONKANEN Aarne Heikki, s.27.4.1917 Kiiminki, k.7.8.1985 Vihanti. **Ts.** Krh.os/III/Pr.3. Krh.suuntaaja. Nurmijärvi, Kattilajä,

Munasuo, Kittee, Kämärä, Karisalmi. **Js.** Krh.j./III/JR53. Krh.suuntaaja. Sohjana, Kiestinki, Kapustajoki, Kangasvaaran ja rautat.puol. Kiestinki – Louhi, Korpilohkon puol. Uhtuan länsip., Onkamonkangas, Kivennapa, Muolaa, Heinjoki,, muolaankannas, Hotakka, Kämärä, Heinjoki, Kuparsaari, Noskua, Vuosalmi, Ihantala Harjun lohkon puol., Tornio, Rovaniemi, Kittilä. Kunm: Vm 2, Vm 1, Js.mm. Alikers.

JAAKKOLA Jaakko Mikael, s.22.10.1914 Pyhäjoki, k.13.7.1987 Hämeenlinna. Pso 39 Saimi Similäinen s.13.8.1916 Muolaa, 4.3.1997 Hämeenlinna. L: Sinikka 40, Eeva 41, Jorma 44, Markku 49,

Pirkko 50, Pertti 55. **Ts.** KR, JR 44:n

sairaala. Rajavartiolaitoksen alikersantin toimet, JR 44:n sairaalan vääpelinä. V 1939 – 40 sodassa Kuhmon Saunajärven taistelut lääkäri. **Js.** KR, R5. Lääk.au 1./R5. Kiimasjärvi, Kolunkajärvi, Ontrosenvaara, Merujärvi, Rukajärvi, Ontajärvi, Länsikannaksella. Kunm: Vm 2, Vm1, Ts.mm, Js.mm. Vääpeli.

JAAKKOLA Kuuno Matias, varastonhoitaja, s.7.5.1923 Pyhäjoki, k.19.6.1966 Ylitornio.

Pso 50 Aino Elisabet Ollikkala, s.3.2.1922 Ylitornio. L:Leena 51, Paavo 53, Kari 55, Ilkka 62. **Js.** 4/Jvkoul.K 15, 32 SotaS, 12./JR7. KK.mies. AsemasotaKarjalan kannaksella, Inkerin, Siiranmäen, Punuksen, Äyräpään ja Vuosalmen taist. Kunm: Js.mm. Stm.

JOENTAKANEN Onni Matias, maanviljelijä, s.2.4.1922 Haapavesi, k.10.11.2000 Vihanti. Pso 46 Helli Maria Pyykölä s.11.11.1923 Vihanti. L: Lea 46,

Markku 48, Pirjo 49, Hannu 51, Paula 54, Tuomo 56, Sauli 57, Seppo 58, Eero 62, Kirsti 62. **Js.** Jv.koul.k. 15, 2/JR 11, 2/I/11 Pr, 2/JR 11, 32 SotaS, 2/JR 11, 5 SotaS, Oulun Stp., Jär.K1. Kp.ampuja. Uhtuan länsip., Kiestinki, Akavanlahti, Kannaksen viivytytys ja torjuntataist., Tornio, Rovaniemi. Haavoittunut 8.8.1943 Kiestingissä, 30.6.1944 Kääntymässä. Kunm: Vm 2, Js.mm. Stm.

JUNTTILA Eino Jaakko, ostoasiamies, s. 29.12.1921 Kempele, k. 9.11.1996 Vihanti. Pso 59 Enni Marjatta Mustakangas s. 6.5.1929 Vihanti. L: Seppo Kalevi 60, Esa Matti 63, Timo Jaakko 68. **Js.** 3/ Jv.koul.K 13, 2/12 Pr, 2/JR 33, RP.6, 3 Er.P16/6. Kiv.mies, Lääk.mies. Krivi, Salmijoki, Kanava, Maaselän puol.taist., Ihantalan ratk.taist., Taist. pohjois-Suomessa syksyllä 1944. Korpr.

JUNTTILA Viljo Armas, maanviljelijä, s. 15.5.1912 Vihanti, k. Vihanti. Pso Sylvi Gunilla Laitinen s. 31.1.1918 Vihanti, k. 10.9.1975 Vihanti. L: Osmo Armas 45 (k. 2000), Alpo Antero 46, Jouko Kalevi 51. **Ts.** 6/JR 26. Tähystäjä. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi. **Js.** 5/II/JR 32, 6/JR 32, II/JR 32, 8./Tien.RK, 1./Pion.P 15, 7/SotaS, RaaSkpE, 32 SotaS, 20 SotaS. Kiv.mies, hevospies, pioneeri, apumies. Kunm: Js.mm. Korpr.

KAURALA Olli, työmies, s.19.12.1900 Vihanti, k. 9.12.1979 Vihanti. 1. pso 26 Hilja Maria Ainasoja s. 17.9.1900 Nivala, k.22.10.1943 Vihanti. L: Sulo Armas 26 (k. 48), Taimi Marjatta 29, Martti Olavi 32 (k. 39), Seppo Ensio 39. 2. pso 50 Elma Katariina e Taanila s Kärenaho s. 11.1.1921 Pulkila. L: Aarne

Olavi 46, Pirjo Irene Anneli 48, Heimo Aaro Armas 50 (k. 73), Leo Martti Olavi 52. **Ts.** P.JP, Hyrynsalmella Div. Esik. Ajomies.

KLEMETTI Matti, maanviljelijä, s. 23.2.1898 Vihanti, k. 18.11.1964 Paavola. Pso Kaisa Ahola, s. 16.8.1904 Vihanti, k. 11.11.1979 Paavola. L: Raakel 25, Kosti 28 (k. 93), Raili 30, Aira 32, Vappu 34, Maiju 38, Klaus 44, Kaisu 46. **Ts.** Osallistunut. **Js.** 8/JR32, 0772, 8/JR32. Lääk.au. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuolen taistelut, Jyvälahti. Vääpeli.

KORSU Jaakko Mikael, vartija, s.10.12.1914 Vihanti. Pso 41 Tyyne Maria Kollanus, s. 20.3.1918 Uukuniemi, k. 1997 Kuorevesi. L: Pekka 51, Esko 52, Eino 53, Tuula 56. **Ts.** JR26, kiv.mies. Kannaksella. **Js.** JR11, kiv.mies, panssari- torj.kiv.ampuja. Uhtuan suunta, Karjalan kannas, Lapin sota. Korpr.

KOSKELA Reino Olavi, s. 3.9.1919. Pso Liisa Elina Ylikorkala s.1.1.1929. L: Marja Päivikki 53, Mirja Liisa 56, Terhi Sinikka 57, Leena Aulikki 70. **Js.** Laatokan koillispuoli, Syväri – Jukso-

va – Palalahti – Loimola. El.lääk.au. Vääpeli.

KOTILA Arttu Johannes, s. 9.11.1914 Vihanti, k.12.12.1992 Tampere. Pso 41 Lea Anna-Liisa Väinölä s. 12.3.1920 Tyrvää. L: Raimo Arttu Johannes 41 (k. 63), Ritva Lea Anneli 43, Sirkka-Liisa 46, Helena Marjatta 56. **Ts.** 6/JR 26, Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita. **Js.** 6/JR 32, 8TienhK, 2SiltaK, HTK 11, Pkmies, venemoottorimies, traktorikuljettaja. Uhtua, Pohjois-Suomi. Haavoittui 2.40 Salmenkaidassa, 7.41 Uhtuan suunnalla. Korpr.

KOTILA Kaarlo Mikael, s. 2.3.1925 Vihanti. Pso 69 Helmi Susi s.15.10.1912 Metsäpirtti. k. 3.9.1979 Hällefors Ruotsi. **Ts.** Täyd.P 13, 6/JR 15, Taisteluosasto Oljamark, 30 SotaS, E/JR 5, KrhK/JR 5. Konekiv.mies, kp.mies. Ino, Humaljoki, Ihantala, Vuosalmi. Haavoittui 9.7.1944 Vuosalmessa. Kunm: Vm 2, Js.mm, Pohjoiss-Vienan risti. Stm.

KUPARINEN Arvo Valtter, s.14.11.1925 Pyhäjärvi VI, k. 16.10.1997 Ruotsissa, urna haudattu Vihantiin. **Js.** RTR 2, HRL:sto. Tykkimies, ajomies, muonavaraston hoit. apulainen. Tykistötaistelut Jukkolassa, Munnilassa, Kipinalassa. Tkm.

KUPARINEN Tauno Armas, kauppias s. 8.3.1918 Pyhäjärvi VI, k.28.1.1996 Haapajärvi. Pso Aili Maria Annikki Kangasharju s.15.3.1927 Haapavesi. L: Riitta 49, Timo 52, Kirsi-Marja 59, Tero 60, Päivi 60. **Ts.** III/AKE. Kirjuri. **Js.** Jv.koul.K 15, HTH 7, JP 1, Jv.koul.K19, Jv.AUK, RaaSkp, Jv.koul.K12, 20 SotaS. Kirjuri au , Esik.väap. Tervoja. Kunm: Js.mm. Ylikers.

KÄKELÄ Viljo Aatos, s. 29.8.1919. Pso Aura Mattila. **Ts.** JR 27. Kuhmo. **Js.** Sallan suunta, Äänisenniemi, Poventsa, , Karjalan kannas, Pohjois-Suomen taistelut.

LAAKSO Onni Johannes, työnjohtaja/maanviljelijä, s.15.6.1916 Haapavesi, k.18.12.1951 Vihanti. Pso 44 Anna Kerttu Juntunen s. 18.6.1926 Puolanka. L: Kauno Johannes 44, Hilikka Tuulikki 46, Rauno Juhani 49. **Ts.** 2kkk/JR 26. Kk.amp.apul. Vuoksela, Punnus, Salmenkaita. Haavoittunut 28.2.1940 Salmenkaidassa vaikeasti. Stm.

LAITINEN Eljas Alarik, s. 19.6.1905 Vihanti. k.29.09.1990 Vihanti. **Ts.** Jv.koul.k.5. **Js.** Jv.koul.k.32, 121 Linn. K. Apupalv.

LESKELÄ Kaarlo Johannes, s. 2.8.1910 Lohtaja. k.9.3.1986 Oulainen. Pso Ida Suleima Ollila, s. 8.1.1906 Vihanti, k.30.10.1983 Oulainen. L: Toivo 41. **Ts.**

Ri, I/KTR 9. Autonkuljettaja. Suomussalmi, Raate, Kuhmo. **Js.** E/III/JR 32, E/ErP 13, 13 Kent.Sair., Jääk.K/3D. Kiv.ryhmän joht., Esik.kirjuri, Komp.tsto kirjuri, kompp.vääpeli. Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtuan länsi- ja pohjoispuoliset taistelut, 3D viivytystaistelut Lintula – Kivennapa, Suulajärven etelä- länsi- ja pohjoispuolilla, Muolaa – Heinjoki, Noskua, Vuoksi. Tornio - Rovaniemi – Kittilä – Muonio. Kunm: Vm 2, Vm 1, Js.mm. Ylikersantti.

LUOMAJOKI Vaito Johan Iisakki, kaivosmies, s. 16.6.1926 Vihanti. Pso Eeva Elisabet Hevosmaa, s.2.9.1925. L: Marja-Leena 46, Jorma Johan 48, Tuula Anneli 52. **Js.** Jv.Koul.K 25, Jv.Koul.K 1. Kp.mies. Stm.

LÄMSÄ Urho Henrik, rataesimies, s.5.2.1914 Vihanti. k. 19.11.2001 Vihanti. Pso 41 Helli Maria Ollila, s. 4.5.1912 Vihanti. L: Antti 45, Liisa 50, Leena 55. **Ts.**

KrhK/JR 26. Krhlataaja. Vuoksela, Vuosalmi. **Js.** Krh/II/JR 32, 2/I/JR 11, SS 31, SS 32, HTK/III/AK, Kpmies, käsi- patruuna-ryhmänjohtaja. Kursmajärvi, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Kannas. Tornio. Kunm: Vm 2. Kers.

MAARALA Kaarlo Henrik, autonkuljettaja, s. 22.2.1907 Vihanti. k. 7.5.1970 Raahe. Pso Alatalo, s. 5.11.1894 Vihanti, k. Raahe. **Ts.** 11 Liik. K. Autonkuljettaja.

Salla, Säkkijärvi. **Js.** Esik./JR 32, I/JR 32 Esik, 1/Er. P 20, 1/Ras.Psto 25. Autonkuljettaja, tarkka-amp., kiv.mies, ajomies. Juntusranta, Vuoninen, Pistojoiki, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P, Viipurinlahti. Kunm. Js.mm. Korpr.

MAARALA Pauli Mattias, maalari, s. 25.9.1926 Vihanti. Pso Aino Mirjam Tiitanen s. 28. 3.1927 Harlu. L: Lahja Tellervo 49, Lea Anneli 50, Leena Annikki 53,

Keijo Antero 55, Laila Onerva 59. **Js.** 3.PST kompp. Lahdenpohja. Vartiotehtävät. Stm.

MARJOMAA Aimo Kalevi, turv. ja palopääl. s. 14.10.1922 Haukipudas. L: Lea 45, Leena 47, Liisa 48, Tuomo 53, Timo 54, Tytti 58. **Ts.** JR 37. Lemetti, Ukonmäki,

Pitkäranta, Koirinoja, **Js.** 11 Div. I/KTR 4, Värtsilä, Harlu, Sääntämä, Tuulos, Syväri, Aunus, Äänislinna, Nuosjärvi, Syskyjärvi, Loimola, Vuosalmi, Juustila Karjalan kannas. **Ls.** Kemi, Tornio, Muonio, Palojoensuu. Sotainvalidi. Yli-vääpeli.

MARJOMAA Kaarlo Antero, sos.pääll. s. 3.11.1916 Ii. Pso 44 Sanelma Orvokki Saarinen s. 3.5.1918 Pietarsaari. L: Tarja Irmeli 44, Pirjo Orvokki 46, Riitta Sanelma 48, Ermo Antero 58. **Ts.** PL. Väinämöinen. Moottorimatuusi. Sodan

alusta määräys sotateollisuuden palvelukseen Oulun konepajalle. **Js.** 1R. Pion.k. Iskupioneeri, asealiupseeri. Hangon lohko, Someronsaari, Kilpisääri, Teikarinsaari, Suursaari. Kunm. Vm 2, HR 5. Alikers.

MOILANEN Leo Paavali, luokanopettaja, koulun johtaja, s. 13.12.1926 Suomussalmi. Pso 51 Aino Marjatta Junttila s. 30.11.1929 Vihanti. L: Jorma Tapio 52,

Päivi Elina 54, Tiina Marjatta 60. **Js.** Jv.Koul.K. 15 Oulu. Stm.

MUSTAKANGAS Matti Aarne Ilmari, maanvilj. 13.12.1926 Vihanti. **Js.** Pst. Koul. K 1 Lahdenpohja. Stm.

MUSTAKANGAS Väinö Olavi Henrik, s. 28.7.1926 Vihanti, k. 24.6.1988 Vihanti. L: Tarja 56, Asko 57 (k. 73), Virpi 66. **Js.** Jv-KoulK 15. Stm.

MÄMMELÄ Veikko Mikael, työnjohtaja, s. 28.9.1924 Vihanti. Pso 47 Tyyne Tikkanen s. 16.9.1924 Kiuruvesi. L: Aino 47, Jaakko 48. **Js.** TP 13, JR 11. Kkmies.

Karjalan kannas, Pohjois-Suomi, Stm.

NIEMELÄ Antti Johannes, maanvilj. s. 25.11.1913 Pyhäjoki, k. 21.9.1975 Vihanti.4/Tyk. Kk4, 3/Kvpsto 18, 3/Rspsto 30, Järj. K/III AK. Ratsuri, tykkimies.

Syvärin voimlaitos, Kirjevä, Mäkriä, Vitele, Salmi, Pitkäranta, Juustila. Kunm. Js.mm. Tykkim.

NIEMELÄ Ilmari Jaakko, maanvilj. s. 14.7.1909 Lapua k. 30. 11.1987 Pattijoki. Pso Aili Irene Niemi s. 31.8.1902 Vihanti k. 1.8.1965 Vihanti. L: Aino 37, Maria 39 (k. 39), Ellen 46. **Ts.** 14/ Jv.Koul.K 5, RAUK/JR 43, au.oppilas. **Js.** 5/JR 32, 60.Sota.S., RaaSkpE, Jv.Koulk.20, AV 4.Kiv.ryhmänjohtaja, työryhmänjohtaja. Latvajävi, Vuokkiniemi, Uhtua. Haavoittunut 20.7.1941 Laskujärvellä. Kunm. Js.mm. Väepeli.

NIEMENSIVU Erkki Johan, s. 11.8.1918 Parkano k. 23.2.1981 Vihanti. Pso Rauha Johanna Sillanpää s. 12.10.1923 Kihniö. L: Tapio Juhani 52, Helena Margatta 53, Kirsti Maria Maarit 57. **Ts.** 10 Spl.K, 9/JR 39. Sotapoliisi. **Js.** 9 Spol.K, 7 Spol.K, 63 Spol. K. Sotapoliisi. Kunm. Js.mm. Stm.

NIIRANEN Juhani Eemil, s. 5.4.1900 Haapavesi k. 16.12.1969 Vihanti. Pso 24 Hilja Maria Ukonmurto s. 5.12.1904 k. 9.5.1930 Vihanti. L: Veikko Eemeli 24, (k.94), Vilho Henrik 26, Alpo Olavi 28. II pso 33 Alma Emilia Laitala s. 9.5.1906 k. 10.4.1944. L: Raimo Eerikki 33, Raili Hedvig 35, Reijo Johannes 37, Rainer Aukusti 38, Rauno Urpo 41, Reino Antero 43 (k. 51). III

pso 45 Ruusa Maria Tiensuu os. Heiko s.1.1.1924 Rantsila k. 22.9.1995. L: Väivö Johannes 45, Arvo Ilmari 47, Toivo Unto 48, Hilka Annikki 50, Sulo Antero 52, Sauli Veli 57, Sinikka Hillevi 60. **Ts.** JR 40. Ajomies, kk.mies. Laskujärvi, Tarasjärvi, Kiskislinja, Malvaisten-Röhön tienhaara, Rekajärvi. **Js.** JR 32 kk.mies, kkajomies. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojohti, Korpivaara, Tetriveraara, Uhtua L ja P. Stm.

NIIRANEN Vilho Henrik, kaivosmies, s. 13.8.1926 Vihanti. Pso 45 Vieno Johanna Peltoniemi s. 2.7.1926 Haapavesi k. 26.4.1999 Vihanti. L: Eero Henrik 46 (/k.2000), Anneli Sisko Orvokki 47, Keijo Antero 55. **Js.** Jv. Koul. K.15. Tarkk.ampuja. Kunm. Keskuskaupakam.ansiomerkki, Js. mm. Stm.

NUOLIOJA Eino Aukusti, koneasentaja, s. 20.12.1925 Nivala k. 7.10.1992 Vihanti. Pso 57 Kirsti Lumiaho s. 20.2.1926 Vihanti. L: Leena 57, Elina 59, Riitta 62, Tiina 66. **Js.** Jv.KK.12, 3/ Jv.KK.12, Kok.SkpE. Kunm. Js.mm. Jääkäri.

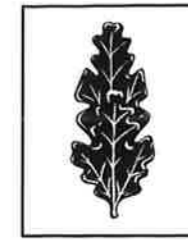
PALONEN Toivo Warentin, kauppias, s. 4.3.1909 Alavus k. 9.3.1985 Kannus. Pso 31 Laura Sofia Paulus s. 20.9.1915 Paavola k. 4.12.1991 Kannus. L: Sirkka 32, Eeva 33, Ritva 35, Pekka 37, Paavo 39, Pentti 43, Riitta 47, Liisa 49, Antti 59. **Ts.** On osallistunut mutta tarkemmat tiedot puuttuvat. **Js.** 8/JR 32. R.johtaja, kompp.kirjuri. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Korpivaara, Jyväskylä, Viipurinlahti. Kunm: Vm 1, Vm 2, Pohjois-Vienan risti, Ts.mm, Js.mm. Alikers.

PESONEN Juhani Heikki, s.24.2.1907 Pyhäjärvi k. 31.7.1990 Vihanti. Pso 42 Albertiina Savolainen s. 17.6.1908 k. 13.4.1951. L: Anna-Liisa 43, Juhani Veikko 45, Heikki 47, **Js.** Jv.Koul.K 14, 1/JR 54, II/JR 54. Kp.ampuja. Polkuvaara, Iso-selänlaki, Alakurtti, Voitto ja Koski - Vilmajoki, Ala-Vilmajoki. Stm.

PYNNÖNEN Otto Aleks, konetarkastaja s. 15.8.1926 Vihanti. Pso 55 Seija Möttönen s. 25.5.1928 Suojärvi. L: Jorma Tapio 55, Pirjo Anneli 56, Pekka Tapani 60. **Js.** 4/Jv.Koul. K 15. Ps7 kurssi kk.mies. Stm.

PÖKKYLÄ Uuno Vilhelm, s. 9.8.1921 Oulainen, k. 4.3.1984 Vihanti. Pso 48 Martta Emilia e Vimpari s Pentinlehto, s. 19.5.1922 Oulainen. L: Raimo Uuno Henriikki 49, Mervi Merja Anneli 57. **Js.** Krh.K/Jv.koul.K13, Oul.Skp, 32 SotaS, Oulun Vartiok, Järj.Kesk.1, Aun.RE, 66SotaS, HTK2. Kiv.mies. Äänisen puolustus. 18.11.1942 loukkaantunut. Stm.

RAAPPANA Martti Helmer, s. 12.6.1922 Kittilä. **Js.** On osallistunut, mutta tarkemmat tiedot puuttuvat.

RAJALAMPI Juhani Matias, s.13.11.1926 Vihanti k. 16.11.1989 Vihanti. Pso 49 Taimi-Maria Lehtikangas s. 27.4.1925 Vihanti. L: Ritva-Liisa 40, Reini Johannes 53, Raija Anneli 54, Raimo Matias 56, Riitta Maria 58, Rauni Lempi 61, Rauno Juhani 62, Raili Maarit 68. **Js.** Jv.Koul.K 15 Oulu. Kunm. Js.mm. Stm.

RANKINEN Eino Miika, maanvilj. s. 21.7. 1910 Vihanti k. 26.4. 1966 Paavola. Pso 37 Sisko Siviä Häkkinen s. 13.5.1912 Vihanti k. 18.1.1997 Raahen. L:

Asta Helena 38, Aino Annikki 41, Eino Henrik Antero 42, Anja Sinikka 44, Irja Aulikki 47, Eila Anelma 49, Sisko Leena 51, Veli Erkki 51. **Ts.** 6/JR 26. Kiv.mies. Vuoksela, Punnusjoki, Vuosalmi. **Js.** 4/JR 32, 32 SotaS, 4/JR 32, SotaS. Kiv.mies, kiskislinja. Haavoittunut 11.3.1940 ja loukkaantunut 12.11.1941. Kunm.Js.mm. Korpr.

RANKINEN Jaakko Vilhelm, s. 10.3.1898 Vihanti k. 12.9.1957 Vihanti. Pso 28 Hulda Maria Salo s. 27.8.1904 Vihanti. L: Eino Jaakko Antero 40, Maila Tuulikki 41, Leena Inkeri 43. **Ts.** 8/JR 25. Kiv.mies.Kuhmo. **Js.** 8/JR 32. Kk. ajomies. Vasovaara, Latvajärvi, Vuokkiniemi, Ponkalahti, Vuoninen, Pistojohti, Korpivaara, Tetrivaara, Uhtua L ja P. Jääkäri.

SAARELA Uuno Artturi, ratatyömies, s. 5.6.1926 Paavola. Pso 55 Alva Linnea Starkki-la s.7.9.1922 Hartola. L: Seija Kaarina 56. **Js.** Jv.Koul.K 25 Nurmes.

Kp.mies. Kunm. Js.mm, SVR mitalli. Stm.

SALLILA Pentti Kau-no, ratakartti, s. 17.4. 1915 Vihanti, k. 16.2. 1955 Liminka. Pso 53 Helli Lahja Irene Mäkelä s. 27.10.1921 Paavola. L: Matti Juhani 53.

Js. Tyk.koul. K 4, 2/Kev.Psto 18, 1/Rask Psto 26, 6 SotaS. Ajomies. Syväri, Sammatus, Vitele, Salmi, Pitkäranta, Kuparisaari, Kaltavesi. Stm.

SALMELA Jaakko Artturi, hitsaaja, s. 28. 6.1912 Haapavesi k. Oulussa. Pso Irja Rehvonon. L: Tapani, Timo, Liisa. **Ts.** 6/JR 26. Kiv.ryhmänjoht. Vuoksela,

Punnus. **Js.** Jv.Koul.K 27. Kiv.ryhmänjoht. Haavoittunut 17.2.1940 Punnusjärvellä. Alikers.

TALKKUNAMAA Kalle Eemeli, s. 10.6. 1906 Kiiminki, k. 2.12. 1979 Vihanti. Pso Kerttu Maria e Hiltunen, s. 4.4.1920, k.19.6.1961.

Js. Jv.Joul.K 13, Jv.koul.K 15, Sotavankileiri n:o 19, Esik.K/Jv.Koul.K 15. Vartiomies. Stm.

TIENSUU Arvo Vilhelm, s. 13.2.1923 Vihanti k. 26.2.1944 Vihanti. **Js.** Jv.Koul.K 16, Jv. Koul,K 15, E./HTK 8, 9/3. Pr. Kiv.mies.

TÖRMIKOSKI Pauli Edvard, talonmies, s. 6.9.1926 Vihanti. Pso 48 Kaija Kustaava Tuohimaa s. 20.6.1925 Vihanti. L: Timo Juhani 48, Aini Katariina 50, Kalevi Edvard 54. **Js.** Jv.Koul.K 15. Kk-ampujan apulainen. Kunm. Js.mm. Stm.

UTUNEN Pekka Pietari, maanvilj. s. 7.8. 1905 Suistamo, k. 18.11. 1973 Vihanti. Pso 36 Lyydia Kirjavainen s. 24.11.1914 Suistamo,k. 3.12.1993 Vihanti. L:

Jorma 37, Liisa 38, Annikki 39, Lauri 42, Pentti 47, Eeva 50. **Ts.** Vss ryhmä Suistamo. Kiv.mies. **Js.** Esik.patj./PM, 8122, 30 SotaS. Kiv.mies. Kunm. Js.mm. Korpr.

VIERIMAA Vilho (Ville), maanvilj, s. 17. 8.1905 Oulainen, k. 10. 11.1983 Vihanti. Pso 27 Anna Amalia Kallio s. 1905, k. 1935 Vihanti. L: Aale 27, Eino 28,

Aulis 29, Ensi 33, Seemi 35 (k.35). **Ts.** Jv.Koul.K 5. **Js.** Jv.Koul.K 32, 121 Työ K, 4 Er.Lin.J Linn.työ, Vartiopalvelus.

VIKKI Onni Armas Johan, s. 10.11.1926 Vihanti. Pso Kerttu Elisabet Kotojärvi Paavola. L: Kalevi 51, Martti 53, Raija 63. **Js.** Jv.Koul.K 15. Stm.

VILPPALA Esa Pelervo, talouspäällikkö, s.20.8.1923 Tyrvää. Pso 68 Helvi Marjatta Aho s. 28.12.1922 Helsinki. **Ts.** Etelä-Satakunnan Suojelukuntapiiri, Tyr-

vään Suojeluskunta: vartiointitehtävät, asevarikko, rautatiesillat, polttoainevastot. **Js.** E/III KTR 11, Mittamies, lähetti. Keskiysväri, Laatokan koillispuoli. Kunm. Tsmm. ja Js.mm. Korpr.

VISURI Vilho Matias, maanvilj. s. 3.11.1912 Alavieska, k.2000 Oulainen. Pso 42 Olga Salo s. 28.11.1916 Vihanti, k. 14.1.1997 Oulainen. L: Kaarina 45, Eila 47,

Olavi 48, Elina 60. **Ts.** JR/26. Vuoksela, Punnusjoki, Salmenkaita, Vuosalmi. **Js.** JR/11, Varusmestari. Laatokan Karjala-Petroskoi, Syväri, Karjalan Kannas, Tornionjokilaakso. Korpr..

WEISSENFELDT Henrik Kalervo, s. 7. 12.1915 Pattijoki, k. 7.9.1954 Vihanti. Pso 41 Tyyne Salo. **Ts.** JR/26, keittäjä. Muolaa, Vuoksela. **Js.** 63 IvK, 38SS,

21 Rask.It ptri. Rask.Ilmatorj. Tykkimies. Latvajärvi, Vuokkiniemi, Vuoninen, Kiskisjärvi, Rukajärvi, Turun ilmatorjunta. Stm

4. Lottia ja rintamanaisia

ARVOLA, e Yypänaho, s Jaakkola Jenni Elisabet, s. 25.1.1913, Pyhäjoki k. 10.6.2000. 1. pso 34 Yypänaho Matti Viljami s. 22.10.1909 Vihanti, kaatui

6.3.1940 Salmenkaita, Uusikylä. L: Seppo Matias 35, Aila Saara Annikki 37, Aira Aino Elisabet 38, Rauni Orvokki 40. 2. pso 46 Arvola Armas Mikael s. 21.2.1915 Paavola. L: Pirjo Helena 52, Jorma Jussi Mikael 53. Toiminta Vihannin Lotta-Svärd -järjestössä.

ELOVAARA, s Jaakola, Iida Johanna s. 21.7.1914 Vihanti k. 4.2.1987 Oulu. Pso 35 Eino Eemeli s. 26.11.1891 k. 5.8.1944 Vihanti. L: Inkeri Ilona 36,

Irma Irmeli 43. Toiminta Vihannin Lotta-Svärd -järjestössä.

KANKAALA, e Lähdesmäki, e Kotila, s Lumiaho Kirsti Elina Marjatta, s. 6.3.1909 Vihanti, k. 23.10.1995 Vihanti. 1. pso Kotila Arttu Johannes, s. 1904

Vihanti, k. 1931 Vihanti. L: Seppo Juhani 30. 2. pso Lähdesmäki Toivo Johannes, s. 1.10.1910 Kauhajoki, k.

26.1.1940 Rovaniemen sotasairaala (SS 34). L: Taimi Kaarina 37, Mauno Samuli 38, Anni Laila Marjatta 40. 3. pso Kankaala Johan Anselmi, s. 1905 Vihanti, k. 1974 Vihanti. L: Jaakko Anssi Olavi 45, Timo Yrjö Antti 47, Lauri Matias 49, Aino Elina 51 (k. 90), Paula Tellerovo 53. Osallistunut Lotta-Svärd -järjestön toimintaan Alpuan ja Ilveskorven alueella.

KAURALA, s Savola Eeva, s. 22.5.1922 Reisjärvi, k. 20.12.1957 Vihanti. Pso Paavo Johannes, s. 20.5.1926 Vihanti. L: Erkki 55. Ilmapuolustuslotta. Kunm:

Ts.mm soljella.

KOLJOLA, s Jaakola, Hellä Maria Katariina, s.25.11.1906 Vihanti k. 14.2.1955 Oulainen. Pso 37 Eemil Eevert, s. 1.4.1886 Vihanti k. 14.2.1955 Oulainen. L:

Antti Eemil 38. Toiminta Vihannin Lotta-Svärd -järjestössä.

LEKARI, s Hämläinen, Sirkka-Liisa, postikonttorin päällikkö, s. 24.1.1920 Sortavala. Pso 54 Eerik Olavi s. 29.3.1916 Pirkkala. L: Tuulikki 56, Päivikki

57, Seppo 59. Ts ja Js, postivirkailija Laatokan Karjalan toimipaikoissa. Kunm: SL Ritarikunan ansioristi, Virka-ansiomerkki, Ts.mm.

PÖLLÄNEN, s Jaakola, Aili Elisabet, s. 10.10.1905 Vihanti k. 24.6.1994 Ylivieska. Pso 41 Eino Ilmari s.10.1.1908 Uukuniemi k. 28.2.1988 Tuusula. L: Aili

Hilkka Helena 41, Vesa Jaakko Petteri 43, Pentti Veli Einari 44, Arto Juhani 46, Seppo Reino Ilmari 48, Eino Kalevi 49. Toiminta Vihannin Lotta-Svärd -järjestössä.

TASKILA, s Kangas, Aino Elisabet, s. 16.12.1920 Vihanti. Pso Eino Matias s. 8.8.1918 k. 12.4.1988 Vihanti. L: Erkki 54, Pentti 55, Mirja 58, Juha 60, Arja 63.

Ilmavalvonta ja muonitustehtävät Vihannissa. Alpuan Lotta-Svärd -järjestön paikallisosasto. Lottamuistomitali 94.

UKKOLA, s Jaakola, Jenni Loviisa, s. 31.3.1911 Vihanti k. 5.6.1984 Oulainen. Pso 31 Matias Abraham, s. 8.11.1904 Utajärvi kaatunut 23.7.1941 Pistojohti.

Haudattu Vihannin sankarihautaan. L: Unto Uolevi 32, Kalevi Abraham 34, Jorma Jaakko 36, Lahja Sisko Orvokki 42. Toiminta Vihannin Lotta-Svärd -järjestössä.

UUSITALO, s Savola Iida Eliina (Elli), s. 1.9.1893 Reisjärvi, k. 31.7.1975 Vihanti. Pso Seth Mikael, s. 22.12.1895 Vihanti, k. 28.3.1961 Vihanti. Toiminta

Vihannin Lotta-Svärd -järjestössä. Kunm: Ts.mm

VIERIMAA, s Veteläinen, Iida Marjatta, s. 14.9.1926 Pudasjärvi. Pso 50 Eino Jaako s. 25.7.1928 Oulainen. L: Liisa Marjatta 51, Eero Henrik 52, Aila Anneli

54. Osallistui Lapin sodan aikana 1944 evakuointitehtäviin.

VILPPALA, s Aho, Helvi Marjatta, s. 28.12.1922 Helsinki. Pso 68 Esa Pellervo s. 20.8.1923 Tyrvää. Ilmavartiopalvelu talvisodan aikana Vihanti, pikkulotien koulutus.

Keskusjohdokunnan hyväksymät
Lotta-Svärd Piirikurssit

Lotta Eva Savola
kuulava Raahen piirin Vihannin paikallis-
osastoon on suorittanut Keskusjohdokunnan hyväksymät,
Raahen piirin järjestämät Lotta-Svärd piirikurssit
26 päivästä kesä kuuta 9 päivään heinä kuuta
seuraten erikoisopetusta ilmaivalvonnassa
Oulaisissa 9 p:nä heinä kuuta v. 1939.

Ranka Keskitalo
Kurssin johtaja

H. Karpijälä
Keskusjohdokunnan luutnantti

K U N N I A

I S Ä N M A A

Suomen armeijan sotilaat!

Te ette tahtoneet sotas, Te rakastitte rauhaa, työtä ja kehitystä, mutta Teidät pakotettiin taisteluun, jossa teitte suurtöitä, tekoja, jotka vuosisatoja tulevat loistamaan historian lehdillä.

Olen taistellut monilla tantereilla, mutta en ole vielä nähnyt vertaisianne sotureita. Olen ylpeä Teistä kuin olisitte omia lapsiani, yhtä ylpeä tunturien miehestä Pohjolassa kuin Pohjanmaan lakeuksien, Karjalan metsien, Savon kumpujen, Hämeen ja Satakunnan viljavien vainioiden, Uudenmaan ja Varsinais-Suomen lauhjojen lehtojen pojista. Olen yhtä ylpeä uhrista, jonka tarjosi tehdastyölläinen ja köyhän majan poika samalla kuin varakkaampikin.

Kiitän Suomen kunniaakaan armeijan kaikkia aselajeja, jotka jalossa kilpailussa suorittivat sankaritekoja sodan ensi päivästä saakka. Kiitän rohkeudesta, millä armeija kävi päin moninkertoin ylivoimaista, osittain tuntemattominkin aseiden varustettua vihollista, ja sitkeydestä, millä se pureutui kotimaan kamaraan jokaiseen askelmittaan.

Ilolla ja yipeydellä ajattelen Suomen lottia ja heidän osuuttaan sodassa — heidän uhrimielteään ja uupumatonta työtään eri aloilla, mikä vapautti tuhansia miehiä tullinjoille. Muistan samoin muut lukemattomat, isänmaan asian omakseen ottaneet naiset.

Kunniapalkalla seisovat myös sodan ankarana aikana ne tuhannet työläiset, jotka Ilmahyökkäystenkin aikana usein vapaaehtoisesti tekivät työtä koneittensa ääressä valmistuen armeijalle sen tarpeita, sekä ne, jotka herpaantumatta vihollisen tulessa työskentelivät aseiden varustamisessa. Ilolla totesin, että yksimielinen kansamme tahtoi kulkessa tukea armeijan taistelua.

Urhoollisten sotilaittemme puolustaessa rajojamme oli ylivoimaisin ponnistuksin hankittava sitä mitä puuttui, oli rakennettava puolustuslinjoja, joita ei ollut, oli koetettava saada apua, jota ei tullut. Oli hankittava aseita ja varusteita aikana, jolloin kaikki maat kuumeisesti varustautuivat maailman yli vyöryvää myrskyä vastaan. Teidän sankaritekonne, sotilaat, herättivät ihailua yli maiden, mutta kolme ja puoli kuukautta kestäneen sodan jälkeen olimme edelleen melkein yksin. Te saitte taistelussa öin ja päivin, ilman vaihdon mahdollisuutta, ruumiilliset ja henkiset voimanne rajattomasti asti ponnistaen ottaa vastaan yhä uusien vihollisvoimien hyökkäykset, mutta kuitenkin armeijamme selvi sodan päätyttyä voittamattomana hirveitä tappioita kärsineen, vaikka silti vahvistuneen vihollisen edessä. Kotirintamammekaan, missä lukemattomat ilmahyökkäykset levittivät kuolemaa ja kauhua naisten ja lapsien keskuuteen, ei hetkeäkään horjunut. Kansamme kesti koettelemuksensa rautaisella tahdolla.

Kiitän sankareina kaatuneiden äitejä ja isiä, kiitän jokaista tullinjojen taistelijaa ja kotirintamalla toimivaa.

Isänmaan nimessä ja Puolustusvoimain Ylipäällikkönd
annan Teille.

Lotta Elli Uusitalo

6.1.9.1893 Reisjärvi

sodan 1939-1940 muistomitalin.

Päämajassa v. 1940.

Sotamarsalkka

Mannerheim.

K U N N I A

I S Ä N M A A

Suomen armeijan sotilaat!

Te ette tahtoneet sotaa, Te rakastitte rauhaa, työtä ja kehitystä, mutta Teidät pakotettiin taisteluun, jossa tailla suurtöitä, tekoja, jotka vuosisatoja tulevat loistamaan historian lehdillä.

Olen taistellut monilla tantereilla, mutta en ole vielä nähnyt vertaisianne sotureita. Olen ylpeä Teistä kuin olisitte omla lapsiani, yhtä ylpeä tunturien miehestä Pohjolassa kuin Pohjanmaan lakeuksien, Karjalan metsien, Savon kumpujen, Hämeen ja Satakunnan viljavien vainoiden, Uudenmaan ja Varsinais-Suomen lauhjojen lehtojen pojista. Olen yhtä ylpeä uhrista, jonka tarjosi tehdastyöläinen ja köyhän majan poika samalla kuin varakkaampikin.

Kiitän Suomen kunniaakkaan armeijan kaikkia aselajeja, jotka jalossa kilpailussa suorittivat sankaritekoja sodan ensi päivästä saakka. Kiitän rohkeudesta, millä armeija kävi päin moninkerroin ylivoimaista, osittain tuntemattominkin asein varustettua vihollista, ja sitkeydestä, millä se pureutui kotimaan kamaraan jokaiseen askelmitaan.

Ilolla ja ylpeydellä ajattelen Suomen lottia ja heidän osuuttaan sodassa — heidän uhrimielteään ja uupumatonta työtään eri aloilla, mikä vapautti tuhansia miehiä tullinjoille. Muistan samoin muut lukemattomat, isänmaan aslan omakseen ottaneet naiset.

Kunnialpalkalla selsoivat myös sodan ankarana aikana ne tuhannet työläiset, jotka ilmahyökkäystenkin aikana usein vapaaehtoisesti tekivät työtä koneittensa ääressä valmistuen armeijalle sen tarpeita, sekä ne, jotka herpaantumatta vihollisen tullessa työskentelivät aseiden varustamisessa. Ilolla totesin, että yksimielinen kansamme tahtoi kaikessa tukea armeijan taistelua.

Urhoollisten sotilaittemme puolustaessa rajojamme oli ylivoimaisin ponnistuksin hankittava sitä mitä puuttui, oli rakennettava puolustuslinjoja, joita ei ollut, oli koetettava saada apua, jota ei tullut. Oli hankittava aseita ja varusteita aikana, jolloin kaikki maat kuumelasti varustautuivat maailman yli vyöryvää myrskyä vastaan. Teidän sankaritekonne, sotilaat, herättivät ihailua yli maiden, mutta kolme ja puoli kuukautta kestäneen sodan jälkeen olimme edelleen melkein yksin. Te salta taistelussa öin ja päivin, ilman vaihdon mahdollisuutta, ruumiilliset ja henkiset voimanne rajattomien asti ponnistaen ottaa vastaan yhä uusien vihollisvoimien hyökkäykset, mutta kuitenkin armeijamme selsoi sodan päättyessä voittamattomana hirveitä tappioita kärsineen, vaikka silti vahvistuneen vihollisen edessä. Kotirintamammekaan, missä lukemattomat ilmahyökkäykset leivittivät kuolemaa ja kauhua naisten ja lapsien keskuuteen, ei hetkeäkään horjunut. Kansamme kesti koetteluksensa rautaisella tahdolla.

Kiitän sankareina kaatuneiden äitejä ja isä, kiitän jokaista tullinjojen taistelija ja kotirintamalla toimintua.

Isänmaan nimessä ja Puolustusvoimain Ylipäällikkönä
annan Teille,

Lotta Eeva Savola

s. 22.5.1922, Reisjärvi

sodan 1939-1940 muistomitalin soljella:

Ilmapuolustus

Paikalla v. 1940.

Sotamarsalkka

Mannerheim

Pohjoisen rintaman sotilaille.

Kunniakkaasti taistellut armeijamme on täyttänyt tehtävänsä. Pian on edessä hartaasti toivottu kotiinpaluu. Raskaan, mutta tinkimättömän velvollisuutensa täyttäneet miehet palaavat nyt rauhanomaisiin tehtäviinsä. Suuri osa hakeutuu entisille työsarjoilleen, osa taas — nuorukaisina kotoaan lähteneet — alkaa vasta nyt etsiä omaa elämänuraansa. Kotirintama on luvannut tehdä parhaansa helpoittaakseen Teidän, monivuotisen sodan karaisemien miesten, kotiinpaluuta, joka ei tule kaikille olemaan helppo. Samoin kuin me, rintamamiehet, emme enää ole samoja kuin lähtiessämme tälle ankaralle taipaleelle, samoin ovat muuttuneet myös ne, jotka ovat olleet kotona. Suotakoon niin heille kuin Teille voimia ja tahtoa tasoittaa ne risti-riidat, jotka sota mahdollisesti on synnyttänyt.

Sotilaat! Te ette palaa voitettun armeijan sotilaina, vaan Te saavutte pystyssä päin, kunnian miehinä. Teillä on takananne Vienan karut korpitaistelut, Aunuksen ja Karjalan Kannaksen lujulta vaalineet ponnistelut. Meillä kaikilla on raskaana kokemuksena sotaretki läpi tuhotun, köyhän Pohjois-Suomen. Pieni maamme on joutunut ajan myrskyjen heitettäväksi, mutta suomalainen sotilas on seissyt vankumattomana. Tinkimättömän velvollisuutensa hän on täyttänyt ja omatunto puhtaana hän voi taistelustaan palata. Meidän syyimme ei ole, että olemme pieni kansa, jonka kohtalona on ollut joutua suurten valtojen jalkoihin.

Paljon kärsinyt maamme tarvitsee edelleen Teitä, rintamamiehet. Teidän työlännne on rakennettava uudelleen se, minkä sota on hävittänyt. Meidän on heitettävä kaikki mahdolliset erimielisyydet ja toivoton mieli sekä liityttävä yhteen lujaksi, eliseksi rintamaksi. Ehdottomaan yksimielisyyteen perustuu nyt Suomen tulevaisuus. Teidän on tässäkin näytettävä muille esimerkkiä. Teidän on säilytettävä loppuun saakka sotilaallinen kuri ja ryhti, joka on suurin voima armeijamme osakseen saaman arvonnannon ja luottamuksen säilymisessä.

Aseveljet! Sodan synnyttämä aseveljeytemme ei saa sammua miesten hajaantuessa kunkin omalle taholleen. Liittyminen paikallisiin asevelijärjestöihin merkitsee maallemme voimaa, jota ei voida kyllin tehostaa. Sama yhteenkuuluvaisuuden henki, joka on meitä kannustanut vaikeimmilla hetkillämme, jatkukoon taisteluiden tauottuakin. Aseveljen käsi ojentuu meitä kohti vast'edeskin, kunhan vain itse haluamme siihen tarttua. Aseveljen, ystäväin tarjoamaa apua ei kenelläkään meistä ole varaa hyljätä.

Pohjoisen rintaman sotilaat!

Minä kiitän Teitä uskollisuudestanne ja velvollisuutenne täyttämisestä. Toivottan Teille onnea ja menestystä niissä tehtävissänne, jotka sodan päätyttyä eteenne nousevat. Tehtävämme ei tule olemaan helppo. Auttakoon meitä sen täyttämisessä tietoisuus siitä, että kaiken sen, mitä olemme tehneet ja mitä meidän vielä on tehtävää, teemme isänmaan puolesta. Jokainen uhri, suurinkin, on kevyt kantaa, kun tiedämme, että mikään uhri ei ole liian suuri isänmaalle annettavaksi. Sen tiesivät ne aseveljemme, joiden osana on ollut antaa henkensä, sen tiedätte myös Te, joiden harteille asetetaan nyt tuhasta nousevan Suomen jälleenrakentaminen ja maamme tulevaisuuden turvaaminen. Kaikki, mitä on tehty, on tehty isänmaan puolesta.

Jumala isänmaata varjelkoon.

Armeijakunnan Komendantaja
Kenraaliluutnantti

Hj. Linder